

A propos de ce livre

Ceci est une copie numérique d'un ouvrage conservé depuis des générations dans les rayonnages d'une bibliothèque avant d'être numérisé avec précaution par Google dans le cadre d'un projet visant à permettre aux internautes de découvrir l'ensemble du patrimoine littéraire mondial en ligne.

Ce livre étant relativement ancien, il n'est plus protégé par la loi sur les droits d'auteur et appartient à présent au domaine public. L'expression "appartenir au domaine public" signifie que le livre en question n'a jamais été soumis aux droits d'auteur ou que ses droits légaux sont arrivés à expiration. Les conditions requises pour qu'un livre tombe dans le domaine public peuvent varier d'un pays à l'autre. Les livres libres de droit sont autant de liens avec le passé. Ils sont les témoins de la richesse de notre histoire, de notre patrimoine culturel et de la connaissance humaine et sont trop souvent difficilement accessibles au public.

Les notes de bas de page et autres annotations en marge du texte présentes dans le volume original sont reprises dans ce fichier, comme un souvenir du long chemin parcouru par l'ouvrage depuis la maison d'édition en passant par la bibliothèque pour finalement se retrouver entre vos mains.

Consignes d'utilisation

Google est fier de travailler en partenariat avec des bibliothèques à la numérisation des ouvrages appartenant au domaine public et de les rendre ainsi accessibles à tous. Ces livres sont en effet la propriété de tous et de toutes et nous sommes tout simplement les gardiens de ce patrimoine. Il s'agit toutefois d'un projet coûteux. Par conséquent et en vue de poursuivre la diffusion de ces ressources inépuisables, nous avons pris les dispositions nécessaires afin de prévenir les éventuels abus auxquels pourraient se livrer des sites marchands tiers, notamment en instaurant des contraintes techniques relatives aux requêtes automatisées.

Nous vous demandons également de:

- + *Ne pas utiliser les fichiers à des fins commerciales* Nous avons conçu le programme Google Recherche de Livres à l'usage des particuliers. Nous vous demandons donc d'utiliser uniquement ces fichiers à des fins personnelles. Ils ne sauraient en effet être employés dans un quelconque but commercial.
- + *Ne pas procéder à des requêtes automatisées* N'envoyez aucune requête automatisée quelle qu'elle soit au système Google. Si vous effectuez des recherches concernant les logiciels de traduction, la reconnaissance optique de caractères ou tout autre domaine nécessitant de disposer d'importantes quantités de texte, n'hésitez pas à nous contacter. Nous encourageons pour la réalisation de ce type de travaux l'utilisation des ouvrages et documents appartenant au domaine public et serions heureux de vous être utile.
- + *Ne pas supprimer l'attribution* Le filigrane Google contenu dans chaque fichier est indispensable pour informer les internautes de notre projet et leur permettre d'accéder à davantage de documents par l'intermédiaire du Programme Google Recherche de Livres. Ne le supprimez en aucun cas.
- + *Rester dans la légalité* Quelle que soit l'utilisation que vous comptez faire des fichiers, n'oubliez pas qu'il est de votre responsabilité de veiller à respecter la loi. Si un ouvrage appartient au domaine public américain, n'en déduisez pas pour autant qu'il en va de même dans les autres pays. La durée légale des droits d'auteur d'un livre varie d'un pays à l'autre. Nous ne sommes donc pas en mesure de répertorier les ouvrages dont l'utilisation est autorisée et ceux dont elle ne l'est pas. Ne croyez pas que le simple fait d'afficher un livre sur Google Recherche de Livres signifie que celui-ci peut être utilisé de quelque façon que ce soit dans le monde entier. La condamnation à laquelle vous vous exposeriez en cas de violation des droits d'auteur peut être sévère.

À propos du service Google Recherche de Livres

En favorisant la recherche et l'accès à un nombre croissant de livres disponibles dans de nombreuses langues, dont le français, Google souhaite contribuer à promouvoir la diversité culturelle grâce à Google Recherche de Livres. En effet, le Programme Google Recherche de Livres permet aux internautes de découvrir le patrimoine littéraire mondial, tout en aidant les auteurs et les éditeurs à élargir leur public. Vous pouvez effectuer des recherches en ligne dans le texte intégral de cet ouvrage à l'adresse <http://books.google.com>

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HD WIDENER

HW SHC4 0

3232.15-10

Harvard College
Library

FROM THE BEQUEST OF

Lucy Osgood

OF MEDFORD, MASSACHUSETTS

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-ARABE

PARIS. -- IMPRIMERIE CHARLES BLOT, RUE BLEUE, 7.

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS - ARABE

DES

DIALECTES VULGAIRES

D'ALGÉRIE, DE TUNISIE, DU MAROC ET D'ÉGYPTÉ

AVEC LA PRONONCIATION FIGURÉE EN LETTRES LATINES

PAR

J. J. MARCEL

CINQUIÈME ÉDITION

Revue et corrigée

PARIS

MAISONNEUVE FRÈRES ET CH. LECLERC, ÉDITEURS

25, QUAI VOLTAIRE, 25

1885

ROUEN, 1885

198, BOUL. SAINT-GERMAIN, PARIS 7^e

3232.15.10
✓

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
22 Aug 1947

L. Osgood fund

MICROFILMED
AT HARVARD

INTRODUCTION

L'adversaire heureux de François Ier, moins lettré peut-être que son rival français, mais plus profond et plus réfléchi, Charles-Quint disait : « Autant de langues un homme sait, autant de fois il est « homme. »

Certes, cette déclaration, véritablement fondée, était le fruit d'une longue observation, et l'expression d'une conviction sérieusement sentie ; mais, y mêlant quelques grains de ce sel de plaisanterie caustique, dont il se plaisait parfois à assaisonner sa conversation intime, quand il daignait déridier la gravité castillane de Sa Majesté Impériale et Royale, Charles-Quint ajoutait : « Le latin « est la langue pour parler aux savants, l'allemand aux chevaux, « l'anglais aux oiseaux, l'italien à sa dame, le français à son ami, « l'espagnol à Dieu. »

A cette nomenclature, dont une partie peut à bon droit être accusée de partialité et d'injuste sarcasme, le monarque souverain des Espagnes et des Indes, au pouvoir duquel obéissaient les Colonnes d'Hercule et les Portes de l'Aurore, aurait pu inscrire encore, sans crainte de contradiction, l'ARABE *comme langue spéciale du commerçant et du voyageur.*

Quelle autre langue, en effet, peut offrir de pareils avantages au grand commerce, au commerce maritime ? Quel autre idiome règne parmi plus de peuples divers, et sur une plus vaste étendue du globe ?

Maître natif, ou conquérant du diamètre entier de notre hémisphère, l'ARABE occupe à travers les deux plus grandes parties de l'ancien continent une large zone, dont le développement s'étend

depuis les rivages de l'océan Atlantique jusqu'aux bords extrêmes que baignent les mers de la Chine et de l'archipel polynésien ; embrassant ainsi, dans une suite non interrompue, les limites de l'Occident et les bornes de l'Orient les plus reculées (من قاف الى قاف); comptant pour ses domaines le Sénégal, le Nil et le Gange, l'empire de Maroc et celui de Dehly, le Sahara infécond, et l'Égypte si productive, l'ALGÉRIE maintenant sujette de la France, Tunis, Tripoli, la Turquie, ses alliées, la Syrie, la Mésopotamie, la péninsule arabique, la Perse, l'Inde ; du midi au nord propageant son empire et son usage du Dârfour à l'Aral, depuis les tribus nomades des brûlants déserts du Tropique jusqu'aux hordes turques des glaciers de la Sibérie.

Ainsi, celui qui possédera bien l'ARABE, et surtout l'*Arabe vulgaire*, n'aura, soit qu'il commerce, soit qu'il voyage, nul besoin d'interprète auprès des Maures du Sénégal, comme parmi les peuplades éparses dans les vastes steppes de l'ancienne Transoxiane : il entendra et il comprendra, il sera entendu et compris, à Mogador, à Tanger, comme à Constantinople et à Jérusalem ; à Malte et au Kaire, comme à Astrakhân : chez les marabouts d'Alger, comme chez les musulmans du Bengale ; entre toutes ces contrées, si éloignées l'une de l'autre, il existe un lien commun, la connaissance et l'usage de l'ARABE, chez les uns langage indigène, chez les autres idiome naturalisé par le *Koran* sacré.

Les nations même, tant orientales qu'occidentales, tant au nord qu'au midi, qui, quoique musulmanes et dès lors comprenant et pratiquant l'ARABE, *la langue du Livre*, conservent en même temps leur idiome indigène et primitif, ont au moins presque toutes adopté l'*écriture arabe*, diversement modifiée par elles, suivant les besoins particuliers de leur propre langage ; le turc, soit oriental, soit occidental, le tatar, le nogay, le basian, le persan, le kurde, l'afghân ou pouchto, le beloutchy, l'hindostani, le malais, le javanais, le madécasse de la mer Indienne, le berbère des gorges de l'Atlas, et jusqu'aux idiomes informes et barbares des nègres de Mozambique et de la Gambie s'écrivent en caractères arabes : les *grigris* de la Nigritie sont des passages du Koran, comme les amulettes des rajas hindoux ; et quand les drapeaux des noirs révoltés de Saint-Domingue furent apportés à la Convention, on put y lire l'inscription consacrée par l'islamisme : لا اله الا الله محمد رسول الله

la ilah illâ Allah, Mohammed ressoul Allah. « Il n'y a pas d'autre « Dieu que DIEU, Mahomet est l'apôtre de DIEU. »

La prééminence de la langue ARABE, sous le rapport de son utilité pour le commerçant et le voyageur, n'a donc plus besoin d'être démontrée. Aussi, les diverses puissances européennes, entre autres l'Allemagne, la Russie, la Hollande et l'Angleterre surtout, ont-elles regardé l'étude de cet idiome comme devant être encouragée par les moyens les plus actifs.

Mais combien cette utilité ne doit-elle pas être plus vivement sentie par notre France, dotée par la victoire de la souveraineté de l'Algérie, appelée naturellement par sa situation géographique à exercer presque le monopole commercial de la Méditerranée, et se trouvant ainsi engagée dans des relations continuelles et indispensables, avec toutes les côtes méridionales de ce vaste bassin, depuis Ceuta jusqu'aux Dardanelles; tandis que ses rapports diplomatiques, tant avec la Porte Ottomane qu'avec l'Égypte, les pachalyks de Tunis, de Tripoli et l'empire de Maroc, rapports nés à la fois de sa position physique et politique, vont nécessairement s'accroître de jour en jour, et nouer de nouveaux liens, de nouvelles sympathies entre l'Orient et l'Occident.

Parlerai-je de la nécessité où doit être le soldat français, chargé de la défense de nos possessions d'outre-mer, de comprendre les habitants du pays qu'il occupe, et de s'en faire comprendre lui-même, soit qu'il combatte les peuplades hostiles de l'Atlas, soit que, par des relations pacifiques et amicales, il rapporte à son tour les bienfaits de la civilisation dans ces contrées jadis civilisées par les colonies puniques, grecques et romaines.

Ni les relations du commerce, ni celles de la diplomatie, ni celles de la guerre, ni celles de la paix et de l'amélioration sociale, ne doivent, pour réussir, être laissées à la merci d'interprètes étrangers, susceptibles d'erreur, quand ils ne le sont pas de mauvaise foi, comme je l'ai vu moi-même plus d'une fois en Égypte; et souvent une idée bienveillante, émise dans une intention d'utilité et de conciliation, mais mal comprise ou mal rendue par le drogman, a pu amener des résultats fâcheux, diamétralement opposés au but qu'on se proposait d'atteindre, et devenir ainsi la cause inaperçue des plus grands désastres, là même où tout était préparé pour un succès assuré.

Que faut-il faire pour se mettre à l'abri de ce danger incessant et jusqu'à présent inévitable?

— ÊTRE SOI-MÊME SON INTERPRÈTE, EN APPRENANT L'ARABE, ET SURTOUT L'ARABE VULGAIRE.

Alors on communiquera soi-même directement avec les indigènes, et l'on verra ces communications immédiates, devenues aussi exactes que complètes, avoir un tout autre résultat que celles qui s'altéraient à notre insu dans les canaux intermédiaires, d'où bien rarement elles sortaient telles qu'elles étaient entrées; alors on fera ses affaires soi-même, et par conséquent on les fera bien; car on ne dira que ce qu'on voudra dire, et les réponses seront aussi précises, aussi intelligibles que les demandes, sans aucun *quiproquo*, aucun malentendu possible; alors le son de la voix, le tour de la phrase, le choix, la nuance des expressions, seront pour nous autant d'indices infailliblement révélateurs des véritables intentions de nos interlocuteurs ou de nos correspondants; car c'est avec raison qu'un proverbe arabe dit : تلفيظ اللسان تفتاتة لانسان *Telfyzz el-lessân tefânét el-énsân*. « L'articulation de la langue est la « pierre de touche de l'homme. »

Apprenez donc l'ARABE, voyageurs, commerçants de nos ports, diplomates, soldats de notre brave armée d'Afrique, administrateurs, employés, agents, colons, négociants de l'Algérie et de nos établissements dans l'Inde et le Sénégal, navigateurs, explorateurs qui devez parcourir ou les côtes de l'Afrique septentrionale, ou ses rivages occidentaux, ou les parages de cette mer indienne, si riche en dialectes divers, mais à travers lesquels l'idiome arabe a eu le pouvoir de se maintenir une place.

Et ne croyez pas que l'étude de cette langue soit chose longue, pénible, obscure, ardue, hérissée de plus de difficultés que celle de nos langues européennes.

La langue ARABE est simple, méthodique, facile; son système est d'une régularité, d'une conséquence véritablement mathématiques: une fois saisi, ce qui est l'affaire de peu de jours et de quelques raisonnements (tant les principes ont peu d'exceptions), une fois saisi, dis-je, on tient la langue entière; les mots se forment normalement, analogiquement, suivant des formules générales et constantes qu'on pourrait appeler des *calibres*, et d'après lesquelles on peut, sans craindre de se tromper, faire sortir de toute racine connue des dérivés exacts, réguliers, faisant réellement partie de la

langue, et qui seront intelligibles à tous, quand même ces dérivés ainsi créés seraient des mots nouveaux, exprimant des idées nouvelles ; tandis que d'un autre côté, le mot le plus composé est, d'après des règles simples et faciles, par l'élimination successive des lettres nécessairement formatives, réduit à la simple racine trilitère dont il est dérivé.

La difficulté qui semble le plus effrayer ceux qui seront tentés d'aborder l'étude de l'ARABE, c'est surtout l'étrangeté de son écriture, qu'on se figure au premier coup d'œil indéchiffrable.

1° « Les caractères s'en tracent de droite à gauche, tandis que « les nôtres se dirigent de gauche à droite. » — Mais les anciens Grecs n'écrivaient-ils pas dans cette direction opposée à celle de leur écriture moderne? Bien plus, alternant d'une direction à l'autre, ils avaient leur écriture *Boustrophédon*, tracée tour à tour dans le premier sens et dans le second ; et, quant à la lecture de cette écriture inverse de la nôtre, nos compositeurs d'imprimerie ne lisent-ils pas aussi rapidement sur le *plomb* les caractères présentés ainsi à l'œil, dans une série et dans des formes opposées à celles qui sont généralement connues et usitées ?

2° « Les caractères de l'ARABE se lient l'un à l'autre de manière « à sembler ne faire de chaque mot qu'une seule lettre complexe. » — Mais, dans notre écriture habituelle, les caractères que trace notre plume ne sont-ils pas aussi liés l'un à l'autre, de la première à la dernière lettre du mot, et les traits parasites de ces liaisons nous empêchent-ils de reconnaître les traits essentiels qui composent le signe constitutif de chaque lettre, aussi bien que si elle était isolée comme dans nos caractères typographiques ?

3° « Le nombre des caractères de l'alphabet arabe est beaucoup « plus considérable que celui des lettres françaises. » — Nous avons vingt-cinq lettres, et les Arabes vingt-huit seulement, car on ne peut compter pour lettres diverses les modifications légères que subit chaque caractère, suivant qu'il est isolé ou lié, initial ou final, ni même lorsque, par l'addition d'un point, sa prononciation est altérée ; pas plus que dans notre idiome le T ou l'S ne deviennent des lettres différentes lorsqu'elles sont liées, ou qu'elles prennent une forme finale ; pas plus que les *e, é, è, ê*, les *o, ô*, les *a, â, â*, les *c, ç*, etc., ne sont des lettres distinctes, augmentant le nombre des signes de l'alphabet français. Bien plus, ne pourrait-on pas prétendre que notre alphabet a réellement plus de cinquante

lettres ou signes, un grand nombre des formes du *romain* et de l'*italique*, des *capitales* et des *minuscules*, en usage dans l'impression ou dans l'écriture manuelle, étant réellement diverses, et sans aucun rapport les unes avec les autres? Ainsi, sous ce point de vue, l'avantage est encore du côté de l'alphabet arabe.

4° « Les formes des lettres arabes n'ont aucun rapport avec celles « des nôtres, et par là sont d'autant plus difficiles à apprendre. » — L'enfant le plus illettré mettra-t-il plus de deux heures à graver dans sa mémoire, et distinguer, sans erreur, les dix caractères de nos chiffres? Vingt-huit caractères, bien distincts les uns des autres dans leurs formes, peuvent-ils donc être présentés comme une difficulté réelle? Certes, il suffisait d'énoncer ces objections pour qu'elles se réfutassent par leur énoncé même.

CONCLUSION : L'étude de la langue ARABE est aussi facile que profitable, et celui qui, placé dans une des circonstances indiquées ci-dessus, l'aura négligée, pourra en plus d'une occasion se repentir de cette négligence imprévoyante.

Et, dans tout ce que je viens d'exposer, je n'ai voulu présenter l'ARABE que sous le rapport de son utilité positive, et pour ainsi dire matérielle. Que d'arguments en sa faveur n'aurais-je pas pu accumuler, si j'avais voulu le considérer comme langue savante et littéraire, riche de productions poétiques et historiques, comme la clef des trésors de l'antiquité orientale, carrière précieuse, encore si peu fouillée, et cependant si digne de l'être!

Mais il n'entrait dans mon plan que d'apprécier l'ARABE comme langue vulgaire, langue de communications directes et immédiates, soit orales, soit écrites. Peut-être celui qui aura bien appris et pratiqué le langage usuel se sentira-t-il, par la suite, attiré à l'étude plus élevée, et, je l'avouerai, plus difficile de la langue savante. Mais, si l'étude de l'ARABE savant peut et doit lui ouvrir plus tard un vaste champ de jouissances intellectuelles, il ne s'agit ici que de l'ARABE vulgaire et du langage commun, qui seul lui donnera les moyens de comprendre les habitants des contrées ci-dessus énumérées, et d'en être compris à son tour.

Car il faut bien se garder de croire que, pour se faire *comprendre* des peuples de ces divers pays, il suffise d'avoir appris l'ARABE, soit à Paris, soit dans les autres villes européennes, où de doctes chaires sont fondées pour cet enseignement : on y aura seulement

appris l'idiome *savant et littéral*, la langue des livres ; on ignorera encore la langue parlée.

En effet, l'idiome pur de l'ancienne Arabie est altéré diversement dans les langages de l'Arabie moderne, de l'Égypte, des côtes Barbaresques et des autres pays, de manière à former de véritables *dialectes*, qui seuls sont intelligibles aux habitants de ces diverses contrées.

Aussi, lorsque j'arrivai, il y a bientôt quarante ans, à Alexandrie, quoique j'eusse suivi à Paris avec zèle, et non sans quelque fruit, les leçons des plus doctes professeurs des langues orientales, je reconnus avec désappointement que je ne pouvais me faire entendre de mes domestiques arabes, et que je ne réussissais pas mieux à les comprendre moi-même.

Cependant, les *Cheykhs* et les savants de la ville, versés dans la langue littéraire, me comprenaient plus facilement ; mais ils me disaient que je parlais *comme un livre*, et certes leur intention n'était pas de m'adresser un éloge.

Je m'attachai donc avec ardeur à l'étude de l'*idiome vulgaire*, le seul qui pût être intelligible pour tous ; et, désirant être utile à mes compagnons de voyage, je me hâtai de rédiger et de publier, au Kaire, un *Vocabulaire abrégé de la langue arabe vulgaire*, contenant les mots les plus usuels, dont la connaissance pouvait être nécessaire pour les communications habituelles de l'armée avec les habitants.

Mes relations avec des individus moghrebins, soit au Kaire, à l'époque du pèlerinage annuel, soit ailleurs, m'avaient mis à portée de recueillir les diverses variantes des dialectes d'Alger, de Tunis et de Maroc. Aussi, à l'époque de l'expédition contre Alger, dans le même but d'être utile, je m'étais empressé de rédiger un vocabulaire abrégé du dialecte algérien, pour l'usage de la brave armée qui allait punir les pirates barbaresques, et cueillir de nouveaux lauriers dans cette même Afrique, dont une autre partie en avait offert à l'armée d'Égypte une moisson si glorieuse.

Deux éditions, tirées à grand nombre, de ce vocabulaire abrégé ont été rapidement enlevées, et sont depuis plusieurs années entièrement épuisées : le public en réclamait une troisième ; j'ai cru devoir tellement l'améliorer, qu'elle pût être moins une nouvelle édition qu'une publication nouvelle.

En effet, le vocabulaire abrégé ne contenait qu'environ quatre

mille mots, celui-ci en contient *quarante mille*, et de plus un nombre considérable de phrases usuelles, de proverbes vulgaires, de locutions utiles pour la conversation intime et habituelle. Les mots arabes, d'abord tracés dans leur propre caractère, y sont ensuite transcrits en *caractères français*, sans rigorisme puriste et scientifique, mais si fidèlement représentés dans leurs sons, que tout lecteur, pour se faire comprendre, pourra les prononcer *comme le français*, sans difficulté et sans études préliminaires.

Pour compléter, autant que possible, les moyens de communications entre les Français et les indigènes de l'Algérie, j'y ai ajouté, toutes les fois que je l'ai pu, les mots de l'idiome berbère, recueillis par moi au Kaire, sous la dictée du pèlerin الحاجي البخاين الوراغي *él-hâdjy el-Khâyn el-Ourâghy*.

Puisse mon but d'utilité avoir été atteint, et l'ouvrage, fruit de longs et pénibles travaux, que je présente en ce moment au public, ne pas être sans quelque influence sur l'amélioration de la population africaine, le bonheur de la colonie, les succès de notre brave armée d'Afrique, l'honneur et les intérêts de la France !

ALPHABET ARABE

NOM	FORME	VALEUR	NOM	FORME	VALEUR
	FINALE. MÈD. ET INIT.			FINALE. MÈD. ET INIT.	
	liée. non l. liée. non l.			liée. non l. liée. non l.	
Èlyf.	ا ا ا	<i>â, é, î, ô.</i>	Ta.	ط ط ط	<i>t fort.</i>
Bâ.	ب ب ب	<i>b.</i>	Dâ.	ظ ظ ظ	<i>d, z forts.</i>
Tâ.	ت ت ت	<i>t.</i>	A'yn.	ع ع ع	<i>a', e', î', o'.</i>
Thé.	ث ث ث	<i>th, ts.</i>	Ghayn.	غ غ غ	<i>gh.</i>
Djym.	ج ج ج	<i>dj.</i>	Fâ.	ف ف ف	<i>f.</i>
Hâ.	ح ح ح	<i>h fort.</i>	Qâf.	ق ق ق	<i>q, g.</i>
Khâ.	خ خ خ	<i>kh.</i>	Kef.	ك ك ك	<i>k.</i>
Dâl.	د د د	<i>d.</i>	Lâm.	ل ل ل	<i>l.</i>
Dzâl.	ذ ذ ذ	<i>d, dz.</i>	Mym.	م م م	<i>m.</i>
Râ.	ر ر ر	<i>r.</i>	Noun.	ن ن ن	<i>n.</i>
Zâ.	ز ز ز	<i>z.</i>	Hé.	ه ه ه	<i>h faible.</i>
Syn.	س س س	<i>s.</i>	Waw.	و و و	<i>ou, w.</i>
Chyn.	ش ش ش	<i>ch.</i>	Yé.	ي ي ي	<i>y.</i>
Sâd.	ص ص ص	<i>s fort.</i>	LIGATURE		
Dâd.	ض ض ض	<i>d fort.</i>	Lâm-Él.	لا لا لا	<i>lâ.</i>

OBSERVATIONS.

1° L'ordre de cet alphabet est celui que suivent les Arabes orientaux ; les Moghrebins suivent dans leur alphabet l'ordre suivant :

f. gh. a'. dd. ss. n. m. l. k. zz. tt. s. r. dz. d. kh. h. dj. ts. t. b. d.
 ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز ط ظ ك ل م ن ص ص ع غ ف
y. lâ. w. h. ch. s. q.
 ق س ش ه و لا ي

2° Ils ponctuent différemment le *fé* et le *qâf*, marquant le premier

d'un point inférieur, et le second d'un point supérieur, de cette manière : ف F, ق Q.

3° L'écriture moghrebine présente avec l'écriture orientale à peu près les mêmes variantes de formes que celles qui existent entre notre *ronde* et notre *coulée*.

4° Les Moghrebins et les Berbères ont aussi modifié quelques lettres de l'alphabet arabe, afin d'exprimer quelques articulations qui leur sont particulières ; ces lettres sont les suivantes :

tch.	q.	g.	g.	j.	tch.
ش	ف	ك	ك	ز	ج
et	et	et	et	et	et

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

SUR

L'ORTHOGRAPHE SUIVIE DANS CE DICTIONNAIRE

Dans l'Introduction placée en tête de ce volume, j'ai suffisamment averti le lecteur (page xij), que les mots arabes transcrits en nos caractères devaient s'y prononcer absolument *comme le français*; j'insisterai encore en finissant sur cette recommandation.

Ainsi, 1° CH, représentant le ش, doit partout se lire comme dans le mot français *arche*, et non comme dans *archiépiscopal*.

Lorsque le ش est doublé par le *techedyd* (ث), au lieu de l'exprimer par CHCH, ce qui aurait présenté une articulation barbare, je l'ai rendu par SCH, qui se prononce sans difficulté comme dans *schisme*.

2° Les syllabes *am, em, im, om, an, en, in, on*, doivent se prononcer, non en voyelles nasales, comme dans nos mots *empan, intention, impôt, nom, champ, chant, etc.*, mais comme les trois dernières lettres des mots, *dame, système, crime, Rome, gêne, Chine, madone, etc.*

Souvent, pour faire éviter toute erreur, j'ai doublé la lettre N dans la transcription, quoique l'arabe ne présentât qu'un seul N (ن).

3° L'accent circonflexe, sur une voyelle quelconque, indique qu'elle est représentée dans l'arabe par l'*élyf* (ي), et alors cette voyelle doit se prononcer longue comme dans *pâte, fête, gîte, apôtre, etc.*

Toutes les voyelles non accentuées se prononcent très-brèves, et souvent d'une manière si légère et si peu appuyée, qu'on a peine à distinguer à quelle voyelle précise appartient l'articulation de la syllabe.

Le tréma placé sur l'*a* indique que cette voyelle est alors représentée dans l'écriture arabe par le *yâ* (ي); dans ce cas elle se prononce tantôt *a* bref, tantôt *ai* comme dans notre mot *mai*.

É est notre *e* français dans *vérité*; È, notre *e* dans *accès*.

E sans accent n'est que notre *e* muet, mais senti et articulé comme dans la déclamation et le chant, c'est-à-dire comme *eu* très-bref.

4° En rendant le *a'yn* (ع), suivant les diverses variantes de sa prononciation, tantôt par *aa, éé, a'a, é'é, i'i*, tantôt par *a', e', i'*, et même par *eu'*, j'ai doublé les voyelles et les ai séparées ou fait suivre par une apostrophe, pour faire sentir approximativement le son gutturalement saccadé de la lettre arabe, dont nos langues européennes n'offrent pas l'équivalent exact.

Ainsi AA se prononce rapidement et d'une manière brève, à peu près comme dans nos mots *brouhaha, cahin-caha*; ÉÉ, comme dans *créé*; mais, dans la prononciation de *aa* et de *éé*, il faut éviter de séparer les deux voyelles, et on doit les confondre en une seule syllabe.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

5° GH exprime l'articulation du *ghayn* (غ), R grassé des Provençaux, mais prononcé avec plus de force.

6° Le K s'emploie régulièrement pour la transcription du *kef* (ك), et le Q pour celle du *qáf* (ق); cette dernière lettre se prononce plus fortement que la première, et à peu près comme CCH dans *Bacchus*.

7° KH est employé pour rendre autant que possible l'articulation profondément gutturale du *khd* (خ): c'est le *ch* dur des Allemands, et la *jota* des Espagnols, mais plus fortement articulé encore.

Lorsque cette lettre arabe est doublée par le *techedyd*, j'ai rendu ce redoublement par KKH, et non par KKKH, par la raison donnée ci-dessus au n° 1.

8° Le même motif m'a fait écrire le doublement du *djym* (ج) DDJ, et non DJDJ, l'effort du doublement ne portant réellement que sur la première partie de cette articulation composée.

9° Pour ne pas hérissier la transcription de consonnes inutiles, j'ai rendu par un simple T le *tá* (ت) et le *tá* (ط); par un simple S, le *syn* (س) et le *sád* (ص); par un simple H, le *he* (ه) et le *há* (ح); par un simple D, le *dal* (د) et le *dád* (ض); par un simple Z, le *sá* (ز) et le *sá* (ظ), quoique les secondes de ces lettres aient réellement un son double des premières qui leur sont corrélatives; et j'ai au contraire employé les doubles SS, TT et ZZ pour les unes et les autres, même lorsqu'elles n'étaient pas doublées par le *techedyd* dans l'arabe, quand les syllabes, dans lesquelles ces lettres étaient placées, à la fin des mots, pouvaient risquer d'être prononcées comme nos mots *fait, cas, avez*, tandis qu'il fallait les articuler comme dans *faite, casse, dièse*.

J'ai de même écrit, dans l'intérieur des mots, par SS, le *syn* (س) comme le *sád* (ص), toutes les fois que j'ai craint qu'on n'attribuât à un seul S le son que nous lui donnons dans *base*.

10° Le *thá*, ou *tsá* (ث), a été rendu par TS ou TH; il se prononce à peu près comme le TH dur des Anglais, ou le Θ des Grecs. Mais parmi les diverses tribus des Arabes, tantôt T, tantôt S domine dans cette prononciation; en Égypte on ne fait entendre absolument que le T.

11° Ce signe (-), placé avant un mot, indique que ce mot se joint toujours à la fin du mot qui le régit; placé au contraire après un mot, il indique que ce mot se joint en tête de celui auquel il a rapport.

Enfin, pour dernière observation, je répéterai encore qu'aucune lettre n'est muette, que toutes se prononcent: ainsi le pronom de la seconde personne, أنت *éni* (toi), ne se prononce pas comme la fin du mot *présent*, mais comme dans cette phrase: *la haine te poursuit*.

DICTIONNAIRE FRANÇAIS-ARABE

DES DIALECTES VULGAIRES

D'ALGER

DE TUNIS, DU MAROC ET D'ÉGYPTE

A

A ا, première lettre de l'alphabet français et de l'alphabet arabe, **الـ** *âlif, الألف* *élyf, âlyf.*

A (signe du datif), **ـا** *l-, le-, لـ* *li-, إلى* *elä, ilä*; — louange à Dieu! **الحمد لله** *el-hamd l-illah!*

— à moi, **لي** *l-y, ليلى* *lyl-y, إلى* *elay-y*; — ce couteau est à moi, **لي هذا السكين** *l-y hadä's-sekkyn.*

— à toi, **لك** *l-ak, ليك* *lyl-ak, إليك* *elay-k* (en s'adressant à un homme); **لك** *l-ek, لكني* *le-ky, ليك* *lyl-ek, ليكي* *lyl-ky, إليك* *elay-ky* (en s'adressant à une femme); — cette maison est à

toi, **لك هذا البيت** *hadd-'l-beyt l-ak.*

— à lui, **له** *li-hou, له* *le-ho, ليله* *lyl-ho, إليه* *elay-hi*; — à elle, **لها** *li-hä, له* *le-hä, ليها* *lyl-hä, إليها* *elay-hä.*

— à nous, **لنا** *li-nä, له* *le-nä, لينا* *elay-nä, لينا* *lyl-nä*; — ceci est à nous, **هذا لنا** *haddä le-nä*; — pardonne nous! **اغفر لنا** *eghfir le-nä!*

— à vous, **لكم** *li-koum, له* *le-koum, ليكم* *lyl-koum, إليكم* *elay-koum* (dans l'arabe littéral on emploie **لكسن** *li-kounn*, pour le féminin; mais il n'est pas d'usage dans le

vulgaire); — nous vous donnerons de l'huile, سندفع الزيت لكم *sendefa'z-zeyt le-koum*.

— à eux, à elles, لهم *li-houm*, *le-houm*, ليلهم *lyl-houm*, إليهم *élay-houm*; — ce pays est à eux, هذا البلد ليلهم *hadâ-'l-beled lyl-houm* (l'arabe littéral emploie au féminin (l'arabe littéral emploie au féminin لهُنَّ *le-hounn*, inusité en vulgaire).

— à qui (rel.), الذى له *éllazy le-ho*, m.; التى لها *éllaty le-hâ*, f.

— à qui? لمن *li-men*, ديمن *dy-men*, — à qui as-tu donné le livre? لمن عطيت الكتاب *li-men a'tteyt él-kitâb?* — à qui est ce cheval? ديمن هذا العود *dy-men hadâ-'l-a'oud?*

A (prép.), avec mouv., الى *elâ*, *ilâ*; sans mouv., فى *fy*, ب *be*, بي *bi*;

— il est à la maison, هو فى الدار *hou fy-'d-dâr*; — ils sont à Paris, هو ساكن فى باريس *houm fy Bârys*; — il demeure à Alexandrie, هو ساكن فى اسكندريه *hou sâken fy Iskanderyeh*; — je vais à Tunis, نروح الى تونس *nerouh ilâ Tounes*; — à Alger, الى الجزائر *ilâ-'l-Gezâyr*, بالجزائر *bi-'l-Gezâyr*;

— frappe-le à la tête, اضره برأسه *ôddroub-ho be-râss-ho*.

Il A (v.), عنك *aand-hou*, *a'nd-ho*; — il a de l'argent, عنك فلوس *a'nd-ho felous* (m. à m., chez lui est de l'argent).

— elle a, عندها *a'nd-hâ*; — elle à une fille, عندها بنت *a'nd-hâ bent*.

— il a été, هو كان *kân*, هو كان *hou kân*; — il a été vainqueur, كان غالب *kân ghâleb*; — il a été vaincu, كان مغلوب *kân maghloub*; — il a été frappé, ضرب *dourib*, انضرب *endarab*.

— elle a été, كانت *kânét*, هى كانت *hya kânét*; — elle a été affligée, كانت حزنانه *kânét haznâneh*;

— il y a, فيه *fy-h*, *fy-hi*; — il y a là de l'eau, هناك فيه مويه *henâk fy-h moyeh*;

— il n'y a pas, ما فيه شى *mâ fy-h chy*, ما فيش *mâ fy-ch*; — il n'y a pas de vin, ما فيش نبيد *mâ fy-ch nebyd*; — il n'y a pas de pain, ما فيش خبز *mâ fy-ch khobz*, ما فيش عيش *mâ fy-ch a'yech*.

AARON (n. pr.), هارون *Hâroun*, هرون *Haroun*.

AB (douzième mois de l'année solaire des Orientaux, correspon-

dant à août), آب *âb*, طبّاح *tab-bâkh*.

ABAÏSSÉ, متوطى *motouatty*, مطامل *mottâmel*, معطوف *maat-touf*.

Il a ABAÏSSÉ (au propre), وطا *ouattâ*, وحنا *ouattâ*, واطى *ouatley*, حنا *hand*, طاطى *tâtta*.

— Abaisse ta tête, واطى راسك *ouatty râss-ak*.

— (au figuré), صقّر *sagghar*, عطف *bakhas*, طامل *tâmel*, بخس *a'ttaf*.

Il s'est ABAÏSSÉ, نزل *nouzel*, نظامل *tâmel*, هبط *houbett*, طوطى *touettâ*, تطلّامل *teltâmel*; — les eaux se sont Abais-sées, هديت لاميّاه *hodeyt el-âmyâh*.

— Il a Abaissé le prix, رخص *rakhas*, قلل *qalal*.

— Il a Abaissé leur orgueil, كسر *kassar*, عزّتهم *a'azzét-houm*, كسر *kassar*, قرنهم *gourn-houm*.

ABAÏSSEMENT, نزول *nouzoul*, هبوط *houboult*, انحطّات *ênhit-tât*.

ABANDON, ترك *terk*, تخليه *te-khallyéh*, هجره *hedjrah*, فراغه *ferâ-géh*.

Il a ABANDONNÉ, ترك *tarak*, تترك *terek*, تخلى عن *tekhalley a'n*.

— Il l'a Abandonné dans la nécessité, تخلى عنده فى الصيق *te-khalley a'n-ho fy-'d-dayq*.

— Que Dieu ne nous Abandonne pas! الله لا يخلي عنا *Allah lâ yenkhalley a'n-nâ!*

ABATTEMENT (faiblesse, chute), سقط *daâfêh*, وقع *ouqou'*, ضعافه *seqoult*.

ABATTU (renversé), مقلوب *maq-loub*, مطيح *mattayyh*, مفكوك *mef-kouk*, مهدوم *mehdoum*.

— (affaibli), مضعوف *mad-da'ouf*.

Il a ABATTU, طاطى *tettyh*, نظى *tâtley*, فلك *kharab*, قلب *qalab*, هدم *qâleb*, محام *hedam*, رمى *tayyah*, سحق *ramâ*, سحق *mahâ*, سحق *sahaq*.

Il a ABATTU (vaincu), غلب *ghalab*, غالب *ghâleb*.

Il s'est ABATTU, سقط *saqatt*, وقع *ouaqaa*.

ABBAS (n. pr.), العباس *el-'abbâs*.

ABBASSIDE (n. patr.), عباسى *A'bbâssy*.

ABBAYE, ديرة *déyr*, pl. ديورة *dýourah*; دار الرهبان *dár ér-rouh-bân*.

ABBÉ, رئيس الرهبان *réys ér-rouhbân*, المدير مقدم *moqaddem éd-déyr*, امام المدير *ímâm éd-déyr*.

ABBESSE, رئيسة الراهبات *reys-sét ér-ráhebát*.

A B C (alphabet), أبجد *áboudjed*, *ábouged*.

ABCÈS, دتمل *doummel*, *demmel*, pl. دامل *damâmel*; دمله *doumelah*, دماله *doummâlêh*, pl. دمايل *demâyl*.

ABDALLAH (n. pr.), عبد الله *â'bd âllah*, *â'bdou-'llah*.

Il a ABDIQUÉ, خلع *khelaa*, *kholèè*, عزل عن *a'zel a'n*, خلع نفسه *en khalaa néfs-ho a'n*.

ABDOMEN, كرش *djouf*, جوف *kirch*, *kerch*, مانه *mânêh*, pl. مانات *mânât*, بطن *batn*.

ABEILLE, نحلة *nahalah*, *nahalêh*, pl. نحلات *nahal*, *nahel*, نحلات *nahalât*.

ABEL (n. pr.), هابيل *Hâbyl*.

Il a ABHORRÉ, كره *ékrah*, كره *kerêh*, *kerah*, بغض *baghad*, مقته *maqat*, نفر *neser*.

— Abhorré de Dieu et des hommes, مقتير من الله ومن الناس *memqout min Allah ou-min ên-nâs*.

ABÎME, عمق *ou'mq*, *eu'mq*, pl. عمور *émâq*; غمر *ghamr*, pl. غمور *ghoumour*; هاوية *ghoummeq*, عمق *hâouyah*; لجة *ledjah*, pl. لجاج *ledjadj*; غامص *ghâmedd*, pl. غوامص *ghouâmedd*; غوص *ghaouss*.

— Depuis ce temps il est tombé dans l'Abîme de tous les maux, من هذا الزمان سقط في هاوية كل الشرور *min hadâ-'z-zemân saqatt fy hâouyêh koll êch-cherour*.

Il a ABÎMÉ (englouti), غرق *gharraq*, اغرق *êghraq*, غطس *ghattas*, غوص *balaa*, غاص *ghâss*, غوص *ghaouass*, غمق *ghammaq*.

Il a été ABÎMÉ, غرق *ghoreq*.

— Villes Abîmées, مدن مغرقين *modon maghreqyn*.

ABJECT, ذليل *ouakhych*, وخيش *delyl*, ذنى *haqyr*, حقير *dény*.

ABJECTION, ذلة *dellêh*, *dellah*, حقارة *dell*, ذلة *dendouêh*, دناءة *hiqâreh*, مهانة *mehânêh*.

ABJURATION, تكفير *teksfyr*, جحد *djouhoudâ*, جحد *djehadâ*, ارتداد *irtidâd*, انكار *inkâr*.

Il a ABJURÉ, كفر *kaffar*, نكر *nakar*, جحد *djahad*, انكر *énker*.

ABLUTION, وضوء *ouddouou*, غسل *ghassyl*, تغسيل *teghsyl*, غسل *ghousl*.

Il a fait l'ABLUTION, توضاء *toueddâ*.

ABOIEMENT, نبيح *nebyh*, عويده *a'ouyah*.

ABOIS (dernière extrémité), منازعه *menâza'h*, اواخر *âkher*, اواخر *âouâ-khir*; — le lion est aux Abois, لاسد *el-assad a'lâ el-âkher*.

ABOLI, محو *ma'doum*, محو *mahou*, بطل *battâl*, مهذوم *meh-doum*.

Il a ABOLI, بطل *battal*, عدم *aadem*, هدم *hedam*, محاه *mahâ*.

Il a été ABOLI, تبطل *tebattel*.

ABOLITION, تبطيل *tebettyl*, تبطيل *tebtyl*, محو *mahou*, رفع *refa'*.

— Lettres d'Abolition (de grâce), امر العفو *âmr el-aafou*.

ABOMINABLE, راذل *râdel*, رذيل *redyl*, مدموت *memqout*, مكروه *mekrouh*, مردوك *merdouk*.

ABOMINATION, كراهة *kerh*, كراهة *ékrah*, كراهه *kerâhah*, رذيله *redyleh*, بغض *boghâ*.

Il a eu en ABOMINATION, كرهة *keréh*, كراه *kerah*, كراهة *ékrah*, مقت *maqat*, رذل *redel*, بغض *baghedd*.

ABONDAMMENT, بالفيض *bi-'l-faydd*, وافراً *ouâferân*, بالزائد *be-'z-zâyd*, بالزيادة *be-'z-zyâdéh*, قبالة *qobâlah*, اقباله *âqbâlah*, كثير *kethyr*, كثر *ketsyr*, كثيراً *kethyrân*, بالراف *bi-'z-zéf*.

ABONDANCE, فيض *rekhs*, رخص *reydd*, زيادة *zyâdéh*, كثرة *kethrêh*.

— Abondance des biens de la terre, رخا *khesb*; — des denrées, رخا *rekhâ*.

— Il y a Abondance de tout dans ce pays, هذا البلد فيه الرخا بكل *hadâ-'l-beled fy-h êr-rekhâ be-koll chy*.

ABONDANT, فايز *fâydd*, وافر *ouâfer*, كثير *kethyr*, غزير *ghazyr*.

— Plus Abondant, اوفر *ouâfer*.

— Année Abondante, سنة الرخا *senét êr-rekhâ*.

Il a ABONDÉ, كثر *kother*, غزر *ghazar*, فاض *fadd*.

— Tout Abonde cette année, كل *koll chy* شيء مقبول في هذا السنة *maqbol fy hadah ês-senêh*.

Il s'est ABONNÉ, استلزم *éstelzem*.

D'ABORD, في الاول *fy-'l-âouel*,
اولا *bi-'l-âouel*, اولاً *âouelâ*,
âouelân, اول نوبه *âouel noubeh*.

Il a ABORDÉ (v. n.), وصل *ouas-
sel*, ouessel.

— Il a Abordé un vaisseau, طلع
مركب *talaa a'lâ merkeb*.

— Il a Abordé quelqu'un, قصد
الى *qassad ilâ*.

ABORTIF, مسقوط *sâqett*, ساقط
masqoutt, ساقوط *sâqoutt*, سقط
seqoutt.

Il s'est ABOUCHÉ, لاقى *lâqâ*,
لاقى *lâqey*, تواجه *touâdjah*, *touâgah*.

Il a ABOUTI, وفي انتها *êutêhâ*, وفي
ouafâ, وقع *qassad*, قصد *ouaqa'*,
تحدد *tehadded*.

— Où Aboutit cette route? لاين
لەين *touaffâ kadâ-*
's-sekkêh? — Où Aboutit ce dis-
cours? لاين يقصد هذا القول *lêyn*
yeqsed hadâ-'l-qoul? — Le chemin
Aboutit à un bois, يتحدد الطريق
الى الغاب *êl-taryq yethadded ilâ-*
'l-ghâb.

Il a ABOYÉ, عوى *a'ouâ*, عوا
a'ouâ, نبح *nabah*.

ABRAHAM (n. pr.), ابراهيم *Ibra-
hym*; ابراهيم *Ibrâhym*.

ABRÉGÉ, مختصر *mokhtessâr*,
مختصر *ikhhtissâr*, اختصار *mokhtessâr*.

Il a ABRÉGÉ, قصر *qassar*, اختصر
ekhhtessâr.

Il a Abreuvé, سقى *saqâ*, ساقى
saqey.
ABREUVOIR, سقايه *sâqyeh*, سقايه
siqâyah, سبيل *sibyl*, مستقى
mos-
taqâ, حوض *houdd*, *haoudd*.

ABRÉVIATION, تقصير *teqsyr*,
قصره *gesrah*, اختصار *ikhhtissâr*.

ABRI, حرمه *hourmah*, موضع
mouddaa moghattâ, موضع
mouddaa zelyl, دروه *derouéh*,
منجاء *mendjâ*.

ABRICOT, مشمش *michmich*,
شمش *mouchmâch*, نيش *nych*.

ABRICOTIER, شجرة المشمش
chedjrat êl-michmich, مشمشه
mich-
michéh, شجرة ذا المشمش
chadjrah
dê-'l-mouchmâch, مشماشه
mouch-
mâchah, *michmâchah*.

Il s'est ABRITÉ, النجاء *êlledjâ*,
êlledjâ, تدرق *tedarreq*, دارى
dârâ,
تدرا *tedarâ*.

ABROGÉ, بطل *battâl*, محو
ma-
hou, معدوم *maadoum*.

Il a ABROGÉ, بطل *battal*.

ABRUTI, موحش *mouahhech*
مستوحش *mostaouhach*.

Il a ABRUTI, وحش ouahhach, حيون hayouan.

Ils'est ABRUTI, تحيون tehayouen.

ABSENCE, غيبه ghaybéh.

ABSENT, غير حاضر ghâyb, غايه ghayr hádder.

Il a été ABSENT, il s'est ABSENTÉ, غاب ghâb, غيب ghayeb.

— Femme dont le mari est Absent, امرأة مغيبه marâh moghaybéh.

— L'Absent est comme un étranger, الغايه غاريب el-ghâyb ghâryb.

ABSINTHE, شيبه العجوز chybét el-a'djouz, شيبه ذا العجور chybah dé-'l-aougouz, شيبه chybah, cheybah, افسنتين âfsintyn, ناميتا mâmytâ, الشيخ داغن daqn êchcheykh.

— Petite Absinthe, Absinthe du Pont, شيبه chybèh.

ABSOLU (indépendant), مطلق motlaq, مستقل mostaqil.

— Il a une puissance Absolue, له le-ho soultanét motlaqah.

ABSOLUMENT, من غير كل بيد min ghayr koll bed, مطلقا motlaqân.

ABSOLUTION, حل تزكيه tezkayah, حل hell, عفوه ghefr, عفوه a'fou, مغفرة maghferéh, سمحه semhah.

Il a ABSORBÉ, باع belaa, ابتلع ébtelaa.

ABSOUS, محلول mahloul.

Il a ABSOUS, زكّي zakkâ, zakkey, حل hall, عفا a'fâ, غفر ghafar, سمح samah.

— J'ai Absous, حليت halleyt.

Il s'est ABSTENU, امتنع émtinaa, انتهى éntehâ, éntehey, توقع toueqqua, تعق tehassen, أعق áaff, كف keff.

ABSTINENCE, توقيع toueqqy', انقطاع inqittâa, حميه hamyah, قطاع qittâah, امتناع émtinâa.

ABSTRAIT, واعر oud'er.

ABSURDE, ضدّ العقل dodd el-aaql, بغير معقول be-ghayr maaqoul, مصادد العقل moddâded el-aql.

ABUS, ظلم zelem, ظلمت falt, زولم, zoulm, غلط ghalatt, غلوطه ghalout-tah, غش ghech, ghouch.

Il a ABUSÉ (trompé), غش ghach, طمع khadaa, خلب khalab, طمغ tamaa, دهى dahâ, غر ghar, طغى taghâ, استهزا éstehzâ.

— Il a Abusé de sa fortune, استعمال ماله بغير الواجب éstaamel mâl-ho be-ghayr el-ouâdjéb.

Il s'est ABUSÉ, غلط ghalatt.

ABYB, onzième mois de l'année des Coptes, correspondant au mois de juillet, أبيب *âbyb*.

ABYSSIN, حبشى *habechy*.

ABYSSINIE, الحبش *él-Habech*, بلد الحبش *beled él-Habech*.

ACACIA, سنط *senit*.

ACADÉMICIEN, مدرّس *moderris*, عالم *aâlem*.

ACADÉMIE, مدرسه *medresséh*, *moudersah*, pl. مدارس *medâres*; ديوان العلماء *dyouân él-eu'lémâ*, جماعة العلماء *djemâat él-eu'lémâ*.

Il a ACCABLÉ, تكلف *kalaf*, تكلف *teklef*, عيّا *a'yjá*, معس *maas*, ثقل *theqqel* على *a'lâ*.

— Il les a Accablés d'impôts, ثقل عليهم المكس *theqqel a'layhoum él-maks*.

— La chaleur m'Accable, عيتني الحرّ *aayét-ny-'l-harr*.

ACCABLEMENT, تكليف *teklyf*.

Il a ACCÉLÉRÉ, عجل *aadjal*, سراع *serraa*, تعجل *te'adjel*.

ACCENT dans la prononciation, حفظه *hezfeh*, شك *cheddah*; — dans l'écriture, شحطه *chehtah*, نقطه *noqtah*, علامه *a'láméh*.

ACCEPTATION, تقبيل *teqbyl*.

Il a ACCEPTE, تقبل *teqbel*, تقبّل *teqabbel*.

ACCÈS (entrée, approche), دخول *dakhoul*, مقابله *moqâbeléh*.

ACCÈS de fièvre, الحمّيه بلاغة *ba-lâghét él-hammyéh*, ضرب الحمّيه *darb él-hammyéh*, نوبة السخونه *noubét és-sekhounéh*, دور السخونه *dour és-sekhounéh*; — j'ai eu aujourd'hui un Accès de fièvre, اليوم زارتني الحمّيه *zâré-ny él-youm él-hammyéh*.

ACCIDENT, وقعده *ouaqaah*, pl. عارض *ouqâyé*; عارضه *aardéh*, عارض *aâredd*, pl. عوارض *a'ouâridd*; مصيبه *messaybéh*, pl. مصايب *massâyl*, قضيه *sadafeh*, جريه *djerayéh*, قضيه *qaddyéh*.

— Par Accident, بالصدف *te-'s-sedf*, بالغفله *bél-ghafleh*.

ACCLAMATION, زلغوطه *zalghout-tah*.

— Le peuple a fait des Acclamations devant le prince, قدام لامير *qouddâm él-émyr*, زالغطت العام *zalghattét él-a'âm*.

ACCOLADE, تقبيل *teqbyl*, معنقه *maaneqah*.

Il a ACCOLÉ, عنق *aannaq*, عانق *a'ánaq*, حصن *haddan*, قبل *qabel*.

ACCOMMODAGE de la barbe, *تحفيف tahfyf, تحسين tahsyn.*

— d'un mets, *تطيب tallyyb, طبخ tabkh.*

ACCOMMODANT (facile en affaires), *متساهل motsáhil, موافق moudffeq, مطيع molty'.*

— C'est un marchand Accommodant, *هو تاجر متساهل hou tágir motsáhil.*

Il a ACCOMMODÉ (ajusté), *سوى saouâ, ملل melal, رتب releb, صفق saff, صق saff, ملل melal, هندم hendam.*

— J'ai Accommodé, *مليت mel-leyt, سويت saoueyt.*

— Il a Accommodé la barbe, *تحفف tahfef, تحسين tahssen.*

— un mets, *طبخ tabakh.*

Il ACCOMMODE (convient), *صلح salèh; — cela t'Accommode, هذا hadá byeslèh l-ak.*

Il s'est ACCOMMODÉ (concilié), *اتفق ouâffaq, وافق ouâffaq, تسهل tessehel, اتفقا ètfefaq, ètfafaq.*

— Je m'Accommode aisément au temps et aux personnes, *داريت أنا dáreyt énâ èz-zemân والناس ou èn-nâs.*

— Accommode-toi aux circon-

stances, *اصبر على احوال الزمان ósbour a'lâ áhouâl èz-zemân.*

— Je m'Accommode de tout, *أنا إننا كلّ énâ motleyen ma-'l-koll.*

Il a ACCOMPAGNÉ, *صاحب sá-heb, رافق refeq, رفيق cháa, رافق ráfeq, ترافق teráfeq, ورافق ouannès.*

— Ils ont envoyé quelqu'un avec moi pour m'Accompagner, *أبعثوا ebaathou واحد وإياي يرافقتني ouáhèd ou éyâ-y yráfeq-ny.*

— Que Dieu vous Accompagne! *الله معكم Allah maa-koum!*

— Que la paix t'Accompagne! *مع شاعك السلام chá'-ak ès-selâm! مع السلام ma-'s-seláméh!*

ACCOMPAGNEMENT, *رفقة refâ-qah, refâqéh.*

ACCOMPLI, *تمام temám, متمم mo-tammem, كامل kâmel; pl. كاملين kâmelyn; مكتمل mokammel.*

— Il a dix ans Accomplis, *كامل kamel, عشر سنين a'cher senyn.*

Il a Accompli, *تمت tamm, تتم tam-mem, كتمل kammel, نجزي nedjez fy, باع náal, خالص khalass, قضى qaddâ, قضى qaddâ, قضى qaddâ; أنقضى èn-qaddâ; أنقضى èn-qaddey.*

ABYB, onzième mois de l'année
des Cophtes, correspondant au mois
de juillet, ابيب *abyb*.

ABYSSIN, حبشى *habechy*.

ABYSSINIE, الحبش *el-Habech*,
بلد الحبش *beled el-Habech*.

ACACIA, سنط *senté*.

ACADÉMICIEN, مدرّس *moderris*,
عالم *adlem*.

ACADÉMIE, مدرسة *medresséh*,
moudersah, pl. مدارس *medâres*;
ديوان العلماء *dyouân el-eu'lémâ*,
جماعة العلماء *djemdat el-eu'lémâ*.

Il a ACCABLÉ, تكلف *kalaf*, تكلف
teklef, عتيا *a'yyâ*, معس *maas*, ثقل
theqqel a'lâ.

— Il les a Accablés d'impôts,
ثقل عليهم المكس *theqqel a'layhoum
el-maks*.

— La chaleur m'Accable, حيتي
الحتر *aayét-ny-'l-harr*.

ACCABLEMENT, تكليف *teklyf*

Il a ACCÉLÉRÉ, عجل *aadj*
سرع *serraa*, تعجل *te'adjel*.

ACCENT dans la prononciation
حفظ *hezfeh*, شدة *cheddah*;
l'écriture, خط
noqtah, علامة

ACCEPTATI

Il a ACC.

teqabbel.

ACCÈ-

dakhoul

ACC

lâghét

darb

bét é-

és-s-

un

يه

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

نفسه *nefyssah, ne-*

نوفس *nefyssah; pl. نوافس*

ولدانه *oualidéh, ولدانه*

ولدت *ou-*

ولاد *ouelád,*

قابله *qábilah,*

اتكى *étká,*

استند *éstened.*

جمع *djemaá,*

khalatt.

— Il a Accouplé des bœufs à la
arrue, اقربن *éqren, كدن kadan.*

— Ces animaux se sont Accou-
plés, ناكوا هذين حيوانين *nákoú*
hadeyn hayouáneyn.

ACCOUPLEMENT, اجتماع *édjte-*
má.

— Accouplement charnel, نيك *nyk,*
نكاح *nekáh.*

Il a ACCOURCI, قصر *qassar.*

— Les jours sont Accourcis,
النهار في القصران *én-nehár fy-'l-*
en-nehár النهار في النقصان
en-nehár
r-naqsán.

est ACCOURU, ركذ *raked.*

— Accours! اركد *órkod!*

ACCOUTUMÉ, معتاد *mèetád.*

Il a ACCOUTUMÉ, عود *a'ouad.*

Il s'est ACCOUTUMÉ, اعتاد *éetád,*
átatad, استانس *éstáness.*

Il a ACCOUTRÉ, دمن *dammen.*

Il a ACCRÉDITÉ, سمى *semmá,*
ولى *éstemá,* امن *ámman,* ولى
ouelá, oueley.

Il s'est ACCRÉDITÉ, تسمى *tes-*
semmá, tessemmey.

Il a ACCROCHÉ, علق *a'laq,* علق
aallaq, كلب *kallab,* تكلب *tekaleb.*

— Mon habit s'est Accroché à
un clou, تعلق ثوبي في المسمار
taallaq thouab-y fy-'l-mismár.

Il en a fait ACCROIRE, غش *ghach,*
طخ *takh,* خج *khadj,* كذب *kaddab.*

Il s'en fait ACCROIRE, تعظم *tea'z-*
zem, افتخر *éftekhar.*

— Qui s'en fait Accroire, متعظم
motaazzem, متعترس *mota'teress.*

ACCROISSEMENT, زياد *zyádéh,*
ازدياد *ézdýád,* تكثير *tekthyr, teksyr.*

ACCROUPI, متفق *moqasqaf,*
ململم *molmelam.*

Il s'est ACCROUPI, قرفش *qar-*
fach, قرفس *querfess,* كعمز *gaamez,*
قعد على قرافيسه *qaad a'lá qerá-*

fys-ho; — ils se sont Accroupis, قعدوا على قرايسهم *qaadoû a'lâ gerâfys-houm*.

Il a ACCRU, زيد *zeyad, zayad*, زرد *zaouad*, زاد *zâd*, نشى *nechâ*, نشا *nechá*, ربا *rebâ*.

Il s'est ACCRU, زاد *zâd*, ازداد *âzdâd*.

ACCUEIL, مستقبل *mostaqbelah*, *mostaqbelêh*, قبول *qoboul*.

Il a ACCUEILLI, استقبال *éstaqbel*.

Il a ACCULÉ, زفق *zannaq*.

Il s'est ACCULÉ, زفق *zanaq*.

Il a ACCUMULÉ, كوم *kaouam*, جمع *gemaâ*.

ACCUSATEUR, لوام لايم *lâym*, pl. *laouâm*, شكى *chekiky*, شكى *chek-kây*.

ACCUSATION, شكيد *chekkyah*, شكايه *chekâyêh*, لايمه *lâyimêh*, pl. *laouâym*; غمز *ghamz*.

Il a ACCUSÉ, شكى *chakâ*, لام *lâm*.

Il a ACHALANDÉ, حارف *háref*, زين *zeben*.

— Ce marchand est bien Achalandé, هذا التاجر له زبون كثير *hadâ-l-tâgir le-ho zeboun kethyr*.

ACHARNÉ, محجم *mohamdjem*.

Il s'est ACHARNÉ, حمجم *ham-djam*, غوى *ghaouâ*.

ACHARNEMENT, غوايد *ghaouâ-yêh*.

ACHAT, شراء *cherâa*, اشترا *êch-tirâ*, مشترا *mouchterâ*.

ACHE (plante), هسله *heslêh*, ماعه *melaah*, مغدانوس *maghdâinous*.

Il s'est ACHEMINÉ, توجه *loue-djah*.

Il a ACHETÉ, اشترى *êchterâ*, اشترى *êchterâ*, شرا *charâ*.

— Il a Acheté argent comptant, اشتري بالنقد *êchterâ be-'n-neqd*, اشترى بالقبض *êchterâ be-'l-qobd*.

— J'Achète chez lui à crédit, عنك نشترى *nechtery a'nd-ho be-'d-dym*.

— J'ai Acheté cela à crédit, اشتريت هذا بالمهله *êchtereýt hadâ be-'l-mehlêh*.

ACHETEUR, مشترى *mouchtery*, شارى *châry*, pl. *chorâyâ*.

ACHEVÉ, تمام *temâm*, متم *mo-tammem*, مكتمل *mokammel*.

Il a ACHEVÉ, تمم *tammem*, كتمل *kammel*, وفى *ouafâ*, وفا *ouafâ*, قض *qadd*, قضى *qaddâ*.

Il a été ACHEVÉ, تم *tamm*, كمل *kumil*; — mon habit n'était pas Achevé, ما كان شئ منتم لباسي *má kán chy motammem lebáss-y*.

ACHÈVEMENT, تكميل *tekmyl*, اكمال *ikmál*, تمام *temám*.

ACHMET (n. pr), احمد *Ahmed*.

ACHOPPEMENT, عتره *a'trah*, شك *shekk*; — pierre d'Achoppement, حجر العتره *hadjar el-a'trah*.

ACIDE (adj.), حامض *hámid*, hámedd.

ACIER, هند *hend*, *hind*, بولاد *boulád*, ذكير *dekyr*; صلب *solb*, فولاد *foulád*; — Acier préparé, بولاد مستحل *boulád mostahel*.

ACOLYTE, شماس *chenmás*, pl. شامسه *chamamsah*, ملازم *moulázem*.

ACONIT (pl.), خانيق النمر, *khániq én-nemr*.

Il a ACQUIESCÉ, اخذ بخاطر *akhad be-kháttr*, رضى *reddä*, *reddey*, راضى *ráddä*, *ráddey*; — j'ai Acquiescé à la sentence du juge, راضيت بحكم القاضي *ráddeyt be-houkm el-qáddy*; — Acquiesce-moi, خذ بخاطري *khod be-kháttr-y*.

Il a ACQUIS, حصل *hassel*, كسب *kassab*, ربح *rabah*.

— On n'Aquiert pas la science sans peine, ما يُحصل العلم إلا بالتعب *má yohssel el-eelm éllá be't-taab*.

— Il a Acquis de la réputation, رفع شأنه *refaa chán-ho*, عظم *eezsem*, قيمته *aazzam qeymet-ho*.

ACQUISITION, مكسب *mokseb*, pl. مكاسب *mekásseb*, تحصيل *tahssyl*.

ACQUIT d'une dette, صرف *serf*, اعفا *defaah*, تصريف *tesryf*, *t'isfá*.

Il a ACQUITTE un accusé, زكى *zakä*, *zakey*, خلص *khallass*.

Il a ACQUITTE (soldé), دفع *defaa*, حل *hall*, صرف *saraf*.

Il a été ACQUITTE (soldé), خلص *khaless*; — je n'ai pu être Acquitté, ما قدرت شئ اخلص *má qadart chy ékhlass*.

Il s'est ACQUITTE de son devoir, تقن شغلته *teqen choghhl-ho*, وفى حقته *ouafä haqq-ho*.

ACQUITTEMENT d'un accusé, عفو *a'fou*, تخليص *tekhlyss*; — d'un billet, اعفا *t'isfá*.

ACRE (adj.), حامص *hámedd*, *hámid*, لاع *ládè*, حدّ *hadd*, عنص *aafess*, حروش *herouch*, *hou-rouch*.

ACRE (ville de Syrie), عكّه *A'k-kah*, عكا *A'kká*.

ACRETÉ, لعاده *ledáah*, عفاصد *a'fássah*, حدوديه *hedoudyah*, حروشّه *lourouchah*.

ACTE (pièce d'affaires), تحرير *tahryr*, pl. تحريرات *tahryrát*; ائته *oudtheqéh*, pl. وثايق *ouetháyq*; — (contrat, titre), حجه *hag-géh*.

Les ACTES des Apôtres, ابركسيس *él-ábraksys*.

ACTEUR (chanteur), غانى *ghány*, مغنى *moghanny*.

ACTIF, نشيط *nechytt*.

ACTION, فعل *faal*, *f'el*, pl. افعال *éfaal*, عمل *a'ml*, pl. اعمال *é'mál*, صنع *sana'*.

— J'ai Action contre toi en justice, دعوه عليك لى *l-y a'ley-k da'ouéh*, عليك لى حق *l-y haqq a'ley-k*.

ACTION de finance ou de commerce, باى *báy*, سهمه *schmah*, حصه *hessah*, *hissah*.

ACTIONS de grâces, شكر *chokr*.

ACTIONNAIRE, شركاجى *cher-kadjy*.

ACTIVITÉ, خفيه *khafyéh*, حراره *hiraréh*, نشاطه *nichtah*, نشاطه *ne-chátteh*, نشط *nicht*; — l'Activité du feu, حديّة النار *hadyét én-nár*.

ACTRICE (chanteuse), غانيه *ghányah*, مغنيه *moghannyéh*.

ACTUEL, وقتى *ouaqty*, فعلى *feely*; — les circonstances Actuelles, لاحوال الوقتيه *él-ahouál él-ouaqtyéh*.

ACTUELLEMENT, حالاً *hálán*, ذى الوقت *dy-l-hyn*, فى هذا الزمان *fy hadá-'l-ouaqt*, فى الساعه *fy-'s-sáa'h*.

— Le général écrit Actuellement, الجنرال عمال يكتب *él-generál a'mál yekteb*.

ADAGE, مثل *methl*, *mesl*, pl. امثال *ámthál*, *ámsál*.

ADAM (n. p.), آدم *Adam*, ابو البشر *ábu-'l-becher*.

Il a ADAPTÉ, قرن *qaran*, قرب *garreb*, نسب *nesseb*, صنّف *senef*, خصص *khassas*, صاف *sáf*.

ADAR, septième mois de l'année

soltaire des Orientaux, آذار *ádár*; il correspond à notre mois de mars.

ADDITION, زيادَة *zyádéh*.

ADDITION d'arithmétique, تجمع *tedjmaa*, جمع *gamaa*, *djamaa*, *djema*, جملة *gemeléh*, pl. جُمُل *djournoul*, زود *sououd*, *zaoued*.

Il a ADDITIONNÉ, اجمع *édjmaa*, اجمل *édjmel*.

ADEN (province de l'Arabie), عدن *A'den*.

Il a ADHÉRE, لقط *lassaq*, بقط *baqatt*.

ADHÉRENCE, لقط *lesq*, تبقيط *tebqytt*, تلصيق *lelsyq*.

ADHÉRENT, لاصق *lásseq*, باقط *báqitt*.

ADIEU! الله معك *állah ma-ak*, اودعذك *áuoda'n-ak* (en s'adressant à un seul); الله معكم *állah maa-koum* (en s'adressant à plusieurs); الله في امان *fy émán állah*.

Il a dit ADIEU, ودع *ouedah*, اودع *ouidaa*, سلم *sallém*, سال الدع *sál éd-do'ah*.

— Il s'en est allé sans dire Adieu, راح من غير توديع *ráh min ghayr toueddy'*.

Les ADIEUX, الودوع *ét-ouedou'*; التوديع *ét-toueddy'*, الوداع *ét-ouidaa*, التسليم *ét-teslym*.

ADJECTIF, نسبي *nesby*, اصافى *áddáfy*, وصفى *ouassefy*.

Il a ADJOINT, زاد *sád*.

Un ADJOINT, كتحدا *kiahya*, كتحدا *kelkhodá*, نايب *náyb*; خليفة *khalífyéh*, ملازم *moulázem*.

ADJUDICATAIRE, متصرف *mou-tessarif*.

Il a ADJURÉ, استخلف *éstehlaf*.

ADMINISTRATEUR, مدبر *modaber*, modebber, متولى *motoually*, ولى *oualy*, وكيل *oukyl*.

ADMINISTRATION, تدبير *tedbyr*, متوله *metouelléh*, ولايه *ouláyéh*.

Il a ADMINISTRÉ, دبر *debber*, dabber.

ADMIRABLE, عجيب *aadjyb*, *a'gyb*, معجب *maadjeb*, بديع *bedy'*.

— C'est Admirable, عجايب *a'djáyb*, *a'gáyb*.

ADMIRABLEMENT, عجايب *aa-djáyb*, *a'gáyb*, عجيبيًا *a'gybán*.

ADMIRATION, عجب *a'gybéh*, استعجاب *ta'djib*, تعجب *ésti-djáb*.

Il a ADMIRÉ, استعجب *éstaa-djeb*, *ésta'geb*, أعجب *adadjeb*, انذهل *taadjeb*, باهت *bahat*, انذهل *éndeheh*, تومم *teouchem*.

— Pourquoi Admires-tu cela?
هذا ليش تعجب من هذا
l-ey-ch taadjeb min hadá?

Il a ADMIS, قبل *qabel*, قابل *qábel*, استقبال *éstaqbel*.

ADOLESCENCE, شويبيه *cheboubyéh*.

ADOLESCENT, شاب *cháb*, شاب *chább*, pl. شباب *chebáb*, *chabáb*.

Il s'est ADONNÉ à, جهد في *djahad fy*, التهي *éltéhä*, تنقيد *taqyd*, انهمك *énhamak*, طعاطي *te'attä*.

— Tu t'Adonnes à tous les plaisirs, تسلم ذاتك لجميع اللذات *tessellem dát-ak li-djemy' él-ledát*.

Il a ADOPTÉ, استبنى *éstabney*, *estabny*.

— Il l'a Adopté pour son fils, استبنيه *djaal-ho ébn-ho*, جعله ابنه *éstabny-ho*.

Fils ADOPTIF, ريبب *rebyb*, *rabyb*.

ADOPTION, تبنيه *tebennyéh*.

ADORATION, سجد *sédjedéh*, عبادة *ebádéh*.

Il a ADORÉ, سجد *sedjoud*, *sedjed*, عبد *aabad*, ركع *rekaa*.

ADOSSÉ contre le mur, ساند *sáned dahr-ho*, ظهره على الحيط *a'lä-'l-hayll*.

Il s'est ADOSSÉ, نكبي *étkä*, *étkey*, اسند ظهره *ésnad dahar-ho*.

Ils se sont ADOSSÉS (dos à dos), حطوا ظهر على ظهر *hattoù dahar a'lä dahar*.

ADOUCI, لين *léyn*.

Il a ADOUCI, ليين *leyyen*.

— Il a Adouci la colère, راق *ráq*, روق *raouaq*, هدا *haddá*, ساكن *saken*, طفى *tafä*; برد *bered*, همم *hemmed*.

— Le vent s'est Adouci, تهدا *teheddá-l-haouá*.

Gomme ADRAGANTE, كثيرا *te-thyrá*.

ADRESSE, خفة *khofféh*, نجامه *nedjáméh*, حيلة *heylah*, شطارة *chet-tárah*, معرفه *maaresféh*.

ADRESSE d'une lettre, علوان *eulouán*, علامه *a'láméh*, نيشان *ny-chán*.

Il a ADRESSÉ, شد *ladā*, هدى *hadā*,
rachad.

— Ces paroles s'Adr-ssent à vous,
هذا المثل يخص لكم *hadd-'l-methl*
ykhas le-koum.

— Il a Adressé la parole, خطب
khattab.

ADROIT, شاطر *châtter*, *châtîr*,
pl. شاطرين *châttery*, شاطر *chât-
târ*: دكى *deky*, pl. دكيين *dekyyn*:
فهم *fehym*, pl. فهمين *fehymyn*,
خفيف *fehymâ*; ناجم *nâdjem*,
khafyf, عارف *ââref*.

ADULTE, شاب *châbb*, pl. شباب
chabâb, *chebâb*, بلوغ *belough*, بالغ
bâlegh.

ADULTÈRE (adj. m.), زانى *zâny*,
pl. زنا *zonâ*; (adj. f.), زانية *zânyéh*.

— Le crime de l'Adultère, زنا
zenâ, *zinâ*.

— Ils ont commis un Adultère,
زانيا *zânou*.

ADULTÉRIN, ولد الزانية *oueled*
êz-zânyéh (comm.); ابن الزانية *êbn*
êz-zânyéh (masc.); بنت الزانية
bent êz-zânyéh (fém.).

ADVERBE, ظرف *zarf*.

ADVERSAIRE, عدو *aadou*, pl. عدا
aadâ; غريم *gharym*, pl. غرمان
ghormân,

غوما *ghoramâ*; مخاصم
mokhassem, pl. مخاصمين *mokhas-
semyn*; خصيم *khassym*.

— Tes Adversaires sont les miens,
غرماتك غرماتي *ghoramât-ak gho-
ramât-y*.

ADVERSE, مخالف *mokhdlef*,
مخاصم *mokhassem*.

— Les parties Adverses sont tel
et tel, المخاصمين فلان وفلان *el-
mokhassemyn foulân ou-foulân*.

ADVERSITÉ, مصيبة *mossaybah*,
pl. مصائب *mossâyby*; محنة *moha-
nah*, pl. محنات *mohanât*; صيقة
dayqah, pl. صيقات *dayqât*; تشك
techiddah, pl. تشدايد *techdâyid*;
رزیه *rezyéh*, pl. رزایا *rezâyâ*; بلیه
belyéh, بلا *belâ*, pl. بلايا *belâyâ*;
بخت اسود *bakht âssouad*.

— Il a été dans l'Adversité, انصام
êndâm; — il est dans l'Adversité,
هو منصام *hou maddâyq*, هو مضایق
hou mondâm.

— Nous sommes dans l'Adversité,
نحن متضایقین *nahn moldâyqyn*.

AÉRIEN, هوايى *haoudyy*.

AFFABILITÉ, بشاشه *bechâchéh*.

AFFABLE, حلیم *halym* بشوش
bechouch.

D'ABORD, في الاول *fy-'l-âouel*,
أولاً *bi-'l-âouel* أو لا *âouelâ*,
âouelân, أول نوبه *âouel noubéh*.

Il a ABORDÉ (v. n.), وصل *ouassel*,
ouessel.

— Il a Abordé un vaisseau, طلع
مركب *talaa a'lâ merkeb*.

— Il a Abordé quelqu'un, قصد
إلى *qassad ilâ*.

ABORTIF, مسقوط *sâqett*, ساقط
masqoult, سقوط *sâqoult*, سقوط *se-*
qoult.

Il s'est ABOUCHÉ, لاقى *lâqâ*,
لاقى *lâqey*, تواجه *touâdjah*,
touâgah.

Il a ABOUTI, وفي إنتها *ênêhâ*,
وفي *ouafâ*, قصد *qassad*, وقع *ouaqâ*,
تحدد *tehadde*.

— Où Aboutit cette route? لاين
لأين *lâyn* توفى هذا السكّه *touaffâ kadâ-*
's-sekkéh? — Où Aboutit ce dis-
cours? لاين يقصد هذا القرب *lâyn*
yeqsed hadâ-'l-qoul? — Le chemin
Aboutit à un bois, الطريق يتحدد
إلى الغاب *ét-taryq yethadde ilâ-*
'l-ghâb.

Il a ABOYÉ, عوى *a'ouâ*, عوى
a'ouâ, نبه *nabah*.

ABRAHAM (n. pr.), إبراهيم *Ibra-*
hym; إبراهيم *Ibrâhym*.

ABRÉGÉ, مختصر *mokhtlessâr*,
اختصار *ikhhtissâr*, مختصر *mokhtlessar*.

Il a ABRÉGÉ, قصر *qassar*, اختصر
ekhhtessar.

Il a Abreuvé, سقى *saqâ*, سقى *saqey*.

ABREUVOIR, سقايه *sâqyeh*, سقايه
siqâyah, سبيل *sibyl*, مستقى *mos-*
taqâ, حوض *houdd*, *haoudd*.

ABRÉVIATION, تقصير *teqsyr*,
قصره *qesrah*, اختصار *ikhhtissâr*.

ABRI, حرمه *hourmah*, موضع
مغطا *mouddaa moghattâ*, موضع
مغطا *mouddaa zelyl*, دروه *derouéh*,
منجا *mendjâ*.

ABRICOT, مشمش *michmich*,
شمش *mouchmâch*, نيش *nych*.

ABRICOTIER, شجرة المشمش
chedjrat êl-michmich, مشمشه *mich-*
michéh, شجرة ذا المشماش *chadjrah*
dê-'l-mouchmâch, مشماشه *mouch-*
mâchah, *michmâchah*.

Il s'est ABRITÉ, النجا *êlledjâ*,
النجا *êlledjâ*, ندرق *tedarreq*, دارى *dârâ*,
ندرا *tedarâ*.

ABROGÉ, محو *battâl*, محو *ma-*
hou, معدوم *maadoum*.

Il a ABROGÉ, بطل *battal*.

ABRUTI, موحش *mouahhech*
مستوحش *mostaouhach*.

Il a ABRUTI, وحش *ouahhach*,
حيون *hayouan*.

Il s'est ABRUTI, تحيون *tehayouen*.

ABSENCE, غيبه *ghaybéh*.

ABSENT, غير حاضر *ghâyb*, غايب
ghayr hâdder.

Il a été ABSENT, il s'est ABSENTÉ,
غاب *ghâb*, غيب *ghayeb*.

— Femme dont le mari est Absent,
مرأة مغيبة *marâh moghaybéh*.

— L'Absent est comme un étranger,
الغايب غايب *el-ghâyb ghâ-ryb*.

ABSINTHE, شبة العجوز *chybét*
el-a'djouz, شبيهة ذا العجوز *chybah*
dé-l-aagouz, شبيه *chybah*, *cheybah*,
افستين *âfsinyn*, ماميتا *mâmytâ*,
دقن الشيخ *daqn êchcheykh*.

— Petite Absinthe, Absinthe du
Pont, شيخ *chyèh*.

ABSOLU (indépendant), مطلق
motlaq, مستقل *mostaqil*.

— Il a une puissance Absolue, له
سلطنة مطلقة *le-ho soultanét motlaqah*.

ABSOLUMENT, من غير كل بد
min ghayr koll bed, مطلقا *motlaqân*.

ABSOLUTION, حل تزكية *tezkyah*, حل
hell, حله *hallêh*, غفر *ghesr*, عفو *a'fou*,
سح *semhah*, مغفرة *maghferêh*.

Il a ABSORBÉ, باع *belaa*, ابتلع
êbtelaa.

ABSOUS, محلول *mahloul*.

Il a ABSOUS, زكي *zakkâ*, *zakhkey*,
حل *hall*, عفا *a'fâ*, غفر *ghafar*,
سمح *samah*.

— J'ai Absous, حلّيت *halleyt*.

Il s'est ABSTENU, امتنع *êmtinaa*,
انتهى *êntehâ*, *êntehey*, توقع *toueq-
qaa*, اتق *tehassen*, اتق *daff*,
كف *keff*.

ABSTINENCE, توقيع *toueqqy'*,
انقطاع *inqittâa*, حميه *hamyah*,
قطاع *qittâah*, امتناع *êmtinâa*.

ABSTRAIT, واعر *oud'er*.

ABSURDE, ضدّ العقل *dodd el-
aaql*, بغير معقول *be-ghayr maaqoul*,
مضادّ العقل *moddâded el-aql*.

ABUS, ظلم *zalem*, ظلمت *zoulm*,
غلط *ghalatt*, غلوطة *ghalout-
tah*, غش *ghech*, *ghouch*.

Il a ABUSÉ (trompé), غش *ghach*,
طمع *khadaa*, خلب *khalab*, طمع
tamaa, غر *dahâ*, دهى *ghar*, طغى
taghâ, استهزا *êstehzâ*.

— Il a Abusé de sa fortune,
استعمل ماله بغير الواجب *êstaamel
mâl-ho be-ghayr el-ouâdjêb*.

Il s'est ABUSÉ, غلط *ghalatt*.

ABYB, onzième mois de l'année des Cophtes, correspondant au mois de juillet, ابيب *abyb*.

ABYSSIN, حبشى *habechy*.

ABYSSINIE, الحبش *él-Habech*, بلد الحبش *beled él-Habech*.

ACACIA, سنط *senit*.

ACADÉMICIEN, مدرّس *moderris*, عالم *aâlem*.

ACADÉMIE, مدرسة *medresséh*, *moudersah*, pl. مدارس *medâres*; ديوان العلماء *dyouân él-eu'lémâ*, جماعة العلماء *djemâat él-eu'lémâ*.

Il a ACCABLÉ, تكلف *kalaf*, تكلف *teklef*, عيّا *a'yya*, معس *maas*, ثقل *theqqel* على *a'lâ*.

— Il les a Accablés d'impôts, ثقل عليهم المكس *theqqel a'layhoum él-maks*.

— La chaleur m'Accable, عيتني الحرّ *aayét-ny-'l-harr*.

ACCABLEMENT, تكليف *teklyf*.

Il a ACCÉLÉRÉ, عجل *aadjal*, سرع *serraa*, تعجل *te'adjel*.

ACCENT dans la prononciation, حفظه *hezéh*, شلّ *cheddah*; — dans l'écriture, شحطه *chehtah*, نقطه *noqtah*, علامة *a'láméh*.

ACCEPTATION, تقبيل *teqbyl*.

Il a ACCEPTE, تقبل *teqbel*, تقبيل *teqabbel*.

ACCÈS (entrée, approche), دخول *dakhoul*, مقابله *moqâbeléh*.

ACCÈS de fièvre, بلاغة الحمية *balâghét él-hammyéh*, ضرب الحمية *darb él-hammyéh*, نوبة السخونة *noubét és-sekhounéh*, دور السخونة *dour és-sekhounéh*; — j'ai eu aujourd'hui un Accès de fièvre, زارتني اليوم *zâréti-ny él-youm él-hammyéh*.

ACCIDENT, وقعته *ouaqaah*, pl. عارض *ouqâyé*; عارضه *aardéh*, عارض *aâredd*, pl. عوارض *a'ouâridd*; مصيبه *messaybéh*, pl. مصائب *massâybl*, قضيد *sadaféh*, جربه *djerayéh*, قaddyéh.

— Par Accident, بالصدف *te-'s-sedf*, بالغفلة *bél-ghafleh*.

ACCLAMATION, زلغوطه *zalghout-tah*.

— Le peuple a fait des Acclamations devant le prince, قدام لامير *quoddâm él-émyr*, زالغطت العام *zalghattét él-a'âm*.

ACCOLADE, تقبيل *teqbyl*, معنقه *maaneqah*.

Il a ACCOLÉ, عانق *aannaq*, عانق *a'ánaq*, حصن *haddan*, قبل *qabel*.

ACCOMMODAGE de la barbe, استبر على احوال الزمان *šabour a'lā āhouāl ez-zemān*.

— d'un mets, تحفيف *tahfyf*, تحسين *tahssyn*.
— تطيب *tallyyb*, انا *ana*,
طبخ *tabkh*.

ACCOMMODANT (facile en affaires), صاحب *sāheb*, متساهل *motsāhil*, رافق *rafeq*, موافق *moudfefq*, مطيع *motty'*.

— C'est un marchand Accommodant, هو تاجر متساهل *hou tāgir motsāhil*.

Il a ACCOMMODÉ (ajusté), سوي *saouā*, ملل *melal*, رتب *releb*, صق *saff*, ملل *melal*, هندم *hendam*.

— J'ai Accommodé, ملّيت *melleyt*, سويت *saoueyt*.

— Il a Accommodé la barbe, تحفف *tahfef*, تحسن *tahssen*.

— un mets, طبخ *tabakh*.

Il ACCOMMODE (convient), صلح *salèh*; — هذا *hadā* t'Accommode, ينصلح لك *byeslèh l-ak*.

Il s'est ACCOMMODÉ (concilié), اتفق *ettefaq*, اتفق *ettefaq*, تسهل *tessehel*, وافق *ouāffaq*.

— Je m'Accommode aisément au temps et aux personnes, داريت انا *dāreyt ana* ou *en-nās*.

— Accommode-toi aux circon-

stances, استبر على احوال الزمان *šabour a'lā āhouāl ez-zemān*.

— Je m'Accommode de tout, انا *ana*,
متلين مع الكل *enā motleyen ma'-l-koll*.

Il a ACCOMPAGNÉ, صاحب *sāheb*, رافق *rafeq*, رافق *rafeq*, شاع *chāa*, رافق *rafeq*, وترافق *terāfeq*, وونس *ouannès*.

— Ils ont envoyé quelqu'un avec moi pour m'Accompagner, ابعثوا *ēbaathou* واحد واياي يرافقتني *ouāhèd ou ēyā-y yrafseq-ny*.

— Que Dieu vous Accompagne! الله معكم *Allah ma-koum!*

— Que la paix t'Accompagne! مع شاعك السلام *chā'-ak es-selām!* السلامه *ma'-s-selāmèh!*

ACCOMPAGNEMENT, رفقه *refāgah*, رفقه *refāgèh*.

ACCOMPLI, متمم *temām*, كامل *kāmel*; كاملين *kāmelyn*; مكتمل *mokammel*.

— Il a dix ans Accomplis, كمل *kamel* عشر سنين *a'cher senyn*.

Il a Accompli, تتم *tamm*, تم *tamm*, كتمل *kammel*, نجزي *nedjez* باع *balagh*, نال *nāl*, انقضى *en-qaddā*, خالص *khalass*, انقضى *en-qaddā*; انقضى *en-qaddā*; انقضى *en-qaddā*.

— Il a Accompli sa promesse, وفا *ouafá*, وفي *ouafá*, *ouafey*.

ACCOMPLISSEMENT, تمام *temám*, اتمام *tekmyl*, كمال *kemál*, اتمام *itmám*, اكمال *ikmál*.

Il s'est ACCOQUINÉ, عربل *a'rbel*, تعربل *taarbél*.

ACCORD, استواء *úttifáq*, اتفاق *istaouá*; — d'Accord, سوا سوا *saouá saouá*.

ACCORDS, promesse de mariage, ربط على الخاتم والزناز *rabt a'lá-l-khátem ou éz-zonár*.

Il a ACCORDÉ (donné), عطا *aattá*, أعطى *a'uttá*, اهدا *éhdá*, رزق *razaq*; اصلح (mis d'accord), نعم *naam*; — وفق *ouaffeq*; — (ajusté), سوي *saouá*, *saouey*.

— Il a Accordé la paix, رضى *reddá fy-'s-souh*.

— Il a Accordé sa fille en mariage à un tel, انا بنته لفلان *énna bent-ho li-foulán*.

Il s'est ACCORDÉ (il a été d'accord), اتفاق *éttafaq*, طابق *tábaq*, تشارط *techárett*, وافق *ouáfaq*, تصلح *teslèh*.

— Ils se sont Accordés ensemble après de longues querelles, بعد

بااد شماطه طويل اتفقوا *baad chamát-tah taouyl éttafaqou*.

— Ils se sont Accordés pour nous faire la guerre, يحرربوا علينا *chârettoú yahrebou a'lay-ná*.

— Ces paroles ne s'Accordent aucunement avec les premières, ذى الكله ما توافق للقول لاولانى *déy-'l-kilméh má touáfeg li-'l-goul él-áoulány*, هذا القول ما يناسب *hadá-'l-goul má ynásseb él-goul és-sábeq*.

— Lui et moi nous nous sommes Accordés par serment, عهد الله *éhed Allah bayn-y ou bayn-ho*.

— Ils se sont Accordés ensemble sur le prix de ces chevaux, ربطوا الكلام على تمن هدولى الخيل *rabtoú-'l-kelám a'lá temn hedouly-'l-kheyl*.

— Je m'Accorde à ce que tu dis, انا انقاد لكلمتك *éná-'nqád li-kelmét-ak*.

Il a ACCOSTÉ, قرب *qarab*, qareb, اقرب *qarrab*, اقترَب *éqtereb*, تقدم *teqaddem*, دنا *daná li-*; — il l'a Accosté, قربه *qareb-ho*, جا *djá qaryb le-ho*.

ACCOUCHÉE, نفيسه *nefyssah*, *nefysséh*, نفيسا *nefyssá*; pl. نوافس *nouáfess*, والک *ouálidéh*, ولدانه *oualedánéh*.

Elle est ACCOUCHÉE, ولدت *ouledét*.

ACCOUCHEMENT, ولاد *ouelád*, ولاده *ouládéh*.

ACCOUCHEUSE, قابله *qábilah*, *qáblah*.

Il s'est ACCOUDÉ, اتكى *éiká*, *étkey*, استند *éstened*.

Il a ACCOUPLÉ, جمع *djemaa*, خاٹ *khalatt*.

— Il a Accouplé des bœufs à la charrue, اقرن *éqren*, كدن *kadan*.

— Ces animaux se sont Accouplés, ناکوا هذين حيوانين *nákoú hadeyn hayouáneyn*.

ACCOUPLEMENT, اجتماع *édjtemáa*.

— Accouplement charnel, نيك *nyk*, نكاح *nekáh*.

Il a ACCOURCI, قصر *qassar*.

— Les jours sont Accourcis, النهار في القصران *én-nehár fy-'l-qisrân*, النهار في التقصران *én-nehár fy-'n-naqsán*.

Il est ACCOURU, ركد *raked*.

— Accours! اركد *örkod!*

ACCOUTUMÉ, معتاد *mèetád*.

Il a ACCOUTUMÉ, عود *a'ouad*.

Il s'est ACCOUTUMÉ, اعتاد *éetád*, *áatad*, استانس *éstáness*.

Il a ACCOUTRÉ, دمن *dammen*.

Il a ACCRÉDITÉ, سمى *semmá*, *éstemá*, امن *ámman*, ولي *ouelá*, *oueley*.

Il s'est ACCRÉDITÉ, تسمى *tessemmá*, *tessemmey*.

Il a ACCROCHÉ, علق *a'laq*, علق *aallaq*, كلب *kallab*, نكلب *tekaleb*.

— Mon habit s'est Accroché à un clou, تعلق ثوبي في المسمار *taallaq thouab-y fy-'l-mismár*.

Il en a fait ACCROIRE, غش *ghach*, طخ *takh*, خج *khadj*, كذب *kaddab*.

Il s'en fait ACCROIRE, تعظم *tea'z-zem*, افتخر *éftekhar*.

— Qui s'en fait Accroire, متعظم *motaazzem*, متعترس *mota'eress*.

ACCROISSEMENT, زياده *zyádéh*, ازدياد *zdyád*, تكثير *tekthyr*, *teksyr*.

ACCGROUPI, مقفوف *moqafqaf*, مللم *molmelam*.

Il s'est ACCGROUPI, قرفش *qarfach*, قرفس *querfess*, كعمز *gaamez*, قعد على قرايسه *qaad a'lá qerá-*

fys-ho; — ils se sont Accroupis, قعدوا على قرافيهم *qaadoû a'lâ qerâfys-houm*.

Il a ACCRU, زيد *zeyad, zayad*, زرد *zaouad*, زاد *zâd*, نشى *nechâ*, نشا *nechâ*, ربا *rebâ*.

Il s'est ACCRU, زاد *zâd*, ازداد *ezdâd*.

ACCUEIL, مستقبلة *mostaqbelah*, mostaqbeléh, قبول *qoboul*.

Il a ACCUEILLI, استقبل *estaqbel*.

Il a ACCULÉ, زبق *zannaq*.

Il s'est ACCULÉ, زبق *zanaq*.

Il a ACCUMULÉ, كيم *kaouam*, جمع *gemaâ*.

ACCUSATEUR, لوام لايم *lâyim*, pl. لوام *laouâm*, شكى *chekky*, شكى *chek-kây*.

ACCUSATION, شكية *chekkyah*, شكايه *chekâyeh*, لايمه *lâyémeh*, pl. لوايم *laouâyim*; غمز *ghamz*.

Il a ACCUSÉ, شكى *chakâ*, لام *lâm*.

Il a ACHALANDÉ, حارف *háref*, زين *zeben*.

— Ce marchand est bien Achalandé, هذا التاجر له زبون كثير *hadâ-l-tâgir le-ho zeboun kethyr*.

ACHARNÉ, محجم *mohamdjem*.

Il s'est ACHARNÉ, حمجم *ham-djam*, غوى *ghaouâ*.

ACHARNEMENT, غوايه *ghaouâ-yéh*.

ACHAT, شراء *cherâa*, اشترا *êch-tirâ*, مشترى *mouchterâ*.

ACHE (plante), هسله *heslêh*, ماعه *melaah*, مغدانوس *maghdânous*.

Il s'est ACHEMINÉ, توجه *love-djah*.

Il a ACHETÉ, اشترى *êchterâ*, اشترى *êchterâ*, شرا *charâ*.

— Il a Acheté argent comptant, اشترى بال نقد *êchterâ be-'n-neqd*, اشترى بالقبض *êchterâ be-'l-qobd*.

— J'Achète chez lui à crédit, اشترى عندك بالدين *nechtery a'nd-ho be-'d-dyn*.

— J'ai Acheté cela à crédit, اشتريت هذا بالهله *êchtereýt hadâ be-'l-mehlêh*.

ACHETEUR, مشترى *mouchtery*, شارى *châry*, pl. شرايا *chorâyâ*.

ACHEVÉ, تمام *temâm*, متمم *mo-tammem*, مكتمل *mokammel*.

Il a ACHEVÉ, تمم *tammem*, كتمل *kammel*, قضى *ouafâ*, وفى *ouafâ*, قضى *qadd*, قضى *qaddâ*.

Il a été ACHEVÉ, تم *tamm*, كمل *kamil*; — mon habit n'était pas Achevé, ما كان شئ متمم لباسي *má kán chy motammem lebáss-y*.

ACHÈVEMENT, تكميل *tekmyl*, اكمال *ikmál*, تمام *temám*.

ACHMET (n. pr), احمد *Ahmed*.

ACHOPPEMENT, عترة *a'trah*, شك *shak*; — pierre d'Achoppement, حجر العترة *hadjar el-a'trah*.

ACIDE (adj.), حامض *hámid*, hámedd.

ACIER, هند *hend*, *hind*, بولاد *boulád*, ذكير *dekyr*; صلب *solb*, فولاد *foulád*; — Acier préparé, بولاد مستحل *boulád mostahel*.

ACOLYTE, شماس *chemmás*, pl. شامسه *chamamsah*, ملازم *moulázem*.

ACONIT (pl.), خانق النمر, *khániq én-nemr*.

Il a ACQUIESCÉ, اخذ بخاطر *akhad be-kháttr*, رضى *reddä*, *reddey*, راضى *raddä*, *ráddey*; — j'ai Acquiescé à la sentence du juge, راضيت بحكم القاضي *ráddeyt be-houkm el-qáddy*; — Acquiesce-moi, خذ بخاطري *khod be-kháttr-y*.

Il a ACQUIS, حصل *hassel*, كسب *kassab*, ربح *rabah*.

— On n'Aquiert pas la science sans peine, ما يُحصل العلم إلا بالتعب *má yohssel el-eelm illá be-'t-taab*.

— Il a Acquis de la réputation, رفع شأنه *refaa chán-ezzem*, عظم *eezzem*, قيمته *aazzam qeymet-ho*.

ACQUISITION, مكسب *mokseb*, pl. مكاسب *mekássab*, تحصيل *tahssyl*.

ACQUIT d'une dette, صرف *serf*, اعفا *defaah*, تصريف *tesryf*, *é'isá*.

Il a ACQUITTE un accusé, زكى *zakä*, *zakey*, خلص *khallass*.

Il a ACQUITTE (soldé), دفع *defaa*, حل *hall*, صرف *saraf*.

Il a été ACQUITTE (soldé), خلص *khaless*; — je n'ai pu être Acquitté, ما قدرت شئ اخلص *má qadart chy ékhlass*.

Il s'est ACQUITTE de son devoir, تقن شغلہ *ouafä haqq-ho*, وفى حقہ *teqen choghl-ho*.

ACQUITTEMENT d'un accusé, عفو *a'fou*, تخليص *tekhlyss*; — d'un billet, اعفا *é'isá*.

ACRE (adj.), حامض *hâmedd*, *hâmid*, لادع *ládè'*, حدّ *hadd*, عفن *aafess*, حروش *herouch*, *hourouch*.

ACRE (ville de Syrie), عكّه *A'k-kah*, عكا *A'kkâ*.

ACRETÉ, لداعه *ledâah*, عفاصه *a'fâssah*, حدوديه *hedoudyah*, حروش *hourouchah*.

ACTE (pièce d'affaires), تحرير *tahryr*, pl. تحريرات *tahryrát*; واثقه *ouâtheqéh*, pl. وثائق *ouethâyyq*; — (contrat, titre), حجه *hag-géh*.

Les ACTES des Apôtres, لابركسيس *el-âbraksys*.

ACTEUR (chanteur), غانى *ghány*, مغنى *moghanny*.

ACTIF, نشيط *nechytt*.

ACTION, فعل *faat*, *f'el*, pl. افعال *êfaat*, عمل *a'ml*, pl. اعمال *ê'mâl*, صنع *sana'*.

— J'ai Action contre toi en justice, دعوة *l-y a'ley-k da'ouéh*, عليك *l-y haqq a'ley-k*.

ACTION de finance ou de commerce, باى *bây*, سهمه *sehmah*, حصه *hessah*, *hissah*.

ACTIONS de grâces, شكر *chokr*.

ACTIONNAIRE, شركاجى *cher-kadjy*.

ACTIVITÉ, خفيه *khafyéh*, حرارة *hiraréh*, نشاطه *nichtah*, نشاطه *ne-châlléh*, نشط *nicht*; — l'Activité du feu, حديقة النار *hadyét én-nâr*.

ACTRICE (chanteuse), غانية *ghânyah*, مغنية *moghannyéh*.

ACTUEL, وقتى *ouaqty*, فعلى *feely*; — les circonstances Actuelles, الاحوال الوقتيه *el-ahouâl el-ouaqtyéh*.

ACTUELLEMENT, حالاً *hâlán*, ذى الوقت *di-l-hyn*, فى هذا الزمان *fy hadâ-'l-ouaqt*, فى الساعة *fy-'s-sâ'h*.

— Le général écrit Actuellement, الجنرال عمال يكتب *el-generâl a'mâl yekleb*.

ADAGE, مثل *methl*, *mesl*, pl. امثال *âmthâl*, *âmsâl*.

ADAM (H. P.), آدم *Adam*, ابو البشر *âbou-'l-becher*.

Il a ADAPTÉ, قرن *qaran*, قرب *garreb*, صنفت *nessob*, صنفت *senef*, خصص *khassas*, صاف *sâf*.

ADAR, septième mois de l'année

solaire des Orientaux, أذار *ádár*; il correspond à notre mois de mars.

ADDITION, زياده *zyádéh*.

ADDITION d'arithmétique, تجمع *tedjmaa*, جمع *gamaa*, *djamaa*, *djema*, جملة *gemeléh*, pl. جُمُل *djournoul*, زود *zououd*, *zaoued*.

Il a ADDITIONNÉ, اجمع *édjmaa*, اجمل *édjmel*.

ADEN (province de l'Arabie), عدن *A'den*.

Il a ADHÉRÉ, بقط لاصق *lassaq*, بقاط *baqatt*.

ADHÉRENCE, تبقيط لاصق *lesq*, تبقيط *tebqytt*, تلتصيق *telsyq*.

ADHÉRENT, باقظ لاصق *lásseq*, باقظ *báqitt*.

ADIEU! الله معك *állah ma-ak*, اودعذك *áoueda'n-ak* (en s'adressant à un seul); الله معكم *állah maa-koum* (en s'adressant à plusieurs); الله في امان *fy émán állah*.

Il a dit ADIEU, ودع *ouedah*, اودعك *ouidaa*, سلم *sallem*, سال الدعاه *sál éd-do'ah*.

— Il s'en est allé sans dire Adieu, غير توديع *râh min ghayr toueddy'*.

Les ADIEUX, الودوع *él-ouedou'*, التوديع *él-toueddy'*, الوداع *él-ouidaa*, التسليم *él-testym*.

ADJECTIF, اضافى *nesby*, اضافى *addáfy*, وصفى *ouassefy*.

Il a ADJOINT, زاد *zâd*.

Un ADJOINT, كتحدا *kiahya*, كلكhodá, نايب *nâyb*, خليفة *khalyféh*, ملازم *moulázem*.

ADJUDICATAIRE, متصرف *mou-tessarif*.

Il a ADJURÉ, استخلف *éstehlaf*.

ADMINISTRATEUR, مدبر *modaber*, modebber, متولى *motoually*, ولى *oualy*, وكيل *oukyl*.

ADMINISTRATION, تدبير *tebbyr*, متوله *metouelléh*, ولايه *oulâyéh*.

Il a ADMINISTRÉ, دبر *debber*, dabber.

ADMIRABLE, عجيب *aadjyb*, *a'gyb*, معجب *maadjeb*, بديع *bedy'*.

— C'est Admirable, عجايب *a'djâyb*, *a'gâyb*.

ADMIRABLEMENT, عجايب *aa-djâyb*, *a'gâyb*, عجباً *a'gybán*.

ADMIRATION, عجب *a'gybéh*, استعجاب *ta'djib*, تعجب *esté-djâb*.

Il a ADMIRÉ, استعجب *éstaa-djeb*, *ésta'geb*, أعجب *áadjeb*, انذهل *taadjeb*, بهت *bahat*, Endeheh, *éndeheh*, توم *teouchem*.

— Pourquoi Admires-tu cela?
هذا ليش تعجب من هذا
l-ey-ch taadjeb min hadá?

Il a ADMIS, قبل *qabel*, قابل *qábel*, استقبال *éstaqbel*.

ADOLESCENCE, شوبويده *chebou-byéh*.

ADOLESCENT, شاب *cháb*, شاب *chább*, pl. شباب *chebáb*, *chábáb*.

Il s'est ADONNÉ à, جهد في *djahad fy*, التهي *éltéhā*, تقيد *taqyd*, انهمك *énhamak*, طعاطي *te'átta*.

— Tu t'Adonnes à tous les plaisirs, تسلم ذاتك لجميع اللذات *tessellem dát-ak li-djemy' él-ledát*.

Il a ADOPTÉ, استبنى *éstabney*, *estabny*.

— Il l'a Adopté pour son fils, استبنيه *djaal-ho ébn-ho*, جعله ابنه *éstabny-ho*.

Fils ADOPTIF, ريب *rebyb*, *rabyb*.

ADOPTION, تبنيه *tebennyéh*.

ADORATION, سجد *sedjedéh*, عبادة *ebádeh*.

Il a ADORÉ, سجد *sedjoud*, *sedjed*, عبد *aabad*, ركع *rekaa*.

ADOSSÉ contre le mur, ساند الحيط *sáned dahr-ho a'lá-'l-haytt*.

Il s'est ADOSSÉ, نكي *étkā*, *étkey*, اسند ظهرك *ésnad dahar-ho*.

Ils se sont ADOSSÉS (dos à dos), حطوا ظهرك على ظهرك *hattouá dahar a'lá dahar*.

ADOUCI, لين *léyn*.

Il a ADOUCI, لين *leyyen*.

— Il a Adouci la colère, راق *ráq*, روق *raouaq*, هدا *haddá*, سكن *saken*, طفي *tafā*; برد *bered*, همد *hemmed*.

— Le vent s'est Adouci, تهدأ *teheddá-'l-haouá*.

Gomme ADRAGANTE, كثيرا *te-thyrá*.

ADRESSE, خفة *khofféh*, نجامه *nedjámeh*, حيلة *heylah*, شطارة *chet-tárah*, معرفة *maareféh*.

ADRESSE d'une lettre, عنوان *eulouán*, علامة *a'lámeh*, نيشان *ny-chán*.

Il a ADRESSÉ, رشد *laidā*, هدى *rachad*.

— Ces paroles s'Adressent à vous, هذا المثل يخص لكم *hadd-'l-methl ykhasse le-koum*.

— Il a Adressé la parole, خطب *khattab*.

ADROIT, شاطر *châtter*, شاطر *châtir*, pl. شاطرين *châtteryyn*, شاطر *chit-târ*: دكى *deky*, pl. دكيين *dekyyn*; فهيم *fehym*, pl. فهيمين *fehymyn*, خفيف *fehoumâ*; ناجم *nâdjem*, عارف *khafyf*, *ââref*.

ADULTE, شباب *châbb*, pl. شباب *chabâb*, chebâb, بلوغ *belough*, بالغ *bâlegh*.

ADULTÈRE (adj. m.), زانى *zâny*, pl. زنا *zond*; (adj. f.), زانية *zânyéh*.

— Le crime de l'Adultère, زنا *zenâ*, zinâ.

— Ils ont commis un Adultère, زانوا *zânou*.

ADULTÉRIN, ولد الزانية *oueled êz-zânyéh* (comm.); ابن الزانية *êbn êz-zânyéh* (masc.); بنت الزانية *bent êz-zânyéh* (fém.).

ADVERBE, ظرف *zarf*.

ADVERSAIRE, عدو *aadou*, pl. عدا *aadâ*; غرمان *gharym*, pl. غرمان *gharym*.

مخاصم *ghormân*, غرما *ghoramâ*; مخاصم *mokhassem*, pl. مخاصمين *mokhassemyn*; خصيم *khassym*.

— Tes Adversaires sont les miens, غرمانك غرمانتى *ghoramât-ak ghoramât-y*.

ADVERSE, مخالف *mokhâlef*, مخاصم *mokhassem*.

— Les parties Adverses sont tel et tel, المخاصمين فلان وفلان *êl-mokhassemyn foulân ou-foulân*.

ADVERSITÉ, مصيبة *mossaybah*, pl. مصائب *mossâyib*; محنة *mohanah*, pl. محنات *mohanât*; صيقة *dayqah*, pl. صيقات *dayqât*; تشك *techiddah*, pl. تشدايد *techdâyd*; بليه *rezyéh*, pl. رزايا *rezâyâ*; بليه *belyéh*, بلا *belâ*, pl. بلايا *belâyâ*; بخت اسود *bakht âssouad*.

— Il a été dans l'Adversité, انصام *êndâm*; — il est dans l'Adversité, هو منضام *hou maddâyq*, هو منضام *hou mondâm*.

— Nous sommes dans l'Adversité, نحن متضايقين *nahn motdâyyqyn*.

AÉRIEN, هوايى *haouâyy*.

AFFABILITÉ, بشاشه *bechâchéh*.

AFFABLE, حلیم *halym* بشوش *bechouch*.

AFFAIBLI, مضعوف *modda'ouf*, رخو *rakhou*.

Il a **AFFAIBLI**, ضعف *daaf*, رخو *rakhaou*, *rakhaoue*.

AFFAIBLISSEMENT, ضعافه *daá-féh*, رخاوة *rekhaouéh*.

AFFAIRE, شغل *choghl*, pl. شغول *choghoul*, اشغال *échghál*; امر *ámr*, pl. أمور *óumour*.

— Comment s'est passée l'Affaire?

كيف جرا الشغل *kýf djerá-'ch-choghí*? كيف صار الامر *kýf sár el-ámr*?

— Chacun a ses Affaires dans son état, كل من هو مشغول في حاله, *koll men hou mechghoul fy hál-ho*.

— J'ai assez de mes Affaires, الامر لامر *el-ámr élly áná* انا فيد يكفاني *fy-hi yekfá-ny*.

— Vos Affaires vont mal, اموركم *ouímour-koum be-'l-ouayl*.

— Il fait bien ses Affaires, حاله *hál-ho tayeb*.

— Qu'as-tu Affaire ici? ايش لك *éy-ch l-ak honá?*

— Son avocat l'a tiré d'Affaire, لبتاه وكيله *lebbá-ho oukyl-ho*.

AFFAIRÉ, مشطون *mechtoun*, مشغول *mechghoul*.

Il a **AFFAISSÉ**, رديح *redakh*, كبس *kabbass*, دعس *daas*, حقس *haqqass*.

Il s'est **AFFAISSÉ**, هبط *hobell*, حقس *hogqes*; — la terrasse s'est Affaissée, السطوح حقس *es-set-touah hogqes*.

AFFAISSEMENT, حقسه *higsah*.

AFFAMÉ, جوعان *djoua'an*. جيعان *djyaán*, pl. جيعانين *djyaá-nyn*.

Il a **AFFAMÉ**, جوع *djaouaa*.

AFFECTION, محبة *mohabbah*, mohabbéh, pl. محبات *mohabbát*; عشق *euchq*, رغبة *raghibéh*, غيرة *ghabiréh*, مودة *moudah*, حرارة *hir-ráreh*, خاطر *khátr*, حنيد *hanyéh*.

Il a **AFFECTIONNÉ**, حب *habb*.

Il a **AFFERMÉ** (donné à louage), اجر *ádjár*, ضمن *dammen*, تاجر *taádjár*, كرا *kerá*, لزوم *lazzam*; — (pris à louage), تلزم *telazzam*, استاجر *éstádjár*. — Celui qui Afferme, ملتزم *moultezem*, مضمون *moddhammen*, مكري *mokry*, مستاجر *mostádjir*.

Il a **AFFERMI**, استحكك *éstehkam*, تاكدت *tákked, tedkked*, تثبت *thabbat*, thebbet, مكن *makan*, رسخ *ressakh*.

Il est **AFFERMI** dans le bien, هو

بالخير *kou motameek be'l-kheyr*.

AFFERMISSEMENT, استحکام *istih-kâm*, تشديد *techdyd*, تشييد *techyyd*.

AFFICHE, لزقه *lezqah*, لزق *lizq*, نصب *nisb*, نصبه *nesbah*.

Il a AFFICHÉ, لزق *lazaq*, نصب *nassab*.

AFFINAGE de métaux, تصفيه *tes-syéh*, روياص *roubâss*.

Il a AFFINÉ (l'or, l'argent), صفاً *saffâ*, رويص *saffey*, صفى *saffû*, رويص *raoubess*.

AFFINITÉ (alliance), اهليه *âhlyéh*, قرابه *qorâbéh*, نسبة *nisbéh*.

Il a AFFIRMÉ, حقق *haqqaq*, *haqqed*, ثبت *thebét*, *tsebét*, *sebét*, وكد *ouakad*.

AFFLICTION, حزن *houzn*, غم *ghamm*, شك *chiddéh*, تحزن *tahzin*, رزيه *rezyéh*, pl. رزايا *rezâyâ*; ضيقه *dayqah*, pl. ضيقات *dayqât*; — tu connaîtras ton ami dans l'Affliction, عند الشك تعرف اخوك *a'nd êch-chiddéh taaraf âkhou-k*.

AFFLIGÉ, حزان *haznân*, pl. حزانين *haznânyn*, مكبس *mou-kebbes*, حزين *hazeyn*, مذبول *mad-boul*, مصيق *moddayq*.

Il a AFFLIGÉ, حزن *hazzan*, سؤد *saouad*.

Il a été AFFLIGÉ, il s'est AFFLIGÉ, اندبل *tahssar*, تحصر *hazen*, *éndabel*, انغم *engham*, انغمين *en-ghaben*.

AFFLUENCE, جمع *djèma'*, جوع *djemou'*.

AFFRANCHI, معتوق *maatouq*.

Il a AFFRANCHI un esclave, عتق *aateq*, اطلق *èllaq*, سيب *seyeb*.

AFFREUX, شنيع *cheny'*, مكروه *mekrouh*, بشع *bechèd*, قبيح *qobbyh*.

Il a AFFRIANDÉ, دوك *daouek*.

AFFRONT, شتم *chetm*, شتمه *chetmah*, بخسه *bakhséh*, سبه *sebbah*, استهزا *istihzâ*, بهدل *behdeléh*, pl. بهدلات *behdelât*; تخزي *takhzy*, عيب *a'yb*, عار *a'âr*.

Il a fait AFFRONT, استهزا *èstehzâ*, شتم *chetem*, *chetam*, بخس *bakhass*, *bakhess*, سب *sebb*, بهدل *behdel*, اخزي *èkhzâ*, *èkhzey*, اهان *âhân*, حقر *haqar*.

— Nous nous vengerons de l'Affront qu'ils nous ont fait, نستنقم منهم على البخسة الى بخسوننا *nestanqem min-houm a'lâ-'l-bakhsét illy bakhassou-nd*.

Il a AFFUBLÉ, تلفى *leff*, تلفى *telefef*.

Il s'est AFFUBLÉ, نلتحق *telah-haq*, تلفى *telfef*.

AFFÛT de canon, سرير ذا المدفع *seryr dè-'l-medfa'*; — Affût de mortier, كرتبطه ذا المهرارز *karryttah dè-'l-mihràz*.

AFIN de, Afin que, باش *bách*, ان *én*, ان *énn*, بان *be-én*, ما *má*, لاجل *l-égl*, لي-أجل *li-ádjel*, لكي *le-key*, لاجل *key*, لي *li*, حتى *hallä*, لاجل *l-égl má*, على شان ان *a'lä chán én*.

— Parle-lui Afin qu'il maide, ان ينصرنى *qol le-ho énn yonsor-ny*; — couchez-vous maintenant et dormez, Afin de pouvoir vous lever demain plus matin, ارقدوا فى ساعه وناموا حتى تقدروا *érgadoú fy sá'ah ou-námoú, hattä teqdarou teqoumoú bekyr dlèkh*.

AFRICAIN, مغربى *moghreby*, مغاربى *moghraby*, مغارب *mogharby*, pl. مغاربه *moghárebah*, مغربين *moghrabyn*; افريقى *áfryqy*.

AFRIQUE, المغرب *el-Moghreb*, بلاد الغرب *el-Gharb*, belád

el-Gharb, افريقه *Afryqyéh*, *Afry-qyah*.

AGA, commandant, اغا *ághá*, pl. اغاوة *ágháouét*, اغاوات *ágháouát*.

Il a AGACÉ, حرش *derraa*, حرش *harach*, نحارش *tehárach*, حتى *ouahä*, *ouahéy*.

— Il a Agacé un chien, تهبب *tehebebe* فى الكلب *fy-'l-kelb*, *haouass el-kelb*.

— Il a Agacé les dents, درس *deress*, ضرس *daress*.

— Dents Agacées, اسنان ضرسانه *ésnán dersánéh*.

AGAR (n. p.), هاجر *Hádjar*, *Hágar*.

AGARIC, غاريقون *gháryqoun*.

AGATE (pierre précieuse), عتيق *a'qyq*, يمن *yemen*.

AGE, عمر *aamr*, *eeumr*, *ou'mr*, *ou'mer*, pl. عمور *eu'mour*, *ou'mour*, اعمار *eu'már*, *é'már*.

— A la fleur de son Age, فى *fy tenbouk a'mri-h*, تنبوك *fy batk cheboubyét-ho*.

— Avancé en Age, شايب *cháyb*, شيخ *cheykh*, شارف *cháref*, *chárif*.

— Quel Age as-tu? عمرك *é'mark*؟

قام سنه عمرک *qadd éy aamr-ak?*
کیام سنه عمرک *kiám senéh aamr-ak?*

في العمر عشر، *AGÉ* de dix ans
ابن *fy-'l-a'mr a'cher senéh*, سنه
عشره عام *ébn aachert aám*.

— Je suis Agé de douze ans, انا
بلغت اثنا عشر سنه *éna balaghét*
éhná a'cher senéh.

— Il est Agé de quarante ans,
عمره باسحق أربعين عام *a'mr-ho*
belahaq árba'yn a'ám.

— Je ne suis pas si Agé que lui,
ماني شي قك في العمر *mány chy*
qadd-ho fy-'l-a'mr.

— Très-Agé, شارف *chârif, chârif,*
اختيار *ékhtyâr, ékhtyâr,* شيخ
ch.eykh.

Il s'est AGENOUILLÉ, سجد *se-*
djed, sedjoud, ركع *rekaa,* طامل
tâmel.

— Il s'est Agenouillé d'un seul
genou, قعد على ركبه ونصف *qaad*
u'lâ rekabéh ou-nousf.

AGENT, وكيل *oukyl,* pl. وكلا
oukelâ; خولي *khoully*.

Il a AGGRAVÉ, ثقل *thaqqal, theq-*
gel, tseqqal, saqqal.

Il a AGI, عمل *a'mal,* فعل *faal,*
وسع *ouassa'*.

— De quoi s'Agit-il maintenant?
ايش هي الحكايد في لساعه *éy-ch*
hy-'l-hikáyéh fy-'s-sá'ah? ايش هي
السيرة *éy-ch hye-'s-syréh?*

AGILE, مخزوم *khofyf,* خفيف
mahzoum, زربان *zirbán, zerbán,*
سريع *sery',* لطيف *lattyf*.

AGILEMENT, بالزربه *bi-'z-zerbah,*
قوم *qaouam*.

AGILITÉ, زربه *zerbéh, zerbah,*
لطفه *khifféh,* سرعه *scra'ah,* خفة
loutféh.

AGISSANT, عامل *fâél, fâ'il,* فاعل
a'âmel, a'âmil.

AGITATION, تهيز *tahzyz.*
— Agitation des eaux de la mer,
ملاطمة البحر *mollâtméi el-bahar,*
تموج *temaoudj*.

— Agitation d'esprit, خبط *kha-*
bitt, خبص *khabiss*.

Il a AGITÉ, خبط *hazz,* خبط *khc-*
ball, خبص *khabass,* لطم *lallam*.

— Il a Agité une question, تجادل
على المسالة *tedjâdel a'lâ-'l-messâléh,*
راز الامر *râz el-âmr*.

AGMAT (v. d'Afrique), اغمات
Aghmât.

AGNEAU, خاروف *khârouf,*
خرفان *khâruf,* pl. خرفان *khâruf,*

fân, khorfân; جل *hamel*, pl. جلان *hemlân*; — viande d'Agneau, لحم خاروف *lahm khârouf*.

AGNUS-CASTUS, بازغنج *bâze-ghandj*.

AGONIE, نزع *nezaa*, منازعه *menâza'h*, لقي *leqf*, شراف *cherâf*.

— Il est à l'Agonie, راه يينزع *râh ynezaa*, هو نازع *hou nâzi*; هو صار قريب للموت *hou sâr qaryb li-'l-mout*.

AGONISANT, نازع *nâzi*.

AGRAFE, قفله *qoflêh, qestêh*, pl. بزاييم *bezýmêh*, قفال *qefâl*; بزاييم *bezâyim*; كلاب *kelâb*; عروسة *a'rouêh*, pl. عرا *eerâ*.

AGRANDI, مكبر *mokabber*.

Il a AGRANDI, عظم كبر *kabbar*, عظم *a'zzam*, رفع *refaa*.

Il s'est AGRANDI, تعظم *tea'zzem*.

AGRANDISSEMENT, كبر *kobr*.

AGRÉABLE, لطيف *lattyf*, حلو *halou, houlou*, عايب *aâdjib*, جميل *djemyl*, مقبول *mahboub*, مقبول *maqboul*.

Il a été AGRÉABLE, il s'est rendu Agréable, عايب *aadjeb*, عايب *aâdjeb*, ترضى *êrdâ, êrdey*, ترضى *terdâ*.

— Il a eu pour Agréable, il a Agréé, قبل *qabbel*, رضى *raddû*, *raddoy*, هان *hân*, عجب *aa-djab*.

AGRÉMENT, نزهة *nozhaa*, لطافة *lettâfêh*.

AGRESSEUR, حارث *hârich*, هاجم *nâdjim*, تاهم *tâhim*, هاجم *hâdjem*.

AGRESSION, تهامة *tehâmêh*, نجامه *nedjâmeh*, تعريش *te'arbech*, تحراش *tehrâch*, هجم *hedjem*.

AGRICULTEUR, فلاح *fellâh*, pl. فلاحين *fellâhyn*.

AGRICULTURE, فلاحه *fellâhah*, حراره *hirâhéh, hirâsêh*, زراعه *zerâdh*.

AGUERRI, مجرب *modjerreb*.

AH! (interject.) يا يا *yâ, yâ*, آ *â*, يا *yâ*, آ *âh*, آ *âkh*, آ *âou*, آ *âouâh*, آ *ouâh*, آ *ouâdy*.

J'AI, عندى *aand-y*; — j'AI un livre, عندى واحد كتاب *a'nd-y ouâhed kitâb*.

— Je n'AI rien du tout, ما *mâ* عندى حتى شى *a'nd-y hattâ chy*.

J'AI été, كنت *kont, kount*, أنا *ânâ* كنت *ânâ kont*

AIDE (s. f.), عون *nasr*, *oun*, pl. أعوان *ʿouán*, معونه *ma'ounéh*, نجلة *nedjédéh*, جيرة *djy-réh*.

— Il a demandé Aide, استعان *esta'an*, استجار *estedjar*.

— Dieu te soit en Aide! الله! *Allah ysschel amr-ak!* يسهل امرك *Allah yssaad-ak* الله يسعدك

— Avec l'Aide de Dieu tout se fera, مع معونة الله يصير كل شى *ma' ma'ouné Allah yssyr koll chy*.

— A l'Aide! على مهل *a'lä mehel!*

Un AIDE, ناصر *nässer*, pl. ناصرين *nässeryn*.

AIDE (impératif), انصر *onsor* (en s'adressant à un homme), انصرى *onsory* (en s'adressant à une femme).

AIDÉ, منصور *mansour*, plur. منصورين *mansouryn*, معون *ma'oun*.

Il a AIDÉ, نصر *nassar*, اعان *án*, اعان *a'an*, عون *aouán*, a'ouen, سعى *nafaa*, *nesfaa*, سعد *saad*, سعى *saaf*, نجد *nedjed*.

— J'ai Aidé, نصرت *nassart*.

— Ils ont Aidé, نصرُوا *nassaroú*.

— Tu ne m'Aides pas dans la détresse, لا انت لى عند الشديده *lá ént l-y a'nd éch-chedyd tenfa'*.

AIGLE, عقاب *eu'qáb*, *eeqáb*, *aaqáb*, *ou'qáb*, نسر *nesr*, *nasr*, *nistr*, pl. نسور *nessour*.

AIGLE de mer, بو عميرة *bou eu'-myrah*, *bou o'myrah*.

AIGRE, حامض *hámèdd*, *há-madd*, قارص *hámoudd*, قارص *qáress*.

— Lait Aigre, لبن *leben*.

AIGREUR, حموضه *hamouddéh*.

Il s'est AIGRI, حمص *homèdd*, *khalal*, فسخ *fassakh*.

— (au fig.), اغتاط *eghtátt*, سود *saoued khátr-ho*.

AIGU, حادّ *hádd*, محدود *maha-doud*, مدتبّ *modèbbèb*, *modabbèb*, رفيع *máddy*, متقف *motqef*, ماضى *refy'*, مروس *merous*.

— Douleur Aiguë, شديد *oudja' chedyd*.

AIGUIÈRE, براد *berrádd*, براده *berradah*, بريق *ibriq*, مشريه *bryq*, قله *qolléh*, جله *djelléh*.

mehrebah, pl. مشربات *mehrebat*.

— Aiguère commune en terre, قلوبش *qallouch*.

AIGUILLE, ابرة *èbréh*, *ibrah*, *ibréh*, pl. ابار *ibár*, *èbár*; المفتاحه *el-miftáhah*.

— Grande Aiguille, مخيط *moukhaytt*, *moukhiyatt*, مسلة *mossalléh*, pl. مسلات *mossallát*.

— Trou d'Aiguille, عرذة *eurdéh*, غرذة *gherdéh*.

— Pique l'Aiguille dans l'habit de peur qu'elle ne se perde, اغرز لآبرة في الثوب وسكها حتى لا *ôghrouz el-ibréh fy-'t-thouab ou-sokk-há hattä lá tessy'*.

— Aiguille de balance, لسان السنجة *lessán es-sandjah*.

AIGUILLETTE, شرت *chirüt*.

AIGUILLON, مشوا *dereféh*, *mechouá*, سفود *souffoud*, يشفه *yechféh*, *yechfah*, pl. يشفى *yechfä*, *yechfey*; عقس *eegs*.

Il a AIGUISÉ, ميسى *senn*, *maddä*, *maddey*, رقق *djalakh*, رقق *reqqaq*, رفع *reffaa*.

Pierre à AIGUISER, رحا ذا الحجام *rahá dè-'l-hadjám*.

AIGUISEUR, جلاخ *djellákh*, pl. جلاخين *djellákhyn*; ستان *sennán*, pl. ستانين *sennányn*.

AIL, ثوم *thoum*, *tsoum*, *soum*.

— Une tête d'Ail, ثومه *thouméh*, راس ثوم *rás thoum*.

— Gousse d'Ail, سن ثوم *senn thoum*, pl. سنان ثوم *senán thoum*; حروص *hars thoum*, pl. حروص *hourous thoum*.

AILE, جناح *djenáh*, pl. اجناح *adjnäh*, *édjnäh*, اخناحه *édjnähah*; جناحات *djenáhát*, جوانح *djouánéh*.

— Il s'est envolé à tire d'Ailes, et on l'a perdu de vue, طار في فرده *tár fy ferdéh tayrah*, حتى لا احد عاد قشعه *hattä lá áhd a'ád qecha'-ho*.

AILLEURS, في غير مطرح *fy ghayr mattrah*, في موضع آخر *fy moudda' ákher*.

D'AILLEURS, من جهة أخرى *min djehét ôkhrá*, من وجهة آخر *min oudjét ákher*, من ناحية أخرى *min náhyét ôkhrá*.

— Cela vient d'Ailleurs, هذا *hadá* بيجي من برا *bydju min barrá*, هذا غريب *hadá gharyb*.

— D'Ailleurs, de plus, en outre,
بعد *ou-baad*, وأما بعد *ou-ámmá*
baad.

AIMABLE, حبيب *habyb*, pl. أحبًا
éhbá, أحباب *éhbáb*; محبوب *mah-*
boub, pl. محبوبين *mahboubyn*.

AIMANT (Pierre d'), مغنطيس
maghnetyys, مغناطيس *maghnáttys*,
مقناطيس *meqnáttys*.

Il a AIMÉ, حبّ *habb*, عشق
cecheq.

— J'ai Aimé, حبيت *habbéyt*.

— Nous avons Aimé, حيينا *hab-*
byná.

— J'Aime, أحب *áhobb*, أنا
نحب *aná nehobb*.

— Je t'Aime, أنا نحبك *aná*
nehobb-ak, أنا نهوبك *ek*.

— Nous vous Aimons, نحن
نحبكم *nahn nehobb-koum*.

— Aime-moi, حبني *hobbny*.

— Je t'Aime beaucoup, أنا
أنا نحبك قبالة *aná nehobb-ak qobálah*,
أنا نحبك بالزاف *aná nehobb-ak*
bi-'z-zéf.

— Je n'Aime pas, ما نحب
má nehobb chy.

— Je ne t'Aime pas, أنا ما نحبك
aná má nehobb-ek chy.

— Je sais que tu m'Aimes,
نعرف بان اذت تحبني *naaref*
be-énn ént tehobb-ny.

— J'Aimerai qui m'Aimera, من
أحبني *men yehobb-ny áhobb-ho*.

Il a AIMÉ mieux, رضا *reddá*; —
tu Aimes mieux mourir de faim que
ترضى تموت بالجوع *terdey temout bi-'l-djou'*
ou-lá tekhdem.

— J'Aime mieux faire cela que
أرد اعمل هذا أكثر من هذا *áoud áa'mel hadá ákthar min hadá*.

— J'Aime mieux cela que cela,
أنا أستحسن هذا على هذا *ená*
éstahssen hadá a'lá hadá, أنا
أستحلى هذا على هذا *ená éstaha-*
ley hadá a'lá hadá.

— J'Aime mieux que tu te re-
poses chez nous que chez lui, أنا
أحب خاطري أنك تقعد عندنا وما
ená áhobb khátr-y énn-ak
toqo'd a'nd-ná ou-má terouh a'nd-ho.

AINE, خن الورك *khon él-ouark*,
حالب *háleb*, pl. حوالب *haouáleb*.

AÎNÉ, بكر *beker*, *bekir*, *bekr*, pl.
أبكار *ábkar*; أول الولاد *áouel él-oulád*.

— Frère Aîné, عزيز *aasyz*, أخو
الكبير *ákhau-'l-kebyr*.

AÏNESSE, بكوريه *bekouryéh*, pl. بكوريات *bekouryát*.

AÏNSI, كذا *ka-dé, ka-dá*, ذى *zay dy*, هكذا *heka-dá*.

— Aïnsi que, كما *ka-, ke-*, مثلما *ka-má*, كيف *kyf*.

— Aïnsi que vous, كما *ka-koum*, مثلكم *methel-koum*.

— Aïnsi qu'il a fait, كما فعل هو *ka-má faal hou*.

— Aïnsi que je suis venu, Aïnsi je m'en irai, مثلما جيت مثلما اروح *methel-má djyt, methel-má árouh*.

— Aïnsi que tu feras à autrui, Aïnsi Dieu te fera, مثلما تعمل مع *methel-má taamel ma' ghayr-ak, heka-dá yaamel Allah má'-ak*.

AIR, هواء *haouá*, pl. اهويه *áhoueyéh*; ريح *ryèh, ryh*, pl. ارياح *áryáh*, نسيم *nessym*.

— Air frais, فريسك *friak*.

— Air de musique, لحن *lahn*; pl. الحان *elhán*; تنغيم *tenghym*, pl. تناغيم *tenághym*; ترتيل *tertyl*, pl. مقام *maqám*, مقام *terátyl, reqam*, رقم *maqám*.

AIRAIN, نحاس *naháss*.

AIRE à battre le blé, بيدار *bey-*

dar, بيدار *beydar*, pl. بيادر *beyá-dar*; نادر *náder*.

AIRE de vent, زاوية الهوا *zdouyét él-haouá*.

AIS (s. m.), لوح *louèh, louh*.

AISANCE, حضور *ouasa'h*, وسعه *hoddour*.

AISE (s. f.), راحة *ráhah*, راحا *rahá*, انيشاط *énycháll*, رياضه *ryáddèh*.

— Fais à ton Aise cet ouvrage, اعمل هذا على *élabbah fy hadd'-ch-choghil*; اعمل هذا مهلك *aamel hadd' a'lá mehal-ak*; اصنع هذا بلا تعب *éсна' hadá belá taab*.

AISE (adj.), مبسوط *mébsoult, mabsoult*, مطرح *mottar-rah*, فرحان *ferahán; ferhán*, pl. فرحانيين *ferhánym*.

— Il a été bien Aise, فرح *farah*.

— Je suis bien Aise de ta venue, انا فرحت في مجييك *éná ferahit fy megy-k*.

AISÉ (facile), سهل *sáhil, sáhel*.

— Tout est Aisé pour lui, كل شى *koll éhy ouássè' a'lay-hi*.

AISSELLE, باط *éybátt*, باط *bátt*, pl. باطان *báttán*.

Il a AJOURNÉ en jugement, بعث

بيث *baat li-ch-cheras*, للشرع
beyyat li-ch-cheras.

Il a AJOUTÉ, زاد *zâd*.

— Il a Ajouté à la vérité, زاد
 على الحق *zâd a'lâ-'l-haqq*.

Il a AJUSTÉ, طبت *dabat, sabat*.

ALAMBIC, كركه *kerkah*, حيه
heyyah, انبيق *énbyq*.

Il a ALARGUÉ, لارغا *âlarghâ*.

ALARME, خوف *khaouf, khouf*,
khauf, فزع *feza'ah*.

— Fausse Alarme, تحيل *tehyleh*,
 مكر *mekr*.

— Il a donné une fausse Alarme,
 تحيل *tehyt*.

Il a ALARMÉ, اوهم *louham*, فزع
fazaa.

— Cette nouvelle a Alarmé toute
 la ville, هذا الخبر فزع المدينة كلها,
hadâ-'l-khabar fazaa-'l-medynéh
koll-hâ.

Il s'est ALARMÉ, خاف *khâf*.

ALBANAIS, ارناوط *árnâoutt*.

ALBANIE (province turque), بلد
 لارناوط *beled el-Arnâoutt*.

ALBAZÈTE (ville d'Espagne),
 بسيط *Bassyt*.

ALCALA (ville d'Espagne), قلعة
 يحصب *Qalaat yahsseb*.

ALCABAR (ville d'Afrique). القصر
el-Qassar.

ALCHIMIE, الكيمياء *él.kymyâ*.

ALCHIMISTE, كيمارى *kymâowy*.

ALÈNE, درفه *derefeh*, يشفد *yech-*
fah, pl. يشفى *yechsey*; مخرز *mokh-*
raz, pl. مخارز *mokhârez*.

ALENTOURS (s. pl.), دار *dâr*, ما
 دار *mâ dâr*.

ALEP (ville de Syrie), حلب
Haléb.

ALÉPIN (natif d'Alep), حابى
haléby.

— L'Alépin est petit mattre, le
 Damasquin rusé (prov. vulg.),
 حلبى حلبى شامى شومى
haleby haleby tcheleby, châmny choumy.

ALEXANDRE (n. pr.), اسكندر *Is-*
kander, ذو القرنين *Dou-'l qarnéyn*.

ALEXANDRETTE (ville de Syrie),
 اسكندرونه *Iskanderoun*,
Iskanderounah; — natif d'Alexan-
 drette, اسكندرونى *iskanderouny*.

ALEXANDRIE (ville d'Égypte),
 اسكندريه *Iskandéryéh*.

ALEXANDRIN (natif d'Alexan-
 drie), اسكندرانى *iskanderány*.

ALEXIS (n. pr.), ريشا *Rychâ*.

ALGÈBRE, علم حروف الغبار

e'lin hourouf el-ghoubâr, الجبر *al-geber*, الجبرة *el-gebrah*.

ALGER, جزاير *Djézâyr*, الجزائر *el-Djézâyr*.

ALGÉRIEN, جزايري *djézâryr*, جزايرلي *djézâryrly*.

ALGÉSIRAS (place d'Espagne), جزيرة الخضراء *Djézyrét el-khoddrâ*.

ALHUCÉMA (ville d'Afrique), حجر النكور *Hadjer én-nekour*.

ALICANTE (ville d'Espagne), لقنت *Liqant*.

ALIÉNÉ (fou), مجنون *medjnoun*, pl. مجانين *medjânyyn*; خباط *khob-bâtt*, اخوت *âkhout*, pl. خوتان *khoutân*; معدور *maadour*, جاهل *djahel*, pl. جهال *djihâl*; مستهوى *mostahouy*.

Il est devenu ALIÉNÉ, خوت *khaouét*, خوث *khaoueth*.

Il a ALIÉNÉ (vendu), باع *baa*, بيع *beyyaa*.

— Il a Aliéné tout son bien, روج كل رزقه *raouah koll rezq-ho*.

ALIF (Voyez A).

Il a ALIGNÉ, سطر *saff*, سطر *sattar*.

ALIMENT, مأكله *meklah*, طعام *taâm*, قوت *qout*, pl. اقوات *âqouât*.

ALKORAN, القرآن *el-qorân*, الفرقان *el-fourqân*, المصحف *el-moshaf*, الجفر *el-djefr*, الكتاب *el-kitâb*, العزيز *el-a'zîz*, الملهمة *el-melehmah*, pl. الملاحم *el-moldâhem*.

Elle a ALLAITÉ, ارضعت *erdaat*, وضعت *reddaat*, رiddaat.

ALLAITEMENT, ارضع *rdaa*, رضع *riddaa*, رضاع *riddâa*.

ALLANT, رايع *râyh*, رايه *râyèh*, pl. رايحين *râyhyn*.

Il est ALLÉ, سار *sâr*, سير *seyr*, مشى *machey*, machâ.

— Vous Allez, انتوا رايحين *ên-touâ râyhyn*; — nous Allons, احنا رايحين *èhanâ râyhyn*.

— Vous n'Allez point, ما انكم رايحين *mâ-'n-koum râyhyn*.

— Il Allait, كان رايع *kân râyh*.

— Tout va Aller bien, Dieu aidant, ان شاء الله ما يصير لا الخير, *èn châ Allah mâ yssyr èllâ-'l-khéyr*.

— Il est Allé à reculons, مشا *machâ* خلفانى *khalfâny*; — à cloche-pied, حلبش *baqbach*, حلب *haladj*; — à quatre pattes, رحف *rahaf*, ددب *dabdab*.

— Il est Allé en pèlerinage, حج *hadj*, hagg.

— Il est Allé devant, سبق *sabaq*.
 — Il est Allé au devant, استقبال *†staqbel*, تقدم *teqaddam*.
 — Il est Allé à pied, مشا *machā*,
 مشى *machā*, ماشى *machey*.

— Il est Allé à cheval, ركب *rakab*.
 Il s'en est ALLÉ, سافر *safar*, سافر *safar*, ارتحل *†rtehal*, رحل *rahā*, رحل *rahal*, سار *sār*.

— Mon père n'est pas encore en Allé, بويد ما زال ما سفر *bouyah mā zāl mā safer*.

— Je veux m'en Aller, بدى *bedd-y* اروح *arouh*.
 Il a ALLÉCHÉ, زهز *zahzah*, ملق *malaq*.

ALLÉE (action d'aller), مشى *mechy*, سير *séyr*.

ALLÉE d'un jardin, زنقه *zanqah*,
 pl. زنقات *zanqāt*, روجه *raouhah*,
 شوره *chourah*, شوار *chaouâr*.

Il a ALLÉGÉ, خفف *khaffaf*.

ALLÉGORIE, مثل *methl*, mesl,
 تمثيل *temsyl*, مجاز *medjâz*.

ALLEMAGNE, نمسا *Nemsā*, نمسه *Nemsah*,
 بلاد نمسه *Nemséh*, belād
 نيمسéh, لا مانيا *Alámányá*.

ALLEMAND, نمساوى *nemsáouy*,
 لامانى *alámány*.

ALLIANCE, شرط *churt*, pl. شروط *cherout*;
 عهد *e'hed*, عهود *ou'houd*, مقربه *moqarebéh*,
 نيسبه *nisbeh*, مصادره *mossaheréh*,
 اتفاق *†tli'ufiq*, معاهل *mo'ahidéh*.

ALLIÉ, قريب *qaryb*, عهيد *eehyd*,
 متفق *mouttefaq*.

Il s'est ALLIÉ, تعهد *tea'hed*, ساهر *sáher*,
 قارب *qárab*.

ALLOCATION, خطبه *khotbah*.

Il a ALLONGÉ, طول *taoual*, مد *madd*,
 مغط *maghatt*, مط *matt*.

— Ce lit est trop court pour que je puisse m'y Allonger, هذا الفرش حد اقدر امتد فيه *hadî-l-farch qassyr a'lay-y má aqdar ámtedd fy-hi*.

— Il s'est Allongé en bâillant, تمطأ *temettá*.

ALLONS! (interj.), ايها *áyhá*, عافك *ayouá*,
 يا لله *yá-llah*; — عافك *a'áf-ak* (courage à toi); —
 عافه *a'áf-ho* (courage à lui); — عافنا *a'áf-ná*
 (courage à nous); — عافكم *a'áf-koum*
 (courage à vous).

— Allons, promenons-nous un peu, ايها خصوصاً شويه *áyhá*,
 كهاوسوئ *chaouyéh*.

Il a ALLUMÉ, شعل *chaal*, اشعل

échaal, نور *naouar*, وقد *ouaqad*,
ولع *ouataa*.

ALLUMETTE, وقيسد *ouqyd*,
كبريت *kibryt*.

ALLUMEUR, شعال *cha'al*.

ALLUSION, كناية *kináyéh*.

ALMAMON (n. pr.), المامون *ál-*
Mámoun, *él-Mámoun*.

ALMANACH, روز نامه *rouz ná-*
méh, تقويم الشاهرة *éch-*
cháhirah.

ALMANSOR (n. pr.), المنصور *ál-*
Manssour, *él-Manssour*.

ALMÉRÍA (ville d'Espagne), المريه
él-Meryah.

ALMODOVAR (ville d'Espagne),
المدور *él-Moudeouer*.

ALMUNECAR (ville d'Espagne),
المنكب *él-Menkeb*.

ALOÈS, صبرة *sabrah*, صبره *sab-*
barah.

ALOÈS d'Amérique, كورزيانوا
guerzeyánnou, كورزيانوا *guerzeyá-*
nou, *guerzyáno*.

Bois d'ALOÈS, كمارى *komáry*,
عود *ou'oud*.

ALORS, حينئذ *hyzyn*, عند ذلك
الى ذلك *a'nd delik él-hyn*,
في هذا *álä zelik él-hyn*.

في ذلك *fy kadá'-z-zemán*,
الزمان *fy zák él-youm*, ثم
thoumm, اليوم *soumm*.

ALOÏSE, شابيل *chábil*,
شابييل *chábyl*.

ALOUETTE, قنبرة *qonber*,
قنبره *qonberah*, pl. قنابر
qenáber.

— Alouette huppée, قويع *qoubaa*.

ALPHABET, أبجد *aboudjed*,
الهجائية *él-hedjáyéh*,
الكلام *zera'-l-kehám*,
الهجاء *él-hedjá*.

Les ALPUXARES (montagnes d'Es-
pagne), البشارت *ál-Bechárát*.

ALTÉRATION (soif), عطش *a'ttch*.

ALTERCATION, خصم *khesm*,
اختصام *úktissám*,
خصام *khissám*,
مجادلة *modjádalah*,
شامطه *chámat-*
tah.

— Il a eu une Altercation, اختصم
ékhthessam, خصم *khessam*,
khassem, استخصم
éstakhsem.

ALTÉRÉ (changé), مغير *moghayr*,
متغير *molghayr*.

ALTÉRÉ (ayant soif), عطشان
aatchán, pl. عطشانين
aatchányn.

Il a ALTÉRÉ (changé), v. a., غير
ghayyer.

Il est ALTÉRÉ (il a soif), عطش
aattech.

— Je suis Altéré, رانى عطشان *rd-ny a'tchán*.

ALTERNATIVE, خيار *khyár*.

— Tu as l'Alternative de faire ceci ou cela, انت الخيار فيه ان والآ ذاك *éns el-khyár sy-h én ta'mel dá ou-éllá dák*.

ALTERNATIVEMENT, بالنوبه *be-'n-noubéh*, في المداررة *fy-'l-medaourah*, واحد *a'lá douréh*, على دورة *ouáhed ouerá ouáhed*.

ALTIER, متكبر *motgebber*, متكبر *motkabber*.

SOU ALTESSE, حضرته *hadderet-ho*.

ALUN, شب *chebb*, شلب *cháb*, شابد *chabbah*, شبه *chábbéh*.

ALY (n. pr.), على *A'ly*.

AMADOU, صوفان *chououl*, شعل *soufán*, طعم *taam*.

Il a AMADOUÉ, مئيل *meyyel*, قلب *qalab*.

Il a AMAIGRI, هزل *da'af*, ضعف *házzal*, دم *demem*, رقق *reqaq*.

— Le jeune Amaigrit les moines, الصم يدمم الرهبان *és-soum ydmem ér rouhbán*.

— Il s'est Amaigri, ضعف *déef*, هزل *hazel*.

AMANDE, لوزة *lousah*, *leousah*, pl. لوز *lous*, *leous*; نوا *noud*.

— Amande amère, مريج *merydj*.

— Amande de cerises, محلب *mahaleb*.

AMANDIER, شجرة اللوز *chadjjerét el-lous*, شجرة ذا اللوز *chedjirah dé-'l leous*.

AMANT, عاشق *a'ácheq*.

Il a AMARINÉ, قس *messék*, مسك *qabudd*, غلب *ghalab*, اخذ *ákhad*.

AMARRE (subst.), حبل *robt*, ربط *habel*, *habl*, pl. حبال *hebál*.

Il a AMARRÉ, ربط *rabatt*.

— Amarre! (imp.) اربوط *árboutt*.

AMAS, كوم *koum*, جمع *djemaa*.

Il a AMASSÉ, كوم *lamm*, تم *kaouam*, حوس *haoues*, تلا *telá*, عبا *a'bbá*, جمع *djamaa*.

— Il a Amassé un trésor, خزن *khazan*.

AMBASSADE, بشارة *bechárah*.

— Il l'a envoyé en Ambassade, انفذ مرسولا *énsed-ho mersoulán*.

AMBASSADEUR, الجي *áldjy*, *él-djy*, *élguy*, السجى *éluchy*, قاصد *qás-sad*, مباشر *mobácher*, مرسول *mersoul*.

AMBIDEXTRE, عيسراوى *i'ysseráouy*, pl. عيسراويتن *i'ysserdouyyyn*.

AMBIGU, مشريك molehem, مشريك
mochryk.

AMBITIEUX, منتفخ mantisfakh,
متجبر moigebber, دو نفخ dou nefkh,
رغيب raghyb.

AMBITION, نفخ nefkh, نفخه nef-
khah, رغبه regheb, حسرة hasreh,
حرصه harséh.

— Il a de l'Ambition, رغب
ragheb, تجبر tedjebber.

AMBRE jaune (succin), كارب ká-
reb, kárab, كريان kerbán, كهريان
keherbán, كهربا kehrebá.

AMBRE gris, عبر a'nbar, a'nber,
عبر a'mber.

AME, نفس nefs, nafs, pl. نفوس
nefous, أنفوس ônfoss, ônfouss; روح
rouh, pl. ارواح ároudh.

— Grandeur d'Ame, كبر النفس
kobr én-nefs, الهالكه ároudh
él-hálekéh.

Il a AMÉLIORÉ, جعل احسن
djaal áhssan.

AMEN, امين amyn.

AMENDE, خطيه khattyah, khat-
tydh, جريمة djeryméh, pl. جريمات
djerymát.

— Il a fait payer une Amende,
جرم djerrem, فرض feredd.

— Vous serez mis à l'Amende;
et, si vous ne payez pas, on vous en-
prisonnera dans la citadelle, تعطوا
خطيه واذا ما تدفعوشى يحبسوكم
تااللو فى القلعة taattoh khattyeh, ou-izá
má tedfa'ou-chy yhabessou-koum sy-
'l-qala'ah.

Il a AMENÉ, حضر áhdar, حضر
haddar, جاب djáb, وصل ouas-
sel.

— Les juges ordonnèrent d'Ame-
ner devant eux l'assassin avec les
témoins, et on les amena, امروا
القضاة باحصار القائل مع الشهود
وأحضروهم ámerou'-'l-qoddát be-éh-
dár él-qátel ma'-'ch-chouhoud, ou-
áhderou'-houm.

— Il a Amené son pavillon, نزل
ميناك nezzel él-beyráq, ميناد
meynád él-bandyrah;

— Le pavillon a été Amené,
وقعت البنديرة ouaqa'l él-bandy-
rah, نزل البيراق nezal él-beyráq.

AMER, ممر morr, mourr.

— Plus Amer, امر ámar.

— Il a rendu Amer, ممر mer-
mer.

— Il est devenu Amer, ممر me-
rar, تمرر temermer.

AMÉRICAIN, امريكى *ámeryky*,
امريقتانى *ámeryqány*.

AMÉRIQUE, امريكه *Amerykah*,
امريكا *Ameryqá*.

AMETRUME, مرارة *moráreh*.

AMI, صاحب *sáheb*, *sáhib*,
pl. اصحاب *ásháb*; حبيب *habyb*,
pl. احباب *hábáb*; خليل *khalyt*,
pl. خلان *khellán*; صديق *sadyq*,
pl. اصداقا *ésdaqá*; محب *mohibb*,
pl. محبين *mohibbyn*; رفيق *refyq*.

— Qui n'aime que son bien n'a
pas d'Ami, ما اصدقا ما
له *sadyq má-l-ho*, *ésdaqá má le-ho*.

— Ils ne sont plus Amis, انقطع
العقبة من بينهم *énqitta'-l-mohab-
béh min bayn-hom*.

A l'AMIABLE, فى الجود *fy-'l-
djoudéh*, فى الطاعة *fy-'t-tá'ah*.

AMICT, مصنوع *mosnaf*, pl.
مصانق *mossánef*.

AMIDON, نشا *nechá*.

AMIE, صاحبه *sáhibah*, حبيبه
habybah, خليله *khalylah*.

AMIN (n. pr.), الامين *ál-Amyn*,
él-Amyn.

AMIRAL, رئيس البحر *réys él-
bahar*, رئيس ذا البحر *réys dé-'l-
bahar*, رئيس ذا المراكب *réys dé-'l-*

merákeh, ميرانده *myranteh*, قبطان
باشى *qoblán báchy*.

— Grand Amiral, اميردا البحر
émyr dé-'l-bahar, امير البحر *émyr
él-bahar*, امير العمارة *émyr él-'i-má-
rah*, باشا قبطان *qaboullán báchá*.

— Le vaisseau Amiral, الغليون
él-ghalyoun.

AMITIÉ, محبة *mohabbah*, *mohab-
béh*, pl. محبات *mohabbát*, خلاله
khelálah, *khelaléh*; صحبه *sahbah*,
صدقه *sidqah*.

Sel AMMONIAC, نشادر *nechider*,
nouchádir.

AMNISTIE, سماح *semáh*.

Il a AMNISTIE, سامح *sámeh*.

Il a AMOLLI, رطب *teyyen*,
rattab, ارتخا *értekhá*.

Il s'est AMOLLI, رخا *rakhá*, رعى
rekhá, ترنخ *ternekh*.

Il a AMONCELÉ, جمع *djamaa*,
gemaá, كوم *kaouam*.

AMORCE de fusil, دخير *dekhyyr*,
شرك *cherk*.

Il a AMORCÉ les oiseaux, صلى
saley.

Il a AMORTI, عدم *aadam*.

AMOUR, حبت *hobb*, عشق
eu'chq.

— Pour l'Amour de moi, من شان خاطرى *min chán kháttry*.

— Pour l'Amour de Dieu, لله من شان الله تعالى *l-illah, min chán min chán Allah taálä, l-illah taálä, min chán Allah taálä*.

— Pour l'Amour que je vous porte, لك محبتى *li-ádjel mohabbét-y l-ak, لك محبتا فيك mohabbé fy-k*.

Pomme d'AMOUR, تماطش *tomattich, tomáttech*, تفاح ذا العشق *toffah dé-'l-eu'chq*.

Il s'est AMOURACHÉ, فى تعلق *taallaq fy eu'chq*.

AMOUREUX, عاشق *ácheq, pl. eecháq, عاشقين á'ácheqyn*.

AMPHIBIE, الى يعيش فى البر والبحر *el'ly ya'yeh fy-'l-berr ou-fy-'l-bahar*.

AMPHITHÉÂTRE, منظر *mandar, manzar, pl. مناظر menáder, menázer*.

AMPLE, واسع *ouássè', ouássi'*.

AMPLEMENT, بالواسع *b-el-ouáse'*.

Il a AMPLIFIÉ, كثر *kathhar, شرح charah*.

AMPOULE (bouteille), بقبوقه *baq-bouqah, pl. بقايق boqábyq*.

AMPOULE sur la peau, بقلوشه

baqlouchah, بلفوطه belfouttah, شلفوطه chelfouttah.

— Il a des Ampoules, تشلفط *techelfett*.

AMPOULETTE (sablier), رمليه *remlyah, ramlyah*, ساعد متاع رمل *sáa'h metaa raml*.

AMPUTATION, تقطيع *taqty', leg-ty', انقطاع inqitda', تشقيق tech-qyq, شق cheqq*.

AMPUTÉ, مقطوع *mouqattè', magtou'*.

Il a AMPUTÉ, قطع *qattaa, شق chaqq, تقطع teqtaa, tegta'*.

Il a été AMPUTÉ, انقطع *enqettaa*.

AMRAN (n. pr.), عمران *A'mrán*.

AMROU (n. pr.), عمرو *A'mrou*.

AMULETTE, حمايل *hamáyl*.

Il s'est AMUSÉ, تنزّه *tenezzeh, لاغ lágh, زاح záh, لعب laab*.

AMUSEMENT, ملاه *laab, melághah, مزاح mizáh, تنزّه tenez-zouh, نزهة nozahah, nozhah*.

AMYN (n. pr.), الامين *el-Amyn*.

AN, عام *aám, pl. أعوام á'ouam; سنون seneh, pl. سنين senyn, سنون senoun; — deux Ans, سنتين sené-téyn, عامين ad'méyn*.

— L'An qui vient, السنة الجايه

es-senét el-djáyéh; السنة لآنيه *es-senét el-ákyéh*.

— L'An passé, العام العول *el-a'ám el-ou'oul*, السنة الماضيه *es-senét el-máddyéh*.

— Tous les Ans, كل سنة *koll senéh*, كل عام *koll a'ám*.

— Tous les deux Ans, كل سنتين *koll senetéyn*.

— Il a été un An à faire une chose, سنة في شي *ésná fy chy*.

— Tu as été un An à cela, انت سنة سادس من اقامة الجمهور *ent ésneyt fy hadd*.

— L'An 535, عام خمسه وثلاثين *a'ám khamsah ou-tseldá-syn ou-khams-máyéh*.

— L'An VI de la République française, c'est-à-dire 1213 de l'hégire, سنة سادس من اقامة الجمهور *senéh sádis min íqámét el-djemhour el-fránsáouy*, ya'ny senét álf ou-myrtéyn ou-theláth a'cher hegyryéh (date de la conquête de l'Égypte).

— Le jour de l'An, premier jour de l'année, رأس السنة *rás es-senéh*, بدو السنة *bedou-'s-senéh*, أول السنة *oudjét es-senéh*; اول

يوم من سنة *douel youm min senéh*.

ANACHORÈTE, زاهد *záhed*.

ANAFÉ (ville d'Afrique), دار بيضا *Dár beyddd* (m. à m. la maison blanche).

ANAGRAMME, تحريف *tahryf*.

ANALOGUE, موافق *moudfiq*, موشابه *mouchábih*.

ANALYSE (abrégé d'un ouvrage), مختصار *mokhtessár*; — (résumé),

تأخير *talkhyss*, تفسير *tefsyr*, تبخير *beydn*; — (examen),

تفتيش *taabyr*, استقصا *ístiqsá*, تفريق *teferreq*, توزيع *touzy'*.

Il a ANALYSÉ (examiné), استقصا *éstagsá*, *éstaqsey*.

ANATHÈME, حرام *herám*, pl. حرم *horom*.

ANATOLIE (province de Turquie), أناتوليه *Anáttoulyah*.

ANATOMIE, تشريح *techryh*.

ANCÈTRE, سالف *sálef*.

— Ancêtres (pl.), جدود *djedoud*, أسلاف *éajddd*, سلفا *solfá*, *ésláf*.

ANCHOIS, ريم *rym*, سردين *sar-dyn*, سردله *sardellah*.

ANGIEN, قديم *qadym*, pl.

قديمون *qadymoun*, قدما *qodemá*,
عتيق *aatyq*, pl. عتقا *a'teqá*, o'teqá.

— Plus Ancien, اعتق *áa'taq*,
áa'teq.

ANCIENNE, قديمه *qadymah*, عتيقه
aatyqah.

ANCIENNEMENT, قديمًا *qady-
mán*, سابقًا *sábeqán*, السابق في
fy-'s-sábeq, من قديم *min qadym*,
في الزمان القديم *fy-'z-zemán el-
qadym*, في قديم الزمان *fy qadym
éz-zemán*.

ANCRAGE, مرساه *mersáh*.

ANCRE, خطاف *khettáf*, pl.
مخطاف *khettátyf*; خطاطيف
moukhtáf, *mekhtáf*, مرسى *mirsü*,
mersü, pl. مراسى *merássy*; حلب
الركب *helb dê-'l-merkeb*.

— Il a jeté l'Ancre dans le port,
المرساة *ressá fy-'l-mersáh*.

— Jetez l'Ancre! ارموا المخطاف!
érmou-'l-moukhtáf!

— Le vaisseau amiral est à l'An-
cre, الغليون الراسى *el-ghalyoun
rássy*.

ANDALOUSIE, اندلوس *Anda-
lous*, بلاد الاندلس *el-Andalos*, بلاد
الاندلس *belád el-Andalous*,
اندلس *Andalos*.

ANDALOUX, اندلوسى *anda-
loussy*.

ANDRÉ (n. pr.), اندراوس *An-
dráous*.

ANDRINOPLE (ville de Turquie),
ادرنه *Adrenéh*, *Édrinéh*.

ANDUJAR (ville d'Espagne),
اندوجار *Andoudjár*, اندوخار *En-
doukhar*.

ANE, حمار *hemár*, *heumár*, *hi-
már*, *homár*, *hamár*, pl. حمير *ha-
myr*, حمر *houmour*, *houmr*.

Il a ANÉANTI, هلك *helak*, حلك
halak, بطل *battal*, عدم *aadam*,
افنا *éfná*.

ANÉANTISSEMENT, عدم *eedm*,
a'dem, *eu'dm*.

ANECDOTE, حديث *hadyth*, *ha-
dyts*, حكاية *hikáyéh*, pl. حكايات
hikáyát; قصة *qesséh*, *qisséh*.

ANÉMONE, شفتيق *chaqche-
qyq*.

ANESSE, حمارة *hemárah*.

ANGE, ملك *melak*, ملاك *melák*;
pl. ملايكه *meláykah*, *meláykéh*.

ANGÉLIQUE (adj.), ملاكى *me-
láky*.

ANGÉLIQUE (plante), ملكايه *mele-
káyéh*.

ANGLAIS, انكليس *Englyz*, انكليس *enklysz*.

ANGLE, قنت *qant* (en italien *canto, cantone*); ركن *qarn*, ركن *rakn*, pl. ارکان *arkán*; زاوية *záouyéh*, pl. زوايا *zouáyah*, زوايا *zouáyá*.

— Angle droit, زاوية قائمه *záouyéh qáyméh*.

ANGLETERRE, بلد لانكليس *beled el-Englyz*.

ANGOISSE, ضيقه *dayqah*, pl. وجعه *dayqát*, دله *áillah*, وجعه *oudja'ah*, *ouga'ah*, مشقه *mechaqqah*, pl. مشقات *mechaqqát*; مضيقه *moddayqah*.

— Angoisses de la mort, احوال الموت *thouál el-mout*.

ANGUILLE, سنار *noun*, نون *noun*, حيه ذا الما *sounár el-hout*, حيه ذا الما *hayéh dé-'l-má*, حنكليس *hanklyz*.

ANGULAIRE, قنتي *qanty*.

ANGULEUX, مقرنه *moqarnah*.

ANIER, حمار *hommár, hammár, hemmár*, pl. حمارة *hammárah*, مولا ذا الحمار *hommáryn*; مولا ذا الحمار *moulá dé-'l-homár*, صاحب الحمار *sáheb el-homár*.

— Viens ici, Anier! طالع هنا *hanna*

مولا ذا الحمار *tálè' hend, yá moulá dé-'l-homár!*

ANIMADVERSION, تعزير *ta'zyr*.

ANIMAL, بهيمه *behymah*, pl. بهائم *boháym*; حيوان *hayouán*, pl. حيوانات *hayouánát*; وحش *ouhach*, pl. وحوش *ouahouch*; دابه *dábéh*, pl. دواب *douáb*.

ANIMÉ (vivant), حتى *hayy*.

— (irrité), مغتاد *hordan*, حردان *moghtád*, مغضوب *maghdoub*, غضبان *ghadbán*.

Il a ANIMÉ (rendu vivant), احيا *áhyá*.

— L'âme Anime le corps, النفس *en-efs yahyy-'l-djessed*.

Il a ANIMÉ (encouragé), شجع *chadja'*, *chagaa*, قوا *qaouá*.

ANIMOSITÉ, غرض *gherd, gharadd* (d'où *algarade* en français).

ANIS, حبة حلوة *habbét áhlaouah*, انيسون *yányssoun*, انيسون *ánys-soun*.

ANISETTE, يانيسوني *yányssouny*, عنبري *a'nbery*.

ANNALE, تاريخ *tárykh*, pl. تواريخ *taoudrykh*.

ANNE (n. pr.), حنه *Hannah*.

ANNEAU, حلقة *halqah*.

— Anneau de l'ancre, غميدہ *ghamyah*, حلقة المرسى *halqét el-mersä*.

— Anneau d'oreille, حلقة لاذن *halqét el-ouán*.

— Anneau (bague), خاتم *khatem*, pl. خواتم *khaoudtem*.

— Anneau de nez (ornement des femmes), خزام *khezám*, pl. خزمه *khezmah*.

— Anneau de jambe (autre ornement des femmes), خالصال *khelkhál*, pl. خلاخيل *khelákhyl*.

ANNÉE, عام *aám*, pl. اعوام *d'ouám*, *áa'ouám*; سنة *senéh*, pl. سنون *senoun*, سنين *senyn*.

— D'Année en Année, chaque Année, من سنة الى سنة *min senét ilä senéh*.

— Combien y a-t-il d'Années que tu es venu de France ici? كم لك *kiam* سنة جيت من فرنسا عندنا *l-ak senéh gyt min Fransá a'nd-ná?* قد ايش لك عام جيت عندنا من فرنسا *qadd éy-ch l-ak a'am djyt a'nd-ná min Fransá?*

— L'Année courante, la présente Année, السنة الحاضرة *es-senét el-hadderéh*.

— La nouvelle Année, l'an nou-

veau, السنة الجديد *es-senét el-gedydéh*.

ANNEXE (subst.), ذيل *déyl*.

ANNONCE, اشعر *tchaar*, خبر *khabar*, اعلام *é'lám*, اخبار *ékhbár*, تنبيه *tenbyéh*, نصح *nash*.

Il a ANNONCÉ, بشر *bachar*, خبر *khabar*, شعر *chaar*, علم *a'llam*, نصح *nassah*.

ANNUEL, سنوي *senaoouy*.

Doigt ANNULAIRE, التحتى *el-tahaty*.

Il a ANNULÉ, لسا *lachá*, نطل *battal*, عدم *aadam*.

Il a ANOBLI, شرف *charaf*.

ANON, جحش *djahach*, *djehach*, *djihach*.

ANSE d'un vase et d'un panier, اذن *oudnah*, اذن *oudn*, غلاقه *ghaláqah*.

— Les deux Anses, اذنين *oudneyn*.

ANSE (petite baie), كرفز صغير *korfoz saghir*, جون *djoun*.

ANTÉCÉDENT, متقدم *sábeq*, مقدم *moqaddem*, pl. مقدمين *moqaddemyn*.

L'ANTÉCHRIST, الدجال *ed-djal*.

ANTENNE, قلع *qala'*, ارتنه *árte-nah*.

ANTEQUERA (ville d'Espagne), انتقيره *Antaqyrah*.

ANTÉRIEUR, سالف *salef*, pl. سالفين *salefyn*; متقدم *motqaddem*, اولانى *áoulány*.

Dents ANTÉRIEURES (pl.), اسنان *esnán el-éhrár*.

ANTÉRIORITÉ, تقدم *teqaddim*.

ANTICHAMBRE, ما بين *mábtyn*.

ANTICIPATION, سبق *mousab-baq*, سبق *sebq*.

— Par Anticipation, بالمسبق *bil-moussabbaq*, فى السبق *fy's-sebq*.

Il a ANTICIPÉ, سبق *sabbaq*, تقدم *teqaddem*.

ANTIDOTE, ترياق *toryáq*, ايارج *taryáq*, دوا *daouá*, طباق *éyáredj*.

ANTIMOINE, كحل *kohol*, *kohl* (en espagnol *alcohol*).

— Botte à Antimoine, مكحلة *mekohlah*, *mekahlah*.

ANTIOCHE (ville de Syrie), انطاكية *Antákyéh*; — natif d'Antioche, انطاكى *ántáky*.

ANTIPATHIE, عدوة *a'daouéh*, عدويد *a'douyah*, معانك *ma'ándéh*,

مصادد *moddä-dedéh*, اختلاف *ikhtiláf*, نفره *nefréh*.

ANTIPATHIQUE, عدو *a'dou*, نفر *nefer*, مصادد *moddaded*.

ANTIQUE, قديم *qadym*, pl. قديمون *qadymoun*, قدما *qode-má*; عتيق *a'tyq*, pl. عتقا *o'teqá*, *a'teqá*.

— Plus Antique, اعتق *da'teq*.

L'ANTIQUITÉ, القديم الزمان *éz-sémán el-qadym*, القدم *el-qedm*, قديم الزمان القديم *el-qadymyéh*, *qadym éz-zemán*.

— De toute Antiquité, من كل *min koll* زمان *zeman*, من كل عام *min koll a'am*.

ANTRE, مغارة *moghárah*, pl. مغاير *magháyr*, مغر *moghor*; كهف *kahf*, *kehf*, pl. كهوف *kouhouf*.

ANUS, عين الطيس *a'yn el-tys*, وراك *oue-rák*, عين الطيز *a'yn el-tyz*, الفوقى *el-fouqy*.

ANXIÉTÉ, حيرة *heyrah*.

— Qui est dans l'Anxiété, محير *mohyr*, حابير *háyr*.

AORISTE, مضارع *moddárè*.

AOÛT, أغسطس *ághoustous*, آب *áb*, طباح *tab-bákh*.

Il a APAISÉ, روق *raouaq*, سكن *sakkan*, تسكن *tesakken*.

Il s'est APAISÉ, سكن *saken*, غلن *ghalen*.

— Apaiso-toi! علينا روق *rouq a'lay-ná!* طيب خاطرک *tayyb khátr-ak!* هدى خلقك *hedy khalq-ak!*

— Ma colère est Apaisée, سكن *saken* غاضبي *ghadb-y*.

— Depuis une heure le vent s'est Apaisé, من ساعه غلنت الريح *min sia'h ghālenél ér-ryh*.

APANAGE, رزق *rezq*, وقف *ouaqf*, املاك *amlák*.

Il a APERÇU, نظر *nadar*, nader, نازر *nazer*, رأى *rāá*, رأى *rāey*, بصر *bassar*, فرز *ferez*, اشتق على *échtelaq a'lā*.

APÉRITIF, فاتح *fātih*, مفتاح *me-fattih*, مسهل *messahhel*.

Il a APETISSÉ, صقر *sagghar*, قصر *qassar*, نقص *naqqass*.

APHORISME, حكم الاطبا *houkém el-á'ttebd*.

APHTE, بوجرون *bou hamroun*.

Il s'est APITOYÉ, رحم *raham*.

Il a APLANI (rendu uni), سطح *sattlah*, سهل *sahhal*, سهيل *sehheh*, مهيل *mehhel*, ساوا *sáoud*.

— (facilité), سهيل *sehheh*, سهيل *tessehheh*.

— J'Aplanirai cette affaire, سهيل *nessehheh hadá-'l-ámr*.

APLANISSEMENT, تسهيل *teshyl*.

Il a APLATI, بطيط *ballatt*, فطر *fat-tar*, وطا *ouattá*, دك *dakk*, طبع *tabaa*.

— La balle s'est Aplatie sur sa poitrine, انطبع الرصاص على صدره *énteba'-r-ressás a'lá sadr-ho*.

APOCALYPSE, ابوكليسييت *ábou-kalyssyt*.

APOGÉE, اوج السما *budjés-semá*.

APOLOGUE, مثل *mehl*, mesl, pl. امثال *ámthál*, ámsál.

APOPLEXIE, نقطه *noqtah*, سكه *soknah*, نزول *nezoul*.

— Attaque d'Apoplexie, ضرب النقطه *darb én-noqtah*.

— Il est mort d'Apoplexie, فطش *fattech min nezoul*.

APOSTASIE, كفر *koffar*, نكر *ne-ker*, شلح *choulh*.

Il a APOSTASIÉ, شلح *chalah*. (Voy. Il a ABJURÉ.)

APOSTAT, مرتد *morted*.

APOSTÈME, معقورة *maaqourah*, قرح *qarèh*, pl. قروح *qerouh*. (Voy. ABCÈS.)

APOSTOLAT, رسالته *ressaléh*,
رسوليه *ressoulyéh*.

APOSTOLIQUE, رسولي *ressouly*.

APOSTROPHE (allocution),
مخاطبه *mokháttebéh*, خطاب *khit-
táb*.

Il a APOSTROPHÉ, خطب *khat-
táb*.

APOTHECAIRE, عطار *a'ttár*, pl.
عطارين *a'ttáryn*; شرباتي *chorbáty*,
pl. شرباتييه *chorbátyéh*; معجونجي
maadjoundjy, pl. معجونجييه *ma-
djoundjyyéh*, بياع الدوا *beyáa'-'d-
daouá*.

APÔTRE, رسول *ressoul*, *rassoul*,
pl. رسل *roussoul*; مرسل *mersel*,
marsel, هوارى *haouáry*, pl. هواريين
haouáryyn.

— Mahomet est l'Apôtre de Dieu,
محمد رسول الله *Mohammed ressoul
Allah*.

— Mahomet est le serviteur de
Dieu et son Apôtre, محمد عبد الله
*Mohammed a'bd Allah ou-
ressoul-ho*.

APOZÈME, شراب *choráb*, طبخه
tabekhhah.

APPAREIL (cérémonie), زينه *zey-
néh*, عراضه *a'raddéh*.

— Le pacha fera son entrée
avec Appareil, الباشا يدخل في
عراضه *el-báchá yedkhol fy a'rád-
déh*.

— Appareil de guerre, مهمات
mohimát, تدارك الحرب *tedárouk
el-harb*.

APPAREMMENT, ظاهرًا *dáhirán*,
ظاهرًا على *a'lá-'d-dáher*,
بلكى *belkey*, يمكن *yemken*.

APPARENCE, ظاهر *dáhir*, *záhir*,
بيان *beyán*.

— En Apparence, على البيان
a'lá-'l-beyán, في الظاهر *fy-'d-dáhir*,
في الوجه *fy-'l-beyán*, في البيان
fy-'l-oudjéh.

— Cela est vrai en Apparence,
هذا يلالى الحق *hedá yeláley-'l-
haqq*.

— Il y a Apparence, فيه قابل
fy-h qábel.

— Il n'y a pas d'Apparence, ما
له علامه *má le-ho a'lláméh*.

APPARENT, ظاهر *záher*, *dáher*,
باين *dáyn*.

Il s'est APPARENTÉ, انتسب *en-
tesseb*, تقرب *teqareb*.

APPARITEUR, محضر *mohdour*,
جاوش *tcháouch*, جاويش *djádouych*,

شاويشيه *châouych*, pl. شاويشيه *châouychyéh*.

APPARITION, ظهور *zouhour*, *douhour*, روياء *rouyâ*, بيان *beyân*, تجلّي *tedjouilly*.

APPARTEMENT, بيت *byt*, *béyt*, pl. بيوت *byout*; اوضه *ôddah*, pl. اوضات *ôddât*.

APPARTEMENT des femmes, حرم *harem*.

APPARTENANCE, تعلقه *taalaqah*, pl. تعلقات *taalaqât*; انتساب *intissâb*, معامله *maâmeleh*.

APPARTENANT, متعلق *motealleq*.

Il a APPARTENU, تعلق *taallaq*, حق *haqq*, استحق *estahaq*.

— Cela m'Appartient, هذا لي *hadâ l-y*, هذا متاعى *hadâ metâ-y*, هذا ليلي *hadâ ly-ly*, هذا ليلي *chey-y*.

— Cette maison nous Appartient, هذا الدار لنا *hadâ-'d-dâr le-nâ*, هذا البيت بتاعنا *hedâ-'l-beyt betâ-'nâ*.

— A qui Appartient cet habit? هذا اللباس *dy-men hadâ-'l-lebâs*, هذا الثوب *li-men hadâ-'t-thouâb*.

— J'ai vu la maison qui lui Ap-

partient, داره شفت *chouft dâr-ho*, شفت البيت متاعه *chouft el-beyt metâ'-ho*.

— C'est l'épée qui Appartient à Ahmed, ذا السيف بتاع احمد *dâ-'s-séyf betâ' Ahmed*.

— L'empire du monde n'Appartient qu'à Dieu, ملك الدنيا مختص لله وحده *moulk ed-dounyâ mokhtass l-illah ouahid-ho*.

— Cela lui Appartient de droit, هذا استحق *hadâ haqq-ho*, هذا حقّه *hadâ estahaq le-ho*.

— Il ne t'Appartient pas de parler devant le prince, ما يسلمح لك *mâ ysléh l-ak*, انك تكلم قدام الامير *enn-ak tekellem qoddâm el-émyr*.

— Il ne nous Appartient pas de décider cette affaire, ما هو شغلنا انا *mâ hou choghli-nâ*, فجزم هذا الامر *én-nâ nedjezem hadâ el-âmr*.

— Il ne vous Appartient pas d'entrer dans le divan, ما هو جايز لكم *mâ hou djâyz le koum énn tedkholou' a'nd ed-dyouân*, ان تدخلوا عند الديوان *éd-dyounân*.

Il a APPARU, il est Apparu, ظهر *dahar*, *zahar*, ترايا *terâyâ*, بان *bân*, تجلا *tedjellâ*, *tedjollâ*.

— Dieu est Apparu à Moïse, الله
تعالى تجلا على موسى
Allah taalä tedjollä a'lä Moussä.

APPAS, جذبات *djedebät.*

APPÂT, ملق *melq*, تمليق *tem-lyq*, طغبان *taghbân.*

— Appât pour le poisson, طعام
سناره *ta'am sonarah.*

Il a APPAUVRI, افتقر *faqqar*, استفقر
êfteqar, شحل *chahhal.*

Il s'est APPAUVRI, أنفقر *ênfa-
qar.*

APPEL, دعوة *da'ouéh.*

— Appel à la prière, أذان
zân.

— Appel en justice, مرفعه
mou-refa'h.

— Appel d'une sentence, طلب
استغاث *talb el-medjlys*, استغاث
stighât.

Il a APPELÉ, نادى *da'a*, نادى
nädä, نذا *nedä*, اندعا *enda'a*, عيط
a'yatt, زعق *saag.*

— Appelle-le, اندع له *enda' le-
ho*, اعيط له *äa'yett le-ho*; — Ap-
pelle-la, اندع لها *enda' le-hä.*

— Il a Appelé le palefrenier,
نادى السائس *nädä's-säys.*

— Je vais l'appeler près de toi,

انا ازعق لك اياك *änä äzaaq l-ak
êyâ-ho.*

Il a APPELÉ (nommé), ستمى
semmä.

— Comment s'Appelle-t-il? ايش
اسمه *êych tsm-ho?*

— Il a Appelé en justice, بعث
للشريع *baath li-'ch-cheräa.*

APPENDICE, ذيل *deyl*, ضميمة
damyméh.

Il a APPENDU, علق *a'llaq.*

APPESANTI, مثقل *motheqqel.*

Il a APPESANTI, ثقل *theqqal*,
theqqel, *saqqal.*

Il s'est APPESANTI, ثقل *theqal*,
thaqal, *saqal.*

APPÉTIT, اشتها *ichtihä*, كانه
gä-näh, قبله *qabelyéh.*

— Cela aiguise l'Appétit, هذا
عمل الغرض *hadä a'amel el-ghard*,
هذا يشتهي *hadä yechtehey.*

— Il a de l'Appétit, يشتهي
yech-tehä, نطلب لاكل *tellab el-äkl.*

— J'ai Appétit, انا قبيل
enä qabyt.

— Je n'ai point d'Appétit, نفسى
ما تقبل شى *nefs-y mä teqbel chy*,
انا شبهان *ësbahat*, اصبحت
chaba'an.

Il a APPLAUDI, صَفَّقَ *saffaq*,
نشد *zaqqaf*, مدح *medèh*,
neched.

APPLAUDISSEMENT, تحسین *tahs-*
syn, تصفيق *tesfyq*.

APPLICATION, دقه *deqqèh*, طبقه
tabeqah.

Il a APPLIQUÉ, طبق *tabaq*.

Il s'est APPLIQUÉ, نصت *nessat*,
صغا *nesset*, نقيد *teqeyed*, صغا
saghá, اجتهد *édjtehed*, *éqtehed*,
داوم *dáouam* في *fy*.

— Il s'est Appliqué à l'étude,
داوم نفسه في التعليم *dáouam nafs-*
ho fy-'i-taalym.

— Appliquez-vous, اياكم بالكم
éyá-koum bál-koum.

Il s'est APPLIQUÉ (adressé), وافق
ouáfèq.

— Ces mots s'Appliquent à vous,
لكم هذا الكلام توافق *touáfèk le-*
koum hadá-'l-kelám.

APPOINT, كسور *kessour*.

APPOINTEMENT, جامكيه *djám-*
kyéh, *gámkyéh*, علوفه *a'loufah*.

— par an, جامكيه سنويه *djám-*
kyéh senaouyéh; — par mois,
مشاهره *mochaheerah*; — par jour,
مونه *mounah*.

Il a APPORTÉ, جل *hamel*, جاب
djáb, *gáb*, دفع *defaa*, جلب *ajeleb*.

— Apporte (imp.), جيب *gyb*,
djyb, *guyb*.

— Apporte-moi le savon, ادفع
الى الصابونه الى *édfa-'s-sábounéh*
éláy-y, جيب لي الصابون *gyb l-y-*
's-sáboun.

— Apporte avec toi un livre,
هات معك كتاب *hát ma-'ak kitáb*.

Il a APPOSÉ le scellé (un cachet),
علم بالختم *a'llam bi-'l-khatem*,
وضع الختم *oueddaa-'l-khatem*.

APPOSITION, وضعه *ouedè'h*.

Il a APPOSTÉ, وقف *ouaqqaf*.

APPRÉCIATION, قيمه *qeymèh*,
اعتبار *'tibár*, ثمن *themn*, *thoumn*.

Il a APPRÉCIÉ, اعتبر *'teber*, ندى
themmen, ائمن *éihmen*.

Il a APPRÉHENDÉ, خاف *kháf*,
خفي *ouakhaf*.

— J'ai Appréhendé, خفت *khafit*.

— Il a Appréhendé au corps,
مسك *messek*, قبض *qabadd*.

APPRÉHENSION, خوف *khouf*,
khaouf, *khauf*.

APPRENTI, متعلم *sand'*, صانع
motaalym, مبتدى *mobteby*,
telmyd, pl. تلاميذ *telámyd*; متلمذ

motelammed; اجيرا *adjyr*, pl. *أجيرا* *adjéra*.

APPRENTISSAGE, تعليم الصنعة *tea'lym és-sena'ah*.

APPRÊT, تدارك *tedârek*, *tedârouk*, همكه *hemkéh*, هنكه *henkenéh*, حفله *hastéh*.

— Pourquoi sont ces Apprêts?
ليش هذ الحفله *le-yeh hadéh el-hastéh?*

Il a APPRÊTÉ, تدارك *tedârek*, آدارك *éddârak*, هيا *hayyâ*, دبر *daber*, حضر *hadder*, حصل *hassâl*, قلفط *qalfatt* (d'où *calfater* en français).

— Il a Apprêté ses hardes pour partir, قلفط حوايجه تا يروح *qalfatt haouâydj-ho tâ yrouh*.

Il s'est APPRÊTÉ, شد على *chedd a'lâ*, بدى *bedey*, *bedâ*, تعلقط *teqalfatt*.

Il a APPRIS (il s'est instruit), تعلم *ta'allem*, *ta'alloum*.

— Il a Appris (il a instruit), علم *a'llem*, *a'llam*.

— Il a Appris par ouï-dire, بلغه *balagh-ho*.

— Il a Appris par cœur, حفظ *hofezz*, *hafedd*.

APPRIVOISÉ, مستانس *mostânis*, بيتوتى *beytouty*.

Il a APPRIVOISÉ, انس *âness*, استانس *allaf*, والف *ouâlef*, *éstânes*.

Il s'est APPRIVOISÉ, تالف *tâllef*.

APPROBATION, تحسين *tahssyn*, رضا *riddâ*, تثبيت *tekhbyt*, *tesbyt*.

APPROCHANT (adj.), قريب *qaryb*.

— (adv.), تخمينًا *qarybán*, نحو *tekhmyrán*, *nahou*.

APPROCHE (s. f.), قرب *qorb*. (Voy. ACCÈS.)

Il a APPROCHÉ, قرب *qareb*, قرب *qarreb*, قدم *qaddem*.

Il s'est APPROCHÉ, قارب *qâreb*, اقترب *éqtereb*, جانب *djâneb*, *gâneb*, تقدم على *teqaddam a'lâ*.

— L'hiver s'Approche (est proche), قارب زمان الشتا *qâreb zaman éch-chitâ*.

Il a APPROFONDI (rendu profond), جوف *aammaq*, *eemmaq*.

— (au figuré), غاص *ghâs*, غاطس *ghâtlass*, تبخر *tebahhar*.

— Le juge a Approfondi cette

affaire, نظر القاضى فى عواقب *nazar el-qáddy fy a'ouâqib el-âm*.

APPROPRIATION, تسليط *teslytt*, تخصيص *takhsyss*.

Il s'est APPROPRIÉ une chose, تسلط *tessellett*, تملك *temellek*.

Il a APPROUVÉ, قبل *qabel*, استوصب *éstouesseb*, استحسن *estahssen*, رضى *raddey, reddey*, ثبت *thebbet*.

— Ils ont Approuvé, رضوا *red-dou*.

APPROVISIONNEMENT, مهمه *mo-himéh*, pl. مهمات *mohimât*; ذخيرة *dakhyréh*.

APPROXIMATION, تخمين *tekh-myn*, *takhmyn*.

APPUI, سند *send*, تسنيد *tesnyd*, عامود *a'ámoud*, pl. عمد *o'mid*.

APPUYÉ, سنيد *senyd*, مسند *mousnad*, مسنود *mesnoud*, مركز *merkez*, منجعي *mondjè'y*.

Il a APPUYÉ, سند *senned, sanned*, ركز *rakaz*, عكز *aakaz*.

Il s'est APPUYÉ, سند *sened*, اسند *ésned*, استند *éstened*, تعكز *taakkaz*, انجعا *éndja'd*, اتكى *éikey*.

— Il s'est Appuyé sur le coussin,

اتكى على المنكح *éikey a'lâ-l-mokhaddéh*

— Il s'est Appuyé sur un bâton, العضا *ésterâh a'lâ-l-aassd*.

APRE, خام *khâm*, حروش *harouch*.

Il est APRE, حرش *hourouch*, herouch.

APRÈS, بعد *baad, ba'd*, على *a'lâ baad*, عقب *ougeb*, مورا *mourâ, maurâ, mouerâ*.

— Après moi, بعدى *baad-y*, مورا لى *mouerâ l-y*.

— Après toi, بعدك *ba'd-ak, ba'd-ek*, مورا لك *mouerâ l-ak*.

— D'Après, من بعد *min baad*.

— Après cela, وبعد *ou ba'd*, ساعه *sâ'ah*, ثم *thoum, tsoum, soum*, بعك *baad-ho*, من بعد *min baad*.

— Après cela il est venu, ساعه *sa'ah* هو *éd'ah djâd hou*.

— Après tout cela, بعد هذا كله *baad hadâ koll-ho*.

— L'un Après l'autre, واحد ورا *oudhed ouerâ oudhed*.

— Une chose Après l'autre, شى *chy ouerâ chy*.

— Trois mois Après la fête, بعد

العید ثلاثة اشهر *baad el-vid thela-thél achhar*.

— Après cela ne le fais plus, بعد هذا taamel hadd.

APRÈS QUE, بعد ما *ba'd má*, ان بعد *ba'd énn*, ما عقب *ouqeb má*.

— Ne dis pas non Après que tu as dit oui, لا تقل لا بعد ما قلت *la teqol lá ba'd má qolt na'am*.

— Après que tu as frappé, بعد اذك ضربت *ba'd énn-ak darabi*.

APRÈS DEMAIN, بعد بكرأ *ba'd bokráh*, بعد غدو *ba'd ghadouah*, بعد غدا *ba'd ghadáh*, بعد بكرأ *ba'd bokrá*.

APRÈS DÎNER, بعد الغدا *ba'd él-ghodá*.

APRÈS SOUPER, بعد العشى *ba'd él-a'chá*.

APRÊTÉ, حروش *hourouchah*, *harouchéh*.

APTE, قابل *qábil*.

AQUATIQUE, ماوى *máouy*.

— Oiseau Aquatique, طير نهري *teyr nahary*.

— Lieu Aquatique, موضع موجل *moudda' moudjel*, وجله *oudjeléh*.

— Machine Aquatique, ساقيد *saqyéh*, ناعورة *na'ourah* (en espagnol *norria*).

AQUEDUC, مكرة *migráh*, مكره *migráh*, مگره *migréh*, سلك *selk*, ساقيد *saqyeh*; قنا *qand*, قناه *qandh*, pl. قنات *qanaydt*, قنانه *qenánah*, حفيرة *hafyréh*, كنادس ذا الماء *kenádes dé-'l-má*.

AQUEUX. (Foy. AQUATIQUE.)

AQUILON (vent du nord-ouest), مجرج *charqy modjeredj*.

— (vent du nord), هوا شمالي *haouá chemály*, ساماوى *samáouy*.

ARABE, اعراب *aarab*, اعراب *a'reb*, pl. عربان *a'rbán*; عربي *a'raby*, *aaraby*.

— Arabe du désert (Bédouin), بدوى *bedaouy*, *bedouy*.

— L'Arabe lui a dit, قال له *qál le-ho-'l-bedaouy*.

— L'Arabe (la langue arabe), اللسان العربي *él-a'raby*, *él-lessán él-a'raby*.

— Il ne sait pas l'Arabe, ما يعرف شى باللسان العربي *ma yaraf chy be-'l-lessán él-a'raby*.

ARABIE, بلد العرب *beled él-A'rab*, بلاد العرب *belád él-A'rab*, بلاد حوران *belád Haourán*.

— L'Arabie Heureuse, اليمن *el-Yemen*; — natif de l'Arabie Heureuse, يمنى *yemeny*.

— L'Arabie Pétrée, الحجاز *el-Hedjaz*, *el-Hegáz*; — natif de l'Arabie Pétrée, حجازى *hedjazy*, *hegázy*.

— L'Arabie Déserte, البدويه *el-Bedaouyéh*.

— L'Arabie Intérieure, النجد *en-Nedjd*, *en-Negd*.

— L'Arabie Supérieure, الشاميه *el-ésh-Chámyéh*.

ARABIQUE, عربى *a'raby*.

ARAINÉE, رتيلا *retylah*, رتيلا *retylá*, غزاله *ghezáléh*.

— Toile d'Araignée, عنكبوت *a'nkebout*, غزل الرتيلا *ghezl é-retylah*, بيت الغزاله *béyt el-ghezáléh*.

ARATOIRE, فلاحي *felláhy*.

ARBALETE, منجنيق *mendjanyq*, *menganyq*, قوس *qouss*.

Il a été ARBITRE, انصف *en-saf*.

Il a ARBORÉ, طلق *tallaa*, علق *allaq*, *aallaq*, نصب *nesseb*.

— Il a Arboré le pavillon, علق *a'llaq* *és-sendjaq*, طلع *el-sendjaq*.

البنديرة *tallaa-l-bandyrah*, نصب *nesseb el-beyraq*.

ARBOUSE (fruit de l'arbousier), ساستوا *boukhannoú*, *sás-noú*.

ARBOUSIER, شجرة ذا البوختوا *chadjrah dé-l-boukhannoú*.

ARBRE, شجرة *chadjrah*, *chadjarah*, *chagarah*, pl. شجر *chadjar*, *chagar*, أشجار *áchdjár*, *áchgár*; سجرة *sadjerah*, pl. أسجار *ásdjár*.

— Tronc d'arbre, جذر *djedr*, *gedr*, *guedr*.

ARBRISSEAU, ARBUSTE, شجيرة *chadjeyrah*, *chagyrah*, نصب *nesbéh*, pl. نصبات *nesbát*, نصب *nesb*.

ARC, قوس *qaous*, *qous*, pl. أقواس *áqouáss*.

ARC-BOUTANT, عمود *a'amoud*, pl. عمد *o'mid*, سند *send*, قاعك *qá'idéh*. (*Voy. APPUI.*)

ARC-EN-CIEL, القوس السموى *él-qous és-semaouy*, قوس قدح *qous qadéh*.

ARCADE, ARCEAU, قنطرة *qantarah*, كوس *kous*, كمره *kamerah* (en grec *kamara*).

ARCHANGE, رئيس الملائكة *reyys el-melâykah*, pl. رويس الملائكة *rououssâ-'l-melâykah*.

ARCHE de pont, قنطرة *qantarah*, pl. قناطر *qanâtter*, قنطرة *qenâtterah*; قوس *qous*.

ARCHER, قواس *qaouâs*, pl. قواسه *qaouâssah*, قصد *qassed*, جابى *djâby*.

ARCHET, زخمه *zakhmêh*.

ARCHEVÊCHÉ, مطرنيه *mitranyêh*.

ARCHEVÊQUE, مطران *mitrân*, pl. مطرانه *mettârnah*.

ARCHIDIACRE, ارشيدىاق *ârchydyâq*, رئيس الشماسه *reyys êchemâmsah*.

ARCHIDONA (ville d'Espagne), ارجدونه *Archidounah*, *Ardjidounah*.

ARCHITECTE, بنائى *bennây*, معلم ذا البنايه *mohendess*, *maallem dê-'l-benâyah*, معمار *mi-mâr*, معمر *mo'ammer*, شيخ الصنعه *cheykh ês-senâ'ah*.

ARCHITECTURE, علم البنائى *e'lm el-benâ*, علم ذا البنائى *e'lm dê-'l-benâ*, هندسه *hendessêh*.

ARCHIVISTE, دفتردار *defterdâr*, روزنامه جى *rouznâmdjy*.

ARÇON de selle, قربوص *qarbcuss*, pl. قرابيص *qerâbyss*.

ARCOS (ville d'Espagne), اراك *Érak*, حصن اركش *housn Arkoch*.

ARDENT, حريق *haryq*, حامى *hâmy*.

— (passionné), مدود *medoud*.

— Amour Ardent, محبة شديك *mohabbêh chedydêh*.

ARDEUR, حراره *harârêh*, حساسه *hassassêh*, حاصيه *hâssyêh*.

— Il a eu de l'Ardeur, غوى *ghaouâ*, *ghaouey*.

— L'Ardeur du feu, شدة النار *cheddêt ên-nâr*.

ARDILLON de boucle, زميل *zemyl*, بزآم *bezâm*.

ARDOISE, قرميل *qarmyl*.

ARÈNE (sable), رمل *raml*.

— (lieu de joute), ميدان *meydân*.

ARÈTE de poisson, شوك *chouk*, *chouk*, شوكه *choukah*, *choukêh*, حسكه *heskah*, pl. حسك *hessek*.

ARGENT (métal), فضة *faddah*, *feuddah*, *foddah*, نقرة *noqram*, سبيكه *sebykah*, pl. سبايك *sebâyk*.

— Limaille d'Argent, قراده *qorâddah*, *qourrâddah*, قراده *qerâddah*.

— Vif-Argent, زبيق *zeybaq*.

ARGENT (monnaie), فضة *fad-dah*, فلوس *felouss*, دراهم *derâhem*.

— Bon Argent, دراهم صاغ *de-râhem sâgh*, دراهم خلص *derâhem khalass*.

— Mauvais Argent (Argent faux), دراهم زغال *derâhem zaghal*.

— Argent comptant, درهم بالنقد *derhem bê'n-neqd*, درهم بالحضر *derâhem bi-'l-hadder*, فلوس بالقبض *felouss be-'l-qobd*.

— L'Argent fait tout dans ce monde, الفضة تقضي كل شى فى الدنيا *el-faddah teqdâ koll chy fy-'d-dounyâ*.

— Je n'ai pas d'Argent, ما عندى فلوس *mâ a'nd-y-ch felouss*.

— L'Argent est rare aujourd'hui dans ce pays, الدراهم اليوم مشحوتة فى البلاد قليلة *ed-derâhem el-yaum machhoutah fy-'l-belâd qabylêh*.

ARGILE, فخري *tyn*, فخر *fekhr*, فخار *fikhâr*.

ARGUMENT, برهان *borhân*, pl. برهاني *borhânyn*; دليل *delyl*, pl. دلائل *delâyl*; قياس *qyâss*.

— Argument tranchant, برهان فاطع *borhân qâtû'*.

Il a ARGUMENTÉ, برهن *barhan*, قاس *qâss*, قيس *qayyas*.

ARGUTIE, نكته *noktah*.

ARIDE, ناشف *nâchef*, يابس *yâbess*, شايع *châyh*.

ARIDITÉ, ييوسه *yeboussah*, نشوفه *nechoufah*.

ARISTOCRATIE, جمهور الكبار *djemhour el-koubâr*.

ARISTOTE (n. pr.), ارسطاطليس *Arestâtêlêlys*.

ARITHMÉTICIEN, حساب *has-sâb*, pl. حسابيين *hassâbyn*; صاحب *sâheb el-hissâb*, محتسب *mohtesseb*, pl. محتسبين *mohtessebyn*; حاسب *hâsseb*, pl. حاسبين *hâssebyn*; رقمجي *raqamdjy*.

ARITHMÉTIQUE, الغوبر *el-ghou-bar*, علم الحساب *e'lm el-hissâb*, الحسابه *e'lm êr-râqam*, علم الراقم *el-hissâbêh*, للاحتساب *el-êhtissâb*, علم العدد *e'lm el-a'ded*.

— Table d'Arithmétique, لوح الحساب *lough el-hissâb*.

ARLEQUIN, قراقوش *Qaraqouch*.

ARMATEUR, صاحب المركب *sâheb el-merkeb*, مولا ذا المركب *moulâ dê-'l-merkeb*.

ARME, سلاح *seldh*, pl. اسلح

ésláh. اسلاحه *éslahah*; نبتل *nebel*.

— Nous ne portons pas d'Armes, ما نحن حاملين نبتل ابداً *má nahn hámelyn nebbel ábadán*.

— Les Armes sont journalières, يوم انكسر يوم انتسر *youm énkesser, youm éntesser*, يوم يغلب يوم ينغلب *youm yghleb, youm yenghaleb*.

Il a ARMÉ, سألح *sallah*.

Il s'est ARMÉ, تسألح *tessallah*.

ARMÉE, جيش *djend, gend*, جيش *djych*, pl. جيوش *djyouch, djyouch*; عسكر *a'sker*, pl. عساكر *a'sáker*; محلة *mehallah*, pl. محلات *mehal-lát*.

— Armée navale, عسكر البحر *a'sker el-bahar*, ارمادة *ármadah*.

— Il est allé à l'Armée, راح *ráh* الى العسكر *li-'l-ma'sker*.

— Il a levé une Armée, جمع *djama'* عسكراً *a'skerán*, جيش *djay-yach*.

— Le général a fait marcher son Armée contre l'ennemi, جمر الجنرال *djemmez el-djeneral* بعسكرة على العدي *be-a'sker-ho a'lá 'l-a'dou*.

ARMÉNIE, بلاد الارمن *el-Armen*,

ولاية الارمن *belád el-Armen*, اولاية الارمن *ouláyét el-Armen*, ارمنييه *Army-nyah*.

— Bol d'Arménie, طين ارمني *ty n ármyny*.

ARMÉNIEN, ارمني *ármény*, ارمني *ármyny*.

ARMISTICE, متاركة *metárekah*, حدنه *hadenéh*.

ARMOIRE, خزينة *khazyn*, خزنة *khaznah*, خزانه *khezánéh, khazánéh*, pl. خزائن *khezáyn*, دولاب *dou-láb*, خريستان *khóristán*.

ARMOIRIES, نيشان *a'láméh*, نيشان *nýchán*.

ARMURIER, سلاججي *seláhdjy*.

AROMATES, عطر *boukhour*, عطر *a'ttr*, بهار *behár*, طيوب *teyoub*.

— Marchand d'Aromates, عطار *a'ttar*. (Foy. APOTHECAIRE.)

AROMATIQUE, عطري *o'ttry*, طيب *tayeb*.

— Odeur Aromatique, ريحة طيبة *ryhéh taybéh*.

ARPENT, فدان *feddán*.

ARPENTAGE, تقدير *qyás*, قياس *teqdyr*.

Il a ARPENTÉ, قدر *qayyas*, قدر *qaddar*.

ARPEUTEUR, قياس *qayyas*,
مهندس *mehendess*.

ARQUEBUSE, مكحلة *mekehelah*,
موكهلاه, توفنك *toufenk*.

ARQUEBUSIER, توفنكجي *tou-
fenkdjy*.

Il a ARRACHÉ, استصل *éstessal*,
قلع *qalaa*; معط *maat*, نتف *netef*,
زول *zaoual*, *zoual*, زال *zál*,
رفد *refad*, *rafed*, نهب *neheb*, *nahab*,
خرج *ékhradj*, نثر *nether*, خطف
kháttaf.

ARRACHEMENT, استصال *ístissal*,
نتف *nif*, اخراج *ékhradj*, زول *zoul*,
رفد *refá*, *refed*.

ARRACHYD (n. pr.), الرشيد *er-
Rachyd*.

ARRAGON (province d'Espagne),
ارغون *Arghoun*.

Il a ARRAISONNÉ (t. de marine),
نادم *nádem*, طلب الباسبرت *ta-
lab ék-básbort*.

Il a ARRANGÉ, رتب *releb*, *ra-
tab*, ملل *saff*, رستق *restaq*, صفق
melal, شور *chaouar*, نصب *nassab*,
ندم *nedem*.

— J'ai Arrangé, ملیت *melleyt*.

— Il a Arrangé une affaire,
استعهد *ésta'hed*.

ARRANGEMENT, ترتيب *tertyo*,
مد صفق *saff*, pl. صغوف *soufouf*,
melléh, *milléh*.

— Arrangement d'une affaire,
معاهل *mo'áhedah*, تاويل *táouyl*.

— Ils ont pris un Arrangement
entre eux, تاولوا بينهم *táouelouá
bayn-houm*. (Voy. Ils se sont Ac-
CORDÉS.)

ARRÉRAGES, باقى *báqy*.

ARRESTATION, احتباس *íhtibáss*.

ARRÊT (sentence), حكم *houkm*,
hekoum, حكم شرع *houkm chera'*.

— (ordonnance), فرض *ámr*,
فرض *fard*, قضا *qaddá*, pl. اقضية *áqdyah*,
áqdyéh.

— Il a rendu un Arrêt, قضا
qaddá.

— Temps d'Arrêt, اقامة *iqáméh*.

ARRÊTÉ (emprisonné), محبوس
mahbouss.

Un ARRÊTÉ. (Voy. ARRÊT, or-
donnance).

Il a ARRÊTÉ (ordonné), امر *ámr*,
امر *ámer*, قضا *qaddá*, قضى *qaddá*,
قادى *qaddey*, فرض *feradd*.

Il a ARRÊTÉ (fait rester), وقف
ouaqaf.

Il s'est ARRÊTÉ, وقف *ouaqaf*,

اقام *eqám*, سكن *saken*, عبر *sabar*,
برك *barak*.

— Arrête-toi! استكن *ésteken*,
اصبر *ósbour*, قف لي *qef l-y*.

— Il s'est Arrêté en chemin,
وقف بالطريق *ouaqaf bi-'l-taryk*,
اقام بالسكة *aqám be-'s-sekkeh*.

— Cette drogue Arrête l'hémor-
ragie, هذا الدوا يقطع الدم *hadd-*
'd-daouá yeqtaa-'d-damm, هذا
يبتل الرعف *hadá ybattel er-*
raaf.

— La fièvre s'est Arrêtée,
انقطعت السخونه *énqetaat és-se-*
khounth.

ARRÊTE-BOEUF (plante), شبيق
chebouyq.

ARRHES, عرابون *a'râboun*,
راعبون *raaboun*; سلف *self*.

Il a ARRHÉ, عربن *a'rben*.

L'ARRIÈRE d'un vaisseau, قحج
qadj, بوبه *baubah*, قحج
qatch dé-'l-merkeb, قحج
موخر ذا المركب *moukhar dé-'l-merkeb*.

En ARRIÈRE, وارا *ouerá*, وارا
ouará, على من ورا *min ouerá*,
على خلف *a'lâ khalf*.

— En Arrière de toi, وراك
ouerak, خلفك *khalfak*, ورا منك

ouerá minn-ak, خلفك *khalf*
minn-ak, على خلفك *a'lâ khalf-ak*,
على ظهرك *a'lâ dohr-ak*.

ARRIÈRE-FAIX, حولا *houlá*.

ARRIÈRE-GARDE, سحبه ذا العسكر
sahah dé-'l-aasker, الحمله لاخرانيد
él-mehalléh él-akhrányéh, ذا
موخر العسكر *moukhar dé-'l-a'sker*.

ARRIÈRE-SAISON, لقيس *legyss*.

— Fruit d'Arrière-Saison, فواكه
fakyéh légysséh, pl. فواكي
feouáky légysséh.

ARRIMAGE, اصطف *ístif*.

Il a ARRIMÉ, اصطفق *éstaff*.

Il est ARRIVÉ, حصل *hassel*,
جا *ouassel*, *ouassal*, *ouessel*,
جا *djd*, ورد *ouered*.

— Il faut que j'Arrive à la ville
بدي نحصل المدينه *avant la nuit*,
بدي نحصل المدينه *bedd-y nehassel él-medy-*
néh qabl él-leyl.

— Il est Arrivé à temps, جا في
وقته *djd fy ouaqt-ho*.

— Il est Arrivé (échu), اصاب
ássáb, حصل *hassel*, جرى *djerá*,
عرض *oueqaa*, *ouaqè'*, *aaredd*.

— Cela est Arrivé, هذا وقع *hadá*
ouaqa', هذا عرض *hadá aaredd*.

— Vous n'avez pas su ce qui est

Arrivé, ما عرفتوا ايش وقع *má a'raftou éy-ch ouaqaa*.

— Il peut Arriver que, يمكن *yemken él-ouqou' énn*.

— Que lui est-il Arrivé? ايش *éy-ch djerä le-ho?*
ايش *éy-ch sár le-ho?*

— C'est ce qui Arrive d'ordinaire, هذا الجارى غالب *hadä él-djary ghaleb*.

— Cela n'est jamais Arrivé, قط *qatt abädän má djerä hadä*.

— Arrive ce qui pourra! كيف *kyf má yssyr!*

ARRIVÉE, ورود *oussoul*, ورود *ouroud*, مجي *medjy, megjy*.

— A son Arrivée, عند وصوله *a'nd oussoul-ho*.

ARROGANCE, غرور *ghourour*, مغرورة *maghrourah*, كبيريا *kibryä*.

ARROGANT, مغرور *maghrour*, متكبر *moltkabber*, جعيس *dja'yss*, *ga'yss*.

Il s'est ARROGÉ, دعا نفسه *da'a nefs-ho*.

— Il s'est Arrogé l'empire, دعا السلطنة *da'a nefs-ho fy'-s-soullanéh*.

ARRONDI, محرط *modaouer*, عدور *mokharratt*.

Il a ARRONDI, حرط *daouar*, دور *kharratt*.

ARRONDISSEMENT (action d'arrondir), تدوير *tedouyr*.

— (district), ولايه *oulâyéh*.

ARROSÉ, مرشوش *mousqy*, مستقى *merchouch*.

— Terre Arrosée, ميسني *mousny*, *mesney, misny*.

Il a ARROSÉ, استقى *saqqü*, سقى *ésqä*, راش *tesaqqey*, راش *räch*, رش *rachch*.

ARROSEMENT, تسقيده *tsqä*, اسقا *tesqyéh*.

ARROSOIR, مرايشه *moraychéh*.

ARSENAL, دار السلاح *där és-seläh*, خزانة *där-seläh*, دار سلاح *khezané é-seläh*, ترسانه *tersánah*, ترسند *térsenah*.

— Arsenal nautique, منجرة *men-djerah*.

ARSENIC, شليمان *cheleymán*, زرينخ *zernykh*.

ART, صناعة *sena'ah*, صنع *saná'ah*, صنایع *senáya'*.

— Les Arts mécauiques, صنایع *senáya' ouállyéh*.

— Les Arts libéraux, صنایع عليه *sendāya' a'lyéh*, صنایع شریفیه *sendāyah cheryfyéh*.

ARTÈRE, عرق *eurq, eery, aary*, شریان *cheryán*, pl. شراین *cheryáyn*.

ARTICHAUT, کرشوف *karchouf* (en italien *carcioffo*), خرشوف *kharchouf*, pl. خرشوف *khorchef*; عکوب *a'koub*.

ARTICLE de traité, شرط *chart*, شرط *chert*, pl. شروط *cheroult, chouroult*; فصل *fasl*, pl. فصول *foussoul*.

— de livre, قسم *qesm*, pl. اقسام *éqsám*; فصل *fasl*.

— de foi, قاعدة لامان *qá'édét* *él-ímdán*, pl. قواعد *qaoud'id*; اعتقاد *é'tiqád*, pl. اعتقادات *é'tiqáddt*.

— de marchandise, جنس *djens*, جنس *gens*, pl. جنوس *djenouss*; شكل *chikl*, pl. اشكال *áchkál*.

— Quels Articles tiens-tu? في *fy* ايش من سلعه تخالط انت *éy-ch min sela'ah tekhálett ént*.

ARTICULATION (jointure des os), مفصل *ma'zál, mэфassál*.

Il a ARTICULÉ, لفظ *lafed, lafezz*.

ARTIFICE (ruse), حيله *hyléh*, مكر

mekt, mekar, مكر mekhar, فش ghech, غر gharr, شيطنه cheyllaneh, تلبيس telbyss.

ARTIFICIEL, مصنع *moussanné'*, مصنوع *masnou*, عملی *a'mely*, معمول *ma'moul*, شغل *chaghghal*, معمر بصنعه *ma'mour be-sena'ah*.

ARTILLERIE, مدفع *medfaa*, مدافع *madfa'*, pl. مدافع *medáfé'*.

— Commandant de l'Artillerie, واقف على المدافع *ouáfef a'lá-'l-medáfé'*.

Mât d'ARTIMON (mât de l'arrière), الصاری الثالث *és-sáry él-thálith*, الصاری الاخر *és-sáry él-ákhér*.

ARTISAN, صانع *sáné'*, صنایع *sanná'*; صنایع *sanná' adjy*.

— Artisans, اهل الحرفه *éhel él-horfah*, اصحاب الحرف *áshab él-horref*.

ARTISTE, معرف *maaref*.

ARTISTEMENT, بالمعرفه *bé-'l-maareféh*, بصنعه *be-sena'ah*.

Tu AS, عندك *a'nd-ak* (en s'adressant à un homme); عندك *a'nd-ek*, عندكى *a'ndé-ky* (en s'adressant à une femme).

— Tu As deux écus, عندك ا'nd-ak ryáléyn رباين
 عندك ا'nd-ak metsqáléyn مثقالين.

— As-tu? عندك اي éy a'nd-ak,
 عندك ا'nd-ak éy.

— As-tu de l'argent? عندك
 ا'nd-ak chy derdhem. شي دراهم.

— As-tu des dattes? عندك اي
 éy a'nd-ak thamr? عندك شي
 ا'nd-ak chy balaa? بلع

— Tu As été, كنت kount, kont,
 كنت ént kont (en s'adres-
 sant à un homme); كنتي kounty,
 انت كنت énty konty, انتي كنتي
 énti kounti (en s'adressant à une
 femme).^۴

— Fille, où As-tu été? يا بنت
 كنتي yá bent, konty
 fééyn?

Il a pris de l'ASCENDANT, تسلط
 tessellett, رآوس raouess, كبر حاله
 kabbar hál-ho.

ASCENSION (action de monter),
 صعود sa'oud, sou'oud, طلوع tou-
 low', مصعد massaad.

— L'Ascension (fête des chré-
 tiens), عيد الصعود e'yd éš-sa'oud,
 صعود المسيح sa'oud él-Mes-
 syh

— L'Ascension de Mabomet,
 المعراج él-mi'rádj.

ASCÉTIQUE, تصقوفي tessa'ou-
 fy.

ASIATIQUE, شرقي cherqy.

ASIE, آسيا Assyá, بلد الشرق
 beled éch-cherq.

— Asie-Mineure, اناطوليه Anat-
 toulyah.

ASILE, حرمة hourmah.

ASPECT, نظر nedr, nezr, تطليع
 tettily', منظر monder, monzer. (Voy.
 APPARENCE.)

ASPERGE, سكوم sekkoum, siki-
 koum, هليون halyoun.

Il a ASPERGÉ, راش rách, رش
 rachch.

ASPERSOIR, مرشده morachchéh,
 pl. مرشات morachchát, مرش me-
 rach, قمقم gomqom. (Voy. ARRO-
 SOIR.)

ASPIC (serpent), افعا áfa'á,
 افعلى áfa'áy, حيه hayeh, لفعه le-
 fa'ah, حنش hinch.

ASPIRANT, طالب táleb.

Il a ASPIRÉ l'air, تنفس tenef-
 ses, تنشق الهواء tenecheq él-
 haouá.

— Il a Aspiré à une chose, قصد

طلب *qassad ilä chy*, إلى شي *talab*, اشتاق إلى *échtâq ilä*.

ASPRE (menue monnaie dont la piastre turque contient 120), أقچه *âqçah*.

ASSA-FÉTIDA (pl.), خيل *khayl*.

ASSAILLANT, هاجم *hâdjem*, محصر *mohasser*, زادم *zâdem*.

Il a ASSAILLI, هجم *hadjam*, *hedjem*, هغوم *heguem*, غار *ghâr*, حارب *hâreb*, غار *ghâr*, قحم *qaham*, حصر *hassar*, دحر *dahar*.

— Le loup a Assailli le bœuf, الديب قحم على البقر *éd-dyb qaham a'lâ 'l-baqar*.

ASSAISONNÉ, متبل *motabbel*, مطبوخ *matboukh*.

— Mal Assaisonné, مسلوق *maslouq*.

Il a ASSAISONNÉ, طبخ *tabakh*, تبل *tabbel*, توبل *toubel*, دسم *dessem*.

ASSAISONNEMENT, تطيب *tat-tyyb*, تربيه *terbyéh*, طبخ *tabkh*, تابل *tâbel*, pl. توابل *teouâbel*.

ASSASSIN, قاتل *qâtel*, *qâtil*, pl. قتال *çottâl*.

ASSASSINAT, قتل *qatl*.

Il a ASSASSINÉ, قتل *qatal*, *qatel*.

Il a été ASSASSINÉ, قتل *qotel*, انقتل *énqetel*.

ASSAUT, هجوم *houdjourn*, *hedjourn*, هجمه *hedjméh*, *hedjmah*, زدمه *zedmah*, *zedméh*.

— Il a donné l'Assaut, زدم *zedem*. (Voy. Il a ASSAILLI.)

ASSEMBLAGE, مجمع *medjmaa*, *megmaa* (en français *megmat*, t. de chimie), اجتماع *édjtimâa'*, اختلاط *ikhtilât*.

Il a ASSEMBLÉ, جمع *djamaa*, لم *lamm*.

Il s'est ASSEMBLÉ (il a été Assemblé), اجتماع *édjtama'*, *égtema'*, تجمع *tedjma'*, *teigma'*, تلمم *telemmem*.

— Le conseil s'est Assemblé, اجتماع الديوان *édjtama' 'd-dyouân*.

— Ils se sont Assemblés, تجمعوا *tedjemma'ou*, تلمموا *telemmemoû*, اجتمعوا *édjtema'ou*.

ASSEMBLÉE, محفل *mohafel*, pl. محافل *mohâfil*; جمع *djema'h*, *guema'ah*, جاعه *djemâ'ah*, *guemâ'ah*, جعيه *djema'yéh*, مجلس *meqlis*, *medjlis*.

— Assemblée de cheyks, مشيخه *mechaykhah*, مشيوخه *macheyoukhâ*.

ASSENTIMENT, رضا *riddá*.

ASSESEUR (adjoint d'un juge), محضر القاضي *mohadder el-qáddy*.

Il a ASSERVI, أسر *ássar*, فتح *fa-tah*, استعبد *ésta'bed*, غلب *ghalab*.

ASSERVISSEMENT, أسيرة *ássy-réh*, استعباد *ísti'bád*.

ASSEZ, بس *bess*, يكفي *yekfy*, *yekfey*, كافيًا *kafyán*, بالكفاية *bi'l-kefáyéh*.

— C'est Assez, يكفي *yekfá*, *yekfè*, خلاص *ékláss*, خلاص *yéqadd*, يقّد *kháláss*, فضنى *berekéh*, بركة *fodd-ny*.

ASSIDU, ممارس *memáress*, مواظب *mouáddèb*, مواظب *mou-áddèb*, دايم *dáym*, مداوم *moddouem*, ملازم *moddoun*, ملازم *molázem*.

Il a été ASSIDU, وظب *ouaddeb*, *ouazzeb*, دام *dám*, مارس *máres*, داوم *dáouam*.

ASSIDUITÉ, مواظبه *mouáddèbèh*, مواظبه *mouáddèbèh*, مداومه *moddoumèh*, ملازمه *molázemèh*, جهد *menlázemèh*, جهد *djehed*, *djehd*.

ASSIÉGÉ, محصور *mahssour*, pl. محصورين *mahssouryn*.

Il a ASSIÉGÉ, حاصر *hassar*, حاصر *hásser*.

ASSIÉGEANT, محاصر *mohásser*, pl. محاصرين *mohásseryn*; محاصر *mohasser*, pl. محاصرين *mohesseryn*.

— Les Assiégeants ont levé le s, الحاصرين تركوا الحصار, *él-mohásseryn tarakoú 'l-hissár*.

ASSIETTE (plat), صحن *sahan*, pl. صحنون *sohoun*; طبق *tabaq*, صحنه *sohafah*, ستيه *sytyeh*.

— (position), حال *tarh*, طرح *hdl*.

ASSIGNATION, حواله *haouáleh*, نسبة *nisbèh*, تخصيص *takhssyss*, تعيين *ta'yyn*.

Il a ASSIGNÉ, حوّل *haoual*, نسب *nesseb*.

ASSIMILATION, تمثيل *temthyl*, *temsyl*, تشبيه *techbyèh*.

Il a ASSIMILÉ, شبد *chabbah*, *chebbah*, حسب بحال *hesseb be-hál*.

— Tu Assimiles tous les hommes à toi, تحسب كل الناس بحالك *tehseb koll én-nás be-hál-ah*.

ASSIS, جالس *djális*, *gdlis*, قاغد *qá'id*.

Il a ASSIS (placé), وضع *ouad-da'*.

Il s'est ASSIS, قعد *qaad*, جلس *djeless*, *djeliss*, *gueless*, *djaless*.

— Je suis Assis, انا جالس *aná djális*.

— J'étais Assis, انا كنت جالس *aná kont djális*.

— Assieds-toi! أقعد *áqo'd*.

— Assieds-toi un instant, اجلس *édjlis douekán*.

ASSISTANCE (présence), حضر *houddour*, حضور *haddereh*, حضور *houddour*.

— L'Assistance (les gens présents), جمع الحاضرين *djema'-l-hádderyn*, السامعين *és-sáma'yn*, الواقفين *él-ouáqefyn*.

— (secours), عون *émdád*, عونه *a'ounéh*, اعانه *é'dnéh*, عون *a'oun*, معونه *ma'ounéh*.

ASSISTANT (présent), حاضر *hádder*, pl. حاضرين *hádderyn*; موجود *moudjoud*, pl. موجودين *moudjoudyn*.

Il a ASSISTÉ (il a été présent), حضر *haddar*, *hadder*.

— (il a aidé), ساعد *a'an*, عان *sa'ad*. (Voy. Il a AIDÉ.)

— Que Dieu t'Assiste! الله يساعد لك *Allah yssá'd la-k!*

— Les grands doivent Assister le pauvre, الدولتيه يعضدوا الفقير *éd-douletlyéh ya'ddedou'-l-faqyr*.

ASSOCIATION, شركة *cherkéh*.

ASSOCIÉ, شريك *cheryk*, pl. اشراك *áchrák*.

Il a ASSOCIÉ, شرك *charrak*, تشارك *techárek*.

Il a été ASSOCIÉ, شرك *cherek*, انشرك *éncherek*.

Il s'est ASSOCIÉ, اشرك *échrek*, اشترك *échterek*.

ASSOMMÉ, رضى *radd*.

— L'archer a Assommé les paysans à coups de bâton, القواس رضى الفلاحين بالعصايه *él-qaouás radd él-felláhyñ be'-l-a'ssá'yéh*.

L'ASSOMPTION (fête des chrétiens), عيد مريم *e'yd Meryam*, عيد ميد ذا للا *e'yd él-a'drá*, عيد مريم *e'yd dé lélá Meryem*, عيد السيك *e'yd és-séydeh*.

Bien ASSORTI, متكفنى من كل شى *motkaffy min koll chy*.

Il a ASSORTI, كفا *kaffá*, اتبعص *éibaadd*.

ASSORTIMENT, تبعض *teba'ydd*.

— Assortiment de marchandises, تبعا البضاعة *teba'ydd el-boddá'ah*.

— Des Assortiments, اجناس *édjnás*, انوا *énouá*.

ASSOUPPI, نعاان *naassán*, pl. نعاانين *naassányn*; نعاان *ná'is*, مستنيم *mostenym*, *mostenaym*.

Il s'est ASSOUPPI, نعاان *naass*, كبا *kabá*, استنام *éstena's*, استنام *ésténám*.

Il a ASSOUPPI, طفا *tafá*, *tafey*, طفا *tafá*.

ASSOUPPISSEMENT, نعاان *ne'ess*, نوم *noum*, *naum*.

Il a ASSOUPPI, لينا *leyyen*.

Il a ASSOURDI, صور *saouar*.

ASSOUVI, شبعان *chaba'an*.

Il a ASSOUVI, اشبع *échbaa*.

— Il a Assouvi ses Désirs, اشبع *échéba' chehout-ho*, تبعا شواته *tabaa chehout-ho*.

— Il a été Assouvi, شبع *choubé*, *chabaa*.

Il a ASSUJÉTI (soumis). (Voy.

Il a ASSERVI.)

— (attaché, affermi). (Voy. ces mots.)

— (forcé), الزم *élzem*.

— Ils se sont Assujétis à cela, الزموا حالهم بهذا *élzemoú halhoum be-hadá*.

— Nous ne voulons pas nous Assujétir à cela, ما نريد نقييد *má neryd neqyyd nefous ná fy hadá*.

ASSURANCE (certitude), اعتماد *'imád*.

— (hardiesse), جسارة *djessaréh*, قرة *qououéh*.

ASSURÉ (affermi), ثابت *thábet*.

— (certain), صحيح *sahyh*, امين *ámyn*, مقرر *moqerrer*, محقق *mohaqqeq*.

Il a ASSURÉ (affermi), قوى *qaouá*, *qaouey*. (Voy. Il a AFFERMI.)

— (certifié), يقين *yeqqen*. (Voy. Il a AFFIRMÉ.)

Il est ASSURÉ (affermi), ثبت *thobet*, *thebet*.

— (certain), تيقن *teyeqqen*, تحقق *tehaqqeq*.

— Je suis Assuré qu'il l'a frappé, صح عندى ان ضربه *sahh a'nd-y énn darab-ho*.

ASSURÉMENT, ظفري *doghry*,

باصحیح be-'s-sahyh, بصحیح be-sahyh.

ASSYRIE (pays d'Asie), بلاد اثور belád Athour, belád Assour.

ASSYRIEN, اثورى áthoury, ássoury.

ASTHMATIQUE, ضايق النفس dáyq én-nefs, حاشيان háchyán.

— Il est Asthmatique, حشى hachä, hachey.

ASTHME, قدفه qadfah, ضيق deyq én-nefs, dyq én-nefs.

ASTRE, نجم nedjm, negm, nidjm, pl. نجوم nedjoun, negoum, nou-djom, nougoum, نجم noudjm, nougm; كواكب koukáb, pl. كواكب keouákeb; نجمة nedjméh, nigméh.

Il a ASTREINT, زور zaouar, جبر djebber.

ASTROLABE, اسطرلاب ástorláb, oustourláb, حنايه hendáyéh.

ASTROLOGIE, منجمه mendjeméh, mounedjeméh, علم النجوم e'lm én-nedjoun, علم التنجيم e'lm ét-ten-djym.

ASTROLOGUE, منجم mounedjem, mounegguem, فلكى feleky.

ASTRONOME. (Voy. ASTROLOGUE.)

ASTRONOMIE, علم الفلك e'lm él-felek, هندسه hendesséh, هيه hayéh, heyéh, هياه hayáh. (Voy. ASTROLOGIE.)

ASTUCE, حيله héyleh.

ASTUCIEUX, حيل héyl, اهيل dhyl.

ATELIER, معمرة maamerah, دار العمل dár el-a'mel.

— Atelier de taneur, دار الدبع dár éd-dabgh, dár éd-dabagh.

— Atelier monétaire, دار السكة dár és-sikkah (d'où vient sequin).

— Atelier de constructions maritimes. (Voy. ARSENAL.)

ATLAS (montagne d'Afrique), جبل درن djabel Deren, درن Deren, جبل Djebel.

ATMOSPHERE, فلك felek, pl. افلاك áflák, éflák, هوا haouá.

ATÔME, درة derréh, شمة chem-méh, غبرة ghaberah, pl. غبار ghobár.

ATOUR, زينه zéynéh, pl. زينات zeyndt; زخرفه zakh-refah, مروقة mérouaqéh.

Une ATTACHE, ربط rabt, بند band, زر zerr.

— Une Attache de chameaux, كركرة kirkeréh, kirkiréh.

ATTACHÉ, مربوط *marboutt*, معلق *mo'allaq*.

Il a ATTACHÉ, ربط *a'llaq*, علق *rabatt*, كرزق *kazaq*, جمع *djama'*, *djema'*, لزر *lazz*.

Il s'est ATTACHÉ. (Voy. Il a ADHÉRÉ.)

— (au figuré), تعلق *te'allaq*, تقرب *teqarreb*, غوى خطر *ghaouâ khattr-ho*.

— Attachez-vous à la vertu, اتقربوا للفصل *étqarrebou li-'l-faddl*.

— Il se l'est Attachée (au figuré), حاشيتها *damm ilâ háchyét-hâ*.

— Le général se l'est Attaché et l'a comblé d'égards, صمة الجنرال *damm-ho-'l-djénéral ilâ háchyét-ho ou-ékrem-ho*.

ATTACHEMENT (affection). (Voy. AMITIÉ.)

— (action d'attacher, lien), علاقه *a'llâqah*, ربط *rebtah*, ربط *rabt*.

ATTAQUANT, حارب *ghâzy*, غازی *hâreb*.

ATTAQUE (s. f.), محاربة *mohârebéh*, هجوم *hou-djourn*, منازعه *teskhyr*, حمله *hamlêh*, غزوة *ghazaouêh*. (Voy. ASSAUT.)

ATTAQUÉ, مغزو *maghzou*.

Il a ATTAQUÉ, سحر *ghazâ*, غزا *sakhar*, نازع *nâzaa*, حارب *hâreb*, هجم *hadjam*, حوش *haouach*, نقرز *naqqaz*.

— Il m'a Attaqué le premier, هو *hou naqqaz-ny be-'l-aouel*.

— J'ai Attaqué l'ennemi, غزوت *ghazeouét el-adou*.

— Nous avons Attaqué vivement, غزونا شدا *ghazaounâ chiddân*.

— Vous Attaquerez aujourd'hui, تغزوا النهارده *teghzoué en-nahârdêh*.

— Attaque! (impérat.), اغزى *ôghzy*, *êghzy*.

Il est ATTAQUÉ, بيغزى *byoghzey*.

— Il a été Attaqué d'une maladie, هو ابتلا بالوجعه *hou ébtelâ bi-'l-oudja'ah*.

— Il est Attaqué de pulmonie, هو بيستحس في وجع الريه *hou byestahass fy oudja-'r-ryêh*.

Il a ATTEINT, بلغ *balagh*, لحق *lahaq*, طال *tâl*, حصل *hassel*, جلب *djalab*, نال *nâl*.

— Je ne puis pas y Atteindre,

هذا ما اقدر اطول الى هذا
átououl tlā haddā.

— il a Atteint le but, صاب
 نشان *sāb nichān.*

— La science ne s'Atteint pas
 avec le désir, العلم لا يبلغ بالتمنى
el-e'lm lá youblegh be-t-temounny.

Il a ATTELÉ des bœufs, اقرن
 اقرن *éqren.*

Il a ATTENDRI, لين راق
 راق *leyyen, sakhkhaf.*

ATTENDRISSANT, مستخف
 مستخف *mo-sakhkhaf.*

ATTENDRISSEMENT, تليين
 تليين *te-leyyen, lessekhhhyéh,*
 رقة *reqqéh, riqqah.*

Il a ATTENDU, انتظر
 انتظر *éntedar, éntezár,*
 استنى *éstandar, إستاني*
éstánā, إستاني *éstānnā, éstēnnā,*
 استنا *éstannā, صبر* *sabar.*

— Attends! (impérat.), استنى
 استنى *éstannā! اصر* *ósbour!*

— Pourquoi m'as-tu laissé Atten-
 dre? علايش خليتني استنا
 خليتني *khalleyt-ny éstanné?*

— Attends jusqu'à demain, اصر
 اصر *ósbour hattā ghadouéh,*
 حتى غدوة *qef llā boïrah.*

— Attends un peu, اصر شويه
 اصر *ósbour choyéh,*

طويل روحك *rouh-ak,*
 انتعوق شويه *ta'ouaq*
choyéh.

— J'Attends qu'il vienne, انا
 انتظره *énā qá'id fy inti-*
dár-ho.

— Nous vous avons fait Attendre,
 عوقناكم *a'oueqná-koum.*

— Il m'a fait Attendre à la porte
 وقفنى على *ouaqqaf-ny a'lá*
 بابہ ثلاث ساعات
bāb-ho thelath sá'di.

— Il s'Attend à cela, هو مترجى
 هو مترجى *hou meterdjy fy-hi.*

ATTENTAT, اثم
 اثم *áthem, نفاق*
nesfāq, مجاسرة *modjās-*
seréh, تجسس *tedjessour.*

ATTENTE, انتظار
 انتظار *éntidár, éntizár,*
 امل *ámil, تامل* *támyl.*

— Frustré dans son Attente,
 املء خايب من امله
 املء *kháyb min ámil-*
 ho; مایس من تامله
 مایس *māys min tá-*
 mil-ho.

Il a ATTENTÉ, تجاسر
 تجاسر *tadjds-*
ser.

ATTENTIF, مقيد
 مقيد *mouqayyed.*

ATTENTION, بال
 بال *bāl, نصته* *nes-*
téh, تقيد *teqayyed, تقيد*
teqyéd, دقة *deqqéh, diqqéh.*

— Il a fait Attention, نصت *nesset*, صغا *saghá*, ردّ بال *redd bál*.

— Faites Attention! اعطروا نصته *á'ttoú nestéh!*

— Ce discours mérite Attention, هذا القول استاهل ردان البال *hadá-'l-qoul éstáhel redán él-bál*.

Il a ATTÉNUÉ, سحق *sahaq*.

ATTESTATION, شهادة *chéhádéh*, تشهادة *techéhádéh*, مشهادة *mechehádéh*, اعلان *'lán*.

Il a ATTESTÉ (rendu temoignage), شهد *chahad*.

Il a ATTESTÉ (pris à témoin), استشهد *éstachehad*.

— J'Atteste Dieu et son prophète, نستشهد الله ورسوله *nestechehed Allah ou-ressoul-ho*.

— Il a Attesté les assistants, طلب الشهادة من الواقفين *talab éch-chehádéh min él-ouáqefyn*.

ATTIÉDI, فاتر *fátir*.

Il a ATTIÉDI, فتر *fatar*.

Il s'est ATTIÉDI, فتر *fatar*, *fer*.

— (au figuré), ارتخا *értéká*, تكاسل *tekással*.

ATTIRAIL, تدارك *átát*, لات *te-*

dárouk, تقل *teqel*, حوايج *haouáydj*, مهمات *mohimát*.

Il a ATTIRÉ, جذب *djeleb*, جذب *djedeb*, لقط *laqatt*.

Il a été ATTIRÉ, اجتذب *édjtdeb*.

— L'aimant Attire le fer, المغناطيس يلقط الحديد *él-magh-náttys yelqott él-hadyd*.

Il a ATTISÉ le feu, النار علق *a'llaq én-nár*, شعل *chaal*, ولع *ouel-laa*.

ATTITUDE, وضع *ouddè'*, حال *hál*, قيام *qyám*.

ATTOUchement, لمس *mess*, لمس *lemes*, لمس *lems*, دقر *daqr*, دقر *deqr*.

ATTRAIT, جذب *djebéh*, جذب *djedb*, سحب *sehb*.

Il a ATTRAPÉ (atteint). (*Voy. ce mot.*)

— (pris), مسك *messek*, قبض *qabedd*, اخذ *ákhad*.

— (abusé), قبش *qabach*, غمر *ghammar*, غر *gharr*.

— Tu m'as Attrapé par tes paroles, انت رميتني في الكلام *ént remeyt-ny fy-'l-kelám*, مسكتني في *messekt-ny fy kelám-ak*.

ATTRAYANT, جذاب *djádið*, جذاب *djázib*.

ATTRIBUÉ, منسوب mansoub, مخصوص mahksouss, مختص mokhtass, خاصي khássy.

Il a ATTRIBUÉ, نسب nesseb.

Il s'est ATTRIBUÉ, دعا نفسه ل da'a nafs-ho l...

ATTRIBUT, صفة siféh, صفة sefféh, pl. صفات seffát.

ATTRIBUTION, نسبة nesbéh.

ATTRISTÉ, حزين haseyn, محروق mahrouq.

Il a ATTRISTÉ, حرق haraq, حزن hazzan. (Voy. Il a AFFLIGÉ.)

Il s'est ATTRISTÉ. (Voy. Il s'est

AFFLIGÉ.)

Il a ATTRROUPÉ, جمع djemaa, دعا da'a. (Voy. Il a ASSEMBLÉ.)

Il s'est ATTRROUPÉ. (Voy. Il s'est ASSEMBLÉ.)

ATTROUEMENT, جميعه djemy'ah, قوم qaoum, qoum, qaum.

AU (art.), الى ilá-l...; الى ال li-l...; — Au père, للاب li-l-áb; — Au fils, للابن li-l-ébn.

— Au-dessus, فوق a'lā, فوق fouq, fauq, faug, من فوق min fouq, min fouq, min fauq.

— Au-dessous, تحت taht, من تحت min taht.

— Au loin, بعيد على a'lā ba'yd.

— Au dehors, خارج kháredj, بَرًا barrá, على بَرًا a'lā barrá.

AUBE (vêtement sacerdotal), كتونه kissouah bayddá, بيضا kettounéh, pl. كتونات kettoundt.

AUBE du jour, وجهة الصبح oudjhét es-sobh, شق الفجر cheqq el-fedjr, طلوع الضو toulou' éd-daou. (Voy. AUBORE.)

AUBERGE, فندق sandaq, fondaq (en ital. fondaco), منزل menzel, حانوت دار النزل dár én-nouzoul, حانوت hánout.

AUBERGINE, بدنجان bedendján, بدنجال bedendjál.

AUBIFOIN, اجيبور áhbeybbour, بلعمان bella'mán.

AUCUN, ما احد má áhed, má áhd, لا احد lá áhd.

— Aucun des ennemis ne s'est rencontré devant nous, ما عرضنا má a'redná áhd min él-a'dou.

AUCUNEMENT, لا آبادا abadán, لا أصل lá-ouássel, حتى شى hattá chy, أصلاً áslán, أصلاً áslá.

AUDACE, جسارة djerráh, جسارة djessáreh, وقاحة ouqáhah.

AUDACIEUX, جزر *djessour*, جزر *djeriz*, مزرزر *mozerzer*.

AUDIENCE, نصته *nistéh*.

— Audience d'un magistrat, ديوان *dyouân*, ركب *rikâb*.

— Il a donné Audience, نصت *nassat*, عطا نصته *a'llâ nistéh*.

— Il a refusé Audience, ابي *abî*, النصته *âbâ-'n-nistéh*.

AUDIENCIER, محضر *mohddar*.

AUDITEUR, حاضر *sâmé'*, سامع *sâmed*, حاضرين *hâdder*, pl. حاضرين *hâdderyn*.

AUGE, حوض *houdd*, حاوود *haoudd*, تكنه *teknéh*, جرن *djourn*, pl. اجران *âdjerdn*; بركه *borkéh*, pl. برك *borq*.

AUGMENTATION. (Voy. ACCROISSEMENT, ADDITION.)

Il a AUGMENTÉ (v. a.). (Voy. Il a ACCRU.)

— (v. n.), نشأ *nechá*. (Voy. Il s'est ACCRU.)

— Le vent Augmento, يتور الهوا *ytour él-haouâ*.

AUGURE, فال *fâl*, بخت *bakht*, علامه *a'lâméh*.

— Bon Augure, بخت مليح *bakht melyh*, فال طيب *fâl tayeb*.

— Mauvais Augure, فال وحش *fâl wahsh*.

فال ouahéç, بخت اسود *bakht assoued*.

— Il a tiré Augure, قول *fuouel*, استفول *éstafaouel*.

'AUGUSTE, جليل *a'zys*, عزيز *djelyl*.

AUGUSTE-CÉSAR (nom propre), اوغسطس قيصر *Aoughostos-Qaysar*.

AUJOURD'HUI, اليوم *él-youm*, النهار *ên-nahar* *déh*.

— Dès Aujourd'hui, من اليوم *min él-youm*, من حال *min hâl*.

— Jusqu'à Aujourd'hui, الى اليوم *ilâ él-youm*, الى يومنا هذا *ilâ youm-nâ hadâ*.

AUMÔNE, صدقه *sedqah*, sadaqah, pl. صدقات *sadaqât*, زكاة *zekâh*, حسنه *hesnéh*, زكاة *zekât*, زكوة *zekouah*.

— Il a fait l'Aumône, تصدق *tessaddaq*, زكا *zakâ*.

— Il a demandé l'Aumône, شحد *chahad*, استعطا *éstâ'ttâ*.

— Il a refusé l'Aumône, خيت *khayét*.

AUMÔNIER (qui fait l'aumône), متزكي *metsaddeq*, متصدق *metzakky*, معطي الصدقه *maatty-'s-*

sedqah, الزكاه معطى maatty-'z-zekáh.

AUNAGE, قياسه qyás, قياسه qyásséh.

AUNE, ذراع derá'a, pl. اذرع ádra', ádrrou', بيك pyk.

— Combien d'Aunes a-t-il de longueur? كم ذراع طوله kam derá' toul-ho?

— Demi-Aune, نصف الذراع nousf éd-deráa', نص ذراع nousf derá'.

— Quart d'Aune, ربع الذراع roub' éd-deráa'.

— Une Aune et demie, ذراع ذراع ونصف deráa' ou-nousf, ذراع ذراع derá' ou-nousf.

— Trois quarts d'Aune, ثلاث ذراع thelath érba' 'd-deráa'.

Il a AUNÉ, ذرع qaddar, قدر قاس daraa, قاس qás.

AUPARAVANT, من قبل qabl, من قبل min qabl, بالاول bé-'l-áouel, اولاً áouelán, áoulán, اولاً áoulá, مقدماً meqdamán, مقبلاً mouqaddemán, قبائله qabáylah, قبائله qabáyl, قبائله áqbáylah, سابقاً áqbáyl, سابقاً sábeqán.

— Comme nous avons dit Auparavant, كما ذكرنا سابقاً kamá zek-ker-ná sábeqán.

— Longtemps Auparavant, في ما سالف fy má sálef.

AUPRÈS, عند a'nd, نحو nahou, جنب qáryb, قريب yeqyn, بجانب be-djānb, djānb, قدام qouddám, قرب qorb, في قرب fy qorb.

— Auprès de moi, عندي a'nd-y, جنبى djānb-y.

— Il a du crédit Auprès des grands, له داله عند الاكابر le-ho dá-léh a'nd él-ákáber.

Il AURA, يكن عنك yekon a'nd-ho.

— Elle Aura, عندها yekon a'nd-há.

Le doigt AURICULAIRE, الصبع الصغير és-saba' és-saghyr.

AURORE, صباح sabbáh, صبح sobh, فجر segr, fedjr, feger, fedjer, طلوع الشمس toulou-'ch-chems, طلوع ذا الشمس toulou' dé-'ch-chems, طلوع الفجر toulou' él-fedjr, طلوع النهار toulou'-'n-nahár, طلوع الفجر tela'-'l-fedjr, طلوع النهار tela'-'n-nahár. (Voy. AUBE du jour.)

— Du couchant à l'Aurore, من الشرق الى الغرب *min el-gharb*
ilä-'ch-cherq.

AUSPICES. (Foy. AUGURE.)

— (protection), جيرة *djyréh.*

— Sous vos Auspices je suis tranquille, في جيرتكم انا امين *fy djy-rét-koum éná ámyñ.*

— Jour d'heureux Auspices, يوم امبارك *yum mobárek,* يوم مبارك *yaum émbárek.*

AUSSI, ايضًا *áyda,* كمان *kemán,* ايت *énnyt,* يضان *yddán,* ايت *énnyt,* كمانا *kepnána.*

— Il est Aussi grand que moi, طولهُ قَدَى *toul-ho qadd-y.*

— Aussi peu que tu voudras, قَدَى ما تريد قليل *qadd má teryd qalyl.*

— Deux ou trois fois Aussi grand, قَدَى طريقيين او ثلاثة *qadd-ho tary-qyn áou theláthéh.*

AUSSITÔT, في الساعة *fy-'s-sá'ah,* على الطريق *déb-él-taryq,* غفله *a'lá ghafléh,* غارده *a'lá ghárredah,* دغيا *daghyá,* داب *déb,* دبا *debá,* من داب *min-déb,* انداب *ín-déb,* داب عاد *déb-a'ad,* من داب بعد *min déb baad,*

عاد *min déb a'ad,* بساعته *be-sáa't-ho,* في الحال *fy-'l-hál.*

— Il s'en ira Aussitôt, دبا يمشى *debá yemchy.*

— Je suis arrivé Aussitôt que toi, وصلت سوا مثلك *ouasselét saoud methl-ak.*

— Aussitôt après, من داب *min déb él-fouq.*

AUSTÈRE, عابس *aábess.*

AUTAN (vent du midi), جنوبي *djenouby.*

AUTANT, قدر *qadr, qadar,* قَدَى *qadd, qadd má.*

— Autant que moi, قَدَى *qadd-y.*

— Autant que toi, قَدَى *qadd-ak.*

— Autant que lui, قَدَى *qadd-ho;*

— Autant qu'elle, قَدَى *qadd-há.*

— Autant de vin que d'eau, قَدَى النبيذ *qadd én-nebyd qadd él-moyéh.*

— Autant que je le pourrai je te servirai, قَدَى ما اقدر اقصى حاجتك *qadd má áqdar áqdey hádjél-ak.*

— Autant je suis obligé, Autant tu es vilain, قَدَى انا كريم *qadd áná kerym, qadd ént gháchym.*

AUTEL, محراب *mihráb*, pl. محارب *meháreb*; مذبح *medbah*, pl. مذابح *medábéh*; تلبيط *teblytt*, plur. تباليط *tebdlytt*.

AUTEUR, مؤلف *mouállef*, modllef, pl. مؤلفين *moállesyn*; مصنف *mossannef*, pl. مصنفين *mossannesyn*.

— Il est l'Auteur de la querelle, هو بعث الشاماطه *hou baath éch-chámáttah*, منه لا اختصاص *min-ho-'l-ikhissám*, هو مبتدى الخصم *hou mobtedy-'l-khesm*.

AUTHENTIQUE, صحيح *sahyh*, محقق *mohaqqeq*, مشور *mechour*.

AUTHENTICITÉ, تحقيق *tahqyq*, حقه *haqqah*.

AUTOMNE, فصل خريف *kharyf*, فصل ذاك الخريف *fasl dé-'l-kharyf*.

— Fruits d'Automne, خرفيه *kharyfyah*, *kharyfyéh*.

Il a AUTORISÉ, ثبت *thebbét*, قرض استحسن *éstahssen*, *éstahssan*, سجد سجل *sedjdjel*, نفد *nefsed*.

AUTORITÉ, دولة اقتدار *iqtidár*, دوله *doulah*, دولته *douléh*, استقلال *istiqlál*, قيمه *qeyméh*, *qeymah*, صوله *soulah*, قدره *qaderéh*.

AUTOUR, دور حول *houl*, *haoul*, باطراف *daouar*, *daour*, *dour*, *b-átráf*.

AUTOUR (oiseau), نسر *nesr*, *nisr*.

AUTRE, آخر *ákher*, *ákhar*, pl. اغير *ághayr*, pl. اغيرين *ágheryn*; اغير *ághayr*, pl. اغيرين *ágheryn*.

— L'un et l'Autre, هم اثنين *éthneyn houm*, هما اثنين *éthnéyn houmá*.

— Il n'y a pas d'Autre Dieu que Dieu, لا اله الا الله *lá ilah éllá Allah*.

— Les Autres hommes, بقيه *baqyét én-nás*.

— Nous attendions d'un jour à l'Autre, من يوم الى يوم كنا مستظريين *min yaum éllá yaum konná mostanderyn*.

— Donne-m'en encore une Autre, اعطينى واحد اخر *a'tty-ny ouáhed ákher*.

— Ils s'aident l'un l'Autre, يصاعدوا بعضهم بعض *yssá'dou baadd-houm baadd*.

— Les uns sont riches, les Autres sont pauvres, البعض غنيين والبعض فقرا *él-baad ghanyyn ou-él-baad foqará*.

— Autre chose est de dire, Autre chose de faire, الحديث شىء *al-hadyth chy ou-él-feel chy*.

AUTREFOIS, سابقاً *sábeqán*, فى *fy* من قديم *min qadym* فى أول الزمان *fy áouel éz-zemán*, قبائل *qabáyl*, قبائله *qabáylah*, قبائله *aqbáyl*, قبائله *áqbáylah*. (Voy. ANCIENNEMENT, ANTÉRIEUREMENT, AUPARAVANT.)

— Il y avait Autrefois, كان فى *kán fy* قديم الزمان *qadym éz-zemán*, قديماً كان *qadymán kán*, فى زمان القديم كان *fy zémán él-qadym kán*.

— Une Autre fois, نوبه غيرهه *noubéh ghayrah*, نوبه اخرىه *noubét ókhrá*, مرة اخرىه *marrat ókhrá*, طريق اخر *taryq ákher*.

AUTREMENT, غيراً *ghayrán*.

AUTRICHE, اوستريا *Aoustryá*. (Voy. ALLEMAGNE.)

AUTRICHIEN, اوستريانى *áoustryány*, اوسترى *áoustryy*. (Voy. ALLEMAND.)

AUTRUCHE, نعامه *na'am*, نعامه *na'améh*, نعمه *na'méh*, pl. نعمه *na'm*.

— Plumes d'Autruche, ريش *rych na'am*.

AUTRUI, غريب *gharyb*.

— Le bien d'Autrui, الرزق *ér-rezq él-gharyby*.

— Ce que tu ne désires pas pour toi, ne le désire pas à Autrui, شىء ما تريد لنفسك لا تريدك لغيرك *chy má teryd li-nefs-ak lá teryd-ho li-ghayr-ak*.

AUX (art.), لل *li-l....*

— J'ai dit Aux domestiques, قلت للخدم *qolt li-l-khodám*.

— Montre la place Aux maçons, ارى المطرح للبتايين *óry-l-matrah li-l-bénnáyyn*.

AUXILIAIRE, ناصر *násser*, pl. ناصرين *násseryn*, انصاره *ánsáryéh*.

— Armée Auxiliaire, عسكر *a'sker él-ímdád*.

Il AVAIT, كان عنك *kán a'nd-ho*, له *kán le-ho*; — elle Avait, كان لها *kán a'nd-há*, عندها *kán le-há*; — ils Avaient, كان عندهم *kán a'nd-houm*, كان لهم *kán le-houm*.

— Il Avait beaucoup d'Argent, كان عنك فلوس كثير *kán c'nd-ho felous kethyr*.

— Il Avait été, قد كان *qad kán*,
هو كان هو *qad kán hou*, هو كان
kán; — elle Avait été, قد كانت
qád kánét, هي كانت *hy kánét*, *hya*
kánét.

— J'Avais été, كنت *kont*, *kount*,
أنا كنت *áná kont*; — tu Avais été,
أنت كنت *ént kont* (en s'adres-
sant à un homme), أنتي كنتي *énty*
konty, أنت كنت *énti konti* (en
s'adressant à une femme); — ils
Avaient été, قد كانوا *qad kánoá*,
هم كانوا *houm kánoá*.

AVALÉ, سفوف *sefouf*.

Il a AVALÉ, بلع *belaa*, *bala'*,
ابتلع *ébtela'*, جرع *djraa*, كرع
kara', *kerá'*, سق *saff*, *seff*, شرق
charaq, زلط *zalatt*, كبع *keba'*.

— Il nous faut Avaler le calice
de l'adversité, كأس المصائب لا بد
نتجرع *kás el-mossáyb lá bodd nete-*
djera'ho.

AVANCEMENT (progrès), اقبال
iqbal.

Il a AVANCÉ, قبل *qabal*, *qabel*,
قدم *qadam*.

— Il a Avancé de l'Argent, دفع
فلوس *defaa felous*.

Il s'est AVANCÉ, قادم *qaddam*,

تقدم *teqaddam*, جانب *djáneb*,
جنب *djaneb*.

AVANIE, هوانه *haouánéh*, بلص
bouls, pl. بلوص *boulouss*, افترا
iftirá.

— Il a fait une Avanie, بلص
balass, تهاون *taháouen*.

— Qui fait une Avanie, مهاون
maháoun, هاواني *háouány*.

AVANT, قبل *qabel*, *qabl*.

— Avant toi, قبل منك *qabl*
minn-ak.

— Trois heures Avant dîner, قبل
الغدا بثلاث ساعات *qabl el-ghoda*
be-theláth sa'di.

— Avant cela, قبائل *qabayl*.

— Avant que, قبل ما *qabl má*,
قبلما *qabl-má*, قبل ان *qabl én*.

— Avant que tu viennes, قبل ما
تجي *qabl má tedjy*, قبل ما تegy *qabl má tegy*.

— Plus Avant, زيد *zid*. زيد *zyd*.

— L'Avant du vaisseau, مقدم
ذا المركب *moqdem dá-l-merkab*,
بروة *brouah*, بروة *broouah* (en espa-
gnol *prou*).

AVANTAGE, منفعة *menfa'ah*,
نصيب *nessyb*, فايده *fáydeh*, pl.
فوايد *saouáyd*.

— Ce marchand a tiré de l'Avan-

tage de son voyage, هذا التاجر *hadá-t-tágir éfyd*
من مسافرته *min mosaférét-ho*.

Il a AVANTAGÉ, نَوْف *naouaf*.

AVANTAGEUX, نافع *náfé'*, مفيد *mofyd*.

AVANT-COUREUR, مختبر *mokhabber*, مبشر *mobachchir*.

AVANT-GARDE, عسكر القدامى *eskér el-qouddámy*, وجهة العسكر *oudjhét el-a'sker*, طليعه ذا العسكر *taly'ah dé-l-a'sker*, الحمله لاوليه *el-mehallah el-áoulyah*.

AVANT-HIER, قبل البارح *qabel el-bárah*, اول البارحين *áouel el-bárahéyn*, اول أمس *áouel émess*, لاول امبارح *áouel émbárah*, لاول البارح *el-áouel el-bárah*, لاول البارح *li-áouel el-bárah*.

AVANT-MUR, السور البرانى *es-sour el-barrány*.

AVARE. بخيل *bakhyl*, pl. بخال *bokhál*, بخلا *bokhlá*; شحيح *chahyh*, pl. شحاح *choháh*; خسيس *khas-syss*, طامع *támé'*.

AVARICE, بخل *bokhl*, شح *chéhh*, *chahh*, شحيح *chahah*.

AVARIE, ضرر *darar*, زيان *zyán*, نقصه *noqsah*.

AVEC, مع *ma'*, ويا *ouyd*, *oueyá*, ويا *ouéyá*, ب *be...*, بي *bi...*

— Avec moi, معى *ma'-y*, وياى *ouéyá-y*.

— Avec toi, معك *ma'-ak*, وياك *ouyá-ak* (en s'adressant à un homme); معكى *ma'-ky*, وياكى *ouéyá-ky* (en s'adressant à une femme).

— Avec lui, معهُ *ma'ho*, وياهُ *ouéyá-ho*; — avec elle, معها *ma'há*, وياها *ouéyá-há*.

— Avec nous, معنا *ma'ná*, ويانا *ouéyá-ná*.

— Avec vous, معكم *ma'-koum*, وياكم *ouéyá-koum*.

— Avec eux, avec elles, معهم *máhoum*, وياهم *ouéyá-houm*.

— Viens Avec moi, طالع اوياءى *tále' ouéyá-y*.

— Avec qui étais-tu là? مع من كنت انت هناك *ma' men kont ént henák?*

— Il l'a frappé Avec un bâton, ضربته بعصايه *darab-ho be-a's-sáyéh*.

— Avec peine, محال *mouhál*, بالشقه *bi-'l-mouchaqqah*.

AVELINE, فندق *fondoq*, بندق

bendoq, زلزال لوز *zelsál lous*, زلز
اللز *zels el-louz*.

AVÈNEMENT, ورود *toulou'*, طلوع
ouroud.

— Avènement au trône, جلوس
djelouss, djoulouss.

L'AVENIR, الزمان المضارع *ez-*
zemán el-moddaré'.

— A l'Avenir, لقدام *li-qoddám*,
حينا *heyhá*.

AVENTURE, واقعة *oudqa'ah*, pl.
وقائع *ouqáya'*, قضا *qaddá*.

AVÉRÉ, مثبت *tehaqqyq*, تحقيق
mathabbet, مشبوت *mechbout*,
محقق *mohaqqeq*.

Il a AVÉRÉ, تحقق *tehaqqaq*,
ثبت *thebbet*, سجل *seddjel, seggel*,
segguel.

— On a Avéré qu'il avait tué,
سجلوا عليه أنه قتل *seddjelotú a'lay-*
hi éne-ho qatel.

AVERSE, مطر *matlar*, pl. امطار
ámtár, شطا *chittá*.

AVERSION, نفرة *nefréh*, كره *kerh*,
اكره *ékráh, ékráh*, بغض *baghd*,
بغضه *baghdah*, قرف *qerf*, كراهه
kerdhah.

— Il a eu en Aversion, قرف
garref. (Voy. Il a ABHORRÉ.)

— Je l'ai en Aversion, كردت
منه *kerehet nefsi-y min-ho*,
قلبت نفسي عنه *qalebet nefsi-y*
a'n-ho.

Il a AVERTI, خبر *akhbar*, خبر
khabbar, أعلم *áa'lem*, نسخ *nasséh*,
nassah.

AVERTISSEMENT, خبر *khabar*,
khaber. (Voy. ANNONCE et AVIS.)

AVEU, اقرار *éqrár, éqrár*, اعتراف
é'tiráf.

AVEUGLE, اعمى *da'mmä*, اعمى
a'mä, اعمى *a'mä*, عمى *a'mä*, pl.
عمى *eu'má*, عميان *o'myán, ou'myán*,
عميان *eu'myán*, ضيرير *daryr*, pl. ضيريرين
daryryn.

— L'hôpital des Aveugles, دار
العميان *dár el-ou'myán*.

— Il a feint d'être Aveugle,
تعامى *tea'amä*.

Il a AVEUGLÉ, اعمى *da'mey*,
اعما *da'má*.

AVEUGLÉMENT, عماوة *a'máouéh*.
Vous AVEZ, عندكم *a'nd-koum*.

— Certes vous Avez raison, ان
الحق عندكم *énn a'nd-koum el-haqq*
(mot à mot : chez vous est le droit).

— Vous avez été, كنتم *kontoum*,
كنتوا *koutou, kountou*, كنتوا

انتوا *éntoum kontoum*, انتم كنتم
 كتوا *éntou koutou*.

AVIGENNE (n. pr.), ابن سينا
Ébn-Syná.

AVIDE, طامع *haryss*, حريص
támé', طامع *tamy'*, pl. طامع *tam-*
má', ماسك *mássek*, شره *cherh*.

AVIDITÉ, طمع *tam'*, *tami'*,
 طامع *tamá'ah*, حرص *hers*, *hirs*,
 شراهه *cheráhah*.

— L'Avidité perd les hommes,
 الطمع يغرق الناس *ét-tam' yghar-*
raq én-nás.

AVILA (ville d'Espagne), أفيلد
Afylah.

AVILI, قبيح *qabyh*, قبيح *qobbyh*,
 دليل *delyl*, حقيير *haqyr*, pl.
 حقييرين *haqyryn*. (Voy. ABJECT.)

— Avili de prix, رخيص *rakhyss*.

Il a AVILI, حقر *haqqar*, دَلَّ
dellal, بهدل *behdel*, دنا *daná*,
 نقص *naqass*, بخس *bakhass*,
 نجس *nedjess*.

Il s'est AVILI, دثو *danoú*, حقر
hoker, دَلَّ *dell*.

AVILISSEMENT, حقارة *haqárah*,
 حقارة *hiqárah*, تحقير *tahqyr*, تدليل *ted-*
lyl, دنا *daná*, دنارة *dandouéh*,
 نقص *naqss*. (Voy. ABJECTION.)

AVIRON, مجداف *midjdáf*,
migdáf, مجداف *meqdáf*, *miqdáf*,
mouqdáf, *migdáf*, pl. مقادف *me-*
qádef.

AVIS (avertissement), نسيجه
nessyhah, pl. نسايج *nessáyh*; تنبيه
tenbyéh, *tenbyah*, نصح *nash*, pl.
 نسايج *nessáyh*. (Voy. AVERTISSE-
 MENT, ANNONCE.)

— (opinion), ظنّ *zenn*, *zann*,
 قياس *qyáss*, تخمين *tekhmyñ*.

— Avis au public, وعظ *oua'ezz*.

— Il a été d'Avis, ظنّ *zann*,
 خمن *khammen*.

— Il a été du même Avis que
 vous, توافق معكم *touáfeg ma'-*
koum.

AVOCAT, وكيل *oukyl*, فقيه *fa-*
qyh.

AVOINE, هرطمان *hertemán*,
 خرتال *khortál*, شوفان *choufán*.

Il a AVOISINÉ, قارب *qáreb*.

Nous AVONS, عندنا *a'nd-ná*,
 لنا *le-ná*.

— Nous Avons une grande mai-
 son, لنا دار كبير *le-ná dár kebyr*.

— Nous Avons été, كنا *konná*,
 نحن كنا *éhná konná*, احنا كنا
nahn konná.

Il a AVORTÉ (il est né avant terme), سقط *saqt*.

— Elle a Avorté (l'accouchée), سقطت *saqattét*, طرحت *tarahét*.

AVORTEMENT, سقط *saqt*, طرح *terh*.

AVORTON, سقوط *saqouti*, مسقط *mosqatt*, مسقوط *mesqoutt*.

AVOUÉ (procureur), وكيل *oukyl*.

Il a AVOUÉ, اعترف *t'terasf*, قر *qarr*.

— Tu Avoues, بتقر *betqerr*.

— Il a fait Avouer, قرر *qarrar*.

AVRIL, نيسان *ábryl*, ابريل *nyssán*.

AXE, زاوية *qotb*, قوت *záouyéh*, محور *mihouer*.

AXIOME, مقال *qoul*, قول *meqál*, مثل *methl*, *mest*, pl. امثال *ámsál*; قواعيد *qá'ydeh*.

AYAR, neuvième mois de l'année solaire, correspondant à mai, أيار *áyár*.

AYCHAH (n. pr. fém.), عيشة *A'ychah*.

AYEUL, جد *djedd*, *djidd*, *gedd*, *quedd*, بابا *bábá*, سيدى *sydy*.

AYEULE, جدّة *djeddeh*, *djeddah*,

djiddah, *geddeh*, *queddéh*, يومه *youmah*, ست *sett*, pl. ستات *setlát*.

Les AYEUX, اجداد *édjddád*, جدود *djedoud*. (Voy. Les ANCIENS.)

AYLOUL (premier mois de l'année solaire, correspondant à septembre), ايلول *áyloul*, *éyloul*.

AYN ع *ayn*, dix-huitième lettre de l'alphabet arabe, et vingtième de l'alphabet moghrebin, donne à la voyelle qui l'accompagne un son guttural et syncopé, عين *a'yn*, العين *el-a'yn*, لعين *l-a'yn*.

AZAMUR (ville d'Afrique), ازموور *Azamour*, *Azammour*.

AZEROLE, مشمله *mouchmoulah*, *mouchmilah*.

AZEROLIER, شجرة ذا المشمل *chadjerah dè'l-mouchmoul*.

AZILA (ville d'Afrique), اصيلا *Assylá*.

AZUR, لاجورد *ládjouerd*.

AZURÉ, لاجوردى *ládjouerdy*, ازرق *ázraq*, fém. زرقا *zerqá*, اسماوى *ésmáouy*.

AZYME (pain sans levain), فطير *fattyr*, pl. فطائر *fouidyrr*.

B

B, ب, seconde lettre de l'alphabet français et de l'alphabet arabe, با *bâ*, bé, bé.

BABIL, لت *loutt*, لقش *louqch*.

BABILLARD, هاذر *hâder*, لتيت *latyt*, لقيش *laqych*, لقاش *laqqâch*, كتراف *herrâf*, قوال *qaouâl*, كثير *kethyr* الكلام *él-kelâm*.

— Femme Babillarde, بلطه *bal-tah*, سليطه *selyttah*.

Il a BABILLÉ, هذر *hadar*, لت *latt*, لقاش *laqach*, حكا *hakâ*.

BABORD, جانب شمال المركب *djânb chemâl el-merkeb*, كزيدر *korrydor mtâa-'l-yssâr*, متاع اليسار *mtâa-'l-yssâr*.

BABOUCHE, بابوج *bâboudj*, pl. بوابيج *bouâbydj*.

— Faiseur de Babouches, بوابيجي *bouâbydjy*.

BABOUIN, قرد ميمون *qerd meymoun*.

BABYLONE, بابل *Bâbel*, Bâbil.

BACHA. (Voy. PACHA.)

BADIN, لطيفي *lattyf*, لطيفي

lattyfy, علاك *a'llâk*, خلبوص *khal-bous*, pl. خلابييص *khelâbyyss*.

BADINAGE, لعب *laab*, لطف *loutf*, لطيفه *lattyféh*, خلبصه *khal-besséh*.

Il a BADINÉ, لعب *laab*, بحبم *bahabah*, علك *a'lak*, خلبص *khuibess*.

BAEZA (ville d'Espagne), بياسه *Beyâssah*.

Il a BAFOUÉ, زبل *zebel*, هزر *hezzer*.

BAGAGE, اثواب *éthouâb*, روبا *roubâ*, حملة *hamlah*, *hemlêh*. (Voy. ATTIRAIL.)

BAGATELLE, جزيه *djezyéh*, pl. جزيات *djezyât*; تنتيش *tentych*, pl. تنائيش *tenâtych*.

— C'est une Bagatelle pour lui هذا تنتيش عنده *hadâ tentych a'nd-ho*.

BAGHDAD (ville d'Asie), بغداد *Baghdâd*.

— Natif de Bagdad, بغدادى *baghdâdy*.

BAGUE. (Foy. ANNEAU.)

BAGUETTE, قضيب *qaddyb*, pl. قضبان *qodbân*; قنبه *qannabah*, pl. قنبات *qannabât*, مدك *madakk*.

BAHUT (coffre), سبت *sebt*, pl. اسبات *asbât*, صندوق *sendouq*.

BAI, اسمر *âsmar*, دورى *doury*.

BAIE (petit golfe), كرفز *korfoz*, *kerfez*, مرسى *mersü*, موردة *mou-radah*, جون *djoun*.

— (de fruit), حب *hebb*, *hobb*, حبه *hebbéh*.

Il a BAINÉ (mouillé), بل *bell*, صبغ *sabbagh*, فزك *fazag*.

Il s'est BAINÉ, استحم *âsthamm*.

— Je me suis Baigné, استحمت *âsthamemt*.

BAIGNEUR (qui se baigne), مستحم *mostahamem*.

— (qui tient un bain), حمامى *hammâmdjy*.

BAIGNOIRE, حوض الحمام *houdd el-hammâm*.

BAIL, اجارة *édjâréh*.

— Il a pris à Bail, كرا *kerâ*.

BAIN, حمام *hammâm*, pl. حمامات *hammâmât*, حمامين *hammâmyn*.

Il a BAISÉ, باس *bâss*, باوس *bâuss*,

bdouss, تقبل *teqabbel*, تباوس *te-bâouss*.

— Ils ont Baisé sa main, قبلوا يده *qabbelotâ yd-ho*.

Un BAISER, بوس *bouss*, pl. بوسة *boussah*.

BAISSE, تنزيل *tenzyl*. (Foy. ABAISSEMENT.)

Il a BAISÉ (v. a.), نخا *nakhâ*, طاطا *tâtâtâ*, نكا *takâ*. (Foy. Il a ABAISSÉ.)

— (v. n.). (Foy. Il s'est ABAISSÉ.)

— Baisse-toi et ramasse cela, طامل ظهرك وحرش هذا *tâmel dahr-ak ou-houch hadâ*.

— Il a Baissé de prix, رخص *rakhass*.

— Il a fait Baisser de prix, رخص *rakhhkass*.

— La toile de France a Baissé de quinze pour cent, قماش فرنجى *qoumâch frangy rakhass khamsta'ch fy-'l-myéh*.

BAL, راص *riqass*, رقص *reqqes*, تغليد *taalyélh*.

BALADIN, بلهوان *belehouân*, pl. بلهوانين *belehouânyn*; بهلوان *beh-*

louân, pl. فشار behâoulen; فشار
fachchâr, pl. فشارين fachchârym.

BALAFRE, اثار أشاره âchâreh, اثار
الجرح âthâr el-djarréh.

BALAI, مسهلہ شطابہ chittâbah, مكنسه
mousséhlah, مكنسه mekniss, مكنسه
meknisséh, pl. مكناس mokâness;
مقشہ moqachchéh.

Rubis BALAIS, ياقوت يمانى
yâqout yemâny.

BALANCE, ميزان myzân, pl.
موازن mouâzyn; وزنه oueznéh;
سنجہ sandjah, pl. سنجات san-
djât.

— Il a pesé à la Balance, وزن
ouézen.

— Balance juste, ميزان مضبوط
myzân madbout.

— Le signe de la Balance, برج
bourdj el-myzân.

BALANCIER de pendule, رقاد
raqqâss.

BALAYAGE, تشطيب techtyb.

Il a BALAYÉ, اشطب êchteb,
كنس kanass, كئس kannass.

BALAYURE, كئسه konnâsséh,
زباله zebâléh.

BALBASTRO (ville d'Espagne),
بربشتر Berbechter.

BALBEK (ville de Syrie), بعلبك
Baalbek.

Il a BALBUTIÉ, نعنن naanaa,
تمتم temtem.

BALEINE (cétacé), قيطوس qyt-
tous, بيله bylah, حوت hout, pl.
حيتان haytân.

BALISTE, منجنيق mandjanyq,
قذافى qaddâf, qazzâf.

BALIVERNES, كلام بطال kelâm
battâl, ترهات torrêhât. (Voy. BA-
GATELLE, BABIL, BAVARDAGE.)

BALLE à jouer, كورة kourah,
kaourah, kaurah.

— de fusil, رصاص ressâs,
رصاصه ressâssah, ثقيل thaqyl,
ثاقله isaqyl, زلطه zelattah.

— de marchandises, فرده ferdéh,
فرداه fardéh, pl. فردات ferdât;
غايشه ghâychéh, شدّه chaddah,
cheddéh, pl. شدات cheddât; باله
balah, pl. بالات bâlât; حمل
haml, pl. احمال êhmâl.

— de café, سئسان sinsân.

BALLON, طابه tâbéh, tâbah, pl.
طابات tâbât; عكرة o'krah, eu'krah.

BALLOT. (Voy. BALLE de mar-
chandises.)

Il a BALLOTTÉ, هز hazz, hezz.

BALOURD, مطرمخ بهلول *behloul*,
mottarmakh, دموقى *demmouqy*,
doummouky, احق *áhmaq*.

BALSAMINE, غياره بها *behá*,
ghayáreh.

BALSAMIQUE, معطر *mou'atter*,
 بلسامى *balsámy*, بلسانى *balsány*.
 (Voy. AROMATIQUE.)

BALUSTRADE, درابزين *deráb-*
zyn, pl. درابزينات *derábyznát*;
 اسطوان *éstouán*, pl. اسطوانات
éstouánát.

BAMBOU, قصات هندی *qassáb*
hendy, بمبوه *bambouh*.

BAN, ندا *nedá*, علائيه *elányéh*,
 منادات *menádeh*, pl. منادات
menádát.

BANANE, موزه *mouzah*, pl. موز
mouz.

BANANIER, شجرة الموز *chadjerét*
él-mouz, سجرة دا الموز *sadjerah dé-*
'l-mouz.

BANC (siège), كرسى *koursy*, pl.
 كراسى *korássy*.

— de sable, كوم الرمل *koum ér-*
raml, كومة رمل *koumét raml*, دكة
 رمل *dekéket raml*, بنك رمل *bank*
raml.

BANDAGE, حفاظ *heftatt*, لفافه

lesaféh, pl. لفافات *esáfát*; لزقه
lezqah, حزام *hezám*.

BANDE de linge, صارق *sáriq*,
 حزام *hezám*, *hezém*.

— de soldats, صفى *saff*, pl.
 صفوف *sefouf*.

— d'hommes, جوقة *djouqah*, pl.
 جوقات *djouqát*, اجواق *ádjouáq*.

— Ils marchent par Bandes,
 یمشوا کلهم شربه بشربه
koll-houm chorbah be-chorbah.

Il a BANDÉ un arc, اوتر *áouter*,
 شدة القوس *chedd él-gouss*.

— une plaie, عصب *a'ssab*, لرق
lazaq, *lezaq*.

BANDEAU, حزامى *hezám*.

— Bandeau royal, تاج *tádj*.

BANDELETTE, (Voy. BANDE de
 linge.)

BANDEROLE, بیراق صغير *bey-*
râq saghyr, فرس *forss*.

BANDIT, حرامى *harámy*, pl.
 حراميه *harámyéh*; غزو *ghazou*;
 جلالى *djelály*, pl. جلاليه *djelályéh*.

BANDOULIÈRE. (V. BAUDRIER.)

BANLIEUE, حوال *haouál*, ديرة
dyréh, *dayréh*, دايرة *dáyréh*.

BANNI, مطرد *mattered*, منفى
monfy.

Il a BANNI, نفى *nefä, nefey*, نفا *nefä*, ... طرد من *tered min*...

BANNIÈRE, بيارق *beyraq*, بيارق *beyráq*, pl. سنجاق *beyâreq*; لواء *sandjâq*, بنديره *bandyrah*, علام *liouâ*, علام *a'lâm*.

— Ils ont déployé leur Bannière, نشروا البيارق *necherouâ-l-beyráq*, دشروا البيارق *decherouâ-l-beyráq*.

BANNISSEMENT, نفية *nefy*, نفية *nefyéh*, طرد *terd*.

BANQUE, صرافيه *serrâféh*, صرافيه *serrâfyéh*, دكان الصرفي *doukkân és serafy*.

BANQUEROUTE, افلاس *iflâss*, مفلس *mesellîs*, فلاسه *fallâssah*, كسر *kesr*.

— Il a fait Banqueroute, فلس *faless*, *salass*, انكسر *enkesser*; صبغ *sabagh* يد *yd-ho* (m. à m. il a teint sa main).

— Il a fait Banqueroute de dix mille écus, فلس في عشرة آلاف *faless fy a'chert-elâf ryâlât*.

BANQUEROUTIER, مفلس *mou-fellèss*, فالس *fâless*, مكسور *mak-sour*, هارب *háreb*.

BANQUET, ضيافة *dayâféh*, pl.

ضيافات *dayâfât*; وليمة *oualyméh*, مجلس *oualymât*; وليمة *medjlîs, meglîs*; عزيمه *a'zyméh*, pl. عزيمات *a'zymât*; حقله *haffeléh*, pl. حقلات *haffelât*; اقامة *îqâméh*, pl. اقامات *îqâmât*.

BANQUETTE. (Voy. BANC.)

BANQUIER, صراف *serrâf*, صرافين *serrâfyn*, صيرفي *syrafy*, pl. صيارف *syâref*.

BAPTÊME, معموديه *ma'moudyéh*, عماده *te'amyd*, عماد *eemâd*, عماده *eemâdéh*, صبتغه *sabbeghah*.

BAPTISÉ, معمود *ma'moud*.

Il a BAPTISÉ, عمد *a'mmad*, صبغ *sabagh*.

BAQUET, مستيله *teknéh*, مستيله *mestylah, mestyléh*.

BARBARE (étranger), اعجم *â'adjem*, عجمي *a'djemy*, حربي *harby*, غاريب *ghâryb*.

— (ignorant, grossier), غاشيم *ghâchym*, جاهل *djâhel*.

— (cruel), قساوي *qassâouy*; ظالم *zâlem*.

BARBARESQUE, مغربي *moghre-by*, مغرابي *moghraby*, مغرابه *moghârebéh*, مغربه *mogharbah*, بربري *berbery*, برابر *barâbrâ*.

BARBARIE (contrée d'Afrique),
المغرب *el-Moghreb*, بربريه *Ber-beriyeh*, ولاية المغرب *oulâyé el-Moghreb*, الغرب *el-Gharb*, برّ *berr el-Gharb*; بلاد المغاربة *belâd el-Moghârebah*.

— (ignorance, grossièreté),
جاهليه *djâheliyeh*.

— (cruauté), قساوة *qassâouéh*,
ظلم *zoulm*.

BARBARISME, غلط مشهور *ghalatt mechhour*.

BARBE, دقن *doqn, daqn, daqan*,
pl. دقون *doqoun*, دقنه *doqnah, daq-
nah* (en berbère تامرت *tâmart*.)

→ Longue Barbe, لحية *lahyah*,
lahyah, pl. لحة *lohâ*.

— Qui a très-peu de Barbe,
سكسوف *saksouf*, كسته *kostéh*.

— Il a fait la Barbe (rasé), حلق
halâq éd-daqn. (Voy. Il a
AGGOMMODÉ la Barbe.)

— Il a laissé croître sa Barbe,
دقنه *sâyyeb daqn-ho*, رجا
دقن *rakhâ daqn*, طلق الدقن
talaq éd-daqn, فلت دقنه *falat
daqn-ho*.

Chien BARBET, كلب مشعر *kelb
mocha'er*.

BARBIER, مزين *mouzéyn*, بربر
berber, حجام *hadjam*, حفاق
hafâf, حلاق *hallâq*.

BARBON, اختيار *khityâr*. (Voy.
BARBU.)

Il a BARBOTTÉ dans la boue,
الطين خبص في *khabbass fy 'tlyn*.

Il a BARBOUILLÉ, وسخ *ouassakh*.

BARBOUILLEUR (mauvais pein-
tre), نقاش غاشيم *naqqâch ghâchym*.

BARBU, ملتحى *lohyy*, لحيي
mollehy, pl. ملتحين *moltehyyn*;
ابو دقن *abou daqn*.

BARCA (contrée d'Afrique), برقه
Barqah.

BARCELONE (ville d'Espagne),
برشيلونه *Barchelounah*, برشلونه
Barchylounah.

BARDANE, لصيق *loussyq*.

Il a BARGUIGNÉ, عالج *a'âladj*.

BARIL, برميل *barmyl*, pl. براميل
barâmyl, واريل *ouâryl*.

BAROMÈTRE, ميزان الهوا *muzân
el-haouâ*.

BAROQUE (étrange), غاريب *ghâ-
ryb*, عجايب *a'djâyb*.

BARQUE, مركب *merkeb*, pl.
مراكب *merâkeb*; سندل *senâdal*,
pl. سنادل *senâdel*; شختورة *chekh-*

tourah, شختور *chekhtour*, pl. شختير *chekhtyry*; شيطيه *cheytyéh*, pl. شيطيات *cheytyát*; شايقه *cháyqah*, pl. شايقات *cháyqát*; سايقه *sáyyqah*, pl. سوايق *souáyyq*.

BARRE de bois, de métal, قضيب *qaddyb*, pl. قضبان *qedbán*; دقر *doqer*, pl. دقور *deqour*; شاحوط *cháhoult*, pl. شواحيط *chouáhytt*.

— de sable (*Voy.* BANC de sable.)

Il a BARRÉ (effacé, annulé), (*Voy.* Il a ANNULÉ.)

— Il a Barré la porte (barricadé), دربس *daqar él-báb*, دربس *derbes él-báb*.

BARREAU. (*Voy.* BARRE.)

BARRICADE, درباس *derbáss*.

Il a BARRICADÉ, سد *sedd*. (*Voy.*

Il a BARRÉ.)

BARRIERE. (*Voy.* BARRICADE.)

BARRIQUE, قرطيل *qartyl*, بتيه *bettyéh*, pl. بتياتي *betátty*; بطيه *bottyah*, pl. بطيات *bottyát*. (*Voy.*

BARIL.)

BAS (peu élevé), تحتى *tahaty*, سفلى *douny*, واطى *ouátty*, سفلى *sefely*.

— (vil) حقير *haqyr*, دنى *deny*, رخيص *rakhyss*.

— Bas prix, رخص *rekhs*.

— Bas-fond, قساير *qessáyr*.

— Le Bas, سفلى *sefel*.

— Au Bas, en Bas, تحت *tahat*, *tahat*, من تحت *doun*, دون *min tahat*.

— Au Bas de la montagne, تحت *tahat* فى سفلى *taht él-djebel*, الجبل *fy sefel él-gebel*.

— Il a mis à Bas (*Voy.* Il a ABATTU.)

— Elle a mis bas (en parlant des animaux), ولدت *oueledét*.

— Il a parlé Bas, وشوش *ouech-ouech*, وقال *ouessoues*, وسوس *qál be-'d-demdéméh*.

— Bas-Ventre. (*Voy.* ABDOMEN.)

— Bas-Bord. (*Voy.* BABORD.)

BAS (chaussure), جراب *djeráb*, *gueráb*, تقاشر *teqácher*, شخشير *chakchchyr*, pl. شخشاير *chekháchyr*; چوراب *ichouráb*, pl. چوراب *tcherouáb*.

BASANE, بطانه *battánah*, *battáneh*, جلد الخروف *djeld él-kharouf*.

BASANÉ, اسمر *ásmar*; سمرا *samrá*, pl. سمر *soumr*.

BASCULE, نعامة *ne'áméh*, قبان *qebbán*, pl. قبايين *qebábym*.

BASE, اساس *ássás*, تمبل *temel*,
قاع *qá'id*, قاعك *qá'idéh*, pl.
قواعد *qouá'id*; ركن *rokn*, pl.
اركان *árkán*.

Il a BASÉ, تمبل *temmel*.

BASILIC (plante), ريحان *ryhán*,
حبق *habaq*.

— (serpent), حية مليكية *hayét*
melykyéh, حيه تاجيه *hayéh tádjyéh*,
سلطان اصلال *sall*, pl. اصلال *áslál*, ملك
الحيات *soultán el-hayát*, ملك
الحيات *melik el-hayát*.

BASILIQUE, كنيسة مليكية *kenys-*
sét melykyéh, سلطانيه *soultányéh*.

BASSE-COUR, حوش *houch*, pl.
احواش *áhouách*.

BASSEMENT, حقيراً *haqyrán*.

BASSESE, دل *dillah*, دله *dilléh*, دل
dell, حقارة *hiqárah*.

BASSIN de métal, طشت *techt*.

— de pierre, حوض *houdd*, pl.
احواض *éhouádd*.

— de fontaine, جزن *djouzzen*,
بركه *birkéh*.

— de jardin, فسقيه *fasqyéh*.

— de balance, كفه *kefféh*.

BASSINE. (Voy. BASSIN de mé-
tal.)

BASSINET, فاليد *fályéh*.

BASSORA (ville de Perse), بصره
Basrah, Bosrah.

— Natif de Bassora, بصرى *basry*,
bosry.

BASTION, طابيه *tábyah*.

BASTONNADE, علفه *a'llaqah*, pl.
ضرب بعضى *o'llaq*, eu'lleq, ضرب
darb be-a'ssä.

— sur la plante des pieds, فلاقه
faldqah.

— Il a donné la Bastonnade.
(Voy. Il a BATONNÉ.)

— On lui a donné cent coups de
Bastonnade, صرايه بمية *da-*
rabou-ho be-myét a'ssáyéh, انضرب
مايه عصى *endarab máyét a'ssä*.

BAT d'âne, de mulet, سمر *semer*,
برده *berda'ah*.

— de chameau, صاغه *sághah*.

— de dromadaire, رحله *rahaléh*.

BATAILLE, وقعه *ouaqa'ah*, كونه
keoun, كونه *kaounéh*, محربه *mou-*
harebah, حراب *heráb*, pl. حرابات
herábát; قتال *qitál*, pl. قتالات
qitálát.

— rangée, حراب صفيق *heráb*
safyf.

— Champ de Bataille, مصق
messaff, pl. مصاق *massáff*.

— Il a livré Bataille, ضرب قتال *darab qittál.*

— Il a gagné la Bataille, انتصر *entessar.*

— Il a perdu la Bataille, انكسر *enkesser.*

BATARD, ابن زانى *ébn zány,* بن السراى *ben es-seráry,* بن زانى *ben zány,* ولد زنا *oueled zená,* ولد المسيكه *oueled el-mossykeh,* بندوق *bendouq,* pl. بناديق *benádyq,* بن شرموط *ben charmoult.* (Voy. ADULTÉRIN.)

BATARDEAU, جسر سدد *sedd,* جسر *djesr, gesr.*

BATEAU, فلك *felouk, felek,* قارب *qárb,* قارب قياس *qayáss,* قارب قايق *qárb, pl. قوارب qaouárib.* (Voy. BARQUE.)

BATELEUR. (Voy. BALADIN.)

BATELIER, مراكبى *merákby,* بحرى *bahary, pl. بحريه bahrýéh.*

BATI, مبني *mobny.*

Il a BATI, بنا *baná,* بنى *baná,* عمر *a'mmar.*

— Il Bâtit, كيبني *keyebny.*

— Il a Bâti (faufilé), شل *chall,* سرج *serradj.*

BATIER, برادى *beráda'y, pl. برادعيه beráda'yéh.*

BATIMENT (édifice), بنا *bená,* بنايه *benáyéh, benáyah,* دار *dár,* عمارة *i'máreh, i'marah.*

— (navire). (Voy. ce mot.)

BATISSE. (Voy. BATIMENT.)

BATISTE (toile), بتيستا *batystá.*

BATON, تبوت *nabboutt, pl. نبابيت nebábyt; عصا a'ssáh, عصايه a'ssáyéh, عصا aassá, pl. عصوان aassaouán, عصى a'ssá, a'ssey (en herbère تغريت tighryt).*

Il a BATONNÉ, عصا *a'assá,* طعم ضرب بعضى *darab be-a'ssä,* طعم علقه *taam qalléh, طعم علقه taam a'llaqah.*

BATONNIER (estafier), قواس *qaouás, كواس kaouás.*

— Chef des Bâtonniers, مقدم *moqaddem.*

BATTAGE (action de battre), درب *darb.*

— du grain, دق التمح *deqq el-qaméh, درس ders.*

BATTANT de porte, درفه *derféh,* مصرع *mesraa, mesra', misra'.*

BATTERIE (querelle), شاماطه *chámáttah.* (Voy. ALTERCATION.)

— de canons, صفق المدافع *saff el-medafé'*.

— de cuisine, لآلات المطبخ *dlát el-malbakh*.

Il a BATTU (frappé), ضرب *darab, dareb, طرق taraq, دق daqq.*

— Il l'a Battu, ضربه *darab-ho;*

— ils l'ont Battu, ضربوه *darabou-ho, darabou-h.*

— Il m'a Battu, ضربني *darabny.*

— Il t'a Battu, ضربك *darabak;*

— il t'a Battue, ضربك *darab-ek;*

— ils t'ont Battue, ضربوكي *dara-bou-ky.*

— Il a Battu (vaincu), غلب *ghalab, كسر kassar.*

— Il a battu le tambour, زق *zaff.*

— le briquet, قده *qadah.*

— le grain, درس *deress, دق daqq.*

— Il a Battu des mains (applaudi),

زقق *zaqaf, صفق saffaq.*

— Il a été Battu, انطرق *entarraq, انضرب endarab.*

BAUDET. (Foy. ANE, ANON.)

BAUDRIER, مضمة *modammah,* بند *band, bend, حزام hezám, زنار zonár, منطقة manteqah, حمالة*

حماله ذا *hemálet es-seyf,* السيف
hamálah dé-'s-sekkyn. السكين

BAUME, بلسم *balsam,* بلسام
balsám, بلسان *balsán, belsán.*
بلاسن *belássan,* دهن *dehen.*

BAVARD. (Foy. BABILLARD.)

BAVARDAGE, قيل وقال *qeyl ou-qál.* (Foy. BABIL, BALIVERNE.)

Il a BAVARDÉ. (Foy. Il a BAKILLÉ.)

BAVE, ريال *reydl.*

Il a BAVÉ, ريتل *reyyel.*

BAVEUX, مريل *moreyyyl, pl. moreyylyn.* مرتيلين

BAVIÈRE (royaume d'Allemagne), باوية *Báouyrah.*

Il a BAYÉ, ثيب *theyeb, tsayeb,* تآوب *táouab, تتآوب tetáouab.*

BAYEMENT, نوبا *thaoubá, tsaoubá.*

BAYONNE (ville de France), بيرونه *Bayounah, Beyarunah.*

BAZA (ville d'Espagne), بسطة *Bastah.*

BAZAR, بازار *bázár, خان khán,* وكاله *oukáléh, سوق souq.*

BAZILE (n. pr.), باسيليويس *Bás-sylyous.*

BÉATITUDE, مباركه *mobárekéh,*

طوبًا *toubâ*, سعاد sa'adéh, سعاده
se'adah, pl. سعادات sa'adât.

BEAU, بهی *behy*, حسن *hassan*,
hassen, حسین *hasséyn*, جیل *dje-
 myl*, گویس *gouéyss*,
qouyess, *qouyss*, کویس *kouyys*,
koueyyss, کیس *keyyss*, مزیان *me-
 zyán*, میزین *mizyán*, ملیح *melyh*, شهی
chehy (en berbère یله *illah*).

— Belle جميله *djemyléh*, gue-
myléh, کویسه *koueyysséh*.

— Plus Beau, احسن *âhssan*,
 اقوس *âqouess*, اکوس *âkouess*.

— Très-Beau, جیل قوی *dje-
 myl qaouy*, جیل جڈا *djemyl djid-
 dâñ*, بالزاف *melyh bi-'z-zâf*.

— Il a été Beau, بها *behd*, جل
djamal.

— Bel homme, رجل حسن *ra-
 djel hassan*, رجل مقبول *radjel
 maqboul*.

— Belle maison, بیب نفیس
béyt nefys, بیت متکون *béyt met-
 koun*, دار مزین *dâr mozéyn*.

— Le chemin est Beau, الطريق
el-taryq melyh.

— Il a trouvé cela Beau,
 هذا استحسن *êsthassen hadâ*.

— Tu as Beau dire, on ne te

croit pas, ما قلت مما قلت
 ايشن *éych má qolt memmâ
 qolt má ysaddeqou-k*.

BEAUCOUP, کثیر *kethyr*, قوی
qaouy, جڈا *djeddân*, قباله *qobâ-
 lah*, *qabaléh*, *qebâléh*, اقباله *âqbâ-
 lah*, بالزاف *bi-'z-zâf*, بایس *bâss*,
 یاسر *yâsser* (en berbère اتناس *âtîâs*).

— Beaucoup plus, بالاکثر *be-'l-
 âkthâr*.

— Beaucoup moins, بالاقفل *be-
 'l-âqall*.

— Est-ce Beaucoup pour moi?
 ای کثیر هذا علی *éy kethyr hadâ
 a'lay-y*, استکترت هذا علی *êstek-
 terét hadâ a'lay-y*.

BEAU-FILS (gendre). (Voy. ce
 mot.)

— (fils de l'autre époux), ابن
 الجوز *ébn êl-djouz*, ابن جوز *ébn
 djouz*, *ébn gouz*.

BEAU-FRÈRE (frère de l'époux),
 أخو جوز *âkhou djouz*.

— (mari de la sœur), جوز اخت
djouz ôkht.

BEAU-PÈRE (père de l'autre
 époux), ابو الجوز *âbou
 'l-djouz*, ابو الجوزة *âbou 'l-djou-
 zah*, ابو جوز *âbou*

djouz, أبو جوزة *ábu djouzah*, *ábu gaouzah*.

— (mari de la mère), جوز امّ *djouz ómm*.

BEAUTÉ, بهي *housn*, محاسن *mohássen*, *behey*, *behy*, جلاله *djelaléh*, جومال *djournál*, لطافه *lettáféh*.

— Elle se fait aimer par sa Beauté, بحسبها تجلب الناس الى عشقها *be-housn-há tedjelleb én-nás ilá eu'chq-há*.

BEG, منقار *monqár*, *menqár*, pl. مناقير *menáqyr*, فم الطير *foum ét-tayr*.

BECONFIGUE, تويند *touynéh*.

BÊCHE, مصحاه *messahah*, لوح *lough*.

Il a BÊCHÉ, حقر *haqar*.

BEQUÉE, زقمه *zaqméh*.

BÉDAINE, بدن *beden*, بطن *battn*.

BÉDEAU, حسكه *hassekah*, جوخدار *djoukhadár*. (Voy. APPARITEUR.)

BÉDOUIN, بدوى *bedaouy*, عربى سحرأوى *beddouy*, اربى سحرأوى *a'raby sahráouy*.

Il a BÉGAYÉ, تمتم *tamtam*, *temtem*, لدغ *ladagh*.

BÉGAYEMENT, لدغه *ledghah*, *ledguéh*.

BÈGUE, متمم *altagh*, الدغ *áldagh*, لادغ *ládegh*, اقراط *áqratt*, كرواط *guérouátt*.

BEIGNET, زلابيه *zelábyéh*, pl. زلابيات *zelabyát*.

BEL. (Voy. BEAU.)

BÉLANDRE, معاش *ma'ách*.

Il a BÉLÉ, معا *ma'a*, جعر *dja'ar*.

BÉLEMENT, جعر *dje'er*.

BELETTE, عرسه *e'rsah*, *e'rséh*.

BÉLIER, حمل *hamel*, *haml*, pl. احمال *hámál*; كبش *kebch*, *kabch*, pl. كبوش *kebouch*; فحل *fahl*, pl. فحول *fehoul* (en berbère *ázimer*).

— (un des signes du zodiaque), برج الحمل *bourdj él-haml*, *bourg él-hamel*.

— (machine de guerre), منجنيق *mendjanyq*, *menganyq*.

BELLEMENT (sans hâte), شويه *choyéh* *choyéh*, على مهلك *a'lá mehelak*, بلا استجال *belá ts-tidjál*.

BELLE-FILLE, (fille de l'autre époux), بنت جوز *bent djouz*.

BELLE-FILLE. (*Voy. BRU.*)

BELLE-MÈRE (mère de l'autre époux), حمه *hamah*, حمّاه *ham-máh*, pl. حموات *hamaouát*, حمّاه *hamáyéh*.

— Sa Belle-Mère, حمّاه *ham-mát-ho*.

— (femme du père), جوزة اب *gaouzét áb*.

BELLE-SOEUR (femme du frère), جوزة اخ *djouzét ákh*.

— (sœur de l'autre époux), اخت الجوز *ókht él-djous*.

BELLIGÉRANT, محارب *mohá-reb*, مبارز *mobárez*.

— Les deux puissances Belligérantes, دولتين محاربتين *douletéyn mohárebétyñ*.

BELLIQUEUX, مغازى *mogházy*, pl. مغازاة *mogházát*, حربى *harby*, لاوند *láouend*.

BÉNÉDICTION, بركة *berekañ*, بركات *berekéh*, pl. تبريك *tebryk*.

BÉNÉFICE, مكسب *mokseb*, pl. مكاسب *mokásseb*, فائدة *fáy-déh*.

Il a BÉNÉFICIÉ (il a eu du bénéfice), كسب *kasseb*.

BENËT, ابله *áblah*, ábléh.

BÉNÉVOLE. (*Voy. BÉNIN.*)

BÉNI, مبارك *mobárek*, مبارك *embárek*.

Il a BÉNI, برك *barek*, دعا بالخير *da'á be-'l-kheyr*.

— Que Dieu te bénisse! الله يبارك فيك *Allah ybárek fy-k*.

BÉNIGNITÉ, لطف *louf*.

BÉNIN, حليم *halym*, وديع *ou-dy'*, لين *leyen*, *leyn*, رحيم *rahym*, لطيف *latyif*, ملايم *moláym*, بشوش *béchouch*.

BENJOIN, بخور جاورى *bou-khour djáoury*.

BÉQUILLE, عكازة *o'kkázéh*, pl. عكاز *o'kákyz*.

BERBÈRE (nom de peuple), شاحى *chilky*, قبيلى *qebayly* (en berbère) انازغ *ámázigh*.

Il a BERCÉ, هز *hezz*.

BERCEAU, تخت *takht*, مهد *mehed*, pl. مهد *mouhoud*, سرير *seryr*, pl. سراير *seráyr*, سرور *sou-rour*; مرجوحه *merájuhah*, pl. مرجيح *merádjyh*.

BERGE, ست *sedd*, طرف *terf*, pl. اطراف *áttráf*; جسر *djesr*.

BERGER, غنّام *ghannám*, راع *ráé*, pl. رعاة *roa'áh*, رعاة *ra'át*; رعى *ra'y*, pl. رعيّين *ra'yyn*.

BERGERIE, صيرة *syrah*, pl. صير *seyr*; رعيه *ra'yah*, ماندره *mándrah*, (en grec *mandra*).

BESACE, مخلّاه *mekhláh*, مخلّايه *mekhláyéh*, خرج *khourdj*, pl. خراج *kherádj*; كيس *kyss*.

BESOGNE, شغل *choghl*, سبب *sebeb*.

— Il est allé à sa Besogne, راح *rah* يشتغل *yechteghol*, راح *ráh* يسيب *yssyb*.

— Je n'ai plus de Besogne, انقطع *enqetta' sebeb-y*, ما بقا لي *má baqá l-y* شغل *choghl*.

BESOIN, عازة *aázah*, احتياج *ahthiyádj*, لزوم *lazoum*, اقتضا *iqtidá*, حاجة *hadjéh*, háguéh, ضرورة *de-rouréh*.

— Il a eu Besoin, اعوز *adouz*, اعوز *a'ouaz*, احتاج *ahthádj ilá*, استحق *éstahagq le-ho*.

— J'ai Besoin, يستحق *yes-tahogq l-y*, أنا محتاج *aná mohtádj*, اعوز *aná a'ouaz*.

— Tu as Besoin, لك *yes-tahogq l-ak*.

— Il a Besoin, يستحق *yes-tahogq le-ho*.

— Vous avez Besoin de cela, في *fy* لازمكم *lázoum-koum hadá*.

— Il n'est pas Besoin, ما يستحق *má yestahogq chy*, ما لا بد شي *má lábod chy*.

— Le sultan avait Besoin d'un vizir pour gouverner son empire, كان السلطان محتاج الى وزير يدبّر *kán es-soultán mohtádj ilá ouezyr ydabber doulet-ho*.

— Qui a Besoin, محتج *mohtedj*, محتاج *mohtádj*, اعواز *a'ouaz*.

BESTIAL, وحشى *ouahchy*.

BESTIALITÉ, حيوانه *hayouánéh*, وحشيه *ouahchyéh*.

BESTIAUX. (Voy. BÉTAIL.)

BÉTAIL, بهيم *behym*, بهيمه *behyméh*, pl. بهاييم *beháym*; حيوان *hayouán*, pl. حيوانات *hayouánát*.

— Pièce de Bétail, قطيع *qatty'*, قطعان *qetta'an*.

BÊTE, بهيمه *behymah*, pl. بهاييم *behým*, بهييم *behayim*; حيوان *hayouán*, pl. حيوانات *hayouánát*; دابه *dábéh*, pl. دواب *daouáb*, دواب *douáb*.

— de somme, بهاييم *beháym*.

BÊTE sauvage, وحش *ouahééh*,
ouahach, pl. وحوش *ouahouch*.

— (stupide), صفيه *sefyyh*. (*Voy.*

BENÊT, BESTIAL.)

BETHLÉEM (ville de Syrie), يبب
الحم *Beyt él-lahm*.

BÊTISE. (*Voy.* BESTIALITÉ.)

BÉTOINE, بتنيلا *kesteréh*, كستره
bettonylá.

BETTE, سلك *silk*, سلق *selq, silq*.

BETTERAVE, بنجر *bondjar*,
شوندر *bindjâr, bingâr*, بنجار
choundar.

BEURRE frais, زبد *zebdéh*, زبد
طريه *zebdéh taryéh* (en berbère,
تامديت *tâmodyt*).

— Beurre fondu, سمن *semen*,
samen (en berbère, اودي *âoudy*).

BÉVUE, غلط *ghalatt*.

BEY, بيك *beyk, bey*, سنجاق
sandjâq, pl. سناجق *senâdjîq*,
سناجقات *sandjâqt*.

BÉZOARD, بازهر *bâdzahar*, بزوار
bezouâr.

BIAIS, اعوج *d'ouadj*, pl. عوجا
a'oudjâ, متعوج *meta'oudj*.

La BIBLE, التوراة *él-tourâh*.

BIBLIOGRAPHIE, فن كتيبة *fenn*
koutoubyyéh.

BIBLIOTHÉCAIRE, حافظ الكتب
hâfezz él-koutoub.

BIBLIOTHÈQUE, كتيبيه *koutou-
byéh*, خزانه الكتب *maktebéh*,
khezânét él-koutoub, خزانه ذا الكتب
khezanah dê'l-koutoub, كتاب خانه
kitâb-khânéh.

BICHE, لبوه *lebouah*, غزاله *gha-
sâléh*.

BIDON, ركوة زمويه *zemzemyéh*, ركوة
rakouéh.

Le BIEN (opposé au mal), الخير
él-kheyr.

— Bien, (adv.), طيب *tayeb*,
طيب معدن *melyh, maadan*, طيب
taybin, بخير *be-kheyr*, حسنا *has-
nân*. (*Voy.* BEAUCOUP.)

— Il a fait du Bien, احسن *ths-
san*, كرم *kerem*.

— Celui qui fait du Bien mérite
من يعمل الخير, من يستحق ان يعملوا معه
él-kheyr éstahaqq ênyâ'meloâ ma'-ho.

— Homme de Bien, رجل فاضل
radjel fâddel, رجل صالح *radjel
sâléh*, رجل متفضل *raguel mot-
fâddel*.

BIENS (richesse), مال *mal*, pl.
رزق *âmouâl*, مقتنا *moqtênâ*, رزق

rezq, pl. أرزاق *arzdq*, ملك *moulk*,
pl. أملاك *ámlák*.

BIEN-ÊTRE, حال طيب *hál*
tayeb.

BIENFAISANCE, إحسان *ihssán*,
نعمة *ni'méh*.

BIENFAISANT, رحيم *naaym*, رحيم
rahym, منعم *mouna'im*, كريم *kerym*.

BIENFAIT (subst.), خير *kheyr*,
pl. خيار *kheyár*; حسنة *housnah*,
pl. حسنات *housndt*; فضل *fadl*,
pl. افصال *áfvál*; نعمة *ni'méh*, pl.
نعمة *naam*, لطف *loutf*, كرم *kerem*.
— (adj.), ظريف *zeryf*.

BIENFAITEUR. (Voy. BIENFAI-
SANT).

BIENHEUREUX, طوباني *toubá-*
ny, pl. طوبانيين *toubányn*; سعيد
sa'yd, pl. سعدا *so'dá*, مسعود *mes-*
sou'oud.

BIENSÉANCE, لياقة *leyáqéh*.

BIENSÉANT, واجب لائق *láyq*, واجب
ouádjeb.

BIENTÔT, من قريب *min qaryb*,
ساعة عن قريب *fy-sá'h* في ساعة
qaryb, قريب *qaryb*.

— Bientôt il y aura du change-
ment, عن قريب يصير تغير, *á'n qa-*
ryb yssyr teghayr.

BIENVEILLANCE, خاطر *khátr*,
khátr, مودة *moueddéh*, ودة *ouedd*,
محبة *mohabbéh*, اشتها *ichtehd*.

BIENVEILLANT. (Voy. BENIN,
BIENFAISANT.)

Sois le BIENVENU! مرحبا بك
merahbá b-ak! احلاً وسهلاً فيك
ahelán ou sahelán-fy-k!

— Soyez les Bienvenus! احلاً
وسهلاً فيكم *áhlán ou sehlán fy-*
koum!

BIÈRE (boisson), بيرة *byrah*, بوزة
bouzah.

— Verse-moi un verre de Bière,
سب لي كأس البيرة *soubb l-y kás*
él-byrah.

— (cercueil), تابوت *tábout*, pl.
توابيت *touábyt*, نعش *naach*, pl.
نعوش *na'ouch*.

BIFFÉ, محو *mahou*, مسحى
memhy (Voy. ANNULÉ).

Il a BIFFÉ. (Voy. Il a ANNULÉ.)

BIGARRÉ, ابلق *áblaq*, pl. بلق
boulouq, ملون *melaouen*.

BIGOT, مزور *mozaouer*, مزاي
mozáy.

BIJOU, صياغة *saydghah*, pl.
صياغات *saydghát*; جواهر *djouher*,
مصاغ *messágh*.

BIJOUTERIE, جواهر، تحف *tahaf*, جواهر،
djouáhir.

BIJOUTIER, صايف *sáyygh*,
جواهرجى *djaouherdjy*, جواهرجى
djouáherdjy, صواغ *saouágh*.

BILAN, تعريف *myzán*, ميزان
ta'ryf.

BILE, صفر، مرة *morrah*, صفرأ *safrá*,
حلوة *soudá*, مارة *morárah*, سودا
halaouah.

BILIEUX, ممرور *memrour*,
صوداوى *safráouy*, صفرأوى
sou-dáouy.

BILLARD, بللارت *byllárt*.

BILLET (lettre), رساله *ressálah*,
ressáléh, مكتوب *maktoub*, تذكرة
tezkeréh, ورقه *ouaraqah*, قص *qess*.

BILLEVESÉE. (Voy. BALIVERNE.)

BILLOT, قرميه *qormyah*, *qor-*
myéh, pl. قرم *qoram*, قرمه *qormah*.

BINAIRE, ثناوى *thendouy*, *se-*
ndouy, ثناى *thounáyy*, *sounáyy*.

BISAYEUL, جدثانى *djedd thány*.

BISAYEULE, جدّة ثانيه *djeddeh*
thányéh.

BISCUIT, كعك *kaak*, بجمات
boudjmát; بقسمات *boqsomát*, *boq-*
smát, بشمات *bechmát*; بقسيمات
beqsymát, بقشماط *boqchmát*.

BIS (adj.), اسم *ásmar*.

BISE (vent), جرج *djerdj*.

BISSAC, جراب *djeráb*. (V. BE-
SACE.)

BITUME, قير *qyr*, قفر *qiffer*.

BIZARRE. (Voy. BAROQUE, BI-
GARRÉ).

BLAFARD. (Voy. BLÊME.)

BLÂMABLE, مذموم *medmoum*,
ذميم *demym*.

BLÂME, ذم *demm*, طعن *ta'an*,
لوم *leoum*, تعيب *teoubykh*, توبيخ
ta'yyb, ملامه *maláméh*, تلويم
telouym.

Il a BLÂMÉ, دم *damm*, نعيب
ta'yb, لام *lám*, عتب *a'tab*, نهى
nehä, نهى *nehey*, تلوم *telaouem*,
chenaä.

BLANC (de couleur blanche),
ابيض *ábyadd*, ابيض *ábyádd*, pl.
بيض *bydd*; سفيد *sefyd*.

— (propre), نضيفى *neddyf*.

— Blanche, بيضا *bayddá*, pl.

بيض *bydd*, بيضات *beyddát*.

— Blanc d'œuf, البيضة *beyádd*
él-beyddah.

BLANCHÂTRE, متبيص *motbéydd*.

BLANCHEUR, بياضه *bayáddah*,
بياض *beyádd*.

Il a BLANCHI, (v. a.), بيض bayyadd, بيطس bayyadd, beyyedd, تبيص tebeyyed.

— Il a Blanchi à la chaux, كلس kallas, جبر djaouar.

— Il a Blanchi le linge, غسل ghassal, قصر qassar.

— Il a Blanchi, (v. n.), باص badd.

— Il a Blanchi de vieillesse, شاب cheyb, شاب chdb.

BLANCHISSAGE de linge, تغسيل teghsyl.

BLANCHISSEUR, مبيص mobe-yadd, قصار ghassal, قصار qassar.

BLASPHEMATEUR, كافر káfer.

BLASPHEME, كفر koufr.

Il a BLASPHEMÉ, شتم chetem, كافر djeddaf, كفر kafar.

BLATIER, حناب hannat, جلاب djellab, دخيرجي dekhyrdjy.

BLÉ, قمح qamh, qaméh, pl. اياردن qoumouh (en berbère, تردن tyarden, yrden).

— Dans ce village trouve-t-on du Blé? في هذا الدشار ينصب شي قمح fy hádd 'd-dechár yensab chy qaméh?

— As-tu du Blé? عندك شي من القمح an'd-ak chy min el-qaméh?

— Y a-t-il du Blé au marché? فيه شي قمح في الرجه fy-h chy qaméh fy-'r-rahbah?

— Blé de Turquie, تركيه tour-kyah, tourkyéh, درا dorá, dourá.

— Marchand de Blé. (Voy. BLATIER.)

BLÊME, اصفر sáry, صاري ásfar.

— Il est devenu Blême, اصفر ásfarr.

BLESSÉ, جريح djeryh, garyh, garyéh, pl. جرحا djourahá, gourahá,

جرحي djerahy; مدبور medbour, مجروح medjrouh, megrouh, pl. مجروحين medjrouhyn.

Il a BLESSÉ, جرح djeréh, djerah, djarah, garah.

Il a été BLESSÉ, ارحح édjreh.

— Je suis Blessé au pied, رجلى redjly medjrouhah.

BLESSURE, جرح djerh, djourh, pl. جرح djerouh.

BLEU, أزرق ázraq, ézraq, pl. زرق zourouq; ماوي máouy.

— Bleue, زرقا zarqá, pl. زرق zourouq, زقات zaraqát.

— Bleu foncé, Bleu-de roi, كحل kohol, كحلي koholy, kohly.

— Bleu clair, Bleu céleste,

سماری *ésmáouy, ásmáouy*, اسماری *samáouy*.

— Il a teint en Bleu, زرق *zarraq*.

— Il est devenu Bleu, أزرق *ézraqq*, أزراق *ézraqq*.

BLEUÂTRE, متزرق *motzerreq*.

Il a BLEUI. (Voy. Il a teint en Bleu.)

En BLOC, بالجملة *bi-'l-hamléh*.

BLOCUS, محاصرة *mohásseréh*, محاطة *moháttah*, محتاطة *mohát-tah*, تحويط *tehoyytt*.

BLOND, أصفر *ásfar*, pl. صفر *sou-four*.

— Blond ardent, أشقر *áchqar*, عشكار *a'chkár*.

— Blonde, سفرا *safrá*, pl. صفر *soufour*, صفرات *safrát*; شقرا *chaq-rá*, pl. شقرات *chaqrát*.

Il a BLOQUÉ, حاط *hátt*, حوط *haouatt*, أحاط *ahátt*, حصر *hassar*.

BLUET, احبيبتور *áhbéybbour*, بالعمان *béllaamán*.

BLUETTE, شرارة *cheraréh*.

BLUTEAU, منخل *monkhoul*, pl. مناخل *menákhel*.

BOBINE, قنوط *qannouyt*, pl. قنايط *qenánytt*.

BOCA (poisson), بوقه *bouqah*.

BOCAL, بوقال *bouqál*, pl. بواقيل *bouáqyl*.

BOEUF, ثور *thour*, thaur, بقر *baqar*, bagar, pl. بقور *bouqour*, beqour; عرض *aard*, مخصى *thour makhsy*, فرد *ferd*, بكر *beguer* (en berbère, ازغر *ézghir*).

— Viande de Bœuf, لحم بقري *lahm begry*, لحم بقري *lahm begry*, لحم ذا البقري *laham dè-'l-begry*, لحم ذا البكري *lahm dè-'l-begry*.

— Langue de Bœuf, لسان ذا الثور *lissán dè-'l-tsour*.

— Pieds de Bœuf, هرگمه *hergue-mah*.

— Bouche de Bœuf, خنفوفه *khanfoufah*.

— Bœuf sauvage, بقر الوحش *baqr él-ouahach*.

— Bœuf de charrue (mesure de labourage), فدان *feddán*, pl. فدادين *fedádyn*.

BOHÉMIEN, جنگان *djenkán*, gen kán, چنگان *ichengán*.

Pour BOIRE (gratification), بخشيش *bakhchych*.

BOIS, عود *a'oud*, عواد *a'oudd*, pl. اعواد *é'oudd*, عيدان *e'ydán*.

— Bois à brûler, *حطب hattabéh*,
حطب hattab.

— Quel Bois brûle-t-on dans ce
pays? *ايش من حطب يحرقوا في*
البلد éych min hattab yahreqoù
fy dé-'l-beled?

— Marchand de Bois à brûler,
حطاب hattáb.

— Bois de charpente, de menui-
serie, *خشبه khachabéh*, *خشب kha-*
chab.

— D'où vous vient le Bois pour
les constructions? *من اين يجيكم*
من خشب متاع البنائيات min
éyn ydjy-koum khachab metá-'l-
benyát?

— Morceau de Bois, *عقدة ou'q-*
déh, pl. *عقد ou'qd*, *ou'qoud.*

— Bois (forêt), *غابه ghábah*,
ghábéh (en berbère, *امادغ émádagh*).

— taillis, *حرش hourch*, pl.
حروش hourouch, *أحراش éhrásh.*

— de haute-futaie, *غيصه ghayd-*
déh, pl. *غيصات ghayddát.*

— Y a-t-il des Bois? *فيه شي غابه*
fy-hi chy ghábéh?

— Bois de lit, *كاطرى káttry* (en
esp. *catre*), *قرقتون qarqetoun*, *سريبر*
seryr.

— Bois de fusil, *سريبر ذا المكحله*
seryr dé-'l-moukehlah.

— Bois de senteur, *عود البخور*
a'oud él-boukhour, *ou'oud él-bou-*
khour.

— Bois d'Aloès, *قمارى qomáry.*

— Bois de Campêche, *قنبيج*
qanbydj.

— Bois de Brésil, *بقم baqqam*,
boqqom, *بقم boqom*, *baqam*, *baqm.*

— Bois d'Inde, *بقم احمر boqom*
ahmar, *baqm ahmar.*

— Bois de sandal, *صندال san-*
dál, *عود ذا الصندال a'oud dé-'s-*
sandál.

BOISSEAU, *كيل kyléh*, *keyléh*,
كيل kyl, pl. *اكيال ákyál*; *مد modd*,
pi. *امداد émdád*; *ساح sáh.*

BOISSON, *شربة charbéh*, *شرب*
chorb, *cherb*, *chirb.*

BOÎTE, *صندوق sendouq*, *حك*
hokk, *حكه hokkah*, *علبه eu'lbéh*, pl.
علب eu'leb; *حق hoqq*, *حقه hoq-*
qéh, *hoqqah.*

— Faiseur de Boîtes, *علبي eu'lby.*
Il a BOITÉ, *عرج aaredj*, *aaradj*,
aarag, *أعرج áa'redj*, *da'rag*, *خمع*
khamaa, *قلج chakā*, *قلج qaladj*,
qalay, *فكحه fakah.*

— Il a fait Boiter, عرج *a'rradj*.
BOITEUX, اعرج *áa'redj*, *d'radj*,
a'reg, طبال *toubál*, عارج *a'd-*
redj, *a'áreg*, عرجان *a'rđán*, *a'r-*
gán.

BOL, لقمه *loqméh*.

— d'Arménie, طين ارمنى *tyn*
ármeny, تراب ارمنى *toráb ár-*
meny.

BOMBARDIER, قمبرجى *qombar-*
djy.

Il a BOMBARDÉ, شلح قمبرات
chalah qombarát.

BOMBE, بومبه *bombah*, *boumbah*,
قومبره *qoumbrah*, قمبره *qombarah*,
بنبه *bonbah*.

Il a BOMBÉ (courbé), حذب
haddab.

BON, طيب *tayeb*, *tayb*, pl.
طيبين *taybyn*; مليح *melyh*, pl.
ملاح *meláh*; جيد *djyd*, *gyd*, pl.
جويد *ádjyád*; حسن *hassan*,
djouyd, pl. جويدين *djouydy*;
صالح *kerym*, pf. كرام *kerám*;
sáléh, نافع *náfí* (en berbère, يلالى
yllály).

— Bonne, طيبة *taybéh*, مايحه
melyhéh, *melyhah*.

— Très-Bon, فى الغايه *hadá*

sáléh fy-'l-gháyéh, قوى مليح *qaouy*
melyh.

— Vous êtes de Bonnes gens,
انتوا ناس ملاح *éntou násmeláh*.

— Il n'est pas Bon que tu fasses
cela, ما هو مليح ان تعمل ذا *má*
hou melyh én taamel dé, ما هو
خير انك تعمل هذا *má hou khéyr énn-ak taamel*
hadá.

— Il a trouvé Bon, استطيب
éstateyb, استخلا *éstahald*.

— Il a rendu Bon, طيب *tay-*
yab, اصلح *éslah*, جود *djaouad*.

BONACE (calme de la mer), غلينه
ghalynéh, هدو *ghálynny*, غلينى
hedou, ملتم *meltem*, كنون *kenoun*,
هداوه *heddóuéh*.

BONBON, حلوة *haldóuéh*, pl.
حلوات *haldóudt*; نفيس *ne-*
fáyss.

BOND, نطه *nattah*, *nottah*, pl.
نطات *nattát*.

BONDE, بينه *beynéh*, pl. بينات
beynát.

Il a BONDI, قفر *qasar*, نط *natt*.

— Cela me fait Bondir le cœur,
هذا يقرنى هذا *hadá yegraf-ny*
هذا يكرز نفسى *hadá yekrez nafs-y*.

BONE (v. d' Afrique), بونه *Bounah*.

BONHEUR, سعادة *saâdah*, *saâdéh*, نصيب *nessyb*, دولة *doulah*; بخت *bakht*, pl. بخوت *bakhout*; حظ *hez*, pl. حظوظ *hezouz*.

— Je n'ai pas de Bonheur, ما لي بخت *mâ l-y bakht*.

BONJOUR, صباح الخير *sabbâh-l-kheyr*.

— (à un seul), سلام عليك *selâm aaley-k*, صباحك بالخير *sabbâh-ak be-l-kheyr*.

— (à plusieurs), سلام عليكم *selâm aaley-koum*, صباحكم بالخير *sabbâh-koum be-l-kheyr*.

BONNET, ترويض *tarbouch*, pl. ترايض *terâbych*; ترويض *tarbouch*, pl. ترايض *terâbych*; تقيه *taqyeh*, طقيه *taqyeh*, pl. طواقي *touâqy*; قاوق *qâououq*, pl. قاوق *qaouâqy*; شوش *chouch*, pl. شواشي *chouâchy*; عراقيه *a'raqyeh*, pl. عراقى *a'raqy*; قلباق *qalbâq*.

— Petit Bonnet, شاشيه *châchyeh*.

— Grand Bonnet des femmes en métal, صرمه *sarmah*.

— Bonnet de derviche, لباده *lebbâdéh*.

BONNETIER, قالبقي *qalbaqdy*,

قواقبي *qaouqdy*, pl. قواقبي *qaouqdyeh*; قواقبي *touqdy*.

BON-SENS, عقل *a'ql*, فراسد *fe-rasséh*.

— Homme de Bon-sens, عقيل *a'qyl*.

BONSOIR, مساء الخير *massâ-l-kheyr*, مساء الخير *messâ-l-kheyr*.

— (à un seul), مساك بالخير *messâ-k bê-l-kheyr*.

— (à plusieurs), مساكم بالخير *massâ-koum bê-l-kheyr*.

BONTÉ, حسنه *hosnah*, housneh, صلاح *salâh*, كرم *kerem*, جودة *djou-déh*, جود *djou*.

BORAX, بوراق *bourâq*.

BORD, طرف *terf*, *tarf*, *tares*, pl. اطراف *âtrâf*; ديل *deyl*, pl. اديال *âdyal*; حقه *hefféh*, pl. حفات *heffât*; حد *hedd*; حرف *herf*, pl. حروف *herouf*.

— Bord de la mer, ساحل البحر *sâhel el-bahar*, pl. سواحل *souâhel*, ساواحل *saouâhel*; كنف *kelf*.

— Bord d'une rivière, شط *chatt*, pl. شطوط *chellout*, شاطى *châtty*.

BORDAGE, خشب مطبق *kha-chab motbeq*, بردوا *bordou*, علمه *a'lah* *dê-l-merkeb*.

Il a BORDÉ, سجنى *saddjaf*.

BORDÉE, ضرب كليه *darb kollyéh.*

BORDEREAU, تذكرة *teskeréh,*
تعريف *taaryf.*

BORDURE, سجاجف *sedjâf.*

BORÉE (vent du nord), جرح
djerdj.

BORGNE, اعور *d'ouer, d'aouar,*
pl. عوران *a'ourân;* عوار *a'ouâr;*
أخوق *âkhoueq, âkhouaq.*

BORNE (limite), حد *hedd,* pl.
حدود *hedoud.*

BORNÉ, محدود *mahdoud.*

Il a BORNÉ, حد *hadd,* حد *had-*
dad.

BOSSE, حده *houdebah, houdi-*
bah, hadebah, هذب *hadab;* ورم
ouerem, pl. اورام *âourâm.*

— de chameau, صنم *sanam.*

BOSSU, أحذب *âhdeb, âhaddeb,*
أهدب *âhdeb,* حدبان *haddebân,*
محدوب *mahdoub,* حدبي *hodby,*
أبو كاتب *âbou kâteb,* كابور *kâbour.*

— Il est Bossu, بيحدب *byéh-*
deb, كيهحدوب *kyéhdoudet*

BOTANIQUE, علم النبات *e'tm*
en-nebât.

BOTTE (chaussure), جزمه *djex-*
mâh, djexmêh, guesmêh, pl. جزمات
djexmât, guesmât.

— Il a mis ses Bottes, لبس
جزمات *lebess gezmât.*

— Botte de paille, دمه تبن *de-*
mêh tebn; غمرة *ghamerah,* pl. أغمار
êghmâr.

Il a BOTTELÉ, غمر *ghammar.*

BOTTIER, جزمجي *djexmedjy.*

BOTTINE, سروال *serouâl, ser-*
ouél; حق *hoff,* pl. أحفاق *êhfâf.*

BOUC, جدى *djedy, geddy, djidy,*
guedy, معز *aanz;* معز *maaz,* معاز
mâ'az, pl. مواعز *maouâ'iz.*

BOUCHE, فم *foum,* فم *foumm,*
pl. أفوم *êfoum,* أفمام *âfmâm,*
أفواتة *âfouât,* أفهات *âfahât* (en berbère,
أمي *âmy, êmy).*

— d'un fleuve, تم *toumm,* pl.
أتمام *êtmâm,* بوغاز *boughâz.*

— d'un bœuf. (Foy. BOEUF.)

— Qui a la Bouche difforme,
ألوق *âlouaq,* pl. لوق *louq.*

BOUCHÉ, محصور *mahssour,*
مسدود *masdoud.*

Il a BOUCHÉ, سد *sadd, sedd,*
حصر *hassar,* حقن *haqan.*

BOUCHÉE, لقمه *loqmah, loqmêh,*
pl. لقمات *loqmât,* لقم *loqm;* بضعه
bedda'ah, bidda'ah.

Un BOUCHER, جزار *djexzâr, gez-*

zár, pl. جزارين *djezzáryn*; كزار *guezzá*,
 گزآب *qassáb*, لحام *lah-*
hám.

BOUCHERIE, مذبحة *madbahah*,
 مذبحة *madbah*, دكان القصاب
doukkán el-qassáb, سوق اللحم
souq el-lahm, ملحمة *mellamah*,
 مسلخ *meslakh*.

BOUCHON, سداد *sedád*, غطا
ghatá, حقنه *heqneh*, سداة *sedá-*
déh. (Foy. BONDE.)

— Bouchon de paille, قرصه *fer-*
rasséh.

BOUCLE, حلقة *halqah*, بكلة *bouk-*
lah, pl. بكلات *bouklát*, بكى *boukoul*.

— d'oreilles. (Foy. ANNEAU
 d'oreilles).

Il a BOUCLÉ, بكى *bakkal*, حلق
hallaq.

BOUCLIER, ترس *tours*, ters, pl.
 أتراس *átráss*; درقه *derqah*, *deraqah*,
 دارق (en ital. *targa*), دروق *dou-*
rouq, *dourouq*.

BOUDIN, محشية مصران *mesrán*
mahchyah.

BOUE, طين *ghays*, غيس *tyn*,
 وحل *ouehel*.

BOUÉE, شمندرة *chamandrah*.

BOUEUX, موحل *mouhel*.

BOUFFÉE de vent, هبة الهوا *hebé*
él-haouá.

BOUFFON, مسخرة *maskarah*,
 pl. مساخير *masákhyr*. (Foy. BA-
 LADIN.)

Il a BOUGÉ, انهز *énhezz*.

— Ne Bouge pas! قق عندك
qeff a'nd-ak!

BOUGIE, شمع *chamaa'*, *chema'*,
 شمع *chamáa'*, *chemá'ah*, شمع
chama'ah, pl. شمعات *chama'át*;
 شمع العسل *chemaat el-a'ssel*, شمع
 عسل *chema' a'ssel*, pl. شمعات
 العسل *chema'át el-a'ssel*, شمع
 العسل *chame'-l-a'ssel*.

BOUILLANT, غليان *ghály*, غليان
ghalyán, سخن *soukhñ*, حامى
hámy.

Il a BOUILLI, غلى *ghalá*, *ghaley*,
 غلا *ghalá*.

— L'eau bout, تغلى المويه *teghly-*
'l-mouyéh.

— Il a fait Bouillir, غلى *ghalley*,
 تغلى *teghalley*, سلق *salaq*.

— Fais Bouillir à ceci un bouil-
 lon, اغلى هذا غلوة *eghly hadá ghal-*
ouéh.

— Il a Bouilli à gros bouillons,
 فار *fár*.

— Il a fait Bouillir à gros bouillons, فَوَّر *faouar*.

— Il a Bouilli à petits bouillons, بَقْبَق *baqbaq*.

BOUILLI, مغلى *moghly*, غالى *ghály*; مسلوق *meslouq*, pl. مسلوقين *meslouqyn*.

— Viande Bouillie, لحم مسلوق *lahm meslouq*, مهلو *meslou*.

— Œuf Bouilli (à la coque), بيضه مسلوقه *bayddah meslouqah*.

BOUILLIE, كبرية *keryréh*.

BOUILLOIRE, ابريق نحاس *ibryq naháss*.

BOUILLON, مرق شربه *chorbah*, مرق *mareq*, مرقه *marqah*, مرقاقه *meraqah*, pl. مرققات *marraqát*.

— (ébullition), غلوة *ghalyéh*, غلوة *ghalouéh*.

BOUILLON-BLANC (plante), مصلح اذن الحمار *maslah én-nadar*, اذن الحمار *oudn él-homár* (m. à m. oreille d'âne).

BOUILLONNEMENT, فاضه *fáddah*, فورة *fourah*. (*Foy. BOUILLON.*)

BOULANGER, خباز *khobbáz*, خباز *khabbáz*, pl. خبازين *khobbázyn*; كدواش *fourrán*, *farrán*, كدواش *keouách*.

BOULANGERIE, فرن *fourn*, pl. فرون *fouroun*.

BOULE, حبة عكرة *hobbéh*, عكرة *eu'k-rah*, pl. عكرات *eu'krát*.

BOULET, جله *djoulléh*, goulleh, غله *ghoulléh*, كورة *gourah*, كورة *kou-rah*, pl. كور *kour*; كوله *gouléh*, ثقيل *tsaqyl*; قله *goulléh*, pl. قلل *qoulal*.

BOULETTE de pâtisserie, فداوة *fedáouéh*; كبته *koubbéh*, pl. كباب *kebáb*, *kobéb*.

BOULEVARD, طابيه *tábyah*, طابيه *tábah*, pl. طابات *tábat*.

Il a BOULEVERSÉ, قلب *qalab*.

BOULINE, اورسه *áoursah*, áoursah, ورسا *oursá*.

BOUQUET de fleurs, مشوموم ذا النوار *mechmoum dé'n-nouár*, باقه *búqah*, باقه *báqéh*, جرزة زهور *djourrazét zohour*.

— Il a fait un Bouquet, جرز *djerraz*.

BOURACAN, صوف *souf*.

BOURASQUE, زوبعه *zouba'ah*, pl. زوابع *zeouábé'*.

BOURBE. (*Foy. BOUE.*)

BOURBEUX. (*Foy. BOUEUX.*)

BOURDON (insecte), دبور *dab-bour*, pl. دبابير *debábyr*.

BOURDONNEMENT, زميم *zemym*.

BOURG, كفر *kafr*; قصبه *qassabéh*,

pl. قصبات *qassabát*; قريه *qoryéh*,
qaryah; بليك *belydah*, *beleydéh*, pl.
بليدات *belydát*, *beleydát*.

BOURGADE, دشرة *dechrah*, *de-
charah*, pl. دشار *dechâr*; حارة *há-
rêh*, pl. حارات *hârât*.

BOURGEOIS, بلدى *beledy*.

BOURGEON, زنبوط *zenboutt*.

Il a BOURGEONNÉ, زنبط *zanbatt*,
قمع *qamma'*, فرخ *farrakh*.

BOURRACHE, لسان ذا العرض *lis-
sân dé-'l-aard*, لسان الثور *lissân
ét-thour* (m. à m. langue de bœuf),
بالغصون *bâlghessoun*.

BOURRE d'arme à feu, تفتيك *tef-
tyk*.

BOURREAU, جلاّد *seyyâf*, سياتف
djellâd, *gellâd*, *gelâd*, مشعالى *me-
chá'ály*, مشاعلى *mechá'ly*, pl.
مشاعليه *mecháa'lyéh*.

BOURRELIER, سراج *serrâdj*.

— Atelier de Bourrelier, سروجيه
seroudjyéh.

BOURRIQUE. (Voy. ANESSE.)

BOURSE, كيس *kys*, pl. اكياس
âkyâs, كيشه *kysséh*, حنشه *hanchah*.

— Bourse de cuir, جراب *djerâb*.

BOUSOLE, بوسوله *boussoulah*,
بوسلاه *boussolah*, بوسله *bousslah*,

ابرة *ébréh*, *ibréh*, قماره *qamârah*,
بيت لابرة *beyt él-ibréh*.

BOUT, حد *hedd*, pl. حدود *le-
doud*; طرف *terf*, *teref*, *taraf*, pl.
اطراف *âtrâf*; اخر *âkher*.

— Le Bout de l'oreille, شحمه ذا
الوذن *chahmah dé-'l-oudn*.

— de fil, قصفه خيط *qassaféh
kheytt*.

— de chandelle, نشفه شمعه *net-
fêh chama'ah*.

— Au Bout de l'an, فى اخر السنه
fy âkher ês-senéh.

— Au Bout de deux ou trois jours,
من ورا يومين والا ثلاثه
*min ouerâ
yournéyn ou-ellâ thélathéh*.

BOUTEILLE, قزازه *qazâzah*, *qa-
zâzéh*, pl. قزازات *qazâzât*; جزاز
djezâz, *guezâz*; بوقال *bouqâl*, pl.
بواقيل *bouâqyl*; قنينه *qennynah*, *qen-
nynéh*, pl. قناني *qenâny*, قناني
qenány; بونليه *boutelyah*, قرعه *qa-
ra'ah*, كنينه *kennynéh*, فنجل *sendjel*,
رصومه *raddoumah*, *rouddoumah*.

— Bouteille de terre, بطه *ballah*.

— Bouteille carrée, مرتعه *mo-
rabba'ah*.

BOUTIQUE, دكان *doukkân*, pl.
دكاكين *dakâkyn*; حانوت *hânout*,

pl. حوانات *haouánát*; دكان *doukán*, pl. دكانين *doukkányin*.

BOUTIQUIER, دكانى *doukkány*; سوقى *souqy*, pl. سوقاة *souqát*.

BOUTON d'habit, زر *zerr*, pl. زرور *zerour*, زرار *zerár*.

— de fleur, زهر *zahar*, عقاد *ou'qáá*.

— au visage, حبة *hebbéh*, pl. حبوب *heboub*.

Il a BOUTONNÉ son habit, قفل *qafel*.

BOUVIER, بقرار *baqqár*.

BOYAU, مصير *messyr*, pl. مصارين *messáryn*, مصارنه *massárenéh*, قصب *mesrán*, *misrán*; قصاب *qassab*, pl. اقصاب *éqsáb*.

BRACELET, دمليج *demlydj*; سوار *souár*, pl. اسوار *ássáouer*, *ássouár*; مقياس *miqyáss*.

BRAI, بياض *beyááá*.

BRAISE, جمرة *djemréh*, *guenréh*, pl. جمر *djoumr*; حمرة *homrah*, جمرة ذا *djedouah*, *djedouéh*, بصة العافية *djoumrah dé-l-aáfyéh*, نار *bessét nár*.

Il a BRAIT, نهر *nahq*, هدر *ha-der*, شنق *chanhaq*, شهنق *chehmaq*.

BRANCHE, غصن *ghom*, *ghousn*,

pl. انصان *éghsán*; فرع *ferá'*, pl. فرع *ferou'*.

BRANDON, مشعله *meche'lah*.

Il a BRAQUÉ (le canon), قوم *qaouam*, صوب *saouab*, قنن *qan-nan*, ضبط *dabatt*.

BRAS, دراع *deráa'*, درعه *dera'ah*, pl. ادرع *ádraa*, *adroura'* (en berbère, اكل *éguil*).

— Avant-Bras, ساعد *sá'id*; زند *zend*, pl. زنود *zenoud*.

— Bras de mer, لسان البحر *lessán él-bahar*.

BRASIER, حريقه *heryqah*, منغل *manghal*, فقيرة *feguyrah* (en espagnol, *hogueru*).

BRASSE (mesure), دراع *deráa'*, درعه *dera'ah*; باع *báa'*, pl. باعات *bá'át*; بيك *pyk*.

— Deux Brasses, دراعين *derá'eyn*, *derá'ayn*.

BRAVACHE, عتر *a'ler*, pl. عترة *a'louréh*.

BRAVE, جدع *djadaa*, *gadaa*, شاجع *chadjaa*, *chagaa*, شاجع *chádji*, شجيع *chedjya'*, *cheguy'*, شجيع *sedjy'*, شجاج *chaddjáa'*.

— Un Brave homme, رجل مليح *radjól melyh*, *ragel melyh*.

Il a BRAVÉ, غار *ghâr*.

BRAVOURE, شجاعة *chedjd'ah*.

BRÈBE (nom de peuple). (Voy. BERBÈRE.)

BREBIS, نعجه *ghanaméh*, غنمه *naadjah*, نا' djéh, نا' guéh; غنم *ghanam*, pl. غنوم *ghounoum* (en berbère, ouley).

BRÈCHE, طبقه *noqbéh*, نقبه *toq-béh*, كسرة *kesréh*, هدة *heddéh*.

— de muraille, فتحه ذا الحيط *fatihah dé-'l-haytt*; تغرة *teggharah*, pl. تغر *togghor*.

— Il a fait Brèche au rempart, سور تغر *tagghar és-sour*.

— Il a fait une Brèche au sabre, فتح السيف *faddjam és-seyf*.

Il a BREDOUILLÉ, ترتر *tartar*, terter, هيج *héyéh*, هبرج *habradj*, hebredj.

BREF, قصير *qassyr*, pl. قصار *qissár*.

BREVET, براءة *bardá*.

BREUVAGE. (Voy. BOISSON.)

BRIDE, لجم *ledjem*, leguem, ledjam; عنان *éénán*, pl. عنون *eu'-noun*; لجام *ledjám*, صرة *sorrah*.

— Bride de mulet, صريمه *serymah*, سریمه *seryméh*.

— Retiens la Bride, شد اللجم *chedd él-ledjem*.

Il a BRIDÉ, لجم *éldjem*, élguem, تلجم *teleddjem*, لجم *leddjem*.

— Bride le cheval (impératif), حظ *hatt él-ledjem li-l-a'oud*.

BRIGADE, اوجاق *áoudjâq*, وجاق *oudjâq*, ougâq, pl. وجاقات *oudjâqât*.

BRIGAND, لصوص *less*, pl. لصوص *lessous*; غزو *ghazou*; سارق *sâreq*, sâriq, pl. سارقين *sâreqyn*; حرامي *harâmy*, pl. حراميه *harâmyyéh*; سفار *saffâr*, seffâr.

BRIGANDAGE, لصوصه *lessoussah*, شناعة *chind'ah*.

— Il a commis des Brigandages, نلصص *telesses*.

— Il a BRIGUÉ, طلب *talab*.

BRILLANT (subst.), جلا *djelâ*, نورق *neouraq*, رونق *reouneq*, رونق *rounaq*.

— Un Brillant (diamant), ألماس *élmâss*.

BRILLANT (adj.), لالى *lámé'*, لالى *lâly*, بارق *bâreq*, ضوى *daouy*.

Il a BRILLÉ, نور *naouer*, naouar, لمع *lamaa*, لالا *lâlâ*, برق *bareq*, ضوا *daouâ*.

BRIN, عرق *eerq*; شتل *chell*, pl. شتول *chotoul*.

BRIQUE, طوب *toub*, توب *toub*, لاجور *ládjour*; أجرة *ádjeréh*, pl. لاجور *ádjour*, أجور *ádjour*; لاجور *ladjour*, لاجور *ledjour*.

— Brique de savon, لوح الصابون *louh és-sáboun*.

BRIQUETERIE, فرن متاع الاجور *form metá'a-'l-ádjour*.

BRIQUET, قداح *zenád*, زناد *qadáh*.

— Il a battu le Briquet, قداح *qadáh*.

— Fabricant de Briquets, زنايدي *zenáydy*.

La BRISE, ریح *ryh*, نسيم *nes-sym*.

BRISÉ, مكسور *moukasser*, مكسور *maksour*.

Il a BRISÉ, كسر *kasser*, *kassar*, سحق *sahq*, فسح *fesekh*, سحق *sahan*, طحن *tahan*, ررض *radradd*, صدم *sadam*.

— Il a été Brisé, il s'est Brisé, انكسر *énkasser*.

BRISEMENT, فسح *fesekh*, سحق *sahq*.

BRISURE, تكسير *teksyr*.

BROC, ابريق *ábryq*.

BROCANTEUR, دلال *dellál*, دلالين *dellályn*, pl.

BROCARD, ديباج *dybádj*.

BROCHE, سفود *souffoud*, pl. سفايد *sesáfyd*; سيخ *sykh*, pl. اسياخ *ásyákh*; مشوا *michoud*.

— Il a mis à la Broche, شوا *chaoud*, *choud*.

— Il a tourné la Broche, قتل السبخ *fetel és-sykh*.

BROCHET, سمك الكراكي *semak él-keráky*.

BROCOLI, زنبوط *zenboull*.

Il a BRODÉ, طرز *terrez*.

— en couleurs, نقش *naqqach*.

— en or, en argent, زرکس *zarkas*.

BRODÉ, مطرز *motarrez*, مغيش *moghayech*.

BRODERIE, طرز *terez*, *terz*, *teraz*, تطريز *telryz*.

— en couleurs, نقش *neqch*, *naqch*.

— en or, قصبه *qassabéh*.

BRODEUR, طراز *terráz*, *tarráz*, pl. نقاش *naqqach*, طرازين *terrázyn*, نقاشي *naqichdjy*, قصابي *qassáby*.

— Brodeur sur cuir, قبورجى *qobourdjy*.

— Atelier de Brodeur sur cuir, قبورجيه *qobourdjyéh*.

BRODEUSE, طرازه *terrâzeh*.

Il a BRONCHÉ, اثير *aather*, ااتسر; *eesh*.

— Ne Bronchez pas, ou sinon gare à vous! لا تعثروا ولا الويل لكم *lá taatheroâ, ou-ellâ-'l-ouayl le-koum!*

BRONZE, نحاس *nahâss* (en berbère, تونكولت *toungoult*).

BRONZÉ, معدنى *maadeny*, pl. معدنيه *maadenyéh*.

BROSSE, مقشه *moqachéh*, شيتده *cheytah*.

Il a BROSSÉ, مسح *messèh*.

BROUILLARD, ضباب *dabâb*, *debâb*; غيم *gheym*, pl. غيوم *ghayoum*; ضبابه *zoulméh*, ظلمه *ghyâm*, *debâbèh*; غيمه *gheyméh*, pl. غيم *gheym* (en berbère, تلاس *telâss*).

Il a BROUILLÉ (mêlé), خلط *khalatt*.

— (troublé), نكت *khâbatt*, نكت *neket*, نكش *nekech*, شربك *charbak*.

— Il s'est Brouillé avec quelqu'un, خاصم *khâssèm*. (Voy. Il a eu une Altercation.)

— Le qâdy et lui se sont Brouillés, هو والقاضى تخاصموا بينهم *hou ou-él-qâddy tekhâssemoâ bayn-houm*.

BROUILLERIE, خصام *khessâm*, pl. خصايم *khessâym*; نزاع *nizâ'ah*. (Voy. ALTERCATION.)

BROUILLON d'écritures, مسوده *messaoudéh*, حجه *haddjeh*, *haggah*.

BROUSSAILLES, صبرات *sebbarât*. (Voy. BUISSON.)

Il a BROUTÉ, مرش *marach*, قرط *qaratt*.

BROUTILLES, قطع *qitta'*, *qettaa*.

BROYÉ, مدقوق *medqouq*.

Il a BROYÉ, سحق *sahaq*, سخن *sahan*, درس *derass*, *deress*, طحن *tahan*, *tahen*, رحا *rahâ*, دق *daqq*.

BROYEMENT, سحق *sahq*, دراس *dirâss*.

BRU, كنه *kennah*, *kennéh*, pl. كنات *kennât*, كناين *kenâyn*.

BRUINE, صر *sarr*, راويه *ráouyah*, *ráouyéh*, زميته *zemytéh*.

BRUIT, هدير *hadyr*, *hedyr*, غوشه *ghaouchéh*, ضجه *daddjéh*, *dagguéh*, شوشرة *chaoucharah*; صوت *sout*, pl. اصوات *âssouât*; عيطه *a'yttah*, عكره *a'krah*, عوشه *a'ouachah*.

Bruit du canon, هديرذا المدفع *sykh*,
hedyr dê-l-medfaa.

— Il a fait du Bruit, صاح *sâh*,
دادي *daddj*, عكر *a'kar*, عيط *a'yall*,
عوش *a'ouach*.

BRULANT, حارق *háreq, háriq*.

BRULÉ, محروق *mahrouq*.

Il a BRULÉ (v. a.), حرق *haraq*.

شعل *chaal*, أحرق *âhraq*.

— Il a Brûlé (v. n.), تشعل *te-*
cha'el, احترق *âhtaraq*, شاط *châtt*.

— Il a été Brûlé, حرق *houreq*,
أنحرق *ênharraq*.

BRULOT, حراقه *harrâqah*.

BRULURE, حرق *horq, herq*,
تحريق *tahryq*, احتراق *âhtîraq*,
أحراق *âhrâq*, حريق *haryq*.

BRUME. (Voy. BRODILLARD,
BRUINE.)

. BRUN, أسمر *âsmar, êsmer*, pl
سمر *soumour*.

— Brune, سمرا *samrâ*, pl. سمر
soumour, سمرات *samrât*.

Oc BRUNI, ذهب مسكول *dahab*
maskoul.

BRUNISSOIR, مصقله *mosqalah*,
مسكاه *moskalah*.

BRUSQUE, عجل *a'djel*.

BRUT, خام *khâm*, وسينخ *oues-*

sykh, غير ناطق *ghayr nâlleq*,
حيواني *hayouány*.

— La Brute, حيوان *hayouán*.

— Sucre Brut, سكر خام *soukker*
khâm.

BRUTAL, خشين *khachyn*, شميم
ghachym, واجش *ouâhech*,
غريزي *gharyzy*.

BRUTALITÉ, وحشه *ouahchah*,
وحشيه *ouahchyéh*.

Il a BU, شرب *charab, chereb*
(en berbère, أثوع *âtsou', êssou'*).

— Il Boit, كيشرب *keyechroub*.

— Bois (imp.) اشرب *êchrab*,
êchrob (en berbère, ثوع *tsoua',*
tseou').

— Qui a BU, شربان *charbán*.

— Il a BU à la régalaide, زرزق
zarzaq.

— Il a donné à Boire, سقى
saqâ, saqey.

— Donne-moi à Boire, استيني
êsqy-ny.

— Fais Boire mon cheval, اسقى
êsqy-l-hossân الحصان متاعى
metâ'y.

— Donne-moi un peu d'eau à
Boire, اعطيني شوية الما نشرب
âa'tty-ny choyét êl-mâ nechreb.

— Je Bois à ta santé, محبة فيك mohabbéh *fy-k*; — moi, à la tienne, *ou fy-k*.

— Le papier a Bu, نش الورق nachch *él-ouaraq*, نشاش الورق *él-ouaraq nechách*.

BUDON. (Foy. ABCÈS.)

— de peste, حمرة homrèh.

BUCHE. (Foy. Morceau de bois.)

BUCHER. (Foy. BRASIER.)

BUFFET. (Foy. ARMOIRE.)

BUFFLE, جاموس *djámouss*, *gámouss*, pl. جواميس *djaouámys*, *gaouámys*.

BUGIE (ville d'Afrique), بوجيه *Boudjayah*.

BUIS, بقس *baqs*, بقسيس *baq-sys*, شمسير *chemsyr*, شمسير *ichem-syr*, شمسان *chemsán*.

BUISSON, عليقة *o'llyqah*, pl. عليق *o'llayq*; قرطاب *qortab*. (Foy.

BRUSSAILLES.)

BULLE d'eau, بقبوقة *baqbouqah*, pl. بقابيق *beqábyq*; بقلوشه *baq-louchah*, pl. بقاليش *boqálych*. (Foy. BOUILLONNEMENT.)

BULLETIN, حاديث *hádyth*, pl. حوادث *haouádeth*; تذكرة *tezkerèh*, pl. تذكرات *tezkerát*.

BUREAU d'administration, ديوان *dyouán*.

— (table à écrire), مكتب *mak-teb*, pl. مكاتب *makátèb*.

BURETTE, ابريق *tbryq*.

BURIN, مقلع *meqalè'*, قلم حديد *qalam hadyd*.

Il a BURINÉ, نقش *naqach*.

BUT, حد *hedd*, pl. حدود *hedoud*; نيشان *nyyèh*, مرآم *merám*, نيشان *nichán*, نيشان *nychán*, امآج *ámádj*, حذف *hedef*; مقصد *meqsad*, pl. مقاصد *meqássed*.

— Il a atteint son But, لحق *lahaq* مرادة *mourád-ho*.

BUTIN, نهابه *nahabah*, نهابه *nahábèh*; غنایم *ghanymèh*, pl. غنایم *ghanâym*; قطرمة *qattarmah*, كسب *kesb*, مكسب *mokseb* (en berbère, *éssa'y*).

Il a BUTINÉ, نهب *neheb*, غنم *ghanam*, كسب *kesseb*.

BUTOR. (Foy. BALOURD, BÉ-LITRE, BRUTAL.)

BUTTE, ثل *thall*, *thell*, pl. ثلال *thelál*; ثله *thellèh*, pl. ثلاث *thellát*.

BUVEUR, شارب *cháreb*, pl. شارب *chouáreb*, شروب *chouroub*.

C

C, troisième lettre de l'alphabet français; dans sa double prononciation de Ç et de K, elle est analogue aux lettres arabes س et ص ou même ث pour le premier cas, et à ك ou ق pour le second.

ÇA ET LA, هنا هناك *haná honák*, هنأ هنأك *hená henák*, هون هونيك *houn hounyk*.

CABALE, شجب *chedjeb*; فتنة *fetnéh*, pl. فتنات *fetnát*; غصبه *ghasbéh*, pl. غصايب *ghassáyb*.

CABANE, خص *khass*, *khess*, pl. اخصاص *khessous*; اخصاص *ékhsáss*; خيمه *kheyméh*, pl. خيام *kheyám*.

CABARET, خماره *khamárah*, pl. خمارات *khamárát*.

CABARETIER, خمار *khemmár*, *khammár*, pl. خمارين *khemmáryn*, *khammáryn*.

CABAS, مقطوف *maqtaf*, pl. مقاطف *meqáttef*.

CABINET, مقصورة *maqsourah*, pl. مقاصير *meqássyr*; اوضه *óud-dah*, *áuddah*, خزنه *khaznéh*, خلوه *khelouéh*; حجره *hodjrah*, *hodjarah*, pl. حجرات *hodjarát*.

CABLE, رماة *rimmáh*; جبل *habel*, *habl*, pl. جبال *hebál*, اجبال *éhbál*; غمته *ghamenéh*, pl. غمات *ghamenát*.

Il s'est CABRÉ, قنطر *qantar*.

— Le cheval s'est Cabré et a renversé son cavalier, الفرس تقنطرت *el-fars teqantaré a'lá-l-khyál* ou *remet-ho*.

CACHÉ, مخفى *mokhtefy*, مخفى *mokhaffy*, مستور *mestour*.

Il a CACHÉ, ستر *seler*, *satar*, خفا *khafá*, اخفا *ékhsá*, غطا *ghattá*, خبأ *khabbá*.

— Il a Caché de l'argent dans la terre, طمر دراهم *temer deráhem*, *temm deráhem*.

— Cache! (imp.) خب *khobb* (en berbère, سنفى *senfy*).

Il s'est CACHÉ, انخفا *én khafá*,
تخبى *tekhabbü*, لطفى *lattü*.

— Je ne me Cache de personne,
من الناس مانى مخفى من الناس
má-ny mekhafy min én-nás.

CACHET, خاتم *khátem*, ختم *kha-*
tem, pl. خواتم *khoudtem*; ختومه
khatouméh, مهر *mouhour*.

Il a CACHETÉ, ختم *khetem*, *kha-*
tam, طبع *tabaa'*.

CACHETTE, وكر *oueker*, pl. اوكار
oukár; خفيه *khafyéh*, اختفا *khhtifá*;

— En Cachette, بالخبية *bi-'l-*
khafyah, بسر *be-serr*.

CACHOT, ديماس *dymáss*,
ديماميس *dámouss*, pl. دياميس
deyâmyss; سجن *sedjen*, pl. سجون
soudjoun; حبس *habs*, pl. حبوس
hebouss.

CACOCYME, مخستك *mokhas-*
tek.

CADASTRE, دفتر الاملاك *deftar*
el-âmlâk.

CADAVRE, جيف *djyf*, pl.
اجياف *âdjyâf*; جيفه *djyféh*, pl.
جيفات *djyfat*; جيف *djouyf*;
ميت *méyt*, pl. اموات *âmouât*;
جتة *djattéh*, pl. جتت *djetit*; قتيل
qatyl, pl. قتلا *qotelâ*.

CADEAU, هديتة *hedyyéh*, بخشيش
bakhchych.

CADENAS, قفيل *qaf*, *qof*, pl.
اقفال *âqfâl*.

CADENCE, وزن *ouesn*.

Il a CADENCÉ, وزن *ouezen*.

CADET, صغير *saghyr*, *sagheyr*,
اصغر *âsghar*.

CADI. (Voy. QADY.)

CADIX (ville d'Espagne), قانس
Qâdess, *Qâdiss*, قالص *Qâless*,
Qâliss.

CADRAN, ساعه *sâ'ah*, قدر *qadr*.

— Cadran solaire, ساعه شمسيه
sâ'ah chemsyéh.

CADUC (débile), ضعيف *da'yf*,
هركيل *herkyl*.

— Mal Caduc, صرع *seraa'*.

— Qui tombe du mal Caduc,
مصروع *mesrou'*.

CAFÉ en liqueur ou en poudre,
قهوة *qahouah*, *qahouéh*, قحوا *qah-*
ouâ.

— en grains, بن *bonn*.

— (boutique), دكان قهوة *douk-*
kân qahouéh.

CAFETIER, قهوهجي *qahouahdjy*.

CAFETIÈRE, بقراج *baqrâdj*,
ابريق متاع القهوة *âbryq*

CAMPAGNE, صحراء *berryéh*; سحرأه *sahr'ih*, pl. صحرات *sahrát*; بقعه *beqa'ah*, pl. بقعات *beqa'át*; سهل *sehcl*, خلا *khalá*, غيظ *gheytl*, ريف *ryf*, جنان *djenán*.

— Nous passerons la nuit à la Campagne, احنا نبات في الجنان *élná nebát fy-'l-djenán*.

Il a CAMPÉ, عسكر *aaskar*, وطق *ouattaq*.

— Les soldats sont Campés sur le bord de la mer, الجنود معسكرين *él-djenoud ma'askeryn a'lá chatt èl-bahar*.

CAMPBRE, كافور *káfour*.

CAMUS, افطس *áftas*, pl. فطس *fouts*.

CANAILLE, عواتم *sefléh*, سفله *a'ouámm*, اسفل الناس *ásfal énnás*.

CANAL, قنايه *sáqyah*, ساقيه *qanáyéh*, قناه *qaná*, pl. قنا *qaná*, خليج *qenouát*; ترعاع *teráa'*, قنوات *khalydj*, *khalyg*.

CANARD, برك *bork*, pl. براك *brák*; بيت *bett*, *batt*, pl. بطوط *bet-toutt*; بطه *battah*.

CANCER (ulcère), أكله *ákléh*, *ákléh*.

— Cancer (signe du zodiaque), برج السرطان *bourdj ès-serettán*.

CANCRE (écrevisse), سرطان *ser-tán*, *serettán*; صلطعان *seletta'an*, pl. صلاطين *selátta'yn*; ابو جنبه *ábou djelanhah*.

CANDÉLABRE, شمعدان *chama'dán*.

CANDEUR, صفوة *safouéh*, صفو *safou*.

SUCRE CANDI, سكر نبات *soukker nebát*.

CANDIDAT, طالب *táleb*, pl. طالبين *tálebyn*.

CANDIDE, صافي *sáfy*, صييح *nessyh*, لوى *láouy*, طاهر *táher*.

CANDIE (île de la Méditerranée), كريد *Kiryd*, قنديا *Qandyá*, قريطش *Qirytlech*, جريت *Djeryt*.

CANEVAS, خيس *kheyss*; جنفاص *djensfás*, pl. جنافيص *djenáfyss*.

JOUS CANICULAIRES, أيام باحور *áyyám báhour*.

CANICULE (constellation), الكلب *él-kelb*, شعري *che'rä*.

CANIF, متوى *matouä*, موس *mous*, مقشاط *mobrä*, مقطوع *maqtou'*.

Dent CANINE, نَاب *náb*, pl. نيب *neyb*, *nyb*.

CANNE (bâton), خيزران *khayz-ránah*, زلاط *zolláu*. (Voy. BÂTON.)

— à sucre, قصابه *qassabéh*, قصبه *qassabéh*, pl. قصب *qesseb* (en berbère, اغنم ازدن *ághanim áziden*).

— (roseau), قضيب *qaddyb*, pl. قضبان *qodbán*, *qedbán* (en berbère, تاغنم *tághanim*).

CANNELLE, القرفة الهنديه *el-qarfah el-hindyah*, عود قرفه *ou'oud qerféh*.

— de fontaine, حنفية *hanefyéh*.

CANON, مدفع *madfa'*, *medfaa*, *midfa'*, pl. مدافع *medáfè'*.

— Il a chargé le Canon, عمر المدفع *a'mer el-medfa'*.

— Il a tiré le Canon, صيَّب المدفع *sayyeb el-medfa'*, *seyyeb el-medfaa*.

— On a tiré deux coups de Canon du fort, القلعه من المدافع من القلعه *sayyebou zoudj medáfè' min el-qala'ah*.

— Bruit du Canon, حس المدفع *hass el-medfa'*.

— Canon (règle, ordonnance), قانون *qánoun*, pl. قوانين *qaouányn*.

Il a CANONNÉ. (Voy. Il a tiré le Canon.)

CANONNIER, طوباجي *toubidjy*, طوبجي *toubdjy*.

CANOT, فنوك *felouk*, سندال *sendál*, باركوا *bárkou*, كارب *gárb*. (Voy. BATEAU, CHALOUPE.)

CANTATRICE. (Voy. CHANTEUSE.)

CANTHARIDE, ناس *nás*, ذبانه *debbánah de-l-Hend*.

CANTIQUE, مزموور *mezmour*, pl. مزامير *mezámýr*; تسبيح *tesbihah*; نشيد *nechyd*, pl. انشاد *énchád*.

CANTON, نواحيه *ndhyéh*, pl. نواحي *naouáhy*.

CAP, راس *rás*, pl. رؤوس *rououss*; راس ذا الجبل *rás de-l-djebel*.

CAPABLE, قادر *qáder*, قابل *qábel*, قابيل *qábil*, فهميم *fehým*, معرف *ma'ref*, *ma'rif*.

— Il n'est pas Capable de cet emploi, هذه الوكيه ما هي خرجت *hadéh el-oukelyéh má hy kherdj-ho*.

CAPACITÉ d'esprit, معرفه *ma'refèh*, *ma'rifèh*, قابليه *qábelyéh*.

— d'un vase, قدر *qadr*.

CAPE, CAPOTE (vêtement), غطا *ghattá*, pl. اغطيه *éghtyéh*; منديل *mandyl*, pl. مناديل *menádyt*; ايزار

tyzár, pl. يزر *youzr*; جبّة *dfobbéh*,
كبود *kabboud*.

CAPILLAIRE (plante), كزبرة البير, *kouzberet él-byr*, كزبرة ذا البير *kouzberah dé-'l-byr*.

CAPITAINE de soldats, رئيس *reyss*,
reyss, ريس *ráyss*, رئيس *reyss*, pl.
اغوات *ryás*; اغا *ághá*, pl. اغوات
ághaouád; قايد *qáyd*.

— de vaisseau, رئيس *reyyss*,
قبطان *qabtán*, pl. قباطين *qobáltyn*.
— de voleurs, لاييس الكراميه,
láys él-harámyéh.

Le CAPITAL d'un bien, رَسْمَال
rous mál, راس المال *ráss él-mál*,
راس, راس *ráss dé-'l-mál*, راس
مال *ráss mál*.

— d'une dette, اصل الدين *ásl*
él-deyn.

CAPITAL (adj.), اصلي *ásly*,
راسي *rássy*, ريسي *reyssy*.

— Ville Capitale, بلد التخت
beled éltekhét.

— Crime Capital, خطيه راسيه,
khattyéh rássyéh, خطيه ريسيه
khattyéh reyssyéh.

Il a CAPITALISÉ, رَسْمَل *rasmal*.

CAPITATION, خراج *kharádj*, pl.
خراجات *kherádját*; جزيه *djezyéh*.

CAPITULATION, عهد *a'hed*, pl.
عهود *ou'houd*, مصالحه *mossáléhah*.

Il a CAPITULÉ, عاهد *a'áhed*, شرط
charatt.

CÂPRE, قَبَار *qoubbár*, *qabbár*.
كَبَار *kabbár*, pl. كَبَارِين *kabbáryn*,
كَبْرَة *kabarah*, *kebiréh*.

— Câpres confites au vinaigre,
قَبَار مَكْبُوس *qabbár makbouss*.

CAPRICE, عنصل *a'nsal*, عنصله
a'nselah, pl. عناصل *e'nássel*; غرص
gharsa én-nefs.

CAPRICIEUX, متلون *molleouen*,
مغْتَبِر *moghayyer*.

Le CAPRICORNE (signe du zo-
dique), برج الجدى *bourdj él-
djedy*.

CAPSULE. (Voy. BOÎTE.)

CAPTIF, اسير *ássyr*, *éssyr*, يسير
yssyr, pl. اسرا *ésrá*, اسراة *ésráh*.

CAPTIVITÉ, اسر *ésr*, يسر *youzr*,
عبودية *e'boudyéh*, سبي *seby*, *sebä*.

CAPUCHON, لَبَادَة *lebbádéh*, pl.
لبادات *lebbádat*; قَلُوس *qalloussah*,
قلاليس *qalloussát*, pl. قلابيس
qelályss, قبايع *qabbá'ah*, pl. قبابيع
qebáby'.

CAQUET. (Voy. BABIL, BALI-
VERNE, BAVARDAGE.)

CAR, ان *énn*, فان *se-énn*, لان *le-énn*, أما *éhne-má*, زما *za'má*.

CARABINE, مكحلة *mokahelah* (en berbère, امدبغ *émodabagh*).

CARACTÈRE (naturel), طبع *teba'*, خلق *taby'ah*, شمال *chemál*, خلق *khalk*.

— d'écriture, خط *khatt*, pl. خطوط *khettoutt*; كتب *ketb*, حرف *harf*.

CARAFE, قزازة *qazázeh*, pl. قزازات *qazázát*.

CARAT. (*Voy. KARAT.*)

CARAVANE, قافلة *qáfléh*, *qáflah*, *qáflah*, pl. قوافل *qeouáfel*, *qaouáfel*; قفل *qaf*, pl. قفول *qefoul*; ركوب *roukoub*.

CARAVANSÉRAIL, خان *khán*, وكالة *oukáléh*.

CARCAN, طوق *touq*, *taug*, *taouq*, pl. اطواق *touáq*, طواق *étouáq*; بغرمه *beghormah*, pl. بغرم *boghorm*.

Il a CARDÉ, حلاج *haledj*, *haladj*, نقش *mechett*, ندف *nadef*, نقش *naqach*.

CARDEUR, حلاج *haledj*, حلاج *halládj*.

CARDON d'Espagne, قناربه *qan-náryah*, كرنين *guernyn*.

CARÈNE, قارينه *qárynah* (en espagnol, *carena*), قعور *qa'our*.

CARESSE, لطف *loutf*, pl. لطف *lettouf*, *lottouf*.

Il a CARESSÉ, لاطف *láttef*.

— Ellea Caressé, لاطفت *láttefett*.

CARMEL (montagne de Syrie), كرم *Karmel*.

CARMIN, قرمز *qermez*.

CARMONA (v. d'Espagne), قرمونه *Qarmounah*.

CARNAGE, قتل *qatl*, pl. قتال *qittál*; مقاتله *moqáteléh*.

CARNASSIER, لاحم *láhim*, زفوري *zefoury*.

CAROTTE, جزر *djezer*, *guezr*, pl. جزار *djezár*, *guezár*; سفناريا *sefonáryá*.

CAROUBE, خروب *kharoub*.

CAROUBIER, شجرة ذا الخروب *chedjrah dé-l-kharroub*.

CARRÉ, مربع *morabbaa* (en berbère, لاربعى *lórba'y*).

CARREAU de pierre, بلط *balatt*, الحجر المنجور *él-hadjar él-mendjour*.

— de vitre, قزازة *qezázah*, pl. قزازات *qezázát*; ورقه ذا الزجاج *ouerqah dé-'z z idj*.

— (coussin), مقعد *maqa'ad*.

CARREFOUR, مشرع *mechrè'*, pl. شارع *mechàri'*; ساحه *sàhah*, pl. ساحات *sàhât*; فسحة *fashah*, pl. فسحات *fashât*; مفرق *mefreq*, pl. مفارق *mefàreq*; مصلبه *mossalbah*, pl. مصلبات *mossalbat*; مفرق ذا الطروق *mefraq dè-'l-torouq*.

CARRELET (grosse aiguille), مسلة *mesellèh*.

CARRELEUR, مبلأطي *moballàtty*.

CARRIÈRE de course, de lutte.

(Foy. ARÈNE.)

CARTHAGE (ville anc. d'Afrique), قرخيدونيه *Qarkhydounyah*.

CARTHAGÈNE (ville d'Espagne), قرطاجنه *Qartàgenèh*.

CARTE, كغاط *kaghàtt*, كاغد *kághid*.

— Jeu de Cartes, لعب الورق *laab èl-ouereq*.

CARTILAGE, شرشوف *cherchouf*, pl. شراشيف *cheràchyf*.

CARTON, مقاوا *kághid*, كاغد *mouqàouá*.

CARVI (pl.), كرويه *kerouyyah* (en espagnol, *alcaravea*).

CAS (accident), عارض *a'áredd*, pl. عوارض *a'ouáridd*; قضا *qaddá*; وقايعة *ouqy'ah*, pl. وقايعة *ouqáya'*.

— Si, par cas, il arrivait, إذا وقع *ézà ouaqa'*, إذا كان *ézà kán*.

— En ce cas, بهذا الموقع *be-hadà-'l-mouqa'*, بهذا الحال *be-hadà-'l-hál*.

— En Cas de nécessité, في حال الضرورة *fy hál èd-derourèh*.

— Cas de la déclinaison, علامات الأعراب *è'lámát èl-'ráb*.

— (estime) قيمه *qeymèh*.

— Je fais Cas de lui, له قيمه *le-ho qeymèh a'nd-y*.

CASAQUE, كرتك *kourtouk*, pl. كراتك *korátek*; قنطش *qontoch*.

CASEMATE, مطمورة *matmourah*, كمره *kamarah*.

CASQUE, قبعة *qoba'ah*; خودة *khoudèh*, pl. خودات *khoudát*.

— Visière du Casque, وجهة الخودة *oudjhet èl-khoudah*.

CASQUETTE, طربوش *tarbouch*, نص رأس *nouss ráss*.

CASSE (drogue), خيار شمبر *khyár chembar*, خيار شنبار *khyár chonbár*.

CASSÉ (brisé), متكسر *molkasser*. (Foy. BRISÉ.)

Il a CASSÉ. (Foy. Il a BRISÉ.)

— un magistrat, عزل *a'zzal*, زركن *zerken*.

Il a CASSÉ un jugement, هلك قضيه *deftar, defter*, pl. *defât, r;*
halak qaddyéh. (Voy. Il a ANNULÉ.)

— Casse! (imp.) اكسر *óksour*
 (en berbère, ارز *érx*).

Il a été CASSÉ, تكسر *tekasser*,
 انكسر *énkasser.* (Voy. Il a été BRISÉ.)

CASSEROLE, مقلى *tdouah*, مقلی
mouqlä.

CASSETTE, بشتخته *bechetkhetah*,
 pl. بشتختات *bechetkhetât;* عليه
eu'lbéh. (Voy. CAISSE, BOÎTE.)

CASSIA-LIGNEA (drogue), ساينحه
selykhah.

CASSOLETTE, بخوريد *bakhouryah.*

CASSONADE. (Voy. Sucre BRUT.)

CASSURE, كسر *kesr*, هرس *hours.*
 (Voy. BRISEMENT, BRISURE.)

CASTAGNETTES, زيل *zyl*, صنوح
senoudj, senoug, كاس *kâss*, صلاصل
selâssel, سجات *djelâdjil*, جلاجل
saddjât, saggût.

— Joueur de Castagnettes, ستاج
sannâdj, sannâg.

CASTOR, كلب ذا الما *kelb dé'l-mâ.*

CASUEL (fortuit), عارض *a'âridd*,
 عارضى *a'âriddy*, اتناقى *ittisâqy*,
 صدق *sadef.*

CATACLYSME, طوفان *toufân.*

CATALOGUE, دفتر *zemâm;* دفتر

deftar, defter, pl. *defât, r;*
 فهرسد *fehresséh;* قنداق *qandâq*,
 pl. قناديق *qenâdyq.*

CATAPLASME, لزوق *lezouq;* لزقه
lezqah, pl. لزقات *lezqât;* لسقا
lasqâ.

CATARACTE de fleuve, شلال *chel-*
lâl, شلاله *chelâléh.*

CATARRHE, نوازل *neouâzel,*
nouâzil; حادر *hâder*, pl. حدور
he-
dour; ززله *zizléh*, pl. ززلات
zizlât,
 زوازل *souâzel;* تسقيط
tesqytt, pl.
 سقطه *tesâqytt;* سقوط
seqoutt; سقات
soqtah, pl. سقات
soqtât; وواح
rouâh.

CATASTROPHE. (Voy. ACCIDENT,
 ADVERSITÉ.)

CATÉCHISME, تايخيص الدين
talkhyss éd-dyn, تعليم الدين
ta'a-
lym éd-dyn.

CATHÉDRALE. (Voy. BASILIQUE.)

CATHOLIQUE, قاطولوكى
qâttouluky, لاطين
lâttyyn, كاتوليقي
kâtoulyqy.

CAUCASE (mont. d'Asie), قاف
Qâf.

CAUSE (motif), سبب *sebeb*, pl.
esbâb, سببايب *sebâyib;*
 سيرات *syrah*, pl. سيرة
syrát; عله *eu'léh*, pl. علات
eu'lât,
 علل *eu'loul.*

CAUSE (procès), بايث *bá'yth*,
bá'yss; دين *dyn*; شغل *chogl*, pl.
choghoul, اشغال *dehghál*;
 دعوة *da'ouéh*, pl. دعوات *da'ouát*.

— A Cause de, à Cause que, من
 أجل *min ádjil*, *min ádjel*, *min águel*,
 بسبب *be-sebeb énn*, لان *le-énn*,
 لاجل *li-ádjel má*, لاجل ما *li-ádjel má*.

— Je n'en suis pas Cause, ما هو
 ما كنت سبب *má hou men-ny*,
 لهذا *má kont sebeb li-hadá*.

— Il a été emprisonné à Cause de
 toi, من تحت راسك انحبس *min*
taht ráss-ak énhabess.

— Il a perdu sa Cause auprès du
 juge, خسر دعوته عند القاضي *khes-*
ser da'out-ho a'nd él-qáddy.

Il a CAUSÉ, سبب *sabbeb*.

— (babillé), هذر *heder*.

CAUSEUR (bavard), هاذر *háder*.
 (Foy. BABILLARD.)

CAUSTIQUE, كاويا *káouyá*.

CAUTÈRE, كتي *keyy*, كيه *kyyah*,
 pl. كيات *hyyát*; حمصه *hommoussah*.

Il a CAUTÉRISÉ, كوا *kaouá*.

CAUTION et CAUTIONNEMENT,
 كفاله *kefáléh*, تكفيل *tekaffoul*,
 رهين *rehyn*, ضمان *dammán*,
 ضمانه *damánéh*.

— Celui qui sert de Caution,
 كفاله *káfel*, كفيل *káfyl*, pl. كفلاء
kofelá; مضمون *medmoun*, pl.
 مضامن *medámen*; مكفول *makfoul*.

— Il a accepté pour Caution,
 ارتضا في كفاله *érteddá fy kefáléh*.

— Nous avons donné Caution,
 نحن اعطينا كفاله *nahn á'ueyná*
kefáléh.

Il a CAUTIONNÉ, ضمن *damen*,
 كفل *kefel*.

CAVALE, عودة *a'oudah*; زمكه
zamkah, pl. زمكات *zamkát*; حياه
hodjlah, pl. حجلات *hodjlát*.

CAVALERIE, سييب *sebyb*, خياله
kheyálah, *khyáléh*.

CAVALIER, فارس *fáres*, pl. فوارس
fouáres, فرسان *farsán*; خييال
khayyál, *kheyyál*, pl. خياله *kheyá-*
léh (en berbère, دمنای *demná'y*).

CAVE, CAVEAU, مطمورة *mat-*
mourah, مخزن *makhzen*, خزانه
khezánéh, خشخاشه *khachkháchah*,
 جورة *djouréh*.

CAVERNE, غار *ghár*, pl. غيران
ghyrán. (Foy. ANTRE.)

CAVIAR, حويار *haouyár*.

CE, CET (pr. dém.), ذا *dá*, *dé*,
 ده *déh*, هذا *hadá*, هل *hel*.

CETTE, ذه *déh*, هذه *hadéh*, هدى *déhy*, ذى *dý*, هدى *hady*, هل *hel*.

— Ces, هلا *hel*, اولاً *áoulá*, هولاء *haoulá*; هولى *houly*, هولاء *houlay*, هذولين *hedouly*, هذولى *hedouly*, هذولى *hedoulyn*, هدى *hady* هوم.

— Ce qui, Ce que, ما *má*, شى *chy* *állady*, شى *chy* *éllý*.

— Ce que tu dis, ما تقول، *má te-qoul-ho*, شى *chy* *éllý* *te-qoul-ho*.

— Ce qui lui platt, ما يربده *má yryd-ho*.

— Je ne comprends pas Ce que vous dites, لا افهم شى ما تقولوا *lá áfhem chy má teqouloú entóh*.

— Je ne sais pas Ce qui est arrivé, لا اعرف شى ما جرى *lá d'raf chy má djerä*.

— C'est lui, هذا هو *hadá hou*.

— C'est moi, انا هو *áná hou*.

— C'est toi, انت هو *ént hou*.

— C'est-à-dire, يعنى *ya'ny*, اعنى *áa'ny*.

— C'est pourquoi, لاجل ذلك *lájl díjel zelik*.

— C'est à vous maintenant d'attaquer l'ennemi, ببسقا عليكم ان *ibisqa álikm an*

تغزوا العدو *yebqá a'ley-koum én teghsou él-a'dou*.

CÉANS, هنا *hená*, هنه *hené*, هنا *honá*, فى هذا *fy hadé-'d-dár*, الدار *fy hadá-'l-beyt*

CECI, ذا *dá*, ذه *déh*, هذا *hadá*, ذول *háddá*, هذولى *hedouly*, ذول *doul*, ذولى *douly*.

CÉCITÉ. (Voy. AVEUGLEMENT.)
Il a CÉDÉ, ترك *tarek*, terek, سلم *sellem*, بخشش *bakh-chach*.

CÉDRAT, ترنج *tourondj*, trondj.

CÉDRE, ارز *érs*, árs, ارز *ár-zéh*, érséh.

CÉDULE, تذكره *tezkeréh*; تسكره *teskeréh*, pl. تساكر *tessaker*; تمسك *temessik*, pl. تمسكات *temessikát*; يك *khatt yd-ho*.

Il a CEINT, احط *éhatt*, حزم *haxam*, زتر *zannar*, دار *dár*, قماط *qamatt*.

CEINTURE, حزام *hazám*, hezám, pl. حزم *hezam*; زنار *zonnár*, pl. زنابير *zenányr*; منطقه *mentaqaqah*, pl. منطقات *mentaqaát*; مضمه *mod-dammah*, كرزيه *korzyah*.

— de femme, رخت *rekht*, pl. رخوت *rekhout*.

CEINTURE à mettre de l'argent, كمر *kemer*, pl. كمرات *kemrát*.

CEINTURON. (Voy. BAUDRIER.)

CELA. (Voy. CELUI-LA.)

Il a CÉLÉ, كتم *katam*, *kelem*, ستر *satar*. (Voy. Il a CACHÉ.)

CÉLÈBRE, مشهور *mechhour*, شهير *chahyr*, محبوب *medjhour*.

— Il a été Célèbre, شهر *échhar*.

Il a CÉLÉBRÉ, مدح *medéh*.

— la messe, قدس *qaddass*.

CÉLÉBRITÉ, شهره *chahrah*, *chohrah*, مدح *medh*; مسجد *medjd*, *megd*, ذكر *díkr*, *zík*.

CÉLERI, كرفس *kerfes*, *kerafs*, كرفز *kerfez*, *kerafs*, *keresf*.

CÉLÉRITÉ, خفة *khifféh*, نشاطه *nechátéh*. (Voy. AGILITÉ.)

CÉLESTE, سماوى *samáouy*, اسماء *ésmáouy*.

— Bleu Céleste. (Voy. BLEU.)

— Signes Célestes, بروج السماء *bouroudj és-semá*.

CÉLIBAT, عزوبه *a'zoubéh*, عزوبينه *a'zoubyéh*.

CÉLIBATAIRE (masc.), عزاب *a'zzéb*, اعزب *a'zab*, بكار *bekár*, عزى *a'zry*.

CÉLIBATAIRE (fém.), عزبه *aazebah*, عاتق *a'átíq*.

CELLULE. (V. CABINET, CHAMBRE.)

CELUI-CI, ذول *doul*, ذولى *douly*, هذولى *hedouly*. (Voy. CE.)

— Celle-ci. (Voy. CETTE.)

— Ceux-ci, هم *houm*. (Voy. CES.)

— Ces deux-ci (masc.), دان *dán*, هذين *deyn*, هذان *hadán*, هذين *hadeyn*; (fém.) تان *tán*, تين *teyn*, هاتان *hatán*, هاتين *hateyn*, هاتان *hátán*, هاتين *háteyn*.

CELUI-LA, ذلك *dalík*, ذالك *dálek*, ذاك *dák*, هذاك *hadák*.

— Celle-là, تلك *telk*, *tilk*, ذكها *dek-há*, ذيك *dík*, هذيك *hadyk*.

— Ceux-là, Celles-là, اوليك *áoulayk*, اولايك *áouláyk*, هولايك *haouláyk*, هذوليك *haouláyk*, هذوليك *hedouleyk*, ذكهم *dek-houm*, ذكهمتى *dek-hoummy*.

— Ces deux-là (masc.), ذانك *dáneq*, ذينك *deyneq*; (fém.) تانك *táneq*, تينك *teyneq*.

— Celui qui, الذى *állady*, *éllady*, *éllazy*, الى *álly*, *éllý*, من *men*.

— Ceux qui, الذين *állady*, *éllady*, الى *éllý*, *álly*.

— Celle qui, التي *állaty, éllaty*,
إلى *éllý*. — Celles qui, لاتي *élláty*,
إلى *éllý*, لاواتي *éllaouáty*.

CELLIER, خزانة *khezánéh*, مخزن
makhzen.

CENDRE, رماد *roumád*, pl. رمود
roumoud, رمد *romod*.

— chaude, ملة *melléh*, pl. ملات
mellát.

CENDRÉ (couleur), رمادي *remády*.

CÉNOBITE, كشيح *kechych*.

CENS, محصول *mahsoul*.

CENSEUR, فضولي *feddouly*, pl.
فضولين *feddoulyn*; مفتش *mou-*
feltich.

CENSURE, تاديب *ádáb*, تاديب
tádyb. (Voy. BLÂME, EXAMEN.)

Il a CENSURÉ, نفوض *tesfouddal*.
(Voy. Il a BLÂMÉ, Il a EXAMINÉ.)

CENT, ميه *myah, meyah, myéh*,
meyh, مايه *máyh*, *méyh* (en ber-
bère, تميادان *tameyádán*).

— Deux Cents, ميتين *myteyn*,
myteyn (en berbère, تمنات
sen temát).

— Un Cent pesant (quintal),
قنطار *qontár*.

— Cent un, ميه واحد *myéh ou*
ouáhed.

— Cent deux, ميه واثنين *myéh*
ou éhneyn.

— Cent vingt, ميه وعشرين *myéh*
ou a'chryn.

— Cent vingt et un, ميه واحد
وتشرين *myéh ouáhed ou a'chryn*.

— Cent trente, ميه وثلاثين *myéh*
ou theldáthyn.

— Cent quarante, ميه واربعين
myéh ou árba'yn.

— Cent cinquante, ميه وخمسين
myéh ou khamsyn.

— Cent mille, مة لاف *myét*
élf, كرة *karrah*.

CENTAURÉE (plante), قنطاريون
qentáouryoun, قنطاريون *qentaryoun*.

CENTENAIRE, مئوي *meyouy*.

GENTIÈME (n. ord.), الميه *él-myéh*,
المايه *él-máyh*.

CENTRAL, وسطاني *ouestány*.

CENTRE, وسط *ouest, oust*, مركز
merkez.

Le CENT UNIÈME (n. ord.), الميه
والواحد *él-myéh ou él-ouáhed*,
الحادي والميه *él-hády ou él-myéh*,
الميه لأول بعد الميه *él-áouel ba'd él-myéh*.

— (fém.), الحادي والميه *él-há-*
dyéh ou él-myéh, الميه والواحد
él-myéh ou él-ouáhidéh.

CENTUPLE, مايدة ضعف *máyet dou'f*.

CEP de vigne, جفنه *djesnéh*,
guesnéh, pl. جفان *djesán*; داليه
dályéh, *dályah*.

CEPENDANT, لكن *lakin*, *lekin*,
líken, ولكن *láken*, ولكن *oulekin*.

CÉRAT, بيداج *bydádj*, *bydáq*.

CERCEAU, اطار *átár*.

— Fabricant de Cerceaux, اطار
átár.

CERCLE, دور *dour*, pl. ادوار
ádouár; دايرة *dáyráh*, *dáyréh*.

— En bois, en fer, de barrique,
طار *táreh*, زنار *zonnár*;
حزام *hezám*, pl. حزامات *hezámát*.

CERCUEIL. (Foy. BIÈRE.)

CÉRÉMONIE, تكريم *tekrym*,
تكليف *tyhyl*, توقيف *touqyr*,
teklyf. (Foy. APPAREIL.)

— Sans Cérémonie, من غير
min ghayr teklyf.

CERF, ليين *leyyen*, *lyyen*, عل *eu'l*,
عول *eu'oul*, ايل *áyel*, غزال *ghazál*.

CERFEUIL, كرفس *kerfes*, كرفس
keráfes, كزبر *kousber*,
kouzberah.

CERISE, حب الملوك *habb el-*
moulouk, قيراس *qyrás*, كيراس

kyrás, كراص *karás*, قراصيه *qe-*
rássyéh.

CERISIER, شجرة ذا الحب الملوك
chedjrah dé'l-habb el-moulouk.

Il a CERNÉ, دار *dár*.

CERNEAU, قلب الجوزة *qalb el-*
djouzah.

CERTAIN, حقيق *haqq*, حقيق
haqq, مقرر *moqerrer*, محقق *mo-*
haqq, مثبت *math-*
bout. (Foy. ASSURÉ.)

— Cela est Certain, il n'y a pas
de doute, هذا حق ما فيه شك *hadá*
haqq, má fi-h chekk.

— Un certain, un tel, فلان *fou-*
lán (en esp. *fulano*), بعض *baadd*.

— Un Certain jour, ذات يوم
dát yaum, ذات يوم *zát youm*,
youm min áyyám.

— Une Certaine ville, من مدينه
medyneh min el-modon.

— Un Certain homme, انسان
énsán min énnás.

— Le Certain vaut mieux que
l'incertain, الذى خير من الذى
el-haqqy kheyr min állazy
fy chekk.

CERTAINEMENT, CERTES, حقًا
haqqá, بالحق *bi'l-haqq*, بالحقيقه

bi-'l-haqyqah, في الحقيقه *fy-'l-haqyqah*. (Voy. ASSURÉMENT.)

CERTIFICAT, إعلان *e'lán*.

Il a CERTIFIÉ. (V. Il a AFFIRMÉ.)

CERTITUDE, حقيقه *haqyqyéh*, حق *haqyqah*, تحقيق *tehqyq*, حق *haqq*, صحه *sihhah*. (V. ASSURANCE.)

CÉRUSE, سبيداج *bárouq*, سبيداج *sbyddáj, sbyddág*.

CERVEAU, CERVELLE, مخ *mokkh*, pl. امخ *amakh*; موح *moukh*, pl. مخاخ *mekhakh*; دماغ *dimágh*, pl. دمغات *édmaghah*, اقاروى *áqarouy*, اخشخاش *ákhichkhách*.

— La Cerveille lui a tourné, زاغ عقله من راسه *zágh a'ql-ho min rása-ho*.

— C'est un homme sans Cerveille, ما عندة هو اخوت *hou ákhout*, معتول *má a'nd-ho maaqoul*.

CERVELAS, بصطارمه *bastárméh*, لوبوق *loubouq*.

CÉSAR (n. pr.), قيصر *Qayssar*, قيصار *Qayssár*.

CÉSARÉE (v. de Syrie), قيصاريه *Qayssáryéh*.

Il a CESSÉ (v. n.), زال *zál*, ازل *ázal*, انقطع *énqetta'*, بطل *battal*, كفى *keff*, خلاص *khalass*.

— La maladie a Cessé aujourd'hui, المرص انقطع اليوم *el-meridd énqetta' el-youm*.

— (v. a.), وفا *ouafá*, فرغ *faregh*, وفي *ouafey*.

— Tu as Cessé ton ouvrage, وفيت خدمتك *ouafyt khidmet-ak*.

— Il a Cessé de parler, فرغ من قوله *faregh min qoul-ho*.

Sans CESSÉ, دايمًا *dáymán*.

CESSION, تسليم *teslym*.

CESSIONNAIRE, متسلم *moutsellem*.

C'EST, C'EST-A-DIRE, CET. (V. CE.)

CEUTA (v. d'Afr.), سبتة *Sebtah*.

CEYLAN (Ile de la mer des Indes), سرنديب *Serendyb*.

CHAABAN, huitième mois de l'année lunaire des musulmans, شعبان *chaabán*.

CHACUN, كل واحد *koull ouhded*, كل من *koull men*, كل من *koull-men*.

— Chacune, كلده *koulléh*, اوهدده *ouhdidéh*.

— Que Chacun ait le sien, كل من له واحد *koull-men le-ho ouhded*.

CHAGRIN (sorte de peau), صاغرى *sághry*.

— (subst.), غم *ghamm*, pl. غموم *ghemoum*; غمه *ghamméh*, الم *élem*,

قهر *qahar*, قساوة *qassâouéh*. (Foy. AFFLICTION, ADVERSITÉ.)

— (adj.), مغبون *maghboun*, مغبوط *maghboutt*; نزع *nezeg*, pl. نزعين *nezegyn*. (Foy. AFFLIGÉ.)

— Ne garde pas de Chagrin dans ton cœur, لا تحبس الحزن في قلبك *lâ tehabess êl-houzn fy qalb-ak*.

Il s'est CHAGRINÉ, تدمس *te-mesmess*, انتزع *êntezag*, اغتم *êgh-temm*. (Foy. Il s'est AFFLIGÉ.)

Il a CHAGRINÉ, مسمس *mesmess*, نزع *nezzaq*. (Foy. Il a AFFLIGÉ.)

CHAÎNE, سلسله *selselah*, *selseléh*, pl. سلاسل *selâssil*; سنسله *seusseléh*, *senselah*, pl. سناسل *senâssel*; جنزير *djenzyr*, pl. جنازير *djenâzyr*; قطمه *qatméh*, طوق *touq*; *douq*, pl. اطواق *âdouâq*; قيد *qyd*, pl. اغلال *qeyoud*; غل *ghell*, pl. *êghlâl*.

— Chaîne de tisserand, قيام *qeyâm*.

CHAÎNON, حلقة *halqah*, pl. حلقات *halqât*, حلق *heleq*; زردة *zaredéh*, pl. زردات *zeredât*.

CHAIR, لحم *laham*, *lahm*, اللحم *êlham*, pl. لحوم *lehoum* (en berbère, تفي *tefy*).

— Chair crue, لحم ني *laham néyy*, لحمه نيّه *lahamah nyyhéh*.

CHAIRE, منبر *manbar*, *member*, pl. منابر *menâber*; مجلس *medjliss*, pl. مجالس *medjâless*.

CHAISE, كراسي *koursy*, pl. كراسي *korâssy*, *kerâssy*; شليه *choulyah*, *chilyah*.

CHAKAL, ذيب *dyb*, جاقال *djâqâl*.

CHALAND, حريف *haryf*; زبون *zeboun*, pl. زبونات *zebounât*, زباين *zébâyn*. (Foy. ACHETEUR.)

CHALE, شال *châl*, pl. شيلان *chylân*.

CHALEUR, حر *harr*, حار *hârr*, سخنة *sokhnéh*, سخانه *sekhânéh*, *sekhânah*, سخانه *sokhânah*, حرارة *heraréh* (en berbère, يركا *yergâ*).

— Chaleur naturelle, حرارة طبيعية *herâréh tabi'yah*, حرارة غريزية *herâréh gharyzyéh*.

— La chienne est en Chaleur, وحمت الكلبه *ouahimet êl-kelbéh*, الكلبه تسربت *êl-kelbéh tesrebét*, عشرب *a'scheret*.

— Grande Chaleur, حر شوب *harr choueb*, مشوب *choub*, مشوب *mechoub*, حماوة *hamâouéh*.

— Le vent frais diminue la force de la Chaleur, الهوا البارد ينقص قوة الحر *el-haoué-'l-bâred ynaqqess qaouet el-harr.*

• CHALOUBE, فلوكة *feloukah*, pl. فلايك *felâyk*; قايق *qâyq*, pl. قياق *qeyâq*; قياسه *qayâssah*, pl. قياسات *qayâssât.* (Foy. BARQUE, BATEAU, CANOT.)

CHALUMEAU, زمر *zomr*, *zamr*, *zamir*; زمرة *zoummarah*, pl. زمر *zomour.*

Il s'est CHAMAILLÉ, شمت *chamatt*, داقف *dâqaf*, كشكش *kechkech*, قرقر *qarqar.*

CHAMBRE, بيت *beyt*, *byt*, بيت *byts*, pl. بيوت *byout*; اوطه *âudéh*; اوضه *âuddah*, pl. اوض *âudd*, *âoudd*; خزنة *khaznéh*, خدر *khedr*, *khadr*; قلاية *qellâyéh*, *qallâyéh*, pl. قلاية *qelâly*; طبقه *tabqah*, pl. طبقات *tabqât.*

CHAMEAU, بل *bill*; ابل *ébl*, pl. ابال *ébal*; بعير *ba'yr*; جمال *djemel*, *guemel*, pl. جمال *djemâl*, *guemâl* (en berbère, ارم *âram*, اماروت *âmârou*, الغوم *el-ghoum*, الكوم *el-goum*).

— Petit Chameau, جميل *djoumeyl*, جميل *djoumeyyl.*

CHAMELIER, جمال *djemâl*, pl. جمالين *djemmâlyn.*

CHAMELLE, ناقة *nâqah*, pl. نواك *nâgât*; ناقة *nâqah*, pl. نواق *nouq* (en berbère, تارامت *târamt*, تلغومت *telghoumt*, تلغومت *telgoumt*).

CHAMOIS, وعول *ou'el*, pl. وعول *ou'oul*, اوعال *lou'âl.*

CHAMP, حقله *haqléh*, pl. حقلات *haqlât*; حقل *heql*, pl. حقول *hougoul*; بقعه *boqa'ah.* (F. CAMPAGNE.)

— Champ labouré, طين *tyn*, غيط *gheytt.*

— ensemencé, ارض مزروعة *ârdd mezrou'ah.*

— de bataille, مصق *massaff*, pl. مصاق *massâff*; معركة *mo'arekah*, ميدان *meydân*, حومه *haouamah*

CHAMPÊTRE, صحرايى *sahrâyy*, برى *berry*, حرشى *horchy.*

— Garde Champêtre, حاضى *hâddy*, حارس *hâris*, حضاى *had-dây.*

CHAMPIGNON, فكتاع *foggâ'*, منتار *mentar*; فطوة *foltrah*, pl. فطر *foutour.*

CHAMPION, لاوندى *lâouendy*, pl. لاوند *lâouend.*

CHANCE, تقدیر *qaddá*, قضا *qaddá*, *teqdyr*, بخت *bakht*.

Il a CHANGELÉ, تتوتل *tetoutel*, تطوطح *tettouttah*.

CHANCELIER, دفتردار *defterdár*, رئیس روزنامچی *rouznámdjy*, رییس افندی *réyss efendy*.

CHANGRE. (Voy. CANCER.)

CHANDELIER (flambeau), مناره *menáreh*, pl. منایر *menáyr*; شمعدان *chamaadán*, pl. شماعدین *chamá'dyn*; حصکه *haskah*, حصکه *hassekah*, قتیله *fetyléh*.

— (marchand de chandelles), شماع *chammáa'*.

CHANDELLE, شمعه *chama'h*, *chama'ah*, pl. شمع *chamè*'.

— de suif, دهن *chama'* *dehan*, شمعه دهنیه *chama'ah dahe-nyéh*, ذالشحم *chama'ah dé-'ch-chaham*, pl. شمعات ذالشحم *chama'át dé-'ch-chaham*.

CHANGE (troc), عوض *bedl*, عوض *a'oudd*, تغییر مقایسه *meqáyddah*, تغییر *teghayyr*, تبدیل *tebdyl*.

— (t. de commerce), سفتجه *so-fetdjéh*, سرف *serf*.

— Lettre de Change, بولیصد *boulyssah*, pl. بولیصات *boulyssát*.

CHANGÉ, مغیر *moghayr*, *mo-ghayer*.

Il a CHANGÉ, بدل *bedel*, فایض *qáyedd*, غیر *ghayyr*, تغییر *teghayyer*, تبدل *tebaddel*, حول *haoual*.

Il s'est CHANGÉ, استحال *éstehál*.

— Dieu Change le mal en bien, الله غیر الشر خیراً *Allah ghayyer éch-cherr kheyran*.

CHANGEANT, متغیر *motghayr*, متلون *molteouen*, هوانی *hanouány*, مترطم *moterty'*.

CHANGEMENT. (Voy. CHANGE.)

CHANGEUR de monnaies, صراف *serráf*, pl. صیارف *seyáref*; صیرفی *seyrefsy*, pl. صیرفیه *seyrefsyah*.

CHANSON, CHANT, غنا *ghaná*; نشید *nechyd*, pl. نشاید *necháyd*; قصید *qassydéh*, pl. قصاید *qassáyd*; موال *mouál*, pl. مولات *mouálat*; شعر *cha'r*, pl. اشعار *éch'ár*; غنیه *ghannyéh*, pl. غنانی *ghenány*; نغمه *nighméh*, pl. نغمات *nighmát*; نغمام *neghmám*; لحن *lahn*, pl. ألحان *élhán*.

— Chant de guerre, حروبیه *haroubyéh*, *heroubyéh*.

Il a CHANTÉ, غنا *ghaná*, نغم

negham, تغنى *teghanney*, غنى *ghanney*, لحن *lehhen*.

— Elle a Chanté, تغنيت *teghanneyt*.

— L'oiseau a Chanté dans le jardin, زكك الطير في الجنيه *zakzak ét-teyr fy-'l-djenyneh*.

CHANTEUR, مغنى *ghanny*, غنى *moghanny*, pl. مغنيا *moghannyd*.

— Chanteuse, غنية *ghannyah*, *ghannyéh*, مغنتيه *moghannyéh*, غانية *ghányah*.

CHANTIER de construction nautique, ترسانه *tersánéh*. (V. ARSENAL.)

CHANTRE. (Voy. CHANTEUR.)

— de mosquée, مؤذن *mouézzén*, *mouézzin*.

CHANVRE, قنب *qannab*, دبل *till*, كتان *kittán*.

CHAOUAL, dixième mois de l'année lunaire des musulmans, شوال *chaouál*, شهر افطور *chahr áftour*.

CHAPEAU, برنيطه *borneyttah*, pl. برانيط *baránytt*, شمريز *chemryr* (en esp. *sombrero*).

CHAPELET, تسبيح *tesbyh*, سبحة *sabahah*, مسبحة *mosbahah*.

CHAPELLE, مسجد *mesdjid*, *mesguid*.

CHAPITEAU de colonne, رأس العامود *rás el-a'ámoud*.

CHAPITRE, فصل *fasl*, pl. فصول *foussoul*; باب *báb*, اصحاح *ásháh*.

— du Koran, سورة *sourah*, سورة *sourat*.

CHAPON, ديك مبوج *dyk meb-'oudj*; مقطوش *maqtouch*, pl. مقاطيش *meqáttych*.

Il a CHAPONNÉ, خصا *khassd*.

CHAQUE, كل *koull*, *koll*. (Voy. CHACUN.)

— Chaque jour, كل يوم *kollyaum*.

— Chaque chose en son temps, كل شى بوقته *koll chy be-ouagt-ho*.

— Chaque espèce à part, كل صنف بصنفه *koll senef be-senef-ho*, كل جنس بجنسه *koll genss be-genss-ho*.

CHAR, عربيه *á'rabah*, pl. عربات *a'rebát*; عربانه *a'rbánéh*; كريتطه *karrytah*, pl. كريتطات *karryttát*; كدش *koudech*, *kidich*.

CHARANÇON, سوس *souss*.

CHARBON, فحم *faham*, *fahm*, فحمه *fahamah*, pl. فحمات *fahamát*.

— ardent, جمرة ذا العافية *djaum-rah dé-'l-á'fyah*.

CHARBON de peste, جمره *djemrêh*,
djoumrah, شلفوطه *chelfoutlah*.

CHARBONNIER, قحام *fahhâm*.

CHARDON, شوك ذا الحمير *chouk dê-l-hamyr*,
گرنين *guernyn* (en esp. *tagarnina*); قرطبه *qortobêh*,
pl. قرتب *qortob*.

CHARDONNET, حفونه *hêfou-*
nah, pl. حفون *houfoun*; بردول *ber-*
doul, بردون *berdoun*, مقنين *moqnyn*.

CHARGE (fardeau), حمل *haml*,
pl. احمال *hâmâl*; فردة *fardah*, *fer-*
dêh, pl. فتردات *fardât*; حمليه *hamlêh*,
pl. حملات *hamlât*; ثقل *theql*.

— (emploi), وظيفه *ouadyfah*,
pl. وظائف *ouadâyf*; منصبيه *man-*
sebyêh, منصب *menseb*, وكالة *ou-*
kâlêh, وكاليله *oukâlyêh*.

— (imposition), تكليف *tekilyf*.

— (accusation), تقليد *teqlyd*,

تقييد *teqyyd*.

— (attaque). (Voy. ce mot.)

— A la Charge de, بشرط ان *be-*
cherit ênn, على شرط ان *a'lâ cherit*
ênn.

CHARGÉ, محمول *mahamoul*,
mahmoul, موسوق *moussouq*, محمل *mohammel*.

CHARGÉ (en parlant d'armes à feu),
مدكوك *medkook*, مدق *madakk*.

Il a CHARGÉ, تكلف *tekellef*,
حمل *hammal*, اوسق *doussâq*.

— d'une commission, وكل *ouekkel*.

— un vaisseau de marchandises,

وسق *ouesseq*.

— un canon, عمر المدفع *aamer*
êl-medfaa, تعمر المدفع *taamer êl-*
medfau.

— un fusil, دك *dakk*.

Il s'est CHARGÉ, التزم *êltezem*,
استلزم *êstelzem*.

CHARGEMENT d'un vaisseau, رزق *rezq*,
رزق *rezq*, pl. ارزاق *êrzâq*, وسق *ouesq*,
ousq.

CHARIOT. (Voy. CHAR.)

CHARITABLE. (V. BIENFAISANT.)

CHARITÉ pour les pauvres, مرجه *merhamêh*,
صدقه *housnah*, حسنه *housnah*,
سداقه *sadaqah*, زكاة *zekah*.

CHARLATAN, شرلابان *charlabân*,
حقباري *hoqbâry*.

CHARMANT, لطيف *lattyf*.

CHARME, جاذبه *djâdibêh*. (Voy.

APPAS, ATTRAIT.)

— magique, رقيه *raqyêh*

Il a CHARMÉ (il a plu), عجب *a'djeb*.

CHARNEL, شهوتى *chehouty*,
جسدانى *djesdány, gesdány*.

CHARNIÈRE, قلاب *qoulláb*.

CHARNU, مقذف *mouqaddef*,
لحمانى *lahmány*, لحم *molhim*,
جسيم *djessym*.

CHAROGNE, جيفه *djyfaħ, djeyféh*,
فطيس *gifeħ*; فطيسه *fettysséh*, pl. فطيس
fettáyss.

CHARPENTE, نجارة *naggárah*.

— Bois de Charpente. (V. BOIS.)

CHARPENTIER, نجار *naddjár*,
naggár, pl. نجارين *naddjáryn*,
naggáryn; مشترداش *mechterdách*.

CHARPIE, فيله *fetyléh*.

CHARRETTE, كراطة *kerráltah*, pl.
كراطات *kerráltát*. (Voy. CHAR)

CHARRETIER, كراطى *karárty*,
كراطى *kerrátty*, عرباجى *a'rabá-*
djy, عربجى *a'rbadjy*.

CHARRIAGE, نقل *naql*.

Il a CHARRIÉ, سحب *sahab*.

CHARRUE, محراث *meharáth*,
mehráth, míhráts, pl. محارث *me-*
hártyts; محارث *moharreth*; صمد
somd, pl. صمود *somoud* (en berbère,
الماعون *él-má'oun*).

CHARTE, CHARTRE, شرط *čhart*,
عهد *e'hed*.

CHARTE constitutionnelle, قانون
الجمهورية *qánoun él-gemhour*,
قوانين المملكة *qaouánym él-memlekéh*,
قواعد البلد *qaouá'yd él-beled*.

CHASSE, صيد *sayd, syd*.

— Il est allé à la Chasse, راح
للصيد *ráh li-'s-sayd*.

CHASSE de reliques, ذخيرة *da-*
khyréħ; تابوت *tábout*, pl. توابيت
teouábyl.

Il a CHASSÉ (il a été à la chasse),
صيد *sayed*, صاد *sád*, استاد *éstád*,
اصطاد *éstád*, تصيد *teseyyed*.

— Il a Chassé (expulsé), طرد
tered, هزم *hezem*, دفع *defaa*, دشر
decher, نفا *ékhradj*, ناقا *naqá*,
كش *kasch*, قحش *qahach*, كشح
kachah, هجج *hedjadj*.

CHASSEUR, صياد *sayyád*, pl.
صيادين *sayyádyn*.

CHASSIE, عمص *ou'ms*, عمش
oum'ch.

CHASSIEUX, اعمص *a'mess*, اعمش
a'mech.

CHASSIS, شوباك *choubáh*, طاقه
táqah.

CHASTE, عفى *a'fy*, عاصم *a'ús-*
sem; عفيف *a'fyf*, pl. عفيفين
a'fyfyn; طاهر *táher*, pl. طاهرين

átiheryn, اطهار *áttehá*r; متعفف *mota'fes*, pl. متعفين *mota'fesyn*.

CHASTETÉ, عفة *i'fféh*, عصمه *i'smeh*, طهارة *taháreh*.

CHAT, قَطّ *qatt*, *qott*, pl. قطاط *qettátt*, *qottátt*, قَطَط *qottat* (en berbère, موش *mousch*, امشيش *ém-chych*).

— Chatte, قَطَه *qottah*, pl. قَطَات *qottát* (en berbère, تموشت *tamoucht*, تامشيشت *táméchycht*).

— Chat sauvage, سبب *sebseb*, قط ذا الخلا *qatt dé'l-khalá*.

CHAT-HUANT. (Voyez HIBOU, CHOUETTE.)

CHATAIGNE, قسطل *qostal*, pl. قستال *qostál*; قستال *qostál*, قستاله *qostáléh*, كستانه *kastánéh*, كستنا *kastáná*, بلوط سنديان *belloutt sendyán*, أبو فريوة *áboú feryouah*, أبو فروة *áboú ferouéh*.

CHATAIGNIER, شجرة ذا القسطال *chedjrah dé'l-qostál*.

CHATAIN, أسمر *ásmar*.

CHATEAU, قصبه *qasbah*, *qassabah*, *qassobah* (en esp. *alcazaba*); قصر *qasr* (en esp. *alcazar*); قلعه *qala'ah*, قلاع *qalá'ah*, pl. قلاع *qalé*, *qalá'a*; حصار *hissár*; حصن

hesn, *hosn*, pl. حصون *houssoun*; حصين *hosseyn*.

CHATIÉ, معذب *maaddeb*.

Il a CHATIÉ, عَذِب *aaddeb*, عَزْر *teedeb*, تَادِب *tádeb*, *a'zzar*, قاصد *qássed*, قاصر *qásser*.

— Que Dieu les Châtié! يقاصروهم *Allah!*

CHATIMENT, عذاب *adáb*, pl. عذابات *a'dábát*; مقاصرة *meqás-serah*; تعذيب *taadyb*, *teedyb*; جزية *tádyb*, جزا *djezá*, عقوبة *djezyéh*; عقوبات *a'qoubát*, pl. عقوبات *a'qoubát*.

CHATON de bague, فص *fess*, pl. فصوص *fessouss*.

Il a CHATOUILLE, دغدغ *dagh-dagh*, زقزق *zaqzaq*, زكك *zakzak*, *ékzakzak*.

— Il a été Chatouillé, غار *ghár*.

CHATOUILLEMENT, تزكك *te-zekzek*.

CHATRÉ, محصى *mokhsy*, محبوب *medjoub*, محبوب *medjoub*, خادم *khádim*, طواشى *taouáchy*, مقطوس *maqtous*, قاقون *qáqoun*, pl. قواقين *qouáqyn*.

— Il a CHATRÉ, خصى *khassey*, طواش *taouách*.

CHAUD (subst.). (V. CHALEUR.)

— Le Chaud et le froid, حر وبرد *harr ou berd.*

— (adj.), حامى *soukhn*, *hámý*, سخون *sekhoun*, *sokhoun*, دافى *dáfý* (en berbère, زقال *zaqál*).

— Plus Chaud, ادفا *ádfá*.

— Il est devenu Chaud, حر *harr*.

— Il a eu Chaud, سخن *sakhan*, حر حر, احترق *ehtraq*, شاب *cháb*, *harhar*.

— J'ai Chaud, انا مشوب *aná machaoueb*, انا محر حر *aná moharher*.

— Nous avons eu Chaud dans le chemin, حر حرنا فى الدرب *harharná fy-'d-darb*.

— Il fait très-Chaud aujourd'hui, اليوم حر كثير *él-yaum harr kethyr*, بالزراف *chaub. be-'z-záf*.

— Fièvre Chaude. (V. FIÈVRE.)

CHAUDIÈRE, CHAUDRON, حلة *halléh*, pl. حلات *hallát*; خلقين *khalqyn* (en grec, χαλιών), pl. خلاقين *kheláqyn*; دست *dest*, pl. دست *dessout*; قدر *qadrah*, تنجر *tendjer*, *tanguer*, تنجرة *tandjerah*.

CHAUDRONNIER, نحاس *nahhás*, pl. نحاسين *nahhássyn*.

Bois de CHAUFFAGE. (Voy. BOIS à brûler.)

Il a CHAUFFÉ, سخن *sakhan*, ساخن *sákhen*, سخن *sakkhan*, حم *hamm*.

Il s'est CHAUFFÉ, تسخن *tesak-khan*, تسخن *teskhen*, دفا *deffá*, دفى *deffey*, تدفا *tedeffá*.

— Chauffe ta main! دفى يدك *deffy yd-ak!*

CHAUFFOIR (lieu pour se chauffer), تنور *tennour*, اوجاق *áudjáq*.

CHAUFournIER, جيار *djayyár*, كواش *keouách*.

CHAUME, تبن *tebn*.

CHAUMIÈRE, ختن *kness*, pl. *khessouss*; دويرة *douyryah*.

Il a CHAUSSÉ, لبس *lebbess*.

Il s'est CHAUSSÉ, نلبس *telebbes*.

CHAUSSÉE, سكة *sekih*, سكورة *sekourah*, جسر *djesr*.

CHAUSSES, لباس *lebáss*, حوزة *haouzéh* (vieux français, *houzeaux*), pl. حوزات *haouzát*.

CHAUSSON, جرابه *djerábéh*, دجراب *djorábéh*, pl. جرابات *djerábát*; قلاشين *qalchyn*, pl. قلاشين *qeláchyn*.

CHAUSSURE, سباط *sabát*, *sebát* (en esp. *zapato*).

CHAUVE, أجلاح *ádjlah, áglah*; اقرا *áqra', áqraa*.

— par devant, اصلع *ásla'*.

CHAUVE-SOURIS, وطواط *ouet-ouátt*, وطوط *ouettouett*, pl. وطايط *ouattáouytt*; طير الليل *teyr él-leyl* (m. à m. oiseau de nuit).

CHAUX, جير *djyr, gyr, guyr*, كلس *kals* (en italien, *calce*).

— vive, جير خام *djyr khám*.

— Four à Chaux, كوشه ذا الجير *kouchah dé-'l-djyr*.

CHEBEC, شباك *choubbák*.

CHEF, ريس *réys, ráys*, باش *sáheb, bâch*.

— de bataillon, بين باشي *byn bâchy*, بيك باشي *byñ bâchy*.

— de tribu, قايد شيخ *cheykh, qáyd* (en berbère, مالك *málek*, أموخان *ámoukhán*).

— Chef-d'œuvre, راس الصنعة *râss és-sena'ah*.

— Chef-lieu. (*Voy.* CAPITALE.)

CHÉLIDOINE (plante), مميرة *mem-myreh*, سليدانيوم *selydányoum*.

CHEMIN, طريق *taryq*, pl. طرق *tourouq*, طرايق *teráyyq*; تنيه *tenyah*, pl. نيات *tenyát*; درب *darb, derb*, pl. دروب *deroub*; سكة *sekkéh, sik-*

kah; سبيل *sabyt*, pl. سبل *soubl, souboul*; مسيرة *mahaddj, mes-syreh* (en berbère, ابرد *ébrid*).

— Chemin frayé, طريق مخدوم *taryq makhdoumah*.

— Chemin de traverse, لفة *lef-féh*, عطف *a'tféh*.

— Chemin raccourci, درب قاطع *darb qátti'*.

— Chemin dérobé, درب الذيب *darb éd-dyb* (m. à m. chemin de loup).

— Chemin couvert, طريق مدرق *taryq moderreq*.

— Où va ce Chemin? الى اين *ilä éyn táhed hadá éd-darb?*

— Ce Chemin traverse-t-il, ou non? هذا الدرب يمرق ام لا? *hadá-'d-darb ymrouq, ám lá?*

— Combien y a-t-il d'heures de Chemin d'ici à Oran? من هنا الى *min henä ilä Ouehrán messyret kam sá'ál?*

— Le Chemin est intercepté, مسدود *éd-darb mesdoud*, المسيرة مربوطه *él-messyreh mar-boullah*, السكة مقطوعة *és-sekkéh maqtou'ah*.

— Où conduit ce Chemin? لاين
تهدى هذا السكة *l-lyn tehdy hadéh*
és-sekkéh?

— Montre-moi le Chemin de la
ville! اورينى تنية المدينه *óryny*
tenyet él-medynéh!

— Est-ce ici le Chemin d'Alger?
هذا هو شى طريق الجزائر *hadá*
hou chy taryq él-Djezáyr?

Il a CHEMINÉ (marché), مشى
machä, machey, sár.

CHEMINÉE, مدخانته *medkhá-*
néh, مدخانته medkhanah, pl.
مدخانات *medkhanát; اجاجى óájáq;*
ógáq.

CHEMISE, قميص *qamyss, pl.*
قواميص *qaouámyss, قمصان qam-*
sán, كدجه koudjah (en berbère,
تاسيت *tásseyt, تقندورت taqan-*
douri).

CHENAL. (Voy. CANAL.)

CHÊNE, شجرة ذا البلوط *chedjrah*
بَلوطه *bellouittah, bol-*
louittah, سنديانہ sendyád, سنديانہ
sendyánéh, دلب douleb (en ber-
bère, ثبوشيشس thibouchychiss).

CHENEVIS, حبّ ذا القناب *hebb*
dé-'l-qannáb.

CHENILLE, دود *doud.*

CHER (de prix), غالى *ghály, pl.*
اغلا *éghalá, غلويين ghalouyn.*

— Cela est beaucoup trop Cher,
هذا تغلى كثير *hadá teghly kethyr.*

— Ne nous vends pas trop Cher
cela, لا تغلى علينا هذا الشى *lá*
teghally a'lay-ná hadá-'ch-chy.

— Je l'ai trouvé trop Cher,
استغليته *éstaghleyt-ho.*

— Cher (aimé), محبوب *mah-*
boub, عزيز a'zyz. (Voy. CHÉRI).

— Mon Cher, يا حبيبي *yá ha-*
byb-y, يا اخوى yá ákhou-y, يا
قلبي yá qalb-y, يا كبدى yá kabd-y,
يا خاى yá kháy.

Il a CHERCHÉ, فتش *fetech, ابتغى*
ébtéghá, افتش éftech, دور daouar,
لش *latach, التهف éttehef,*
تفرس *tefarress, فحص fahass,*
بحث *bahath, طلب talab, رام ram.*

— Cherche! (imp.) افتش *éftich*
(en berb. فتش *fatach, نادى nádý).*

— Il a Cherché à gagner, جهد
فى كسب *djehed fy kesb.*

CHÈRE, اكل *ákl, عيشه a'ychah.*

— Bonne Chère, عيشه مايسحه
a'ychah melyhah.

CHÉRI, حبيب *habyb, pl. احبأ*
éhibbá; محب mohebb. (V. CHER.)

— Plus Chéri, أحب *ahabb*.
 Il a CHÉRI, حب *hebb*, اعز *é'ezz*.
 (Koy. Il a AIMÉ.)

CHERTÉ, غلا *ghelá*.

CHÉRUBIN, كروبين *keroubyn*.

CHEVRI (plante). (F. CARVI.)

CHÉTIF, ذليل *delyl*, قليل *qalyl*;
 مسكين *meskyn* (en fr. *mesquin*), pl.
 مساكين *messáky*; حقير *haqyr*,
 دومي *domy*, شقي *cheqy*, بايس *báyss*.

CHEVAL, عود *a'oud*, حصان *hos-*
sán, *hassán*, *hessán*, pl. احصنه *éhs-*
senah, حصانات *hossáyn*, حصاين *hossándt*;
 خيل *khayl*, *khey*, pl.
 أخيال *ékhyál*; فرس *fars* (en ber-
 bère, عيس *a'ybs*, اگمار *ághmár*;
 عيس *e'yys*, pl. عيسان *e'yysán*).

— Il a monté à Cheval, ركب *rekeb*.

— Il est descendu de Cheval,
 العود *teredjel a'n él-a'oud*.

CHEVELU, مشعر *mocha'er*,
 شعراني *mechaarány*, ابو شعر *ábou*
cha'ar.

CHEVET, مخدة *mokhaddéh*, pl.
 مخدات *mokhaddát*.

CHEVEU, شعر *cha'ar*, pl. شعار *cha'er*,
 شعور *chou'our* (en berbère,
 از *ázer*, دشعار *dicha'ár*, از *ázal*).

CHEVILLE de bois, وتد *oueted*,
 pl. اوتاد *óutád*; بيور *beyouer*.

— du pied, كعب *ka'ab*, قصبه
 قارع *qasbah dt'-r-rigl*; قارع
 قارا' *qára'*, pl. قوارع *qoudrè*, كدم *ghedem*.

CHÈVRE, معزة *maazéh*, *ma'zah*,
 pl. معزات *ma'sát*; ماعز *má'azah*,
 pl. ماعز *má'ez*; عنزة *a'nzéh*, pl.
 عنزات *a'nzát* (en berbère, تاغت
táght, *tághat*).

CHEVREAU, ماعز *má'az*, جدى
djedy, *djidy*, *guedy*, pl. جدايا *dje-*
dáyá.

CHEVREUIL, جيران *djeyrán*,
 غزال *ghazál*, *ghazél*.

CHEVRON, خشبه *khashabéh*, جسر
djesr, *guesr*, pl. جسور *djessour*,
 ركيزة *rektyzah*, كايضة *guétyzah*.

CHEYKH, شين *cheykh*, pl. شيوخ
chouyoukh, مشيخة *mechykhah*,
 مشايخ *mecháykh*.

CHEZ, عند *a'nd*, *e'nd*, الى *éla*,
 لى *ledy*, لدن *leden*, لد *led* (en
 berbère, غار *ghár*, غور *ghour*).

— Chez moi, عندى *a'ndy*. —
 Chez toi, عندك *a'nd-ak*. — Chez
 lui, عنده *a'nd-ho*. — Chez elle,
 عندها *a'nd-há*.

— Chez nous, عندنا *a'nd-ná*.

— Chez vous, عندكم *a'nd-koum*.

— Chez eux, عندهم *a'nd-houm*.

CHICANE, شرة *cherrah*, تزوير *tezouyr*, خصومة *khassoumah*, معراضة *me'raddéh*.

Il a CHICANÉ, خصم *khassam*, عارض *a'aridd*.

CHICANEUR, خصام *khässim*, معارض *mo'aridd*.

CHICHE (adj.), عويل *a'ouyl*, pl. عولا *ou'ouelâ*; خشيش *khassych*, pl. خشيشين *khassychyn*. (V. AVARE.)

Pois CHICHES, حمص *hims*, pl. حموص *hoummous*.

CHICORÉE, مرّة *mourrah*, شقرية *chiquoryah*, أندب *hendez*, أندب *éndeb*, أندبه *éndibah*, شكوريه *choukrân*, شكوريه *chikouryéh*.

Il a CHIÉ, خرا *kharâ*.

CHIEN, كلب *kelb*, *kalb*, pl. اكلب *eklab*, كلاب *kelâb*, اكلب *ekleb* (en berbère, عيدى *a'yd*, عيدى *iydy*, pl. عيدان *iydân*).

— Hs nous traitent comme des Chiens, نحن عندهم مثل الكلاب *nahn a'nd-houm methl el-kelâb*.

— Petit Chien, كليب *koleyb*, كليب *koleybb*, جروا *djerou* (en

berbère, اجون *âdjoun*, pl. اجان *âdjân*, f. تاجونت *tâdjount*).

— Chien de chasse, داري *dâry*, كلب صياد *kelb selâqy*, كلب صياد *kelb sayyâd*.

— Chien dogue, سلوگي *selouguy*.

— Chien de fusil, خرس *khoross*.

CHIENNE, كلبه *kelbéh* (en berbère, تعيدت *ta'ydet*).

CHIFFON, شرموط *charmoult*, شرميط *charmuyt*, pl. شراميط *charâmytt*.

Il a CHIFFONNÉ, جاود *djâouad*, جاود *gâouad*, تلى *telef*.

CHIFFRE, رسم *resseem*, pl. رسوم *ressoum*, رقم *raqam*.

CHIGNON (derrière du cou), نقرة *noqrah*, pl. نقرات *noqrât*; قفا *qafâ*.

— (tresses de cheveux), آمة *lemmah*, جمّة *djemmah*; صفيرة *dafiréh*, صفاير *dafâyir*, pl. ذوايه *douâbéh*, ذوايب *daouâyeb*.

CHIMÈRE, مخليه *mokhallyéh*, pl. مخليات *mokhallyât*.

CHIMIE, كيميا *kymyâ*, الكيمياء *âl-kymyah*, علم كيميا *e'lm kymyâ*.

CHIMISTE, كيميائي *kymyâdjy*.

CHINE, بلد الصين *ès-Syn*, بلاد الصين *beledès-Syn*.

- CHINOIS, صيني *syny*.
 CHIO (fle), ساقز, *Sáqiz*.
 CHIQUENAUDE, نقفه, *naqfah*.
 — Il m'a donné une Chiquenaude,
 نقفنى *naqef-ny*.
 CHIROGRAPHE, خط يدى, *khall*
yd-ho.
 CHIROMANCIE, علم كوفى, *e'lm kef*.
 CHIRURGIEN, جراح, *djerráh*,
 جراحى *djárahy*, *gárahy*; جراحى
djerráhy, pl. جراحين *djerráhyyn*;
 طبيب *haddjám*, حكيم *hakym*,
tabyb.
 CHIT! (interjection pour appeler)
 دح دح *dah dah!*
 CHOC, مدافعه, *medáfa'ah*.
 — de deux armées, منازعه, *me-*
názu'ah.
 CHOCOLAT, جقولاته, *djoqoulátah*,
 شكلاته, *chokolátt*.
 CHOISI, مختار, *mokhtár*, منتخب
montekheb.
 Il a CHOISI, اختار, *ékhtár*, اختر
ékhtar, نقا, *énteqá*, *énteqey*, انتقى
naqqá, استقى, *éntekhab*, انتخب
ésta'á.
 CHOIX, انتخاب, *ékhtyár*, اختيار
éntikháb, مخايرة, *kháttar*, خاطر
mokháyyrah.

- Il a donné le Choix, خير
khayyar.
 Il a CHÔMÉ, بطل, *battal*.
 Il a CHOPPÉ, نشكل, *a'thar*, نشكل
techkel.
 CHOPPEMENT, تعشير, *te'ssyar*.
 CHOQUANT, ظالم, *zálem*.
 Il a CHOQUÉ (offensé), افتضح
éfteddah, دفتش, *darr*, دفش, *du'fech*.
 CHOROGRAPHIE (description dé-
 taillée d'un pays), تخطيط البلد
takhtyt el-beled.
 CHOSE, شى, *chy*, *chey*, pl. شين
chyn, اشياء, *áchyá*; حاجه, *háguéh*,
hádjah, pl. حاجات, *hádját*; امر,
ám, pl. امور, *óumour*.
 CHOU, كرنب, *krounb*; *kourounb*,
 مكور, *mokeouer*, ملفوف, *melfouf*,
 قرنب, *qrounb*, قرومب, *qároumb*,
 قرومبه, *qroumbah*, كرومب, *kroumb*.
 CHOUETTE, طير الموت, *tayr el-*
mout (m. à m. l'oiseau de la mort);
 بوم, *boum*, بومه, *boumah*, pl. بوام
baouám; ابو قويق, *ábou qouyq*.
 CHOU-FLEUR, قرنبيت, *qarnabyt*,
 قرنبيط, *qarnabytt*, قنبيت, *qannabyt*,
 كرنبيط, *karnabytt*, قرنبيه, *qarnabyéh*.
 CHRÉTIEN, نصرانى, *nouérány*,
 pl. نصارا, *nassárá*, *nossárá*, نصارى

nassárd; مسيحي *i'ysaouy*; مسيحي
messyhy, pl. مسيحيه *messyhyah*;
 خريستيان *khristyán* (en berbère,
 اورومي *ouroumy*, pl. ارومى *troumy*).
 — Il s'est fait Chrétien, تنصّر
tenassar.

CHRÉTIENTÉ, ملة عيسويه *mellet*
i'ysaouyéh, ملة مسيحيه *mellet mes-*
syhyéh, ولاية نصرانيه *ouláyet nous-*
rányéh.

Le CHRIST, المسيح *el-Messyh*.

CHRISTIANISME, دين المسيح
dyn el-Messyh.

CHRONIQUE, تاريخ *tárykh*, pl.
 توارىخ *teouárykh*, تواريخ *teouárekh*,
 تاوارىخ *taouarikh*.

— Maladie Chronique, مرض مزمن
mered mouzmin.

CHRONOLOGIE, تاريخ *tárykh*,
 علم الزمان *e'lm ez-zemán*.

CHRONOLOGISTE, مؤرخ *mouar-*
rekh.

CHRYSOLITHE, زبرجد *zeberdjed*.

Il a CHUCHOTÉ, وسوس *oues-*
saouess.

CHUT! (interj.) اسكت *òsk.ut!*
 pl. اسكتوا *òskotoá!*

CHUTE, وقوع *ouoqeu'*, *ouqou'*,
 سقوط *seqoutt*, وقع *ouaqa'ah*.

CHYLE, كيلوس *kylouss*.

CHYPRE (île), قبرس *Qobross*,
 Qoubrouss, كبرس *Kobross*.

— Vin de Chypre, نبيد قبرس
nebyd Qobross.

— Natif de Chypre, كبرسى *kob-*
rossy.

CI (celui-ci, celle-ci). (*Voy.* ces
 mots.)

— Ci-après, في ما بعد *fy má*
ba'ad, في ما ياتي *fy má yáty*.

— Ci-devant, سابقاً *sábeqán*, في
 ما سلف *fy má salaf*.

CIBOULE, بصل طرى *bassal tary*.

CICATRICE, اثر *átsar*, *ássar*, pl.
 آثار *átsár*, *ássár*; علامة *a'láméh*, pl.
 علامات *a'lámát*; وسم *ousssem*, pl.
 اوسام *áoussám*.

CIEL, سما *samá*, *somá*, pl. سموات
semaouát, سماوات *samáouát*; فلك
felek, pl. افلاك *éflék*; جلد *djeled*
 (en berbère, اگنا *ígná*, گنا *guinná*).

— Bleu-Ciel. (*Voy.* Bleu céleste.)

CIERGE, شمع *chama'ah*; مسكوبه
meskoubah, pl. مسكوبات *meskoubát*.

CIGALE, بوقفاز *bou qaffáz*; زيز
zyz, pl. زيزان *zyzán*; جراد *djerád*,
guerád.

CIGOGNE, بيلارج *bellérdj* (en

grec, πικραρός), bou lou-
djah, لقاقي laqlaq.

CILS, اشعر ذا العين áchaar dé-
'l-aayn.

— Ayant de longs Cils, اهدب
áhdab.

CIME, راس rás.

CIMENT, لاقومه baghly, باغلي
qoumeh, ساروج sároudj, ساروج
sároudj.

CIMETERRE, سيف seyf, pl.
سيوف syouf, souyouf; قليج qilidj.

CIMETIÈRE, مقبرة maqbarah, pl.
مقابر maqáber, meqáber; تربة tour-
béh, pl. توب touroub; مدفن med-
fenn, pl. مدافن medáfenn.

CINNAMOME, القرفة الحلوة el-
qarfah el-halouah.

CINQ, خمسة khamsah, khamséh,
خمس khams (en berbère, سموس
semouss, سمس semmos, سمسست
soummost).

— Cinq cents, خمسة ميه kham-
séh myéh, خمسة ميه kham-myéh.

— Cinq mille, خمسة لاف
khamsét éláf.

— Cinq cent mille, خمسية لاف
khams-myét éláf, خمسة كرات
kham-
set karrát.

— Cinq à Cinq, خاس خاس
khoumáas khoumáas, خمس خمس
moukhammess moukhammess, fém.
مخمسة مخمسة mokhammesséh mo-
khammesséh.

CINQUANTE, خمسين khamsyn
(ou berbère, خمسين khamsayn).

— Cinquante et un, واحد وخمسين
ouáhed ou khamsyn.

Le CINQUANTIÈME (num. ord.),
الخمسين el-khamsyn.

Le CINQUIÈME (n. ord.), الخامس
el-khámmiss, fém. خامسة khámmisséh.

— Un Cinquième (n. fract.),
خمس khoums.

— Quatre Cinquièmes, اربع
árba' élkhamáss.

CINQUIÈMEMENT; خامساً khám-
sán.

CIRCASSIE, جركس Djerkess,
چركس Tcherkess.

CIRCASSIEN, جركسي djerkessy,
pl. جراكسه djeráksah; چركسي
tcherkassy.

Il a CIRCONCIS, ختن khatan,
طهر tahar, طاهر táhar, ختن
tahhar.

CIRCONCIS, مختون makhtoun,
طهور mottáher, طهور tahour.

— Il a été Circoncis, اختتن *ékhteten*, تطهر *tellahhar*.

— Qui n'est pas Circoncis, اغلف *aghlef*.

CIRCONCISION, ختانه *khetánéh*,
ختنه *khettanah*, ختن *khetn*, khotn,
سنه *sonnah*, تطهير *tellhyr*.

CIRCONFÉRENCE, دورة *dourah*,
daourah, pl. دورات *dourát*, daou-
rét; دائرة *dáyrâh*, دور *dour*.

— Cette province à cent vingt
milles de Circonférence, ده الولاية
دورها ميه وعشرين اميال *déh-'l-
ouláyéh dour-há myéh ou a'chryn
âmyál*.

Accent CIRCONFLEXE, مده *mad-
dah*.

CIRCONLOCUTION, افادة الكلام
ifadet él-kelám.

CIRCONSCRIPTION, تحديد *tah-
dyd*.

Il a CIRCONSCRIT, حد *hadd*.

CIRCONSPECT, متفكر *mofekkir*,
بصير *bassyr*, عاقل *a'âqel*.

CIRCONSPÉCTION, احتراز *thtiráz*,
بصيرة *bassyréh*, تبصير *tebsyr*.

— Il a eu de la Circonspection,
استبصر *éstabsar*.

CIRCONSTANCE, فرصة *foursah*,

كيفيه *keyfyéh*; وقت *ouaqt*, pl.
اوقات *âouqát*; جهه *djehah*, pl.
جهات *djehát*; عارضه *a'âreddéh*,
pl. عوارض *a'ouâredd*.

CIRCONVALLATION, احتياط *th-
tydt*.

CIRCUIT. (V. CIRCONFÉRENCE.)

CIRCULAIRE (adj.), مدور *me-
daouer*.

CIRCULAIREMENT, بالدور *be-'d-
dour*.

CIRCULATION, حركة دور *dour*,
harekéh.

Il a CIRCULÉ, دور *daouer*.

CIRE, شمع *chamaa*, شمع ذا
العسل *chamaa dh-'l-aasel*, شمع
عسل *chema' assel*, سمع *sma'*, smé'
(en berbère, زكير *zekyr*, تكير *tekyr*).

— Cire à cacheter, لك *lek*,
شمعه فرنجيه *chemaah franguyeh*,
شمع احمر *chema' âhmar*.

CIRÉ, مشمع *mouchemma'*.

CIRON, دود *doud*, سوس *sous*,
قميل *qomeyl*, تنه *a'ttah*.

CIRQUE, عرصه *a'rsah*, حلقة *hal-
qah*, ميدان *meydân*.

CISAILLE, مقرب *moqratt*, pl.
مقارط *moqârett*.

CISEAU de menuisier, منقاش

monqâch; منقار *monqâr*, pl. مناقر *menâqer*.

— de sculpteur, de ciseleur, قلم حديد *qalam hadyd*.

CISEAUX, مقص *moqâss*, مقصص *moqass*, *maqass*, *meqass*, pl. مقصوص *meqsouss*, مقصمات *moqassât* (en berbère, توسلين *toustym*).

Il a CISELÉ, نقش *naqach*.

CISELEUR, نقاش *naqqâch*.

CISELURE, تنقيش *tenqych*.

CITADELLE. (Foy. CHÂTEAU.)

CITADIN, بلدى *beledy*.

CITATION en justice, دعوة *da'ouéh*, امر مرافعه *merâfa'ah*, امر بالحاضر *âmr be-l-hâdder*.

CITÉ (ville), مدينة *medynah*, pl. مداین *modâyn*, *madâyn*.

Il a CITÉ en justice, دعا *da'â*, استحضار *estahâdder*, نادى *nâdâ*, *nadey*, استدعا *âouredd*, *âs-teda'â*.

— Il a Cité un passage, ذكر *zakar*.

CITERNE, صهريج *sihrydj*, *seh-ryg*, pl. صهاريج *sehârydj*; بئر *byr*, pl. آبيار *âbyâr* (en berbère, تانوتفيت *tânoufyt*).

CITOYEN, ستوين *sitouyin*. (Foy. CITADIN.)

CITRON doux, ليمون *lymoun*, *lymoun*, ليم *lym*, لامون *lâmoun*, ليمونه *lymounah*.

— acide, لارنج *lârendj*, نارنج *nârendj*, لرننج *lerendj*.

CITRONNIER, شجرة ذا الليمون *chedjrah de-l-lymoun*, شجرة اللارنج *chedjrah de-l-lârendj*.

CITROUILLE, قرع *qaraa*, قرعه *qara'ah*, يقطينه *yoqtyn*, يوقتينه *yoqtynéh*.

CIVETTE (parfum), مسك *moussk*, زبد *zebed*, زياد *zebâd*.

CIVIÈRE, تسكر *teskir*, هودج *hou-dadj*, خفيف *khafyf*.

CIVIL (poli), ظريف *âdeby*, ادبى *zeryf*, لطيف *mâddeb*, مادب *lat-lyf*, شلبى *cheloby*, نحى *nakhy*.

CIVILISATION, ادب *âdeb*.

CIVILITÉ, ظريفه *zeryféh*, pl. ظرايف *zerâyf*; تخوة *tekhouéh*, مروة *meraouéh*, لطف *louf*.

CLAIR, رايق *râyq*, صافى *sâfy*.

— (évident), ظاهر *dâher*, *dâkir*, باين *bayn*, مبين *mobyin*.

— Cela est Clair, هذا باين *hadd bâyn*.

— Le Clair de la lune, ضوء القمر *daou-'l-qamar*.

CLAIRON (clarinette), بوق bouq
(en esp. alboque).

CLAIRVOYANT, بصير bassyr,
عاقل a'dref, حادق hádeq, عاقل
a'áqel.

CLAMEUR, صراخ syah, صراخ
sarákh.

CLANDESTIN, خفي serry, خفي
khafy.

Il a CLAQUÉ, قرشق qarshaq.

— Il a Claqué des mains. (Foy.

Il a Battu des mains.)

Il a CLARIFIÉ, صفي suffä, saffey.

CLARTÉ, نور nour, ضو daou,
لمع rounaq, رونق rounaq,
لما' lama'.

CLASSE (division spéciale), طبقه
tabaqah, فصل fasl.

— Classe scolaire, مكتب mek-
teb, مدرسه medresséh, pl. مدارس
medáress.

Il a CLASSÉ, فصل fassal.

CLAUSE, شرط chart, chert, pl.
شروط cherout; مادة máddéh.

CLEF, مفتاح mestahah, مفتاح
mestáh, moustah, mislah, pl. مفاتيح
mesátyh (en berbère, تاساروت
tássároul, سرود serroud).

CLÉMENGE, رحمة rehmah, rah-

méh, pl. رحمت rahmát; مرحمه
merhaméh, شفقه chefeqéh, حلم
hilm.

CLÉMENT, رحيم rahym, حلیم
halym, رحمان rahmán, منعیم
mouna'yn, كريم kerym.

CLIENTÈLE, حمایه himáyéh.

CLIMAT, إقليم áqlym, pl. اقالیم
áqálym.

Il a Cligné des yeux, رقی عینیه
raff a'yney-ho, انظرفت عینیه énta-
rafet a'yney-ho, غمر بعینیه ghamer
be-a'yney-ho, لاحظ lahazz,
لاحظ láhazz.

CLIN D'OEIL, طرفه ذا العين
terfah dé-'l-a'yn, طرفة العين
el-a'yn.

— En un Clin d'œil, في طرفة
في طرفة fy terfet a'yn, في
في لحاظه عين fy leházzet a'yn,
في رقة عين fy reffet a'yn.

CLOCHE, ناقوس náqouss, ناقوس
naqqouss, pl. نواقيس neouáqyss.

CLOCHER, برج النواقيس bourdj
en-neouáqyss; مادنه mádnéh, pl.
موادن moudden.

CLOCHETTE, جرس djeress; جرس
djers, pl. جروس djerouss.

CLOISON, سياج syádj.

CLOÏTRE, تكيه *tekyéh*. (V. COU-
VENT.)

CLOPORTE, حمير جدّه *homeyr*.
Djeddah (m. à m. anon de Djeddah).

CLOS (part.), مسدود *mesdoud*,
مطبوق *matbouq*.

Il a CLOS (fermé), شدّ *sodd*, شدّ
chedd, علق *aalaq*, سيج *seyyadj*,
طبق *tabaq*.

— (Il a terminé). (Voy. Il a
ACHEVÉ.)

CLÔTURE, حياط *háytt*, pl. حياط
hiyátt, حيطان *hyttán*. (Voy. CLOI-
SON.)

CLOU, مسمار *mismour*, مسمار
mesmár, *mismár*, pl. مسامر *mes-
sámer*, *massámer*, مسامير *messá-
myr*; السّمور *mykh* (en berbère, السّمور
és-soummour).

— de girofle, قرونفل *qorounfel*,
قرنفل *qaronfel*.

Il a CLOUÉ, سَمّر *sammar*.

CLOUTIER (marchand de clous),
مسامري *messámiry*.

— (fabricant de clous), سَمّار
sammár.

CLYSTÈRE, حقنه *haqnah*, pl.
حقان *heqán*; احتقان *htiqán*.

COACTION, جبر *djebr*.

COADJUTEUR, مساعد *náyb*, مساعد
messá'ad, معين *mea'ym*.

COAGULATION, انعقاد *taí'qádd*.

COCHE (truie), ثموده *thamoudéh*,
tsamoudah.

— (voiture). (Voy. CHAR.)

— d'eau. (Voy. BARQUE.)

COCHENILLE, دودة *doudéh*, دود
doud qermez, قشنيّه *qochnyyah*.

COCHER, عراباجي *a'rábádjy*.

COCHON, حلوف *hallouf*; خنزير
khanzyr, pl. خنازير *khenázyr* (en
berbère, حلف *hilsf*).

COCHONNET (cochon de lait),
خنوص *khannouss*, pl. خناييص *khe-
nányyss*; خنوس *khanouss*, pl.
خوانييص *khouányyss*.

— Viande de Cochon, لحم
ذا *laham dé'l-hallouf*.

COCO, جوز هندی *djouz hendy*,
gaouz hendy.

COEUR, قلب *qalb*, *galb*, *qolb*,
pl. قلوب *qouloub*; فواد *feouád*,
faouád (en berbère, وول *ououl*, pl.
ولاون *ouláouen*).

— J'ai le Cœur serré, قلبي
معصوم *qalb-y ma'ssouss*.

— De bon Cœur, من جواة
القلب *min djouát el-qalb*,

بطينة الخطير *be-tayeb el-khâitr.*

— A contre-Cœur, من براءة القلب *min barrât el-qalb.*

— J'ai un battement de Cœur, لي حفقة قلب *l-y hafqân qalb,* قلبي *qalb-y ydoqq,* قلبي *ydobdob.*

— De tout mon Cœur, من كل من فوادي *min koll feouâd-y;* من كل من جودي *min koll oudjoud-y.*

— Il a appris par Cœur, تعلمت من الغائب *ta'llem min el-ghâyb.*

— Du fond de mon Cœur, من من وسط قلبي *min ouest qalb-y,* من من ضمير قلبي *min damyn qalb-y.*

— Mon Cœur! (t. de caresse) يا كبدي *yâ kebd-y* (m. à m. ô mon foie!).

COFFIN. (Voy. COUFFE, CABAS.)

COFFRE, خزانة *doulâb,* *khazânéh.* (V. CASSETTE, CAISSE.)

COFFRET. (Voy. BOITE, CASSETTE.)

COGNASSIER, شجرة ذا السفرجل *chedjrah dê-'s-seferdjel.*

Il a COGNÉ, زير *zayyar,* طرف *taraf.*

COGNÉE, فاس *fâss,* pl. فاسات *fâssât,* فوس *fouss;* قديم *qaddoum,* قداديم *qodâdym.*

COHÉRENCE, COHÉSION, الحاق *ilhâq.*

COIFFE, كوفية *koufyéh,* pl. كوفاني *keouâfy.*

COIN (angle), زاوية *zâouyéh,* pl. زاوية *zaouâd;* ركن *rokn,* قرنة *qornah,* qornéh, ترف *terf, tarf,* اقطار *lattouéh;* قطر *qattar,* pl. اقطار *âqtâr.* (Voy. ANGLE.)

— Coin de l'œil, زاوية العين *zâouyet el-a'yn,* قرنة العين *qornet el-a'yn;* موق *mouq,* pl. امواق *âmoudq.*

— de monnaie, سكة *sikkah* (en italien, *zecca*).

— en fer, اوتد *aoutad;* سفين *safyn,* pl. قرقوس *âssâfyn;* قراقيس *qarâqyss.*

COING, سفرجله *seferdjeléh,* سفرجل *seferdjel, sefirquel,* pl. سفارج *safâredj.*

— Conserve de Coing, حميرة *hamyret seferdjel.*

COL. (Voy. COU.)

COLÈRE (subst.), غضب *ghadb,* غضبه *ghaddabéh,* غضب *ghasb,*

غيط *ghayzz*, *ghaydd*, خلق *khalq*
(=n berbère, اچا *tchâh*).

— (adj.), نزق *nehouss*, نزع
nezeq, خلقانى *khalqány*.

— Qui est en Colère, فقسان
faqsán, فقعان *faqa'an*, غضبن
ghadbán, مخانى *mokhánef*.

— Il s'est mis en Colère, غضب
ghaddab, غاظ *ghádd*, *gházz*, غيط
ghayazz, *ghayadd*, انغاظ *énghádd*,
éngházz, اغتاط *éghtádd*, *éghtázz*.

— En me voyant, leur Colère
s'est enflammée, لما راونى انغاطوا
lammá ráou-ny éngháddou.

— La Colère commence par la
folie et finit par le repentir, اول
دم *áouel el-ghadb djenoun* ou *ákher-ho nedem*.

COLÉRIQUE (bilieux). (V. ce mot.)

COLIQUE, قولنج *qoulendj*, *qou-
londj*, صانج *sándj*; مغص *maghs*,
pl. مغيص *moghys*.

COLLATÉRAL, جانبى *djáneby*.

COLLATION d'une copie, تطبيق
tebyq.

— Il a COLLATIONNÉ, قابل *qábel*.

COLLE, سيراى *ghará*, *gherá*, سيراى
syrás, لسراق *tesryss*, لسراق *lezáq*,
حريرة *haryrêh*, ملاط *melátt*.

Il a COLLÉ, غرا *gharrá*, لرق
lazaq, ملط *mallatt*, سرس *sirass*.

COLLECTEUR d'impôts, خراجى
kharádjy; جابى *djábý*, *gáby*, pl.
جابيه *djábýeh*, جوابى *djouáby*;
جابلى *djábely*, *gábely* (d'ou vient
en fr. *gabelle*).

COLLECTIF, جامع *djámi*'.

COLLECTION, جمع *djemaa*,
guema'.

COLLÈGE, مدرسه *medresséh*, *me-
drasséh*, *medarséh*, *modersah*, pl.
مدارس *medáress*; كتاب *kottáb*,
مسيد *messyd*.

Il a COLLETÉ, زرد *zarad*, مسك
messek.

COLLIER, طوق *taouq*, *touq*, pl.
اطواق *átouáq*; قلاذ *qilád*, pl.
تزلكت *éqlidah* (en berbère, تزلكت
tezleguyt).

COLLINE, تل *tell*, تله *telléh*, pl.
تلال *telál*; كديه *koudyah*, جبل
djebeyl (en berbère, ادارار *ádárár*,
ادرر *ádrer*, اكل *iguil*).

COLLISION, تلام *teládem*, *telá-
doun*.

COLLOQUE, مكالمه *mokáleméh*,
مذاكره *mossáhebéh*, مصاحبه
mo-zákeréh; معاشره *mo'ácherah*, pl.

مخاطبه *mo'ácherdt*; معاشرات *mo-kháttebah*.

COLLYRE, كحل *kohol*, سورمه *sourmah*, توتيا *toutiyá*.

COLOMBE, حمامه *hamámah*, pl. حمام *hamám*, حمامات *hamámát*; زغلول *zaghloul*, pl. زغاليل *zaghályl*.
-- sauvage, حمام خلوى *hamám khalouy*.

COLOMBIER, برج الحمام *bourdj el-hamám*, بيت الحمام *beyt el-hamám*.

COLON, متوطن *motouettin*.

COLONEL, بيك باشى *byñ báchy*; بين باشى *byn báchy*.

COLONNE, عمود *a'moud*, *aamoud*, pl. اعمد *ou'mid*, *ou'moud*, عمود *a'mid*, عواميد *a'ouámyd*; ساريه *sáryah* (en berbère, تكجديت *ti-guidjedyt*).

COLOPHANE, قلفونه *qollofounah*.

COLOQUINTE, حدج *hadedj*, خنضل *khandal*, خنظل *khanzal*, قرع طويل *qara' taouyl*.

Il a COLORE, لون *laouan*.

COLOSTRE, لباب *labbáb*.

COLPORTEUR, داير لاسواق *dáyr el-ássouáq*, دلال *dellál*.

COMBAT, مقاتله *moqáteléh*; قتال

qidál, pl. قتلات *qetlát*; جهاد *dji-hád*, اعتراك *mekaounéh*, مكونه *t'irák* (en berbère, امنكى *imenguy*).

F. ATTAQUE, ASSAUT, BATAILLE.)

— Il y a eu un Combat entre eux, صار بينهم قتال *sár bayn-houm qidál*.

COMBATTANT, محارب *moháreb*, مقاتل *moqátel*.

Il a COMBATTU, حرب *harab*, hareb, تحارب *teharab*, قاتل *qátel*, طارد *tárad*, عرك *a'arak*, نازع *názaa*, جاهد *djáhad*.

COMBIEN? كم *kiam*, *kam*, بكم *be-kam*, قداش *kiamm*, *kemm*, قداش *qadd-ách*, قدايش *qadd-éych*, ايش *éych qadd*, كايين *káyn*, بشحال *káyn min*, كايين من *bech-hál* (en berbère, منش *minch*, متنو *minnou*).

— Combien as-tu d'enfants? عندك *a'nd-ak kiam oueled?* —

Combien de frères? كم اخوة *kiam ékhouat?*

— Combien cela vaut-il? هذا *be-kiam hadá?* كم سعرة *kiam se'r-ho?* بشحال *bech-hál déh?*

— Combien cela l'aune? هذا *hadá qadd éych be-dérdá?* كم بذراع

— Combien y a-t-il d'ici là? ايش

من هنا الى هناك *éych ydjy min hené ilá henák?*

— Combien y a-t-il que tu es venu de France? قد ايش لك جيت *qadd éych l-ak djyt min Fransah!*

— Combien! ما *má*, كم *kam*.

— Combien je suis malheureux! *má aná meskyn!*

COMBINAISON, تركيب *terkyb*, انتظام *intizzám*.

COMBLE, فضل *gháyeh*, غايه *sadléh*.

— Le Comble des désirs, اقصى المراد *áqsá-l-mourád*.

Il a COMBLÉ, عزم *e'rram*, جمع *djemdjem*, ملا *melá*, كثر *kathar*, طفح *teffah*.

— Il nous a Comblés de bienfaits, كثر الخير علينا *kathar el-kheyr a'lay-ná*.

— Matières COMBUSTIBLES, اجزا نارية *édjazá náryéh*.

COMBUSTION, احراق *thrdq*.

COMÉDIE, قوميدي *qoumedyah*, فرج *fourdjah*, *fourgéh*.

COMÉDIEN, لعاب *la'áb*. (Foy.

ACTEUR, CHANTEUR.)

— Comédienne, لعابه *la'ábah*.

(Foy. ACTRICE, CHANTEUSE.)

COMESTIBLE, مأكول *mákoul*, pl. مأكولات *mákoulát*.

COMÈTE, نجمة بالذنب *nedjmah bé-'d-denbah*, نجم بذنوب *nedjm be-denb*, أبو ذنوب *ábou denb*.

COMMANDANT, مقدم *moqaddem*, أمقدم *émqaddem*, باش *bách*; اغا *ághá*, pl. اغوات *ágháouát*, اغوات *ághaouát*; ريس *reyss*.

— d'un fort, ضابط *dábett*, قائد *qáyd* (en espagnol, *alcaide*).

— d'une ville, حاكم *hákem*.

Il a COMMANDÉ, قرض *farrad*, وصى *hakem*, امر *ámer*, *ámar*, رسم *ouassey*, *ouassá*, وصا *ouassá*, *resse*.

— Il Commande, بيامر *byámour*.

— Commande! (imp.) امر *ómour!* مر *mour!*

— Le qady leur Commanda de s'asseoir, امرهم القاصي ان يجلسوا *ámer-houm el-qáddy énn ydjliSou*.

— Nous ferons ce que tu Com-manderas, الذي يرسم خاطرك سمعا، وطاعة *éllázy yersoum kháttir-ak sema'an ou-tá'tann*.

COMMANDEMENT, حكم *houkm*, امر *houkouméh*; امر *ámr*, pl. اوامر *áouámer*; فرمان *fermán*, pl.

فرمانات *fermánát*; وصيه *oussyéh*,
ميطاق *oussáyá*, شرع *chera'*,
myttáq.

— Les Commandements de Dieu,
وصايا الله *oussáyá Allah*.

— Je suis à ton Commandement,
انا حاضر في امرك *ánâ hadder fy
ámr-ak*.

COMME, ك *ka-*, *ke-*, كما *kamá*,
بحال *bi-hál*, كيف *kýf*, *keyf*, ز *zá*,
مثل *zay*, *zey*, زي ما *zayy-má*,
methl, *mesl*, *mithl*, كأن *ka'ánn*,
ka-énn.

— L'un Comme l'autre, زي بعضهم
záy ba'dd-houm, كيف بعضهم *kýf
baadd-houm*, بحال بعضهم *be-hál
ba'dd-houm*, مثل بعضهم *methl
ba'dd-houm*.

— Comme moi, بحالي *bihál-y*,
زي *zayy*.

— Comme toi, بحالك *bi-hál-ak*,
زيك *zayy-ak*.

— Comme lui, بحاله *bi-hál-ho*,
مثله *methl-ho*.

— Comme elle, مثلها *methl-há*.

— Je serai Comme j'ai été, كاتي
كنت اكون *ká-én-ny kont
ákoun*.

— Comme si, كأن *ka-énn*.

— Comme il te plaira, بارادتك
be-árádet-ak.

COMMÉMORATION, ذكر *zík*, *díkr*,
استذكار *íztízkár*, تذكár *tezkár*.

— Il a fait Commémoration, ذكر
zakar.

COMMENCEMENT, بدو *bedou*, ابتدا
íbtidá, بداية *bedáyéh*, مبدا *mobdá*,
مبدا *mobeddá*, بدا *bedá*, بدى *bedy*,
انشا *inchá*, اول *áouel*, *áouél*,
ráss, اوله *áouléh*, *áoulah*.

— Avant le Commencement du
monde, العالم انشا قيل *qabl ínchá-
'l-a'álem*.

— Le Commencement de la sa-
gesse est la crainte de Dieu, اس
الحكمة هي مخافة الله *ráss el-hik-
met hy mekháfet Allah*.

— Au Commencement du mois,
في غرة الشهر *fy ghorret éch-chahar*.

— Au Commencement du livre,
في وجهة الكتاب *fy oudjhet el-
kitáb*.

Il a COMMENCÉ, بدا *bedá*, بدى
bedey, *bedy*, *bedä*, ابتدا *ébtidá*,
ابتلش *ébtilech*.

— Il Commence, يبدى *yebdy*.

— Il a Commencé à écrire, دار
صار يكتب *dár yektob*, يكتب *yektob*.

sár yektob, اخذ بالكتب ákhad be-
'l-katb.

— Il a Commencé de parler, صار
يحدثي sár yhakky.

COMMENSAL, اكيل ákyl; ندیم
nedym, pl. ندما nodamá.

COMMENT? كيف kyyf, keyf, kief,
ازای keyfach, كيفن keyfen, ازی
ézáy, ézèy, ازتی ézeyy, اتی énnay,
اش éy chy, اش éch?

— Comment te portes-tu? كيف
ايش حالك kyyf hál-ak, ايش
hál-ak, كيفك ézèyyák, ازاتياك
kyyf keyf-ak, كيف انت kyyf ént?
(en berbère, نموتی nemoutyy?)

— Comment vous portez-vous?
ايش ايش حالكم éych hál-koum,
ايش ايش عليك éych a'ley-koum?

— Comment se porte ton frère?
ايش حال اخوك éych hál ákhok?

— Comment te nommes-tu?
كيف اسمك kyyf ísm-ak éy?
ما اسمك kyyf ísm-ak? (en berbère,
ما اسمك má ísm-enek?)

— Comment dis-tu? ايش تقول
éych teqoul, كيف تقول kyyf teqqul?

— Comment nommes-tu cela?
كيف تسمى ذی kyyf tessemy dy,
كيف اسمه kyyf ísm-ho?

— Comment est le temps? كيف
الوقت kyyf él-ouaqt?

COMMENTAIRE, تفسير tefsyr,
شرح cherh.

COMMENTATEUR, مفسر mofasser.
Il a COMMENTÉ, شرح charah,
فسر fassar.

COMMERÇANT, تاجر tádjir, tágir,
تاجر táguir, pl. تاجر touddjár;
مستبب mosebbib, سوق saouâq.

COMMERCE, معمله ma'amelèh,
معاملد ma'amelèh, تجارة tedjârah,
تجارة toudjârah, سبب sabeb, sebeb,
الشرا والبيع éch-cherâ ou él-byâ.

Il a COMMERCÉ, تسبب tesseb-
beb, تاجر tádjir.

COMMIS (subst.), كاتب kâteb.
— Premier Commis, باش كاتب
bâch kâteb.

Il a COMMIS (fait), عمل a'mal,
ارتكب értékab, فعل faal.

— (chargé d'une commission),
وقف ouekel, وكل ouekel,
وقف ouaqqaf.

COMMISÉRATION, نرحم terakhim.
(Voy. COMPASSION, CLÉMENTE.)

COMMISSAIRE, وكيل ouekyl,
مرسول mersoul, قوسار qoumsâr.

متوكل *metouekkel*, متولى *motoualy*,
وصى *oussy*, *ouessy*.

— des guerres, مباشر *mobácher*,
مباشر الدخيرة *mobácher éd-dekhyréh*.

COMMISSION, توكيل *touekyl*,
توصيه *touessyéh*, تفويض *tefouydd*,
وكاله *oukálah*, *oukáléh*.

— Il a donné une Commission,
قصد *qassad*, قضا *qaddá*.

COMMODE (adj.), نافع *náfsé*,
مرتاح *mertáh*.

— Cela a été Commode, هذا
ارتاح *hadá értáh*.

— Commode (meuble). (Voyez
ARMOIRE.)

COMMODITÉ (aisance), مرحب
merhab, سهل *sahl*, راحه *ráhah*.

— A ta Commodité (à ton loisir),
مهلك على *a'lā mehal-ak*.

— Commodités (garde-robe),
چشمه *tchechméh*, ششمه *chichméh*,
الخالي *beyt él-khály*.

COMMOTION, تحريك *tahrykh*,
حركة *harakah*.

Il a COMMUÉ. (V. Il a CHANGÉ.)

COMMUN (général), عام *a'ám*,
ميم *a'mym*, عامي *a'ámy*, مشاع
meché, مشترك *mouchterek*, عمومي
a'moumy, o'moumy, كلى *kouully*.

— (de peu de valeur), واطى
ouály, رخيص *relhys*, رخيص
ra-khys.

— (peu rare), موجود *moudjoud*,
كثير *kehthyr*.

— Les lions ne sont pas Com-
muns dans cette montagne, هذا
الجبل فيه السباع ما موجودين
*hadá-l djebel sy-h és-sabé' má mou-
djoudyn*.

— Le Commun des hommes,
عوام *a'ouámm*.

— Nous avons tout en Commun,
كل شى بيتنا شركة
*koll chy bayn-
ná cherekéh*.

COMMUNAUTÉ, شركة *chirkéh*,
cherekéh, جماعة *djemá'ah*.

COMMUNICATIF, متشارك
mot-chárik, ممتزج *montezidj*.

COMMUNICATION (participation),
تشارك *techárek*, علاقه *a'láqah*.

— d'une nouvelle, اعلام *é'lám*,
é'lám.

— d'une maladie, سرايه *seráyéh*.

Il a COMMUNIQUÉ (un secret),

أظهر *ádhár*, كشف *kaclaf*.

— avec quelqu'un, خالط *khálatu*.

— Ne Communique pas avec eux.

لا تتخالطهم *lá tekhálett-houm*.

COMMUTATION. (*Voyez CHANGEMENT.*)

COMPAGNE, صبيبه *sabyéh*, pl. صبايات *sabáyát*; صاحبه *sáhebah*, pl. صاحبات *sáhibát*.

COMPAGNIE (société), شركة *cherkah*, *cherekéh*, جماعه *djemá'ah*, مجلس *medjlis*, رفقه *refqah*, صحبه *sahbah*.

— desoldats, اورته *óurtah*, *áurtah*.

COMPAGNON, صاحب *sáheb*, pl. اصحاب *ássháb*; رفيق *refyq*, *rafyq*, pl. رفقا *refeqá*; شريك *cheryk*.

COMPARABLE, معادل *mo'ádel*.

COMPARAISON, تشبيه *techbyéh*, *techbyh*, تمثيل *temthyl*, قوس *qaouss*; مثل *methl*, *mesl*, pl. امثال *ámthál*, *ámsál*.

Il a comparé, قابل *qábel*, قاس *qáss*, شبه *chebbah*.

Il a comparu, حاضر *háddar*, حضر *haddar*.

— Il a fait Comparatre, استحضر *éstahdar*.

COMPAS, بركار *berkár*, صابد *dábed*; بيكار *bykár*, pl. بياكر *byáker*.

Il a compassé, كال بلا بركار *kál be-l-berkár*.

COMPASSION, رحمه *rehmah*, شفقه *chefeqah*, رحمه *merhaméh*.

Il a COMPATI, il a eu Compassion, رحم *rahem*, شفق *chefeq*, رق *raff*, تراف *teráf*, رتا *relá*, تعطق *taatluf*, تحذن *tehennan*.

— Tu n'as pas Compassion de ce pauvre, ما تشفق على هذا المسكين *má techfiq a'lá hadá 'l-meskyn*.

COMPATIBILITÉ, موافقه *mouáfegah*.

COMPATIBLE, موافق *mouáfiq*, مستحمل *mostahmel*, محتمل *moh-tamel*.

COMPATISSANT, رحيم *rahym*, شفوق *chefouq*; هتون *hannoun*, pl. حنان *henán*; رحمن *rahman*, رحمان *rahmán*, شفيق *chefeqq*.

COMPATRIOTE, ولد البلد *ouelad él-beled*, ابن البلد *ébn él-beled*.

— J'irai loger chez mes Compatriotes, انزل عند اولاد بلدى *ánzel a'nd áoulád beled-y*.

COMPENSATION, اعواض *é'ouádd*, *é'ouádd*, مكافاه *moukáfáh*.

Il a COMPENSÉ, عوض *e'ouad*.

COMPÈRE, شيبين *cheyn*; شيبين *mochbyn*, pl. امشابين *ámchábyn*; عراب *a'rráb*, pl. عرايب *a'ráryb*.

COMPÉTENT, واجب لايق *lâyq*, واجب
ouâdjeb, ملايم *molâym*, محقق *mo-*
haqq.

COMPÉTITEUR, رقيب *raqyb*.

COMPLAISANCE, خاطر *khâtter*,
khâltr, رضا *riddâ*, تعجيب *ta'djyb*.

COMPLÈMENT, تتمة *telamméh*.
(Voy. ACHÈVEMENT.)

COMPLET, كامل *kâmel*. (Voyez
ACHEVÉ.)

Il a COMPLÉTÉ. (V. Il a ACHÉVÉ.)

COMPLÈTEMENT, تمام *temâm*.

COMPLEXE, ضمن *demn*. (Voy.
COMPOSÉ.)

COMPLEXION, مزاج طبيعه *taby'ah*, مزاج
mezâdj, حال خلقه *khaligéh*, حال *hâl*.

COMPLICATION, التواء *eltiouâ*.

COMPLICE, شريك *cheryk*.

COMPLIMENT, تهنيه *selâm*, تهنيه
tehnyah, تهنتي *tehenny*.

— Fais-lui mes Compliments,
من عندي سلم عليه من عندي
sellem a'lay-hi
min a'nd-y.

Il a COMPLIMENTÉ, هنتي *henney*,
hennâ, تهنتي *tehenney*, سلم *sellem*.

COMPLOT, معصيه *maassyah*,
اتفاق *ittifâq*.

Il a COMPLOTÉ, عصي *assey*,
عاصي *a'assey*.

COMPOSÉ, مركب *mourekkeb*,
مشمتمل *mouchtemel*, متصور *mot-*
saouar.

Il a COMPOSÉ, ركب *dllaq*, ركب
rakkab, صنو *sanaf*, ستق *sar-*
naf, طابق *tâbaq*, ضم *d.m.m.*

COMPOSITEUR, مؤلف *mouallef*,
مصنوق *mossannef*.

COMPOSITION, تركيب *terkyb*,
انشاء *tenys*, تصنيف *tenys*, تاليف
tdlyf, مصنفه *mossannefah*.

COMPOSTELLE (ville d'Espagne),
شنت يعقوب *Chent Ya'qoub*.

COMPOTE, مرتبه *morabbah*, مرتي
morebbâ.

COMPRÉHENSION, ادراك *idrak*.

COMPRESSION, تضيق *teddayyq*.

Il a COMPRIMÉ, صتيق *dayyâq*.

COMPRIS (entendu), مفهوم *mef-*
houm.

— (contenu), مشتمل *mouchteml*.

— Y Compris, داخل *dâkkel*.

— La vente, y Compris le bé-
néfice, ne monte qu'à mille paras,
البيع داخله المكسب ما يطلع شي
فضه *el-bya'*, *dâkkel-ho'-l-*
mekseb, má yllao chy éllâ alf sad-
dah.

Il a COMPRIS, فهم *saham*, فهم *sehém*,

fehém, درأ *dará*, أخذ *ákhad*, سمع *sama'*, درك *darak*, اشتلق *échtelaq*, فطن *feltenn*, تيفن *tyfenn*.

— Il Comprend, بفهم *byefhem*, *byefham*.

— Comprends! (imp.), فهم *fehém*.

— Me Comprends-tu? فهمتني شي *fehém-ny chy?*

— Je te Comprends, بافهمك *báfhem-ak*, باسمعك *básma' ak*, راني نسمعك *rá-ny nesma'-ak*.

— Comprends-tu l'arabe? انت تدرك العربي *ént tedrek él-a'raby*, انت تفهم العربي *ént tesfhem él-a'raby?*

Un COMPROMIS, معاهدة *mo'á-hidéh*, مصالحه *maslahah*, نواعد *teouá'oud*, ترقيم *terqym*. (Voyez ACCORD.)

COMPTANT (argent comptant), دراهم *felouss hádder*, فلوس حاضر *deráhem bé'l-hádder*, نقد *neqd*, قبض *qubd*. (V. Il a ACHETÉ.)

COMPTE (subst.). (V. CALCUL.)

— As-tu fait ton Compte? عملت شي حسابك *a'melt chy hissáb-ak?*

Il a COMPTÉ. (Voyez Il a CALCULÉ.)

COMPUT. (Voy. CALCUL.)

CONCASSÉ, مدقوق *medqouq*, مرصوص *merdoudd*.

Il a CONCASSÉ, سحق *sahaq*, درس *deress*, رص *ress*, رض *redd*, طحن *tahan*, دق *daqq*.

CONCAVE, معقر *mou'qar*.

CONCERNANT, متعلق *motaalleg*, داير *dáyr*.

Il a CONCERNÉ, ناسب *násseb*, تعلق *ta'allag*.

— En ce qui Concerne votre pays, ما يناسب بلدكم *fy má ynásseb beled-koum*.

Il s'est CONCERTÉ, اشتور *écht- taouer*, نظر *naddar*, تدبّر *tedabar*.

CONCESSION, تسليم *teslym*, اجازة *édjázéh*, منح *menéh*.

CONCIERGE. (Voyez GEÔLIER, PORTIER.)

CONCILE, جماعه *djemáah*, مجمع *medjme'*.

CONCILIATEUR, مصلح *messalih*, *mousslih*.

CONCILIATION, مصالحه *mossá-lehah*, صلح *soult*, تصالح *tessálouh*. (Voyez ACCORD.)

— Il s'est CONCILIÉ. (Voyez Il s'est Accordé.)

CONCIS, مقصور *qassyr*, متصور *maqsour*.

CONCLU, منعقد *mouna'qed*.

Il a CONCLU (terminé), فرغ *fa-regh*, ختم *khatam*. (V. Il a ACHEVÉ.)

— un traité, وقع الشرط *ouaqaa-'ch-chart*.

— (tiré une conclusion), نتج *neledj*.

— Pour Conclure, ولاحر *ou él-ákher*, محصل الكلام *mohassel él-kelám*, غاية الكلام *gháyet él-kelám*.

CONCLUSION (fin), ختم *khatm*, tetmym, اتمام *úmám*. (Voy. ACHÈVEMENT.)

— (conséquence), نتيجة *teny-djéh*, حصول *tenydjéh*, حصول *hous-soul*.

CONCOMBRE, خيار *khyár*.

— d'une espèce très-allongée, فصوص *faqqous*.

— sauvage, قتا الحمار *qatá-'l-homár*.

CONCORDAT, قول وقرار *qoul ou qarár*.

CONCORDE et CONCORDANCE, موافقة *mouáfegah*, مطابقه *mottábeqah*. (Voy. ACCORD.)

CONCOURS, ازدحام *tsdihám*,

اتفاق *túti'áq*, اجتماع *tájtúma'*, مسایرة *messáyréh*.

CONCRET, منجمد *moundjemed*.

CONCRÉTION, انعقاد *inè'qád*, جمود *djournoud*.

Il a CONÇU (il a compris). (Voy. ce mot.)

— Elle a Conçu (elle est devenue encointe), حملت *hamelet*, حبلت *habelet*.

CONCUBINAGE, تسریر *tesryr*.

CONCUBINE, سرتیه *serryyah*, pl. سراری *soráry*; اودالیق *ódályq*, اوطلیق *óddályq*.

CONCUPISCENCE, شهوة *chahouah*; chehouéh, زنيه *sonyah*.

CONCURRENMENT, معاً *ma'án*.

CONCUSSION, ظلم *zoulm*, مصادرة *mossáderéh*.

CONCUSSIONNAIRE, ظالم *zálem*, zálim.

CONDAMNABLE. (V. BLÂMABLE.)

CONDAMNATION, تحكيم *tah-kym*, حکم شرع *houkm chera'*, جزا *djesá*, قصا *qaddá*. (Voyez BLÂME.)

Il a CONDAMNÉ, عذب *a'dab*, دحس *a'ddeb*, دحس *dahes*, دحس *dahadd*, حکم على *hakam a'lá*.

CONDENSATION, تكثيف *tekthiyf*,
teksyf.

CONDESCENDANCE, تنزول *tenez-*
zoul.

CONDISCIPLE, شريك *cheryk*.

CONDITION, شرط *chart*, *chert*,
pl. شروط *chourout*.

— (état), حال *hál*, pl. احوال
ahouál; شان *chán*, رتبة *routbéh*.

— A Condition que, بشرط *an*
be-chart énn.

CONDITIONNEL, مشروطي *mech-*
routly.

CONDITIONNELLEMENT, بشرط
be-chart, بالشرط *bé'-ch-chart*.

CONDOLÉANCE, تعزية *ta'zyéh*.

CONDUCTEUR, هادي *hády*.

CONDUIT d'eau, ساقية *sagyah* (en
espagnol, *azequia*), مجرا *medjrá*,
midjrá, *migrá*, *megré*, قادوس
qádouss. (Voy. CANAL.)

Il a CONDUIT, ودي *oueddey*,
ouaddä, ارشد *érched*.

CÔNE, مخروط *makhrouttah*.

CONFECTION (achèvement), اتمام
itmám. (Voy. ACHÈVEMENT.)

CONFÉDÉRATION. (Voyez AL-
LIANCE.)

CONFÉRENCE, مكالمه *mokáleméh*,

محاورة *mozákeréh*, مذاكرة *mo-*
háouréh. (Voy. COLLOQUE.)

CONFESSION, اعتراف *t'iráf*.

CONFIANCE, امان *émán*, *ámán*,
émán, اعتماد *t'imád*, ثقة *theqqéh*,
توكّل *teouekhoul*.

— Il a eu Confiance, امن على
ámán a'lá. (Voy. Il s'est CONFIE.)

CONFIANT, متوسّل *motouessil*.

CONFIDEMENT (en confidence),
سرا *serrán*.

CONFIDENCE, سر *serr*, محرمية
mahremyéh.

CONFIDENT, شريك السر *cheryk*
és-serr, محرم *mahrem*, معتمد *ma-*
temed, نديم *nedym*, مصاحب
moussáhib.

CONFIDENTIEL, سري *serry*.

CONFIDENTIELLEMENT, اعتماداً
t'imádán. (Voy. CONFIDEMENT.)

Il a CONFIE, وكل *ouakel*, سلم *sellem*.

— Il s'est Confie, توكّل *teouekkel*,
teouakkel, جا *radjá*, *ragá*.

CONFIGURATION. (Voyez CON-
FORMATION.)

Il a CONFINE. (Voyez Il a AVOI-
SINÉ.)

CONFINS (pl.), حدود *hedoud*,
طرف *torf*.

CONFIRMATIF, مؤكّد *mouekked*.
 CONFIRMATION, تصديق *tesad-
 dyq*, اقرار *iqrâr*, اثبات *thbât*,
tabât, استقرار *istiqrâr*.

Il a CONFIRMÉ, ثبت *thebbet*.
 — un traité par un serment,
 حالف *hállaf*.

CONFISCATION, ضبط *dabt*, قبض
qabd, مصادرة *moussâderéh*.

CONFISEUR, حلواتي *halouâty*,
halaouâty, حلواجي *haloudjy*,
 شكرجي *chekerdjy*.

Il a CONFISQUÉ, تملك *temellek*,
 وسق *ouesseq*, قبض *qabadd*, ضبط
dabatt.

CONFIT, مرتبي *morabby*.
 — Fruits Confits. (*Voyez CON-
 FUTURE*.)

CONFITURE, حلوة *halouéh*, *hal-
 ouah*, *halaouah*, pl. حلوات *hal-
 ouât*, *halaouât*; معجون *maadjoun*,
 مرنة *marabbéh*, *merabbah*.

CONFLAGRATION. (*Voyez BRÛ-
 LURE*, INCENDIE.)

CONFLIT, تصارع *tessârou'*. (*Voy.*
 CHOC, COMBAT, ALTERCATION.)

CONFLUENT, مجمع *medjma'*,
 ملتقا *moulteqd.*)

Il a CONFONDU (mêlé), خلط *khalatt*.

CONFORMATION, تشكيل *techkyl*,
 صورة *sourah*.

CONFORME, مطابق *moultâbiq*,
 موافق *mouâfiq*, مناسب *mounas-
 seb*, موجب *moudjib*, منسابة *men-
 châbih*, متشابه *motchâbih*.

Il a CONFORMÉ, مثل *metthel*,
messal, شبه *chabbah*, ناسب *nâs-
 seb*, مائل *mdthal*.

— Il s'est Conformé, وافق *ouâfeq*.
 CONFORMÉMENT à, en CONFOR-
 MITÉ de, كيف *kyf*, كما *kamâ*,
 بحسب *be-hisb*.

CONFORMITÉ, تطابق *tettâbeq*,
 مناسبة *menâssebéh*, مماثلة *memâ-
 theléh*. (*Voy. CONCORDE*, ACCORD.)

CONFRÉRIE, اخويہ *âkhaouyéh*.
 Il a CONFRONTÉ, قابل *qâbel*,
 واجه *ouâdjah*.

CONFRONTATION, مواجهه *mouâ-
 djehah*, مقابلة *moqâbeléh*.

CONFUS (mêlé), مخلوط *makhlouit*.
 — (honteux), خزيان *khazyân*.

CONFUSION (mélange, désordre),
 اختلاط *khalt*, تخليط *tekhtlytt*,
 ihtilâtt.

— (honte), خزا *khezâyéh*, خزا
khazâ, تهلون *tehloun*; عيب *a'yb*,
 pl. عيوب *ou'youb*.

CONGÉ, اجازه *desiour*, *édjázéh*, *égázéh*, انصراف *insiráf*,
édjázéh, *égázéh*, انصراف *insiráf*,
 sour, اذن *édn*, فرسه *froussah*.

— Il a pris Congé, ودع *ouada'*,
 انصرف *énsaraf*.

— Il a demandé son Congé,
 استاذن *éstâden*.

Il a CONGÉDIÉ, صرف *saraf*,
 طلق *talaq*, اطلق *éllaq*, سرح *sar-*
rah, فل *fell*.

CONGÉLATION, جليد *djelyd*.

CONJECTURE, ظن *zenn*, *denn*,
 pl. ظنون *denoun*, *zenoun*, تخمين
tekhmyñ, رمز *roummiz*, أعبار *é'bar*,
 اشتقاق *ichtilâq*.

Il a CONJECTURÉ, ظن *zann*,
dann, خمن *khammen*, توهن *teouh-*
henn, رمز *remez*, اعتبر *é'tebar*.

CONJONCTURE, فرصد *fersah*.

CONJUGAISON, تصريف *tesryf*.

CONJUGAL, متاع الزواج *metâ'-z-*
zavouâdj.

CONJURATION, ربطه *robtah*.
 (Voyez COMLOT, CONSPIRATION.)

Il a CONJURÉ (v. n.), تباط *te-*
râbatt, تشاور *techâouer*; توامر *teouâ-*
mer. (Voy. Il a. CONSPIRÉ.)

— (v. a.), حلف على *halaf a'lâ*.

— Je t'en Conjure, au nom de

Dieu, de ta vie, de celle de tes en-
 fants! بالله عليك بحياتك بحياة
 و لادك *b-illah a'lay-k*, *be-hayât-ak*,
be-hayât oulâd-ak!

CONNAISSANCE, معرفه *ma'refêh*,
 عقل *a'ql*.

— Il a fait Connaissance avec,
 تعارف في *ta'arraf ma'*, تعارف مع
ta'âraf fy.

CONNU, معروف *maarouf*.

Il a CONNU, عرف *aaref*, *a'raf*,
 عقل *a'qal*, شعر *cha'ar*, علم *a'lam*.

— Il Connatt, بيعرف *bya'raf*.

— Connais! (imp.) اعرف *a'araf!*

— Le Connais-tu? انت تعرفه
ént ta'raf-ho?

— Il a fait Connattre, عقل *a'qqal*,
 عرف *a'rraf*, علم *a'llam*.

— Personne ne Connatt sa ma-
 ladie, ما احد عرف بوجعته *mâ áhd*
a'raf be-oudja't-ho.

— Chacun le Connatt bien, كل
 واحد يعرفه مليح *koll ouâhed ya'ref-*
ho melyh.

— Je ne les Connais pas, ما لي
 معرفه معهم *mâ l-y ma'refêh ma'-*
houm.

— Il a Connu charnellement,
 نكه *nekah*, نكا *nekâ*, ناك *nâk*.

CONQUE, صفة *safad*.

CONQUÉRANT, غالب *gháleb*,
ظافر مغازى *gházy*, مغازى *mogházy*,
زافر *záfer*, فاتح *fátih*.

Il a CONQUIS, فتح *gháleb*, فتح
fatah, تملك *temellek*, تغلب *tegha-*
leb, انتصر *éstoueley*, استولى *én-*
tessar.

CONSANGUINITÉ, قرابه *qorábéh*.

CONSCIENCE, دمه *domméh*, *dem-*
mah, نيه *nyéh*, بصيرة *bessyréh*,
ضمير *damyr*.

— Sur ma Conscience, في دمتي *fi*
fy dommel-y, على دمتي *a'lü dom-*
mel-y.

CONSEIL (assemblée), مجمع
medjma'. (Voy. ASSEMBLÉE.)

— (avis) شور *chour*, pl. اشوار
áchouár; رأى *ráy*, plur. أرا *ará*;
مشورة *mechourah*, pl. مشير *mechyr*;
تدبير *tedbyr*, pl. تدابير *tedâbyr*.
(Voy. AVIS.)

— Il a demandé Conseil, تشاور
techâouar, *techâouer*, استشار *éste-*
châr.

— Il a donné un bon Conseil,
نصح *nassah*.

— Il a donné un mauvais Conseil,
غرر *gharr*.

Il a CONSEILLÉ, اشار *áchâr*, اشور
éhouar, دبر *dabbar*, شاور *cháouar*.

CONSETEMENT, وفاق *ouafâq*.
(Voy. ACCORD.)

Il a CONSENTI, اجاب الى *âdjâb*
îlä, رضى *reddâ*, *reddey*. (Voy. Il
a ACCORDÉ.)

CONSÉQUENCE (conclusion),
نتيجة *netydjéh*.

CONSERVATION, حفظ *hasfd*, *hesfd*,
hifd, حرس *hirs*; صيانه *seyânéh*,
pl. صون *saouan*.

Il a CONSERVÉ, حفظ *hasfedd*, *ha-*
fadd, *hasezz*, حرس *haress*, حرز
harez.

— Que Dieu te Conserve! الله
الله *Allah yssellem-ak!* الله
الله *Allah ya'âfy-k!* الله
الله *Allah yahfedd-ak.*

CONSIDÉRABLE, عظيم *a'zzym*.

Il a CONSIDÉRÉ (examiné), نظر
تأمل *naddar fy*, ضمير *damer*, تأمل
tâmmel, افكر *éftekar*.

Il a CONSIGNÉ, مكن *makkian*,
ادوع *âouda'*, سلم *sellem*.

— Tu Consigneras cette somme
entre les mains de notre ami Ibra-
him, ذا الفلوس تسلمه في
يد مجبينا ابراهيم *dâ-'l-*

felouss tesellem-ho fy yd moheb-ná
Ibrahim.

CONSISTANCE, قيام *qeyám*, حال
الوقوف *hál él-ouqouf*.

Il a CONSISTÉ, توقف *toua-*
qaf.

— L'affaire Consiste en cela, الامر
واقف على هذا *él-ámr ouáqef a'lä*
hadá.

— Cela Consiste en trois choses,
هذا متاسس على ثلاثة امور
hadá motássess a'lä theláihet oumour.

CONSOLATEUR, معزى *mo'azzy*.

CONSOLATION, تعزیه *té'azzyéh*,
فرج *ferdj*, سلوان *selouán*.

Il a CONSOLÉ, عزى *a'zzá*, عزى
a'zzá, عزى *a'zey*, سلى *sellä*.

— Il s'est Consolé, تعزى *taa'zzá*,
تعزى *tea'zzey*, عزى *a'zä*, عزى
a'zey, تسلى *tesellä*.

Il a CONSOLIDÉ, اشتد *chedd*, اشتد
échtedd. (Voy. Il a AFFERMI.)

Il a CONSOMMÉ (terminé), فرغ
faregh. (Voy. Il a ACHÉVÉ.)

— (il a absorbé), اكل *ákal*, هتك
hatak. (Voy. Il a ABSORBÉ.)

CONSOUDE, لحكم *lahakoum*,
جمام *djemádjem*.

CONSPIRATION, غدور *ghadr*, معصية

ma'ssyéh. (Voyez CONJURATION,
COMLOT.)

Il a CONSPIRÉ, تعمل *ta'amel*,
غدر *ghadar*, عصى *a'ssä*, *a'ssey*,
حلف *halaf*. (Voy. Il a CONJURÉ,
Il a COMLOTÉ.)

CONSTANCE, شتاد *cheddád*, ثبت
thobt, *tsobt*, ثبات *thebát*, مداومه
medáouméh.

CONSTANT, شديد *chedyd*, ثابت
thábett, *tsábett*, دایم *dáym*.

— Il a été Constant, شد *chedd*,
ثبت *thebett*, *tsebett*.

CONSTANTIN (nom propre),
قسطنطينوس *Qöstantynous*.

CONSTANTINE (v. et pr. d'Afr.),
قسطنينه *Qessentynah*, عتبه *A'nna-*
béh.

CONSTANTINOPLE, استنبول *Is-*
tanboul, استانبول *Istánboul*,
اسطانبول *Istanboul*, اسطانبول
Istánboul, اسلامبول *Islámboul*,
قسطنطينيه *Qostantynyéh*.

— Natif de Constantinople,
اسطنبولی *islámbouly*, اسطنبولی
istanbouly.

CONSTELLATION. (Voy. ASTRE.)

CONSTERNATION. (V. CRAINTE.)

CONSTERNÉ, مرعوب *mar'oub*.

Il a CONSTERNÉ, رعب *ra'ab*.
(Voy. Il a EFFRAYÉ.)

CONSTIPATION, قَبْضُ البَطْنِ *qobd el-batn*, كَتْمُ البَطْنِ *kotm el-batn*.

Il a été CONSTIPÉ, تَقَبَّضَ *teqabbedd*, قَبَّضَ *qobbedd*, كَتَمَ *kotem*, انْقَبَضَ بَطْنُهُ *chedd el-batn*, شَدَّ البَطْنَ *enqabedd batn-ho*.

Il a CONSTITUÉ, أَقَامَ *eqâm*, دَقَّمَ *dqâm*, جَعَلَ *dja'al*, رَسَمَ *ressem*.

— Il m'a Constitué son procureur, جَعَلَنِي وَاكْتَلَنِي *ouekkel-ny*, وَكَلَنِي *dja'al-ny ukul-ny-ho*.

— Qui vous a Constitué nos juges? مَنْ أَقَامَكُمْ قَضَاةَ عَلَيْنَا *man eqâm-koum qoddât a'lay-nâ?*

CONSTITUTION d'un État. (Voyez CHARTE constitutionnelle.)

CONSTRUCTION, بِنْيَانٌ *benyân*.
(Voy. BÂTIMENT.)

Il a CONSTRUIT. (Voyez Il a BÂTI.)

CONSUL, قَنْصُلٌ *qonsol*, قَنْصُولٌ *qonsoul*, pl. قَنْصُلَاتٌ *qenâssel*.

Il a CONSULTÉ. (Voyez Il a demandé Conseil.)

— Il s'est Consulté (il a pris garde), اسْتَشَارَ *estechâr*.

Il a CONSOMÉ, حَرَقَ *haraq*,

شَعَلَ *cha'al*, بَادَ *bâd*, حَلَكَ *helak*.
(Voy. Il a BRULÉ.)

Il a CONTAGIÉ, أَنْعَدَا *ena'dâ*.

CONTAGIEUX, مُنْعَدِي *mona'dy*, مَوْنَعِي *mone'dy*.

CONTAGION, أَنْعَدَا *ini'dâ*, عَوْدَةٌ *a'oudéh*.

CONTE, حِكَايَةٌ *hikâyéh*, حِكَايَةٌ *hikâyah*, رَوَايَةٌ *reouâyah*, حَدِيثُهُ *hadoutsah*, حَدِيثُهُ *hadouthéh*, حَدِيثُهُ *hadousséh*, حَدِيثُهُ *hadythéh*, حَدِيثُهُ *hadysséh*.

Il a CONTÉ, رَوَى *reoué*, حَكَأَ *hakâ*, حَدَّثَ *hekâ*, حَكَأَ *hakey*, حَكَأَ *haky*, حَدَّثَ *haddeth*, حَدَّثَ *haddets*.

Il a CONTEMPLÉ, تَأَمَّلَ *tâmmel*,
(Voy. Il a CONSIDÉRÉ.)

CONTEMPORAIN, فِي فَرْدٍ عَمْرٍ *fy ferd a'mr*.

CONTENT (satisfait), قَانِعٌ *qânè'*, مَقَانِعٌ *moqânè'*, مُسْتَقْنَعٌ *mostaqna'*, أَرْضًا *râddè*.

— (gai), مَبْسُوطٌ *mabsoutt*, مَتَرَحٌ *mottarrah*, مَبْسُوطٌ *menbassatt*, فَرِحَانَ *ferhân*.

— Il a été Content, رَضِيَ *reddey*, رَدَّى *reddy*, رَضَا *raddâ*, أَرْضًا *érdâ*.

— Elle a été Contente, رَضِيَتْ *reddyet*.

— Ils ont été Contents, رضوا reddouí.

— Il est Content, بىرضى byerdá, يطيب خاطره yttayb khátr-ho.

— Je suis Content, أنا مبسوط ána mabsoult.

— Tu es Content, أنت مبسوط ént mabsoult.

— Il n'est pas Content, لا يطيب خاطره lá yttayb khátr-ho.

Il a CONTENTÉ, عجب a'ddjab, قنع qanna'.

— Il nous a Contentés, اخذنا ákhad khátr-ná.

— Il s'est Contenté de, قنع qanaa, استقنع éstaqna', éstaqne'.

CONTENTEMENT, رضا reddá, عجب tefryh, افرح ifráh, ا'djeb.

Il a CONTENU, وسع ouassa', ضمن damen, ضبط dabetl.

— Ce lieu ne peut nous Contenir, ما يسعنا هذا الموضع má yssaa'-ná hadá-'l-moudda'.

— Le Contenu de la lettre, مضمون المكتوب madmoun el-maktoub.

— Il Contient, بيسع byessa'.

— Cette maison ne Contient absolument personne, هذه الدار داخلها

hadéh 'd-dár dákhel-há má fy-ch áhâ ouássel.

CONTERIES de Venise, خرز kherz, بندقى kherex bendeqy.

CONTESTATION, خصام khissám, pl. خصايم khessáym; مجاورة me-djâoureh, ناقرة náqrah, معالجه ma'áladjéh, خصومه khassouméh, مخاصمه mokhásseméh. (Voyez ALTERCATION, CONFLIT.)

Il a CONTESTÉ, حاجج hádjadj, دادé, مارا mára, ناقر ná-qar, عالج a'áladj, بالظ bálatt, جاور djâouar. (Voyez Il a eu une Altercation.)

CONTIGU, تعلق qaryb, ملازم taalleg, مطابق mottábeg, ملصق molázem, ملازق molázaq, متصل molasseq, منسل monsel.

CONTIGUITÉ, اتصال útissál.

Un CONTINENT, بر berr.

— Les deux Continents; برين berreyn.

— Le souverain des deux Continents et des deux mers (titre de l'empereur ottoman), سلطان البرين soultán el-berreyn ou el-bahareyn.

CONTINUATION, مداومه medáoua-

méh, استمرار *moudddibéh*, مواصبه
tsimrâr, دوام *daouâm*.

Il a CONTINUÉ, ظلّ *dall*, تمّ
tamm, دام على *oudddab*, واصب
dâm a'lâ.

— Il Continua de faire son ou-
 vrage, دام يعمل شغله *dâm ya'mel*
choghl-ho.

CONTINUEL, مواصب *moudddeb*,
 دایم *dâym*, مداوم *medâouam*.

CONTINUELLEMENT, دایماً *dây-*
mân.

CONTINUITÉ, اتصال *ttissâl*.

CONTOUR, دور *dour*. (Voy. CIR-
 CONFÉRENCE.)

Il a CONTOURNÉ, دار *dâr*, دور
daouar.

Il a CONTRACTÉ (fait un contrat),
 عقد *a'qad*.

— (resserré), صتمّ *damm*.

— Il a Contracté amitié, تصاحب
tessâhab, تقارب *ta'arraf*, تعارف
teqarëb, استقرب *ësteqrab*.

CONTRADICTION, مناقض *menâ-*
qedd, اختلاف *ëkhtilâf*, بلاطه
be-lâttah, محارنه *mohârenéh*.

Il a CONTRAINT, لزمّ *lazzam*, الزم
ëlzem, غصب *ghassab*, سخر
sakhar.

— Il a été Contraint, تعصب
teghasseb.

— Personne ne t'a Contraint, ما
 أحد غصبك *mâ âhd ghassab-ak*.

CONTRAINTÉ, غصب *ghasb*,
 التزام *ttizâm*, غصبيه *ghassybah*.

— Par Contrainte, غصباً *ghasbân*.

CONTRAIRE, مضاد *moddâded*;
 صدّ *dodd*, دودد *doudd*, داد *dadd*, pl. اصداد
âddâd, êddâd.

— Il a été Contraire, صدّ *dâdd*,
 خالف *a'kass*, عاند *a'âned*, عاكس
khalâf, جافص *djâfess*, صدد *daded*.

— Au Contraire, بخلاف *be-*
khelâf, بالخلاف *be-'l-khelâf*, صدّاً
doddân, بالعكس *be-'l-a'ks*.

Il a CONTRARIÉ, حاكِر *hâker*.
 (Voyez Il a été Contraire.)

CONTRARIÉTÉ, مناقض *menâd-*
deddh, خلق *kholf*, عنساد *i'nâd*.
 (Voy. CONTRADICTION.)

CONTRAT, عقد *aaqd*, pl. اعقد
ë'qd; شرط *chart*, تذكره *tezkeréh*,
 مسوق *moussouq*; حجه *hoddjéh*,
 hogguéh, pl. حجج *hodjedj*; تمسك
temessik, pl. تمسكات *temessikât*.

(Voy. ACCORD, ACTE.)

— Articles de Contrats (pl.),
 وثائق *ouethâyq*, ouetsâyq.

CONTRE (auprès), قبل *aalâ*, *qabel*. (V. AUPRÈS, A CÔTÉ.)

— (en opposition), ضد *dodd*, *doudd*, ضدًا *doddân*, خلاف *khe-lâf*, على *a'lâ*.

— Le cheykh a marché Contre nous avec ses soldats, توجه الشيخ *toueddjah êch-cheykh* بعساكرة علينا *be-a'ssäker-ho a'lay-nâ*.

CONTREBANDE, امتناع *îmtinâ'*, سرقة *serqah*, محروم *mahroum*.

CONTREBANDIER, سراق *sarrâq*.

Il a CONTRECARRÉ. (Voyez Il a été Contraire.)

CONTRE-COEUR, هم *hemm*, غم *ghamm*.

— A Contre-Cœur, من غير قلب *min ghayr qalb*, من غير خاطر *min ghayr khâtr*. (Voy. Par Contrainte.)

CONTRE-COUP, تضارب *teddâreb*.

Il a CONTREDIT, نقد *naqed*, ناقذ *naqad*, كابر *kâbar*, بالظ *bâlât*, ناقص *naqadd*, حارن *hâren*, ناكر *nâkar*, ناقص *nâqadd*, عارض *a'âredd*. (Voy. Il a été Contraire.)

CONTRÉE, بلد *beled*, pl. بلدان *boldân*; بئر *berr*, ناحيه *nâhyéh*.

CONTREFAÇON, تزوير *tezouyr*. (Voy. IMITATION.)

CONTREFAIT (difforme), شنيع *sheny'*, مسيخ *mossykh*. (Voy. DIFFORME.)

Il a CONTREFAIT, كذب *kaddab*, شبه *châbah*, قلند *qallad*, زور *zaouar*. (Voyez Il a IMITÉ.)

Il a CONTREMANDÉ, غير الامر *ghayyar êl-âmr*, خالف الامر *khâ-laf êl-âmr*.

CONTRE-POISON, ضد السم *dodd ês-semm*, طرياق *teryâq*.

CONTRE-SENS, ضد المعنى *dodd êl-ma'ny*.

CONTRE-TEMPS. (Voyez ACCIDENT, ADVERSITÉ, CALAMITÉ.)

Il est CONTREVENU, خالف *khâ-laf*, تجاوز *tedjâouez*.

Il a CONTRIBUÉ (été utile), نفع *nafa'*, *nesa'*.

— (payé une contribution), دفع *defa'*, جازى *djâzey*.

CONTRIBUTION, فردة *fardah*, *ferdéh*, plur. فرايد *ferâyd*; مجازاه *medjâzâh*, خرج *kharadj*.

— Il a levé une Contribution, فرد *farad*, *fared*.

Il a CONTRISTÉ. (V. Il a AFFLIGÉ, Il a ATTRISTÉ, Il a CHAGRINÉ.)

Il a CONVAINCU, ثبت *thebbet*,

نقس *faqass*, أثبت *éthbat, étsbat*,
بين علي *bayyan a'lā*.

— Je les ai Convaincus de leur
crime, عليهم ذنبهم *bayynet*
a'lay-houm denb-houm.

— Il a été Convaincu (persuadé),
تحقق *lahaqeqq*.

— Vous êtes Convaincus de son
innocence, صح عندكم أنه بري *sahh*
a'nd-koum enne-ho bery.

CONVALESCENCE, اشتفى *ichtefy*,
عافيه *a'afyéh*.

CONVALESCENT, مشفى *moch-*
tefy.

— Il a été Convalescent, اشتفى
ichtefey, راق *raq*.

CONVENABLE, معروف لاقى *lāqy*,
ma'rouf. (Voy. BIENSÉANT.)

CONVENABLEMENT, ما يلاقي *mā*
ylāqy, ما يصلح *mā yslah*.

CONVENTION, اتفاق *tūifāq*.
(Voyez ACCORD, ALLIANCE.)

Il a CONVENU, جاز صلح *salah*,
djāz, لاقى *lāq*.

— Il est Convvenu, عهد *aahed*,
a'had, استوا *éstouā*, تهود *tehouad*.
(Voy. Il s'est ACCORDÉ.)

CONVERSATION, معشارة *ma'a-*
chārah, مكالمه *mokālemah*, مصاحبه

mossdhebah. (V. COLLOQUE, CON-
FÉRENCE, DIALOGUE.)

Il a CONVERSÉ, عاشر *adcher*,
تكالم *tekālem*, تكلم *tekellem*, خلط
khalatt.

CONVERSION. (V. CHANGEMENT.)

Il s'est CONVERTI. (Voyez Il a
CHANGÉ.)

— Il s'est Converti (s'est corrigé),
ارتد *értedd*, تاب *tāb*.

— (il est devenu), صار *sār*.

— Il s'est Converti en pierre,
صار حجراً *sār hadjarān*.

CONVEXE, محدوب *mahdoub*,
محتى *mohanny*.

CONVICTION, اثبات *ithbat*.

Il a CONVIÉ, عزم *a'zam*. (V. Il a
CONVOQUÉ, Il a INVITÉ.)

CONVOCAATION, دعوة *da'ouah*.

CONVOI d'armée, حملة *hamléh*.

Il a CONVOITÉ. (V. Il a DÉSIRÉ.)

Il a CONVOQUÉ. (V. Il a APPELÉ.)

COPEAU, برآيد *borāyah*,
خرآطه *borrayāh*, نحاته *nouhātah*,
khorrātah.

COPIE, نسخه *neskhah*, نقله
naqléh, نسخ *neskh*, نقل *neql*.

Il a COPIÉ, نسخ *nessèkh*, *nas-*
sakh, نقل *naql*.

COPIEUSEMENT, غزيراً *gházyrán*,
بالغايض *bi-l-fáydd*. (Voy. ABON-
DAMMENT.)

COPIEUX. (Voyez ABONDANT.)

COPISTE, ناقل *násek*,
nágel, كاتب *káteb*.

COPTE, قبطى *qobty*, plur. قباط
qobátt, قبطه *qobattah*; قبط *qobt*.

COQ, ديك *dyk*, plur. ديوك
douyouk, *dyouk*; فروج *farroudj*,
بروك *berrouk*, سردوك *sardouk*,
أيازيد *serdouq* (en berbère, أيزاد
éyázyd, pl. يوزاد *youzád*).

COQUE, قشرة *qechrah*.

COQUETTE, زعالة *za'bálèh*.

COQUILLAGE, COQUILLE, صدق
sadaf, pl. اصداق *ásdáf*.

— Coquille perlière, اللولو صدق
sadaf él-loulou, عرق اللولى *e'rq*
él-louly.

COQUIN, حرامى *khabyth*,
harámy, pl. حراميته *harámyyéh*.
(Voyez GREDIN.)

COQUINERIE, خبث *khebt*.

COR de chasse, ناقور *náqour*,
بوق *bouq*.

— Celui qui donne du Cor, ناقر
náqir, نقار *naqqár*.

— Cor au pied. (V. DURILLON.)

CORAIL, مرجان *mourdján*.

CORAN. (Voy. KORAN.)

CORBEAU, غراب *ghoráb*, plur.

غربان *ghorbán*; غدى *ghadaf*.

CORBEILLE, قفه *qouffah*, *qofféh*,
pl. قفاف *qefáf*; قفيغه *qoufufah*,
سله *soullah*, ربيعه *rebya'ah*.

— Faiseur de Corbeilles, سلال
sellál.

CORDAGE, CORDE, حبل *habl*,
pl. حبال *hibál*, *hebál*; ريمه
rymah, رومه *roummah*, كمنه
goumna, طوال *touál*. (Voy. CÂBLE.)

— de chanvre, حبل ابيض *habl*
ábyadd.

— de sparterie, حبل ليف *habl*
lyf.

— Corde d'arc, de violon, وتار
ouatár, وتر *outer*, pl. اوتار *áoutár*.

— Échelle de Corde, سلبه
soulbah.

CORDIER, حبال *habbál*, شرط
cherrátt.

CORDONNIER, اسكاف *éskáf*, pl.
اسكاف *ássáktyf*, اسكافه *ássákifah*;
سكاف *sakkáf*, اسكافى
éskáfy, خراز *kharráz*,
سبابطى *sabábtly*; صرماتى
saramátly, pl. صرماتيين
saramátlyn;

بابوڊي *baboudjy*, بوابوڊي *boud-
bydjy*.

CORDOUE (ville d'Espagne), قرطبه
Qortobah, Qortbah.

CORFOU (île), كورفو *Kourfou*.

CORIA (v. d'Esp.), قوريه *Qouryah*.

CORIANDRE, قصبور *qasbour*,
كزبره *kozbarah*, كوسبره *kousberah*.

CORMIER, قراصيه *qerassyéh*.

CORNE, قرن *qarn, qern, qorn*,
pl. قرون *qouroun*; نصاب *nessab*;
جيران *djâr el-oudn*, pl. جيران
الوذنين *djyrân el-oudneyn*.

— Corne de cerf, قون كليل *qarn
el-âyel*.

— Corne de cheval, حافر *hâfer*,
pl. حوافر *haouâfir*.

CORNEILLE, قاق *qâq*.

CORNET (encrier). (Voy. ce mot.)

CORNOUILLER, قزلجق *qazladjiq*,
شوم *choum*.

CORNU, مقرون *moqarren*, مقرون
maqroun.

COROLLE defleur, محبقه *mohibqah*.

CORPOREL, جسداني *djesdâny*,
gesdâny, guesdâny, جسماني *djes-
mâny, gesmâny*.

CORPORELLEMENT, جسمياً *djes-
myân*.

CORPS, جسد *djessed*, pl. اجساد
édjedd; جسم *djesm, guesm, djism*,
guessem, pl. اجسام *adjessâm* (en
berbère, امسلوخ *amsouloukh*).

CORPULENCE, جسمويه *djessou-
myéh*, جسميه *djessymyéh*.

CORRECT, صحاح *sahâh*.

CORRECTEMENT, صحیحاً *sahy-
hân*.

CORRECTION, اصلاح *tslâhah*,
اصلاح *tslâh*, تاديب *tdyâb, tdyb*,
تصحیح *teshyh*.

— (châtiment). (Voyez ce mot.)

Il a CORRESPONDU, كاتب *kâtab*,
kâteb.

Il a Correspondu avec eux, كاتبهم
kâteb-houm, kâtab-houm.

Il a CORRIGÉ, اذب *tslah*, اصلاح
âddeb, تصحیح *tdddeb*, صحاح
sahhah.

— Il s'est Corrigé, شغف *chaaf*.
(Voyez Il s'est CONVERTI.)

CORROMPU, فسيد *fassyd*.

Il a CORROMPU, فسدت *fassed*.
(Voyez Il a GÂTÉ.)

— Il a été Corrompu, فسد *fessed*.

Il a CORROYÉ, دبع *dabagh*.

CORROYEUR, دباغ *dabbâgh*.

— Atelier de Corroyeur, مدابغیه *medabghyeh*.

maddabghyéh, دار الدبغ *dár ed-dabgh*.

CORRUPTION, تفسيد *tefsyd*.

CORSAIRE, قرصان *qorsán*.

— Vaisseau Corsaire, قرصان *qorsán*, غليوطه *ghalyoutah*.

CORVÉE, سخرة *sakhráh*.

CORVETTE, نقيرة *naqyrah*, كريت *korbeyt*.

COSSÉIR (ville d'Égypte). (Voyez KOSSÉYR.)

CÔTE, ضلع *delaá, dílaa, díla'*, صلعة *díla'ah*, pl. ضلوع *delouou, dloua'*; اصلاع *édlaá', ádláa'*.

— CÔTE (plage), ناحية *náhyah*, pl. نواحي *naouáhy*; جهة *djehah*, pl. جهات *djehát*; سهل *sahel*, البحر *chelt el-bahar*; حدييه *hadyéh*, pl. حديات *hadyát*.

CÔTÉ, جانب *djanb, ganb*, جوانب *djánb, gánb, djáneb*; pl. جوانب *djouáneb*; طرف *terf, tarf, taraf*, pl. اطراف *áttráf*.

— Les deux Côtés, الجانبين *el-djánbéyn, el-gánbéyn*.

— A Côté, على جنب *aalá djanb, a'lá ganb*.

— A Côté de moi, على جنبي *a'lá djanb-y, a'lá ganb-y*.

— De ce Côté, في هذا الجهة *fy hadéh el-djehah*.

— De tous les Côtés, من كل جانب *min koll djánb*.

COTEAU, حدورة *houdourah*.

CÔTELETTE. (Voyez CÔTE.)

COTON, قطن *qotn, qottoun*.

— brut, محلول قطن *qotn mah-loul*.

— filé, مغزول قطن *qotn magh-zoul*, قطن مردون *qotn merdoun*, قطن غزل *qotn ghazl*.

COU, رقبة *raqabéh, raqabah, raqbah, roqbéh*, رقابه *reqabéh*, pl. رقاب *reqáb, riqáb, roqb*; عنق *a'nq* (en berbère, ارقب *our-qoub*, تمكثرت *émgárt*; تمكثرت *temgarat*, pl. تمكثردن *tingardin*).

Le COUCHANT, الغرب *el-gharb*, المغرب *el-moghreb*.

COUCHE (accouchement). (Voyez ce mot.)

— de terre, فرشة التراب *fer-chat el-toráb*.

COUCHÉ, راقد *raqéd*.

Il s'est COUCHÉ, رقد *raqed, raqad*, رخص *rabodd*.

— (en parlant du soleil), غرب *ghareb*, غاب *gháb*.

— Le soleil se Couche, تغاب الشمس *teghâb êch-chems*.

— Le soleil est Couché, غربت الشمس *gharebet êch-chems*.

— Couche-toi أرقد *ôrqod* (en berbère, گوين *guyñ*).

Le COUCHER du soleil, غايب غروب ذا الشمس *ghâyeb êch-chems*, غروب الشمس *ghouroub dê-'ch-chems*, المغرب *êl-moghâreb* (en berbère, تويشي *touychy*, تنوشي *tenouchy*, المغرب *êl-moghâreb*).

COUCOU, تكوك *takkouk*, تكوكو *koukou*.

COUDE, مرفق *merkef*; مرفق *merfeq*, pl. مرافق *merâfeq*; مرفك *merfeg*, كوع *kouè', kouou'*, قبطل *qebtâl*.

COUDE-PIED, قصبه ذا الرجل *qasbah dê-'r-ridjl*, مشط الرجل *mecht êr-riql*.

COUDÉE, قوس *derâa'*, ذراع *qous*, بيك *pyk*.

COUENNE, جلد التخزير *djeld el-khanzyr*.

COUFFE (panier), زنبيل *zenbyl*. (Voy. CABAS, CORBEILLE.)

Il a COULÉ (v. n.), جرى *djerâ*, djerey, سال *sâl*.

— Il a Coulé bas (v. a.), غطس *ghattess*. (Voyez Il a ABIMÉ.)

— Il a Coulé bas (v. n.), غطس *ghattass*. (Voyez Il a été ABIMÉ.)

COULEUR, لون *laun, laoun, leoun, loun*, pl. لاون *lâoun*, الوان *âlouân*; نول *noul, neoul*.

— De plusieurs Couleurs, de Couleurs mêlées, مختلف لالوان *mokhtelif êl-âlouân*. (Voy. BIGARRÉ.)

COULEUVRE, حيه *hayeh*, حيه *hayyah* (en berbère, الفعه *êl-fa'ah*).

COULEVRINE, مدفع طاويل *medfaa tâouyl*.

COUP, ضربه *darbah, darbêh*, pl. دفعه *darbât*, ضرب *darb*; ضربات *defa'ah*.

— de poing, لکزه *lekzah, lokzah*.

— de pied, ركله *roklah*.

— de genou, ركبيه *rokbyeh*.

— de tête, كنگث *gueng, guing*.

— de poignard, ركزه *rekzah*.

— à la tête, رسيه *roussyah*.

— à la nuque, شكطييه *chekttyeh*,

ززه *zezzah*.

— de mer, موجه شديد *moudjêh*

chedydêh, فرنج بحر *ferkh bahar*.

COUPABLE, مذنب *medenb*.

COUPE, طاسه *tâssêh, tâssah'*,

pl. طاسات *tássat*; كأس *kás*; pl. كؤوس *kououss*; زلفة *zeldásh*. (Voy.

CALICE, TASSE, VERRE à boire.)

COUPÉ, مقطوع *maqiou'*, *mag-tou'*, مفصول *mefsouf*, مقصوص *maq-souss*.

— (châtré). (Voyez ce mot.)

Il a COUPÉ, قطع *qattaa*, *gatta'*, فصل *fassal*, قص *qass*.

— Il Coupe, يقطع *byeqtaa*, يفصل *byefsal*.

— Coupe! (imp.) اقطع *éqtaa*, افضل *éfsel*.

Il a été Coupé, تقطع *teqatta'*, انقطع *énqetta'*.

COUPEROSE, زاج *zádj*, *zág*.

COUPLE, زوج *zoudj*, *zoug*.

COUPOLE. (Voyez DÔME.)

COUPURE, قطع *qettè'*.

COUR d'une maison, هوش *haouch*, *kauch*, وسط ذا *sattouán*, اذن الدار *oust dé-d-dâr*.

— d'un prince, باب *báb*, دوله *douléh*, *doulah*.

COURAGE, شجعه *chedja'ah*, باس *bás*, قوته *qououéh*. (V. BRAVOURE.)

— Courage! (int.) اذا *ésd*, اذن *ésdn*. (Voy. ALLONS!)

COURAGEUSEMENT, بالجد *bi-*

'l-djoud, بالشجاعه *bé-'ch-che-djd'ah*.

COURAGEUX. (Voy. BRAVE.)

COURBE (adj.), COURBÉ, اعوج *d'aouadj*, *da'ouag*, معوج *mo'ouedj*.

— Courbe (subst.), ligne courbe, قوس *qouss*, خط معوج *khatt mo'ouedj*.

Il a COURBÉ, لوى *laoud*, لوى *laouey*, عرج *d'ouadj*, عرج *a'rradj*.

— Il a été Courbé, تعرج *ta'ouadj*.

COURGE. (Voy. CITROUILLE.)

COURONNE royale, تاج *tádj*, *tág*, pl. تيجان *tydján*, *tygán*.

— de fleurs, اكليل لازهار *áklyl él-ázhar*.

Il a COURONNÉ, توج *taouadj*.

— de fleurs, كلل بالازهار *kalal be-'l-ázhar*.

COURRIER, ساعي *sá'y*, pl. سعا *sou'a*, مباشر *mobácher*.

COURROIE, سيور *syour* (en berbère, الكومند *élgoumenah*).

Il a COURROUCÉ, غيظ *ghayyaz*, اغضب *éghdab*.

— Il s'est Courroucé, غضب *ghaddab*, غاظ *gházz*.

COURROUX. (Voy. COLÈRE.)

COURS (terme de commerce), سعر السوق *se'r é-souq*.

COURSE, جرى *djery*.

— Ils se sont défiés à la Course, تسابقوا *tesabeqoua*.

— Il a cherché à devancer à la Course, سابق سابق *sabay*, استبق *estabeg*, استسبق *estesbaq*.

COURT, قسير *qassyr*, *qessyr*, pl. قصار *qissdr*, قيسار *qyssdr*.

— Plus Court, اقصر *aqsar*.

COURTE-POINTE, أيزار *tyzdr*.

(Voyez COUVERTURE.)

COURTIER, دلال *dellal*, pl. دلالين *dellalyn*; سمسار *semsdr*, سمسال *semsal*, عمال *a'mal*.

Il a COURU, جرى *djerey*, *djerä*, ركض *rakadd*.

— Il Court, يجرى *byedjry*, *byegry*.

— Il Courait, كان ركض *kän räkedd*.

— Tu Cours, بتركض *beterkodd*.

— Il s'est mis à Courir après, صار يركض *dja'lyegry*, جعل يركض *sdr yerkodd*.

— Cours! (imp.), اركض *egry*, *édjry*, اركض *örkodd*.

— Courant, راکض *räkedd*.

COUSCOUSSOU. (V. KOUSKOUS-SOU.)

COUSIN (parent), نسيب *nessyb*.

— paternel, ابن عم *ebn a'mm*, العم *ebn el-a'mm*.

— maternel, ابن الخال *ebn el-khal*.

— Cousine, نسيبه *nessybah*.

— paternelle, بنت عم *bent a'mm*, بنت العم *bent el-a'mm*.

— maternelle, بنت الخال *bent el-khal*.

— Cousin (moucheron), ناموس *namouss*, pl. نواميس *naoummyss*, بعوض *ba'oudd*, بعوضه *ba'ouddah*.

COUSINIÈRE, ناموسيه *namous-syéh*.

COUSSIN, مخدع *mokhaddaa*; مخدّة *moukhaddah*, *mokhaddéh* (en esp. *almohada*), pl. مخدّات *mokhaddât*; مسند *mesned*.

COUSU, مخيط *mokhayyt*.

Il a COUSU, خيط *khayatt*, خيط *khayatt*.

Il a COÛTÉ, استقام *estaqâm*, كلف *kallaf*.

— Combien Coûte cela? بكم دول *be-kiam doul*? كم دول يسوي *dol yesouâ kiam*? قدّ ايش ذا *qadd tychdê*?

— Combien ce drap Coûte-t-il l'aune? قدّ اش يستقام الذراع من

هذا الجوق *qadd-êch ysteqám êd-derâa' min hadâ-'l-djouq?*

COUTEAU, سكين *sekkynéh*, سكين *sekkyn*, pl. عويسيه *sekkâkyn*; سكاكين *sekkâkyn*; *a'ouayssyéh*, خدمي *khatmy*, خدمت *khodmy*, *khedmy* (en berbère, هينت *hynt*, چودمي *êl-mous*, افرؤ *êfrou*).

COUTELAS, ياتاغان *yâtâghân*, خنجر *khandjar*, جنوي *djenouy* (en berbère, اجنوي *âdjeneouy*).

COUTUME, عادة *aâdah*, *a'déh*, pl. عادات *a'âdat*, عوايد *a'ouâyd*; سيرة *syréh*.

COUTURE, خياطة *kheyyâtah*, ترقيع *terqy'*.

COUVENT, دير *deyr*.

COUVERCLE, غطا *ghattâ*, غطاء *ghattâh*, مغطه *maghattah*, مكتب *mokebb*.

Il a COUVERT, غطى *ghattâ*, غطى *ghatley*, غطا *ghattâ*, ستر *satar*.

COUVERTURE de lit, لحاف *lahaf*, لحاف *lehâf* (en berbère, افو *âfou*, افو *âfau*, اخوي *âkhouey*). (V. COURTE-POINTE.)

CRABE, عقرايشه *o'qrâychah*.

CRACHAT, بزاق *bezâq*, *bouzâq*, تفل *tefl*, تفول *toufoul*.

Il a CRACHÉ, بزق *bezeq*, *bazaq*, تفل *tefel*.

— Crache! ابزق *ôbzouq* (en berbère, سوسفي *soussef*).

CRAIE, تباشير *tabâchyr*, كريشه *krychah*, طين ابيض *tyn âbyadd*, بياض الوجه *beyâdd êl-oudjéh*.

Il a CRAINT, خاف *khâf*, فزع *faza'*.

— Il Craint, بيخاف *byekhâf*, بيخوف *bykhaouf*, *bykhauf*.

— Crains! (imp.) خوف *khauf!* (en berbère, اكسود *âksoud*, اوكد *âougâd!*).

CRAINTE, خوف *khouf*, *khauf*, *khaouf*, مخافه *mekhâfêh*, فزع *fezè'*, جزع *djez'*.

— Par Crainte, فزعا *fez'aân*.

CRAINTIF, خايف *khâyf*, خواف *khouf*, فزيع *fezy'*, فزعان *feza'ân*.

CRAMOISI, قرمزي *qermezy*.

CRAMPON. (Voy. CROCHET.)

Il s'est CRAMPONNÉ, خيتش *khayyâch*.

CRÂNE, جمجمه *djemdjoumah*, *djoumdjoumah*, pl. جماجم *djemâ-djem*; حيزه *hayzah*, قرعه *qara'ah*, pl. قرع *qara'*.

CRAPAUD, كسرانه *guerânah*,

صفاضع *difdaa, doufda'*, pl. *defáddè'*.

Il a CRAQUÉ, قزقز *qazqaz*.

GRASSE, وسخ *ouesk, oussèkh*,
نخاله *nokhálah*, قرعه *qara'ah*,
خشكار *khechkár*.

CRASSEUX, وسيسخ *ouessykh*,
موسخ *mouessekh*.

CRAVATE, محرمه *moharemèh*,
فوطه *mohramèh*, منديل *mandyl*,
فوطه *foutah*, سبنيه *sebnyah*.

CRAYON, قلم الرصاص *qalam*
ér-ressáss, حواره *haouárah*.

CRÉANCE, دين *dyn*.

— Nous avons une Créance sur
eux, لنا دين عليهم *lená dyn a'lay-*
houm.

— Pourquoi nies-tu la Créance
que j'ai sur toi? علاش تنكر الدين
الى ليلى عليك *a'lèch tenker éd-dyn*
álly lyly a'lay-k?

CRÉANCIER, رب الديون *rabb*
éd-dyoun, pl. ارباب الديون *árbáb*
éd-dyoun; مدين *medeyyn*.

CRÉATEUR, خالق *kháleq*, باري
báry.

CRÉATION, خاليقه *khályqah*,
خالق *khalqah*, خلق *khalq*.

CRÉATURE, خاليقه *khályqéh*,

خاليقه *khályqah*, pl. خلائق *khe-*
lályq; بريه *beryéh*, pl. برايا *beráyd*.

CRÉDIT, طريق *telouq*.

— A Crédit, بطلوq *bi-telouq*,
بدين *be-dyn*, بالدين *bé-'d-dyn*,
بالمهله *be-'l-mehlah*.

CRÉDULE, امين *ámyin*.

Il a CRÉÉ, خلق *khalaq*, برا
bará, اوجد *áoudjed*.

CRÈME, قشطه *ráyb*, رايب
qechtah.

— de tartre, كرمور طرطير *kre-*
mour tartyr.

CRÊPE, برنجك *brondjouk*.

Il a CRÊPÉ, جعد *dja'ad*.

CRÉPU, مجعد *modja'ed*.

CRÉPUSCULE, غبشيه *ghabchyéh*,
شفق *chefeq*.

— Fin du Crépuscule, العشى
él-a'chā (en berbère, العشى
a'chā, تنيث *tenyets*).

CRESSON d'eau, كروانش *gue-*
rouénnech, زيانه *ziyálah*, قره *qor-*
rah, جرجير *djerrá*, جرا *djerdjyr*.

— des jardins, حرف *hourf*,
ريشاد *rychád*.

CRÊTE, قنبورة *eu'rf*, عرف *qan-*
bourah.

— de coq, زين *zeyn*, نواره *zayn*.

فلقله ذا *nouárah dé-'d-dykh*,
البروك *folfolah dé-'l-berrouk*.

Il a CREUSÉ, حفر *hafer*, جب *djabb*,
qaouer, جور *djaouer*.

CREUSET, بودقه *boudaqah*.

CREUX, فحات *fahát*, جراف *djouráf*,
جور *djour*.

CREVASSE, تفلح *teflyh*.

Il a CREVÉ (v. a.), فتق *fatteq*,
بقيج *ba'adj*, فزر *fezar*.

CRI, صيح *seyh*, pl. صياح *seyáh*.

CRIBLE, منخل *monkhol*; غربال *gherbál*,
ghorbál, pl. غربال *gharabél*,
بوسيتار *gherábyl*; غربيل *bousseyyár*.

— Faiseur de Cribles, غربالي *gharábly*.

Il a CRIBLÉ, غربل *gherbel*.

Il a CRIÉ, صاح *sáh*, عيط *a'yatt*,
صرخ *sarakh*, ضج *daddj*, زعق *za'aq*.

— Crie! اعيط *a'yett*, *a'ytt* (en
berbère, سول *seoual*, *sioual*).

CRIEUR des mosquées, مؤذن *moueddin*,
mouezzín. (V. CHANTRE.)

— public, براج *berráh*. (Voyez
COURTIER.)

CRIME, ذنب *denb*, pl. ذنوب *dounoub*,
denoub; جريمه *djerymah*,

pl. جرائم *djeráym*; جرم *djerem*,
germ.

— Il a commis un Crime, جرم *djerem*,
اذنب *édneb*.

CRIMINEL, مذنب *modenb*,
مجرم *modjrem*.

CRIN, شعر *chaar*, *cha'r*, pl. شعور *che'our*,
chou'our; شعر خيل *cha'r kheył*.

— Sac de Crin, خيشه *kheychéh*,
pl. خيش *khouyach*.

CRINIÈRE de cheval, سيب *sebyb* ذا
العود *dé-'l-a'oud*, عرف *eu'rf* الفرس *él-fers*.

CRISTAL, بلور *bellour*, بللار *bellár*.

CRISTALLINE (maladie), بله *beléh*.

CROC, CROCHET, كلاب *kelláb*,
pl. كلاب *keldáyb*; خطاف *khot-táf*,
مكلب *mekalleb*.

CROCODILE, تمساح *temsáh*, pl. تماسيح *temássyh*,
فرعون *sera'oun*, pl. فراعين *será'yn*.

CROISÉE (fenêtre), طاقه *táqah*,
pl. طواقى *teouáqy*. (V. FENÊTRE.)

CROISIÈRE, قرصنه *qersenh*.

CROISSANT de la lune, هلال *helál*.

CROIX, صليب *salyb*.

CROSSE d'évêque, عكاز *okkázéh*.

CROTTE. (Voy. BOUE.)

CROTTÉ, مطين *motteyyen*.

Il a CROTTÉ, طين *tayyan*.

CROTTIN, زبل *zebl, zebel*.

Il a CROULÉ, طاح *táh*.

CROUPE, كفل *kefl*.

CROUTE du pain, قشرة ذا الخبز *qichrah dé-l-khobz*; قرص *qers*, pl. قروص *qourouss*.

CROUTON, رغيف *reghyf*, pl. أرغف *érghifah*; أرغف *érghyf*, رغفان *roughfán*.

CROYANCE, ظن *dann, zann*, تخمين *takhmyn*, امان *ímán, émán*.

CROYANT, مؤمن *moumen*, pl. مؤمنين *moumenyn*.

CRU (non cuit), نتي *neyy*.

Il a CRU (ajouté foi), امن *ámen*, صدق *saddaq*.

—(pensé), افكر *áfteker*, ظن *zenn*, حسب *hassab*, خمن *khammen*.

— Crois-tu que tous les hommes te ressemblent? تحسب كل الناس بحالك *tahssib koll én-nás be-hál-ak?*

— Je Crois cela, هذا في ظني *hadá fy zenn-y*, هذا في تخميني *hadá fy tekhmyn-y*.

— J'ai Cru, ظنيت *zenyt, denyt*.

Il a CRU (augmenté), زاد *ázád*,

ربا *rabá*, كبير *kabar*. (Foy. Il s'est ACCRU.)

CRUAUTÉ, شدة *cheddah*, سفكه *sefekah*; قساوة *qassáouéh*, plur. قساوات *qassáouéi*; قاساحه *qás-sáhal*.

CRUCHE, CRUCHON, قلدة *qollah*, *qolléh*, pl. قلال *qelál*, بلاصه *ballás-séh*, بلاص *balláss*, جرة *djarrah*, بطه *ballah*, قلوش *qallouch*, كوز *kouz*.

Il a CRUCIFIÉ, صلب *salab*.

CRUEL, سفاك *seffák*, قاسح *qás-sih*.

— Il est devenu Cruel, انتحس *éntahass*, تنحس *tenahass*.

CUBÈBE. (Foy. KUBÈBE.)

Il a CUEILLI, لقط *laqatt, lagett*, قطف *qatlef, qattaf*, نتج *neledj*, خرف *kharaf*, حوش *haouach*.

CUENÇA (v. d'Espagne), كونكه *Kounkah*.

CUILLER, ملعقة *ma'laqah*, pl. معالق *ma'áleg*; ملعقة *malaqaq*, pl. ملاعق *melá'eq*; مغرفة *moghrefah*, pl. مغارف *moghrefát*, مغرفة *megháref*, مغروف *moghrouf* (en berbère, اگانحه *ágánhah*).

CUIR, جلد *djeld, geld, gueld*,

pl. جلود *djeloud, geloud*; نعل *na'al*,
pl. انعال *ána'al*.

— de bœuf, جلد بقرى *djeld baqry*.

— de buffle, جلد جاموسى *djeld djámoussy, gueld gámoussy*.

— Cuir tanné, جلد مدبوغ *djeld madbough*.

— Cuir mince, حورة *haourah*,
pl. حور *haour*; سختيان *sokhtyán*,
شمريخه *chamrikhah*.

CUIRASSÉ, صدریه *zádyéh*; زادیه
sadryéh, pl. صدريات *sadryát*.

Il s'est CUIRASSÉ, تدرع *tederra'*.

CUISINE, مطبخ *meibakh, mat-
bakh*, pl. مطابخ *mellábekh*; كشيته
keschynah, koschynah, كوسينه
kous-synah (en berbère, أحريص *áheryss*).

— (apprêt des mets), طباخه *ta-
bálthah, طبخ tabkh*.

— Il a fait la Cuisine, طبخ *tabakh*.

CUISINIER, طبّاح *iabbákh*, pl.
طبّاحين *tabbákhyn*.

CUISSE, فخذ *fakhdah*, plur.
فخادات *fakhdát*, فخذ *fekhd*,
ورك *fekhdah, fakhd*, فيخذ
feykhdah, ouark, ouerk.

— Les deux Cuisses, فخذين
fakhdeyn, فخذان fakhdán.

CUISSON d'un mets, طبخ *tabkh*,
تطيب *tettayyb, taittyb*.

— Cuisson (douleur), حرق *harq, herq*.

CUIT, مطبوخ *meiboukh, mat-
boukh*, مستوى *mestouy*.

— Haricots Cuits dans l'eau,
لوبيه مسلوقة *loubyéh maslouqah*.

— Brique Cuite au soleil, طوب
شمس *toub mochammes*.

Il a CUIT (v. a.), طبخ *tabekh*,
tabakh, استوى *tettayyeb, estaouey, éstaouy*.

— (v. n.), أنطبخ *éntabkh*.

— Il a Cuit du pain, خبز *khab-
baz*.

— Il a Cuit du biscuit, قرمش
بقسماط *qarmach boqsmátt*.

— La viande Cuit, ينطبخ اللحم
yentabakh él-lahm.

— Il a fait Cuire dans de l'eau,
سلق *salaq*.

Il a CUIT (causé une cuisson),
حرق *harraq*.

— Cela me Cuit beaucoup, هذا
يحرقنى كثير *hadá yahraq-ny
kethyr*.

CUIVRE, نحاس *naháss, neháss*
(en berbère, تونكولت *toungoult*).

— vieux, نحاس فراضه *nahâss ferâddah*.

— rouge, نحاس احمر *nahâss âhmar*.

— jaune, صفر *sofar*.

CUL, طيز *tyz*, pl. طيوز *tyouz*; مجلس *medjles*, pl. مجالس *medjâles*; ليه *lyéh*, pl. لوايا *louÿâ*. (Voy. DERRIÈRE.)

— Cul-de-lampe, كعب القنديل *kaab el-qandy*.

CULBUTE, كودايسه *kordâyssah*, شقلايه *choqléyah*, قلبه *qolbah*.

Il a CULBUTÉ, قلب *qalab*.

CULOTTE, سروال *serouâl*, pl. سراويل *serâouyt*; شروال *cherouâl*, لباس *lebbâss*.

CULTIVATEUR, حارث *hârets*; زراع *zerrâ*, pl. زراعه *zerrâ'ah*, زراعيين *zerrâÿn*. (Voyez AGRICULTEUR.)

Il a CULTIVÉ, حرث *hareth*, هارث *hârets*, خدم *khadam*.

CULTURE, خدمه *khidmeh*. (Voy. AGRICULTURE.)

CUMIN (drogue), كمون *kamoun*, كامون *kâmoun*.

CUPIDE. (Voy. AVIDE.)

CUPIDITÉ, طمع *tem', tema*. (Voy. AVIDITÉ.)

CURCUMA. (Voy. KURKUMA.)

CURE-DENT, خلال *khalâl*.

CURE-OREILLE, هلال *helâl*.

CURIEUX, صناط *senâll*.

— (rare), عجيب غريب *gharyb*, عجيب *a'djyb*.

CURIOSITÉ, تصنيف *tesnytt*.

CUVE, خابيه *khâbyéh*, plur. خابيات *khâbyât*, خوابي *khoudby*.

CUVETTE, بليان *belyân*.

CUVIER, مستله *mastallah*, تكنه *teknéh*, بر كچه *bourkehah*.

CYGNE, شاهين *châhÿn*, عقق *a'qaq*.

CYLINDRE, اسطوانه *éstouânéh*, pl. اسطوانات *éstouânât*.

CYNOGLOSSE (pl.), لسان الكلب *lessân el-kelb*.

CYPRES, سرو *serou*, سرول *scr-ouel*, سروه *serouéh*.

D

D, quatrième lettre de l'alphabet français, dont le son est rendu par la huitième lettre de l'alphabet arabe د, et même par la neuvième ذ que l'idiome vulgaire confond habituellement avec la précédente. Le **D** français, articulé fortement et comme avec un redoublement emphatique, correspond aussi à la quinzième lettre arabe ض, et souvent même à la dix-septième ط.

D'ABORD. (Voy. d'ABORD.)

DAD ض, nom de la quinzième lettre arabe, صاد *dád.* (Voy. D.)

DAGUE, خنجر *khandjar.*

DAHER (n. pr.), ظاهر *Dáher, Záher.*

DAIM, طبي *deby*, pl. طبيبا *dobá.*

— Peau de Daim, جلد الطبي *geld éd-deby.*

DAL د, nom de la huitième lettre arabe, دال *dál.* (Voy. D.)

DALLE. (V. CARREAU de pierre).

DAMANHOUR (ville d'Égypte), دمنهور *Damanhour, Demenhour.*

DAMAS (ville de Syrie), لشام *éch-Chám, دمشق Dimechq, شام Chám cheryf.*

— Damas (étouffe), كمخه *kemkchah.*

DAMASQUIN (natif de Damas), دمشقي *demechqy, شامي chamy.* (Voy. ALÉPIN.)

DAME, سيدة *seydah, ست sett, sitt, سته sittah, pl. ستات sittát; لآل lállá, لآله lállah, لآلى lállá.*

— Madame! يا ستي *yá sett-y!*

DAME-JEANNE, دامجانه *dám-djánah.*

DAMIETTE, (v. d'Égypte), دمياط *Demyátt, Dimyátt.*

DAMMAH, nom du signe de la voyelle O chez les Arabes, صمه *dammah, رفعه refa'ah, رفاع refa'.*

DAMNATION, لعنه *la'anéh.*

Il a **DAMNÉ**, دان *dán, لعن la'an.*

Les **DAMNÉS**, اهل جهنم *ehl dje-hennam* (m. à m. les gens de l'enfer).

DANEMARK, دانيمارقه *Dányárqah*, دينمارك *Dynamárk*.

DANGER, خطر *khettr*, *khattar*, مخاطره *moukhátteréh*.

DANGEREUX, خاطر *khátúir*.

DANIEL (n. pr.), دانيال *Dányál*.

DANOIS, دانيمارقي *dányárqy*.

DANS, في *fy*, ب *bi*.

— Dans moi, بي *b-y*, في *fy-y*.

— Dans toi (masc.), فيك *fy-k*, بك *b-ak*; — (fém.), فيكي *fy-ky*, بكي *be-ky*.

— Dans lui, فيه *fy-hi*, فيهِ *fy-ho*, *fy-hou*, به *be-hi*, *be-ho*; — Dans elle, فيها *fy-há*, بها *be-há*.

— Dans nous, فينا *fy-ná*, بنا *be-ná*.

— Dans vous, فيكم *fy-koum*.

— Dans eux, Dans elles, فيهم *fy-houm*.

Dans le, Dans la, Dans les, بال *bi-l*, في *fy-l*.

DANSE (subst.), رقص *raqs*, *reqs*, رقصة *raqassah*, pl. رقص *reqouss*.

Il a DANSE, رقص *raqess*, *raqass*.

— Danse! (imp.) ارقص *órqoss* (en berbère, اشدح *éhdah*).

DANSEUR, رقص *raqqáss*, plur. رقصين *raqqássyn*.

DARD, شوكه *nischábah*, نشابه *choukéh*.

Il a DARDÉ, نشب *nescheb*.

DARFOUR (ville d'Afrique), دارفور *Dárfour*.

DARTRE, حزازة *hezázah*.

DATE, تاريخ *tárykh*, تاريخ *ta-rykh*, pl. تواريخ *tuárykh*.

— J'ai reçu de lui une lettre en Date du premier de ce mois, اخذت منه مكتوب تاريخه أول الشهر *ákhadt min-ho maktoub tárykh-ho áouel éch-chahar*.

Il a DATÉ, ارخ *árekh*.

DATIF, المفعول لاجله *el-me-ja'oul li-áuljel-hi*.

DATTE, باحة *balahah* (en berbère, تيني *tyny*).

— sèche, تمر *themr*, *thamr*, *thamar*, *themer*, pl. ثمار *themár*, *tsemár* (en berbère, أكايين *ákkáyn*).

DATTIER, نخلة *nakhlah*.

DAUPHIN, دنفيل *denfyl*.

DAVANTAGE, اكثر *ákihar*, *ák-tsar*, زد *zid*, زيد *zyd*, بزيادة *be-zyádéh* (en berbère, فلا *felá*, وئار *ougár*).

DAVID (n. pr.), داود *Dáoud*, داوود *Dáououd*.

DE (prép.) من *min*, عن *a'n*,
بـ *be-*, من عند *min a'nd*.

— Je viens D'Alger, أنا جاي من, الجزائر *aná djáy min el-Djazaýr*.

— Il s'est enfui De la prison, هو هرب عن الحبس *harab a'n el-habs*.

— Il sort de chez Soliman, هو خارج من عند سليمان *haw khab-
radj min a'nd Soulaymán*.

— Tu es plus aimé que moi De mon père, أنت محبوب بابوي *am mahboub ba-ábou-y
ákhthar minny*.

— De pays en pays, من بلد الى بلد *min beled ilä beled*.

— De bas en haut, من تحت الى فوق *min taht ilä fauq*.

— De là, D'ici. (Voy. LA, ICI.)

— De près. (Voy. PRÈS.)

— De loin. (Voy. LOIN.)

— De (marque du gémissement), ال, ال, متاع *metá'*, بتاع *betá'*, ذا *dé*.

— La maison De mon associé, الدار *dár cheryk-y*, دار شريكى *ed-dár metá' che-
ryk-y*.

— La fille De ton frère, بنت اخوك *bent ákhau-k*.

— Le cheval De mon cousin,

العود متاع ابن عمى *el-a'oud metá'
ébn a'mm-y*.

— Du, De la, Des (art.), ال *el-*,
ذا *dé-'l*, متاع *metá' éb-*.

— Le livre Du cheykh, كتاب الشيخ *kitáb éch-cheykh*, كتاب
ذا الشيخ *kitáb dé-'ch-cheykh*,
الكتاب متاع الشيخ *el-kitáb metá'-
ab-cheykh*.

De à coudre, كوستبان *kaustebán*,
حلقه *halqah*.

— à jouer, زهار *zahár*.

Il a DÉBALLÉ, حل *hall*.

Il a DÉBARBOUILLÉ, مسح *mas-
sah, messah*.

Il a DÉBARQUÉ (v. n.), نزل *nezel*,
نزل في البر *nezel fy-'l-berr*.

— (v. a.), نزل *nezzel*.

DÉBARQUEMENT, تنزيل *tezzyl*.

Il a DÉBARRASÉ, ختمل *kham-
mal*, حل *hall*, طاح *táh*, خلص *khaltassa*.

DÉBAT, خصامه *khezzámeh*,
(ou herbère, لخصوم *lekhaoum*).
(Voyez ALTERCATION, CONTRA-
BIÉTÉ.)

Il a DÉBATTU (contesté). (Voy.
ce mot et Il a eu une Altercation,
Il a CONTRARIÉ.)

— Il a Débattu une affaire, une question. (Voy. Il a AGITÉ.)

DÉBAUCHE, زينه *zenyah, zenyéh.*

— Maison de Débauche (lieu de prostitution), دار اللوق *dâr el-louff*, دار الشرايط *dâr sch-cha-râmytt.*

DÉBAUCHÉ, زانى *zâny*; وكال *ouakkâl*, pl. وكالين *ouakkâlyn.*

— Femme Débauchée (prostituée), شرموط *charmout*, pl. شراميط *charâmytt*; قحابه *qobbyhah*, قهابه *qahâbah.*

Il a DÉBAUCHÉ, أساء *ássâ.*

DÉBILE, ضعيف *daayf.* (Voyez AFFAIBLI.)

DÉBILITÉ (Voy. AFFAIBLISSEMENT.)

Il a DÉBILITÉ. (F. Il a AFFAIBLI.)

DÉBIT, تنفيق *tenfyq.* (F. VENTE.)

DÉBITANT, متسبب *metsebbeh.*

Il a DÉBITÉ, نفق *naffâq.*

— Il s'est Débité, خرج *kharadj*, *kharag.*

— Cette marchandise se Débite bien dans notre pays, في بلدنا *fy belad-nâ* *tekhrouadj ba-khayr hadâ'el-bad-âd'ah.*

DÉBITEUR, مدان *meddân*, مديون *medyoun*, ديان *dyân.*

DÉBONNAIRE, انيس *ânyes.* (F.

BÉNIN, BIENFAISANT.)

Il a DÉBORDÉ, فاض *fâdd.*

DÉBOREMENT, فيضان *seyddân.*

Il a DÉBOUCHÉ, عرى *a'rrâ*, *a'rroy.* (Voy. Il a OUVERT.)

Un DÉBOUCHÉ. (Voy. DÉFILÉ.)

DÉBOURSÉ, منفوق *mansfouq*; مصروف *masrouf*, plur. مصروفين *masroufyn.* (Voy. DÉPENSE.)

Il a DÉBOURSÉ, صرف *sarrâf*, نفق *neffeq*, *naffâq.* (Voy. Il a DÉPENSÉ.)

DÉBOURSEMENT, نفقة *nefeqah.*

DEBOUT, قائم *qâym.*

— Il a été Debout, قام *qâm*, وقف *ouaqaf.*

DÉBOUTÉ, مردود *merdoud.*

DÉBRIS (pl.), تكاسر *tekâsser.* (Voy. DÉCOMBRES, RUINES.)

Il a DÉBROUILLÉ, ظهر *dahhar*, سهل *sahel.* (Voy. Il a ARRANGÉ.)

Il a DÉBUSQUÉ. (F. Il a CHASSÉ.)

DÉBUT, شروع *chourou'.* (Voyez COMMENCEMENT.)

DÉBUTANT, مبتدى *mobtedy.*

Il a DÉCACHETÉ une lettre,

فك المكتوب *fakk el-mak-toub*.

DÉCADENCE, تنزول *tenouzzoul*.
(Voy. DÉCLIN.)

DÉCALOGUE, عشر كلمات *a'cher kilmát*. (Voy. Les Commandements de Dieu.)

Il a DÉCAMPÉ (lui). (V. ce mot.)

— (Il a changé de camp). (Voy.

Il a DÉLOGÉ.)

DÉCAPEUR de métaux, جلا *djallá*,
gallá.

DÉCAPITÉ, مقطوع الراس *maq-tou-'r-rás*.

Il a DÉCAPITÉ, قطع الراس *qatta-'r-rás*.

Il a DÉCÉDÉ, وفا مات *mát*, وفا
ouafá, توفي *toueffü*, *toueffey*.

Il a DÉCELÉ, كشف *dahhar*, كشف
kachaf, باح السر *báh es-serr*.

DÉCELEMENT, كشف *kechf*,
فاش *fách*.

DÉCEMBRE, كانون لاؤل *kánoun el-áouel*, دجنبر
dedjenber, دجنبر
detchenber, دكنبريس *dekenbrys*.

DÉCENCE, ادب اصلاح *isláh*, ادب
ádeb, ارکان *érkán*. (Voyez BIEN-
SÉANCE.)

DÉCENNAIRE, عشاري *a'cháry*.

DÉCENT, مصلح *meslih*. (V. BIEN-
SÉANT, CONVENABLE.)

— Il a été Décent, اصلح *éslah*.

DÉCEPTION. (Voy. TROMPERIE,
ABUS.)

DÉGÈS, موت *mout*, *maout*, *maut*,
وفا *ouafáh*.

DÉCEVANT, غاش *ghásch*. (Voy.
TROMPEUR.)

Il a DÉCHARGÉ une voiture, un
animal, حل *hall*.

— un fardeau, نزل *nezzel*.

— un fusil, ضرب البندوقيه
darab él-bendouqyéh.

— d'un impôt, حرر من فرايد
harrer min feráyd.

DÉCHARNÉ, ضعيف *da'yf*,
نحيف *nahyf*, ارق *áryq*.

DÉCHAUSSÉ, حافي *háfy*, حافيان
háfyán.

Il a DÉCHAUSSÉ, حفى *haffü*,
haffey.

— Il s'est Déchaussé, تحفى *te-
haffey*.

DÉCHÉANCE, سقوط *souqouut*,
هبوط *houboutt*, عزل *a'zl*.

DÉCHET. (Voy. DÉFAUT.)

Il a DÉCHIFFRÉ, فسر *fassar*, فسر
dahhar.

DÉCHIRÉ, مقطع *moqattè'*.

Il a DÉCHIRÉ, خرق *chaqq*, شق *kharaq*, شرمط *charmatt*.

— Déchire! (imp.) شق *choqq!*
(en berbère, بي *by!*)

DÉCHIRURE, خرق *khirq*, plur.
خروق *khourouq*, شق *cheqq*,
تقطيع *tagly'*.

DÉCHU, معزول *ma'zoul*, منزل
manzoul.

— Il est Déchu, سقط *saqatt*.

Il a DÉCIDÉ, نوى *qaddä*, قضى *naouä*,
naoucy, اتفق *ettefaq*, جعل في نفسه
estouey, استوى *dja'l*
fy nafs-ho.

DÉCISIF, قاطع *qätti'*, *qättè'*.

DÉCISION, فيصل *fasl*, فصل
fyssâl, فتوا *fetouâ*, فتوة *felouah*,
felouéh. (Voy. ARRÊT, ORDRE.)

DÉCISIVEMENT, قطعاً *qatta'an*,
جزماً *djezmân*.

DÉCLAMATEUR, خطيب *khattyb*,
متكلم *motkellem*.

DÉCLAMATION, خطاب *khittâb*,
خطبه *kholbah*.

Il a DÉCLAMÉ, خطب *khattab*.

DÉCLARATION, تعريف *taaryf*,
بيان *beyân*. (V. ANNONCE, AVIS.)

Il a DÉCLARÉ, عرف *a'rraf*,

aarref, اعلم *èè'lam*, اظهر *édhar*,
شاهد *cháhad*, بين *bayyan*. (Voy.

Il a ANNONCÉ.)

DÉCLIN, زوال *zouâl*, نزول *nou-*
zoul, هبوط *houboutt*, سقوط *soqoutt*.

DÉCLINAISON du soleil, ميل
الشمس *meyl êch-chems*.

Il a DÉCLINÉ, (il s'est détérioré),
نزل *nezel*, هبط *hebel*. (Voyez Il a
DÉCRU, Il est DÉCHU.)

DÉCLIVITÉ, حدور *hadour*, حدور
houdourah.

Il a DÉCOLLÉ (détaché), فكت *fekk*.

— (décapité). (Voy. ce mot.)

DÉCOMBRES, طياح *tyah*. (Voyez
DÉBRIS, RUINE.)

DÉCOMPTE, مبالغ *mobalagh*,
moblagh.

DÉCONCERTÉ, متخبر *matehayyr*,
حيران *hyrân*.

DÉCORATION, زينه *zeyneh*, علامه
a'lâméh.

Il a DÉCORÉ, تزيّن *tezeyyenn*.

Il a DÉCOULÉ. (Voy. Il a COULÉ.)

Il a DÉCOUPÉ, قطع *qattaa*, نقش
naqach.

DÉCOUPEUR, قطاع *qattâ'*.

— de métaux, ذوجرمه *dougre-*
méh.

DÉCOURAGÉ, مرخا قلبه *merkha qalb-ho*.

Il a DÉCOURAGÉ, راخى القلب *rakhey-'l-qalb*.

— Il s'est DÉCOURAGÉ, رخی قلبه *relkhā qalb-ho*.

DÉCOUVERT, مكشوف *makchouf*, ظاهر *dāher*.

Il a DÉCOUVERT, كشف *kechef*, كشاف *kachaf*, اظهر *ādhar*, وجد *oudjed*, ougued.

DÉCOUVERTE, ايجاد *fydjād*, كشف *kechf*.

DÉCRÉPIT, اختيار بالزاف *ikh-tyār bi-'z-zāf*, شارف *chārif*, sharef.

— Vieille Décrépite, عجوز *a'djouz*, a'gouz.

DÉCRÉPITUDE, هرم *herem*.

DÉCRET, فرمان *fermān*, plur. فرمانات *ferāmānāt*; حجة *hadjéh*, ñagguéh. (Voy. ARRÊT, ORDRE.)

Il a DÉCRÉTÉ. (V. Il a ARRÊTÉ.)

Il a DÉCRIÉ, عرض *a'redd*. (Voy.

Il a DIFFAMÉ, Il a DÉSHONORÉ.)

Il a DÉCRIT, وصف *ouāssaf*, ذكر *zakar*.

Il a DÉCRU, نقص *naqes*, قل *qell*.

DÉÇU, مغشوش *maghohouch*.

Il a DÉÇU. (Voy. Il a ABUSÉ.)

DÉCUPLE, عشرة اصعاف *a'cherat édd'áf*, ا'chert édd'áf.

Il a DÉDATGNÉ, حقر *haqqar*, حون *haouon*. (Voy. Il a AVILI.)

DÉDAIGNEUX, حافر *hāger*, هوانى *haouāny*, مستغنى *mostaghny*.

DÉDAIN, حقر *higr*, اهانه *shāneh*, دخال *haouān*, تحقير *tahqyr*.

DÉDANS, داخل *dākhel*, دخلًا *dakhelān*, جوة *djouh*, gouh. (Voyez DANS.)

— De Dedans en dehors, من جوة الى برا *min djouh itā barrā*.

— En Dedans de la maison, فى دار *fy qalb éd-dār*.

DÉDICACE, تقديس *taqdys*, تخصيص *takhsyss*.

DÉDIT, انكار *inhār*.

Il s'est DÉDIT, عاد بكلامه *a'ād be-kelām-ho*, نكر *nakar*.

— Qui se Dédit, ناكسر *nākir*.

Il a DÉDOMMAGÉ, خلف الخسارة *khalaf 'l-khissaréh*.

DÉDOMMAGEMENT, تضمين *tatmysn*.

DÉDUCTION, تنزيل *tenzyl*, طرح *tarih* (d'où le mot français tare).

Il a DÉDUIT (exposé), بان *bân*,
فسر *fassar*.

— (retranché), طَيِّح *tayyah*,
فرق *faraq*, طرح *tarah*.

DÉFAILLANCE, غشيه *ghachyah*,

— Il est tombé en DÉFAILLANCE,
غشى *ghachä*, غشوه *ghashweh*.

Il a DÉFAIT ce qui était fait,
فسد *fassad*.

— une armée, كسر *kassar*.

DÉFAITE d'une armée, تكسير
teksyr. (Voy. DÉROUTE.)

— (excuse), عذر *ou'zr*.

DÉFALCATION. (V. DÉDUCTION.)

Il a DÉFALQUÉ. (V. Il a DÉDUIT.)

DÉFAUT (manque), نقص *naqs*,
نقصان *noqsân*, خصاصه *khewâssch*.

— (vice), عيب *a'yb*, *e'yb*, pl.
عيوب *ou'youb*.

DÉFAVORABLE, مخالف *mokhâ-*
lef. (Voy. CONTRAIRE.)

DÉFECTIF, DÉFECTUEUX, ناقص
nâqess, معيوب *ma'youb*.

DÉFECTUOSITÉ. (Voy. DÉFAUT.)

Il a DÉFENDU (protégé), صين
seyenn, حفظ *hafedd*, *hafezz*, حما
hamâ.

— (prohibé), نها *nehâ*, منع *me-*
naa, حرم *haram*.

— Il s'est DÉFENDU, توقفا *taoueqqâ*.

ΓÉPENSE (protection), حمايه
himâyéh, نصر *nastr*, محافظه *mohâ-*
feddah, صيدانه *seyânéh*.

— (prohibition), تحريم *tahrym*,
نهى *nehÿ*, منع *mena'ah*.

DÉFENSEUR, ناصر *nâssir*, حاتم
hâmm.

DÉFI, تحريص *tahryss*, تحريص
tahrydd.

DÉFIANCE, قلّة الامن *qellet el-*
îmân.

DÉFIANT, قليل الامان *qaly! el-*
îmân, غير امين *ghayr âmyñ*.

DÉFICIT, قسور *qoussour*. (Voyez
DÉFAUT.)

Il a DÉFIÉ, دبح *dabbah*, *dabbéh*,
حرص *harredd*, حرص *harress*.

Il s'est DÉFIÉ, قل لامان *qall*
el-îmân.

— Je me DÉFIE de vous, ما عندى
ما امان فيكم *mâ a'nd-y chy îmân*
fy-houm.

Un DÉFILÉ, خروج *khouroudj*,
مخرج *makhredj*.

Il a DÉFILÉ, تعمدى *taad-*
dey.

Il a DÉFINI, فسر *fassar*.

DÉFINITION, تفسير *esfayr*.

Il a DÉFLEURI (v. n.), ذبل *dá-bel*, ضاع الزهر *dáa-'z-zahar*.

Il a DÉFRAYÉ, خاف المصروف *khalaḥ el-masrouf*.

Il a DÉFRICHÉ, حرث *hareth*, *harets*. (Voy. Il a CULTIVÉ.)

DÉFUNT, ميت *meyyt*, مرحوم *merhoum*, متوفى *metoueffy*.

Il a DÉGAGÉ. (Voy. Il a DÉLIVRÉ, Il a DÉBARRASSÉ.)

— Il s'est Dégagé, تخلص *te-khallass*.

Il a DÉGAINÉ, جذب *djedeb*, سل *sell*, سأل *sall*, عرأ *a'rrá*.

Il a DÉGARNI. (Voyez Il a DÉPOUILLÉ.)

DÉGÂT, نهب *neheb*, خسارة *khessarah*. (V. DÉVASTATION, DOMMAGE.)

DÉGLUTITION, بلع *bela'*.

Il a DÉGOUTÉ, قلع القلب *qala-'l-qalb*.

Il a DÉGOUTTÉ (tombé par goutte), قطر *qattar*.

Il a DÉGRADÉ, عزل *azz'al*.

Il a DÉGRAISSÉ (nettoyé), قصر *qassar*.

DÉGRAISSEUR, قصر *qassár*.

DEGRÉ, درجه *deradjah*, der-

géh, *deragueh*, pl. درجات *dera-djât*.

— Bonaparte est au plus haut Degré de gloire, بونابارته هو في غاية الفخارة *Bounábártéh hou fy gháyet el-fikháreh*.

Il a DÉGUERPI, خرج *kharadj*, *kharag*, ذهب *dahab*, هرب *harab*.

DEHORS, خارج *kháredj*, برآ *barrá*.

— Au Dehors, على برآ *a'lā barrá*, إلى برآ *ilā barrá*.

— De Dehors, من برآ *min barrá*.

DÉJA, قد *qad*, بعدا *baadá*.

— Il est Déjà mort, قد مات *qad máti*.

— Ils seraient Déjà arrivés, قد يكونوا وصلوا *qad yekounouá oues-selouá*.

Il a DÉJEUNÉ, فطر *fetter*, *fattar*.

Le DÉJEUNER, فطور *fettur*, *fouttour*, *fattour*.

— Donne-moi à Déjeuner, اعطني *a'tty-ny bách nestour*.

— Le premier Déjeuner, سحور *sahour*, *souhour*.

DÉLAI, بطا *battá*.

Il a DÉLAISSÉ, خلا *khalá*. (Voy. Il a ABANDONNÉ.)

DÉLAISSEMENT. (V. ABANDON.)
Il s'est DÉLASSÉ, استراح *este-rah*.

DÉLASSEMENT, راحه *râhah*,
سكون *sokoun*, *sekoun*.

Il a DÉLECTÉ, لذذ *leddad*, *lezzaz*.
— Il s'est Délecté, استلذ *este-ledd*, *estelezz*, تملذذ *teledded*, *telezzez*.

DÉLÉGATION. (Voyez CESSION,
COMMISSION.)

DÉLÉGUÉ. (Voy. COMMISSAIRE,
CESSIONNAIRE, COMMIS.)

Il a DÉLÉGUÉ, رسل *ressel*. (Voy.
Il a CÉDÉ, Il a COMMIS.)

DÉLIBÉRATION, تدبير *tedbyr*,
مشاورة *mochâourah*.

Il a DÉLIBÉRÉ, شار *châr*, تدبّر
tedabber.

DÉLICAT, لطيف *lattyf*, لذيد
ledyd, *lezyz*.

DÉLICATEMENT, لطيفا *lattyfân*.

DÉLICATESSE, لطافه *lallâfêh*.

DÉLICE, لذ *lezz*, لطف *louf*.

DÉLICIEUX. (Voyez DÉLICAT,
EXCELLENT, AGRÉABLE.)

Il a DÉLIÉ, حل *hall*, تخلص
tekhallass.

— J'ai Délié, حليب *halyl*.

— Délie! حل *holl* (en berbère,
أفسي *afsy*).

DÉLIRE, خرف *kherf*.

Il a été dans le Délire, خرف
kharaf.

DÉLIT, ذنب *denb*, pl. ذنوب
denoub, *dounoub*. (Voy. CRIME.)

DÉLIVRANCE, تخليص *tekhlyss*,
تحرير *teharyr*, تسريح *tesryh*.

Il a DÉLIVRÉ, خلص *khallass*,
حرر *harrer*, سرح *sarrah*.

Il a DÉLOGÉ (v. n.), انتقل *enteqal*.

DÉLUGE, طوفان *toufân*.

DEMAIN, غدوة *ghodouah*, *gha-
daouah*, غدا *ghadâ*, غدوا *ghodouâ*,
بكرة *bokrah*, بوكرة *boukraâ* (en ber-
bère, ازكا *âzkâ*, ازیکا *âzykâ*.)

— Demain matin, بكرة بدري
bokraâ bedry.

— Après-Demain (voyez ce mot)
(en berbère, نفي ازیکا *nef âzykâ*).

DEMANDE, سوال *souâl*, طلب
talb, رغب *reghb*.

DEMANDÉ, مطلوب *matloub*.

Il a DEMANDÉ, طلب *taleb*, سأل
sâl, استخبر *estakhbar*, نشد *neched*.

— Demande-leur de l'argent,
اطلب منهم فلوس *âllub min-houm
felouss*.

— Il a Demandé avec instance,
رغب *ragheb*.

— Je Demande à Dieu, حبسيت
اللّه من اللّه *habyt min Allah*.

— Je ne Demande rien de toi,
ما حبسيت شي منك *ma habyt-chy
minn-ak*.

— Que Demandes-tu? اش تبغى
إش تبغى *ech tebhgy?* اش تريد
تريد *teryd hy?*
اش تعوز *ta'ouz dy?*

— Je te Demanderai quelle heure
il est? اسال متلك اش من الساعة
اسال متلك اش من الساعة
ással min-ak ech min es-sá'ah.

— Tu leur Demanderas de prix
des marchandises, تستخبر منهم على
تستخبر منهم على
*testakhber min-houm a'lá
si'r es-sela'ah*.

— Je vous Demanderai si vous
avez trouvé ce que j'ai perdu, انشد
انشد
منكم اذا وجدتم ما ضللت انا
منكم اذا وجدتم ما ضللت انا
*ánched min-houm ézá cutjéltou má
dayya'l ánd*.

DEMANDEUR, طالب *taleb*,
سائل *sáyl*, عواجي *dáwudjy*,
مدى *modda'y*.

DEMANDERESSE, طالبة *talebéh*,
سائلة *sáyléh*.

Il a DÉMANGÉ, حلك *halk*, اكل
اكل
ákal.

DÉMANGEAISON, حكة *hakkah*,
اكل *ákal*.

DÉMARCATIION, تحديد *tahdyd*.

DÉMARCHE, ماشه *máohah*, ماشيه
ماشيه
machyéh, حركة *karakah*, هركه
هركه
harekéh,
قفرج *seferroudj*.

Il a DÉMARRÉ, سفر *safar*, سار
سار
sár.

Il a DÉMASQUÉ, قلع المسخرة
قلع المسخرة
qala'-l-maskherah.

Il a DÉMÂTÉ, كسر السواري
كسر السواري
kas-sar es-souáry.

— Vaisseau Démâté, مركب
مركب
السواري مكسور *merkeb maksour
es-souáry*.

DÉMÊLÉ, نزاع *nezá'a*, نيزا
نيزا
(Voyez ALTERCATION, CONTESTA-
TION, CONFLIT, DÉBAT.)

Il a DÉMÊLÉ. (Voy. Il a DISTIN-
GUÉ, Il a ARRANGÉ, Il a SÉPARÉ.)

— Il a Démêlé l'affaire, فسرو الامر
فسرو الامر
fassar el-ámr.

DE MÊME. (V. AINSI, COMME,
MÊME.)

Il a DÉMÉNAGÉ. (V. Il a DÉLOGÉ.)

DÉMÉNAGEMENT, انتقال *intí-
qál*.

DÉMENCE, حبل *hebl*, جنن *dje-
nan*. (Voy. FOLIE.)

— Il a été en Démence, هبل *habal*, جن *djenn*.

DÉMENTI (subst.), تـذـيـب *tékdyb*.

DÉMESURÉ, غير قياس *ghayr qyáss*.

— L'avidité Démesurée avilit les âmes, الطماعه بغير قياس تنجس النفوس *ét-temá'ah be-ghayr qyáss tendjess én-nefouss*.

DEMEURE, مسكن *mesthen*, plur. مساكن *masakhen*; ماكن *mákan*.

Il a DEMEURÉ, سكن *saken*, بقا *baqá*, قعد *qaad*.

— Demeurant, ساكن *sáken*.

— Au Demeurant, باقى *báqy*.

DEMI, نصف *nouss*, نص *nouss*.

Il a DÉMIS d'un emploi. (Voyez Il a DÉGRADÉ.)

— Il s'est Démis les membres, المفاصل فسخ *fasakh ét-mofássel*.

— d'un emploi, عزل نفسه *a'zal nafs-ho*.

DÉMOCRATIE, الجمهور العام *ét-djemhour ét-a'ám*.

DEMOISELLE, بنت *bent*, بكر *bekr*, ست *sett*, سته *sittéh*, سته *settéh*, pl. ستات *sittát*; جاريد *djárd-ryéh*, غارىه *gáryéh*, pl. جوار *djowár*, *gouár*.

— Mademoiselle! يا ستى *yá sitt-y!*

DÉMOLI, مقلوب *maqloub*. (Voy. DÉTRUIT.)

Il a DÉMOLI, قلب *qalab*, *qaléb*. (Voy. Il a DÉTRUIT.)

DÉMOLITION, مقطب *moqteb*, تقليب *toqlyb*. (V. DESTRUCTION, DÉCOMBRES.)

DÉMON, جن *djinn*, عقرية *aafryt*; شيطان *cheyttán*, pl. شياطين *cheyátáyn* (en berbère, سيطان *seytán*). (Voy. DIABLE.)

DÉMONIAQUE, مجنون *meijnoun*, شيطاني *cheyttáuy*.

DÉMONSTRATIF, برهاني *borhány*, مبرهن *moberhan*.

DÉMONSTRATION, اظهار *ishár*, اثبات *ihbát*, *ihbát*, بيته *beygnéh*, إقامة البينه *iqámet ét-baynéh*, دلالة *deláleh*. (Voy. ARGUMENT.)

Il a DÉMONTRÉ, بان *bán*, اظهار *ásher*, *ésher*, *ázhar*, اقام بينه *áqám baynéh*. (Voy. Il a ARGUMENTÉ.)

Il a DÉNATURÉ. (Voyez Il a ALTÉRÉ.)

DENDÉRAH (v. d'Égypte), دندرة *Denderak*.

DÉNÉGATION, امتناع *énkár*, انكار *énkár*, *émtind'*.

DENIA (v. d'Esp.), دانیه *Dányah*.

Il a DÉNIÉ, انكار *émtena*, امتنع *énkar*.

DENIER (petite monnaie), فلس *fels*, pl. فلوس *felouss*; دنيير *denyr*.

Il a DÉNIGRÉ, شتت *chenna'*.
(Voy. Il a AVILI.)

DENIS (nom pr.), ديونيوسيوس *Dyounyssiouss*.

Il a DÉNOMBRÉ. (Voy. Il a CALCULÉ.)

DÉNOMBREMENT, عداد *e'ddád*, تعداد *tea'ddád*, احساب *éhsáb*.
(Voy. CALCUL.)

DÉNOMINATION, تسميه *tesmyéh*.
(Voy. NOM.)

DÉNOMMÉ, مستى *mossemmy*.

Il a DÉNOMMÉ. (Voy. Il a NOMMÉ, Il a APPELÉ.)

DÉNONCIATEUR, غماز *ghammáz*.

DÉNONCIATION, غمز *ghamz*.

Il a DÉNOUÉ. (Voy. Il a DÉLIÉ.)

DÉNOUEMENT d'une affaire, عاقبه *a'áqibéh*.

DENRÉE, فوت *fout*, pl. افوات *éfsouát*; دخيره *dakhyréh*.

DENT, سن *senn*, sinn, pl. سنان

senán, اسنان *ésnán*, isnan (en berbère, اهزان *óhzán*).

— Les Dents antérieures. (Voy.

ANTÉRIEUR.)

— Dent canine, نيب *nyb*. (Voy. CANINE) (en berbère, وچول *oughoul*, pl. وغلان *oughlán*; اكول *óghoul*, pl. اكلان *óglán*).

— molaire, درس *derséh*, درس *deres*, pl. دروس *dourouss*; ضرس *darsah*, *derséh*, ضرس *deress*, pl. دروس *dourouss* (en berbère, توشماس *toughmáss*).

— Ce qui reste entre les Dents après avoir mangé, خلاله *khoulálah*, خلاله *khoullálah*.

DENTEILLE, شبيكه *chebykah*, برنجونق شريت *broundjounq che-ryt*.

DÉNUÉ, معرا *moa'rry*, معرا *mo'errá*, مفقود *mefquod*, محروم *mahroum*.

DÉNUMENT, خصاص *khissás*, احتاج *éhtádj*, مصايقه *moddáyqah*.

Il a DÉPAQUETÉ, حل الصرة *hall és-sorrah*.

DÉPART, سفار *sefár*.

DÉPARTEMENT, تقسيم *teqsym*, توزيع *touzy'*, ولايه *ouláyéh*.

DÉPARTI, مقسوم *maqsoum*.

Il a DÉPARTI, قسم *qessem*. (Voy.

Il a DISTRIBUÉ.)

Il s'est DÉPAYSE, ترك بلدة *tarek beled-ho*.

DÉPECÉ, مخروق *makhrouq*.

Il a DÉPECÉ, خرق *kharraq*. (V.

Il a COUPÉ.)

DÉPÊCHE (subst.), تحرير *tahryr*,
pl. ارسال *tahryrât*; تحريرات *îrsâl*. (Voy. LETTRE.)

Il a DÉPÊCHÉ, عجل *serra'*, عجل *a'ddjal*.

— Il s'est Dépêché, استعجل *és-taadjel*, أسرع *ésra'*.

— Allons, Dépêchez-vous! يا ايادكم بالعجل *yâ éyâ-koum bi-'l-a'djel!*

Il a DÉPEINT. (V. Il a DÉCRIT.)

DÉPENDANCES (pl.), متابعات *metâba'at*, تعالقات *ta'âlaqât*, متعلق *mote'alliq*. (Voy. APPARTENANCE.)

Il a DÉPENDU de. (Voy. Il a APPARTENU.)

— Cela ne Dépend pas de moi, هذا ما يطلع شي من يدى *dol mâ yila' chy min yd-y*, هذا ما هو شى *hadâ mâ hou chy fy qadr-y*.

DÉPENS, DÉPENSE, صرف *sarf*,

مصرف *masraf*; مصروف *masrouf*,

pl. مصاريف *massâryf*, مصارف

massâref; نفقة *neseqah*, pl. نفقات

neseqât; دفعه *desa'uh*, خرج *khardj*.

— A mes Dépens, بضرارى *be-derâr-y*.

Il a DÉPENSÉ, صرف *saref*, sa-

raf, دفع *neseq*, نفق *desa'*.

— en pure perte, خسر *khassar*.

DÉPENSIER (celui qui est chargé de la dépense), وكيل الخرج *oukyl él-khardj*.

— (qui aime la dépense), مبذار *moubeddâr*, موبهززار *moubezzâr*.

DÉPÉDITION, تلف *telef*, افنا *îfnâ*.

DÉPÉRISSEMENT, تهليك *tehlyk*,

تضعيفه *tedda'yfêh*.

DÉPEUPLÉ, مخروب *makhroub*,

خريب *kharyb*.

Il a DÉPEUPLÉ, اخرج *élkhrab*.

DÉPIT, غصب *sakht*, سخط *ghasb*.

— En Dépit de toi, غصب عنك *ghasb a'nn-ak*.

— Il a eu du Dépit, فقع *seqaâ*,

تسخط *tesakhhkhatt*.

Il a DÉPLACÉ, غير الموضع *ghayyar él-moudda'*.

Il a DÉPLACÉ (ôté de son emploi).

(Voy. Il a DÉGRADÉ.)

DÉPLAISANT, صاعب, *sá'ib*. (V.

DÉSAGRÉABLE.)

DÉPLAISIR, صعب, *sa'eb*, قتم, *ghamm*, ألم, *élem*.

Il a DÉPLIÉ, Il a DÉPLISSÉ, بسط, *basat*.

DÉPLORABLE, موبكتى, *moubekley*, موبكتى, *moubekky*.

Il a DÉPLORÉ, بكى على, *bekey* *a'lä*.

Il a DÉPLOYÉ, نشر, *sarach*, فرش, *nachar*.

Il a DÉPLU, صعب, *sa'eb*.

— Cela nous Déplait, هذا يصعب علينا, *hadá ysse'eb a'lay-ná*.

Il a DÉPLUMÉ, نتق الريش, *netef ér-rych*.

DÉPOSANT. (Voy. TÉMOIN.)

Il a DÉPOSÉ (placé), وضع, *ouada* *da'*, حط, *hatt*.

— quelqu'un d'une charge. (V.

Il a DÉGRADÉ.)

— en justice. (Voy. Il a TÉMOIGNÉ, Il a AVOUÉ.)

— (mis en dépôt), ودع, *ouada'*, سلم, *sellem*.

— Dépose l'argent chez mon frère,

حط الدراهم امانة عند اخوى, *hatt éd-deráhem imánel a'nd akhou-y*.

DÉPOSITION en justice, تقرير, *teqryr*. (Voy. AVEU, TÉMOIGNAGE.)

DÉPÔT, امانه, *imánéh*, ودعه, *ou-da'ah*.

— d'humeurs. (Voy. ABCÈS.)

DÉPOUILLE. (Voy. BUTIN.)

Il a DÉPOUILÉ, عرى, *a'rrä*, *a'rrey*, نزع, *nezu'*.

— On l'a Dépouillé de ses effets, حوايجه نزعوه, *neza'ou-ho haouáydj-ho*.

DÉPOURVU. (Voy. DÉNUÉ.)

— Au Dépourvu, غافلان, *gháf-lánn*.

DÉPRAVATION, سوا, *qobbéh*, قبح, *souá*.

DÉPRÉCIATION, تحقير, *tahqyr*. (Voy. AVILISSEMENT.)

Il a DÉPRÉCIÉ, Il a DÉPRIMÉ, Il a DÉPRISÉ, تحققر, *tahaqqer*,

استرخص, *ésterkhes*. (Voyez Il a AVILE.)

DÉPRÉDATEUR, ناهب, *náhib*.

DÉPRÉDATION, نهب, *nehéb*, تاراج, *ghasb*, غارة, *gháréh*, تاراج, *tárádj*.

DÉPUS, من, *näs*, منذ, *mind*.

mins, بعد baad (en berbère, سوغ soug).

— Depuis longtemps, قبائله qabâylah, من زمان min zaman, خير kabâyla, khayrou-'llah, الله kabâyla.

— Depuis peu, من قایل min qalyt, من حتى قلة الزمان min hattâ qellet ez-zemân.

— Depuis ce temps, هذا من الزمان min hadâ ez-zemân.

— Depuis cela, بعد هذا ba'd hadâ.

— Depuis le commencement jusqu'à la fin, من بدوة الى عاقبه min bedouéh i' lâ a'âqibéh, من لاول الى min el-âouel ilâ el-âkher.

— Je l'ai regardée Depuis les pieds jusqu'à la tête, نظرتها من راسها nadart-hâ min ridjleyn-hâ ilâ râss-hâ.

DÉPUTÉ, مباشر mobâcher. (Voy. AGENT, COMMISSAIRE.)

Il a DÉRACINÉ, استاصل atassal. قلع qala'.

DÉRAISON. (Voy. DÉMENCE.)

DÉRAISONNABLE, خريق kharyq, غير مائل dad el-a'ql, ضد العقل ghayr a'âqel, غير حق ghayr haqq, ضد الحق dad el-haqq.

Il a DÉRAISONNÉ, خرق kharuq. (Voy. Il a été en Démence.)

Il a DÉRANGÉ, غير ghayyar, فسد fassad es-saff.

DÉRANGEMENT. (V. DÉSDORDRE.)

DÉRECMEF, ايضا dydân, تكررًا tekrâran.

DÉRÉGLÉ, ضايع dâ'y'.

DÉRÈGLEMENT. (V. DÉSDORDRE.)

DÉRISION, استهزا istihzâ. (Voy. AFFRONT.)

DÉRIVATION, اشتقاق ichtiqâq.

DÉRIVÉ, مشتاق mouchâtâq.

Il a DÉRIVÉ (v. e.), جرى dje-rey, انسبب نزل nezal, طلع tela', نسيب ensebeb.

— C'est de l'oisiveté que Dérivent tous les vices, البطالة تتولد el-battâkéh te-touelled min-hâ ed-denoub koll-houm.

DERNIER, آخر âkher, âkkir, pl. âouâkhir; عاقب a'âqib.

DERNIÈREMENT, يوم الآخر youm el-âkhir, توتو taoutaou.

DÉROBÉ, مسروق masrouq.

— A la Dérobée. (Voyez en CACHETTE.)

Il a DÉROBÉ, سرق sarq, sarag, خطف khallas, khallas.

DÉROUTE, انهزام *inhizâm*. (Voy. DÉFAITE.)

— Il a mis en Déroute, كسّر *kas-sar*, kasser.

DERRIÈRE, وارا *ouérâ*, وارا *ouâ-râ*, وارة *ouârah*, وارة *ouérah*, مورا *mourâ*, mouerâ, خلف *khalf* (en berbère, ازديفیر *izdesfyr*.)

— Par Derrière, من ورا *min ouerâ*, من خلف *min khalf*, من قفا *min qafâ*.

— Le Derrière. (V. CUL, FESSE, ANUS.)

— Le Derrière de la tête. (Voyez OCCIPUT; NUQUE.)

DERVICHE, درويش *derouych*, فقير *saqyr*, سنتو *santou*.

DÈS. (Voy. DEPUIS.)

— Dès l'enfance, من الصغر *min és-soghr*.

— Dès le matin, من الصباح *min és-subbâh*.

— Dès que, من الوقت الى *min el-ouaqt êlly*, ما من الساعة *min és-sâ'ah mâ*.

Il a DÉSABUSÉ, سقط الغلاط *saq-gatt el-ghalâtû*.

— Je suis Désabusé sur eux, سقطوا من قلبي *saqattoû min qalb-y*.

DÉSAGRÉABLE, نحاس *nâhess*, مقلق *moqalleg*, شديد *chedyd*. (V.

DÉPLAISANT.)

DÉSAGRÉMENT, كلفه *kelféh*. (V. DÉPLAISIR.)

Il a DÉSALTÉRÉ, نرد الريق *barrad êr-ryq* (m. à m. il a rafraîchi la salive).

— Il s'est Désaltéré, نرد ريقه *barrad ryq-ho*.

— J'ai bien soif, je voudrais nu Désaltérer, نشو ريتي نحب تبردة *nechef ryq-y neheb teberred-ho*.

DÉSAPPROBATION. (V. BLÂME.)

Il a DÉSAPPROUVÉ, انكر *énkar*. (Voy. Il a BLÂMÉ.)

DÉSARMÉ, بغير سلاح *be-ghayr selâh*.

Il a DÉSARMÉ, فك السلاح *fekk és-selâh*.

— On les a Désarmés, فتكوا لهم سلاحهم *fekkoû le-houm selâh-houm*.

DÉSASTRE, عكس *a'ks*. (Voyez CALAMITÉ.)

DÉSAVANTAGE, خسارة *khessâ-réh*.

DÉSAVEU, نكرة *nekrâh*.

Il a DÉSAVOUÉ, نكر *nâker*.

DESCENDANCE, سلسله *selseléh*.

Il est DESCENDU, نزل *nazel*,
nezel, هبط *houbett*.

— Il a fait Descendre, نزل *nezzel*.

— Descends! انزل *énzel* (en ber-
bère, ارس *érs*).

DESCENTE, نزول *nouzoul*, هبوط
houboutt.

— (pente), هبوط *houboutt*. (Voy.

DÉCLIVITÉ.)

— (hernie), فتق *felq*, فتق *fitq*.

DESCRIPTION, ذكر *zikh*; وصف
ouasf, pl. اوصاف *áoussáf*; تعبير
ta'byr, تعريف *ta'ryf*.

Il a DÉSEMPARÉ, خلا *khallá*.
(Voy. Il a ABANDONNÉ.)

Il a DÉSENNUYÉ, لهوا *lahhá*, لهوا
lahhoué.

— Il s'est Désennuyé, تلهوا *te-*
lahhoué.

DÉSERT (subst.), صحرا *sahará*,
plur. صحارى *soháry*; خلا *khalá*,
برىه *berryah*, *berryéh*, *barryéh*,
جبل *djebel*, *guebel*, رمل *raml*.

— (adj.), خراب *kharyb*; خالى
khály, fém. خاليه *khályéh*.

— Il est Désert, خرب *khoreb*.

Il a DÉSSERTÉ. (Voy. Il a ABAN-
DONNÉ, Il a DÉSEMPARÉ.)

DÉSERTION. (Voy. ABANDON.)

Il a DÉSESPÉRÉ, آيس *áyyass*.

— Il s'est Désespéré, آيس *áyess*.

DÉSEPOIR, آياس *éyáss*.

DÉSHONNÊTE, شنييع *cheny'*,
قبيح *qobbyh*.

DÉSHONNÊTÉTÉ, شنييعه *che-*
ny'ah.

DÉSHONNEUR, عيب *aayib*, pl.
عيوب *ou'youb*. (V. AVILISSEMENT,
ABJECTION.)

DÉSHONORANT, عياب *a'yýáb*.
— Tu as fait une action Désho-
norante, فعلت فعلاً عياباً *faalt*
faalán a'yýábán.

DÉSHONORÉ, معيب *mo'ayyeb*.
(Voy. ABJECT, AVILI.)

Il a DÉSHONORÉ, عيب *a'yýal*,
شنع *channa'*. (Voy. Il a AVILI.)

— Il s'est Déshonoré, تعيب
te'ayyeb. (Voy. Il s'est AVILI.)

DÉSIGNÉ, مدلول *medloul*.

Il a DÉSIGNÉ, دل *dell*.

DÉSINTÉRESSEMENT, حفظ
اختياد *hifd él-tkhtýád*.

DÉSIR, شوق *chouq*, pl. اشواق
áchoudq; رغب *roghb*; شهوة *chah-*
ouah, pl. شهوات *chhoudát*; مراد
mourád, اشتها *tchthá*.

— J'ai atteint le but de mes

Désirs, مرادى لاحتق *lahaqt mou-râd-y*.

Il a DÉSIÉ, اشتها *échtehá*,
اشتها *échtehey*, اشتاق *échtâq*,
طلب *taleb*, حب *habb*, رغب
ragheb, تمتى *temenney*.

— J'ai Désiré, حبيت *habbyt*.

— Je ne Désire que de t'être
agréable, أنا ما نحب شي غير
أنا *aná má nehobb chy ghayr*
khâûr-ak.

Il s'est DÉSISTÉ, رجع على ظهرة
redja' a'lâ dahr-ho (m. à m. il est
revenu en arrière), عدى *a'ddâ*.

Il a DÉSOBÉI, عاص *a'âq*, عصا
a'ssâ, عصى *a'ssey*, خالف *khâlaf*.

DÉSOBÉISSANT, عاصى *a'âsey*.

Il a DÉSOBLIGÉ, نحس *nahass*.

DÉSDORDRE, تخليط *tekhlytt*.

DÉSORMAIS, لقدام *li-qoddâm*.
(Voy. DORÉNAVANT.)

DESSÉCHÉ, مجفف *modjefef*,
ناشف *nâchef*, يابس *yâbess*.

Il a été DESSÉCHÉ, يوبس *you-
bess*, جفف *djefef*, نشف *necchef*.

DESSÉCHEMENT, تنشيف *ten-
chyf*, جاف *djâf*.

DESSEIN, نوى *naouâ*; نية *niyah*,
pl. نيات *niyât*; قصد *qasd*.

— Il a formé le Dessein, نوا فى
باله *naouâ fy bâl-ho*.

— A Dessein, بالقصد *bi-'l-qasd*,
قصد على *a'lâ qasd*, بالعنى *bi-'l-
'any*, قصداً *qasdân*.

Il a DESSERRÉ, راحف *râkhaf*.

DESSERT, نقل *noql*.

Il a DESSERVI (ila nu), صر *darr*.
(Voy. Il a été Contraire.)

— la table, ختمل المايك *kham-
mal él-mâydah*. (Voy. Il a DÉBAR-
RASSÉ.)

Il a DESSILLÉ les yeux, فتح
العيون *fatah él-ouyoun*.

DESSIN, تصوير *tessouyr*, رسم
resm.

Il a DESSINÉ, رسم *ressem*, صور
saouar, اشار *échâr*.

DESSOUS, AU-DESSOUS, تحت
taht, سفل *sefel*. (Voyez Au Bas; en
berbère, دوا *deouâ*.)

— Le Dessous. (Voy. Le Bas.)

— De Dessous, par Dessous, من
تحت *min taht*.

— Ci-Dessous, اذنا *ouznâ-ho*.
(Voy. Ci-après.)

DESSUS, فوق *fouq*, *seouq*, *fauq*,
على *a'lâ* (en berbère, سفلا *soufellâ*,
أنيغ *énnygh*, أتيك *énnyg*.)

— Au-Dessus, en Dessus, على فوق *a'lā fauq*.

— De Dessus, فوق من *min fauq, min fouq*.

— Le Dessus. (Voy. Le HAUT, La SURFACE.)

— Ci-Dessus, أعلى *ʿlān*, من على *min a'lā*. (Voy. Ci-Devant.)

Le DESTIN, la DESTINÉE, قدر *qadr*, تقدیر *taqdyr*; مقدار *meqādr*, pl. مقادير *meqādyr*; بخت *bakht*.

— Tu n'échapperas pas à ta Destinée, من القدر لا تتخلى *lā tet-khally min el-qadr*.

DESTINATION, تعيين *ta'yyn*.

Il a DESTINÉ, تعيين *taayyen*.

DESTITUÉ. (Voy. DÉCHU.)

Il a DESTITUÉ. (Voy. Il a DÉGRADÉ.)

DESTITUTION, عزله *a'zelak*.

DESTRUCTION, تهليك *tehlyk*, تضييع *teddyy'*, خرابانه *khorbāneh*.

DÉSUNI, مفروق *mefrouq*.

Il a DÉSUNI, شك *chaqq*, فك *fekk*. (Voy. Il a DIVISÉ.)

DÉSUNION. (Voy. DIVISION.)

DÉTACHÉ, محلول *mahloul*.

Il a DÉTACHÉ, فك *fekk*, سيب *seyyeb*. (Voy. Il a DÉLIÉ.)

DÉTAIL, تفريق *tesfryq*.

— En Détail, بالتفريق *bi-'a-tesfryq*, بتبيين *be-tebeyn*.

— Décris chaque article en Détail, اذكر حاجه كده بتبينها *ezker hadjéh kolléh be-tebeyn-há*.

Il a DÉTENDU, ارفخ *erkhaf*.

DÉTENTE de fusil, ذاك المسكله *dera' dé-'l-moukehlah*.

DÉTENTION, حبس *habs*. (Voy. EMPRISONNEMENT.)

DÉTENU, محبوس *makhbous*. (Voy. PRISONNIER.)

Il a DÉTENU, مسك *messekk*. (V. Il a EMPRISONNÉ.)

DÉTÉRIORÉ, مفسد *mofassed*, مفسود *mafsoud*.

Il a DÉTÉRIORÉ, فسد *fassad*.

— Il s'est DÉTÉRIORÉ. (Voy. Il a

DÉCLINÉ, Il a DÉCRU.)

DÉTERMINATION, قصا *qaddá*. (Voy. DESSEIN.)

Il s'est DÉTERMINÉ, قضى *qaddá*. (Voy. Il a formé le Dessein.)

DÉTÉSTABLE, بغيص *baghydd*. (Voy. ABOMINABLE.)

Il a DÉTESTÉ. (V. Il a ABHORRÉ.)

DÉTOURNÉ, مطروف *mattrouf*, مقلوب *maqloub*.

Il a DÉTOURNÉ, طرف *taraf*,
teref, عوق *a'ouaq*, قلب *qalab*.

DÉTRESSE. (Voy. ADVERSITÉ,
 CALAMITÉ, DÉNÛMENT.)

— Il a été dans la Détresse,
 اصيق *edyaq*. (Voy. Il a été dans
 l'Adversité.)

DÉTRIMENT, نقص *nasq*.

DÉTROIT, بوغاز *boghâz*.

DÉTRUIT, مهدوم *mehdoun*,
 مضيع *moddayyè*, مهلك *mohal-*
lek, مخروب *makhroub*.

Il a DÉTRUIT, هلك *hallak*,
 هدم *kharab*, ضيع *dayya'*, هدم
hedem, باد *bâd*. (Voyez Il a DÉ-
 MOLI.)

DETTE, دين *deyn*, plur. ديون
dyoun.

— Il a payé ses Dettes, خلص
 دينه *khallass deyn-ho*.

— Il est abîmé de Dettes, هـ
 غارق في الدين *hou ghâriq fy-'d-*
deyn.

DEUIL, مندب *mandeb*, عزا *a'zâ*,
e'zâ, عزيه *e'zyéh*, تعزیه *ta'zyéh*,
 نوح *neouéh*, بكاء *bekâ*, بكوة *bek-*
ouéh, مناحه *menalâh*.

— Temps du Deuil, عده *o'd-*
dah, eu'ddah, عداد *e'dâd*.

— Habits de Deuil, ميزر *mezyer*,
 ميازر *mezyâzer*.

— Il a pris le Deuil, لبس
lebess mezyer.

— Il a porté le Deuil, ناح *nâh*.

DEUX, اثنتين *thneyn*, اثنتين
êthneyn, إستنن *estneyn*, إستنن (en ber-
 bère, سين *syn*, سن *sin*), fém.
 اثنتين *thinteyn*, اثنتين *êthneyn*
 (en berbère, سنيت *snel*); زوج
zoudj, pour les deux genres.

— Deux cents. (Voyez CENT.)

— Deux mille. (Voyez MILLE.)

— Deux à Deux, ثنين بثنين
thneyn be-thneyn, اثنين اثنين *êth-*
neyn êthneyn, fém. ثنتين ثنتين
thenteyn thenteyn; مثنى مثنى
mou-thannâ mouthannâ, fém. مثناه مثناه
mou-thannâh mouthannâh; ثنا ثنا
thounâ thounâ, des deux genres.

DEUXIÈME, ثانى *thâny*, tsâny,
 fém. ثانيه *thânyéh*.

Il a DÉVALISÉ. (Voyez Il a DÉ-
 POUILLÉ.)

DEVANCÉ, مقدم *maqdoum*.

Il a DEVANCÉ, سبق *sabaq*,
 سبق *sâbaq*, قدم *qadam*, قدم *qad-*
dem, تقدم *teqaddem*, سلف *salaf*.

DEVANT, قدام *qouddâm*, امام

ézzám (en berbère, *أزت ézzet*).

— Ci-devant, سابقاً *sábeqán*.

DÉVASTATION, انقضاء *inqiddah*.

(Voyez DÉGÂT, DESTRUCTION.)

Il a DÉVASTÉ, *خرب kharab*,
تخرب *takherreb*, نقص *naqadd*.

DÉVELOPPÉ, مفروش *mafrouch*,
منصوب *mansoub*.

Il a DÉVELOPPÉ, فرش *farach*,
نصب *nassab*.

Il est DEVENU, صار *sár*, *طلع*
talaa, رجع *redja'*, كان *kán*.

— Deviens! *كن kon*, *اطلع élla'*
(en berbère, *وَكُول oukkoul*)!

— Il est Devenu le plus cruel
de tous les hommes, رجع أقسح
redja' áqsah min
koll én-nás.

DÉVIDOIR, مسلكه *moslakah*, كلوله
kolouléh, محاجه *mahladjéh* (en
berbère, *تماغزلت imághzell*).

DEVIN, *رَمَال remmál*.

Il a DEVINÉ, *حزر hazer*, *خمن*
khammen, *تخزر tehazzer*.

DÉVOIEMENT. (V. DIARRHÉE.)

Le DEVOIR, *حق haqq*, لزوم
lezoum, واجب *oud-*
djeb.

— C'est mon Devoir, *دل جرتي*

dol djorret-y, واجب علي *ouádjeb*
a'lay-y, هذا حق *hadá haqq-y*.

DÉVORÉ, مبلوع *mablou'*.

Il a DÉVORÉ, بلع *belaa*, *bela'*.

DÉVOUEMENT, عبوديه *ou'bou-*
dyéh, اختصاص *ikhtissáss*, انقياد
inqyád.

DEXTÉRITÉ. (Voyez ADRESSE.)

DEYROUT (v. d'Égypte), ديروط
Deyroutt.

DHA *ظ*, dix-septième lettre de
l'alphabet arabe, treizième de l'al-
phabet moghrébin, *ظá dá*, *zá*,
الظا المشال *éd-dá-'l-mechál*; elle
est susceptible de deux prononcia-
tions et correspond tantôt à un D.
tantôt à un Z, fortement articulés
(DD, ZZ). (Voyez D.)

Le DIABLE, إبليس *íblyss*, *éb*
lyss, بليس *belyss*, pl. إبليس *ébd*
lyss. (Voyez DÉMON.)

— Maudit soit le Diable! *علي*
a'la' belyss él-la'an!

DIABOLIQUE, شيطاني *cheyttány*.

DIADÈME, اكليل *áklyl*. (Voyez
COURONNE.)

DIALECTE. (V. LANGUE, IDIOME.)

— Dialecte vulgaire, *لسان العامه*
lissán él-a'ammah.

DIALOGUE, مخالطة *mokhdlet-tah*. (Voyez CONVERSATION, COLLOQUE, CONFÉRENCE.)

DIAMANT, الماس *élmás*.

DIARRHÉE, تسهيل البطن *teshyl el-botn*, اسهال *éshál*.

— J'ai la Diarrhée, تسهّل بطني *tessshhel botn-y*.

DICTÉ, منطوق *mantouq*.

Il a Dicté, نطق *nattaq*, *nattaq*, ملّى *mella*, *melley*.

DICTIONNAIRE, فهرسة *fehressah*, كتاب اللغة *kítâb el-loghat*, قاموس *qámouss*.

DIEU, الله *Allah*, الرب *ér-Rabb*; الـ *Ilah*, pl. الهة *ilahah* (en berbère, اربى *érby*, ربّى *rebby*).

— Dieu suprême, الله تعالى *Allah ta'âlâ* (en b. ائيد مكون *âguyd mokhorn*).

— Plût à Dieu, ان شا الله *in chá Allah* (en espagnol, *oxalla*), ليت *leyt*, من صاب *min sâb*, منصاب *minsâb*.

— Plût à Dieu que j'eusse mille écus! من صاب ليلى الف ريال *min sâb lyl-y âlf ryâl!*

— A Dieu ne plaise! حاشا *há-chá*, استغفر الله *éstaghfor Allah!*

— Dieu sait! الله يعلم *Allah ya'lem!* الله يعلم *ya'lem Allah!* الله علم *Alla a'lem!*

DIFFAMÉ, مفضوح *maf'douh*, مدموم *madmoum*. (Voyez DÉSHONORÉ.)

Il a DIFFAMÉ, فضح *faddah*, سخّم *sakham*, تمّ *namm*. (Voy. Il a DÉCRIÉ, Il a DÉSHONORÉ.)

DIFFÉRENCE, فصل *fasl*, اختلاف *ékhtilâf*, تاخير *tekkhyr*, فرق *farq*. (Voyez ADVERSITÉ.)

Il a DIFFÉRÉ, Il a été DIFFÉRENT, تاخّر *tekkhyr*, تفصل *tefassel*, ائّر *ékhtelâf*, ائّر *ékhtelâf*.

DIFFÉREND (subst.). (Voy. AL-TERCATION, DÉBAT.)

— (adj.), ائّر *âkher*, غير *ghayr*, متغير *motghayr*, مختلف *mokhtelef*, متفصل *motfassel*.

DIFFICILE, صعب *saab*, plur. صعب *so'âb*; وعو *oue'ar*.

DIFFICILEMENT, بالمشقة *bi-'l-mochaqqah*, محال *mouhâl*.

DIFFICULTÉ, صعوبه *sa'oubah*.

DIFORME, بشع *becha'*, *beahè'*. (Voyez LAID, CONTREFAIT.)

— Visage Difforme, خشوش *kshanchouch*, كئّار *kemârah*.

Il a DIGÉRÉ, هضم *heddem*,
heddam, صرف *sarraf*.

DIGESTIF, هضم *heddém*.

DIGESTION, هضم *hedm*.

DIGNE, مستحق *moustahaqq*,
مستوجب *moustoudjeb*, أهل *dhil*,
مستأهل *mostáhil*.

— Il a été Digne, استأهل *es-
táhel*, استوجب *estoudjeb*, استحقاق *éstahaqq*.

DIGNITÉ, منصب *manseb*, منزل *manzel*,
منزله *manzeléh*; فرجه *fer-
djéh*, pl. فرجات *ferdját*.

DIGUE, جس *djesr*, *guesr*, pl.
جسو *djessour*, *guessour*.

DILATÉ, مبسوط *mabsoutt*.

Il a DILATÉ, بسط *bassatt*.

DILIGENCE, عجل *a'djel*. (Voyez
CÉLÉRITÉ.)

— Il a fait Diligence, استعجل *és-
ta'djel*. (Voy. Il s'est HÂTÉ.)

DILIGENT, مستعجل *mosta'djel*,
شاطر *châttér*, نشيط *nechytt*.

DIMANCHE, لا أحد *el-âhd*,
اليوم *yom el-âhd*, الحد *el-
hadd*, يوم الواحد *youn el-ouch-
hed*.

Il a DIMINUÉ (v. a), نقص *naq-
qass*, قلل *qallal*.

— (v. n.); نقص *naqass*, قل *qell*.

(Voyez Il a DÉCRU.)

DIMINUTION, تنقيص *tenqyss*,
تقليل *teqlyl*, يقصير *teqsyr*.

DINAR (anc. pièce d'or), دينار
dynâr, مقال *methqâl*, *metsqâl*.

DINDE, دجاجه ذا الهند *dedjâ-
djah de'-l-Hind*.

DINDON, برتوك هندی *berrouk
hendy*.

Il a DÎNÉ, تغدا *teghaddâ*, اتغدا
étghaddâ.

Le DÎNER, غدا *ghodâh*, *ghadâh*.

DIRECT, مستقيم *mostaqym*.

DIRECTEMENT, مستقيماً *mosta-
qymân*.

DIRIGÉ, مرشد *marched*.

— Affaire bien Dirigée, شغل
صايبه *choghléh sâybéh*.

Il a DIRIGÉ, ارشد *érched*.

— Il a bien Dirigé, صاب *sâb*.

Il a DISCERNÉ, فرق *fereq*.

DISCIPLE, تلميذ *talmyd*, plur.
تلاميذ *telâmyd*; طالب *tateb*,
مستدود *mestodoud*. (V. APPRENTI.)

DISCIPLINE, قانون *qânoun*, رتبة
reïbh, أدب *âdeb*.

DISCONTINUATION, انقطاع *ineqtâ'ah*.

Il a DISCONTINUÉ, وفي *ouafâ*,
وقف *ouakaf*. (V. Il a CESSÉ.)

DISCORDE, شتمه *setneh*, فتنه
chamatah, خلق *khelf*. (V. AL-
TERCATION, DIVISION.)

DISCOURS, قول *kelâm*, كلام
qoul, *qaoul*, خطاب *khilâb*. (V.
ALLOUTION.)

Il a DISCOURU, تكلم *tekellem*.

DISCRET, حافظ السر *hâfezz es-*
serr, حادق *hâdeq*.

DISCRÉTION, حذاقه *heddâqah*,
حفظ السر *hifz es-serr*.

DISCUSSION, مجادله *modjâde-*
lêh. (V. CONTESTATION, DÉBAT.)

Il a DISCUTÉ, تجادل *tedjâdel*.
(V. Il a DÉBATTU, Il a Agité une
question.)

DISETTE, نقص *naqs*, قلة *qellêh*.

— Disette générale, نقص في
شيء *naqs fy koll chy*.

DISGRÂCE, عكس *a'ks*. (V. AD-
VERSITÉ, CALAMITÉ.)

Il a DISJOINT. (V. Il a DÉSUNI.)

DISLOCATION, فكك *fekik*.

Il s'est DISLOQUÉ, انزاع *ênzâgh*.
(Voy. Il s'est DÉMIS.)

Il a DISPARU, غاب *ghâb*.

DISPENSÉ, محرر *moharrer*.

Il a DISPENSÉ, حرر *harrar*.

Il a DISPERSÉ, ذرا *derâ*, ذرى
derey, وزع *ouezza'*.

Il a DISPOSÉ, هندم *hendem*. (V.
Il a ARRANGÉ.)

DISPOSITION, تهندم *tehondoum*.
(Voyez ARRANGEMENT.)

DISPUTE, خصامه *makhsâmêh*,
نزعه *naza'ah*, *neza'ah*, منادمه *me-*
nâdemêh. (V. ALTERCATION, CON-
TESTATION, DÉBAT.)

Il a DISPUTÉ, جادل *djâdel*. (V.
Il a eu une Altercation.)

DISSECTION, تقطيع *teqty'*,
taqty', تشريح *techryh*.

DISSENTIMENT. (Voyez DÉBAT,
DIFFÉRENCE, CONTESTATION.)

— Il a été en Dissentiment. (V.
Il a DIFFÉRÉ, Il a eu une Alterca-
tion.)

Il a DISSEQUÉ, تقطع *teqattè'*,
شرح *cherrah*.

DISSIMULATION, خسر صدق
ghayr sedq, تمغيش *temghemych*.

Il a DISSIMULÉ, مغش *magh-*
mach. (Voyez Il a CACHÉ.)

Il a DISSIPÉ, ضححل *demhel*,
فرت *farratt*. (V. Il a DISPERSÉ, Il a
DÉPENSÉ.)

Il a DISSOUS (fondu), ذَوَّب *daouab*, مرط *maratt*, خفق *khafaq*.

— (détruit, rompu). (Voy. Il a BRISÉ, DÉTRUIT.)

— Il s'est Dissous, il a été Dissous (fondu), تَدَاوَعِب *tedaoueb*.

— (il a été détruit), تَهَلَّك *tehellek*, تَكَسَّر *tekasser*.

Il a DISSUADÉ, أَنْذَر *énder*, رَجَعَ *reddja'*. (Voyez Il a DÉTOURNÉ.)

DISTANCE, بَعْد *be'ed*.

DISTANT, بَعِيد *bayd*.

Il a DISTILLÉ, قَطَّر *qattar*, اسْتَقَطَّر *estaqtar*, اسْتَخْرَج *estakhradj*.

DISTINCTION (Voy. HONNEUR.)

Il a DISTINGUÉ. (V. Il a HONORÉ.)

DISTIQUE, بَيْت *beyt*.

DISTRACTION, غِيَاةُ الْبَال *ghaybet el-bâl*, طَيَّاشَة *tayáchéh*.

DISTRAIT, مَغِيْبٌ بِأَلِه *moghayeb bâl-ho*, مَشْوَش *mechouech*.

— Il a été Distrait, غَابَ بِأَلِه *ghâb bâl-ho*, شَرَّدَ *charrad*.

DISTRIBUÉ, مَقْسُوم *maqsoum*.

Il a DISTRIBUÉ, قَسَمَ *qessem*.

DISTRICT, حَوْمَة *haoumah*, نَاحِيَة *nâhyéh*, وِلَايَة *oulâyéh*.

Il a DYT, قَال *qâl*, غَات *gât*.

— Il m'a Dit, قَالَ لِي *qâl l-y*.

— Dis! احْكِي قَل *qol!* أَهْكِي *áhky* (en berbère, سِيوَل *syouel*).

— Qu'as-tu Dit? أَشْ قَلْت *ésh qolt?* أَيْ قَلْت *qolt éy?*

— J'ai quelque chose à te Dire, مَا نَقُولُ لَكَ *a'nd-y chy má neqoul l-ak*.

— Il a entendu Dire, سَمِعَ *sama'*.

— C'est-à-Dire. (Voyez CÉ.)

DIURNE, يَوْمِي *youmyy*.

Il a DIVAGUÉ, خَرَفَ *kharaf*.

DIVAN (assemblée), دِيْوَان *dyouán*.

— Le Divan général, الدِيْوَان *el-dyounán* العِوْمِي *el-'ommyy*.

— Le Divan particulier, الدِيْوَان *el-dyounán* الْخِصْمِي *el-khossoussy*.

• — (sopha), زَرْبِيَه *zerrbyah*, صَفْه *sofféh*, مَقْعَد *maqaad*.

DIVERS. (Voyez DIFFÉRENT.)

DIVERSITÉ, تَغْيِير *teghayr*. (Voyez DIFFÉRENCE, VARIÉTÉ.)

Il s'est DIVERTI, أَفْرَحَ *éfrach*, تَسَلَّى *tesselly*, بَحْبَحَ *bahbah*, تَبْحَبَحَ *tebahbah*.

— Divertis-toi! اَتَبْحَبَحْ *étabbah!*

DIVIN, إِلَهِي *lahyy*.

DIVINITÉ, إِلَهِيَه *lahyéh*, إِلَهِيَه *allahyéh*, إِلَهِيَه *elâyéh*.

Il a DIVISÉ, فرق *farraq*, فرز *farrez*, قسم *qassem*, تقسم *teqassem*.
(Voyez Il a DÉUNI, Il a SÉPARÉ.)

DIVISIBLE, متقسمى *motqasemy*, متجزى *motedjezzy*.

DIVISION, تقسيم *taqsym*, فرقة *ferqeh*, قسم *qesm*, تفصيل *tefsyl*.

— (opération de calcul), قسامه *qassaméh*, قسه *qasméh*.

— (discorde). (Voyez ce mot.)

— Il a semé la Division, رمى *ramä-t-fetneh*.

DIVORCE, طلق *telq*, هجر *hedjr*.

Il a DIVORCÉ, طلق *tallaq*, هجر *hadjar*.

DIVULGUÉ, مجهور *madjhour*.

Il a DIVULGUÉ, جهر *djeher*, اشهر *écheher*, باح *báh*, نادى *nädä*.

DIX, عشرة *aacherah*, *a'cheréh*, *é'chréh*, *fém.* عشر *aacher* (en berbère, مراو *meráou*, *morráou*.)

— Dix fois, عشرة مرات *a'cheret marrát*, عشرة طرف *a'cherah torf*.

— Dix à Dix, عشر عشر *ou'chár ou'chár*; عشر عشر *mo'aschar mo'aschar*, *fém.* عشرة عشرة *mo'ascharah mo'ascharah*.

— Dix-sept, سبعة عشر *seba't*

a'cher, سبعة عشر *saba'at a'cher*, سبعت عشر *seba't-a'cher*, سبت عشر *seba't-a'ch* (en berbère, سات مراو *sát meráou*, ساد دمراو *sád de-marráou*).

— Dix-huit, ثمانت عشر *themánt a'cher*, ثمانية عشر *themányet a'cher*, ثبنت عشر *tsemant-a'ch*, ثمانت عشر *themánt-a'ch*, *tsemánt-a'ch* (en berbère, ثمت مراو *themt meráou*, ثمت دمراو *themt de-mor-ráou*, ثمپت دمراو *thempt de-mor-ráou*).

— Dix-neuf, تسعة عشر *tessa'at a'cher*, تسعت عشر *tessa'at a'cher*, تسعت عشر *tesa't-a'cher*, تسعت عشر *tisa't-a'cher*, تسعت عشر *tisa't-a'ch* (en berb., اثزعات مراو *dihzaát meráou*, تزع دمراو *tza' de-mor-ráou*).

DIXIÈME, عاشر *a'acher*, *fém.* عاشرة *a'ácherah*.

— Un Dixième (nombre partitif), معشار *ou'chr*, عشر *ou'cheyr*, معشار *mè'chár*.

— Neuf Dixièmes, تسع اعشار *tessa' a'chár*, تسع عشر *tessa' ou'chour*.

DIX-SEPTIÈME, سابع عشر *sábè' a'cher*, f. سابعة عشر *sábè'l a'cher*.

DIX-HUITIÈME, ثامن عشر *thá-*

men a'cher, fém. ثامنة عشر *thámè-
net a'cher*.

DIX-NEUVIÈME, تسع عشر *tassè'
a'cher*, fém. تاسعة عشر *tássè't
a'cher*.

DJEMADY Ier, cinquième mois de
l'année lunaire des Musulmans,
جمادى الأولى *djemady el-âouel*.

DJEMADY IIe, sixième mois de
l'année lunaire des Musulmans,
جمادى الثانية *djemady el-thány*,
جمادى الآخرة *djemád el-âkhour*.

DJEZM (signe orthographique
des Arabes, annonçant l'absence de
signes-voyelles), جزم *djezm*, جزمه
djezméh, سكون *sokoun*.

DJYM ج, cinquième lettre de
l'alphabet arabe : l'idiome vulgaire
la prononce souvent comme notre
G dur; جيم *djym*, *guym*.

DOCILE, طايح *táy'*, وديع *oudy'*,
مطيع *motty'*, ملايم *meláym*.

DOCILITÉ, طاعة *tá'ah*.

DOCTE, عالم *a'álem*, عليم *aa-
lym*, pl. علما *ou'lemá*, *eu'lemá*;
ماهر *máher*; عريف *a'ryf*, pl. عرفا
eu'rfá; فقيد *saqyh*.

— Plus Docte, اعلم *áu'lem*, امهر
âmhar, أكثر علمًا *âkthar el'mán*.

— Très-Docte, كلى العلم *kolly-
'l-é'lm*.

DOCTEUR, علامة *a'llámah*, معلم
ma' allem. (Voyez DOCTE.)

DOCTRINE, تعليم *ta'alym*. (Voy.
SCIENCE, INSTRUCTION.)

DOGME religieux, اصل الدين
âsl éd-dyn, pl. أصول الدين *âssoul
éd-dyn*.

DOIGT, اصبع *âsbaa*, صبعة *sa-
ba'ah*, pl. اصابع *âssábè'*, صوابع
souábè', اصابع *âssáby'*, سبعين
sabi'yn (en berbère, اداد *édád*,
ادات *ádát*, pl. ادودن *ídouden*,
ادودان *ídoudán*, ادادن *ídáden*.)

— de la main, اليد *édad*, صبع
saba' de-'l-'yed, pluriel صبعين
sabi'yn de-'l-'yed.

— du pied, بنه *ben*، *benah*
de-'r-ridjl, pl. بنان *benán de-'r-ridjl*;
صبع *saba' de-'r-ridjl*, plur. صبعين
sabi'yn de-'r-ridjl (en ber-
bère, تفاد نيوين *tesfád nyouyn*).

— Le Premier Doigt. (Voyez
POUCE.)

— Le second Doigt. (V. INDEX)

— Le Doigt du milieu, الوسط
el-ousty, *el-ouesty*, الوسطا *el-ouestá*.

— Le quatrième Doigt, البندصر *el-bonsor*, pl. البناصر *el-bonâsser*.
(Voyez ANNULAIRE.)

— Le petit Doigt, الخنصر *el-khonsor*, pl. الخناصر *el-khonâsser*.
(Voyez AURICULAIRE.)

— Le bout des Doigts, انمله *en-meléh*, pl. انامل *ânâmel*.

DOLOIRE, غزاليه *ghazzályáh*, ملاسه *mellâssah*, مطلع *matla'*.

DOMAINE, مال *mâl*, pl. اموال *âmouât*; ملك *moulk*, pl. املاك *âmlâk*; معامله *ma'âmeléh*, ملكه *memlekéh*, رزاق *rizâq*.

DÔME, قبة *qoubbah*, *qoubbéh*, *qobbéh* (en espagnol, *alcoba*), plur. قبة *qobob*.

DOMESTIQUE, خدام *khaddâm*, *khoddâm*, plur. خدامين *khaddâmyn*; وصيف *ouessyf*, pl. وصفان *ouisfân*; خواص *ouisfâ*; غلام *gholâm*.

DOMICILE, منزله *manzeléh*, pl. منازل *menâzel*. (Voyez DEMEURE.)

DOMINATEUR, رب *rabb*, plur. ارباب *érbâb*; سلطان *soultân*, pl. سلاطين *selâttyyn*; سيد *seyd*, plur. سادات *sâdât*.

Il a DOMINÉ, ساد *sâd*, سلط *sa-*

latt, حكم *hakam*, ملك *malak*, تعلى *te'allä*, *te'alley*, تسلط *tessellett*, استولى *éstouelä*.

DOMMAGE, ضرر *darar*, ضرور *derour*, plur. اضرار *âdrâr*; خساره *khessâréh*, plur. خسائر *khessâyr*; تنكيد *tenkyd*.

— Il a causé du Dommage, ظالم *zálem*, خسر *khessar*.

Il a DOMPTÉ, رخص *rayyadd*, كبس *kabbass*.

DON, هديه *hedyah*, *hedyéh*, pl. هدايا *hedâyâ*; عطيه *a'utyéh*, pl. عطايا *a'tâyâ*; موهبه *mouhebéh*, pl. مواهب *mouâhib*; اهدا *ihdá*, عطا *a'uâ*, اعطا *â'tâ*.

DONG, فلا بد *fa-lâbod*, ف *fa..* لذلك *li-zalek*, لهذا *li-hadü*, لاجل ذلك *li-âdjel zelik*.

DONGOLA (pays d'Afr.), دنقلة *Donqolah*, *Donqalah*, دنكله *Don-golah*.

DONJON, منزله *menzah*.

DONNÉ, معطى *ma'atty*.

Il a DONNÉ, عطا *aallâ*, *èellâ*, اعطى *ouahab*, اهدا *éhdâ*, هدى *hadü*.

— Tu lui Donneras, تېدى له *tehdý le-ho*.

— Donne! أعط *á'tt!* (en berbère, افكى *ésky*, فكى *sky!*)

— Donne-moi! أعط لي *án'tt*
هات ليلى *heddy-ny*, هات ليلى
hát lyl-y, وهب اعطيني *á'tty-ny*, وهب
لي *ouehb l-y*.

— Donne-moi quelque chose,
اسأل واحد امسأل *á'tty-ny oud-*
hid émsá'ah.

DONT (de qui, duquel), الذي له *éllady le-ho*, الذي له *éllady le-ho*.

— (de laquelle), التي لها *éllaty le-há*, التي لها *éllaty le-há*.

— (desquels), الذين لهم *éllazyn le-houm*, الذين لهم *élladyn le-houm*;
التي لهم *éllaty le-houm*.

— (desquelles), التي لهن *élláty le-hounn*, التي لهن *éllaty le-houm*.

— Les gens Dont j'ai parlé,
ذكرتهم الي الناس *én-nás éllay zekert-houm*.

DORÉ, مطلي مذهب *modahheb*, مطلي
moually, طالي *tály*.

Il a DORÉ, ذهب *dahhab*, اطلي
éllay.

DORÉNAVANT, منذ لان *minz élan*. (*Voy. DÉSORMAIS*.)

DOREUR, وشاي *ouescháy*.
نعس نام *nám*, نعس نام *nám*.

naass, رقد *raqad*, انضجع *endadja'*
(en berbère, گن *guen*).

— Je Dors, انا نايم *áná náym*,
انا ناعس *áná ná'yss*.

Dos, ظهار *dahar*, *dahr*, ظهار
dahár, pl. ظهور *douhour* (en berb.,
ارور *a'rour*, تاداوت *táddout*).

— Dos d'un couteau, قفا السكين
qefá-'s-sekkyn, سند *send*.

— Dos à Dos, ظهر على ظهر
dahr a'lá dahr.

— Il a tourné le Dos, رجع على
ظهرة *redja' a'lá dahr-ho*.

DOT, صدق *sadaq*, صدق *sadaq*,
صدقات *sadaqát*; مبر *mehr*, pl. مهور
mouhour; نقد *neqpl*, pl. نقود
neqoud; جهاز *djeház*.

DOUANE, جمروك *djomrouk*,
جمروك *gomrouk*, جمروك *gomrouk*,
ديوان *dyouán*, امينا *él-myná*.

DOUANIER, صاحب ديوان *sá-*
heb dyouán, جهركي *djomrouky*.

DOUBLE, DOUBLÉ, مشتى *mo-*
thanny, مضاغى *moud-*
dā'af, ثاني *thány*, *tsány*, *sány*.

— Le Double, الضعف *édda'f*,
الثاني *ét-thány*, *ét-tsány*.

— Habit Doublé, لبس مبطن
libs mobatten.

Il a Doublé, ثنتى *dá'af*, تنى
thannā, tsannā, thanney.

— un habit, بطن *battan.*

— (terme de marine), تعدى
ta'addā, te'addey.

DOUBLURE d'habit, بطانه *battā-
néh*; بطانى *bottāny*, pl. بطاين
battāyn; تبطين *tebtyn.*

DOUCEMENT, بالحلاوة *bé'l-he-
lāouéh*, شويده شويده *chouyéh chou-
yéh*, بلا مجله *belā medjléh.*

— Il marche Doucement, هـ و
hou máchy bechouyéh.

DOUCEUR, حلوة *halāouah*, حلوة
halouéh, لتيان *leyyān.*

DOUÉ, مفضل *mofaddel*, ذو *dou*,
مزق *mozeyyenn*, مرزوق *marzouq.*

— Il a été Doué; تفضل *tesfaddal*,
انخص *énkhass.*

DOULEUR, وجع *ouedjao, ouega',
oudja', ouga',* pl. أوجع *áoudjè',
ougué'*; حريق *haryq*, سقم *seq-
qem*, ألم *élem.* (Foy. CHAGRIN.)

DOULOUREUX, وجيع *oudjy', ou-
guy'*, ألم *élym.*

DOU-'L-HAGÉH, douzième mois
de l'année lunaire des Musulmans,
ذو الحجة *dou-'l-hadjéh, dou-'l-ha-
guéh*, العيد الكبي *él-'i'yd. él-koby.*

DOU-'L-QADÉH, onzième mois
de l'année lunaire des Musulmans,
ذو القعدة *dou-'l-qa'déh*,
الجلايب *bou-'l-djeldyb.*

DOURRA. (F. BLÉ de Turquie.)

DOUTE, شك *chokk, chekk*, pl.
شكوك *choukouk*; ريب *reyb.*

— Il n'y a pas de Doute, ما فيه
لا ريب فيه *mā fy-hi chekk*, لا ريب
lá reyb fy-h.

— Sans Doute, بلا جليل *belā
djemyl*, موكد *moukked.*

Il a DOUTÉ, راب شك *chekki*,
ارتاب *értáb*, استراب *ésteráb, ráb.*

— Ne Doute pas de mes paroles!
ما تشك شي في بالك على
كلامي *mā techokk chy fy bál-ak
a'lā kelám-y!*

DOUTEUX, شكوكي *chekouky.*

DOUX, حلو *halou, helou, houlou,*
محلوا *mahlouā*, لين *leyen, leyin-*
(en berbère, زيد *zeyd*, دزیدن *da-
zydenn*).

— de caractère. (Foy. BÉNIN.)

— Il a été DOUX, حلا *halā*, حلو
halaou, halou, حلى *halā.*

DOUZE, اثني عشر *éthné a'cher*,
اثنا عشر *éthn-a'cher*, تسناش *tsená-
a'ch* (en berbère, سنت مراو *sint*

merdou, دمراو sin de-mor-rdou).

DOUZIÈME, ثانی عشر thány a'cher, f. ثانیة عشر thányet a'cher.

— La Douzième partie, الجزء الثانى el-djouz el-thány a'cher.

DRAGÉE, ملتبس melebbess; خزدوق khozdouqah, plur. خزدق khozdouq.

— Dragée de plomb pour la chasse, روش rousch, rosch.

DRAGME, درهم derhem, pluriel دراهم derákim.

DRAGON, تنين tannyn.

DRAP (étouffe), جوخ djoukh, pl. أجواخ ádjouákh; ملف melf.

— de lit, ملايه melláyéh, ملایه meláyéh; ملحفه melahféh, pluriel ملحف ملحف meláhif; ازار ázar, pl. ازار ézár; طراحه teráhah.

DRAPEAU, بیراق beyrák, plur. بیارق byáreq, beyáreq; علم aalám, علم a'lam, سنجاق sandjâq.
— Porte-Drapeau, بیرقدار bey-râqdâr.

DRAPIER, جوجاچى djoukhâdjy.

DRESSÉ, مستقیم mostaqym, منتصب montesseb. (Voy. DROIT.)

Il a. DRESSÉ, اقام áqám.

— des chiens pour la chasse, نesch الكلاب للصيد nesch el-keláb li-'s-seyáddh.

DROGUE, دوا daouá, dowá, pl. بهار ادويه édouayah; عطر a'tter, bohâr.

DROGUERIE, عطرى o'ttry, عطريه o'ttryyeh, عطارة ottâréh.

DROQUISTE. (V. APOTHECAIRE, Marchand d'Aromates.)

Le DROIT, حق haqq, pluriel حقوق houqouq.

— Droits (taxes, impôts), عوايد اواید a'ouáyd, عشور ou'chour.

DROIT (adj.), مقوم mouqaouam, مستقد mousaqquad. (Voy. DRESSÉ.)
— (debout). (Voyez ce mot.)

— La Droite, اليمين el-ymyn.
— La main Droite, اليد اليمين el-yed el-ymyn (en herbère, تيهان temân yefouss).

— A Droite, باليمين bi-'l-ymyn, على اليمين aalâ-'l-ymyn.

— De Droite à gauche, من اليمين الى الشمال min el-ymyn ilâ-'ch-chemâl.

DROITURE, عدل a'del, صواب souáb. (Voy. ÉQUITÉ, INTÉGRITÉ, JUSTICE.)

DROMADAIRE, جَمَاز *djemmâz*,
 plur. جَمَازِين *djemmâzyn*; هَجِين
hadjyn, plur. هَجِين *hodjn*, هَجَان
hadjân; هَجَان *hadjân*, هَجَان
hegân, plur. هَجَانِين *hadjânyn*, هَجَانِين
hegânyn; الجَمَل الهِيرِي
el-djemel el-hyry.

La pluie tombe DRU, زخ الطر
zakh el-mattar.

DRUSE, دُرُوزِي *dourzy*, دُرُوزِي
derouzy.

DU (art.). (Voyez DE.)

Dû (chose due). (Voy. DETTE.)

Il a Dû, اَلْتَزَم *eltezem* (en ber-
 bère, غَان *ghân*, تَكْنَاد *tignâd*).

— Tu me Dois mille écus,
 اَنَا نَسَالِكُ بِالْفِ رِيَالِ *aná nes-
 sâl-ak be-âlf ryâl* (m. à m. je te de-
 mande mille écus); لَيْلِي عِنْدَكَ
 لَيْلِي عِنْدَكَ *lyl-y a'nd-ak âlf
 gourouch* (m. à m. à moi sont chez
 toi mille écus).

— Je te Dois quarante paras,
 أَنْتِ تَسَالِنِي بِأَرْبَعِينَ فَتْهَ *ânt tes-
 sâl-ny be-ârbâyn faddah* (m. à m.
 tu me demanderas quarante paras);
 عِنْدِي لَيْلِيكَ أَرْبَعِينَ *a'nd-y lyl-ak
 ârbâynyéh*.

— Vous lui Devez le prix de sa
 marchandise, هُوَ يَسَالِكُمْ بِسَعْرِ
hou yssâl-koum be-si'r

بِضَاعَتِهِ *hou yssâl-koum be-si'r
 boddâ't-ho*.

DUCAT, مِثْقَال *methqâl*, مِثْقَال *metsqâl*,
 مِثْقَال *metskâl* (en berbère, مِرَاو
merâou, مِرَاو *mera'ou*).

— Un Ducat d'or, مِثْقَالُ ذَا
 الذَّهَبِ *metsqâl dê'd-deheb*.

— Deux Ducats, مِثْقَالَيْنِ *methqâ-
 leyn*, مِثْقَالَيْنِ *metsqâleyn*.

DUEL. (Voyez COMBAT.)

— Le Duel (t. de grammaire),
 المِثْتِي *el-mouthannâ*.

DUERO (fl. d'Espagne), دَوِيرَة
Douyrah.

DUPE, مَغْشُوش *maghchouch*.

— Souvent les gens habiles sont
 Dupes des sots, كَثِيرَاتِ نَاسٍ
 كَثِيرَاتِ نَاسٍ *kethyr
 marrât nâs hâdeqyn yghouschou-
 houm nâss hemyr*.

Il a DUPÉ. (Voyez Il a ABUSÉ.)

DUPLICATA. (Voyez DOUBLE.)

DUR, شَدِيد *yabess*, شَدِيد *che-
 dyd*, عَاصِي *a'assy*, جَامِد *djâmed*,
 جَامِد *gâmed*, صَلْب *seleb*, صَلْب *selb*,
 قَاصِح *qâssih*, قَاصِي *qâssy*, قَاصِي
qâssy, صَعِيب *sa'yb*.

— de cœur, صَعِب *sa'eb*, خَشِن
khachen, مَقْرَف *moqref*.

— Il a l'ouïe Dure, سمعه ثقيل *sema'-no theqyl*.

— Cela m'est Dur à supporter, نام هذا ثقيل على *háddá theqyl a'lay-y*.

— Il a couché sur la Dura, نام على الارض زلطاناً *nám a'lá-'l-árd zaltán*.

DURABLE, دايم *báqy*, باقى *dáym*, ثابت *thábet*, جالد *djáléd*, مستعمل *mouaqgef*, موقوف *mosta'-mel*, واقف *ouaqef*.

DURANT, بينما ما دام *má dám*, باينما *bayn-má*, فى وقت *fy ouaqt*.

— Durant ce temps, ما دام هذا فى الزمان *má dám háddá-s'-zemán*, فى مده تلك الايام *fy meddéh tlik él-áyám*.

— Durant ma vie (ma vie durant), طول حياتي *toul hayát-y*, طول مده حياتي *meddet hayáty*, طول عهري *toul a'mr-y*.

Il a DURCI, صلب *chedded*, شدد *sallab*, نشف *naschaf*.

— Il a Durci comme une pierre. (Voyez Il a PÉTRIFIÉ.)

— Il s'est DURCI, يبس *yabess*, نشف *nechef*, اشتد *échedd*.

— La terre est Durcie, الارض صله *él-árd selbéh*.

Il a DURÉ, وقف *dám*, دام *ouaqef*, بقا *baqä*, بقى *baqä*, باقى *baqey*, ثبتت *thebet*, استعملت *ésta'mel*, تثبتت *telhebbet*, *tessebbet*.

— Cela ne Durera pas, هذا ما له اقامه *háddá má le-ho tqá-méh*.

DURÉE, دوام *daouám*, بقا *baqä*, مدا *medä*, مده *meddéh*, دوم *doum*, اقامه *tqáméh*, استمرار *éstimrár*, طول *toul*.

DUREMENT, صععباً *sa'bán*, شديداً *chedydán*.

DURETÉ, صلابه *cheddyéh*, شديه *salábéh*, صععبه *yeboussah*, صعبه *sou'oubéh*.

— de cœur, تخشيس *tekhchyn*, قسوة *qassouéh*, عنف *eu'nf*.

DURILLON, نالوله *tálouléh*, plur. توائل *teouályl*.

DYNASTIE, دوله *douléh*, *doulah*, ادوال *ádouál*, دول *doual*, مملكه *memlekéh*.

DYSSENTERIE, تسهيل الدم *teshyl éd-damm*, سهله *sohlah*, جزيمان الدم *djezyán éd-damm*.

DYSURIE, حصران ذا البول *housrán dé-'l-boul*.

E

E; cette lettre n'existe pas dans l'alphabet arabe, et sa valeur s'exprime tantôt par le *fathah*, tantôt par le *kesrah*. (V. ces mots.)

EAU, ماء *má*, plur. مياه *mayáh*, امياه *ámiah*; ميه *moyéh*, مويه *mouyéh* (en berbère, امان *áman*, éman, انان *ánán*).

— Eau naturelle, مويه خام *mo-yéh khám*.

— Eau douce, مويه حلوه *moyéh halouh*, مويه عذب *moyéh o'abeh*, مويه ساقى *moyéh i'ábék*, ماء عذب *má a'deb*.

— Eau pure, مويه صافيه *moyéh sáfieh*, ماء رايق *má ráyq*.

— Eau distillée, ماء مستخرج *má mostakhredj*.

— Porteur d'Eau, شراب *guer-ráb*, ساقى *sáqá*, سقا *sagqá*.

— Jet d'Eau, فسقيه *fasqieh*.

— Eau de rose. (Voyez ROSE.)

— Eau-forte, ماء الحبل *má' hball*.

— Eau-de-vie, عرقى *asraqy*.

Ils'est ÉBAHI. (V. Ils'est ÉTENDU.)

ÉBAT, تنزيه *tenzyéh*, صفا *safá*. (Voyez AMUSEMENT.)

— Il a pris ses Ébats, نزه *nezrah*, il a respiré l'air; انشرح *encharah*, انبسط *énbassatt*, عمل الصفا *a'mel es-safá*.

ÉBAUCHE. (Voyez BROUILLON.)

Il a ÉBAUCHÉ, سويده *suoued*, رسم *ressem*.

ÉBÈNE, ÉBÉNIER, ابنوس *ébonouss*, ابنوس *ábenouss*, ابانوس *ábánouss*, ابريوس *ábryouss*, يابلوس *yá-blouss*, ساج *sádj*.

EBLIS. (Voyez DIABLE.)

ÉBLOUI, مجتبر *modjeher*.

Il a ÉBLOUI, جتبر *djahhar*, غبش *ghabbach*, ابهر *ábhar*.

— Il a été ÉBLOUI, بهر *beher*, انبهر *enbeher*, تجتبر *tedjehker*.

ÉBLOUISSANT, باهر *báher*.

ÉBLOUISSEMENT, بهر *behr*, جهرة *djeherah*, غبش *ghabéck*, ذوخده *deoukhah*.

Il a ÉBORNÉ, قور عيين qaouar a'yn, بخش عيين bakhass a'yn.

Il s'est ÉBOULÉ, طاح lah.

Il a ÉBRANCHÉ, شتهل chahhal, زبر zabar.

ÉBRANCHEMENT, زبر zabr.

ÉBRANLÉ, منقوض manfoudd.

Il a ÉBRANLÉ, زع—زع sa'sa', زلز زlzal, نفض nefedd, نزع nez-zaa. (Voyez Il a AGITÉ.)

— Il a été ÉBRANLÉ, تنزلزل te-zelzel, اضطرب tesa'sa', اذتاراب édtarab.

ÈBRE (fl. d'Esp.), ابره Ébrah.

ÉBRÉCHÉ, منحوش mabthouch, منجور mandjour.

ÉBULLITION. (Voyez BOUILLON.)

— du sang, حرارة الدم herarét éd-damm, دمويه damouyéh.

ÉCAILLE, قشرة qeshrah, قشمر qechr, plur. قشور qechour; سدق sadaf.

— de poisson, قشير الحوت qeshyr é-l-hout, بشير ذا الحوت be-chyr dé-'l-hout.

ÉCAILLÉ, مقشور maqchour.

ÉCARLATE, اشكرفاط borsfyr, اشكرفاط échkernatt, قيرمz qermez, سكرلات sikarlat.

A l'ÉCART, منفرداً menfereddán.

Il a ÉCARTÉ, ابعدهbbaad, دفع défa', فرد ferred.

— Il s'est ÉCARTÉ, استبعد es-obaad, انفرد enfered.

ÉGERVELÉ, بلا عقل be-lá a'ql, ناقص العقل náqess é-l-a'ql, مبهلل mobehlal. (Voyez ÉTOURDI, IMBÉCILE, FOU.)

ÉCHAFAUD, ÉCHAFAUDAGE, دفه defféh, plur. دقات deffát; تخت takht, pl. تخوت tokhout; سقاله seqálah, pl. سقات seqáldi.

ÉCHALAS, ساموك sámouk, pl. سواميك souámik.

ÉCHANGE. (Voyez CHANGE.)

— En Échange, عوض a'oudd عن عوض a'n a'oudd, بدال bedál, عوضاً a'ouddán.

Il a ÉCHANGÉ, عوض a'ouadd, دايش dáyach. (V. Il a CHANGÉ.)

ÉCHANSON, ساقى sáqy, plur. ساقيين sáqyyn, صباب sabbáb.

ÉCHANTILLON, عينه a'ynéh.

Il a ÉCHAPPÉ, il s'est Échappé, فلت khalass, افلت éflat, فلت salat, زمت zamett, زمق zamaq.

— Il a fait Échapper, فلت sal-lat, زمق zammaq.

— Il s'est Échappé du danger où il était, خلاص من الخطر التي كان فيه *khalass min el-khattir élly kân fy-hi*.

— Qui laisse Échapper l'occasion n'en retrouve pas de pareille, من خلى يفوت المحل لا يلاقى مثله *min khalley yfout el-mehall lá yládqy methl-ho*.

— Il n'Échappera pas de mes mains, ما ينخلص من يدي *má ynkhales min yd-y*.

Il a ÉCHAUDÉ, صمط *samatt*.

ÉCHAUFFÉ, مستخن *mosakhken*.
(Voyez CHAUD.)

Il a ÉCHAUFFÉ. (V. Il a CHAUFFÉ.)

— Il s'est Échauffé, تسخن *tes-sakhken*. (Voy. Il est devenu Chaud, Il a eu Chaud.)

ÉCHAUFFEMENT, تسخين *tes-khyn*. (Voyez CHALEUR.)

ÉCHÉANCE, ميجال *mydjâl*.

ÉCHEC, عكس *a'ks*. (Voy. ACCIDENT, ADVERSITÉ, CALAMITÉ, DÉFAITE.)

— Jeu d'Échecs, شطرنج *chattrendj*, *chattrong*, *satrondj*.

— Il a joué aux Échecs, لعب شطرنج *laab chattrendj*.

ÉCHELLE de bois, سلم *soulloum*, سلم *soullem*, *sellem*, pl. سلاليم *selâlym*, سلم *selâlem*.

— de corde. (Voyez CORDE.)

— de cartegéographique, مقياس *moqyâss*.

— (port), سقاله *seqâlah*, اسكله *eskelah*.

— Les Échelles du Levant, سقالات بر الشرق *seqâlât barr éch-Cherq*.

ÉCHELON. (Voyez DEGRÉ.)

ÉCHEVIN, عيان *a'yân*.

ÉCHIQUIER, لوح شطرنج *louh chattrendj*, تحت الصترنج *takht es-satrondj*.

ÉCHO, داويه *da'ouyéh*, صدا *sedâ*.

Il a ÉCHOUÉ, انكسر *ênkesser*.

Il est ÉCHU, حصل *hassel*, وقع *ouaqaâ*, جرى *djerâ*, *djerey*.

ECIJA (v. d'Esp.), أستجه *Êstidjah*.

ÉCLAIR, برق *barq*, *baraq*, pl. البرقيت *bourouq* (en herb., البرقيت *el-barqyt*). (Voyez Foudre.)

ÉCLAIRAGE, تنوير *tenouyr*.

Il a ÉCLAIRCI (au propre), جلا *djeld*, *galâ*, طلا *tald*.

— (au fig.), بين *beyyen, bayyan*,
فسر *fassar*. (V. Il a COMMENTÉ.)

ÉCLAIRCISSEMENT, بيان *beyán*.
(Voyez COMMENTAIRE.)

ÉCLAIRÉ, منور *menaouer*.

Il a ÉCLAIRÉ (v. a.), نور *naouer*.

— (v. neutre imp., il a fait des
éclairs), برق *baraq*.

— Il Éclaire, يبرق دنيا *doun-
yd ybrouq*.

ÉCLAIREUR, چارقاجي *tcharqad-
djy*.

ÉCLANCHE. (Voyez GIGOT.)

ÉCLAT (lumière). (V. CLARTÉ.)

— (bruit). (Voyez ce mot.)

— (rupture), كسار *kissár*.

— (morceau). (Voy. ce mot.)

— de bois. (Voyez COPEAU.)

— de rire, قهقهه *qahqahah*.

— de tonnerre, صاحقه *sáhqah*,
صاعقه *sá'qah*.

ÉCLATANT (lumineux), ناير *ndyr*.
(Voy. BRILLANT.)

Il a ÉCLATÉ (il s'est brisé en
éclats), تكسر *tekasser*.

— (il a lui), نار *nár*. (Voy. Il a
BRILLÉ.)

ÉCLIPSE, كسف تكسيف *teksyf*, كسف
كسف *kesf*, انكساف تكسيف *tekhsyf*,
انكساف *ínkissáf*.

— de soleil, كسوف الشمس
koussouf éch-chems, ذا
كسوف الشمس *koussouf dé-'ch-chems*.

— de lune, خسوف ذا القمر
khoussouf dé-'l-qamar.

ÉCLIPSÉ, مكسوف *maksouf*,
منكسف *monkesséf*, منكسف
monkesséf.

Il a ÉCLIPSÉ, كسف *kassaf*,
خسف *khassaf*.

ÉCLIPTIQUE, طريق الشمس
taryq éch-chems.

ÉCLISSE, جبيرة *djebaréh*,
جبيرة *djebyréh*.

ÉCLOPÉ, طوبال *toubál*,
طوبال *toupál*. (Voy. BOITEUX.)

Il est ÉCLOS, تولد *teouelled*.

ÉCOLE, مكتب *mekteb, maktab*.
(Voy. COLLÈGE.)

ÉCOLIER, متعلم *motaallem*,
مستعلم *mostaallem*, مشدود
mechdoud. (V. DISCIPLE, ÉTUDIANT.)

ÉCONOME, مقصد *maqsed*, قاصد
qássed, ماسك *mássek*.

— L'Économe d'une maison,
وكيل الخرج *oukyl él-khardj*.

ÉCONOMIE, قصد *qasd*, امسك
ámsák.

ÉCONOMISÉ, مقصود *maqsoud*,
ممسوك *mamsouk*.

Il a ÉCONOMISÉ, قصد *qasced*,
قصت *qasset*, تصرف *tasawffer*,
مسك *massak*.

ÉGORCE, جلد *djeld*, *queld*; قشر
qechr, pl. قشور *qechour*.

ÉGORCHÉ, مجلد *modjelled*,
مسلوخ *masloukh*.

Il a ÉGORCHÉ, سلخ *salakh*, سـ
lèkh, جلد *djellad*.

ÉCORCHEMENT, ÉCORCHURE,
سلخ *selkh*, تسليخ *teslykh*.

ÉCORCHEUR, سلاخ *sellâkh*, جلد
djellâd.

Il s'est ÉCOULÉ, تصبب *tessab-*
beb, مضي *maddâ*.

Il a ÉCOUTÉ, سمع *samaa*,
استمع *éstema'*, نصنت *lessannet*.

— Il a Écouté attentivement, كسر
أذنه *kassar oudn-ho* (m. à m. il a
brisé son oreille).

— Écoute! أسمع *ésma'*! (en ber-
bère, اسل *éssill*).

— Écoute-les! انصنت عليهم
énsennet a'lay-houm!

— Écoutez-moi bien attentive-
ment! أكرسروا أذنيكم علي *oksorouâ*
oudn-koum a'lay-y!

— Tu ne veux pas m'Écouter,
ما تقبل شي كلامي *mâ teqbel chy*

koldm-y (m. à m. tu n'accueilles
pas mes paroles).

ÉCRASÉ, مفشخ *mofschekh*.

Il a ÉCRASÉ, فشخ *feschalkh*.

ÉCREVISSE, سرطان *serlân*, pl.
سرراطين *serâttyin*.

— Écrevisse de mer. (Voy. HO-
MARD.)

— L'Écrevisse (signe du zodia-
que). (Voy. CANCER.)

Il s'est ÉCRIÉ. (Voy. Il a CRIÉ.)

ÉCRIN, مجر *medjarr*. (V. BOÎTE.)

ÉCRIT, مكتوب *maktoub*.

Il a ÉCRIT, كتب *katab*, انشا
énchá.

Écris! (imp.), اكتب *ékteb*, *ék-*
tob, *éktob*, كتب *ktoû!* (en berbère,
أوري *ouÿr!*)

— Il a fait Écrire, كتب *kallab*.

ÉCRITEAU, كتابه *kitâbéh*.

ÉCRITOIRE. (Voy. ENCRIER.)

ÉCRITURE, خط *khatt*, *khell*, *khitt*,
pl. خطوط *khottouit*; كتب *kalb*, *ketb*,
كتبه *katbéh*, كتبه *kalybéh*, كتابه *ki-*
tâbéh, تحرير *tahÿr*.

ÉCRIVAIN, كاتب *kâleb*, pl. كتبا
kotebâ, كتبه *ketebéh*, كتاب *kottâb*;
خطاط *khattâtt*. (Voy. AUTEUR,
COPISTE.)

ÉCROUELLES, حوصله *haouleh*,
صراج *siradjah*.

Il s'est ÉCROULÉ. (V. ILLA CROULÉ.)

ÉCRU, خام *khâm*.

ÉCU (monnaie), اسكودى *askoudy*;
شكط *chekott*, plur. شكوط *chekoutt*;

ريال *ryâl*, plur. ريات *ryâlat*;

كرش *kirch*, pl. كروش *koarouch*;

گروش *grouchah*, plur. گروش
gourouch; غروش *ghrouchah*, plur.

غروش *ghourouch*.

— Deux Écus, رياتين *ryâleyn*,

غروشين *ghroucheyn*.

— Écu. (Voy. BOUCLIER.)

— (armoiries). (Voy. ce mot.)

ÉCUEIL, ترش *terch*, pl. تروش
tourouch.

ÉCUELLE, زبديه *zebdyah*, *zeb-*
dyéh, *zobdyah*, pl. زيادى *zebâdy*.

— Écuelle de bois, قصع *qassaa*.

(Voy. JATTE, SÉBILE.)

ÉCUMANT, ÉCUMEUX, رغواى
raghaouy.

ÉCUME, رغوة *raghaouah*, كشكوشه
kouchkouchah.

Il a ÉCUMÉ, رغا *raghá*, رغى
raghey.

ÉCUMEUR de mer. (Voy. COR-
SAIRE, PIRATE.)

ÉCUREUIL, سنجاب *sindjâb*.

ÉCURIE, روا *reouâ*, روه *reouah*.

اصطبل *establ*, اصطبل *estabel*, اخور
akhour.

— Garçon d'Écurie. (V. PALE-
FRENIER.)

ÉCUSSE. (Voyez ARMOIRIES.)

ÉCUYER, ركبدار *fâreas*,
rekebdâr, سلاحدار *selâhdâr*,
مير *mir* *âkhour*.

ÉDEN (le paradis terrestre), الجنة
el-djenneth.

ÉDESSE (v. de Syrie), الرها
Rohâ.

ÉDIFICATEUR, بانى *bâny*.

ÉDIFICE. (Voy. BÂTIMENT.)

Il a ÉDIFIÉ (bâti). (V. ce mot.)

ÉDIT, امر *âmr*, plur. أوامر
âouâmer; خط شريف *fetouah*,
khatt cheryf.

EDRIS (n. pr.). (V. ÉNOCH.)

ÉDUCATION, تربيه *terbyah*,
terbydh, ادب *âdeb*.

EFFACÉ, مذروب *mazroub*. (V.
BIFFÉ.)

Il a EFFACÉ, محى *mahâ*, ماهى
mahey, ذرب *darab*, زرب *zareb*. (V. ILLA ANNULÉ.)

EFFECTIF, مكون *mokouen*. (V.
CERTAIN.)

EFFECTIVEMENT, بالحققة *bi-haqqah*. (Voy. ASSURÉMENT.)

Il a **EFFECTUÉ**, أفعال *éfaal*.

EFFÉMINÉ, مؤنث *mouanneth*.
mouanness, مخنث *moukhanneth*,
mokhanness.

Il a **EFFÉMINÉ**, أنث *ánnath*,
ánnats, *ánnass*.

EFFENDY, أفندي *éféndy*.

EFFET, فعل pl. أفعال *éfeet*; عمل
a'ml, نتيجة *netydjéh*, فاعله *sá'iléh*.

— (Voy. BILLET, LETTRE de
change.)

— En Effet, في الواقع *fy 'l-
ouáqy'*. (V. EFFECTIVEMENT.)

— Effets, روبا *roubá*, مال *mál*,
املاك *ámلاك*. (Voy. HARDÉS,
MEUBLES, PROPRIÉTÉS.)

EFFICACE, قادر *qader*, مقتدر
moqtader, كافي *káfy*, مؤثر *moues-
sir*, فاعل *sá'il*, عامل *a'ámil*.

EFFICACEMENT, محكم *mouhkem*,
كافياً *káfyán*.

EFFICIENT, فاعلي *sá'aly*.

— Cause Efficiente, عله فاعليه
i'lleh sá'alyéh.

EFFIGIE. (Voy. PORTRAIT.)

EFFILÉ. (Voy. FRANGE.)

Il s'est **EFFORCÉ**, جهد *djehed*,
اجتهد *édjtedhed*, *étytedhed*.

EFFORT, اجتهاد *édjtedhad*; جهد
djehed, *djouhd*, pl. جهود *djouhoud*.

EFFRACTION, هرس *hers*, *hours*.
(Voy. BRISEMENT, BRISURE.)

EFFRAYANT, فزع *fezy'*, فزع
feddjy, مفعج *mefeddjy'*.

EFFRAYÉ, مفعج *mofeddjé'*,
متخوف *matkhaouf*, مفعز *mofezzé'*,
مرهوب *marhoub*. (V. CRAINTIF.)

Il a **EFFRAYÉ**, فزع *fezzaa'*, فجع
faddjaa, راع *rá*, خيف *khayyaf*.

— Il s'est Effrayé, انزعز *énse-
za'*, ارتاع *értá'*. (V. Il a CRAINT.)

EFFROI, تزعز *tefzy'*, روع *raou'*,
روعه *raou'ah*. (Voy. CRAINTE.)

EFFRONTÉ, غير الحيا *ghayr él-
hayá*, قليل الحيا *qalyél él-hayá*.

EFFROYABLE. (V. EFFRAYANT.)

EFFUSION, صب *sabb*, صبته
sebbéh, افراغ *ífrágh*.

— Effusion de sang, سفك الدم
sefk éd-damm.

ÉGAL, مساوي *saouá*, مساوي *me-
saouey*, متساوي *motsáouy*.

— Cela m'est tout à fait Égal,
ما على بالي شي *má a'lá bál-y chy*.

Il a **ÉGALÉ**, سوي *saouá*, *saouey*,
ساوا *sáouá*.

ÉGALEMENT, مساوا *saouá*
ساويا *be-'s-souyéh*.

ÉGALITÉ, تسوية *tessaoniyah*, *tes-souyéh*, سويه *saouyéh*.

ÉGARD, خاطر *khâttr*, وقر *ouqer*, كرامه *kerâmih*, تفصيل *tesfyih*.

— A ton Égard, في حقك *fy haqq-ak*, فيك *fy-k*.

— Par Égard pour lui, بخاطرة *be-khattr-ho*, من شانه *min chân-ho*, بكرامته *bekerâmit-ho*.

— Il a eu Égard à mes paroles, رد باله لكلامي *redd bâl ho li-kelâm-y*.

— J'ai eu pour vous des Égards, فضلكم *saddalk-koum*.

ÉGARÉ, ضايع *dây'*, متضيع *mod-dayy'*, تلف *tâlef*.

Il a ÉGARÉ, ضييع *dayya'*, تلف *êlaf*.

— Il s'est Égaré, تاه *tâh*, تلف *telef*, ضاع *dâa'*.

ÉGAREMENT, تيه *tyéh*, *tyh*.

— Vallée de l'Égarement (en Égypte), وادي التيه *Ouâdy-'t-Tyh*.

ÉGAYÉ, فارح *fâréh*, مفرح *mosfer-réh*.

Il a ÉGAYÉ, فرح *ferrah*.

— Il s'est Égayé, فرح *ferah*, أفرح *êfrah*, تفرح *tesferréh*.

ÉGLISE, كنيسه *kenyssah*, كنائس *kenâyss*, *kenâysséh*, pl. كنائس *kenâyss*, *ka-*

nâyss; دير *deyr*, pl. ديورة *dyourah*.

ÉGORGÉ, مذبح *modabbéh*, مقطول *maqtoûl*.

Il a ÉGORGÉ, قتل *qattel*, ذبح *dabah*, ذبح *dabbéh*.

— Égorge! (imp.), اذبح *êdbéh!*

ÉGOÛT, بلوعه *bellou'ah*, pl. بلاليع *belâly'*.

ÉGRATIGNÉ, مظفر *madaffer*.

Il a ÉGRATIGNÉ, ظفر *daffer*.

ÉGRATIGNURE, نظفير *tedfyir*.

ÉGYPTE, بر مصر *barr Masser*, مصر *Masser*, *Masr*, *Mesr*, لا قالم المصرية *êl-âqâlym êl-Masryéh*.

— Haute Égypte, الصعيد *es-Sa'yd*.

— Basse Égypte, الريف *êr-Ryf*, البحريه *êl-Baharyéh*, *êl-Bahryéh*.

ÉGYPTIEN, مصري *mâsry*, *mesry*, pl. مصريين *masryyn*. (V. COPTE.)

EH! (interj.), ايها *êyahâ*, يا *ya*, أخ *âkh*, ده *deh!*

Il s'est ÉLANCÉ, صادم *sadam*, رمى نفسه *ramâ nafs-ho*.

ÉLARGI, موعض *mouessè'*, معروض *mo'arredd*.

— (mis en liberté), مسترح *mos-sarréh*.

Il a ÉLARGI, وسع *ouassas*,
ouassat, أعرض *d'aradd*.

— (il a mis en liberté), سرح *sarrah*.

ÉLARGISSEMENT, توسيع *touss-*
sy', تعريض *tea'rydd*.

— (mise en liberté), تسريح *tesryh*.

ELCHE (pl. d'Esp.), الش *Élch*.

ÉLECTION. (Voyez CHOIX.)

ÉLECTUAIRE, تنقيده *tanqyah*,
 رب *robb*.

ÉLÉGANMENT, لطيفاً *lattyfân*,
 ظريفاً *zeryfân*.

ÉLÉGANCE, طرافه *lattyfêh*,
zerâfêh. (Voy. AGRÉMENT.)

ÉLÉGANT. (Voyez AGRÉABLE,
 BIEN FAIT.)

ÉLÉMENT, اصل *âsl*, pl. اصول
âussoul; ركن *rokn*, pl. أركان *ârkân*.

ÉLÉPHANT, فيل *fyî*, pl. افيال
âfyâl, فيال *fyâl*.

ÉLÉPHANTIASIS, جدام *djou-*
dâm, داء الفيل *dâ-'l-fyl*.

ÉLÉPHANTINE (île de la h. Ég.),
 جزيرة اسوان *djezyret Assouân*.

ÉLÉTHUYA (anc. v. d'Égypte),
 الكاب *el-Kâb*.

ÉLÉVATION, فاعه *refâ'ah*. (Voy.

ÉRECTION.)

ÉLÈVE, مرتب *moratleb*. (Voyez
 DISCIPLE, ÉCOLIER, APPRENTI.)

ÉLEVÉ (*haussé*), مقوم *maqoum*,
 مرفوع *merfou'*, رفيع *refy'*. (V. HAUT.)

— (nourri), مرتب *moratleb*.

— Bien Élevé, متاذب *motâddeb*.

— Mal Élevé, غير متاذب *ghayr*
motâddeb, قليل لادب *qalyî el-âdeb*.

Il a ÉLEVÉ (mis en haut), رفع
rafas, أقام *âqâm*.

— (donné de l'éducation), رتب
ratleb, آتب *âttêb*.

— (nourri), رتبى *rabbâ*.

— Il a été Élevé en dignité, كبر
 دراجه *kuber fy derâdjeh*.

ÉLIE (n. pr.), إيليا *Élyâ*.

ÉLIF. (Voy. A.)

ÉLIXIR, لا قصير *el-êqsyr*,
 قصير *êqsyr*, لا كسير *el-êksyr*.

ELLAMOUN (v. d'Égypte, l'anc.
Ptolemaïs Arsinoë), لا هون *Éllâhoun*.

ELLE, هي *hy*, هية *hyé*, هيا *hya*.

— Elle-même, هي بنفسها *hyé*
be-nefs-hâ, هي بذاتها *hyé be-sât-hâ*.

— A Elle, لها *le-hâ*, ليها *li-hâ*,
 ليلها *lyl-hâ*.

— Elles, هم *houm*, همن *houman*
 (هن *houmn*, en arabe littéral).

— Elles-mêmes, هم بانفسهم
houm be-ânfous-houm, هن بذاتهن
houmn be-sât-houmn

ÉLOGE, مدح *medh*, حمد *hamd* ;
شكر *chokr*, pl. شكور *chekour*.

— Il a donné des Éloges. (Voyez
Il a LOUÉ.)

ÉLOIGNÉ, بعيد *bay'd*, بعيد
باعد *ba'id*.

Il a ÉLOIGNÉ, بعد *ba'ad*, بعد
ébaad.

— Il a été Éloigné, بعد *ba'd*.

ÉLOIGNEMENT, بعد *bi'ad*. (Voy.
DISTANCE.)

ÉLOQUEMENT, بالفصاحه *ba-'l-
fessâhah*.

ÉLOQUENCE, فصاحه *fessâhah*.

ÉLOQUENT, فصيح *fassyh*, plur.
فصاح *fassâh*.

ÉLU, مختار *mokhtâr*.

Il a ÉLU. (Voyez Il a CHOISI.)

EMAIL, مينا *djâz*, مينا *mynâ*.

ÉMANCIPATION, اطلاق *élaq*,
تسريح *tesryh*.

ÉMANCIPÉ, مطلق *matloq*.

Il a ÉMANCIPÉ, اطلق *élaq*,

سرح *serrah*.

— Il s'est Émancipé, تعدي
الحدود *te'addey-'l-hadoud*.

EMBALLÉ, مستق *mostaff*.

Il a EMBALLÉ, استق *éstaff*.

Il s'est EMBARQUÉ, ركب
المركب *rekeb el-merkeb*.

EMBARRAS, بلا *balâ*, pl. بلايا
belâyâ; صدء *sada'ah*.

EMBARRASSANT, صلاصع *asâdâ'*.

EMBARRASSÉ, مصروع *mesrou'*.

Il a EMBARRASSÉ, صدع *sada'*.

— Tu aburras cette tente qui
nous Embarrasse, هذه الخيمة
التي صدعتنا نظيتها *hadéh-'l-khey-
meh élly sada't-nâ tettyrh-hâ*.

EMBELLI, مجتبل *modjemmel*,

مزين *mozeyyn*, محسن *molassen*.

Il a EMBELLI, جمل *djammal*,

حسن *hassan*, زين *zayyen*.

EMBELLISSEMENT, تجميل *tedj-
myl*, زينه *zeyneh*.

EMBOUCHURE d'un fleuve, فم
foum. (Voyez BOUCHE.)

EMBOURBÉ. (Voyez BOUEUX.)

Il a EMBOURBÉ, اوحل *éouhal*.

— Il a été Embourbé, تطيين
tetteyyenn.

EMBRANCHEMENT de chemins.
(Voy. CARREFOUR.)

EMBRASÉ. (Voy. BRULÉ.)

Il a EMBRASÉ. (Voyez Il a AL-
LUMÉ, Il a BRULÉ.)

EMBRASEMENT, اشعال *écha'al*,
écha'al, حرقة *harraqah*.

Il a EMBRASSÉ, عانق *a'anaq*,
باس *bâs*.

EMBRASSEMENT, بوس *bouss*,
عانقه *a'âneqah*.

EMBROUILLÉ, مخلوط *makhloult*,
مفسد *mofassed*.

Il a EMBROUILLÉ, فسد *fassad*.
(Voy. Il a BROUILLÉ.)

EMBRYON, جنين *djenyn*, جنى
djeny. (Voy. AVORTON.)

EMBUCHE, تكمين *tekmyrn*.
— Il a dressé des Embûches,
كمن *kammen*.

ÉMERAUDE, زمرد *zemroud*, *zom-
rod*, زمرد *zemerred*, زبرجد *zeber-
djed* (en berbère, سيدى *seydy*).

ÉMESSE (v. de Syrie), حصص
Hei.s.

Il a ÉMIGRÉ, رحل *rahal*, ارتحل
értehal.

ÉMINENCE. (Voy. HAUTEUR.)
— Son Éminence (t. honorif.).
(Voy. Son Altesse).

ÉMINENT. (Voy. HAUT.)

ÉMIR. (Voy. PRINCE.)

EMMAILLOTTÉ. (V. ENVELOPPÉ.)
Il a EMMAILLOTTÉ. (V. Il a EN-
VELOPPÉ.)

EMMENÉ, مرفوع *merfou'*.

Il a EMMENÉ, رفع *rafa'*.

ÉMOTION, تحريك *tahryk*.

— du cœur, رقة القلب *riqqet
el-qalb*.

EMPALÉ, مخزوق *makhzouq*.

Il a EMPALÉ, خزق *khazaq*,
خزق *khazzaq*, خوزق *khaouzaq*.

— Il a été Empalé, خرق *khouzeq*,
تخزق *enkhezeq*, وزق *te-
khousaq*.

EMPAN, شبر *chebr*, pluriel اشبار
éshbâr.

— Deux Empans, شبرين *cheb-
reyn*.

Il s'est EMPARÉ, مسك *missek*,
تملك *temellek*.

EMPÊCHÉ, ممنوع *memnou'*.

Il a EMPÊCHÉ, منع *mena'*, *ma-
naa*, امتنع *émtinaa*.

— Je ne puis m'Empêcher de
t'aimer, لازمنى نحبك *lâzoum-ny
nehobb-ek*.

— Il ne put s'Empêcher de rire,
لا يستطيع ان لا يضحك *lâ ystat-
ty' ênn lâ yeddahak*.

EMPÊCHEMENT, منع *menè'*.

EMPEREUR, سلطان *soultân*, pl.
سلطين *selâtyn*; بادشاه *pâdichâh*,
پادشاه *pâdchâh*, بادشا *bâdchâ* (en berbère,
اڭليد *aguillyd*).

EMPIRE, دوله *doulah*, *douléh*,
مشيخه *mochykhah*. (V. ROYAUME.)

EMPLÂTRE, لزقه *merhem*, لزقه *lazqah*, لوصقه *lousqah*, صماد *demâd*.

— Il a mis un Emplâtre, صهد *damed*.

EMPLETTE. (Voy. ACHAT.)

— Il a fait une Emplette. (Voy. Il a ACHETÉ.)

EMPLI, مملى *memlou*, مملى *memtely*, ملان *melân*, معمر *mo'ammer*.

Il a EMLI, ملا *meld*, املا *émlâ*, امتلا *émtelâ*, عمر *a'mmar*.

— Emplis ! املى *émly* ! (en berbère, چار *tchâr*.)

EMPLOI (usage), استعمال *tsti'mdl*.

— (charge, fonction). (Voy. ces mots.)

— (occupation), شغل *choghl*.

EMPLOYÉ (mis en usage), مستعمل *mosta'mel*.

— (commis). (Voyez ce mot.)

Il a EMPLOYÉ, استعمل *ésta'mel*, شغل *chagghal*.

EMPOISONNÉ, مسمم *mosammem*.

— Vent Empoisonné et pestilenciel, سموم *samoum*.

Il a EMPOISONNÉ, سم *semm*, سم *semmem*, *sammem*.

— Il a été Empoisonné, تسمم *tesammem*.

EMPOISONNEMENT, تسميم *tesmym*.

EMPORTÉ, مرفوع *merfou'*.

— de colère, غاضب *ghâddeb*. (Voy. COLÈRE, qui est en Colère.)

Il a EMPORTÉ, رفع *refa'*.

— Il s'est Emporté de colère. (Voyez Il s'est mis en Colère.)

— Il l'a Emporté sur les autres, قاهر على بعضهم *qahar a'lâ ba'd-houm*.

EMPORTEMENT, مغضوب *maghdoub*. (Voyez COLÈRE.)

EMPREINT, مطبوع *meibou'*, مختوم *makhtoum*.

Il a EMPREINT, طبع *tabaa*, ختم *khatam*.

EMPREINTE, طبع *tobè'*.

EMPRESSÉ, عجيل *a'djyl*, مستعجل *mesta'djel*.

Il s'est EMPRESSÉ, استعجل *esta'ta'djel*.

EMPRESSEMENT, عجل *a'djl*, *a'djel*, *a'guel*.

— Avec Empressement, عجلًا *a'djelân*, بالعجل *bi-l-a'djel*, *be-l-a'guel*.

EMPRISONNÉ, محبوس *mahbous*, مسجون *masdjoun*.

Il a EMPRISONNÉ, سجن *sedjen*,
حبس *habass*, حابس *háboss*.

EMPRISONNEMENT, سجون *sou-*
djoun, حبس *habs*, سجن *sedjn*.

EMPRUNT, سوال *souâl*, تسليف
teslyf.

Il a EMPRUNTÉ, سأل *sâl*, تسلف
tessellef, استلف *éstelef*, اخذ بالدين
âkhad be-'d-deyn, استقرض *éstaqradd*.

— Il a Emprunté à intérêts, تسلف
tessellef be-'l-fáydeh.

ÉMU, محرك *moharrek*.

Il a ÉMU, حرك *harrak*.

— Il a été Ému, محرك *teharrak*.

EN (prép.), في *fy*, ب *be*, إلى *îlä*.
(Voyez DANS.)

— Je demeure En ville, نسن
neskoun fy-'l-medynéh.

— Je vais En mer, نسير إلى البحر
nessyr îlä-'l-bakar.

— En bas. (Voyez BAS.)

— En dedans, من داخل *min*
dâkkel. (Voyez DEDANS.)

— En dehors, من خارج *min*
khâredj. (Voyez DEHORS.)

— En dessous. (Voy. DESSOUS.)

— En dessus. (Voy. DESSUS.)

— En dépit. (Voyez DÉPIT.)

— En faveur. (Voy. FAVEUR.)

— En présence. (V. PRÉSENCE.)

— En vertu de. (Voyez VERTU.)

— En déjeunant, في الطور
'l-follour.

— Il a agi En ami, فعل كيف
faal kyf áheb.

— Il s'En est allé, مضى *maddä*,
انصرف *énsaraf*. (V. Il est PARTI.)

EN (pron.), عنده *min-ho*, عنده *an-*
ho, منها *min-hâ*, منهم *min-houm*.

— En reviens-tu? ترجع شى منه
terdja' chy min-ho?

— En veux-tu? تحب شى منه
tahobb chy min-ho?

— Il vous En donnera, يعطى
ya'tty le-koum min-ho.

— Qu'En dis-tu? اش تقول منه
éch teqoul min-ho?

ENCAN, بيعه *beya'ah*, دلال *datâl*.

Il a ENCEINT. (V. Il a ENTOURÉ.)

ENCEINTE (subst.). (Voy. CIR-
CONFÉRENCE, CIRCONVALLATION.)

— (adj. fém.), حابله *hábeléh*,
حبله *habléh*, حامله *hámeléh*.

— Elle a été Enceinte, حبلت
hamelet, حبلت *habelet*.

ENCENS, لبان *lebân*, لوبان
lobân, لوبان *loubân*, البان *elbân*.

ENCENSOIR, مخور *mebkhour*,

مبخرة *mebkhorah*. (Voyez CASSO-
LETTE.)

ENCHAINÉ, مقيد *moqayyed*.

Il a ENCHAINÉ, قييد *qayyad*,
سلسل *sehsal*.

Il a ENCHANTÉ (par magie), رقي *raqi*,
raqqā, raqqey.

— (fait plaisir), عجب *a'ddjab*.

ENCHANTEMENT magique, قوة *raqwa*,
reqouéh.

— (plaisir), تعجب *ta'djyb*.

ENCHANTEUR. (V. MAGICIEN.)

— de serpents, حاوي *háouy*.

ENCHÉRI, غالي *ghály*.

Il a ENCHÉRI (v. a.), غلى *ghalley*.

— (v. n.), il est Enchéri, غلا *ghalá*.

— Le blé est Enchéri de trois pour
cent, غلا القمح بثلاثة في الميه *ghalá-*
'l-qaméh be-theláthéh fy-'l-myéh.

ENCHIFRENÉ, مزكوم *mezkoum*.

ENCLIN, ماييل *máyl*, قاصد *qás-*
sed.

— Il a été ENCLIN, مال *mál*,
قصد *qassad*.

ENCLOS (subst.), سياج *syádj*,
pl. سوايح *souáydj*. (V. CLÔTURE,
CIRCONVALLATION.)

ENCLOS (part.), مسدود *mesdoud*,
مزروب *mazroub*.

Il a ENCLOS. (V. Il a ENTOURÉ,
Il a CLOS.)

ENCLOUÉ, مستمر *mossammer*.

Il a ENCLOUÉ. (V. Il a CLOUÉ.)

ENCLUME, زبرة *zebrah*, بوقرنيه *bouqornyah*
bou qournyah, بوقرنيه *bouqornyah*
(en français, bigorne), سندان *sin-*
dán, pl. سنادين *senádyn*.

ENCORE, كمان *kemán*, كيانا *ke-*
máná, ايضاً *áyddán*, أنت *énnyt*,
لساع *li-sá'ah*, ما زال *má zál*.

— Pas ENCORE, لسا *lyssá*, لسا
ما *lissá má*.

— Encore un peu, كمان شويه *ke-*
mán ohouyéh.

— Il est ENCORE debout, ما زال
قائم *má zál qáym*.

— Tu es ENCORE couché! انت
راقد *ént li-sá'ah ráqed!*

— Vous n'êtes pas ENCORE partis!
ما ساڤرتوشى *li-sá'ah má*
sáferlou-cky! لسا ما نهڤرتوش *lyssá*
má dahabrou-ck!

Il a ENCOURAGÉ, قى القلب *qá-*
ouey-'l-qalb.

ENCRE, مداد *medád*, حبرة *hebr-*
rah, حبر *hebr*, دوا *deouá*, *daouá*
(en berbère, سماغ *simágh*).

ENCHER, دوايه *daouáyéh*,

deouáyah, pl. *داويات daouáyát* ;
 محبرة *mohibrah*.

— Couverture de l'Encrier, غطا
 الدوايه *ghattá-'d-daouáyéh*.

ENDETTÉ, مدين *modeyn*. (Voy.
 DÉBITEUR.)

Il s'est ENDETTÉ, تداين *tedá-*
yenn, آدان *éddán*, استدان *éstédán*.

ENDOMMAGÉ, مفسد *mofassed*.

Il a ENDOMMAGÉ, فسد *fassad*.
 (Voy. Il a causé du Dommage.)

ENDORMI, نائم *náym*. (Voy. AS-
 SOUPI.)

Il s'est ENDORMI, استنعس *ésté-*
naass. (Voy. Il s'est ASSOUPI.)

Il a ENDOSSÉ un vêtement, لبس
lebess.

— une lettre de change, كتب
 طهرها *katab a'lä dahr-há*.

ENDROIT, موضع *moudda'*, *mod-*
da', plur. مواضع *mouáddé'*; مكان
makán, pl. اماكن *ámáken*.

ENDUIT (part.), مدقن *modahhen*.

Il a ENDUIT, دهن *dahhan*.

ENDURCI, متقسي *motqassy*.

Il a ENDURCI. (V. Il a DURCI.)

— Il s'est Endurci, قاسي *qássey*.
 (Voy. Il s'est Durci.)

Il a ENDURÉ, حمل *hamel*, تحمّل

tehammel, لاقى *lâqá, lâqey*, قامى
qássá, qassey.

ÉNERGIE, قوة *qaouéh*, شدة *chid-*
déh.

ÉNERGIQUE, قوي *qaouy*, شديد
chedyd.

ÉNERVÉ, ناهل *náhel*. (Voy.
 EFFÉMINÉ.)

Il a ÉNERVÉ, أنحل *énháł*. (V.
 Il a EFFÉMINÉ.)

ENFANCE, صغر *soghr*, طفولييه
toufoulyéh, صباوة *sabáouéh*.

ENFANT, ولد *oueled*, plur. أولاد
ólulád, áoulád (en berbère, اقشيش
áqchych). (Voy. FILS, FILLE.)

— Petit Enfant (nourrisson),
 تربيه *terbyah, terbyéh*.

ENFANTÉ, مولود *mouloud*.

Elle a ENFANTÉ. (Voy. Elle est
 ACCOUCHÉE.)

ENFANTEMENT, توليد *oulád*, ولاد
toulyd, ميلاد *mylád*, مولد *mouled*
 (V. ACCOUCHEMENT), (en berbère,
 آثارو *átárou*).

— Douleurs de l'Enfantement,
 طلق *talq*.

— Elle est dans les douleurs de
 l'Enfantement, اخذها الطلق
ákhad-há-'t-talq.

ENFER, جهنم *djehennam*, gue-
hennam, gehennem, pl. جهنمه *dje-
hennemah*; جحيم *djehym*, نار *nár*.

ENFERMÉ, مقفول *maqfoul*,
محبوس *mahbouss*, مخزون *makh-
zoun*. (Voyez CLOS.)

Il a ENFERMÉ, قفل *qaffel*, خزن
khasann, حبس *habess*. (V. Il a CLOS.)

Il a ENFILÉ, لزم *lezkem*, طعن
ta'ann, عدى *a'ddâ*, لطم *lazzam*.

— une aiguille, عسر الخيط في
لابره *a'bber el-kheytt sy-'l-tbréh*.

ENFIN, أخيراً *âkhyrán*, بالآخر
ba-'l-âkhir, غايته *ghâyet-ho*.

ENFLAMMÉ, مشعول *mechououl*,
ملتهب *molahheb*, ملتهب *molteheb*,
ملهوب *malhoub*. (Voyez BRÛLÉ.)

Il a ENFLAMMÉ, لتهب *lahhab*.
(Voy. Il a ALLUMÉ, Il a BRULÉ.)

— Il s'est Enflammé, تلهب
telahhab, التهاب *ellahab*. (Voyez Il
a BRULÉ.)

ENFLÉ, منفوخ *menfoukh*.

Il a ENFLÉ (v. a.), ورم *ouarram*,
نفخ *nafakh*, نفث *nefech*.

— Il s'est Enflé (v. n.), انتفخ
éntafakh, تورم *touerrem*.

ENFLURE, ورم *ouerm*, pl. أورام
âourâm, نفخة *nefekhah*.

ENFONCÉ, مغروق غارق *ghâriq*, مغروق
maghrouq, غايص *ghâyss*.

Il a ENFONCÉ, غرق *gharaq*.

— Il a été Enfoncé, غرق
gho-req, انغرق *éngharaq*, غاص *ghâss*.

— Il a Enfoncé la porte, قلع
خلع الباب *qala-'l-bâb*, الباب
khala-'l-bâb, طبش الباب *tabach
el-bâb*.

ENFREINT, مهتوك *mahtouk*.

Il a ENFREINT, هتك *hatak*.

Il s'est ENFUI, هرب *karab*.

ENFUMÉ, مدخن *modakkhenn*.

Il a ENFUMÉ, دخن *dakkhann*.

Il a ENGAGÉ, حرص *harrass*.
(Voy. Il a INVITÉ, Il a CONVIÉ.)

ENGAGEMENT, عقد *e'qd*.

ENGENDRÉ. (Voyez ENFANTÉ.)

Il a ENGENDRÉ, ولد *ouallad*.
(Voyez Elle a ENFANTÉ.)

— (au fig.), il a causé. (V. ce mot.)

ENGLOUTI, مغرق *mogharreq*,
ملقوف *malqouf*. (Voyez AVALÉ.)

Il a ENGLOUTI, Il a ENGOUFFRÉ.
(Voy. Il a AVALÉ, Il a ABIMÉ.)

— Il s'est Englouti, تغرق
te-gharraq. (Voy. Il a été ABIMÉ.)

ENGOURDI, مخذور *makhdour*.

Il a ENGOURDI, اخذر *akhdar*.

ENGOURDISSEMENT, خدر *khedr*.

Il a ENGRAISSÉ (v. a.), ستمن *sammenn*, علف *a'laf*.

— (v. n.), سمن *samenn*,

Il a ENGROSSÉ, حبل *habal*.

— Engrossée, محبله *mohabéléh*.

(Voyez ENCEINTE.)

Il a ENHARDI, جسر *djassar*. (F.)

Il a ENCOURAGÉ.)

ENIVRANT, مسكر *mosakker*.

ENIVRÉ. (Voyez IVRE.)

Il a ENIVRÉ, سكر *sakkar*.

— Il s'est ENIVRÉ, سكر *sakar*,
souker, انسكر *énsaker*, تسكر *tessak-*
ker, استسكر *éstakar*, انفسل *énfechel*,
استسكر *estaskar*.

Il a ENJOINT, فاوض *fáouadd*,
ووصى *ouessä*, فرض *feredd*.

Il a ENJOLÉ, متى *mennä*, مجلس *mellass*,
مجلس *mahalass*. (Voy. Il a ALLÉCHÉ, Il a CARESSÉ, Il a
FLATTÉ, Il a ABUSÉ.)

ENJOLIVÉ, مزين *mozeyyen*.

ENJOLIVEMENT, زينه *zeyneh*.

ENJOUÉ, فرحان *ferhán*.

ENJOUEMENT, فرحه *ferhah*.

ENLEVÉ, مفكوك *maskouk*,
مغصوب *maghsoub*.

Il a ENLEVÉ, زول *zaouel*, رفسد

refed, نهيب *neheb*, رفع *rafa'*, شال
chál, فك *fekk*, غصب *ghassab*.

— On m'a Enlevé tout ce que je
possédais, ما لي كله *fek-*
koú a'nn-y má l-y koll-ho.

ENLÈVEMENT, رفع *refa'*, غصب
ghasb, خطف *khelf*.

ENNEMI, عدو *a'dou*, plur. أعدا
é'dá (en berbère, داعدو *dá'adou*).

ENNOBLI, مشرف *mocherref*.

Il a ENNOBLI, شرف *charraf*.
(Voyez Il a ANOBLI.)

ENNUI, زعل *zè'el*, تعلق *teghlyq*.

ENNUYÉ, زعلان *zè'lán*, متعلق
motqalleg, صجران *dadjérán*.

Il a ENNUYÉ, قلق *qallaq*.

— Il s'Ennuie, هو زعلان *hou*
zè'lán, تمسّس *temesmess*.

— Je m'Ennuie, انا زعلان *áná*
zè'lán, انا دشيت *áná deschyt*.

ENNUYEUX, قلق *qalèq*, متعلق
meqalleg, متزعل *motza'el*.

ÉNOCH (n. pr.), ادريس *Édryss*.

ÉNONCÉ, ميين *mobeyyen*.

Il a ÉNONCÉ, بين *bayyan*, فسر
fassar.

ÉNONCIATION, تبیین *tebyyn*.

ENORGUEILLI, متكبر *molkabber*.

Il s'est ENORGUEILLI, فخر *fa-*
khar, تكبر *tekabber*.

ÉNORME, كبير جدًا *kebyr djed-dán*, عظيم قبالة *a'zzym kobálah*, عظيم بالزاف *a'zzym bi-'z-záf*.

ÉNORMITÉ, عظيمه *a'zzyméh*.

ENQUÊTE, استخبار *ístekhbár*, فتش *teftych*, فحص *feháss*.

Il s'est ENQUIS, استنقص *éstaf-hass*. (Voyez Il a CHERCHÉ.)

ENRACINÉ, اصيل *ássyl*.

— Il s'est Enraciné, تاصل *téás-sel*, شلش *chelech*, شرش *cherech*.

ENRAGÉ, مكلوب *makloub*, مكلب *mokelleb*, كلبان *kelbán* (en berbère, دامسود *dámassoud*).

— Il a été Enragé, كلب *kelab*.

ENREGISTRÉ, مسجل *mosseddjel*, دفتر مکتوب في *maktoub fy-'d-deflar*, مرسوم *mersoum*.

Il a ENREGISTRÉ, سجل *seddjel*, رسم *ressem*, دفتر كتب في *katab fy-'d-deflar*, كتب في الزمام *katab fy-'z-zemám*, اورد *áoured*.

ENREGISTREMENT, سجل *sedjel*, مقيل *moqeyl*.

ENRHUMÉ, مستروح *mastrouh*.

— Il s'est Enrhumé, استروح *ésteraouah*, زكم *zakam*.

ENRICHÍ, مغنى *moghanny*.

Il a ENRICHÍ, اغنى *éghney*.

— Il s'est Enrichi, غنى *ghanā*, استغنى *éstaghñā*, رزق *rezaq*.

ENROUÉ, مباح *báhh*, مباح *mab-houh*.

— Il a été Enroué, ببح *bahh*.

ENSACHÉ, مكيس *mokeyyess*.

Il a ENSACHÉ, كيس *kayass*.

ENSANGLANTÉ, مضرج بالدم *moddarredj be-'d-damm*.

Il a ENSANGLANTÉ, مضرج بالدم *darradj be-'d-damm*, مرغ *marragh*.

ENSEIGNE. (Voyez DRAPEAU, BANNIÈRE, ÉCRITEAU.)

Il a ENSEIGNÉ, درس *derress*, اعلم *d'alem*, تعلم *ta'ellem*. (Voyez Il a APPRIS.)

ENSEIGNEMENT, درس *ders*; تعليم *ta'lym*, pl. تعاليم *te'álym*; تعليم *ta'allym*.

ENSEMBLE, معاً *ma'an*, ساوا *sáouá*, سوا سوا *saouá saouá*, جميعاً *djemy'an*, مع بعضهم *djemy'*, ما' با'دد-هوم *ma' ba'dd-houm*.

ENSEMENCÉ, مزروع *mesrou'*.

Il a ENSEMENCÉ, زرع *zara'*.

ENSENA (v. d'Égypt., l'ancienne Antinoë), انصنا *Énsená*.

ENSEVELI, مكفون *mekfoun*.

Il a ENSEVELI, كفن *kefenn*.

ENSEVELISSEMENT, كفن *kefn*.

ENSUITE, أما بعد *amma baad*,
 وبعد *ou baad*, ثم *thoumm*, *tsoumm*,
soumm, أما *amma*, ساعه *sa'ah*.
 (Voy. APRÈS.)

Il a ENTAMÉ une affaire, فتح *fatah*,
 ابتدا *ibtada*, خمش *khamech*,
 تخمش *tekhammech*.

ENTASSÉ, مجموع *medjmou'*, ملوم
memloun, متكوم *matkaoum*.

Il a ENTASSÉ. (V. Il a AMASSÉ.)

ENTASSEMENT. (Voyez AMAS.)

ENTÉ, مطعوم *matta'oum*.

— Arbre Enté, مطعومه *chadjerah*
matta'oumeh.

Il a ENTÉ un arbre, طعم الشجرة
taam éch-chadjerah.

ENTENDEMENT. (V. JUGEMENT.)

ENTENDU, مسسموع *mesmou'*,
 مفهوم *mefhoum*.

— en affaires, فاهم *sahim*. (Voy.

HABILE, ADROIT.)

Il a ENTENDU, فهم *fehém*, نصت
nesset. (Voy. Il a ÉCOUTÉ.)

— M'Entends-tu? أهيتنى *ehy*
fehém-ny? هل سمعتنى *hel sa-*
ma'at-ny?

— Tu n'as pas Entendu? ما
 أهيتش *má fehémty-ch?*

— N'a-t-il pas Entendu? ألسم
 مع *é-lam sama'?*

ENTERRÉ, مطموم *matmoum*, مقبر
moqabber, مدفون *modaffen*, مدفون
madfoun.

Il a ENTERRÉ, قبر *qabbar*, دفن
defenn, طم *tamm*, الحد *éhhad*.

ENTERREMENT, جنازة *djenázeh*,
 pl. جنايز *djenáyz*; تجنيز *tedjnyz*,
 دفن *defn*, مقبرة *maqberah* (en berb.,
 ثيديلت *thidylt*).

ENTIER, كامل *kámel*, *kámil*,
 تمام *temám*, تمام *temmám*, كل *koll*,
koull.

ENTIÈREMENT, بالتمام *bi-'te-*
mám, بالكليده *bi-'l-kollyéh*.

Il a ENTONNÉ (mis dans un ton-
 neau), صب في البرميل *sabb fy-*
'l-barmyl.

ENTONNOIR, لنبوط *lenboult*, قمع
qoma'.

ENTORTILLÉ, مفتول *mastoul*. (V.
 ENVELOPPÉ.)

Il a ENTORTILLÉ, فتل *setel*,
 كعوك *ka'ouk*. (V. Il a ENVELOPPÉ.)

A l'ENTOUR, دور *be-dour*, دور
daouer, داير *dáyr*. (V. AUTOUR.)

— Les alentours. (Voyez ENVI-
 RONS, ALENTOURS.)

Il a ENTOURÉ, دور *daouar*,
حاول *hdoual*, دار *dar*, حوط *haouatt*,
احاط *hâtât*.

— d'une haie, زرب *zereb*.

ENTRAILLES. (Voyez BOYAU.)

ENTRAÎNÉ, رور *medjrour*,
مسحوب *mashoub*.

Il a ENTRAÎNÉ, جرّ *djarr*, سحب *sahab*,
جرّجر *djerdjer*.

Il a ENTRAVÉ, صدّ *dadd*. (Voy.

Il a ARRÊTÉ, Il a CONTRARIÉ.)

ENTRE, بين *beyn*, *bayn* (en ber-
bère, شويكار *gaygâr*, شويكار *gouygâr*).

— Entre nous, بيننا *beyn-na*.

— Entre vous, بينكم *beyn-koum*.

— Entre eux, Entre elles, بينهم *beyn-houm*.

ENTRE, داخل *dâkhal*.

Il est ENTRÉ, دخل *dakhal*.

— Entre! ادخل *ôdkhoul* (en
berbère, اكشيم *ekchym*)!

— Il a fait Entrer, ادخل *edkhal*.

ENTRÉE, دخول *dokhoul*.

Sur ces ENTREFAITES, في تلك *fy tilk*
لاحوال *el-âhouâl*.

ENTREMETTEUR de débauche,
محرض *maharrass*, f. محرض *maharrasséh*.

Il a ENTREMIS, احمّل *thmal*.

— Il s'est Entremis, وقف بين *ouaqaf bayn*,
اشتبك *schtebek*.

Par l'ENTREMISE, بالطريق *be-
't-taryq*, بيد *be-yd*.

ENTREPONT, عنبر *a'ner*.

ENTREPOSÉ, مطروح *mattrouh*.

Il a ENTREPOSÉ, طرح *tarah*.

ENTREPÔT, مطرح *mattrah*, plur.
مطارح *mattdâreh*.

Il a ENTREPRIS, جهد في *djehad*
fy, متّ يدّه الى *madd yd-ho lâ*,
قصد *qassad*.

— N'Entreprends pas cette af-
faire, parce que tu n'y réussiras
pas, لا تمّد يدك الى هذا الامر
به *la temedd yd-ak*
لا *lâ hadâ-'l-âmr*, لي-أدجل ما لا تef-
loul bi-hi.

ENTREPRISE, حركة *harakah*.

Il a ENTRETENU (conservé). (V.
ce mot.)

— (nourri), قوت *faouatt*.

— Il s'est Entretenu (il a con-
versé), خاطب *khâtteb*, تكلم *tekal-
lem*, اتكلم *elkallem*.

ENTRETIEN (conservation). (Voy.
ce mot.)

— (conversation), خطاب *khet-*

táb, اليوم قدر شهرين *hadýth*. (Voyez CONVERSATION, DIALOGUE.)

Il a ENVAHI, سبى *qahar*, سبى *sebä*. (Voy. Il s'est EMPARÉ.)

EN VAIN, بالبطالة *bi-'l-battáléh*, بغير النفع *be-ghayr én-nefa'*.

ENVELOPPE, لفافه *leffah*, لفافه *leféh*, pl. لفافين *leféyf*.

ENVELOPPÉ, ملفوف *melfouf*, مغلوف *maghlouf*.

Il a ENVELOPPÉ, لفق *leff*, لفق *leste*, التف *étef*, التحف *éllahaf*, غلاف *ghalaf*.

Il a ENVENIMÉ. (Voy. Il a EMPOISONNÉ.)

ENVERS d'étoffe, قفا *qefä*.

ENVERS (prép.), نحو *nahou*, الى *ilä djehéh*.

ENVIE, حسد *hesd*.

— (désir), خاطر *kháttir*. (Voyez DÉsir.)

— (besoin pressant), تقاضا *te-qáddä*.

Il a ENVIE, حسد *hassad*, غار *ghár*.

ENVIE, حاسد *ghayour*, غيور *ghayour*, حاسد *hássid*.

ENVIRON, قدر *qadr*, نحو *nahou* مقدار *miqdár*. (Voyez AUTOUR.)

— Il y a aujourd'hui Environ

deux mois, اليوم قدر شهرين *el-youm qadr chahareyn*.

— Tu y resteras Environ trois heures, تبقى فيه نحو ثلاث ساعات *tebqy fy-hi nahou theldáth sá'át*.

Il a ENVIRONNÉ. (Voy. Il a ENTOURÉ.)

— Les Environs, حوز *houz*. (V. ALENTOURS.)

Il a ENVISAGÉ, نظنر *naddar*, لحظ *lahadd*, *lahazz*.

ENVOI, رساله *ressálah*, ارسال *ársál*.

Il s'est ENVOLÉ, طار *tár*.

ENVOYÉ, رسول *marsoul*; رسول *ressoul*, pl. مبعوث *roussoul*; مبعوث *mab'outh*.

Il a ENVOYÉ, ارسل *ressel*, ارسل *érsel*, شيع *chaya'*, بعث *baath*.

— Envoie (imp.), ارسل *érsel*.

ÉPAIS, قاصح *tekhyñ*, غليظ *ghalydd*, *ghalyzz*, غلاظ *ghiládd*, *ghiláz*, عقيد *a'qyd*.

ÉPAISSEUR, غلظه *ghildah*, غلظه *ghilzéh*, غلظ *ghoulz*.

— Ce mur n'a que deux emfans et demi d'Épaisseur, هذا الحيط *hadá-ghlzet-ho bess chebreyn* و نصف *'l-haytt ghilzet-ho bess chebreyn* ou nousf.

Il s'est ÉPAISSI, عقد *a'qad*.

— L'eau gommée s'est Épaissie par la force de la chaleur, من شدة الحر عقدت ما الصمغ *min chiddet el-harr a'qdet mâ-'ssamgh*.

Il a ÉPARGNÉ (ménagé), قصد *qassad*, قست *qassatt*, صمصم *sam-sam*.

— (pardonné), شفق *cheseq*.

Il a ÉPARPILLÉ, فرفط *ferfett*, درى *derey*, *derä*.

ÉPAULE, كتف *kelf*, *kiltf*, plur. كتاف *ketáf*, *koutáf*, اكتاف *aktáf*, *éktáf* (en berbère, ثيت *thayt*).

ÉPAULETTE, كتاف *kouttáf*.

ÉPÉE, سيف *seyf*, *syf*, pl. سيوف *syouf*, *souyouf* (en b., ليشع *lemcha'*, pl. لماشيع *lemáchy'*; صبير *sabyr*).

— Ils ont tiré leurs Épées et nous ont frappés, جردوا سيوفهم و ضربونا *djerredou syouf-houm ou darabounä*.

Il a ÉPELÉ, هجا *hadjd*.

ÉPERDUMENT, بغير قياس *be-ghayr qyäss*.

ÉPERON, شوك *chouk*, شوكه *chouk-keh*, pl. شوكات *choukät*; مهياز *meh-máz*, *mohmáz*, pl. مهاميز *mehámiz* (en berb., ثغوردين *thoughourdyn*).

ÉPERVIER, باشق *bácheq*, plur. بواشق *bouácheq*.

ÉPI, سنبوله *sonboulah*, سنبله *sonbelah*, pl. سنبل *sonbel*, سنابل *senábel*; سبولة *seboulah*, pl. سبولات *seboulät*, سبيل *sebel* (en berbère, ثدرت *thidert*).

ÉPICERIE, عطرية *o'ltreyéh*, plur. عطريات *o'ltreyät*; بهار *behär*, plur. بهارات *behárät*. (V. DROGUERIE.)

ÉPICIER. (Voyez DROGUISTE.)

ÉPIDÉMIE, عله ساريه *i'lléh sä-ryéh*. (Voy. PESTE.)

ÉPIDÉMIQUE, سارى *sáry*.

Il a ÉPIÉ, ديدب *a'áyann*, *daydab*. (Voy. Il a ESPIONNÉ.)

ÉPILATOIRE, ملقت *melqatt*.

Il a ÉPILÉ, نتف *nelef*.

ÉPILEPSIE, قربنه *qarynah*. (Voy. Mal caduc.)

— Il est tombé en Épilepsie, انصرع *énsara'*.

ÉPILEPTIQUE. (Voyez CADUC.)

ÉPINARD, اسبانخ *ésbánekh*, سبانخ *sbánekh*.

ÉPINE, شوكه *choukeh*, pl. شوك *chouk*, شيوخ *chyouk*.

— Épine du dos, الظهر سنسول *dé-'d-dahar*.

ÉPINEUX, شايك *cháyk*.

— (au figuré). (V. DIFFICILE.)

deouáyah, pl. *داويات daouáyát* ;
مجره *mohibrah*.

— Couvercle de l'Encrier, *شطبا*
ghattá-'d-daouáyéh.

ENDETTÉ, *مدين modeyn*. (Voy.
DÉBITEUR.)

Il s'est ENDETTÉ, *تداين tedá-*
yenn, *آدان éddán*, *استدان éstedán*.

ENDOMMAGÉ, *مفسد mofasséd*.

Il a ENDOMMAGÉ, *فسد fassad*.
(Voy. Il a causé du Dommage.)

ENDORMI, *نايم náym*. (Voy. AS-
SOUPI.)

Il s'est ENDORMI, *استنعس éste-*
naass. (Voy. Il s'est ASSOUPI.)

Il a ENDOSSÉ un vêtement, *لبس*
lobess.

— une lettre de change, *كتب*
katab a'lä dahr-há.

ENDROIT, *موضع moudda'*, *mod-*
da', plur. *مواضع mouáddé'*; *مكان*
makán, pl. *اماكن amáken*.

ENDUIT (part.), *مدقن modahhen*.

Il a ENDUIT, *دقن dahhan*.

ENDURCI, *متقسي motqassy*.

Il a ENDURCI. (V. Il a DURCI.)

— Il s'est Endurci, *قاسي qássey*.
(Voy. Il s'est Durci.)

Il a ENDURÉ, *حمل hamel*, *تحمل*

tehammel, *لاقي láqá*, *لأقay*, *تأسي*
qássá, *qassey*.

ÉNERGIE, *قوة qaouéh*, *شئ chid-*
déh.

ÉNERGIQUE, *قوي qaouy*, *شديد*
chedyd.

ÉNERVÉ, *ناحل náhel*. (Voy.
EFFÉMINÉ.)

Il a ÉNERVÉ, *انحل énhál*. (V.

Il a EFFÉMINÉ.)

ENFANCE, *صغر soghr*, *طفوليه*
tousoulyéh, *صباوه sabáouéh*.

ENFANT, *ولد oueled*, plur. *أولاد*
oulád, *áoulád* (en berbère, *اقشيش*
áqchych). (Voy. FILS, FILLE.)

— Petit Enfant (nourrisson),
تربيه terbyah, *terbyéh*.

ENFANTÉ, *مولود mouloud*.

Elle a ENFANTÉ. (Voy. Elle est
ACCOUCHÉE.)

ENFANTEMET, *ولاد oulád*, *توليد*
toulyd, *ميلاد mylád*, *مولد mouléd*
(V. ACCOUCHEMENT), (en berbère,
اتارو átárou).

— Douleurs de l'Enfantement,
طلق talq.

— Elle est dans les douleurs de
l'Enfantement, *اخذها الطلق*
ákhad-há-'t-talq.

ENFER, جهنم *djehennam*, gue-hennam, gehennem, pl. جهنمه *djehennemah*; جحيم *djehym*, نار *nâr*.

ENFERMÉ, مقفول *maqfoul*, محبوس *mahbous*, مخزون *makh-zoun*. (Voyez CLOS.)

Il a ENFERMÉ, قفل *qaffel*, خزن *khasann*, حبس *habess*. (V. Il a CLOS.)

Il a ENFILÉ, لزم *lezkem*, طعن *ta'ann*, عدى *a'ddâ*, لظم *lazzam*.

— une aiguille, في خيط *fi khayt*, لا برة *a'bber el-kheytt fy-'l-âbréh*.

ENFIN, أخيراً *âkhyrân*, بالآخر *balâkhir*, غايته *ghâyet-ho*.

ENFLAMMÉ, مشعول *mechououl*, ملتهب *molahheb*, ملتهب *molteheb*, ملهوب *malhoub*. (Voyez BRÛLÉ.)

Il a ENFLAMMÉ, لتهب *lahhab*. (Voy. Il a ALLUMÉ, Il a BRULÉ.)

— Il s'est Enflammé, تلهب *telahhab*, التهب *ellahab*. (Voyez Il a BRULÉ.)

ENFLÉ, منفوخ *menfoukh*.

Il a ENFLÉ (v. a.), ورم *ouarran*, نفخ *nafakh*, نفش *nefech*.

— Il s'est Enflé (v. n.), انتفخ *ântafakh*, تورم *touerrem*.

ENFLURE, ورم *ouerm*, pl. أورام *âourâm*, نفخة *nefekhah*.

ENFONCÉ, مغروق *ghâriq*, غارق *maghrouq*, غايص *ghâyss*.

Il a ENFONCÉ, غرق *gharaq*.

— Il a été Enfoncé, غرق *gho-req*, أنغرق *êngharaq*, غاص *ghâss*.

— Il a Enfoncé la porte, قلع *qala'*-l-bâb, خلع الباب *khala'*-l-bâb, طبش الباب *tabach el-bâb*.

ENFREINT, مهتوك *mahtouk*.

Il a ENFREINT, هتك *hatak*.

Il s'est ENFUI, هرب *karab*.

ENFUMÉ, مدخن *modakkhenn*.

Il a ENFUMÉ, دخن *dakkhann*.

Il a ENGAGÉ, حصر *harrass*.

(Voy. Il a INVITÉ, Il a CONVIÉ.)

ENGAGEMENT, عقد *e'qd*.

ENGENDRÉ. (Voyez ENFANTÉ.)

Il a ENGENDRÉ, ولد *ouallad*. (Voyez Elle a ENFANTÉ.)

— (au fig.), il a causé. (V. ce mot.)

ENGLOUTI, مغرق *mogharreq*, ملقوف *malqouf*. (Voyez AVALÉ.)

Il a ENGLOUTI, Il a ENGOUFFRÉ. (Voy. Il a AVALÉ, Il a ABIMÉ.)

— Il s'est Englouti, تغرق *tegharraq*. (Voy. Il a été ABIMÉ.)

ENGOURDI, مخذور *makhdour*.

Il a ENGOURDI, أخذ *âkhdar*.

ENGOURDISSEMENT, خذر *khedr*.
 Il a ENGRAISSÉ (v. a.), ستمن *sammenn*, علق *a'laf*.
 — (v. n.), سمن *samenn*.
 Il a ENGROSSÉ, حبل *habal*.
 — Engrossée, محبله *mohabéléh*.
 (Voyez ENCEINTE.)
 Il a ENHARDI, جسر *djassar*. (F.)
 Il a ENCOURAGÉ.)
 ENIVRANT, مسكر *mosakker*.
 ENIVRÉ. (Voyez IVRE.)
 Il a ENIVRÉ, سكر *sakkar*.
 — Il s'est ENIVRÉ, سكر *sakar*,
souker, انسكر *énsaker*, تسكر *tessakker*,
 استسكر *éstakar*, انفشل *énfechel*,
 استسكر *estaskar*.
 Il a ENJOINT, فاوض *fáouadd*,
 وصى *ouessä*, فرض *feredd*.
 Il a ENJÔLÉ, متى *mennä*, ملس
mellass, مجلس *mahalass*. (Voy. Il
 a ALLÉCHÉ, Il a CARESSÉ, Il a
 FLATTÉ, Il a ABUSÉ.)
 ENJOLIVÉ, مزين *mozeyyen*.
 ENJOLIVEMENT, زينه *zeyneh*.
 ENJOUÉ, فرحان *ferhán*.
 ENJOUEMENT, فرحه *ferhah*.
 ENLEVÉ, مفكوك *mafkokouk*,
 مغسوب *maghsoub*.
 Il a ENLEVÉ, زول *zaouel*, رفسد

refed, نهپ *neheb*, رفع *rafa'*, شال
chál, فك *fekk*, غصب *ghassab*.
 — On m'a Enlevé tout ce que je
 possédais, فكوا عني ما لي كله
fekkou a'nn-y má l-y koll-ho.
 ENLÈVEMENT, رفع *refa'*, غصب
ghasb, خطف *khelf*.
 ENNEMI, عدو *a'dou*, plur. أعدا
é'dá (en berbère, داعدو *dá'adou*).
 ENNOBLI, مشرف *mocherref*.
 Il a ENNOBLI, شرف *charraf*.
 (Voyez Il a ANOBLI.)
 ENNUI, زعل *zè'el*, تعلق *teghlyq*.
 ENNUYÉ, زعلان *zè'lán*, متعلق
motqalleg, ضجران *dadjérán*.
 Il a ENNUYÉ, قلق *qallaq*.
 — Il s'Ennuie, هو زعلان *hou*
zè'lán, تمسّس *temesmess*.
 — Je m'Ennuie, انا زعلان *áná*
zè'lán, انا دشيت *áná deschyt*.
 ENNUYEUX, قلق *qálèq*, متعلق
meqalleg, متزعل *motza'el*.
 ÉNOCH (n. pr.), ادريس *Édryss*.
 ÉNONCÉ, مبين *mobeyyen*.
 Il a ÉNONCÉ, بين *bayyan*, فسر
fassar.
 ÉNONCIATION, تبیین *tebyyn*.
 ENORGUEILLI, متكبر *molkabber*.
 Il s'est ENORGUEILLI, فخر
fa-khar, تكبر *tekabber*.

ÉNORME, كبير جدًا *kebyr djed-dán*, عظيم قبالة *a'zzym kobálah*, عظيم بالزاف *a'zzym bi-'z-záf*.

ÉNORMITÉ, عظيمه *a'zzyméh*.

ENQUÊTE, استخبار *ístekhbár*, فحاص *feháss*, تفتيش *teftych*.

Il s'est ENQUIS, استفحص *éstaf-hass*. (Voyez Il a CHERCHÉ.)

ENRACINÉ, اصيل *ássyl*.

— Il s'est ENRACINÉ, تاصل *téás-sel*, شرش *cherech*, شلش *chelech*.

ENRAGÉ, مكلوب *makloub*, مكلب *mokelleb*, كلبان *kelbán* (en berbère, دامسود *dámassoud*).

— Il a été ENragé, كلب *kelab*.

ENREGISTRÉ, مسجل *mosseddjel*, مكتوب في الدفتار *maktoub fy-'d-defstar*, مرسوم *mersoum*.

Il a ENREGISTRÉ, سجل *seddjel*, رسم *ressem*, كتب في الدفتار *katab fy-'d-defstar*, كتب في الزمام *katab fy-'z-zemám*, اورد *áoured*.

ENREGISTREMENT, سجل *sedjel*, مقيل *moqeyl*.

ENRHUMÉ, مستروح *mastrouh*.

— Il s'est ENRHUMÉ, استروح *ésteraouah*, زكم *zakam*.

ENRICHI, مغني *moghanny*.

Il a ENRICHI, اغني *éghney*.

— Il s'est ENrichi, غني *ghanā*, استغني *éstaghna*, رزق *rezaq*.

ENROUÉ, مبحوح *báhh*, ماب-
houh.

— Il a été ENroué, ببح *bahh*.

ENSACHÉ, مكيس *mokeyyess*.

Il a ENSACHÉ, كيس *kayass*.

ENSANGLANTÉ, مضرج بالدم *moddarredj be-'d-damm*.

Il a ENSANGLANTÉ, مضرج بالدم *darradj be-'d-damm*, مرغ *marragh*.

ENSEIGNE. (Voyez DRAPEAU, BANNIÈRE, ÉCRITEAU.)

Il a ENSEIGNÉ, درس *derress*, اعلم *d'alem*, تعلم *ta'alem*. (Voyez Il a APPRIS.)

ENSEIGNEMENT, درس *ders*; تعليم *ta'lym*, pl. تعاليم *te'álym*; تعليم *ta'allym*.

ENSEMBLE, معاً *ma'án*, ساوا *sáouá*, جميعاً *saouá saouá*, ساوا *saouá*, مع بعضهم *djemy'án*, جميع *djemy'*, معاً *ma' ba'dd-houm*.

ENSEMENCÉ, مزروع *mesrou'*.

Il a ENSEMENCÉ, زرع *zara'*.

ENSENA (v. d'Égypt., l'ancienne Antinoë), انصنا *Énsená*.

ENSEVELI, مكفون *mekfoun*.

Il a ENSEVELI, كفن *kefenn*.

ENSEVELISSEMENT, كفن *kefn*.

ENSUITE, أما بعد *amma baad*,
 وبعد *ou baad*, ثم *thoumm*, *tsoumm*,
soumm, أما *amma*, ساعه *sa'ah*.
 (Voy. APRÈS.)

Il a ENTAMÉ une affaire, فتح *fatah*,
 ابتدا *ebtedâ*, خمس *khamech*,
 تخمش *tekhammech*.

ENTASSÉ, مجموع *medjmou'*, مملوم
memloun, متكوم *matkaoum*.

Il a ENTASSÉ. (V. Il a AMASSÉ.)

ENTASSEMENT. (Voyez AMAS.)

ENTÉ, مطعوم *matta'oum*.

— Arbre Enté, مطعومه شجرة
chadjerah malla'oumeh.

Il a ENTÉ un arbre, طعم الشجرة
taam éch-chadjerah.

ENTENDEMENT. (V. JUGEMENT.)

ENTENDU, مسسوع *mesmou'*,
 مفهوم *mefhoum*.

— en affaires, فاهم *fahim*. (Voy.

HABILE, ADROIT.)

Il a ENTENDU, فهم *fehém*, نصت
nesset. (Voy. Il a ÉCOUTÉ.)

— M'Entends-tu? أى فهيتنى
ty fehemty-ny? هل سمعتنى *hel sa-*
ma'at-ny?

— Tu n'as pas Entendu? ما
 فهيتش *mâ fehemty-ch?*

— N'a-t-il pas Entendu? الـم
 سمع *el-lam sama'?*

ENTERRÉ, مطعوم *matmoum*, مقبر
moqabber, مدفون *modaffen*, مدفون
madfoun.

Il a ENTERRÉ, قبر *qabbar*, دفن
defenn, طم *tamm*, الحد *elhad*.

ENTERREMENT, جنازة *djenâzéh*,
 pl. جنايز *djenâyz*; تجنيز *tedjnyz*,
 دفن *defn*, مقبرة *maqberah* (en berb.,
 ثيديلت *thidylt*).

ENTIER, كامل *kâmel*, *kâmil*,
 تمام *temdm*, تمام *temmdm*, كل *koll*,
koull.

ENTIÈREMENT, بالتمام *bi-'te-*
mdm, بالكليه *bi-'l-kollyéh*.

Il a ENTONNÉ (mis dans un ton-
 neau), صب في البرميل *sabb fy-*
'l-barmyl.

ENTONNOIR, لنبوط *lenboult*, قمع
qoma'.

ENTORTILLÉ, مغتول *mastoul*. (V.
 ENVELOPPÉ.)

Il a ENTORTILLÉ, فتل *setel*,
 كعوك *ka'ouk*. (V. Il a ENVELOPPÉ.)

A l'ENTOUR, دور *be-dour*, دور
daouer, داير *dâyr*. (V. AUTOUR.)

— Les alentours. (Voyez ENVI-
 RONS, ALENTOURS.)

Il a ENTOURÉ, دور *daouar*,
حـوـط دار *háoual*, حـوـط
haouatt, احاط *thátt*.

— d'une haie, زرب *zereb*.

ENTRAILLES. (Voyez BOYAU.)

ENTRAÎNÉ, مجـرور *medjrour*,
مسحوب *mashoub*.

Il a ENTRAÎNÉ, جرّ *djarr*, سحب
sahab, جرّجر *djerdjer*.

Il a ENTRAVÉ, حدّد *dadd*. (Voy.
Il a ARRÊTÉ, Il a CONTRARIÉ.)

ENTRE, بين *beyn*, باين *bayn* (en ber-
bère, كويغار *guygár*, كويغار
gouygár).

— Entre nous, بيننا *beyn-ná*.

— Entre vous, بينكم *beyn-koum*.

— Entre eux, Entre elles, بينهم
beyn-houm.

ENTRE, داخل *dákhel*.

Il est ENTRÉ, دخل *dakhal*.

— Entre! ادخل *ódkhoul* (en
berbère, اكشيم *ékchym*)!

— Il a fait Entrer, ادخل *édkhal*.

ENTRÉE, دخول *dokhoul*.

Sur ces ENTREFAITES, في تلك
fy tilk el-áhouál.

ENTREMETTEUR de débauche,
محترص *maharrass*, f. محترصة *ma-*
harrasséh.

Il a ENTREMIS, أحمل *thmal*.

— Il s'est Entremis, وقف بين
ouaqaf bayn, اشتبك *echtebek*.

Par l'ENTREMISE, بالطريق *be-*
't-laryq, بيد *be-yd*.

ENTREPONT, عنبر *a'nber*.

ENTREPOSÉ, مطروح *mattrouh*.

Il a ENTREPOSÉ, طرح *tarah*.

ENTREPÔT, مطرح *mattrah*, plur.
مطارح *mattáreh*.

Il a ENTREPRIS, في جهد *djehad*
fy, مديدة الى *madd yd-ho tlá*,
قصد *qassad*.

— N'Entreprends pas cette af-
faire, parce que tu n'y réussiras
pas, لا تمتد يدك الى هذا الامر
به *lá temedd yd-ak*
tlá hadá-'l-ámr, لا ادجل ما لا تف-
lough bi-hi.

ENTREPRISE, حركة *harakah*.

Il a ENTRETENU (conservé). (V.
ce mot.)

— (nourri), قوت *faouatt*.

— Il s'est Entretenu (il a con-
versé), خاطب *khátteb*, تكلم *tekal-*
lem, اتكلم *étkallem*.

ENTRETIEN (conservation). (Voy.
ce mot.)

— (conversation), خطاب *khet-*

táb, الحديث *hadyth*. (Voyez CONVERSATION, DIALOGUE.)

Il a ENVAHI, قهر *qahar*, سبى *sebä*. (Voy. Il s'est EMPARÉ.)

EN VAIN, بالبطال *bi-'l-battäléh*,
بغير النفع *be-ghayr én-nesa'*.

ENVELOPPE, لفافه *leffah*,
leffáh, pl. لفافيف *leffáyf*.

ENVELOPPÉ, ملفوف *melfouf*,
مغلفوف *maghlouf*.

Il a ENVELOPPÉ, لفلق *leff*, لفلق
leffef, التفق *étef*, التفق *éttahaf*,
غلق *ghalaf*.

Il a ENVENIMÉ. (Voy. Il a EM-
POISONNÉ.)

ENVERS d'étoffe, قفا *qefä*.

ENVERS (prép.), نحو *nahou*, الى
جهه *ilä djehéh*.

ENVIE, حسد *hesd*.

— (désir), خاطر *khättr*. (Voyez
DÉSIR.)

— (besoin pressant), تقاضا *te-
qáddä*.

Il a ENVIÉ, حسد *hassad*, غار *ghär*.

ENVIÉ, غيور *ghayour*, حاسد
hássid.

ENVIRON, قدر *qadr*, نحو *nahou*
مقدار *miqdär*. (Voyez AUTOUR.)

— Il y a aujourd'hui Environ

deux mois, اليوم قدر شهرين *el-
youm qadr chahareyn*.

— Tu y resteras Environ trois
heures, تبقى فيه نحو ثلاث ساعات
tebqy fy-hi nahou theláth sá'ät.

Il a ENVIRONNÉ. (Voy. Il a EN-
TOURÉ.)

— Les Environs, حوز *houz*. (V.
ALENTOURS.)

Il a ENVISAGÉ, نظنر *naddar*,
لحظ *lahadd, lahazz*.

ENVOI, رساله *ressalah*, ارسال
ársäl.

Il s'est ENVOLÉ, طار *tär*.

ENVOYÉ, مرسل *marsoul*; رسول
ressoul, pl. رسل *roussoul*; مبعوث
mab'outh.

Il a ENVOYÉ, رسل *ressel*, ارسل
érsel, بعث *baath*, شيع *chaya'*.

— Envoie (imp.), ارسل *érsel*.
ÉPAIS, تخمين *tekhym*, قاصح
qásseh, غليظ *ghalydd, ghalyzz*,
غلاظ *ghiládd, ghilázz*, عقيد *a'qyd*.

ÉPAISSEUR, غاظه *ghıldah, ghil-
zéh*, غاظ *ghoulz*.

— Ce mur n'a que deux emfans
et demi d'Épaisseur, هذا المحيط
غلظته بس شبرين و نصف
*'l-haytt ghılzet-ho bess chebreyn ou
nousf*.

Il s'est ÉPAISSI, عَقْد *a'qad*.

— L'eau gommée s'est Épaissie par la force de la chaleur, من شدة الحر عقدت ما الصمغ *min chiddet el-harr a'qdet má-'ssamgh*.

Il a ÉPARGNÉ (ménagé), قَصْد *qassad*, قَصْت *qassatt*, صَمَصَم *sam-sam*.

— (pardonné), شَفَق *cheseq*.

Il a ÉPARPILLÉ, فَرَفَط *ferfett*, دَرِي *derey*, *derä*.

ÉPAULE, كَتَف *kelf*, *kiltf*, plur. كَتَاف *keldaf*, *koutaf*, اَكْتَاَف *aktáf*, *éktáf* (en berbère, ثَيْت *thayt*).

ÉPAULETTE, كَتَاَف *kouttáf*.

ÉPÉE, سَيْف *seyf*, *syf*, pl. سِيُوف *syouf*, *souyouf* (en b., لَمَشَع *lemcha'*, pl. لَمَاشِيع *lemáchy'*; صَبِير *sabyr*).

— Ils ont tiré leurs Épées et nous ont frappés, جَرَدُوا سِيُوفَهُمْ وَصَرَبُونَا *djerredoué syouf-houm ou darabound*.

Il a ÉPELÉ, هَجَا *hadjd*.

ÉPERDUMENT, بَغِير قِيَاس *be-ghayr qyáss*.

ÉPERON, شُوك *chouk*, شُوكَة *choukèh*, pl. شُوكَات *choukât*; مَهْمَاز *meh-máz*, *mohmáz*, pl. مَهْمَازِيز *mehámiz* (en berb., ثَغُورْدِين *thoughourdyn*).

ÉPERVIER, بَاشِق *bácheq*, plur. بَوَاشِق *bouácheq*.

ÉPI, سَنْبُولَة *sonboulah*, سَنْبَلَة *sonbelah*, pl. سَنْبَل *sonbel*, سَنْبَلَات *senábel*; سَبُولَة *seboulah*, pl. سَبُولَات *seboulát*, سَبَل *sebel* (en berbère, ثِيدِرْت *thidert*).

ÉPICERIE, عَطْرِيَة *o'ttryeh*, plur. عَطْرِيَات *o'ttryát*; بَهَار *behár*, plur. بَهَارَات *behárát*. (V. DROGUERIE.)

ÉPICIER. (Voyez DROGUISTE.)

ÉPIDÉMIE, عِلَّة سَارِيَة *i'lléh sá-ryeh*. (Voy. PESTE.)

ÉPIDÉMIQUE, سَارِي *sáry*.

Il a ÉPIÉ, دِيدِب *a'áyann*, دِيدِب *daydab*. (Voy. Il a ESPIONNÉ.)

ÉPILATOIRE, مَلْقَات *melqatt*.

Il a ÉPILÉ, نَتَف *netef*.

ÉPILEPSIE, قَرِينَة *qarynah*. (Voy. Mal caduc.)

— Il est tombé en Épilepsie, اَنْصَرَع *énsara'*.

ÉPILEPTIQUE. (Voyez CADUC.)

ÉPINARD, اَسْبَانِخ *ésbánekh*, سَبَانِخ *sbánekh*.

ÉPINE, شُوكَة *choukeh*, pl. شُوك *chouk*, شُيُوك *chyouk*.

— Épine du dos, سَنَسُول ذَا الظَّهْر *sensoul dé-'d-dahar*.

ÉPINEUX, شَايِك *cháyk*.

— (au figuré). (V. DIFFICILE.)

— Affaire épineuse, شغلہ صعوبہ
choghleh sa'abéh.

ÉPINGLE, دَبُوس dabbouss, pl.
منظوف دبابيس debabyss; خلال khelal.

ÉPIPHI. (Voyez ABYB.)

ÉPITRE. (Voy. LETTRE.)

ÉPLORÉ, دَمُوع damou'.

ÉPLUGHÉ, منظوف mandouf.

Il a ÉPLUGHÉ, نظف naddaf,
جوجل djoudjal.

ÉPONGE, اسفنجہ esfindjéh, pl.
اسفنج esfendj; نشاف naschaf,
pl. نشافہ nechâchef; نشافات
neshâfât, pl.

Il a ÉPONGÉ, نشف nachaf.

ÉPOQUE, تاريخ târykh.

ÉPOUSE, زوجہ zoudj, زوجة
djah, زوجة djouzah, djaouzah,
gaouzah; gouzah (voy. FEMME) (en
berbère, نسليت testyl).

Il a ÉPOUSÉ, تزوج tezaouedj.

— Il l'a Épousée, بها te-
zaouedj be-hâ, زوجها zaouedj-hâ.

— Elle l'a Épousé, له tezaouedjet le-ho.

ÉPOUVANTABLE, فاجع fâdji'.
(Voy. EFFRAYANT.)

ÉPOUVANTE, فجع fedja', نفس
nefid. (Voy. CRAINTE, EFFROI.)

ÉPOUVANTÉ, مرعوب mar'oub.

(Voy. EFFRAYÉ, CRAINTIF.)

Il a ÉPOUVANTÉ, اربعب éraab,
هوش haouach, نفس nafadd. (Voy.
Il a EFFRAYÉ.)

ÉPOUX, زوج zoudj, جوز djaouz,
gaouz, djouz, gouz (en berb., دسلي
disly). (Voy. FIANCÉ, MARI.)

ÉPREUVE, تجريب tedjryb,
جريبه djarybah, بلا belâ.

ÉPRIS, مدود medoud, عاشق
a'âcheq.

ÉPROUVÉ, مجرب modjerreb.

Il a ÉPROUVÉ, تجرب tedjerreb,
عاير a'âyar, بلا balâ.

— Qu'Éprouves-tu? ايش بك
éych b-ak?

Il a ÉPUIsé, خلا khalâ, فرغ
farragh, عزل a'zal.

ÉQUILIBRE, موازنه mouâzenéh,
معادله mo'âdeléh, اعتدال é'tidâl.

ÉQUINOXE, النهار والليل
é'tidâl én-nahâr ou él-leyl.

ÉQUIPÉ, مجهز modjehhez.

Il a ÉQUIPÉ, جهز djahhaz.

— un vaisseau, حرج haradj.

ÉQUITABLE, عادل a'âdel, رشيد
rachyd, منصف mensaf.

ÉQUITATION, ركوب roukoub.

ÉQUITÉ, عدل *aadel*, ا'دل, صدقه *sadqah*, انصاف *énsáf*.

ÉQUIVALENT, سارى *sáouy*.

ÈRE, تاريخ *tàrykh*.

ÉRECTION, نصب *nasb*, نصبه *nasbah*, تنصيب *tensyb*. (V. ÉLÉVATION.)

ERGOT, ظفر *doufr*, plur. اظفار *idfár*; مخلاب *moukhlab*, pluriel مخاليب *mokhályb*.

Il a ÉRIGÉ, نصب *nasseb*, *nas-sab*, اوقف *áouqaf*. (V. Il a ÉLEVÉ.)

ERMENT (v. de la haute Égypte), ارمنت *Érment*.

ERRANT, هايم *háym*.

Il a ERRÉ çà et là, هام *hám*, زلق *zahaq*, زلق *zahaq*.

— (il s'est trompé), ضل *dall*. (Voyez Il s'est ABUSÉ.)

— Il a Erré volontairement, استغلط *ésteghlatt*.

ERREUR, غلط *ghalt*. (V. ABUS.)

— Il a été dans l'Erreur. (Voyez Il s'est ABUSÉ, Il a ERRÉ.)

— Il a induit en Erreur, غرر *gharr*, غلط *ghdlatt*. (Voy. Il a ABUSÉ.)

ÉRUDIT. (V. DOCTE, SAVANT.)

ÉRUDITION, علم *e'lm*, i'lm.

ÉRYSIPELE, حمرة *houmrah*, النار الفرسية *én-nár el-farsyah*.

Tu Es, تكونى *tekouny*, تكونى *tekouny*, انت هو *betekoun*, انت هو *ént hou*, انت *ént*.

— Es-tu bien portant? انت *ént* طيب *ént tayyeb*?

ESCALIER, سلم *sellem*, *soullem*, pl. سلام *selálem*. (Voy. DEGRÉ.)

ESCARMOUCHE, جترادة *djarrádéh*, *garrádéh* (d'où le fr. *algarade*).

ESCLAVAGE, عبودية *a'boudyéh*. (Voyez SERVITUDE.)

ESCLAVE, عبد *a'bd*, plur. عبيد *a'byd*, اسير *i'bád*; *ássyr*, pl. مملوك *ésrá*; يسير *yessyr*; مملوك *mamlouk*, pl. مماليك *memályk*.

— Femme Esclave, جارية *djá-ryéh*, *gáryéh*, pl. جوار *djouár*, *gouár*.

— Marchand d'Esclaves, خلايبى *djelláby*.

ESDRAS (n. pr.), عزيز *O'zeyr*.

ESNEH (v. de la haute Égypte), اسنه *Ésnéh*, اسنا *Ésné*, *Ésná*, اسناى *Ésnáy*.

ESPACE, مسافة *meddéh*, مسافه *messáféh*, مضى *maddy*.

— L'Espace de deux mois, مدة شهرين *meddet chahareyn*.

ESPAGNE, اندلوس *Andalouss*, بلاد *el-Andalouss*, لاندىلوس

belád el-Andalous; لاندلوس
 Iysbányá, سبانية Sbányah,
 سبانيا Sbányá.

ESPAGNOL, اندلوسى andalousy,
 ايسبانيولى sbányouly,
 ايسبانيولى tysbányouly.

ESPÈCE, شكل chiki, plur. اشكال
 échkál. (Voyez GENRE.)

ESPÉRANCE, رجا redjá, regá,
 رجوة redjough, أمل émel.

Il a ESPÉRÉ, رجا radjá, رتجى
 értedjá, értedjey, توكل touekkel,
 أمل ámel, ترجى terreddjá.

— Il Espère, يرجو yardjou.

ESPION, جاسوس djássouss,
 جوسس djassouss, gassouss, pluriel
 جواسيس djoudssyss, goudssyss.

Il a ESPIONNÉ, حس djass, gass,
 guess. (Voyez Il a ÉPIÉ.)

ESPLANADE, ميدان meydán,
 وطا ouellá, وسعة ouassa'ah.

ESPOIR. (Voyez ESPÉRANCE.)

— Il a bercé d'un fol Espoir.
 (Voyez Il a ABUSÉ.)

ESPRIT, روح rouh, plur. ارواح
 arouáh; نفس nefs; عقل a'qí, pl.
 عقول ou'qoul; بال bál, فهم feh,م,
 فكر fekr, قرينة qaryéh.

— Le Saint-Esprit, روح القدس

rouh-él-qouds, الروح القدس ér-rouh
 él-qadouss, روح الله rouh Allah.

— Il s'est mis dans l'Esprit,
 نوى فى باله naouá fy bál-ho.

ESQUIF, صندل sendal, pluriel
 صنادل senádel. (Voyez BARQUE,
 BATEAU, CANOT, CHALOUPE.)

ESQUINANCIE, خانوق khánouq,
 خناق khennáq.

Il a ESQUIVÉ. (V. Il a ÉVITÉ.)

— Il s'est Esquivé. (V. Il a FUL.)

ESSAI, قوس qaouss. (Voyez
 ÉPREUVE.)

ESSAIM, جملة djemléh, جوقة
 djouqah, وكر ouekr, صق saff.

Il a ESSAYÉ, جرب djerreb,
 قاس qáss.

ESSENCE, كون koun, ذات dát,
 zát.

— (distillée), عطر o'ttr.

— de roses. (Voyez ROSE.)

— Il a parfumé d'Essences, عطر
 a'ttar.

ESSENTIEL, لازم lázem.

— C'est pour moi une affaire
 Essentielle, ذا لىلى امر لازم dá
 lyl-y ámr lázem.

— Besoins Essentiels, حاجات
 لازمات hádját lázemát.

ESSOR, ساحه *teyrán*, طيران *sáhah*.

— Il a pris son Essor, طار *tdr*.

ESSOUFFLÉ, مبهور *mobhour*, بهير *behyr*.

ESSUIE-MAIN, منشفه *mancheféh*,
pl. مناشف *menáchef*.

ESSUIEMENT, مسح *mesh*, *messih*.

ESSUYÉ, مهسوح *memsouh*.

Il a ESSUYÉ, امتسح *massah*,
émtesah, نظف *naddaf*.

EST, شرق *cherq*, *charq*.

— Vent d'Est, شرقي *charqy*.

— Vent du sud-Est, قبلي *qably*,
qebly.

Il EST, يكون *yekoun*, *yekon* (en
berbère, يلي *yly*).

— Elle Est, تكون *tekoun*, *te-*
kon (en berbère, تلي *tely*).

— Est-ce que? هل *hel*,
hal? أم لا *élmá*? أم لا *éflá*? أم لا *émmá*,
ámamá?

— Est-ce qu'elle Est sortie?
هل هي خرجت *hel hyéh kharadjet*?

ESTIME, قيمه *qeyméh*, تكريم *tekrym*,
تمن *temn*.

ESTIMÉ, مقدور *maqdoor*, مسعور *messaour*,
مثمون *mathmoun*, محسوب *mahsoub*.

Il a ESTIMÉ, قدر *qadar*, حسب

hassab, قسوم *qaouam*, سقر *sa'ar*,
اثن *élmenn*, هاب *hab*.

— Je t'estime, ليلك قيهه عندي
lyl-ak qeymet a'nd-y, نقدرك *neq-*
dar-ak.

ESTOMAC, صدر *sadar*, *sadr*,
sedr; معاده *me'addéh*, معدة *mi'déh*,
me'idah, pl. معد *mi'id*.

ESTRADE, منظر *mandar*, pluriel
مناظر *menádder*.

ET, و *ou*, ف *fa-*, *fe-*.

ÉTABLE. (Voyez ÉCURIE.)

Il a ÉTABLI, اقام *âqám*, جعل
dja'al, ثبت *thebbel*, مكن *makkan*.

— Établi en coutume, اعتيادي
t'ityády.

ÉTABLISSEMENT, اقامه *tqáméh*.

ÉTAGE, طبقه *tabeqah*, pl. طبقات
tabeqát, طباق *tabâq*.

ÉTAİN, رصاص ابيض *ressáss*
âbyadd, قزدير *qazdyr*, قسدير *qas-*
dyr, *qasdeyr*, قسدير *qasdyr*.

ÉTALAGE, نصبه *nesbéh*.

ÉTALÉ, مفـروش *mafrouch*,
منسوب *mansoub*.

Il a ÉTALÉ, فرش *farach*, نصب
nassab, بسط *bassatt*.

ÉTALON, فحل *fahel*, *fahl*, pl.
فحول *fouhoul*.

Il a ÉTAMÉ, بيض *bayadd*, قصد

qasdar, قزدر qazdar, قسدر qasdar.

ÉTANEUR, قزدار qazdár, بيتاص bayyádd, قسادرى qassádery.

ÉTAMINE (étouffe), منخل monkhal.

Il a ÉTANCHÉ le sang, قطع الدم qatta'-d-damm.

— la soif. (V. Il a DÉSALTÉRÉ.)

ÉTANG, بركة birkéh, مستنقع mos-tanqa'; حياض hould, pl. حياض hayádd.

ÉTAT (manière d'être), حال hál, pl. احوال áhouál.

— (liste), تعريف qáyméh, ذكر tu'ryf, ذكر zikr.

— (royaume, empire). (Voy. ces mots.)

— Les États de la chrétienté, عمالات الملة النصرانية e'mdlát el-mellet én-nousrányéh.

ÉTAU, زيار zayyár.

J'ai ÉTÉ, كنت kont, kount, البع Sart, saret (en berb., إليك éllygh, إليك éllyg).

— Tu as Été, كنتى kount, كنتى konty (en berbère, تلید tellyd).

— Il a Été, صار sár, كان kán, (en berbère, ىلا yllá, الى illá).

— Elle a Été, صارت sáret, كانت kánét, (en berb., ثلا thellá, تلى tellá).

— Nous avons Été, كنا konna (en berbère, نلا nellá, نلى nellá).

— Vous avez Été, كنتوا kontouá (en berbère, تلام tellám).

— Ils ont Été, صاروا sárouá (en berbère, الان éllán).

ÉTÉ (saison), صيف sayf, صيف sayyf, فصل ذا الصيف fasl dh-s-sayf, صيفيه sayfyéh.

— Fruits d'Été, صيفيه sayfyah.

ÉTEIGNOIR, مطفیه matfyyah.

ÉTEINT, مطفأ moteffá, مطفى moteffy, مطفى montefy.

Il a ÉTEINT, طفا taffá, طفا teffá, أحمد ékhemed.

— Il s'est Éteint, خمد khamed, انطفى éntefey.

ÉTENDARD. (Voyez DRAPEAU, BANNIÈRE.)

— L'Étendard du Prophète, السنجاق الشريف es-sandjâq éch-cheryf.

ÉTENDU, ممدود memdoud, مفروش mefrouch.

Il a ÉTENDU, ممد nescher. (Voyez Il a DÉPLOYÉ.)

— J'ai Étendu, مديت meddeyt.

— Elle a Étendu, ممدت meddet.

— Étends! ممد madd (en berb., افسر éfser).

— Il Étendra, يمتد *yemodd*.

— Il s'est Étendu, امتد *émtadd*,
تمطى *temattâ*.

ÉTENDUE. (*Voyez ESPACE.*)

ÉTERNEL, صمدى *semedy*,
دائم *azely*, سرمدي *sermedy*,
ابدی *abedy*, باقى *bâqy*.

ÉTERNELLEMENT, ابداً *abadân*,
دایماً *dâymân*, ابدیاً *abedyân*,
الى الدهر *ilâ-d-dehr*.

ÉTERNITÉ, ازلیه *abedyéh*,
سرمديده *sermedyéh*.

Il a ÉTERNUÉ, عطس *a'tlass*.

ÉTERNUEMENT, عطس *e'is*.

Vous ÊTES, تـكـونـوا *tekounouâ*.

ÉTHIOPIE, لا حباش *el-Ahbâch*,
بلد الحبشه *beled el-Habechéh*,
بلد الذهب *beled ed-Dahab*. (*Voy.*
ABYSSINIE.)

ÉTHIOPIEN. (*Voyez ABYSSIN.*)

Il a ÉTINGÉ, شرر *charar*.

ÉTINGÉ de feu, قشاشه ذا النار
qechâchah dê-n-nâr; شرارة *cherâréh*,
pl. شرارات *cherârat*,
شراير *cherâyr*; صببوس *besbouss*.

ÉTIQUETTE, بطاقه *bettâqah*.

ÉTIREUR d'or ou d'argent, مداد
maddâd.

ÉTOFFE, قماش *qoumâch*.

ÉTOILE, نجم *nedjm*, *negm*, نجمة
nedjmah, pl. نجوم *noudjoun*, *nou-*
goun, كوكب *koukab*, pl. كواكب
keouâkeb (en berb.),
اثرى *âthry*, pl. اثران *âthrán*.

ÉTOILÉ, منتجم *motneddjem*.

ÉTONNANT. (*Voyez ÉTRANGE,*
ADMIRABLE.)

ÉTONNÉ, مدقش *bâhit*,
حيران *mohayyer*, حيران
hayrán. (*Voy. STUPÉFAIT.*)

Il a ÉTONNÉ, دقش *hayyar*,
داهح *dahhach*.

— Il a été Étonné, داهح *dahach*,
اندھش *êndehech*,
حار *hâr*. (*Voy. Il a ADMIRÉ.*)

ÉTONNEMENT, حيرة *dohech*,
حیران *hayrah*. (*Voy. ADMIRATION.*)

— Ces faits nous frappent d'É-
tonnement, ذه الوقایع يدھشونا
déh el-ouqâya' ydahhechou-nâ.

ÉTOUFFÉ, مخنوق *makhnouq*.

Il a ÉTOUFFÉ, خنق *khanaq*.

ÉTOUPE, مشاق *mouchâq*.

ÉTOURDI (adj.), خفيف العقل
khafyf el-a'ql (m. à m. léger d'es-
prit), احمق *ahmaq*.

— (part.), داييه *madoukh*, مطروش
mattrouch.

Il a ÉTOURDI, طـرشـ tarach,
داوخ daouakh, طرمخ tarmakh.

— Il a été Étourdi, داخ dákh.

— Ma tête est Étourdie de ces
nombreuses affaires, من كثرة min kethret éch-
choghl ráss-y dáykh.

ÉTOURNEAU, زرزور zorzoul; زرزور
zarzour, زرازير zourzour, pl. زرازير
zerázyr.

ÉTRANGE, ÉTRANGER, غريب
gharyb, pl. غربا ghorebá; برآنى bar-
rány (en berb., دبّرآنى daberrány).

— Les pays Étrangers, بلدان
برآنيا boldán barrányá.

Il a ÉTRANGLÉ, خنق khañq.
(Voy. Il a ÉTOUFFÉ.)

L'ÉTRE-SUPRÊME, الله تعالى
Allah ta'âlâ, الربّ ér-rabb.

Il a ÉTREINT, ضيق dayyaq,
شد chedd, معك a'ss, maak.

ÉTRIER, ركاب rekáb, rikáb,
ركابه rikábéh, pl. ركابات rikábát.

ÉTRILLE, محسسه kifféh, mo-
hasséh, فرجون ferdjoun.

ÉTROIT, مضيق moddayyq,
ضيق dáyq, dêyq, ضايق dayq,
مزك mouzenneg.

— Il a été Étroit, ضاق dáq.

ÉTUDE, مناظر menázzer.

ÉTUDIANT, طالب علم táleb e'lm.
(Voy. DISCIPLE.)

— Le corps des Étudiants, طلبة
talebah.

Il a ÉTUDIÉ, ناظر názzar, حط
hatt bál-ho, درس deress.

— Plus tu Étudieras, plus tu
t'instruiras, قد ما تحط بالك قد ما
تتعلم qád má tehott bál-ak; qád má
tel a' allem.

ÉTUI, ميابر meyber, pluriel
myáber. (Voy. GAINÉ, Boîte.)

EUNUQUE, طواشى touáchy, pl.
طواشيه taouáchyéh. (V. CHÂTRÉ.)

EUPHRATE (ff. d'Asie), فرات
Ferát, الفرات él-Ferát.

EUROPE, أوروبا Aouroubá,
بلد الفرنج beled él-Frendj.
فرنجستان Frandjislán.

EUROPÉEN, فرنجى frandjy,
frangy, pl. أفرنج áfrendj (en berb.,
يرومى ouroumy, pl. يرومى yrou-
my, يرومين yroumyn).

EUX, هم hóm, هـا hómá, هـن
houman.

— Eux-mêmes, هم بانفوسهم
hóm be-ónfous-hóm, هم بذاتهم
hóm be-sát-hóm.

ÉVACUATION, *خلو khelou*.
 Il a ÉVACUÉ, *خَلَا khallá*. (Voy.)
 Il a ABANDONNÉ, Il a VIDÉ.)
 Il s'est ÉVADÉ. (Voy. Il a ÉCHAP-
 PÉ, Il a FUI.)
 ÉVALUATION, *تسعير tess'yr*,
تقويم teqouym, *قيمه qeymeh*. (Voy.)
 APPRÉCIATION.)
 ÉVALUÉ, *مستقر moqaouem*,
مستقر mosse'er, *متمن motammen*.
 Il a ÉVALUÉ, *سعر sa'ar*, *قوم*
qaouam. (Voy. Il a APPRÉCIÉ.)
 ÉVANGILE, *لانجيل el-andjyl*;
انجيل endjyl, pl. *اناجيل anádjyl*;
بشارة bechârah.
 ÉVANOUÏ, *مغشى عليه maghchy*
a'lay-hi, *العقل غايب عن الغيب ghâyb*
a'n el-a'ql, *غيب عن الدنيا ghayb*
a'n éd-dounyâ, *غامى bâhith*,
غامى ghâmy, *فأشى fâchy*.
 — Elle est tombée Évanouïe,
وقعت مغشىاً عليها ouaq'a'i magh-
chyân a'lay-hâ, *غميت ghameyt*.
 Il s'est ÉVANOUÏ, *أغشى عليه*
éghehâ a'lay-hi, *فأشى fâchâ*.
 ÉVANOUÏSSEMENT, *مغاشيه mo-*
ghâchyah, *غشيه ghachyah*.
 ÉVAPORATION, *تبخير tebkhyr*.
 Il a ÉVAPORÉ, *بخر bakkhar*.

— Il s'est Évaporé, *تبخر te-*
bakkhar, *فأح fâh*, *حق haff*.
 ÉVASION. (Voy. FUI TE.)
 Il a ÉVEILLÉ, *صحى sahâ*,
حسن hassass, *أسهر éshar*.
 — Il s'est Éveillé, *فأح fâq*,
استيقظ éstaygazs, *حسن hass*.
 ÉVEILLÉ, *سامر sâmir*, *فأيق fâyq*.
 ÉVÉNEMENT, *وقوع ouqou'*,
وقيع ouqy', pl. *وقايح ouqaya'*.
 ÉVENTAIL, *مروحه merouahah*,
 pl. *مراوح merâouh*.
 Il a ÉVENTÉ, *تروح teraouah*.
 — (au figuré), *ظهر dahhar*.
 Il a ÉVENTRÉ, *شق chaqq*.
 ÉVÊQUE, *أسقف ésqof*, pl. *أساقفه*
ássâqîfah; *امام imâm*, plur. *اماميم*
émâym, *أيده éymah*.
 Il s'est ÉVERTUÉ, *شقا فى cha-*
qâ fy, *اجتهد édjtihad*.
 ÉVIDENCE, *بينه bayneh*.
 ÉVIDENT, *بأين bâyn*, *مبين mo-*
beyn, *معلوم maaloum*.
 — Il a été Évident, *بان bân*.
 Il a ÉVITÉ, *اجتنب édjténab*,
باعد bâ'ad. (Voy. Il a FUI.)
 ÉVORA (v. de Portugal), *يابورة*
Yâbourah.
 EXACT, *مواظب mouazzeb*.
 — Il a été Exact, *واظب ouazzab*.

EXACTITUDE, مواظبه mouazzebéh.
 Il a EXAGÉRÉ, تزييد فنى tezay-yad fy, كثر katthar, حفل hafal.
 EXALTÉ, معلى mo'ally.
 Il a EXALTÉ, على a'llä, a'lley.
 EXAMEN, تفتيش testyeh, نظر nezr, nedr, استقضا istiqa.
 Il a EXAMINÉ, فتنش fattach, نظر فى naddar fy, تبهر tebahar.
 EXASPÉRÉ, مخشن mokhaschin.
 Il a EXASPÉRÉ, خشن khaschan.
 EXAUCÉ, مستجاب mostedjáb.
 Il a EXAUCÉ, اب-أج-أب édjab. ágáb, استجاب éstedjáb, éstegáb.
 L'EXCÉDANT, زي-أده zyádah, تقيه taghyah, باقيه báqqyéh.
 Il a EXCÉDÉ, تغي taghey, زيد zayyed, عدى a'ddä, a'ddey.
 EXCELLENCE, فضليه fadlyéh, فضل fadl, تفصيل tefdyl.
 — Votre Excellence (tit. hon.), جنابكم djenáb-koum. (V. ALTESSE.)
 EXCELLENT, فاضل fáddel; افضل áfdal, pl. افاضل áfáddel, افضلين áfdalym; جيد djeyyd, djyyd, مليح melyh kethyr, قوى طيب qaouy tayeb.
 — Le plus Excellent des hommes, افضل الناس áfdal én-náss.

EXCEPTÉ, إلا éllä, سىوى syouey, مخالف mo-kháfes, خلا kheláf.
 Il a EXCEPTÉ, خالف kháfes.
 EXCEPTION, خلاف kheláf.
 — Sans Exception, بغير خلاف be-ghayr kheláf.
 EXCÈS, زياده zyádéh, قلة القياس qellet él-qyáss, تجاوز tedjâouz.
 — Par Excès, avec Excès. (Voy. EXCESSIVEMENT.)
 EXCESSIF, زياد zâyed, قليل qalyil, القياس qalyil él-qyáss.
 EXCESSIVEMENT, بالزيادة be-'z-zyádéh, بغير قياس be-ghayr qyáss, بزايد be-zâyed.
 EXCITATION, بعث baath, ba'ts, تحريك tahryk. (Voyez APPEL.)
 EXCITÉ, محارص moharress, محرض moharredd.
 Il a EXCITÉ, تحرك taharrak.
 حرض harrass, حرض harradd.
 EXCLU, مطرود malltroud.
 Il a EXCLU, طرد tarad.
 EXCRÉMENT, خرا kherá, khará, خرد kherou. (Voyez FIENTE.)
 EXCUSE, عذر e'dr, اعتذار t'ti-dár, عذرة e'drah, معذرة me'edrah.
 EXCUSÉ, معذور meedour.
 Il a EXCUSÉ, عذر e'dar.

— Il s'est Excusé, استعذر *és-ta'dar*, تعذر *taaddar*, اهدر *éhtedar*, برى *berrä*, تعفى *taaffü*.

EXÉCRABLE, كرهه *keryh*. (Voyez ABOMINABLE, DÉTESTABLE.)

EXÉCRATION. (V. ABOMINATION.)

Il a EXÉCRÉ. (V. Il a DÉTESTÉ, Il a eu en Abomination.)

EXÉCUTÉ, عمل ممول *ma'moul*, مفعول *mef'oul*, مقضى *moqaddy*.

Il a EXÉCUTÉ, عمل *a'mel*, فعل *fa'al*, قضى *qaddä*, فض *sadd*.

EXÉCUTION, عمل *a'mil*, قضيه *qaddyéh*.

EXEMPLE, مثل *methl*, pl. امثال *ámthäl*; اعتبار *qedouéh*, قدوة *qedouéh*; اعتبار *e'bréh*, pl. عبرة *e'bréh*.

— Par Exemple, في قدر المثل *fy qadr él-missel*, بمثل *be-methl*, مثل *methl*, مثلاً *methlán*.

EXEMPT, حر *harr*, برى *berry*.

— Il a été Exempt, تحرر *tehar-rer*, عفى *a'ff*, نجى *nedjä*.

Il a EXEMPTÉ, حرر *harrar*.

EXEMPTION, تحريير *tahryr*.

— de taxes, معافاة *mo'áfäh*.

En EXERCICE de fonctions, حالاً *hálán*.

EXHALAISON, بخارة *bekhárah*.

Il a EXHALÉ, بخر *bakhar*.

EXHAUSSÉ, مرفوع *merfou'*.

Il a EXHAUSSÉ, رفع *refa'a*.

Il a EXHIBÉ, ظهر *dahhar*.

EXHIBITION, تظهير *tedhyr*.

EXHORTATION, نصيحة *nessyhab*,

توكيد *toukyd*.

EXHORTÉ, منصح *manssouh*.

Il a EXHORTÉ, نصح *nasrah*, *nessèh*, وكّد *ouekked*, عنى *a'nnaf*.

Il a EXIGÉ, دعا *da'a*, جبي *djebä*.

EXIGENCE, دعوة *da'ouéh*.

EXIL, نفيه *neffyéh*.

EXILÉ, منتفى *montefy*.

Il a EXILÉ, نفا *neffä*, نفى *neffey*.

EXISTENCE, وجود *ma'yjch*, وجود *oudjoud*. (Voy. ESSENCE.)

— L'Existence est pour moi un pesant fardeau, على المعيش فردة *alay-y-'l-ma'yjch serdén theqyléh*.

EXPANSION, بسط *bast*.

EXPECTATIVE. (Voy. ATTENTE.)

EXPÉDIÉ, مرسول *mersoul*, معجل *mo'addjel*.

Il a EXPÉDIÉ, رسل *ressel*, ارسل *arsel*, عاجل *a'ddjel*, نجز *neddjcz*.

EXPÉDIENT, باب *báb*, pl. أبواب *abouáb*; مواسطه *mouásselléh*.

EXPÉDITIF, عجيب *a'djyl*, *a'gyl*, سريع *sery'*, منجز *moneddjcz*.

EXPÉDITION, ارسال *ársäl*.

— de guerre, غزاة *ghazáh*, plur. غزوات *ghazaouát*.

EXPÉDITIONNAIRE (COMMIS),
کاتب *kâteb*, مونسى *mounchy*.

EXPÉRIENCE (CONNAISSANCE ac-
quise), تجربه *tedjribah*. (V. HABI-
LÉTÉ, SCIENCE, CONNAISSANCE)

— (essai). (Voyez ce mot.)

EXPÉRIMENTÉ, جارِب *djarib*.

EXPERT, ماهر *hâdeq*, حادق *mâher*. (Voyez HABILE, SAVANT.)

Il a EXPIRÉ, توفى *toueffâ*,
توفى *toueffey*, مات *mât*, هلك *helak*,
سلم روحه *sellem rouh-ho*.

EXPLICATION. (Voyez COMMENTAIRE, DESCRIPTION.)

EXPLIQUÉ, مفسر *mofasser*.

Il a EXPLIQUÉ, لخص *lahkass*,
لخص *lahass*, عبر *a'bbar*, فسر *te-*
fassar. (Voyez Il a COMMENTÉ.)

EXPLOIT, غلبه *ghalbéh*, pluriel
غلبات *ghalbât*; حسنه *housnêh*.

EXPLOSION. (V. BRUIT DU CANON.)

Il a EXPOSÉ, أوضح *âouddâh*.

— Il s'est EXPOSÉ au danger,
خطر نفسه *khâttar nef-s-ho*.

EXPRÈS (subst.), ساعى *sâ'y*,
pl. ساء *so'âh*. (Voyez COURRIER,
ENVOYÉ.)

— (adverb.). (Voy. A DESSEIN.)

EXPULSÉ, مطرد *matroud*.

Il a EXPULSÉ. (V. Il a CHASSÉ.)

EXPULSION, طرد *tard*, دفع *dafâ*.

EXTENSION, مديد *madd*, تديد
tendyd.

EXTÉRIEUR (adj.), بوانى *bar-*
râny, خارج *khâredj*.

EXTÉRIEUREMENT, بوة *barrah*,
خارجاً *khâredjân*. (V. Au DEHORS.)

EXTINCTION de voix, دقة الصوت
degget ês'sou.

EXTRACTION. (Voyez ARRACHE-
MENT, ORIGINE.)

EXTRAIT (part.), مستخرج *mos-*
zakhredj, متطوف *magtauf*.

— (subst.), نخبة *moukhabéh*, من-
لخابه *molhabéh*, مختصار *mokhtassar*.

Il a EXTRAIT (analysé), اختصر
êkhtessar, قطع *qattaf*.

— (arraché). (Voy. ce mot.)

EXTRAORDINAIRE. (V. ÉTRANGE,
ÉTONNANT, ADMIRABLE.)

EXTRAVAGANCE, خوف *khirf*.
(V. DÉLIRE, FOLIE, DÉMENCE.)

EXTRAVAGANT, طايش *tâych*.
(Voy. FOU, INSENSÉ.)

Il a EXTRAVAGUÉ. (Voy. Il a été
dans le Délire, en Démence.)

EXTRÊME, آخر *âkhir*, pl. اواخر
âouâkher.

EXTRÊMEMENT, بالتراف *bi-'z-*
sâf, بالغايه *gabâlah*, بالغايبه *bi-'l-ghâyêh*.

EXTRÉMITÉ. (Voy. BORD, BOR-
DURE, BOUT, COMBLE.)

F

F, ف; cette sixième lettre de l'alphabet français a pour correspondante dans l'arabe le *fè*, dix-septième lettre de l'ancien alphabet, vingt-unième de l'alphabet moderne, et vingt-deuxième de l'alphabet moghrébin, فَا *fá, fé*.

FABLE, تمثيل *temthyl*, حكاية *hikáyéh*; مثل *methl, metel, mesl*, pl. أمثال *ámthál, ámsál*; خرافة *khoraféh*, pl. خرافات *khorafát*; قشارة *qechárah*, pl. قشارات *qechárat*.

FABRICANT, صناعي *sanná'yy*, pl. صناعيين *sanná'yyn*; صناعي *sanná'y*, صانع *sánna'*.

FABRICATION, صنع *sané'*, صناعة *sana'ah*, تصنيع *tesny'*.

FABRIQUE, صناعة *saná'ah*.

Il a **FABRIQUÉ**, صنع *sana'*.

FABULISTE, خراف *kháref*.

FAÇADE, جنبه *djebhah*, pluriel جهات *djebhát*; مقابل *meqábel*. (Voyez **FACE**, **FRONTISPICE**.)

FACE, وجه *oudjéh*, pl. وجوه *oudjouéh*, أوجه *áoudjáh*; وش *oudj*, وش

ouch, منظر *mandar*. (Voy. **VISAGE**.)

FACÉTIE, مزحة *mezahah*.

FACÉTIEUX, مزاح *mezah*.

— Il a été **FACÉTIEUX**, مزح *mezah*.

FÂCHÉ, مغربون *maghboun*, مغرب *maghtoub*, عايب *gháyyz*, *gháyyd*. (Voy. Qui est en Colère.)

Il a **FÂCHÉ**, غيظ *ghayyazz*, *ghayyadd*, عتر *a'rr*, صعب *sa'ab*. (Voy. Il a **AFFLIGÉ**, Il a **IRRITÉ**.)

— Cela me **Fâche**, ذلك يغيظني *zalek yghayz-ny*, ذلك يعزني *zeliik ya'rr-ny*, ذا يصعبني *dá ys-saab-ny*, ذا حردني *dá harrad-ny*.

— Il s'est **Fâché**, حموق *hamaq*, تحمق *tehammaq*, سخط *sakhalt*, أنكر *énkar*. (Voyez Il s'est mis en Colère, Il a été **Affligé**.)

FÂCHEUX, مشوم *mechaum*, منشف *monaschef*, نزق *nezeq*.

— État **Fâcheux**, حال منشف *hál monaschef*, حال صعيب *hál sa'yb*, حال ثقيل *kál theyil*.

— Nouvelle **Fâcheuse**, خير مشوم *خير*

khavar mechoum, خبر أسود *khavar ássouad*.

FACILE, سهيل *sehel*, رخو *rekhou*, بشوش *bechouch*. (Voyez AISÉ.)

FACILEMENT, بسهولة *be-seheléh*.

FACILITÉ (s. f.), سهوله *sehoulah*, تسهيل *tessehyl*, بشاشة *becháchéh*, لينه *leynéh*.

— (part.), سهول *mashoul*.

Il a FACILITÉ, سهيل *sehhel*,

تسهيل *tessehél*, تسهيل *tessehén*.

FAÇON, صنع *sana'ah*, صنع *sena'*, خدمة *khidméh*. (Voy. ESPÈCE.)

FAÇONNÉ, مصنع *mossannè'*, مخدوم *makhdoum*.

Il a FAÇONNÉ, صنع *sana'*, خدم *khadam*, هين *heyyn*.

FACTEUR (commissionnaire), وكيل *oukyl*, خولي *khoully*.

FACTURE de commerce, قيهه *qeyméh*, قائمه *qáymah*, *qáyméh*.

FACULTÉ, قدر *qadr*, قوة *qouéh*.

— Faculté intellectuelle, القوة العقلية *él-qouet él-a'qlyéh*.

FADE, بشيع *bechy'*.

FADEUR, بشاعه *bechá'ah*.

FADHEL (n. pr.), فاضل *fáddel*.

FAGOT, باقه *báqah*, *báqéh*, حزمه *hezmah*.

FAIBLE, ضعيف *da'yf*, *daayf* (en berbère, دمضعوف *demda'ouf*).

FAIBLESSE, ضعيفه *da'yfah*, قله *qilléh*.

Il a FAILLI (t. de commerce), فلس *falass*, feless, زل *zell*.

— Il a Failli tomber, كان ان يوقع *kád én youqa'*. (V. Peu s'en est Fallu.)

— Ma tête a Failli se briser, كادت راسي ان تنفصل *kádet ráss-y én tenfessel*.

FAILLITE, فلاسه *feldássah*, *felásséh*. (Voy. BANQUEROUTE.)

FAIM, جوع *djou'*, *gou'*, *goua'*.

— Il a eu Faim, جاع *djáa'*, *gáa'*.

— Qui a Faim. (Voy. AFFAMÉ.)

— J'ai Faim, انا جييعان *ána djya'án*, انا جوعان *ána djoua'án*.

— Il a Faim, هو جييعان *hou djya'án*.

FAISAN, دراج *derrádj*, pluriel افوف *áfouf*, دراريه *derárydj*.

FAISCEAU, باقه *báqah*, *báqéh*, جرزة *djorzáh*.

FAIT (subst.). (Voyez ACTION, ÉVÉNEMENT, EXPLOIT.)

— (part.), معلول *ma'moul*, مفعول *mefa'oul*, *mef'oul*.

Il a FAIT, عمل *aamal*, *a'mel*, فعل *faal*, صنع *sana'*.

— Fais! عمل *a'mel* (en berbère, أسكر *esker*).

— Il s'est Fait, Il a été Fait.
(Voyez Il est Devenu.)

— C'est ainsi que cela s'est Fait,
كان هذا صار *ke-déh hadá sár*, كذلك *kán ke-zalek*.

— S'il plaît à Dieu, cela se Fera,
إن شاء الله هذا يصير *én chā Allah hadá yssyr*.

— La paix a été Faite entre vous
et nous, صار الصلح بيننا وبينكم
sár ts-soulh bayn-ná ou bayn-koum.

— Que vas-tu faire? ايش رايع
ايش ماشى *éych ráyh ta'mel?*
ايش ماحى *éych máchy ta'mel?*

— Que Fais-tu? اى تعمل *ta'mel*
ايش بتفعل *éych beifa'l?*

— Qu'y a-t-il à Faire? ايش
يكون العمل *éych yekoun él-a'ml?*

— Tu ne peux Faire cela, ما
مافيك تعمل هذا *má fy-k ta'mel hadá*.

— J'ai Fait ce que j'ai pu, عملت
على قدرى *a'melt a'lā qadr-y*.

— Tout se Fait avec de l'argent,
بالفأوس كل حاجة يصير
be-l-felouss koll kádjéh yssyr.

— Bien Fait (adj.), كامل *kámel*,
kámil. (Voyez BIEN FAIT.)

— Une femme bien Faite, امرأة
كاملة *maráh kámiléh*.

— Tout à Fait, واصل *ouássel*,
بالمرة كلياً *bi-l-marrah koulliyán*.
(Voyez ENTIÈREMENT.)

FAITE. (Voy. CIME, COMBLE.)

— Il est parvenu au Faîte des
honneurs, باغ غاية الاكرام
balagh gháyet él-ikrám.

Il a FALLU, احتاج *éhtádj, éhtág*,
الزم *éstahaqq, lazem, الزم*
élzem. (Voyez Il FAUT.)

— Il a Fallu que j'écrivisse,
استحق لى الكتب *éstahaqq l-y-l-*
kaib.

— Peu s'en est Fallu qu'il ne
tombât, بشويه لا وقع
be-chouyéh éllá ouaqa'. (Voy. Il a FAILLI.)

* FALSIFICATION, تقليد *teqlyd*,
تزوير *tezouyr*.

— des monnaies, زغل *zaghl*,
دنس *dens*.

FALSIFIÉ, مزور *mozaouer*.

Il a FALSIFIÉ, زور *zaouar*, زغال
zaghal. (Voy. Il a ALTÉRÉ.)

FAMÉLIQUE, ج-يعمان *djya'an*,
djey'an. (Voy. AFFAMÉ.)

FAMÉNOUT (mois des Coptes).
(Voy. PHAMÉNOTH.)

FAMEUX. (Voyez CÉLÈBRE.)

Il s'est FAMILIARISÉ, استأنس
éstáness, عشر *a'cher*.

FAMILIARITÉ, انسيه *ánisséh*,
ánisséh, انيسه *ánisséh*, استيناس
istináss, عشرة *etrah*.

FAMILIER, انيس *ániss*, معشر
mo'acher, نديم *nothym*.

— Les Familiers du prince, ندما
 لامير *nodemá-'l-émyn*.

FAMILLE, اهل *áhel*, *áhl*, *éhl*;
 عيل *e'yiléh*, عيل *e'yil*, pl. عيال *a'yál*
 (en berbère, الواشول *ét-oussilouh*).

FAMINE, جوع *djan*, غلا *ghelá*.

FANAL, منار *menaréh*. (Voyez
 LANTERNE, FLAMBEAU, PHARE.)

FANÉ, ذبلان *dabelán*.

Il s'est FANÉ, ذبل *dabel*.

FANGE. (Voy. BOUE.)

FANGEUX, عطيين *metteyyon*.
 (Voyez BOUEUX.)

FANTAISIE, خاطر *kháttér*, خطر
khattr, خيال *khyál*.

FANTASSIN, تراس *teráss*, plur.
 تراسه *terásséh*.

FANTASTIQUE, خيالي *kheyáty*,
 خايل *kháyt*.

FANTÔME, خيال *kheyál*, plur.
 خيول *khoyoul*, اخيال *ákhýál*;
 عفریت *a'fryt*.

FARAMA (lieu d'Égypte), فيرمه
Faramah, فرما *Faramá*.

FARDEAU, حمال *hamál*, pluriel
 احمال *éhmál*. (Voy. CHARGE.)

FARGUE (ballot), فرق *faryq*, pl.
 فريق *fourouq*, فرق *fourouq*. (V.
 BALLE de marchandises.)

FARINE, طحين *tahyn*, طحينه
tahynéh, دقيق *daqyq* (en berbère,
 اورن *áouren*).

— Farine grillée (en berbère,
 طحنه *tammínah*, زيتيه *zoumnytah*).

— Fleur de Farine, خالص *khá-*
liss, سيد *semyd*.

— Farine pétre, عجبن *a'djyn*,
a'guyn.

FARMOUDI, FARMOUTI (mois
 des Coptes). (Voy. PHARMOUTI.)

FARSISTAN (province de Perse),
 فارسستان *Fárystán*.

FAROUCHE, خشن *khechén*.

Il a FASCINÉ, سحر *sahar*.

FASTE, نخوة *nekhouh*.

FASTEUX, ناخي *nákhý*.

FAT, چلبى *chabéby*, شلبى *che-*
léby.

FATAL. (Voyez FURESTE.)

FATALITÉ, مقدار *miqdár*, مقدر
meqder. (Voyez DESTIN.)

FATHAH, nom du signe de la
 voyelle A chez les Arabes, souvent

prononcée E dans l'idiome vulgaire,
فتح *fathah*, فتحه *fathah*, نصبه *nasbéh*,
فتح *fath*, نصب *nasb*.

— Lettre marquée d'un Fathah,
حرف مفتوح *harf maftuwhah*,
حرف منصوب *harf mansoub*.

FATIGUE, تعب *taab*, اتعب *ita'áb*, شقا *chaqa*.

FATIGUÉ, عيان *taabán*, عيان *a'yán*, متعب *ma'toub*.

Il a FATIGUÉ (v. a.), تقعب *ta'ab*, اشقى *échaqey*.

— Il s'est Fatigué, انتعب *én-taab*, تعب *taab*, teeb.

— C'est assez te Fatiguer, حاجه *hádjéh* تتعب *tetaab*, بركة تتعب *berekéh tetaab*.

FAUBOURG, حصن *houan*.

Il a FAUGHÉ, نجل *nađjel*.

FAUCILLE, محشده *mouhachah*,
حديده *hadydah*, رتاره *zabbárah*,
مزبوره *mouzberah*, منجیل *mondjyl*,
mongueyl (en berb. , امكين *émgyyn*).

FAUCON, طير الحمر *báz*, باز *tayr*
él-hourr; صقر *saqr*, pl. صقور *sa-*
gour, صقوره *seqourah*.

FAUSSAIRE, صاحب مزور *sa-*
heb mozaouer, زوار *zaouér*.

FAUSSEMENT, زوراً *saourén*,
بالكذب *bi-'l-kecb*.

FAUSSETÉ, كذب *kecb*, زور *zour*.

Il FAUT, لابد *lábed*, لابد *labod*, يلزم *ylzem*, لازم *lároum*, لازم *lázem*, واجب *ouádjeb*, بدد *bedd*. (Foy. Il a FALLU.)

— Il Faut que moi, بددى *bedd-y*, لابد لى *labod l-y*.

— que toi, بدك *bedd-ak*, *bedd-ek*, الزمك *éksem-ak*.

— que lui, بدته *bedd-ho*.

— qu'elle, بدتها *bedd-há*.

— Il Faut que je m'en aille, بتى روح *bedd-y árouh*, بتى روح *bedd-y rouh*.

— Il Faut qu'il écrive, بدته يكتب *bedd-ho yekieb*.

— Il Faut que nous lui disions, يحتاج ان نقول له *yhtádj én ne-goul le-ho*.

— Il ne Faut pas que tu parles ainsi, هذا كلام ما يلزمك *hadá ke-lám má ylzem-ak*, ما صحاش ان نقول لك *má sahá-ch én teqoul ke-déh*.

FAUTE, ذنب *denb*, pl. ذنوب *denoub*; خطا *khattá*, زله *selléh*.

— Il a commis une Faute, اذنب *édneb*, اخطى *ékhtá*.

FAUX (adj.), كاذب *kádeb*, كذاب *kadzáb*.

FAUX (s. m.). (V. FALSIFICATION.)

— (s. f.), منجل mendjel, pluriel مناجل menádjel. (V. FAUCILLE.)

FAVEUR (grâce), نعمه ni'mah, ni'méh, نعم ni'm, عجب adjeb.

FAVORABLE, ناعم ná'im.

— Il a été Favorable, نعم naam, فضل faddal, تفضل tefaddal.

— Que Dieu te soit Favorable! نعم الله بك na'am Allah b-ak!

FAVORI, مفضل mofaddel.

Il a FAVORISÉ. (Voy. Il a été Favorable.)

FAYOUM (pr. d'Ég.), الفيوم el-Fayoum.

— Lac du Fayoum, بحيرة الفيوم bahyret el-Fayoum, بركة قارون birket Qároun.

FÉ, ف, lettre de l'alphabet arabe. (Voy. F.)

FÉCOND, ناتق náteq.

FÉCONDITÉ, نتق netq.

FEDALA (v. d'Afr.), فضاله Fed-dilah.

FÉLICITATION, تهنيده henyéh, تهنيده tehnyéh, tehnyah.

FÉLICITÉ (s.f.), نصيب nassyb, سعادة saádah, طوبا toubá.

Il a FÉLICITÉ, هنيه henná, henney, تهنيه tehenney, دعى da'á.

FÉLOUQUE, فلوكه seloukah. (V. BARQUE, BATEAU, CHALOUPE.)

FEMELLE, FÉMININ, أنثى ánthý, pl. أنثيات ánthýát.

FEMME, مرآة maráh, لاله léllah, امرأة lállá, لاله lállá, امرأة tm-ráh; pl. نسوان nissouán, نسا nessá (en berb., تطورت themmettout, pl. ثولاون thouldouenn, thouldouinn).

— Femme (épouse), حرمه horméh. (Voy. ÉPOUSE.)

— Ma Femme, زوجتي zoudjet-y, حرمتي hormet-y, مراتي marát-y

— Sage-Femme. (Voy. ACCOUCHEUSE.)

— Femme grosse. (V. ENCEINTE.)

— La ruse des Femmes l'emporte sur celle des hommes, كيد النساء يغلب كيد الرجال kyd énnessá yeghleb kyd ér-redjál.

— Femme publique, شرموط charmoutt, شرموطه charmouttah, pl. شراميط châramytt; قحبه qahabah

FÉMUR, عظم الفخذ a'dm él-fakhd.

FENDEUR de bois, حطاب hat-táb.

FENDU, مشقوق *mechqouq*.

Il a FENDU, شق *chaqq*, *cheqq*,
فلق *qattaa*, شقق *chaqqaq*, قطع
fellaq.

— Il Fendra, يفتق *yfelloq*.

FENÊTRE, شوبك *chaubak*, *chou-
bak*, شبك *choubák*, شبك *cheb-
bák*, pl. شبابيك *chabábyk*; كوة
kouéh (en berb., تكوة *takouah*, pl.
تكواتين *tikouátyn*). (V. CROISÉE.)

FENOUIL, بشنيخ *bechnykh* (en
esp., biznaga), نافع *náfa'*, *néfa'*,
برغل *bourghal*, برغول *bourghoul*,
شمر *chamrah*, شمر *chamr*.

FENTE, شق *cheqq*, *choqq*, plur.
شقوق *chouqouq*; شرم *cherm*.

FENUGREC, حلبه *helbéh*, *holbéh*.

FER, حديد *hadyd*, pl. حديد
hedáyd (en berbère, وزال *ouezzál*,
اوزال *bouzzál*).

— Fil de Fer. (Voyez FIL.)

— Ouvrier en Fer. (Voy. FOR-
GERON.)

— Fer à repasser, مكوا *makouá*,
مكوايد *mokouáyéh*.

— Fer de cheval, نعل *naal*, pl.
انعال *én'ál*; صفيح *safyhah*, *sfyhah*.

— Fers (chatnes), خائل *khal-
khal*, سلاسل *seldssel*.

FERBLANC, صفيح *safyh*.

FERBLANTIER, قزادري *qazádery*,
قشادري *qassáderdjy*, قشادري
qachádery.

FERME (s. f.), ماجار *mádjár*,
مغوش *mágyár*, التزمام *llizám* ;
حواش *haouch*, pl. حواش *haouách*.

— (adj.), ثابت *tsábett*, مقرر *mo-
qerrer*, محكم *mohkem*, مقر *maqerr*.

— Il a été Ferme, ثبت *thabatt*,
استقر *éstaqarr*, قام *qám*.

FERMÉ, مغلق *maghlouq*. (Voy.
CLOS.)

— à clef, مقفل *maqfoul*.

— La porte est Fermée, باب
مقفول *báb maqfoul* (en berbère,
تابورت تصلح *tábourt teslah*).

Il a FERMÉ, غلق *ghalag*, *ghalq*.
اغلق *éghlaq*, قفل *qaffal*, صر *sarr*,
طوى *taouä*. (Voyez Il a CLOS.)

— Il Fermera, يغلق *yoghloq*.

— Ferme! اقل *éqfoul!* اصر *ésr*
(en berb., اقر *érr!* افر *éfr!*)

— Ferme la porte! اقل الباب
éqfoul él-báb!

FERMENTATION vineuse, خمارة
khomárah, خمارة *khommárah*.

Il a FERMENTÉ, خممر *khamer*,
اختمر *ékhtemer*.

FERMETURE, شد *chedd*, شد
sedd. (Voyez CLÔTURE.)

FERMIER, مزارع *mazzarzem*.

FERNAMBouc (Bois de). (F. BOIS de Brésil.)

Il a FERNÉ un cheval, نسول *nasul*, صفح *safah*.

FERTILE, موجد *khassyb*, موجد *moudjed*, محصول *makhsoul*, مرخي *markhy*, مثمر *mesthammer*. (F. FÉCOND, ABONDANT.)

— Il a été Fertile, خصب *khassab*, ساب *sab*, غل *ghal*.

Il a FERTILISÉ, خصب *khassab*, اخصب *ekhsab*.

FERTILITÉ, خصبه *khesbéh*, *khesbah*, غله *ghellah*, بركة *berekéh*. (F. FÉCONDITÉ, ABONDANCE.)

FÉRULE (plante), كلكج *kelakh*.

FERVENT, جاهد *djâhed*, حران *harrân*, شديد *chedyd*.

FERVEUR, جهد *djehd*, شدة *chiddéh*, *cheddéh*, حرارة *harârah*.

FESSE, تيز *tyz*; ترم *term*, plur. اترام *âtrâm*, فلس *fels*, طرمس *termess*; ورك *ouris*, plur. ورك *ourouk*; طرمه *torméh*; صرمه *sorméh*, plur. صرم *serem*, *serem* (en herb. انثدرون *enthadoun*). (Voy. CUL, BURNIÈRE.)

FESTIN, وليمة *oulyméh*, plur. ولايم *oulâym*. (Voyez REPAS.)

FÊTE, عيد *a'yâd*, *a'yd*, *'yâd*, pl. عياد *a'yâd*, اعياد *a'yâd*. (V. JOUR.)

— Que cette Fête soit heureuse pour toi! عيد مبارك عليك *'yâd mobârek a'ley-k!*

— La plus heureuse des Fêtes, ابرك لاعياد *âbrak el-a'yâd*.

FÊTÉ, محيد *mo'yayed*.

Il a FÊTÉ, عيد *a'yâd*, *a'yâd*.

— Il Fêtera, يعيد *ya'yayed*.

FÊTU, قش *qesch*, قش *qeschéh*, *qeschah*.

FEU, نار *nâr*, plur. نوار *naouâr*, *niouâr*, انوار *ânouâr*, نيران *nyrân*; عافيه *a'afyah* (en herbère, عوا *au'fâ*, تيمس *tymess*, تيمس *timyss*, ايكه *tykah*). (Voyez BRANNE.)

— (défant). (Voyez ce mot.)

FEUILLAGE. (Voy. FEUILLE.)

FEUILLE, ورق *oureq*, ورقه *ouerqah*, *ouraqah*, plur. اوراق *ourâq* (en herbère, ايفر *tyfer*, plur. ايفريون *tyfryouenn*).

— de papier, ورقه تذا الكاغيط *ouerqah de-l-kâghyit*, قروغ *forough*, ورقه *ouerqah*, *ourqah*.

— d'un livre, Feuillet, قايمه *qâyméh*, plur. قرايم *qouâym*.

FÈVE, فوله *foulah*, plur. فول *foul*

(en berbère, *بيباوان* *tybdawda*,
ايباوان *tybdouenn*).

— Féves bouillies, مدقسن
moudammess.

FÉVRIER, شباط *chabâtt*, *chou-*
bâtt, قبرواريس *écbâtt*, اشباط
febrouâryouss, فلواريس *felouâriiss*,
امشير *âmchyr*, *émchyr*.

— Le mois de février a, cette
année, vingt-neuf jours, شباط
في هذا السنه له تسع وعشرين يوماً
Chebâtt fy hadéh ês-senéh lo-ho tessa'
ou a'chryn youmán.

FEZ (roy. d'Afr.), فاس *Fâss*,
Fêss, فس *Fess*.

— (ville), مدينة البيضاء *Medynet*
el-Bayddâ (m. à m. la ville blanche).

— La rivière de Fez, واد فاس
Ouâd Fâss, واد الجواهر *Ouâd el-*
Djeouâhir (rivière des pierres).

— Natif de Fez, فاسي *Fâssy*, pl.
Fâssyyin.

FEZZAN (pays d'Afr.), فـزان
Fezân, *Fazân*, افزان *Afzân*.

FI! يستغفر الله، آفا *âffâ*, آق *âffâ*!
ystaghfour Allah! âkhrayt!

حاشا *hâchá*, آف *âf*, حاشا *hâchá!*

— Fi de toit حشاك *hâchá-h!*

— Fi de lui! آفا له *âffâ lo-ho!*

FIANÇAILES, خطبة ملاك *melâk*, خطبة
khotbâh, خطيبه *khotbyah*, *khotbyéh*,
تمليك *temlyk*.

FIANCÉ, عروس *a'nyss*, عروس
a'rouss, pl. عروس *ou'rouss*; ملك
mamlak, خاطب *khâttab*.

Il a FIANCÉ, املاك *âmlak*,
خطب *khetteb*; *khetteb*.

— Il fiancera, يخطب *yekktab*.

FIANCÉE, عروسه *a'roussah*, عروس
a'rouss, pl. عرايس *a'râys*; ملكه
membekâh, مخطوبه *makh'toubâh*.

FIDÈLE, دبره *doubarâh*.

— grosse, سهاولو *spâoulou*.

— mince, خيط *khoytt*.

FIDÈLE, مومن *âmya*, امين *mou-*
mann, pl. مومنين *moumanyn*; نصيح
nessyh, اصيل *âssyâ*.

FIDÈLEMENT, بالامان *be-'l-*
imânéh, بالامان *be-'l-imân*.

FIDÉLITÉ, امانه *âimânéh*.

Il s'est FIÉ, وثق *ouathaq*, امان
âmân. (Foy. Il s'est confié.)

FIEF, ملك *moulk*, تيار *tymâr*.

FIEF, مرارة *merâréh*, *morârah* (en
berbère, ايزى *iyzy*).

FIERTE. (Voyez RÈGÈMENT.)

— de cheval, زبل *zabl*. (Voyez
FUMIER.)

FIER, طاعى *mostakber*, *tághy*. (Voy. ARROGANT, ORGUEIL-LEUX.)

— C'est un homme si Fier, que je n'ose lui parler, هو رجل متكبر, *hou radjel motkabber hattä má neqder chy neikkellem le-ho*.

FIERTÉ, كبرياء *kobryá, kibryá*. (Voyez ORGUEIL, ARROGANCE.)

— La Fierté ne convient pas aux grands, لاكبار ما صح شي الكبرياء, *li-'l-koubár má sahhá chy-'l-kibryá*.

FIÈVRE, حمى *hoummá, حتى hoummä, hammy, سخنة soukhneh; حمية hammyéh, hoummyah, plur. ثعلا hoummyát (en berb., ثولة theu'lá, tsoulah)*.

— Accès de Fièvre, وقت الابتداء, *ouaqt él-ibtidá*. (Voyez ACCÈS.)

— Fièvre chaude, الحمى السخونة, *él-hoummá-'s-sakhounah*.

— Fièvre froide, الحمى الباردة, *él-hoummá-'l-báridah, برودة berroudah*.

— Fièvre tierce, الحمى الثلثية, *él-hoummá-'t-tsoultsyah*.

— Fièvre maligne, مكلفه, *moukelfah, بو نقطه bou noqtah*.

— Il a une forte Fièvre, توجهه,

الحمى قوى *toudja'-hou él-hoummá qaouy*.

— Il a la Fièvre aujourd'hui, زارته اليوم الحميه, *záret-ho él-youm él-hammyéh (en berb., اسأ ثوكه ثوله, ássá tsougah tsoulah)*.

Il a FIGÉ, جمد *djemed, guemed*.

— Il Figera, يجمد *ydjmed, ygmed*.

FIGUE, كرموس *ker-mouss* (en berbère, *أكرموس áker-mouss*, ماثان *máthán*).

— Figue hâive, باكور *bákour* (en esp. *albacora*).

— Figue fraîche, تين طاري *tyn táry* (en berbère, تازرت *tázert*, تازرت *tazart*, تازت *tázett*).

— Figue sèche, تين مرتى *tyn morabby* (en berb., تباخششين *tibákhchichyn*).

FIGUIER, شجرة التين *chadjrah él-tyn*, كرمه *kermah* (en berbère, تازرت تنوكلين *tinouklyn tázert*; تيفرست *taghrest*, pl. تيفرست *tyghrast*).

— Figuier d'Inde. (V. NOPAL.)

FIGURE (visage). (Voy. FACE.)

— Figure laide, كباره *kemmárah*, خنشوش *khanchouch*.

— Figure (forme), صورة *sourah*;

شكول *chikl*, pl. اشكال *échkâl*, شكول *choukoul*; تصوير *tessouyr*.

FIL, خيط *khaytt*, *kheytt*, pl. الخيوط *khyoutt* (en berbère, *él-khayoudd*).

— de laiton, سلك نحاس *selk nahâss*.

— de fer, سلك حديد *selk hadyd*, ثال *tessâl*, ثال *tsâl*.

— (tranchant). (*Voy.* ce mot.)

— Il a donné le Fil à une épée, مضي سيف *moddâ seyf*.

FILASSE, كداد *kittân*, كداد *kedâd*. (*Voy.* ÉTOUPE.)

FILE (rang), صف *saff*, pluriel صفوف *sou/ouf*.

Il a FILÉ, غزل *ghazel*, *ghzel*, فتل *fetel*.

— File! اغزلي *ôghzouly* (en berbère, *éllym*)!

Il Filera, يغزل *yoghzel*.

FILET de pêcheur, شبكة *chebkah*, *chabakah*, pl. شبك *chebâk*; مصيدة *messydéh*, pl. مصيدات *messydat* (en berbère, تمغزلت *timaghzelt*; تجماع *tadjemmâ'*, pl. تجماعين *tadjemmâ'ym*).

— Filet de viande, هبره ذا اللحم *habrah dh.-l-laham*.

FILLE, بنت *bent*, *bint*, pl. بنات

benâtt, *benêtt* (en berbère, ايليس *tylyss*, نقششت *taqchicht*; تنوجز *taouadjaz*, pl. تيجزايين *tydjazâym*).

— Petite Fille (en bas âge), صبيه *sabyéh*, pl. صبايا *sabâya* (en berb., نقششت تمزيانت *taqchycht tamzyânt*).

— Jeune Fille, يشير *yechyrah*, عايله *a'âylah*; جاريه *djâryah*, *gâryéh*, pl. جوار *djouâr*, *gcuar*; لاله *léllah*, لالي *léllâ* (en berbère, تمزِيل *tamzyl*).

— Fille (non mariée). (*Voy.* CÉLIBATAIRE, VIERGE.)

— de joie. (V. Femme publique.)

— Sa Fille (à lui), بنته *bent-ho*.

— (à elle), بنتها *bent-hâ*.

FILOU, حرامي *saryq*, سارق *harâmy*, سارق *sâreq*, ناهب *ndheb*, سالب *sâleb*.

FILS, ولد *oueled*, *ouled*, *oulid*, *ould*, ولد *oulyd*, pl. ولاد *oulâd*; ابن *ébn*, *ébn*, بن *ben*, pl. بنين *benym*, بني *beny*, ابنا *ébnâ*; يشير *yechyrah*, عايل *a'âyl* (en berb., ميس *myss*).

— légitime, حلالى *halâly*.

— illégitime. (*Voy.* BÂTARD.)

— adoptif. (*Voy.* ce mot.)

— Beau-Fils. (*Voy.* ce mot.)

FLOTTE, عمارة مراكب *'máret* (en berbère, اساغور *ássaghour*, ثوكه *tsoukah*).

Il a **FLOTTÉ**, عام *a'am*.

FLUIDE (adj.), لين *djary*, جارى *leynn*.

FLÛTE, بوق *bouq*, شبابه *che-bábéh*, زوك *zououak*.

— Joueur de Flûte, غيتاط *ghayyátt*.

FLUVIATILE, نهري *nehery*, بحري *bahary*.

FLUX de la mer, البحر مالى *el-bahar mály*, فرخ ذا الهاء *ferkh dhé-l-má*, مذ *medd*.

FLUX de sang, تسهيل الدم *teshyl éd-demm*.

FLUXION, حملة *hamlah*, نزال *nizál*, نازله *náziléh*.

FOC (voile), — grand Foc, فلوک *felouk*.

— Clin-Foc, كنترا فلوک *koun-trá felouk*.

FOI, امانه *ímánah*, *ímánéh*, دين *dyn*, ايمان *áymán*, *éymán* (en berbère, ادين *édyn*).

— Bonne Foi, صدق *sadq*.

FOIE, كبد *kebed*, كبك *kibdah*, *kebdéh* (en berbère, تسه *tassah*).

FOIN, دريس *derys*, عشب *eu'chbah*, عشب *e'chb*, ورت *gourt*

FOIRE, موسم *moussom*, pl. مواسم *mouássem*; سوق *souq*, pl. اسواق *ássouáq*; خان *khán*.

FOIS, مرة *marrah*, نوبه *noubah* (en berbère, ثيكلت *thykilt*).

— Deux Foies, مرتين *marrateyn* (en berbère, مرتين *martyn*).

— Quelquesfois, بعض المرات *baud el-marrát*.

— Une Foie et demie autant, قدر اول مرة ونصف *qadr áouel marrah ou nousf*.

— Parfois, بالنوبه *be-'n-noubah*.

— Il y eut une Foie un roi, ملك مرة *melik kán marratann*.

— Toutes les Foies que tu feras cela, كل مرة تعمل ذه *koll marrah ta'mel dhé*, كل ما تعمل كذه *koll má ta'mel ke-déh*.

FOL. (Voyez FOU.)

FOLIE, جنون *djenoun*. (Voyez DÉMENCE.)

FOND, قعر *qaar*.

— Double Fond, قعر اخر *qaar ákher*.

— Le vaisseau a touché le Fond, حرت المركب *harath el-merkeb*.

FONDATION, تأسيس *téssys*. (V.

ÉTABLISSEMENT.)

FONDÉ, سنيد *senyd*.

— de pouvoirs, وكيل *oukyl*, pl.

وكلا *oukelá*.

Il a FONDÉ, تأسس *téssess*. (V.

Il a ÉTABLI, Il a BASÉ.)

— Il a été Fondé, سند *sened*.

— Ce que je dis est Fondé sur les vrais principes, قولى تسند على قواعد صحاح *qoul-y tesned a'lā qouá'id saháh*.

FONDEMENT, اساس *áss*, pl. *ássáss*; قاعدك *qá'idéh*, *qá'idah*, pl. قواعد *qouá'id*. (Voyez BASE.)

— (anus) صرمه *sarmah*, *särméh*. (Voy. ANUS, CUL, DERRIÈRE.)

FONDU, مذوب *modaoueb*.

Il a FONDU, سلى *selley*, داب *dáb*, داوب *daouab*, *doueb*.

— Il Fondra, يدوب *ydoueb*.

— Beurre Fondu, سمن مسلى *semen mosly*. (Voy. BEURRE.)

— Il a Fondu sur Eux, صدم عليهم *sadam a'lay-houm*.

FONTAINE, عين *aayn*, *a'yn*, pl. عيون *ou'youn*; عين الماء *a'ynél-má*, رأس العين ذا الماء *aayn dé'l-má*, رأس الماء *ráss dé'l-má* (en berbère,

عنصره *a'nserah*, pl. عنونصر *a'ouan-ser*). (Voy. SOURCE.)

— Fontaine de terre ou de grès.

(Voy. JARRE.)

— Fontaine publique, سقايه *si-qáyah*, سبيلله *sebyllah*, pl. سبائل *sebáyl*; سواقيه *sáqyéh*, pl. سواقي *seouáqy*; سباله *sebbáléh*, *sebbálah*, pl. سبابل *sebábel*.

FORTE d'arçon, كبوره *kebourah*, pl. كجورات *kebourát*.

FORBAN. (Voyez BRIGAND, PIRATE, CORSAIRE.)

FORCE, قوه *qaouah*, *qouuah*, *qouah*, *qouéh*, pl. قوات *qaouát*; قويه *qouyyéh*; شدة *cheddéh*, pl. أشدة *échedd*; قدرة *qodrah*.

— De Force, par Force, بالاجبار *be-'l-ídjbar*, بالغصب *bi-'l-ghasb*, بالذراع *bí-'z-zez*, *bé-'z-ziz*, اجباراً *bi-'d-deraá'*, قهراً *qahiránn*, *édjbaránn*, *égbáránn*, قسراً *qesránn*. (Voyez PAR CONTRAINTE.)

— Il a pris de Force, اخذ قسراً *ákhad qesránn*.

Il a FORCÉ, جبر *djebbar*, *djabar*, اجبر *édjbar*, *égbar*, لزم *lazzam*, *lez-zem*, *lezzim*. (V. Il a CONTRAINT.)

— Il Forcera, يلزم *ylezzim*.

FORCÉMENT. (*Voyez Par Con-*
trainte, De Force.)

FORÊT, غابه *ghábéh, ghábah*, pl.
تغيبات *ghábát* (en berbère, تغيبات
teghabt, امداغ *ámádagh*, امداغ
ámadagh, pl. امبودغ *ámoudagh*,
ایموداغ *ýmoudágh*. (*Voy. Bois.*)

— Dans cette route y a-t-il des
Forêts? غابه شی فیه دا
dá ét-taryq sy-hi chy ghábah?

FORGE, کوره *kourah*, کور *kour*,
کیر *kyr*, pl. اکور *ákoun*, اکیر *ákyr*.

FORGERON, حداد *haddád*, plur.
حدادين *haddádyn*.

FORMATION, تصویر *tessouyr*.

FORME, صوره *sourah, souréh*,
خلفه *khilqah*. (*Voyez FIGURE.*)

— (moule), قالب *qáleb, qálib*
(d'où vient le mot français calibre).

Il a **FORMÉ,** صورت *saouar*, تصویر
tessouer, جعل *dja'al*.

— La navigation Forme les ma-
telots, تركيب البحر تجعل البحريه
terkyb él-bahar tedja'l él-baharyéh.

FORMIDABLE, مخوف *mekhaouf*,
مخيف *mokhayf*.

FORT (adj.), قوی *qaouy, qoouy*,
قاوی *qáouy*, قوی *qaouyy*, قویه
qoouyyah, qouyyah; شديد *chedyd*,
شدت *chedd*, جدع *djeda'*, گواعد *guedaa*,

يقوا *modjehed*. (en berbère, يقوا
yaqouá).

— Plus Fort, اشده *áchedd*, قوی
qaouy a'lá.

— Le lion est plus Fort que le
tigre, السبع قوی علی النهر *esseba'*
qaouy a'lá én-nemr.

— Fort (adv.), كشير *kethyr*,
هلسير *helsyr*, جددا *djeddán*, قوی *qaouy*.

— Le chemin est Fort beau,
الطريق طيب كشير *ét-taryq tayeb*
kethyr.

— Le chemin est Fort difficile,
الدرب صعب قوی *éd-derb sa'ab*
qaouy.

FORT, FORTERESSE, قلع *qala'*;
برج *bourdj*, pl. برج *bouroudj*,
برج *borádj*. (*Voyez CHÂTEAU.*)

FORTIFICATION, تحصين *tahs-*
syn, استحكام *ístihkám*.

FORTIFIÉ, محصون *mahassoun*,
حصين *hosseyn*. (*Voy. AFFERMI.*)

Il a **FORTIFIÉ,** تشدد *techedded*,
حصن *hassann*.

— (encouragé). (*Voy. ce mot.*)

— Il s'est Fortifié, تحصن *ta-*
hassen.

— Il a été Fortifié, حصن *has-*
senn, hassenn.

FORTIN, برسير *qossayr*, برسير
brydj, قلیعه *qoleya'ah*. (*V. FORT.*)

FORTUNE (destin). (V. ce mot.)

— Bonne Fortune, بخت طيب *bakht tayeb*. (Voyez BONHEUR.)

— Mauvaise Fortune. (Voy. ADVERSITÉ.)

— (richesses), مال *mál*, pl. رزاق *ámouál*; رزق *rezq*, pl. رزاق *rízâq*, ارزق *érzaq*.

FORTUNÉ, مسعود *mess'oud*. (Voy. HEUREUX.)

FOSSE, FOSSÉ, حفرة *houfrah*, *hafrah*; خندق *khandaq*, pluriel كناديق *khenâdyq*; جورة *djourrah*, gourrah; جرف *djourraf*, *gourraf*, pl. أجراف *âdjraf*, *âgrâf*; فحات *fahát* (en berbère, تشرفت *tachersfah*, pl. تشرفتين *tachersfyn*).

— profonde, بهموت *behemout*.

— pleine d'eau, كلتة *keltah*, گلتة *guillah*.

FOSSOYEUR, صحاف *sahhâf*.

FOSTAT (ville anc. d'Égypte), فسطاط *Fostâtt*; c'est maintenant le Vieux Kaire. (Voy. ce mot.)

FOU, مجنون *medjnoun*, *megnoun*, pluriel مجانين *medjânyn*; محبول *mahboul*, جاهل *djâhel* (en berbère, يونسف *youchesf*; أمجنون *âmedjnoun*, pl. أمجنونين *âmedjnounyn*; ايمسلاوب *âmesloub*, plur. ايمسلاوب *tymeslâb*). (Voy. INSENSÉ.)

— Le Fou se moque du sage, المحبول يسخر على العاقل *el-mahboul yeskher a'lâ el-a'âqil*.

— Hôpital des Fous. (Voy. HÔPITAL.)

FOUAH (v. d'Égypte, l'ancienne Metelis), فوه *Faouéh*, *Faouah*.

FOUAH (Alisary), فوه *Fouah*.

FOUDRE, رعد *ra'ad*, plur. رعود *ro'oud*; صاعقه *sâ'aqah*, صاعقه *sâhqah*, صاعقه *sahâqah*, برق *barq*, بارق *baraq* (en berbère, صعقه *sa'aqah*).

FOUET, كورباج *kourbadj*, *kourbag*, قرباج *karbâdj*, قرباج *qourbâdj*, *qarbâdj*, *qrabâdj* (d'où vient en fr. cravache), سوط *soult*, *saoult*.

Il a FOUETTÉ, شحط *chahatt*. (Voyez Il a FLAGELLÉ.)

— Il Fouettera, يشحط *ychahatt*.

Il a FOUILLÉ, نقش *naqach*, نقش *nqech*. (Voy. Il a CREUSÉ.)

— Il Fouillera, ينقش *ynqech*.

FOULÉ, مزحوم *mazhoum*.

Il a FOULÉ, زحم *zahem*, قصر *qassar*.

— aux pieds, زطم *zattam*, داس *dâss*, دعس *da'ass*.

— la terre, كبس *kabass*, ربص *rabass*.

— Il a Foulé le drap, قصر *qassar*.
FOULON (insecte), بو مقص *bou maqass*.
 — (apprêteur de draps), قصر *qassâr*.
FOULQUE (oiseau aquatique), الماء dedjâdjâh dê-l-mâ.
FOUR, فرن *fourn, forn*, pluriel فران *serân*; كوشه *kouchah*.
 — Four à chaux. (V. CHAUX.)
FOURBE, اچيل *âhyl*.
FOURBERIE, حيله *haylah, heyléh*, كيد *kyd*, غبن *ghobn*.
 Il a FOURBI, صقل *saqal*.
FOURCHETTE, شوك *chouk*, chouk; ملقط *melqatt*, ملقاط *mol-qâtt*, *melqâtt*, pl. ملاقط *melâqett*; مجك *medjekk*.
FOURMI, نمله *namléh, nemlah*, نمل *naml, neml*, pl. نمول *nemoul*, نمول *nemel* (en berbère, توطفت *taouetteft*, pl. تيوطفين *tyouettefym*).
FOURNAISE, اتون *âtoun*, pluriel اتونات *âtoundt*. (Voy. BRASIER.)
FOURNEAU, كانون *kânoun*, مجمار *moudjmâr*, مجمر *moudjmer*, pl. مجامر *medjâmer*; اوجاق *ou-djâq*, pl. اوجاقات *ouâdjâqât*.
 Il a FOURNI, كغسا *kefâ*, جعل *dja'al*, جاب *djâb, gâb*.

FOURRAGE, علف *aalf, aalaf*, علفه *aalfah*. (Voyez FOIN.)

— vert, ربيعه *rebya'*, ربيعه *reby'ah*, رطب *routtab, routtoub*, برسيم *barsym*. (Voy. HERBE.)

Il a FOURRAGÉ (été au fourrage), علف *aalef*.

Il a FOURRÉ, حشى *hachâ*.

— Il Fourrera, يحشى *yahchy*.

FOURREAU d'épée, غلاف *ghilâf*, pl. قراب *qorâb*, غلوف *ghoulouf*; قراب *qorâb*. (Voy. GÂINE, ÉTUI.)

FOURREUR, فرا *farrâ*.

FOURRURE, فروة *farouéh*, فروة *forouéh, forouâ*.

Il s'est FOURVOYÉ, اذتلف *ên-telif*. (V. Il s'est ÉGARÉ, Il a ERRE.)

FOYER. (Voyez FOURNEAU.)

FRACAS, شـمطه *châmallah*, طليق *talyq*. (Voyez BRUIT.)

FRACASSÉ. (Voy. BRISÉ.)

Il a FRACASSÉ. (V. Il a BRISÉ.)

FRACTION, تكسير *teksyr*, plur. تكاسر *tekâsser*; كسور *koussour*.

FRACTURE. (Voy. BRISURE)

FRAGA (v. d'Esp.), افراغه *Éfrâ-gha*.

FRAGILE, قابل التفسير *qâbel êl-teksyr*, فاني *fâny*.

FRAGILITÉ, القوة *khass êl-qouéh*, ضعف *da'f*.

FRAGMENT, قطع *qatta'ah*, plur. قطع *qatta'*, *qitta'*; شقفه *cheqfah*, بضعه *bedda'ah*, *bidda'ah*.

FRAICHEUR, طراوة *tarâouéh*, برد *bard*, *berd*, برودة *bouroudah*.

FRAIS (adj.), طري *bârid*, طراوى *tary*, *tery*, *try*, طارى *târy*, طراوى *tarâouy*, *sém.* طريه *taryah*, *taryéh*, *teryah*, *tryah*.

— De l'eau Fraiche et pure, ماء طريه وصفيه *mâ taryah ou safyah*.

FRAIS (subst.), برد *berd*, *bard*.

— Il a pris le Frais, تبرد *tebar-red*, شتم الهوا *chamm él-haoué*.

FRAIS (dépense), مصروف *masrouf*, pl. مصروفين *masroufsyn*, مصاريق *messâryf*; كلفه *koulséh*, نفق *nefq*, نفقه *nefqah*, خرج *khardj*.

— A mes Frais, بنفقى *be-nefq-y*.

— A leurs Frais, بنفقتهم *be-nefqet-houm*, بصرفهم *be-sarf-houm*.

FRANC (adj.), sincère, نصيخ *nessyh*, صديق *sahyh*, صديق *sadyq*, أمين *âmyn*, دوغرى *doghry*.

— (Européen), فرنجى *frendjy*, *frandjy*, *franguy*, pl. أفرنج *âfrandj*, فرنجيه *frandjyéh*, *franguyéh*. (Voy. EUROPÉEN.)

— Le quartier des Francs, حرقة *hart él-franguy*.

— Un Franc (monnaie), فرنك *frank*.

FRANÇAIS, فرنسيس *franysy*; فرنساوى *fransâouy*, *sém.* فرنساويه *fransâouyéh*, plur. فرنساويته *fransâouyyéh*; فرانسيز *frânsyz*.

— Comprends-tu le Français? انت ماشى تفهم الفرانسواى *ént mâchy tefhem él-Frânsâouy?*

— Où as-tu appris le Français? علمت الفرانسواى فاين *séyn aa'lemt él-Frânsâouy?*

— Il n'entend pas le Français, هو ما فهم شى الفرانسواى *hou mlé fehém chy él-Frânsâouy*.

— Parles-tu le Français? بتكلم بالفرانسواى *betekellem bi-'l Frânsâouy?*

FRANCE, فرانس *Fransah*, فرانس *Frânsá*, فرانس *Fransá*.

FRANCHEMENT, صيحا *sahyhán*. — Pour te parler Francement, حتى اقول لك الصحيح *hattâ áqoul l-ak és-sahyh*.

Il a FRANCHI, تعدى *ta'addâ*.

FRANCHISE (véracité), صدقه *sadqah*, كرم *kerem*, نصح *nesshah*, سخاوة *sekhdâouéh*.

— de droits, de taxes, معافه *mo'áféh*. (Voy. EXEMPTION.)

— En Franchise, معافاً *mo'afân*.
 FRANÇOIS (nom pr.), فرنسيس *Fransys*.
 FRANCOIS, بوزراد *bou zerrâd*,
 افوف *áfouf*, دراج *derrâdj*.
 FRANGE, ذيل *deyl*, pl. اذيال *adyâl*;
 فتول *fetoul*; طرف *terf*, pl. اطراف *âtrâf*.
 FRAPPÉ, مضروب *madroub*, مطروق *matrouq*,
 مدقوق *madqouq*.
 Il a FRAPPÉ, خبط *khabbatt*, ضرب *darab*,
 دراب *drab*, دروب *drob*. (Voy. Il a BATTU, Il a BÂTONNÉ, Il a FLAGELLÉ.)
 — Il Frappera, يضرب *ydrob*.
 — Il a Frappé à la porte, دق *daqq*,
 دق دق *daqdaq*, دو دق *doqdoq*.
 — Il Frappera à la porte, يدق *ydoqdoq*.
 — Frappe à la porte! دق الباب *doq el-bâb!*
 — Frappe-le! اضربه *âdroub-ho!*
 — Il m'a Frappé, ضربني *darabny*.
 — Ils se sont Frappés l'un l'autre,
 تضاربوا *teddârebowâ*.
 — Il a été Frappé, انطرق *ântaraq*,
 انضرب *ândarab*.
 FRAPPEMENT, تضويب *tedryb*. (Voy. COUP.)

FRATERNEL, اخوي *âkhaouy*.
 Il a FRATERNISÉ, تآخو *tâkhaou*.
 FRATERNITÉ, أخوة *âkhououah*, أخوة *âkhouéh*, أخويه *âkhouyéh*.
 FRATRICIDE, قاتل أخوة *qâtel âkhou-ho*.
 FRAUDE, غش *ghech*, سرقة *scr-qah*. (Voy. FOURBERIE.)
 Il a FRAUDÉ, مكر *makar*, خلب *khalab*,
 خلب *khallab*, سرقة *saraq*.
 FRAUDEUR, سارق *sâreq*, سراق *serrâq*.
 FRAYEUR. (Voy. CRAINTE, EFFROI, ÉPOUVANTE.)
 FRÉGATE, فرسقاطه *fergâtah*, فراجتا *frâgattâ*.
 FREIN, لجام *lodjâm*, *logâm*, pl. لجم *ledjoun*, *logoum* (en herb.,
 الكام *elgâm*, pl. الكامن *elgâmen*). (Voy. BRIDE.)
 FRÊLE. (V. FAIBLE, FRAGILE.)
 FRELON, زنبور *zenbour*.
 Il a FRÉMI, ارتعب *raddj*, ارتعب *ërta'ab*,
 لجب *ledjeb*.
 — Il Frémira, يرتعب *yrtâ'ab*.
 FRÉNÉSIE, جنان *djenân*. (Voy. FOLIE, DÉMENCE, DÉLIRE.)
 FRÉNÉTIQUE. (Voy. FOU.)
 FRÉQUENT, كثير *kethyr*, *kelsyr*, موجود *moudjoud*, حاضر *hâdder*.

FRÉQUENTATION, خلاطة *khelát-téh*, *kheláttah*.

Il a FRÉQUENTÉ, خالط *khdlatt*, عشر *a'deher*, عمر *a'mmer*.

— Il Fréquentera, يعاشر *ya'd-cher*, يعمر *ya'mmer*.

FRÈRE, أخ *ákh*, أخو *ákhou*, خو *khou*, *khaou*, خای *kháy*, pl. اخوان *ákhouán*, *ékhouán*, أخوة *ákhouéh*, *ékhouéh*, أخوة *ákhouet*, *ákhout*, *ékhouát*, *ékhout*, خوت *khout*, خيوة *khyouéh* (en berb., اغما *ágmá*; اثمات *áth-máth*, pl. اثمائن *áthmáthenn*; اگمس *ágmess*).

— Frère aîné. (V. AINÉ.)

— Frère utérin, شقيق *chaqyq*.

— Frère cadet, الاخ الصغير *él-ákh és-saghyr*, *él-ákh és-sogheyr*.

— Comment se porte ton Frère?

ايش حال اخوك *éych hál ákhou-k?*

اي شي حال خاك *éy chyhál khá-k?*

FRET, كره *keréh*, كرا *kerá*, *kirá*, كره اليركب *kiret él-merkeb*.

Il a FRÉTÉ un vaisseau, كرا *kerá*.

— Il Frétera une barque, يكرى مركب *ykrey merkeb*.

FRIAND, لذيد *lezys*, *ledyd*.

FRIANDISE, لذة *lezéh*, pl. لذاذ *lezáz*; حلوة *halouéh*, pl. حلوات *halouát*; نفيس *nefáyss*.

FRICASSÉE, تسقيية *tesqyéh*, ياخنى *yákhny*.

FRIPIER, دلال *dellal*, pl. دلالين *dellályn*; چاقجى *tchelloqdjy*, pl. چاقجيه *tchelloqdjyah*.

FRIPON, سراق *serráq*. (Voyez FILOU, FOURBE.)

Il a FRISÉ, جعد *dja'ad*.

FRISSON, برديه *bardyéh* (en berbère, ايتيركيكى *ýttergygygy*).

FRIT, مقلى *mokly*.

Il a FRIT, قلا *qalá*, *qlá*, قلى *qaley*.

— Il Frira, يقلى *yqly*.

FRIVOLE, باطل *bátel*, بطل *battál*.

FRIVOLITÉ, بطاله *battléh*.

FROID (s.), برد *bard*, *berd*, *bered*, اسيمد *beroudeh* (en berb., اسيمد *éssymmid*, اسيميد *ássemmydd*).

— (adjectif), بارد *báred*, *bárid*, باريد *báryd*, بردان *berdán*, *fém*.

بارده *báradah*, بردانه *berdánéh* (en berb., سهاظ *sammázz*, pl. سهاظين *sammázzyn*).

— Le temps est Froid, هوا بارد *haoué bárid*.

— Il a eu Froid, تبررد *teberred*.

— J'ai Froid, انا بردان *áná berdán*.

- FROIDEUR.** (*Voy.* FROID.)
- FROISSÉ,** مكسّر *mokassar*.
Il a **FROISSÉ,** كسّر *kassar*.
- FROMAGE,** جبن *djeben, djoubn, djebn, guebn, جبنة djebnéh, guebnéh* (en berb., اڭوكلى *agougly*).
— Marchand de Fromages, جبان *djoubbân, djebbân, guebbân*.
- FROMENT.** (*Voy.* BLÉ.)
— Marchand de Froment. (*V.* BLATIER.)
- FRONDE,** متيلع *maqlaa, moglaa,* (en berb., يلى *ylly*).
- FRONT,** جببه *djebbah, djibbah, guebhéh, pl. جببهات djebbehât, djebbehym; جبين djebyn; sala'ah* (en berb., تونزا *teouensâ, تونزيون taouenzak, pl. taouenzyouenn*).
- FRONTIÈRE,** حدة *hedd, hedd,* pl. حدود *hedoud*.
- FRONTISPICE,** مقدمه *miqdâméh,* منظر *monzar, mondar, pl. مناظر menâzzer; قدام qouddâm*.
- FROTTÉ,** محكوك *mahkouk*.
Il a **FROTTÉ,** حك *hakk, مسس mass, mess, فرك frek*.
— Il Frottera, يفرک *yfress, يفرک yfrok*.

- FROTTEMENT,** حك *hakk, kek.*
- FRUIT,** فاكهه *fâkehah, fâkahah, fâkyah, pl. فواكه saouâkih, faouâky; ثمر thamr, themr, tsamr, plur. اثمار âthmâr, âtsmâr, ثمار themâr*.
— Fruit d'automne. (*Voy.* AUTOMNE.)
— d'été. (*Voy.* ÉTÉ.)
— Fruits confits. (*Voy.* CONFITURE.)
— Les Fruits de la terre, غلات *ghellât, ghollât*.
- FRUITIER** (adj.), مثمر *mothamer*.
— Arbres Fruitiers, العله *sedjour dê'l-ghollah*.
— (marchand de fruits), فوكهه *feoukahy*.
— (marchand de légumes), بقالى *baqqâly, خضار khaddâr*.
- FRUSTRÉ,** معدوم *ma'doum*.
Il a **FRUSTRÉ,** عدم *a'dem*.
- FUGITIF.** (*Voy.* FUYARD.)
Il a **FUI,** فر *ferr, هرب hareb, harab, رحل rahel, باعد bâ'ad*. (*V.* Il a ÉVITÉ.)
— Fuis! روح *rouh! ارهل êrhel* (en berb., اروحل *êrouhel*)!

— Il a fait Fuir, هزيم *hezem*,
 هرب *harrab*, هرب *teffer*.

— Il a Fui (en parlant d'un vase).
 (Voyez Il a COULÉ.)

FUITE, هرب *harabéh*, هرب *horb*,
 herb, فرار *firár*, فر *ferr*, هجرة *hedj-*
rah, هجره *hedjréh*.

— Il a pris la Fuite, انهزم *én-*
hezem, صبح *savy*. (Voy. Il a FUI.)

— Il a mis en Fuite, هجج *he-*
djadj. (V. Il a fait Fuir.)

FULMINANT, بارق *bâreq*, bâriq.

FULMINATION, تبريق *tebryq*.

Il a FUMÉ, دخن *dakhan*.

— la terre, زبل *zabal*.

— une pipe, شرب قضيب *cha-*
rab qaddyb, شرب سبسي *charab*
sebsy, دخان شرب *charab dokhân*,
 شم داويد *chemm dáouáyéh* (en berbère,
 اثوع دخان *ítsou' dokhân*).

— Il Fumera, يشرب دخان
yshrob doukhân.

— Fume! اشرب دخان *éshrab*
dokhân (en berbère, اثوع دخان
tsou' dokhân! tseou' *dokhân*!
 زفوف *zafouf*)!

— Je Fume, انا شارب دخان
ená chárèb dokhân (en berb., اثوعك
ítsou'ag, ادثوعغ *ádtseou'agh*).

— Terrain Fumé, مزابل
zerou' mozabbel.

FUMÉE, دخان *dokhân*, *doukhân*,
 دخان *dokkhân*, plur. دخاخين *de-*
khákh'yn; دخنه *dokhnéh*, عبي *a'by*
 (en berbère, ابو *ábbou*).

FUMERON, فحم داخن *saham*
dákhenn.

FUMETERRE (plante), شادسترة
cháhterah, cháhteréh.

FUMEUX, مبخر *mobakkher*.

FUMIER, زبل *zebel*, زبله *zebléh*,
 مزبله *mezoblah*, *mezbelah*.

FUNAMBULE, جانباز *djânbáz*.

FUNÈBRE, جنايزي *djenáyzy*.

FUNÉRAILLES, ميت *meyyt*.
 (Voyez ENTERREMENT, ENSEVE-
 LISSEMENT.)

— Il a fait les Funérailles, جنز
djenaz, ناح *náh*. (V. Il a ENTERRÉ,
 Il a ENSEVELI.)

FUNÉRAIRE. (Voyez FUNÈBRE.)

FUNESTE, مشوم *mechoum*,
 بالويل *bé-l-oueyl*, مصيب *mossyb*.

— Au pauvre le besoin pressant,
 au riche l'avidité Funeste, للفقير
 العازة الشديك الملزومه وللغني
 العازة الشديك الملزومه
 المشومه *li-'l-faqyr él-*
a'ázéh éch-chedydéh él-melzouméh,
 او لي الغني التمامه المشومه
 المشومه *ou li-'l-g'hany ét-temá'ah él-mechou-*
méh.

FUREUR, غصب *ghadb*, خشم *khichm*, تهور *teheouer*.

FURIEUX, غضيب *ghaithiyb*, غضوب *ghaddoub*.

FURONCLE, دتمال *demmlâh*, دتمال *doummâl*. (Voy. ABCÈS.)

FURTIF, خفي *khafty*.

FURTIVEMENT, خفياً *khaftyân*, بالاختفا *bi-l-ikhtifâ*. (Voyez En CACHETTE.)

FUSEAU, مغزل *moughzel*, *meghzel*, *maghzel* (en berbère, تمغزلت *timoghzelt*, *timaghzelt*).

FUSÉE, فشكه *fechkèh*, *fechèkah*, *fehèkah*, pl. فشكات *fehèkât*, *fehèkât*, فشك *fehck*.

FUSIL, مكحله *mekahalèh*, *mokèhelah*, مكحاله *mokahâlah*, *mokèhâlah*, pl. مكحائل *mokahâl*, مكحلات *mokahelât*; بندوقيه *bendouqyah*, pl. بندوقيات *bendouqyât*; بندقيه *bendouqyèh*, *bendouqyah*, plur. بندقيات *bendouqyât*; تفنك تفنك *toufenk*, تفنك *toufenk* *toubenk* (en berbère, ثمكحله *thimakahalah*). (Voy. CARABINE.)

— Canon de Fusil, جابه *djâbah*, *gâbèh*, pl. جابات *djâbât*.

— La batterie d'un Fusil, زناد *zenâd* *dé-l-mokèhelah*. (Voy. Chien de Fusil.)

— Bois de Fusil, قنداق *qondâq*, قندوق *qondouq*. (Voy. BOIS.)

— Fabricant de bois de Fusil, قندقجي *qondaqjy*.

— Pierre à Fusil. (Voy. PIERRE à feu.)

— La baguette d'un Fusil, مدك *medekk* *dé-l-mokèhelah*.

— Fusil à aiguiser les couteaux, مستحد *mostehadd*.

— Il a tiré un coup de Fusil, سيب بندقيه *sayyeb bendouqyèh*.

FUSILIER, بندوقي *bendouqy*, pl.

بندوقيين *bendouqyyah*, بندوقيه *bendouqyyin*; تفنكجي *toufenkdjy*, pl.

تفنجيان *toufenkdjyân*; تفنجي *toufenkdjy*, تفنجي *toubendjy*, *toubenguy*, pl. تفنجيه *toubendjyèh*.

Il a FUSILLÉ, ضرب ببندقيه *darab be-bendouqyèh*.

— On le Fusillera aujourd'hui, النهار ده يصبوه ببندقيات *énahâr déh ydrobou-ho be-bendouqyât*.

Il a FUSTIGÉ, ضرب بالسوط *dareb be-s-soutt*. (Voy. Il a FLAGELLÉ.)

FUTAINÉ, بسمه *basmah*.

FUTUR, مستقبل *mostaqbel*.

FUYARD, هراب *hâreb*, هرابان *herbân*, سايب *sâyib*, هراب *harrâb*.

G

G : cette septième lettre de l'alphabet français est rendue en arabe par différentes lettres. D'abord, la cinquième lettre de l'alphabet arabe, *djym*, ج, qui a en arabe littéral la prononciation de **D**, prend dans les dialectes vulgaires celle du **G** français dans *gène*, et, surtout en Égypte et en Barbarie, celle de notre **G** dur dans *gain*; dans ce cas, les Moghrébins marquent souvent cette lettre de trois points, de cette manière : غ et غ.

2° La dix-neuvième lettre de l'alphabet arabe *ghaym*, غ, vingt-et-unième de l'alphabet moghrébin, a le son de **GN**, c'est-à-dire à peu près **R** grasseyé des Provençaux;

3° La vingt-et-unième de l'alphabet arabe, vingt-troisième de l'alphabet moghrébin *qāf*, ق, se prononce *qāf*, ou **G** dur dans la plupart des provinces de l'Égypte, et chez les peuplades barbaresques, où elle est aussi marquée de trois points : ق, et quelquefois ق.

4° Enfin les Moghrébins pronon-

cent aussi souvent, par le **G** dur, la quatorzième lettre de leur alphabet, *kef*, ك, vingt-deuxième de l'alphabet arabe, et, dans ce cas, ils la marquent aussi de trois points, de cette manière : ك.

GABARRE, غبارة *ghabārah*.

GABELLE, مكس *maks*, pl. مكاس *makāss*; غفر *ghafer*, جهرك *djomrouk*, *gomrouk*. (Voy. IMPÔT.)

— Employé de la Gabelle, غفري *ghafery*, وداد *reddād*, أمين *āmyñ*.

GABÈS (v. d'Afr.), قابس *Gábess*.

GABRON, متوس *metris*, طوقه *terqah*.

GABRIEL (n. pr.), جبرائيل *Djebráyl*, *Guebráyl*, جوبران *Djoubrán*.

GÂCHE de serrure, رزة *rezah*, *rezéh*, pl. رزات *rezát*.

La **GÂCHE** de plâtre, خمر الجبس *khammar el-djôss*.

GADAMÈS (v. d'Afr.), اقدامس *Éqdámess*, ادامس *Adámess*.

GAF. (Voy. **G**, **QAF**.)

GAGE (arrhes, nantissement),

عربون *aareboun*, ربون *reboun*;
 رهين *rehenn*, رهين *rehyn*, pl. زهون
rohoun; رهينه *rehynéh*.

— Il a donné en Gage, رهين
rahann, عربين *a'rabenn*.

— Il a été mis en Gage, ارتهين
éritchenn.

— Il a reçu en Gage, استرهين
ésterhenn.

GAGES (salaire), اجرة *ádjrah*;
 جامكيات *djámkyah*, pl. جامكيات
djámkyát, جوامك *djouámek*; كراه
keréh, كراه *keré*, علوفه *ou'loufah*,
 تواب *touáb*. (V. APPOINTEMENTS.)

Il a GAGÉ (parié), تخاطر *tekhát-*
ter, تراهن *teráhenn*.

— Il Gagera, يتخاطر *ytkhátter*.

— Je Gage avec toi le double,
 اتراهن معك قدوة و طريقتين
étráhenn ma'ak qadd-ho ou laryqeynn.

— Gageons deux piastres ensemble,
 تراهن انا و اياك على غروشين
netráhenn aná ou éyák a'lá ghrou-
cheyn.

GAGEURE, رهنه *rehenéh*.

Il a GAGNÉ de l'argent, كسب
kassab, *kesseb*, *kseb*, ربح *rabah*.

— Il Gagnera de l'argent, يكسب
ykseb, *yekseb*.

— Il a Gagné la victoire, غلب
ghalab, *ghaleb*.

— Il Gagnora la victoire, يغلب
yghaleb, *yghleb*.

— Il a Gagné un lieu, قرب *qarab*,
 سمت على *semett a'lá*.

— Nous n'avons rien Gagné au-
 jourd'hui, ما كسبنا شي اليوم *má*
kesseb-ná chy él-youm.

— Tu n'y Gagneras que de la
 peine, ما تكسب شي فيه الا تعب
má tekseb chy fy-hi éllá taab.

— Il a cherché à Gagner,
 استكسب *éstakseb*.

GAI, انيس *ányss*, جويد *djovuy-*
yed, مسرور *mesrour*, رضى *reddy*.
 (Voy. CONTENT, AISE, JOYEUX.)

— Il a été Gai, فرح *ferah*.

GAILLARD, ناصح *nássih*, منيع
meny', كيفي *keyfy*.

GAIN, مكسبه *maksebah*, *makse-*
béh, فايل *féydeh*, اكتساب *íktissáb*,
 ربح *robh*, *rebah*, زباج *rebáh*,
 منتش *mekseb*, ارباج *érbáh*, مكسب
montech.

— Il n'y a pas de Gain dans cette
 affaire, هذه المصاحه ما فيها ربح
hadah él-moslahah má fy-há rebah.

GAÏNE, كراب *qoráb*, كراب
keráb; غمد *ghamd*, *ghomd*, pluriel
 اغمد *íghmád*; غلاف *gheláf*, plur.
 غلافات *ghoulouf*, غلوف

gheláfát. (Voy. Boîte, Fourreau.)

GAINIER, غيَّاد *ghammád*.

GALTÉ, فرح *ferh*, فرحة *ferahah*,

إبتهاج *ibtihádj*, أنبساط *nbissátt*,
إنشراح *inshiráh*, بشاش *becháchah*,
إنفتاح الصدر *infeiaáh es-sadr*. (Voy.
CONTENTEMENT.)

— De Galté de cœur, من خاطرة
min khátt-r-ho.

GALANT, لطيف *lattyf*, pluriel
louttáf, چلبى *ichéléby*.

La GALE, جرب *djereb*, *djereb*,
جرباب *ghoráb*, جرباش *ghoráb*,
gueráb (en berbère, أججيد *ádjid-
djyd*, أججَاد *ádjeddjád*, مَجْجُوط
medjhout).

— Il a eu la Gale, جرب *djarab*.

GALÈRE, ساعونه *sá'ounah*;
صاعونه *sá'ounah*, *sá'ounéh*, plur.
صواعين *saouá'yin*; غراب *ghoráb*,
pl. غرابَات *ghorábát*, أغربه *ágherbah*.

GALERIE, ممشا *mimchá*, اسطوان
éstouán, دربوز *derbouz*.

— La Galerie (les personnes pré-
sentes, احباب *djemá'ah*, احباب
éhbáb, المحضرين *él-mohadderyn*.

GALÉRIEN, قَادِق *qaddáq*, قَادِق
qádeq, مجرم *madjrem*.

GALETTE, قرصه *qoreah*, plur.
قراص *qoráss*, قرص *qorass*.

GALEUX, جربان *djerebán*, guer-
bán, f. جربانه *djerebánah*; اجرَب
ádjreb.

— Une brebis Galeuse en gâte
une autre, النعجة الجربانه تعدى
لآخرى *én-naadjah él-djerebánah
te'addey-'l-ókhra*.

GALHAUBAN (terme de marinc),
ستراجو *strádjou*, *strádjó*.

GALICE (prov. d'Esp.), جليقيه
Djelyqyah, جاليقيه *Djálykyah*.

GALICIEN, جاليقي *Djályqy*.

GALIEN (n. pr.), جالينوس *Djá-
lynous*.

GALION, غليون *ghalyoun*.

GALIOTE, غليوطه *ghalyouttah*,
غليطه *ghalyttah*.

Noix de GALLE, عصفه *a'sfah*,
عصفه *a'sfah*, pl. عصفَات *a'sfát*,
عص *eu'sess*.

GALOCHE, قَتَقَاب *qotqáb*, pl.
قتاقيب *qetáqyb*.

GALON, شريط *cherytt*, pl. شروط
chouroutt; شرت *chert*.

— de soie, شلته *chelléh*, *chellah*.

— d'orou d'argent, قاصب *qassab*.

GALOP, رمح *ramèh*, *ramh*, رفض
raqodd, *raqd*, طرد *terd*.

Il a GALOPÉ, رمح *ramah*, رفض
raqqad, طرد *tarad*, دنى *denná*.

— Il Galpara, يرقص *yerqedti*,
يدنتي *ydenney*.

GAMBADE, رقص *raqs*, تنظيط *tan-nyll*. (Voyez SAUT.)

Il a GAMBADÉ, رقص *raquss*, نظيط *natt*.

GAMELLE, صينييه *seynyah*, صوي-
نيه, pl. صواني *seouányi*.

— de bois, جملطه *djalmah*, جملطه
djáltah.

— Petite Gamelle, صوييه *souy-nyéh*.

GAMME, نشان موسيقى *nichân moussiyy*.

GANGRÈNE, اكله *âkiléh*, *âklah*,
شقيفه *cheqyfeh*.

GANT, قفاز *qafâz*, قفز *qafz*, pl.
قفزان *qafzân*; شراب ذا اليد *chor-
râb dê-l-yd*; كفوف *keff*, pl.
kefouf.

GANTIER, قفاز *qaffâz*, صانع
القفاز *sânè-l-qafâz*.

GARANCE, قوة *fououah*, *fouah*.

GARANT, ضامن *dâmenn*.

Il a GARANTI (caché), ستر *satar*,
تدترق *tedarraq*.

— (cautionné), ضمن *damann*.

— Il s'est GARANTI, نفسه تدترق
tedarraq nafs-ho, اجتنب *edjleneb*.

— Tu me GARANTIS qu'il est bon;

تضمن به اتي هو مليح *teddamenn
bi-hi êlly hou melyh*.

GARLETTE DE RIS (t. de mar.),
تورسلون *torselounn*, *torselonn*.

GARÇON, صبيان *saby*, pl. صبيان
sabyân; فتى *stey*, *fety*, pl. فتيان
fetyân; افتا *eftâ* (en herb., اقشيش
âqchych, مزين *mozayn*). (F. FILS,
ENFANT.)

GARDAYÉH (v. d'Afr.), غردايه
Ghardâyéh.

GARDE (s. fém.), حفظ *hifz*.

— (s. m.). (Voy. GARDIEN.)

— (sentinelle), عاس *a'âss*, pl.
عاسيس *a'ssyss*; عساس *a'ssâs*,
pl. عساسين *a'ssâssyn*.

— champêtre. (V. CHAMPÊTRE.)

— des troupeaux, رعايه *ra'âyah*.

— A la Garde de Dieu, علي باب
سخرت الله *a'la bâb Allah*,
سوخورت الله *sy
émân Allah*.

— Il a monté la Garde, عس *a'âs*.

— Il a pris Gardè, زد بال *redd
bâl*; اخترز *chteraz*.

— Men ami, prends Garde à toi!
يا خاي زد بالك لنفسك *yâ khâ-y
rodd bâl ak li-nafs-ak!*

— Prends Garde de tomber!
زد بالك لا تنطيح *rodd bâl ak-lâ
tellyh!* (Voy. GARE!)

GARDÉ, محروس maharouss, mahrouss, محفوظ mahfouz.

— La ville bien Gardée, المدينة المدنيه el-medynéh.el-mahrousséh.

Il a GARDÉ, حفظ hafadd, hafedd, hafazz, hafezz, حاش a'üss, حاش hách, حرس haress, حرز harez, he- rez (en berb., ايشف t'ychaf.

— Il Gardera, يحرز yehrezz.

— Il s'est Gardé, حادر hadar, hader, احترز éhtaraz. (Voy. Il a pris Garde, Il s'est Garanti.)

GARDE-ROBE (cabinet, armoire). (Voyez ces mots.)

— (lieux d'aisances), ششمه chich-méh, chichmah, ششوما chichmá, كنيف kányf, مستبراج mestráh, مطهر moutáhar. (Voy. LATRINES, COMMODITÉS.)

GARDIEN, حافظ háfezz, pluriel حفظان hefzán; حفيظ hafyzz, ناظر háress, حارز hárez, ناظر názir, مستحفظ mostahfezz.

— des jardins. (Voyez Garde-champêtre.)

GARE! عندى a'nd-ak! a'nd-ek! عليك a'lay-k! بالك bál-ak! bál-ek! خذ لك khod la-k! خاره ghárah! اياه لك! ارجع érga! وردة ouardah!

áyáh-la-k! (Voyez Prends Garde!)

— Gare devant toi! على وجهك a'lá oudjh-ak! على وشك a'lá ouch-ak! على عيونك a'lá ou'youn-ak!

— Gare derrière toi! على ظهرك a'lá dahr-ak!

— Gare à droite! على يمينك a'lá ymyn-ak!

— Gare à gauche! على شمالك a'lá.chemál-ak!

Il s'est GARÉ, حيج hayadj. (Voy. Il s'est Garanti.)

Il s'est GARGARISÉ, فرح ghar-radd, gharodd, فرغر gharghar, تغرغر tegharghar, مضجع madmadd.

Il a GARGOUILLÉ, ببح balkh.

GARIAN (mont. d'Afr.), غريان Gharyán.

GARNEMENT, ميشوم mychoum, خرج القتل cheytán, شيطان khardj, el-gail, معرس ma'arrass.

Il a GARNI, رزق a'mar, رزق rez-zag, لبس lebbess.

GARNISON, محافظه moháfeddéh, moháfézzéh, محارسة moháresséh, جند djend, عسكر a'sker.

GARNITURE, حرج hardj.

GARROTTÉ, متكتف moikattef.

Il a GARROTTÉ, قيد qeyyed, كتف

kattaf, *chedd*, *hazzam*, *hazzem*.

— Il Garrottera, *yhazzem*.

Il a GASPILLÉ. (*Voyez* Il a DIS-
SIPÉ, Il a GATÉ.)

GATÉ, *mofessed*, *عاطل*
a'attel, *khámedj*, f. *خامجة*
khámedjah.

Il a GATÉ, *fassad*, *fessed*,
aattal, *tekhakkh*, *عدى*
a'ddā, *a'ddey*.

— Il Gâtera, *yfessed*,
ya'ddy.

— Il s'est Gâté, *debel*, *zebel*,
khamm, *a'ual*, *foukher*,
tefoukher.

— La viande s'est Gâtée, *khamm*
él-laham.

GATEAU, *qors*, *qorass*,
qorass, pl. *qorass*,
fouttourah, pl. *fouttyr*,
halaouéh, *halaouah*, pl. *halaouát*,
halaouét (en berbère, *refyss*).

GAUCHE, *chemál*, *yssar*
(en berbère, *zelmád*,
él-házou).

— La main Gauche, *éch-chemál*,
él-yed éch-che-

mál, *él-yed él-yssar* (en
berbère, *ázelmádd*).

— A Gauche, *a'lā*
éch-chemál, *عن شمال*
a'n chemál,
من يسار
men yssár.

— A ma Gauche, *على*
a'lā chemály, *ليسارى*
l-yssár-y,
بيسارى
be-yssár-y.

— A ta Gauche, *ع*
a'lā chemál-ak, *يسارك*
yssár-ak.

— A sa Gauche, *فى*
fy yssár-ho.

— De droite à Gauche, *من*
min él-ymyn ilā él-yssár
(en berbère, *thémán*
zelmád).

— De Gauche à droite, *من*
min éch-chemál
ilā él-ymyn.

GAUCHER, *myásser*,
ايسراوى
éysráouy, plur. *ايسراويد*
éysráouyéh.

GAULE, *mestydjéh*, pl.
mesátydj. (*Voyez* BATON,
PERCHE.)

GAYTAH (mont. d'Afr.), *Gháyet*.

GAZ, *haouá*, *houé*, *ريح*
ryh, *بخار*
bekhár.

GAZAH (ville de Syrie), غَزَاةَ Ghazzah, Ghazzéh.

— Natif de Gazah, غَزَايَ Ghazzy, غَزَاوِي Ghazzáouy.

GAZE, بَرَنْجُوكَ broundjouk.

GAZELLE, غَزَالَه ghazál, غَزَالَه ghazáléh, ghazálah, pl. غَزَالَان ghazelán, غَزَال غazel (en berb., زَنْكَادَس, zankáds).

GAZETTE, غَاظَه gházetta.

GAZON, عَشْبَه eu'chbah, بَقْعَه be-qa'ah. (Voy. HERBE.)

Il a GAZOUILLÉ, غَرْدَه gharad, غَرْدَه gharrad, زَقْزَق نَغِي naghá, naghey, زَقْزَق saqzaq.

GAZOUILLEMENT, زَقْزَقَه saqzaqah.

GEAL, أَبُو زَرْنِيْقَ ábou zernyq.

GÉANT, جَبَّارَ djibbár, djebbár, pl. جَبَابِيرَ djebábyr.

GEBEL-AMOUR (mont. d'Afr.), جَبَلُ الْعَمُورَ Djebel el-A'mour.

GEBEL-ÉR-RESSÁS, جَبَلُ الرِّصْنِصَ Djebel ér-ressás (montagne de plomb).

GEDDAH (port de la Mekke), جَدَّةَ Djeddah, Djouddah, Gueddah.

— Natif de Geddah. جَدَّاوِي Djeddáouy, Gueddáouy.

GELÉ, جَلِيدَ djelyd, مَجْدَدَ mou-djelled, مَجْدَدَ moudjemmed.

Il a GELÉ (v. a.), جَهْدَ djammad, djemmed, guemmed.

— Il s'est Gelé, جَهْدَ djamaá, جَزَزَ djezaz, تَجْمَدَ tedjemmed.

— En Afrique, les rivières ne Gèlent pas, فِي دِيَارِ الْمَغْرِبِ لَا تَجْمَدُوا الْوَادَ la tedjemmedouá el-ouád.

GELÉE, جَمْدَ djemd, ثَلْجَ theldj (en berbère, أَغْرِيْسَ ághryss).

— blanche, صَرَّ sarr, رَاوِيَه ráouyah, مَلَّاحَ melláh.

GELINOTTE. (Voy. FRANCOLIN.)

GEMADY. (Voyez DJEMADY.)

Les GÉMEAUX (signe du zodiaque), بَرَجُ الْجُوزَا bourdj el-djouzá, bourg el-gouzá.

Il a GÉMI, نَاحَ nâh, بَكَ beká.

GÉMISSEMENT, نُوْحَ nouh, تَنْيْحَ tenyh, بَكَي beky, أَنْأَنَ énnán.

GÉNANT, صَادِعَ sádé'.

GENCIVE, لَحْمَ الْأَسْنَانِ lahm el-ísnán.

GENDRE, نَسِيْبَ nessyb, حَافِدَ háfed, صَهْرَ sohr.

Il a GÉNÉ, صَادِعَ sada'.

GÉNÉ, مَصْدُوعَ mesdou'.

GÉNÉRAL (adj.), عَامَ a'ámm, كَلِي kolly, عَمُومِي a'moumy.

— Le divan Général, الديوان العومى *éd-dyouán el-á'moumy*.

— En Général, كليسا *kollyán*, بالكلية *bi-'l-kollyéh*, بالهرة *bi-'l-marrat*, بالجملة *bi-'l-djemléh*.

— Un Général d'armée, صارى عسكر *ser el-aasker*, صارى عسكر *sáry a'sker*, رأس عسكر *ser a'sker*, قائد عسكر *ráss el-aasker*, امير عسكر *émyr el-a'sker*, جنرال *djenerál, guenerál*, pl. جنراليه *djenerályéh*; جننار *djenenár, guenenár*.

GÉNÉRALISSIME, امير الجيوش *émyr el-djouyouch, émyr el-djyouch*, صارى امير الجيش *émyr el-djyéh*, صارى عسكر الكبير *sáry a'sker el-kebyr*, صارى عسكر العام *sáry a'sker el-a'ámm*, بيلىر بيىك *beyler beyg*, سلطان كبير *soultán kebyr*.

GÉNÉRALITÉ, كلييه *hollyéh*.

GÉNÉRATION, ولك *ouladah, ouledéh*, مولد *mouled*, مولاد *moulád*, ميلاد *mylád*, توليد *touellyd*.

— L'acte de la Génération, النيك *én-nyk*, النكاح *én-nekáh*.

GÉNÉREUX, كريم *kerym*, عزيز *a'zyz*. (Voy. LIBÉRAL.)

GÉNÉROSITÉ, كريمه *kerm*, كريمه *keryméh*. (Voyez LIBÉRALITÉ.)

GÈNES (v. d'Italie), جنوة *Djenouah, Guenouah*.

GENÈT, رتم *retam, retam* (en espagnol, *retama*), نغرة *tohrah*.

— sauvage, رتم ذا الخلا *retam dé-'l-khalá*.

— sablonneux, رتم ذا الرمل *retam dé-'r-reml*.

— d'Espagne, حلفه *halfah*.

GENÉVRIER, عرار *a'raar*, عرار *a'ra'ár*, قوقلان *qouqlán*.

GÉNIE (intelligence), عقل *a'ql*.

— (être surnaturel), جن *djenn, gena, djinn, ginn*.

— Un mauvais Génie, عفرىست *a'fryt*, غول *ghoul*. (Voyez DÉMON.)

GÉNOIS, جنوى *Djenaouy*, جنويىز *Djenouyz, Djeneuzy*.

GENOU, ركبه *roukbah, rokbéh*, pl. ركاب *rekáb* (en berb., وفد *oufadd*).

— Coup de Genou. (V. COUP).

GENRE, جنس *djens*, pl. جنوس *djenous*; صنوف *snaf*, pl. اصناف *ásnaf*; نوع *nou'*, pl. انواع *ánou'*. (Voy. ESPÈCE.)

— Il est habile en tout Genre, فى كل نوع هو عاقل *fy koll nou' hou a'áql*.

— Le Genre masculin, الجنس المذكر *él-djens el-mozakker*.

— Le Genre féminin, الجنس الموانث *el-gens el-moudnneti*.

GENS (plur.), قوم ناس *nâss*, قوم *qoum*, قوم *qaum*.

— La plupart des Gens disent, قال اكثر الناس *qâl âkthar ên-nâss*.

GÉOGRAPHIE, جغرافيه *djoughra-fyah*, ذكر البلدان *dekr el-boldân*, ذكر البلدان *zîkr el-boldân*, جغرافيه *djaou'ra-fyah*, ذكر ذا البلدان *dekr dê'l-bol-dân*.

GEÔLE. (Voyez PRISON.)

GEÔLIER, حباس *habbâss*.

GÉOMÈTRE, مهندز *mehendez*, مهندس *mehendess*.

GÉOMÉTRIE, هندسه *hendessah*.

GÉOMÉTRIQUE, هندسى *hendessy*.

— Figure Géométrique, صورة هندسيه *souret hendeasyeh*, رسم هندسى *ressem hendessy*.

GÉRANIUM MUSQUÉ (plante), مسك الغريب *misk el-gharyb*.

GERBI (île d'Afr.), جربه *Djerbéh*, *Djerbih*.

GERGIS (port de cette île), جرجيس *Djerdjyss*, *Djirdjyss*.

GERME, نبت نبت *nébt*, pl. نبات *nebât*; سمك *semkh*.

Il a GERMÉ, نبت *nabatt*.

GERMINAL, جرمينال *Djermynâl*.

GERMINATION, تنبيت *tenbytt*.

GEZULAH (pr. del'emp. de Marok), جزوله *Djezoulah*, قزوله *Qezoulah*.

GHAYN, غين, nom de la dix-neuvième lettre de l'alphabet arabe, vingt-et-unième de l'alphabet moghrébin, ع (GH). (Voy. G.)

Le mont GIBEL, جبل النار *Djebel ên-nâr*, بركان *Bourkân*.

GIBIER, صيد *syd*.

GIBRALTAR (forteresse d'Esp.), جبل طارق *Djebel Târeq*, *Djebel Târiq*, جبل الفتح *Djebel el-feteh*, جبل عطار *Djebel a'ttâr*, ست البوغاز *Sît el-boughâz*.

GIGERY (port d'Afrique), جيجل *Djydjel*.

— Natif de Gigery, جيجلسى *Djydjely*.

GIGOT, فخذ *fakhd*.

— de mouton, فخذ العناني *fakhd êd-dány*.

GILET, منصوريه *mansouryah*, صدرية *sadryah*, *sadryéh*.

— sans manches, قشاب *gas-châb*. (Voyez VESTE.)

GIM, lettre arabe. (Voy. DJYM.)

GINGEMBRE, زنجبيل *zendjeyl*, سكينجبر *seguyndjeber*, زنبيل *zenzebyl*.

GIRGÉH (ville d'Égypte), جرجه
Djirdjéh, Guirguéh.

— Natif de Girgéh, جرجاوى
djirdjâouy, guirgâouy.

GIROFLE, قرنفل qaronsfoul, qo-
ronfel, عود ذا النوار a'oud dh-'n-
nouâr, قرنفله qoronsfeléh.

GIROFLÉE JAUNE, خيلى khayly.

GIROUETTE, عليم ذا الريح ou'-
leyym dh-'r-ryh, نيسان nyssân.

GITON, لوطى loutly (en berb.,
شمتة chematah).

GIZÉH (ville d'Égypte), جيزه
Djyzéh, Guyzéh, Djyzzah.

— Natif de Gizéh, جيزوى Djy-
zaouy, Guyzâouy.

— Les pyramides de Gizéh,
الهيروغليفيات el-herâmat
el-djyzaouyyât.

GLACE, جليد djelyd (en berbère,
اكرس égriss).

— de miroir, مرآيه merâyéh, mi-
réyah, المرآيه má dh-'l-mirâyah,
بنور المرآيه bnôr el-mirâyéh, المرآيه
bellour el-mirâyéh. (Voy. MIROIR.)

— La Glace d'un miroir repré-
sente l'homme tel qu'il est, بلسور
المرآيه يروى صورة للانسان
bellour el-mirâyéh yrouy
sourêl el-énsân methel-mâ hyé.

GLAIRE d'œuf, بياض البيضه
beyâdd el-beyddah, زلات zelât.

GLAIVE. (Voyez ÉPÉE, SABRE,
CIMETERRE.)

GLAND de chêne, بلوطه bellout-
tah, pl. بلوط belloutt (en espagnol,
bellota).

— d'ornement, شرابه cherrâbah.

GLANDE, ورم ouaram, ourem, pl.
اورام áourâm; ربه robbah. (V. AB-
CÈS.)

Il a GLANÉ, لحقط laqatt, حوش
haouach.

— Il Glanera, يلقط yelqott,
يحوش yaouch.

GLANEUR, لقاط laqqâtt, f. لقاطه
laqqâttah.

GLISSADE, زلقه zalqéh, zalqah,
pl. زلقات zalqât.

Il a GLISSÉ, زلق zalaq, زملط
zamlatt, زحلق zahallaq.

— Il a fait Glisser, زلق zallaq.

— Il Glissera, يزلق yezlaq,
يزملط yzmelett.

GLOBE, كرة korah (en berbère,
اسنيك assenyk). (Voy. BOULE.)

— Le Globe du monde, الكرة
الملكيه el-korat el-felekyéh.

GLOIRE, فخاره fikhârah, fikhâ-

réh, جلال *djelâl*, جلاله *djelâlah*,
guelâléh, عز *a'zz*, تناء *tenâ*, فخر
fakhr. (V. CÉLÉBRITÉ, HONNEUR.)

— Vaine Gloire, افتخار *iftikhâr*,
 مجد باطل *medjd bâttel*.

— La Gloire éternelle, المجد
 الدائم *el-medjd éd-dâym*, المجد
 لازلي *el-medjd el-âzely*.

— A la Gloire de Dieu, بحمد الله
be-hamd Allah.

GLORIEUX, فخير *fekhyr*, حميد
hamyd, مفتخر *mostekher*. (Voyez
 CÉLÈBRE, ILLUSTRÉ, RENOMMÉ.)

— Le nom de Bonaparte est Glo-
 rieux dans le monde entier, بونا بارتنه
 اسمہ مشهور في كل الدنيا *Bou-
 nâbârtéh ism-ho mechhour fy koll
 éd-dounyâ*.

Il s'est GLORIFIÉ, فخر *fekher*,
fakhar, تفخر *tefakher*, تعزز *tea'z-
 zaz*, تشرق *techerref*.

— Il a Glorifié, فخر *fakhar*,
 شكر *chakar*, cheker. (V. Il a LOUÉ.)

— Il a été Glorifié, انفسر *enfe-
 kher*.

— Il se Glorifie en lui-même,
 انه يفتخر في ذاته *yeftekher fy dát-ho*.

— Qui se Glorifie lui-même, le
 monde le méprise, من شكر نفسه

دتمه الناس *man cheker nafs-ho*,
dammet-ho én-nâss.

GLOSE. (Voyez COMMENTAIRE.)

La poule a GLOUSSÉ, قافت
 الدجاجه *qâqett éd-dedjâdjéh*.

GLOUTERON (plante). (Voy. BAR-
 DANE.)

GLOUTON. (Voyez GOURMAND.)

GLU, علق *a'lq*, دبق *dibq*,
 دبيق *debouq*. (V. COLLE, GOMME.)

Il a GLUÉ, دبق *dabbaq*.

Il a GOBÉ, استلقى *éstalqâ*,
 لقم نوح *nadah*, استنول
lagam. (Voy. Il a AVALÉ.)

GOBELET, قدح *qadah*, قبايه
qobbâyéh. (Voyez COUPE.)

— de métal, طاسه *tâssah*, plur.
 طاسات *tâssât*; زلافه *zelâfah*. (V.

GODET.)

GODET, فنجان *findjân*, *finjân*,
 pl. فناجين *fenâdjyn*, *fenâquyn*;

سكروجات *sekroudjah*, pl. سكروجات
sekroudjât, سكاريج *sekârydj*. (Voy.

GOBELET, TASSE, COUPE.)

GOELETTE, سكونه *sekounah*,
skounah.

GOG (n. pr.), جوج *Djoudj*, *Goug*,
 أجوج *Adjoudj*, *Agoug*.

GOINFRE. (Voy. GOURMAND.)

GOLFE, جون *djoun*, pl. أجوان *édjouán*; مجاز *madjáz*; خليج *khalidj, khalyg*, pl. خاليدجان *khalidjân*, جبيت *djebyt*, pl. جبايت *djebábyt*. (Voy. BAIE.)

GOLIATH (n. pr.), جلياد *Djelyád*, جالوت *Djálout*.

GOMARAH (nom d'une tribu berbère), غمارة *Ghomárah*.

GOMME, علك *aalk*, علق *aalq*, سمغ *semgh*, صمغ *samgh*, *semagh* (en berbère, ليك *lyk*).

— arabique, سمغ سنارى *semgh senáry*, صمغ عربى *samgh a'raby* (en berbère, تونين *tounyn*, ثميت *thamamt nátlah*).

— turique, سمغ طورى *semgh toury*.

— adragante, صمغ ادرجن *samgh ádradjan*, *samgh ádragan*.

— de Geddah, صمغ ججازى *semgh hedjázy*, *semgh hegázy*.

Il a GOMME, لزق بالصمغ *lezaq be-'s-samgh*.

GOND, رزة *rezzah*, *rezzéh*, pl. رزايز *rezáyz*; رتاج *retádj*; كرنبه *kernebah*, pl. كرانيب *kerányb*; سعور *sa'rour*; سقاطه *hoqq*, pl. حقاقي *heqáq*; سقاطات *saqáttah*, pl. سقاطات *saqáttát*; سيار *kaab*, pl. كعاب *ko'db*; syár.

GONFLÉ, مبشوم *mabchoum*.

Il a GONFLÉ, بشم *bechem*. (Voy. Il a ENFLÉ.)

— Il Gonflera, ينسفخ *ynfokh*, يبشم *ybchem*.

— Il s'est Gonflé. (Voyez Il s'est ENFLÉ.)

— Il se Gonflera, ينتفخ *yntefokh*.

GONFLEMENT, بشمه *bechmah*.

GORARAH (oasis d' Af.), قرارة *Qorárah* (en berb., تكرارة *Tegorárah*).

GORGE, GOSIER, حلق *halq*, pl. حلووق *houlouq*; كراجم *guerádjem*, غرغور *gharghour*, كركور *gargour* (d'où le fr. *gargariser*), زهر *zoher*; حلقم *helqoum*, pl. حلاقيم *heláqym* (en berb., اغرجون *ághirdjoun*).

— Nœud de la Gorge, رزة الحلق *— رزة djouzet él-halq*.

— L'intérieur de la Gorge, زلعده *zelo'mah*, جنجرة *djendjerah*, plur. جناجر *djenádjer*.

— (sein, mamelles). (V. ces mots.)

— Il a rendu Gorge, رذالى اخدة *redd álly ákhad-ho*.

GORGÉE, جغه *djoghmah*, شرقه *cherqah*; غبة *ghabbéh*, plur. غبات *ghabbát*; جرد *djera'ah*.

GOUDRON, قير *zest*, قير *qyr*, قاطران *gutrán*, *qetrán*, *qotrán*

(d'où vient le fr. *goudron*). (Voyez BRAI, POIX.)

Il a GOUDRONNÉ, دهن بالظفران *dehem bi-'l-qeltrán*, قیبر *qayyar*, زفت *zaffat*, قلفط *qalfatt* (d'où le fr. *calfater*), شحتم *chahham*.

GOUFFRE, نقه *neffah*, *nefféh*, pl: نقات *neffát*; لجه حویه *haouyéh*; لجه *loddjéh*, pl. لجه *lodjadj*.

GOUGE, دفره *defrah*, سگوربیه *sgourbyah*.

GOUJON, بوری *boury*.

GOULE (loup-garou), غول *ghoul*, غوله *ghoulah*.

GOULOT, زونه *zounah*.

GOULU. (Voy. GOURMAND.)

GOURDE, قرع *qarah*.

— (monnaie), قروش *qrouch*; غروش *ghrouch*, pl. غروشات *ghrouchát*; ریال *ryál*, pl. ریالات *ryálát*.

GOURMADE, لکمه *lakméh*, plur. لکمات *lakmát*. (Voyez COUP.)

GOURMAND, بطنانی *tofly*, طفلی *botnány*, شره *cherrah*, جوفانی *djoufány*, مراش *marrách*, آکیل *ákyí*, جنجیرانی *djendjerány*. (V. AVIDE.)

GOURMANDISE, شراره *cherárah*, جنجیره *djendjerah*.

GOURME, قرع *qara'ah*. (V. GALE.)

GOURMET, دواق *daououdq*.

GOUSSE, خروبیه *kharroubah*, pl. خروب *khourroub*; خروبیه *kher-noubah*, pl. خرنوب *khournoub*.

— d'ail, فص الثوم *fess ét-thoum*.

GOÛT, دوق *douq*, *deouq*, بنه *benmah*, طعم *taam*, طعمه *taamah*, *taaméh* (en berb., زيظ *zyddedd*).

Il a GOUTÉ, استدوق *éstedouaq*, استطعم *éstettaam*, داق *dáq*, دوق *daouaq*, طعم *taam*.

— Il Goûtera, يدوق *ydouq*, *yedouq*, يستدوق *yestetta'm*, يستدوق *yestedouq*.

— Goûte ce vin! هذا النبيذ *douq hadá ên-hebyd!*

— Je n'en ai jamais Goûté, ما داقت شي منه ابداً *ma dáqt chy min-ho ábadán*.

— Il a fait Goûter, دوق *daououaq*.

GOUTER (repas de l'après-midi), شرا *cherá*.

GOUTTE de liquide, قطرة *gottrah*, قطرات *gottréh*, pl. قطرات *gottrát*, قطر *gottr*; قطرات *gottrát*, pl. نقطات *noqtát*; نقطه *noqtáh*, pl. دموع *dema'ah*, دموع *demou'* (en berbère, تيمقا *tymeqqyt*, pl. تيمقا *tymiqqád*).

— de rosée, قطر النداء *gottr énnadá*.

— (maladie), نقرز neqraz, جمع الملوك ou'dja *él-moulouk* (m. à m. douleur des rois), عقال ou'qál, eu'qál.

— Il a eu la Goutte, تنقرز tenqerez.

— Goutte à Goutte, نقطه نقطه noqtah noqtah, قطرة قطرة qottrah qottrah, نقط نقط noqt noqt.

— Je n'y vois Goutte, انا اعتمى ána á'mmä fy hadá, هذا ما اقع فيه شى má áqcha' fy-hi chy, ما شوف شى حابه má chouft chy háguéh.

GOUTTEUX, متنقرز motanqerez.

GOUTTIÈRE, قناه áfryz, مزاريب mezráb, pl. مزاريب mezáryb; قساطل qestál, pl. قساطل qessátel; سبالا sebbáléh, pl. سبالا sebbálát.

GOUVERNAIL, دمان demán, دمان dafféh, pl. دفوف dafouf.

— Il a pris le Gouvernail, مسك messek *éd-dafféh*.

Il a GOUVERNÉ, حكم hakam, hakem, ساس sáss. (Voyez Il a ADMINISTRÉ.)

— Il Gouvernera, يحكم yahkem, يسوس yssouss.

— La tête Gouverne le Corps, الراس يسوس اعضا الجسد *ér-ráss yssouss f'idid él-djessed*.

GOUVERNEMENT (action de gouverner), حكم koukm, تدبيرة tedbyrah, سياسة syásséh. (Voyez ADMINISTRATION.)

— (état), مشيخه moucheykah, ملك djemhour, ملك moulk.

— (province), ولايه ouláyéh, معامله ma'améléh, عماله e'máléh.

— Pendant son Gouvernement, فى ولايته fy ouláyét ho.

GOUVERNEUR, باشا hákm; باشا báchá, pluriel باشوات báchaouát, امقران a'amél (en berbère, عامل ámeqrán, امقر امقر ámqour, امقر ámqhar. (Voy. ADMINISTRATEUR.)

— d'une place, اشا ághá, plur. اغوات ágháouát. (Voy. COMMANDANT.)

— d'une province, بيك beyk, bey; سنجاق sandjác, sangác, pl. سناجق senádjeg

— Sous-Gouverneur, خليفة khaliféh, khalifah, pl. خلفا kholefá; نايب náyb, pl. نواب naouáb (d'où vient le mot nabab); اعيان áa'yán, والى ouály, اركون árkon.

GRÂCE, كرامة *keráméh, kerámah*, فضل *sadl*; نعمه *ni'mah, ni'méh*, pl. انعام *ni'mát*; نعم *na'm*, pl. انعام *éna'ám*; عنايه *i'náyéh*.

— Par la Grâce de Dieu, بِنِعْمَةِ اللَّهِ *be-ni'met Allah*, بِمَنْعِ اللَّهِ *be-menn Allah*.

— Grâce à Dieu, شَكَرَ اللَّهَ *chokr Allah*, الشُّكْرَ لِلَّهِ *és-chokr li'llah*, الْحَمْدَ لِلَّهِ *él-hamd li'llah*.

— Il a fait Grâce, غَفَرَ مَن *menn*, غَفَرَ *ghafar*. (Voy. Il a PARDONNÉ.)

— Fais-moi la Grâce de venir avec moi, هَبْ لِي تَرَوْحَ وَيَانِي *hebb l-y terouh ouyány*.

— Il a demandé Grâce, اسْتَغْفَرَ *éstaghfar*.

— Il a rendu Grâces, حَمَدَ *hamad*, شَكَرَ *chakar*.

— Il rendra Grâces, يَشْكُرُ *yechkor*.

— Je te rends Grâces, كَثَّرَ اللَّهَ *katthar Allah* كَثْرَ *kheyr-ak*, كَثْرَ خَيْرِكَ *kalther kheyr-ak* (en berbère, كَثْرَ الْخَيْرِ كَثْرَتِي الْخَيْرِ *ykethher rabb-y él-khayr-ek*).

— Nous avons rendu Grâces au Créateur, حَمَدْنَا الْبَارِيَّ *hamedná él-báry*.

— Bonne Grâce, حَسَنٌ *housn*. (Voyez ÉLÉGANCE.)

— Il a bonne Grâce, حَسَنٌ *hasan*, صَالِحٌ *salah*.

— Cet habit a bonne Grâce, هَذَا الثَّوْبُ يَلِيقُ لِي *hadá ét-thoub yelbeq le-ho*.

— Bonnes Grâces. (V. FAVEUR.)

Il a GRACIÉ. (V. Il a fait Grâce, Il a PARDONNÉ.)

GRACIEUX. (Voy. AGRÉABLE.)

GRADE, دَرَجَةٌ *deredjah, deraguéh*, pl. درجات *deredjât*; رَتَبَةٌ *retbéh*.

GRADÉ, مَدْرَجٌ *modarredj*.

GRADIN. (Voy. DEGRÉ.)

GRAIN, حَبٌّ *habb, hebb*, plur. حَبُوبٌ *heboub*; حَبَّةٌ *habbah, hebbéh*, pl. حَبَّاتٌ *hebbát*.

— de raisin, حَبُّ الْعَائِبِ *hebb él-a'áneb*.

— de grenade, حَبَّةُ الرَّمَانِ *hebbet ér-roummán*.

— de chapelet, خِرْزَلٌ *kherzah*, pl. خِرْزَاتٌ *kherzát*; خِرَازٌ *khoráz*.

— (poids), قِيرَاطٌ *qyrát* (d'où vient le fr. *karat*), pl. قِرَارِيطٌ *qeráryt*; حَبٌّ *hebb*.

— Grains (en général), غَلَّةٌ *ghollah, ghalléh, ghelléh*. (Voy. Fruits de la terre.)

— Temps de battre les Grains,

وقت الدراس *ouaqt éd-deráss*,
وقت ذا الدراس *ouaqt dé'd-deráss*.

GRAINE (semence), زرع *zeraa*,
زرعد *zere'ah*, pl. زروع *zerou'*; لب
leb; بزر *bezr*, pl. بزرآت *bezrát*,
بزار *bezár*, بزور *bezour* (en berbère,
أيمندى *tymendy*. (Voy. GRAIN.)

— Graine de lin. (Voyez LIN.)

. GRAISSE, سمن *semn*, *samenn*,
سبك *sebek*; شحم *chaham*, *chehem*,
pl. شحوم *chouhoum*; شحامة *chahámah*,
دهن *dehenn*, *dahann*; دسم
dessem, pl. دسوم *dessoum*; دسومد
dessoumah, pl. دسومات *dessoumát*
(en berb., تسهط *tassemit*, *tassemt*).

— de mouton, دهن مسلى *dahann mosly*.

— de porc, شحم ذا الحلوف *chaham dé'l-hallouf*,
شحامة الخنزير *chahámet él-khanzyr*.

GRAISSÉ, مدهون *madhoum*.

Il a GRAISSÉ, دهن سبك *sabbek*,
dahann.

— Il Graissera, يسبك *yssabbek*.

— Il s'est Graissé, تسبك *lessab-
bek*.

— Il se Graissera, يتسبك *ytezb-
bek*.

GRAMEN. (V. GAZON, HERBE.)

GRAMMAIRE, تصريف *tasryf*,
نحو *nahou*, غراماطيك *ghramáttyk*,
علم النحو *i'lm én-nahou*.

GRAMMAIRIEN, صاحب النحو *sáheb én-nahou*,
معلم اللغة *ma'al-lem él-loghat*.

GRAMMATICAL, نحوى *nahowy*.

GRAND, كبير *kebyr*, fém. كبيرة
kebyréh, *kebyrah*, pl. كبار *koubár*;
عظيم *a'ddym*, *a'zzym*, pl. عظيمين
a'zzymynn, عظما *a'zzemá*, اعظم
a'zzem (en berbère, امقران *ámeg-
rán*, *ámouqrán*, féminin. مقرييت
mouqrytt; زجراتان *zadjrátán*).

— (de taille), طويل *taouyl* (en
berb., اغوزفان *ághouzfán*, pluriel
ايغوزفان *tyghouzfánenn*).

— Plus Grand, اكبر *ákbar*, اعظم
a'zzem.

— (de taille), اطول *átoual*.

— Dieu est Grand, الله اكبر *Allah ákbar*.

— Il est plus Grand que moi,
هو اطول منى *hou átoual men-ny*.

— Grande taille, petit esprit,
قاصد عاقل طويله *qámet touy-
léh*, *a'qi qassyr*.

— Les Grands d'un pays, اكابر
ákáber, اركون *érkoum*, اراكنه *éra-
kenah*, مشايخ *mécháykh*.

— Grand-père. (Voy. AYEUL.)

— Grand-mère, *يَومَها* *yommah*,
لاَّه *lallah*, ست *sitt*. (V. AYEULE.)

— Ce sont des contes de ma
Grand-mère, *حَدِيثُ الْعَجُوزِ*
déh hadyts él-a'djouz (m. à m. dis-
cours de vieille).

— Grand-amiral. (V. AMIRAL.)

— Grand-prêtre. (V. PRÊTRE.)

— Grand-trésorier. (V. TRÉSO-
RIER.)

— Grand-juge. (Voyez JUGE.)

GRANDEUR, *عَظْمَة* *a'zzeméh*, pl.
عَظَايِم *a'zzáym*; *كَبِير* *kebr*.

Il a GRANDI (v. n.), *كَبِر* *kabar*,
أَنْكَبِر *enkabar*, *تَكَبَّر* *tekabbar*.

— Il a fait Grandir, *كَبَّر* *kabbar*.

GRANGE, *مَخْزَن* *makhzenn*, pl.
مَخَازِن *mekházenn*; *نَادِر* *náder*.

— Il a mis en Grange, *خَـ*
khazann.

GRAPIN. (Voyez CROC.)

GRAPPE, *عَنْقُود* *a'nqoud*, pl. *عَنْقُودِ*
a'negyd; *عَنْقَايِد* *a'náqyd* (en berb.,
أَغَاذِي *ágázy*, pl. *أَيْغُوزَا* *ýgouzá*).

— de dattes, *عَنْقُودِ الثَّمْرِ* *a'nqoud*
él-thamr, *أَنْغُودِ* *él-isamr*.

— Tige de la Grappe, *عَرْمُوش*
a'rmouch, pl. *عَرَامِيَش* *a'rámých*.

GRAS, *سَمِين* *samynn*, *سَمِين* *semynn*,
سَمِينَة *smynn*, f. *سَمِينَة* *smyneh*, *سَمِينَة* *smyneh*;
مَعْلُوف *maalouf*, *سَمَان* *semán*,
(en berb., *كَرَاذ* *karáz*; *أَقْبَة* *iqoub-*
béh, fém. *تَقْبَة* *teqoubbéh*, *تَقِبْت* *te-*
qoubbet).

— Le Gras de la jambe, *حَوْتَة ذَا*
الرجل *houtah dé-'r-ridjl*, *حَوْتَة*
الرجل *houtat ér-riql*, *بِطْعَة ذَا*
الرجل *betta'ah dé-'r-ridjl* (en ber-
bère, *تَبْلُوتِ أَطَار* *tabloult áddár*).
(Voyez MOLLET.)

— de l'oreille. (Voy. Bout de
l'oreille.)

— Il dort la Grasse matinée, *يَنَام*
كلَّ يَوْمٍ إِلَى الظَّهْرِ *ynám koll youm*
إِلَّا إِدْ-دُحُور (m. à m. il dort tous les
jours jusqu'à midi.)

GRATIFICATION, *بَخْشِيَش* *bakh-*
chych.

Il a GRATIFIÉ, *تَفَضَّل* *tefaddal*,
أَنْعَم *énaam*, *بَخَّشَ* *bakhasch*.

GRATIN, *شَيَاطَة* *chyáttah*.

GRATIS, *بَاطِلًا* *báilán*, *بَطْلُوق* *be-*
tlouq, *بَلَاش* *be-lách*,
بَلَا شَي *be-lá chy*.

— Vinaigre Gratis est plus doux
que miel acheté, *خَلْ بَلَا شَي أَحْلَا*
مِنْ عَسَلٍ بِحَقِّه *khall be-lá chy dhla*
مِنْ أَسْءَلِ بِلْ-هَاقِّ-هَو.

GRATITUDE. (Voy. RECONNAISSANCE.)

GRATTAGE, حك *hekk*.

GRATTÉ, مذروب *madroub*.

Il a GRATTÉ, ذرب *hakk*, حاك *hakak* (en berbere, كمز *kemez*).

— Gratte! حكت *hokk*, حكتي *hokky* (en berb., اكمز *ekmiz*)!

GRAVE (pesant), ثقيل *theqyl*, تسيقل *tseqyl* (en berb., آزاي *azzáy*, plur. ازاي *azzáyt*).

— (sérieux), مرزن *a'áqel*, عاقل *morazzen*, محتشم *mohtchem*, مهيب *mohyb*, متهيب *motehayyeb*, وقير *oueqyr*.

— Affaire Grave, امر ثقيل *ámr theqyl*, امر تسيقل *ámr tseqyl*, حاجه ثقيله *haguéh theqyléh*.

GRAVÉ, متقور *menqour*.

Il a GRAVÉ, ناقش *naqach*, نقاش *naqach*, نقر *naqar*.

— Il a Gravé dans son cœur, اثر *taba' fy qalb-ho*, طبع في قلبه *áttsar fy nafs-ho*.

GRAVELLE, حصار البول *hissár él-boul*, حصاه *hessáh*.

GRAVEUR, نقاش *naqqách*.

GRAVIER, حصاه *hassouah*, حصا

hessád, حصاص *hessháss*, حصاص *hessáss*, عدسه *a'dséh*. (V. SABLE.)

GRAVITÉ (pesanteur), ثقيله *theqyléh*, تسيقله *tseqyléh*, ثقل *tseql*.

— (air sérieux), رزن *rezn*, ديبه *heybah*, وقار *heybéh*, وقار *ouaqár*.

GRAVURE, نقش *naqch*, نقش *neqch*, نقر *neqr*, نقر *noqr*, نقاشه *naqáchah*.

GRÉ, خاطر *khátt*, رضا *riddá*.

— De bon Gré, من خاطر *min khátt*, من في الرضا *fy ér-riddá*, في النفس الطيب *fy-'t-tayeb*, من نفس *min nafs*, بخاطر *be-khátt*.

— Contre son Gré, صدت خاطره *dodd khátt-ho*, غضبا عنه *ghasbán a'n-ho*, من غضب *min ghasb*. (V. De Force.)

— Bon Gré mal Gré, ان شاء وان *în chá ou în ábá*.

— De mon plein Gré, من ذات *min dát khátt*, من رضاي *min riddá-y*.

— Je te sais bon Gré, فصلك *sadl-ak a'lay-y*.

GREC, رومي *roumy*, pl. روم *roum*, يوناني *younány*, pluriel يونانيين *younányyn*.

— Langue Grecque, لسان يوناني *lessán younány*, لسان رومي *roumy*.

— De religion Grecque, مكلسى *melky*, pl. ملكيه *melkyéh*.

— Il a embrassé la religion Grecque, تهلک *temellek*.

GRÈCE, رومييه *Roumyéh*, بلد *beled* *ér-Roum*, بلد اليونان *beled él-Younán*.

GREDIN, منحوس *fáym*, فايين *menhous*, محترص *maharrass*.

GREFFE (en jardinage), لقم *loqm*, تلقيم *telqym*.

— (bureau), مكتبه *mektebéh*, pl. مكاتب *mektebat*; عادليه *a'ádeleyah*.

Il a GREFFÉ, لقم *laqqam*.

— Il Greffera, يلقم *yelqem*, يلقم *yloqqom*.

GREFFIER, كاتب *káteb*, pl. كتبه *kotebah*; عادل *a'ádel*, عدول *a'doul*, ناسخ *nássikh*, كاتم *kátem*.

— en chef, باش كاتب *bách káteb*, دفتر دار *kátem serr*, دفتر دار *desterdár*, روزنامجى *rouznámjy*, روزنامجى *rouznámgy*.

GRÉGOIRE (n. pr.), كريغوريوس *Kryghouryous*, غريغوريس *Ghryghourys*.

GRÈLE (subst.), بررد *bered*, تبرورى *tebroury*.

— (adj.), رفيع *refy'*, رقيق *reqyq* (en berbère, أرقيق *érqyq*).

Il a GRÊLÉ, الدنيا مضروبه بالبرد *éd-dounyah maddroubah bi-'l-bered* (en berbère, أبرورى *ábroury*).

— Les mûriers ont été Grêlés, التوت انضربت بالبرد *ét-tout éndarabet bi-'l-bered*.

GRÉLON, حبة البرد *hebbet él-bered*.

GRENADE (fruit), رمانه *roummánah*, رومان *roummánéh*, pluriel رمانات *roummánát*; رمان *roummán*.

— de guerre, قنبيرة *qounbarah*, قنابرة *qcnbeyrah*, pl. قنابر *qenáber*.

— (ville d'Esp.), غرناطه *Ghernáttah*, غرناتلا *Gharnáttah*.

— Natif de Grenade, غرناطى *Ghernáttly*, غرناتلى *Gharnáttly*.

GRENADIER (arb.), شجرة الرمان *chadjeret ér-roummán*, سجرة ذا *sedjrah dé-'r-roummán*, شجر الرمان *chadjar ér-roummán*.

— (soldat), قنبره *qounbarahy*, قنبرجى *qounbaradjy*, قنبردجى *qounbardjy*, pl. قنبرجيه *qounbardjyah*.

GRENADILLE (fleur), سبع الوان *seba' élouán* (m. à m. des sept couleurs).

GRENADIN. (Voy. Natif de Grenade.)

GRENIER, مخزن *mahzen*, plur. مخازن *mekhâzen* (d'où le fr. magasin); هَرَيّ *horra*, pl. أَهْرَا *âhorra*.

GRENOUILLE, صدفع *difda'*, *doufda'*, pl. صدافع *dafâdè'*; صفصعة *difda'ah*, مكركر *me-guerguer* (en berb. امقرقر *âmqor-qar*, pl. ايمقورقار *ÿmqourqâr*). (Voy. CRAPAUD.)

GRIEF, خسارة *khessârah*, ضرور *dourour*, شر *cherr*; سيه *sigah*, plur. سيات *siyât*, ياطل *bâttel*.

GRIFFE, مخلاب *moukhlâb*, pl. مخالب *mokhâleb*, دفرات *deferah*, plur. دفرات *deferât* (en berb. ايشير *ÿcher*, plur. ايشاران *ÿchârenah*). (Voy. ONGLE.)

— (sceau, signature, chiffre), طغرى *taghrâ*, طغرة *taghrah*.

— Je t'ai tiré de ses Griffes, *khalast-ak min qobdet-ha*.

GRIFFON, حريش *harych*, عنقا *a'nqâ*. (Voy. HIPPOGRIFFE.)

Il a GRIFFONNÉ, خرطاش *khartach*.

Il a GRIENOTÉ, تقسور *teqower*, قرقاش *qarqach*.

GRIL, مششوى *mechouÿ*, مششوا *mechaouey*; مشله *mechaléh*, pluriel

حداد الكباب *mochelât*; مشلات *haddâd el-kebâb*, قرمش *qermich*.

GRILLAGE, GRILLE, شباك *cheb-bâk*, شبكه *chebekéh*, pluriel شوباك *choubâk*; شبتيك *chebbayk*.

GRILLÉ (rôti), مشوى *mechouy*.

— (grillagé), مشبك *mochabbek*.

— Pain Grillé, خبز مقرموش *khobz meqermouch*, عيش مقرمش *a'ÿch moqermesch*.

Il a GRILLÉ (rôti), شوى *chaouâ*.

— (grillagé), شبيك *chabbak*.

— Il Grillera (rôtira), يششوى *ÿchouy*.

— Il a Grillé le café, حمص القهوة *hammess el-qahouéh*, *hammass el-qahouah*.

— du pain, فرمش الخبز *qar-mach el-khobz*, قرمش العيش *qermesch el-a'ÿch*.

GRILLON (insecte), بزبوز *bezysz*; صرصور *sarsour*, pl. صراصير *serâs-syr*.

GRIMACE, كتمارة *kemârah*, خنشوش *khanchouch*.

Il a GRIMACÉ, لوق *laouaq*.

GRIMACIER, الوق *âlouaq*, plur. لوق *louq*.

GRIMOIRE, كتاب السحر *kitâb ês-sahr*.

Il a GRIMPÉ, تعشق *taachtaq*,
ازهرانش *taarbeck*. (V. Il a MONTÉ.)

Il a GRINCÉ des dents, صرّ باسنانه
sarr bē-ēsnān-ho, كزّ *kizz*, كزّ كزّ *kiz-*
kiz, غزغز *ghazghaz*.

GRINCEMENT, صرير لاسنان *se-*
ryr ēl-ēsnān.

GRIS, مرّ *morr*, رمادی *remādy*,
تراپی *torāby*, اشهب *āchhab* (en
berbère, ایشد *īychad*).

— Les cheveux deviennent Gris,
الشعر *tetchyb ēch-cha'ar*.

— Il a des cheveux Gris, شعرة
cha'ar-ho chāyb.

GRIVE, ردّ *terd*, تردّ *terd*,
سومان *soummān*, سومان *soummoun*.

Il a GROGNÉ, زحر *zaher*, خمخّم
khamkham, تخنزر *telkhanzer*.

— Il Grognera, زحر *yzher*,
yzhor.

GROIN. (Voyez GROUIN.)

Il a GRONDÉ, شتم *chetem*, *chetam*,
انتعب *ēnta'b*, هممر *hemmer*, هممر
hemmer, دمدّم *tendāzaq*, تننازق
damdam, نهّم *nehem*, نهّم *nehā*.

GRONDERIE, شتم *chetem*, نهّم
nehām.

GROS, غليظ *ghelydd*, *ghelyzz*, pl.
غلظ *ghelāzz*, غلظان *ghelzān*; تخين

telkhyān (en berb., ماقور *māqour*;
ازهرانن *āzhērān*, pluriel
āzouherānenn). (Voyez ÉPAIS.)

— Un Gros de cavalerie, جملة
عزم *ājoumlet el-khyālēh*, عزم
e'zm.

— Femme Grosse. (Voyez EN-
CEINTE.)

GROSSESSE, حبل *hebl*.

GROSSEUR, غلظ *gholz*, تخن
toukhn. (Voyez ÉPAISSEUR.)

Il a GROSSI (v. n.), غلط *ghaladd*,
ghalazz, تغلط *teghellezz*.

— Il Grossira, يغلط *yghledd*.

GROSSIER, ششيشين *khachkhyān*,
رشيشين *reshyān*, f. رشيشه *reshyāh*;
كتيف *katyf*. (Voyez INCIVIL.)

GROTTE, كهف *kahf*, *kehf*, *ka-*
haf, pl. كهفات *kouhouf*, كهفات
kehfāt; سرداب *sardāb*, pluriel
serādyyb. (V. CAVERNE.)

GROUIN de porc, بوز *bouz*, plur.
زنفرة ذا الحادوف *ābouāz*;
قم الخنزير *zenfarāh dē-l-hallouf*,
خرطوم *khertoum*. (Voyez GUEULE, HURE.)

GRUAU, برغل *bourghoul*, pluriel
براغيل *borāghyl*.

GRUE (oiseau), غرنوق *ghour-*

nouq, غرنوك *ghournouk, ghernouk*;
لقلق *laqlaq*; كركى *kourky*, plur.
كراكى *keráky*.

— (machine), دولاب *douláb*,
لولاب *louláb*, منجنيق *mendjanyq*,
menganyq.

GUADALAJARA (ville d'Espagne),
وادي الحجارة *Ouády el-hadjárah*.

GUADALQUIVIR (fleuve d'Esp.),
وادي الكبير *Ouád el-kebyr*.

GUADAMÈS (v. d'Afr.), غدامس
Ghadámess (en berbère, عديمس
A'dymss). (Voy. GADAMÈS.)

GUADIANA (fl. d'Esp.), وادي انه
Ouády Anah, واديانه *Ouádyánah*.

GUADIX (ville d'Espagne), وادي
Ouády Ach.

GUÉ, الوادى مشرع ذا *mechra' dè-*
'l-ouád; مخضه *mokhdah, mokhdéh*;
مخاضه *mokhúddah, mokhúddéh*, pl.
مخايض *mokháydd*; خوض *khoudd*,
مقطع الوادى *meqtaa el ouéd*, pluriel
مقاطع *moqáttè*.

— Il a passé à Gué, الوادى قطع
qattaa el-ouád, خاص *khádd*, خواص
khaouadd.

GUÈBRE, كبر *keber*, كبر *gue-*
ber, عبد النار *a'bd én-nár*.

GUÈDE (plante), فوة *fououah*.

GUENILLES, شرطوط *chertoutt*,
pl. شرطيط *cheráttytt*. (Voy. CHIF-
FON, HAILLON, Habit usé.)

GUENON, قردة *qerdéh, qerdah*,
qirdah, qardah, gardah, قرد *qerd*,
qird, qard, guerd (en berb., تيبكيت
tybkyytt, تزلط *tazottott*).

GUÈPE, زنبور *zenbour*, زنبول
zenboul; ناحله *náhlah*, pl. ناحل
náhal; زلقطه *zelqettah*, pl. زلاقط
zeláqett.

GUÈRES; قليل *qalyt*, قليلاً *qaly-*
lán, شويه *choyéh*, بس *bess*.

— Je ne l'aime Guères, ما احبه
شي لا قليل *má áhobb-ho chy éllá*
qalyt.

— Il ne s'en est Guères fallu que
لو ما شويه كنت *lou má choyéh kont darabt-*
ho.

— Il ne reste Guères à la mai-
son, وقوعه فى الدار قليل *ouqou'-*
ho sy-'d-dár qalyt.

GUÉRI, معافى *mo'áfy*, ناسح
nássih, مبرى *mobry*, مشفى *mochfy*.

Il a GUÉRI (v. n.), شفا *chefá*,
chafá, داوى *dáouá*, طيب *tayyab*,
بترى *barrá*, بترى *barrä*,
berrä; شفسى *chefá, chesey*; داوا
dáouá, طيب *tayyab*.

— (v. n.), انشفى *en-chefâ*, *ênchefey*; عافى *tâb*, طاب *a'âfey*, برى *ta'âfey*, تاعافى *barâ*, *berey*; نصح *nassah*, اشتفا *êchtesâ*, استشفى *êstachfâ* (en berb., حل *hal*, *hel*).

— Il est Guéri de sa fièvre, طب من سخونته *tâb min sekhounet-ho*.

— Tu n'es pas bien Guéri, ما مليح *mâ tabell chy melyh*.

— Il Guérira (v. a.), يشفى *yechfy*, يبرى *ybarry*, *yeberry*, يداوى *yedâouy*.

— Guéris-toi اشفى *êchfy!* *êchfy!* (en berbère, احلى *âhly!* احو *âhlou!*)

— Que Dieu te Guérissel الله يطيبك *Allah yttayyeb-ak!*

— Que Dieu le Guérissel الله يطيبه *Allah yttayyeb-ho!* (en berb., اتيشفورتي *âtychfou rabb-y!*)

— Il a Guéri toutes les maladies, quelle que fût leur espèce, كان يشفى *kân yechfey êl-âmrádd*, اي جنس كانت *êy djens kânet*.

GUÉRISON, شفاهة *chefâh*, استشفى *êstachfy*, صحه *sahhah*.

GUÉRISSEUR, شافى *châfy*, طبيب *tabyb*.

GUÉRITE, باشورة *bâchourah*, pl. باشورات *bâchourât*; بريجه *boureydjah*, *bouryjdjêh*.

GUERRE, حرب *harb*, pl. حروب *houroub*; غزوة *guerrah*, محاربة *ghazâh*, غزاه *ghazâh*, امذغى *mohârebah* (en berbère, دامغى *âmenghy*, *démenghy*).

— Il a déclaré la Guerre, نادى بالحرب *nâdey bi-'l harb*.

— La Guerre est allumée, اشتعل الحرب *êchta'al êl-harb*.

— Il a fait la Guerre, حرب *harab*, حارب *hârab*, جهاد *djâhad*, غزا *harak êl-harb*, غزاه *ghazâ*, غزاه *ghâzey*, تغازى *teghâzey*.

— Il a fait la Guerre au prince, ركب على الامير *rakab a'lâ êl-êmyr*.

— Ils se font la Guerre entre eux, يتغازوا مع بعضهم بعض *yelghâzou ma' baadd-houm ba'dd*, دم حاربين *houm hârebynn ba'dd a'lâ ba'dd-houm*.

— Munitions de Guerre. (Voyez MUNITIONS.)

GUERRIER, حربى *harby*, plur. لاوندى *lâouendy*, pl. لاوند *lâouend*; غازى *ghâzy*, مغاور *moghâouer*. (V. BELLIQUEUX.)

GUET, ناظور *nâddour, nâzzour*,
حارس *hâress*, عسس *a'ssass*,
رقيب *reqyb*.

— Le Guet fait sa ronde dans la ville, العسس يدور في الهدينه *el-a'ssass ydour fy-'l-medynéh*.

— Le mot du Guet, لغز *loghz*,
المعنيه *kelmet el-ma'nyéh*.

GUËTRE, تقاشر *teqâcher*, تراباق
trâbâq, terâbâq.

Il a GUETTÉ, تئل *tell, toll*, عاين
a'âyann.

— Il Guettera, يتئل *ytoll*.

GUEULE, خنفوفه *khanfoufah*,
بوز *bouz* (en berbère, أمي *îmy*, pl.
أماون *îmâouenn*. (Voy. BOUCHE.)

GUEUX (pauvre), شحاد *chahhâd*,
plur. مفلس *chahhâdyn*; مفلس
mofless, pl. مفلسين *moflessinn*;
مندبور *mendabour*. (Voyez PAUVRE,
MENDIANT.)

GUI (t. de marine), پوتافرا *pou-
tâforâ*.

— (plante), دبغ *debkh*.

GUIBRE (t. de marine), تاليامار
tâlyâmâr.

GUICHET. (Voy. PORTE.)

GUIDE, دليل *delyl*, pluriel
دلایل *delâyl*; رشيد *rachyd*. (Voyez
CONDUCTEUR.)

Il a GUIDÉ, دل *dell*, وصل *oues-
sel*. (Voy. Il a CONDUIT.)

— Guide-moi dans ma route!
أرشدني في سكتي *érched-my fy
sekkel-y!* سابيلى في هدني *hod-my
fy sâbyl-y!*

GUIMAUVE, خطميه *khetmyéh*,
كخاتميه *khatmyah*, خبيره *khobeyrah*.

Il a GUINDÉ, طالع *tála'*. (Voyez
Il a ÉLEVÉ, Il a HISSÉ.)

GUIRLANDE, اكيل *âklyl*.

GUISE, شكل *chikl*, pluriel اشكال
êchkâl; خاطر *khâttr*.

— Je vis à ma Guise, انا باعيش
أنا على شكل *ânâ bâ'yeh a'lâ
chikl-y*.

— Va à ta Guise! امشي على
أنا خاطر *émchy a'lâ khâttr-ak!*

— Que chacun vive à sa Guise!
كل واحد يعيش على خاطر
ouâhed ya'yeh a'lâ khâttr-ho!

— Telle est ma Guise, ذا كيفي
هذا شكل *dâ kyf-y, hadâ chikl-y*.

GUITARE, طنبوره فرنجيه *tan-
bourah frandjyéh*; قيتارة *qytârah*,
pl. قيتارات *qytârat*; كويترة
kouy-terah.

GYPSE, جبص *djibs, guibs*,
جبس *djyps*. (Voy. PLÂTRE.)

H

H; huitième lettre de l'alphabet français, rendue en arabe par deux lettres différentes, qui ne diffèrent l'une de l'autre, dans leur prononciation, que par leur aspiration plus ou moins forte.

La première de ces deux lettres est le *há* ou *hhá*, ح, sixième lettre de l'alphabet arabe moderne (huitième de l'ancien alphabet), et qui se prononce fortement, équivalant ainsi à peu près à notre H aspiré, mais articulé plus durement encore.

La seconde est le *hé*, ه, vingt-septième lettre de l'alphabet arabe moderne (cinquième de l'ancien alphabet, et vingt-sixième de l'alphabet moghrébin); elle équivant à peu près à notre H non aspiré, si ce n'est qu'on la fait presque toujours sentir dans la prononciation, quoique d'une manière beaucoup plus faible que celle du *há*.

HA! (exclamation), ها *há!* يا *yá!* ايها *éyhá!* يا *yáh!* وا *ouáh!*

— Ha! que je suis malheureux!
يا *yá* حاصرتي *há hassert-y!*

HA, nom de la sixième lettre de l'alphabet arabe, (ح), ها *há*, حاء كبير *há kebyr*. (Voy. ci-dessus H.)

HABILE, قابل *hádeq*, قابل *qábel*, عالم *a'álem*; شاطر *cháttar*, pl. شطار *choutár*; ماهر *máher*, pl. ماهرين *máheryn*; مستعد *moste'id*. (Voyez ADROIT.)

— Plus Habile, امهر *ámhar*, اشطر *áchtar*.

HABILETÉ, حدقه *hadqéh*, هدقه *hedqah*, علم *ilm*; قابليد *qábelyéh*, مهاره *meháreh*. (Voy. ADRESSE.)

HABILLÉ, لابس *lábess*, pluriel لابسين *lábessyn*.

— Ils sont tous Habillés de la même manière, بفردي لابسين *koll-houm lábessyn be-ferdchikl*.

Il a HABILLÉ, لبس *labass*, لبس *labess*, كسا *kassá*, كس *kessá*.

— Il s'est Habillé, لبس *lebess*,
تلبس *telebess*.

— Il s'Habillera, يلبس *ylbess*,
yelbess, يتلبس *ylebess*.

— Vous vous êtes Habillés, لبستوا
lebestou (en berb., تلبس *telsem*).

— Habille-toi! البس *élbess!*
البس ثيابك *élbess-ak!* (en berb., اسو
éls, انلوس ثلبك *éllous theleb-ek*).

→ Après que tu te seras Habillé,
بعد ما لبست ثيابك *ba'd má*
lebest *tsyáb-ak*.

— Il s'est Habillé en femme, كان
لبس لابس امرأة *kán lábess loub*
émrát.

HABILLEMENT, لباس *lebáss*,
لباس *élbáss*, لبس *lebs*, loub, melbouss;
ثوب *thoub*, *thouab*, *tsouab*, pl. ثياب *thyáb*,
tsyáb, اثواب *éthouáb*. (V. HABIT.)

HABIT, لباس *lebáss*, pl. لباسات
lebássát; كسوة *kissouh*, *kissouah*,
pl. كسوات *kissouát*; ثوابه *thouábéh*
(en berb., لكسوا *líksouá*, ثلبه *thele-*
béh). (Voy. HABILLEMENT.)

— Habit de cérémonie, قفتان
qastán, خلع *khila'ah*; كسا *kissá*, pl.
كساوي *kissáouey*.

— Habit usé, درباله *derbálah*,
derbáléh, plur. دربالات *derbálát*.
(Voy. HAILLON, GUENILLES.)

— Marchand de vieux Habits.
(Voy. FRIPIER.)

— Ton Habit n'était pas encore
achevé, اللباس بتاعك لیتسا ما كان
متتم *él-lebáss betá'-ak lyssá*
má kán chy motammem.

HABITABLE, عامر *a'ámer*; معمر
mo'ammer, معامور *ma'amour*.

— La terre Habitable, الارض
البر، العامرة *él-árd él-a'ámeréh*,
الدنيا، العامور *él-berr él-ma'amour*
المعمر *éd-dounyá él-mo'ammer*.

HABITANT, ساكن *sákenn*, plur.
ساكنين *sákenynn*, سكان *soukkán*;
ساكن مقيم *sekkán meqym*,
meqaym, متمكن *motemekkin*

— Les Habitants de la ville, اهل
áhl él-medynéh.

— Habitant du pays de l'Est.
(Voyez ORIENTAL.)

— de l'Ouest. (V. OCCIDENTAL.)

HABITATION, مكان *makán*,
mekán, مقام *maqám*, سكن *sekn*,
soukn; منزل *manzel*, *menzel*, pl. منازل
menzel (en berb., ثللي *thelly*,
oueyn). (Voy. DOMICILE, DENEURE,
LOGIS.)

HABITÉ, عامر مسكون *meskoun*, معاامر *a'âmer*, معامر *mo'ammer*, معاamour *ma'âmour*, معاور *ma'mour*.

— Ce village n'est pas Habité, هك الدشرة ماهى مسكونه *hadéh éd-dechrah má hyé meskounah*, هذا فى جميع المسكونه *hadá él-kafr moch mo'ammer*.

— Dans tout le monde Habité, فى كل لارض المسكونه *fy koull él-ârd él-meskounéh*, فى جميع المسكونه *fy djemy' él-meskounéh*.

Il a HABITÉ, سكن *sakann*, ساكنا *sakenn*.

HABITUDE, مزاج *imtizâdj*, مزاج *mizâdj*. (Voy. COUTUME.)

Il s'est HABITUÉ, تولف *touallef*, تولف *touellef*; تعود *ta'ouad*, تعود *teoued*; تهل *tâhhel*. (V. Il s'est ACCOUTUMÉ.)

— Il s'habitua, يتولف *ytoual-lef*, يتولف *ytouellef*; يتعود *ytaououd*, يتعود *yteououd*; يتاهل *ytâhhel*.

HABITUEL, معتاد *mou'tâd*, مالوف *mâlouf*.

HABITUELLEMENT, فى العاده *fy-'l-a'âdéh*.

HABLEUR, لافزان *lâfzân*.

HACHE, فرعه *ferra'ah*, فرعات *ferra'ât*; شواكر *châkour*, شواكر *chouâkor*; بلطد *baltah*; نجق *ne-*

djeq, plur. نجقات *nedjeqât*; قدوم *qadoum*, قدوم *qodoum*; مطلع *mallâ'.* (Voyez COGNÉE, HACHETTE.)

Il a HACHÉ, قصص *qassass*.

HACHETTE, مآلسه *mallâssah*, مآلسه *mellâsséh*, غزاليه *qhazzâlyah*; طبر *taber*, pl. اطبار *atbâr*.

HACHIS, قيمه *qyméh*, فرم *form*.

HADRAMOUT (prov. d'Arabie), حضرموت *Haddramout*.

HADRIEN (n. pr.), ادريانوس *Adryânouss*.

HADY (n. pr.), هادى *Hâdy*.

HAHA (prov. de l'empire de Marok), حاها *Hâhá*.

HAÏ, مكروه *mekrouh*, مبعوض *mabghoudd*.

Il a HAÏ, كره *harah* (en berbère, كرهت *krahât*, *karahât*). (Voy. Il a ABHORRÉ, Il a DÉTESTÉ, Il a eu en Abomination.)

HAÏE, زرب *zerb*, زربه *zerbéh*, pl. زروب *zeroub*, *zouroub*; سياجه *syâdjéh*, pl. سياجات *syâdjât*, *seyâdj*.

— de treillage, de clayonnage, de branches sèches, جنايه *djenâyéh*.

— de soldats, صفق *saff*, pluriel صفوف *sofouf*.

— En Haie, صفى *saff* *saff*.

— Entouré d'une Haie, متسيج *motsayyedj*.

— Il a entouré d'une Haie, زرب *zarab, zereb*, تسيج *sayyadj, tesayyadj*.

— Il a mis en Haie, صف *saff*.

HAILLON, مرقيده *merqa'yah*, pl. مرقعات *merqa'yât*; خرقا *khorkâ*, pl. خرقات *khorkât*, خرق *khorouq*; شرائط *cherâtoutt*, pluriel شرائط *cherâttytt*. (Voy. CHIFFON, GUENILLE, Habit usé.)

— Couvert de Haillons, مشرمت *mocharmett*, أبو شراميط *âbou charâmtytt*, أبو شرائط *âbou cherâttytt*.

HAÏNE, بغض *ghard*, بغض *boghhd, boghodd*; كره *kerh, kerah*, اكره *âkrah, ikrah*, كراهه *kerâhah*, رديله *redyléh*. (Voy. INIMITIÉ.)

HAÏSSABLE. (Voy. ABOMINABLE, DÉTESTABLE.)

HALBRAN, بط وحش *ballouahech*; جربه *djerbéh*, pl. جربات *djerbâl*.

HALÉ du soleil, اسمراني *âsmarâny*, مقشب *moqascheb*.

— Il a HALÉ une barque, سحب *sehob, sehab*; جر *djerr, djarr*, guerr.

HALEB. (Voy. ALEP.)

HALEINE, نفس *nefs, nefess, nafs*,

pl. انفس *anfouss, anfouss*. (Voy. RESPIRATION, SOUFFLE.)

— Difficulté d'Haleine (asthme), صعوبة التنفس *sa'oubelét-teneffouss*, صبيقة النفس *dayqet en-nefs*. (Voyez ASTHME.)

— Mauvaise Haleine, مجويه *medjoudyéh*. (V. PUANTEUR de bouche.)

— Il a repris Haleine, نفس *naf-fass, nefess*; تنفس *teneffess*.

HALICARNASSE (v. ancienne de l'Anatolie), بودرون *Boudroun*.

HALLE, بازار *bâzâr*, خان *khân*, رحبه *rahbah*; سوق *souq*, pluriel أسواق *âssouâq*.

HALLEBARDE, حربه *harbéh, har-bah*, pl. حربات *harbâl*. (V. LANCE.)

HALLEBARDIER, حرباجي *har-bâdjy*.

HALLIER, غيطه *ghaytâh*, pluriel غيطات *ghaytât*; علقه *o'lleqqah*, عليق *o'lleqq*. (Voy. BROUSSAILLES, BUISSON.)

HALTE, مكث *mekts*.

HAMAH (ville de Syrie), حماة *Hamâh*.

— Natif de Hamah, حموي *hamdouy*.

HAMEAU, بليك *belydéh, belydah*;

كفر *kufr*, pl. كفور *koufour*; دشار *dechâr*; دشرة *decharah, decherah*, pl. دشر *decher*; دوار *douâr*, pl. دوار *dououâr* (en berb., تدارت *taddart*, plur. تودار *touaddâr*). (Voy. BOURGADE, VILLAGE.)

HAMEÇON, ستارة *sannârah*, plur. ستارات *sannârat*, صنابير *sonânyr*; كلابه *kellâbêh*, pl. كلابيب *kelâlyb*; ستار *sennârah, sennâreh*, pl. ستار *sennâr*, سنابير *sendânyr*; شوكة *choukah*, pl. شوكات *choukât*; خطاف *khettâf*.

HAMZAH, signe orthographique des Arabes (ء), remplaçant l'âlif, همزة *hamzah, hamzêh*.

HANCHE, خاصرة *khâsserah*, pl. خاصر *klouâsser*; حقه *heqah*, خاصر *khâsser* (en berbère, امشاشن *émchâch*, pl. امشاشن *émchâchenn*).

Il a HANTÉ, مارس *mâress*, لازق *lâzaq*, تمنطق *tefaououad*, تفود *tefantâq*. (Voy. Il a FRÉQUENTÉ.)

— Ne Hante pas les méchants! ما تمارس شي لاشرار *mâ temâriss chy êl-âchrâr*.

HAQUENÉE, رهوانه *rehouânêh*.

HARANGUE, مخاطبة *mokhâttebêh*, خطاب *khotbah, khat-*

tâb, كلام *kelâm*. (Voy. DISCOURS.)

Il a HARANGUÉ, خطب *khattâb*, مخاطب *khâttab*.

HARANGUEUR, خطاب *khettâb*, خطيب *khattyb*.

HARASSÉ. (Voy. FATIGUÉ.)

Il a HARCELÉ, حرض *harradd*, اشقى *djardjar*, شقى *chaqâ*, شقى *éhqey*, نحس *nahass*.

HARDE, حاجه *hâdjêh, kâguêh*, ال *haouâydj, haouâyg*; آلات *âl*, pl. آلات *âlât*; روبيا *roubâ*; متعه *meta'ah*, pl. متاع *metâ'a*; شى *chy*, ابردان *échyâ* (en berbère, ابردان *êberdân*). (Voy. HABIT.)

HARDI, جاسر *djâsser; gâsser*; مجاسر *djery*, جرى *modjâsser*. (V. AUDACIEUX, BRAVE.)

HARDIESSE, مجاسرة *modjâsserêh*, مجاسرة *modjâsserêh*, جراءة *djerâh*, اجترأ *êdjtirâ, êgtirâ*, اجتره *êdjtirah, êgtirah*, غيرة *ghayrah*. (V. AUDACE, BRAVOURE, COURAGE.)

— Il a eu de la Hardiesse, استجری *êstâdjerey*, تجاسر *tedjâsser*. (Voy. Il a OSÉ.)

HARDIMENT, جسورا *djessourân*. (Voy. COURAGEUSEMENT.)

HARENG, ريم *rym*.

HARGNEUX, نحس *nehess*, plur. *nehessyn*.

HARICOT, لوبييه *loubyéh*, *loubyah*, لوبيا *loubyá*, pl. لوبييات *loubyát*.

HARIDELLE, فرس سقط *fars saqell*.

Il a HARNACHÉ, سراج *sarradj*, *serradj*, *serrag*, حط Bassatt, *bassatt*, حط السرج *hatt és-serdj*, شد *chedd*.

HARNOIS, عتة *o'ddah*; سرج *serdj*, *serg*, pl. سروج *seroudj*, *seroug*, سروج خيل *a'ded kheyh*, بوساط *boussátt*.

— Fabricant de Harnois, سروجي *seroudjy*, *serouguy*. (Voy. BOURRELIÉ, SELLIÉ)

HAROUN (n. pr.). (V. AARON.)

HARPE, چنك *tchenk*; قيتارة *qytárah*, pl. قيتارات *qytárát*; طنبور *tanbour*, pl. طنابير *tenábyr*.

HARPIE, غول *ghoul*, غولة *ghoulah*; خطفه *khattefah*, pl. خطفات *khettesfát*.

HARPIN, HARPON. (Voy. CROC.)

HART. (Voyez CORDE, LIEN.)

HASARD, سدفة *sedfah*; صدفة *sodfah*, pl. صدقات *sodfát*, صدق *sodáf*; مصادفة *mossádefah*, قضا *qaddá*, مخاطرة *ittisáf*, اتفاق *ittisáf*, مخاطرة *moukhátteréh*. (Voy. FORTUNE.)

— Au Hasard, الى البخت *élá él-bakht*, على النسيب *a'lá énnesyb*, على بركة الله *a'lá bereket Allah*, على باب الله *a'lá báb Allah*.

— Par Hasard, بالصدف *be's-sodaf*, سوا *soouán*, اتفاقا *ittisáfán*.

Il a HASARDÉ, خاطر *khátar*.

HASARDEUX, مخاطر *moukhátter*. (Voy. FORTUIT.)

HASE, ارنه *árneléh*, *árnebah*.

HASSAN (n. pr.), حسان *Hassán*, الحسن *él-Hassán*.

HATE, عجله *a'djeléh*, سرعه *sera'ah*, عجل *a'djel*, تعجيل *ta'djyl*, عجل *a'djel*, زربه *zerbah*. (Voyez CÉLÉRITÉ, PROMPTITUDE.)

— En Hâte, à la Hâte, بالعجل *bi-'l-adjel*, بالزربه *bi-'z-zerbah*, عاجلا *qaouám*, عاجلا *a'd-jelán*, سرعا *sera'án*, مسرعا *mesra'án*, بسرعة *be ouaq* *áouel*, فيسمع *fyssa'*.

Il a HATÉ, عجل *a'ddjál*, اسرع *ésra'*.

— Il s'est Hâté, رول *raouel*, استعجل *ésta'djel*.

— Il se Hâtera, يـرول *yraouel*, يستعجل *ysta'djel*.

— Ne te Hâte pas! لا تستعجل *lá testa'djel!*

HÂTIF, qui se Hâte, عاجل *a'âdjel*,
مستعجل *mosta'djel*, عجول *a'djoul*,
عجيل *a'djyl*, *âguyl*, مسرع *mossari'*,
زربان *zerbân*, *zirbân*. (V. PROMPT,
PRÉCOCE.)

— Figues Hâtives. (V. FIGUE.)

HAUBANS (t. de marine), سرسيه
sersyah, pluriel سرسيات *sersyât*;
حبال الصواري *hebâl es-souâry*.

— Porte-Haubans. (V. ce mot.)

HAUSSE, ارتفاع *trifda'*.

Il a HAUSSÉ, على *a'llâ*. (V. Il a
ÉLEVÉ.)

— Il s'est Haussé, قام *qâm*.

HAUT, عالي *a'âly*, اعلى *a'aly*,
pl. اعلا *a'alâ*; مرتفع *mortefè*. (Voy.
ÉLEVÉ.)

— Le Très-Haut (Dieu), الله
تعالى *Allah ta'âlâ*.

— Le Haut (le sommet), اوج
âoudj, *oudj*. (V. CÎME, SOMMET.)

— Le Haut de la maison, طبقة
البيت *tabeqat el-beyt*.

— En Haut, فوق *fouq*, *fauq*.

— D'en Haut, من فوق *min
fouq*, *min fauq*.

— De Haut en bas, من فوق
الى تحت *min fouq ilâ taht*.

— De bas en Haut, من تحت
الى فوق *min taht ilâ fouq*, من

الى فوق *min âsfel ilâ fouq*.

— Haut-de-chausses, چاقشير
ichâqchyr, شاقشير *châqchyr*; سروال
serouâl, plur. سراويل *serâouyl*;
لباس *lebâss*. (Voyez CULOTTE.)

— Haute mer. (Voy. FLUX.)

— Haut mal, صرع *sara'*. (Voy.

ÉPILEPSIE, Mal Caduc.)

HAUTAIN. (Voy. ALTIER, FIER,
ARROGANT, ORGUEILLEUX.)

Sa HAUTESSE, جناب عالى
djenâb a'âly, الباب العالى *el-bâb el-
a'âlâ*, حضرة *hadret*. (V. ALTESSE.)

— Sa Hautesse le sultan Mah-
moud, حضرة السلطان محمود
hadret es-souldân Mahmoud.

HAUTEUR, ارتفاع *tr-
ifda'*, علاوة *a'ldouéh*, رفعة *rifa'ah*,
اعتلا *t'ildâ*. (Voy. ÉLEVATION.)

— (fierté), تكبر، غرور
gharour, تهكبر *tekebbour*. (V. FIERTÉ, ORGUEIL.)

— Il a douze pieds de Hauteur,
قدم علوة اثنعش *a'lou-ho êsn-a'ch
qedem*.

HAVRE. (Voy. PORT.)

HAVRESAC, شراب ذا الجسد
cherrâb dê'l-djeld, شراب جلد
cherrâb gueld, بهاء *behâh*, اقرب
êqrâb, تربة *tourbah*, كيسة *kyssah*,
جيب *djyb*, *guyb*, جيبه *djebbah*,

guebbeh, شكارة *maktoub*, *شكارة*
chekdrah, حنشه *hanechah*. (Voyez
 BESACE, BISSAC, SAC.)

HÉ, nom de la vingt-septième
 lettre de l'alphabet arabe. (هـ) *há*,
hè, *hé*.

HÉ! ای *áy*! ای *áy*! ای *áy*!
 یا *háy*! یا *háy*! یا *háy*!
 یا *áyá*! یا *áyá*! یا *áyá*!

— Hé, toi! یا *áyá-k*! یا *áyá-k*!

— Hé, vous! یا *áyá-koum*!
 یا *áyá-koum*!

HEAUME. (Voy. CASQUE.)

Il a HÉBERGÉ, أو *áouâ*.

HÉBÉTÉ, مترمخ *dáyk*, *دایخ*
molarmakh. (V. SOT, IMBÉCILLE.)

Il a HÉBÉTÉ, بهم *beham*.

HÉBRAÏQUE, عبرانی *e'brány*,
 'brány.

HÉBREU, عبری *e'bery*. (V. JUIF.)

HEDJAZ (pr. d'Arabie), الحجاز
él-Hedjáz, *él-Hegáz*.

— Natif de l'Hedjaz, حجازی
Hedjazy, *Hegázy*.

HÉGIRE, هجرة *hedjrah*, *hedjiréh*,
hedjréh.

— L'an 1836 de Jésus-Christ
 répond à l'an 1252 de l'Hégire,
 السنة ثمانمیه سته وثلاثین بعد
 لالاف المسيحية موافقه للسنة الف
 وحيثین واثنین وخمسين الهجرية
és-senet themán-myéh selléh ou the-

*lâtbyn ba'd él-âlf él-messyhyéh mou-
 âfeqah li'-s-senéh alf* ou *myteyn* ou
éthneyn ou *khamсын él-hegiryyéh*.

HÉLAS! یا *áy*! وی *ouey*! یا
yá! یا *áyá*! وی *ouayl-y*! یا *áh*!
 یا *áyá*! وی *ouáh*! أو *ákh* (en berb., و
ou-ou!) وی *ouey*! وی *ouogh*).

— Hélas! que je suis malheu-
 reux! یا *yá* *hassert-y*!

Il a HÉLÉ, ندى *nadâ*, *nadey*,
 عيط على *aayatt a'tâ*. (Voyez Il a
 APPELÉ, Il a CRIÉ.)

HÉLIOPOLIS (v. anc. d'Égypte),
 عين الشمس *A'yn éch-chems* (m. à
 m. fontaine du soleil), الماطارية
él-Mâtdryéh (m. à m. eau fraîche).

HÉLIOTROPE, خيزران *khyzrán*.

HELLÈNE. (Voy. GREC.)

HÉLOUAN (bourg d'Égypte),
 حلوان *Helouân*, *Houlouân*.

HEM! نعم *naam*!

HÉNESSE (v. de Syrie), حمص
Hæness, *Hems*.

HÉMORRAGIE, رعاف *ra'áf*,
reu'áf, *re'áf*, *rou'áf*.

HÉMORROÏDES, باصور *bâsour*,
 pl. بواسير *bouâssir*, *beouâssyr*.

HENNÉH (fleur et poudre cosmé-
 tique), ثمر حننه *thamr hennéh*,
 ثمر *thamr hennéh*.

— (arbrisseau), حننه *hennéh*,

حتا *hennâ*, حتى *hennâ*, هني *henny*.

Il a HENNI, محصح *wahmah*, سهل *sahal*.

HENNISSANT, صاهل *sâhel*.

HENNISSEMENT, سهال *sihâl*,

سهل *sohl*, سهيل *sahyl*.

HÉPATHIQUE (adj.), كبدي *keb-dy*, كبداني *kebdâny*.

— (plante), كبديه *kebedyah*, *kebedyeh*.

HEPTAGONE, سباعي *soubâ'ay*, مستبع *moussabba'*, *moussabbè*.

HÉRAUT, منادی *menâdy*, plur. چاوش *menâdyyn*; چاوش *tchâouch*. (Voy. HUISSIER.)

HERBAGÉ, حشيشي *hachychy*, عشبي *a'cheby*.

HERBAGER, عشاب *ou'schâb*, eu'schab, بقال *baqqâl*, بقالي *baq-gâly*, خضار *khaddâr*.

HERBAGES, بقله *baqlah*, pl. بقل *boql*, بقول *bougoul*; مرج *merdj*, pl. *merdj*. (Voyez HERBE, FOURRAGE, PLANTE.)

HERBE, عاشب *a'âcheb*, عشب *eu'chbah*, eu'chbèh, pluriel عشب *eu'chb*; حشيشه *hachyehèh*, حشيش *hachyeh*, حشيش *hachyeh*; حشيش *hachyeh*; سبزوه *hachâych*; سبزوات *sebzouah*, pl. سبزوات *sebzouât*;

خضار *khoddr*, خضرة *khoddrah*, pl.

خضار *khoddâr*, *kheddâr*; قصيل *gas-syl* (en berbère, ثوغاه *tsougah*, *thougah*).

— potagère. (Voy. LÉGUME.)

— sauvage, حشيش بري *hachyeh berry*.

— à faire des cordes, حلفه *helfèh*, *helfah*.

— Corde d'Herbes. (Voy. CORDE de sparterie).

— Marchand d'Herbes, d'Herbages. (Voy. HERBAGER.)

HERBIER, خزنة النبات *khaznet ts-nehât*.

Il a HERBORISÉ, عشب *a'schab*.

HERBORISTE, عشاب *eu'schâb*,

سبزجي *sebzadjy*.

HÉRÉDITAIRE, ميراثي *myrâthy*, *myrâtsy*, وراثي *ouerâthy*.

— Maladie Héritaire, امراض ميراثيه *imrâdd myrâtsyèh*.

HÉRÉDITÉ, ارث *êrts*, *êrts*. (V. HÉRITAGE.)

HÉRÉSIAIQUE. (V. HÉRÉTIQUE.)

HÉRÉSIE, كفر *koufr*, بدع *bad'*, بدعات *bida'ah*, *boda'ah*, pl. بدعات *bodo'ât*, *bida'ât*; الحاد *ilhâd*; غلطه *gholtaah*, pl. غلطات *gholtât*; هرتاقه *hertaqah*. (Voy. ERREUR.)

HÉRÉTIQUE, خارجی *kháredjy*,
 راشد *rafid*, رافصى *ráfeddy*, ماحد
molhid, متبدع *mobdè'*, متبدع *mot-*
beddi'; هرطوقسى *hertouqy*, pluriel
 هرأطقه *herátqah*.

HÉRISSE, مجعود *medjou'oud*.

Il a HÉRISSE, جعد *dja'ad*.

— Il s'est Hérissé, تغلب *teqel-*
leb, قب *qabb*, تغفد *teqanfed*.

— Il se Hérissera, يتقلب *ytqil-*
leb, يقب *yqobb*.

— Mes cheveux se Hérissent sur
 ma tête, شعرى يقب على راسى
chaar-y yqobb a'lâ rás-s-y.

HÉRISSEMENT, قنفد *qanfod*, *gon-*
foud, pl. قنأفد *qenáfed*.

— de mer, قديره *qadyrah*.

HÉRITAGE, وراثه *oueráthéh*, *oue-*
rátseh, وراثه *oueretséh*; ميراث *my-*
ráth, *myráts*, موراث *mouráts*, pl.
 مواراىث *mouáryth*. (Voy. LEGS.)

Il a HÉRITÉ, ورث *ouereth*, *oue-*
rets, استورث *éstouerets*.

— Il Hériterá, يورث *yourets*,
youreth, يرث *yourets*.

— Il a fait Hériter, ورث *ouerrets*.

— Il n'en a rien Hérité, ما استورث
má éstouerets min-ho chy.

— Il a Hérité de moi, moi en-
 core vivant, استورثنى وانا بالحياة
éstouerets-ny ou anâ bi-'l-hayát.

HÉRITIÉRE, ورث *ouereth*, *ouerets*;
 وارث *ouárets*, pl. وارثين *ouáretsyn*,
 وراث *ourráts*; مستورث *mostoue-*
rets, صاحب الارث *sáheb él-áris*
 (en berb., يورث *yáureth*; اوراىث
áouryth, pl. اوراىسين *áourytsyn*).

— Héritier présomptif, ولى عهد
ouely a'hd.

— Il a institué Héritier. (Voyez
 Il a fait Héritier.)

HERMAPHRODITE, خنثه *khan-*
nethéh, *khanthéh*, خنثى *khontsey*,
 khounthy, خناثى *khénáthy*.

HERMÉTIQUEMENT, محكماً *moh-*
kemán.

HERMINE, سنجاب *sindjáb*.

HERMITAGE, زاوية *záouyah*,
zdouyéh, صومعه *souma'ah*; مجسد
mahabséh, pl. مجسات *mahabsat*;
 رابط *râbettah*, رابض *râbtah*,
 رابد *râbd*.

HERMITE, مرابط *morâbett*, شيخ
cheykh, pl. مشيخه *mechaykhah*,
 مشايخ *mocháykh*; حبيس *habys*,
 pl. حبسا *hobsá*; متوحده *motouah-*
hed, منفرد *monfered*.

HERNIE, قيله *qyléh*. (Voy. DES-
 GENTE.)

— Attaqué d'une Hernie, مقبول
meqyoul.

HÉROÏQUE, پهلوانى *pehlouány*, غزوى *ghezaouy*.

HÉROÏSME, سجامه *sedjá'ah*, *segá'ah*.

HÉRON, بطل *battl*.

HÉROS, پهلووى *gházy*, سجميع *pehlouán*, *sedjy'*, صاحب قران *sáheb qerán*, ارشاز *gháleb* (en berbère, ارشاز *érgház dé la'ály*).

HERSE, مدرس *midrass*, pluriel مدارس *medáress*; محرس *midjress*.

HÉSITATION, تردد *tereddoud*.

Il a HÉSITÉ, شك *chekk*.

— en parlant, تردد *teredded*, كسر الكلام *kassar él-kelám*.

HÉTÉROCLITE, غاريب *gháryb*. (*Foyez BIZARRE, ÉTRANGE.*)

HÉTÉRODOXE. (V. HÉRÉTIQUE.)

HEUR. (V. BONHEUR, FORTUNE.)

— Il n'y a qu'Heur et malheur dans la vie de ce monde, حياة الدنيا *hayát éd-dounyá fy-há bakht ábyadd ou ássouad* (m. à m. fortune blanche et noire).

HEURE, ساعه *sá'ah*, pl. ساعات *sá'át*, سويبع *soueya'* (en berbère, كادواس *gádouás*).

— Deux Heures, ساعتين *sá'ateyn*.

— Une Heure et demie, ساعه ونصف *sá'ah ou nousf*, ساعه ونص *sá'ah ou nouss*.

— Une Heure moins un quart, ربع ساعه *sá'ah éllá roub'*, *sá'ah éllá roubè'*, *sá'ah éllá roubou'*, ساعه لا ربع *sá'ah éllá roub*. (V. Trois quarts d'Heure.)

— Demi-Heure, نصف الساعه *noufs és sá'ah*, نصف ساعه *noufs sá'ah*, نص ساعه *nouss sá'ah*, نص ساعه *nouss dé's-sá'ah*.

— Quart d'Heure, ربع ساعه *roub' sá'ah*, ربع الساعه *roub' és-sá'ah*, ربع ذا الساعه *roub' dé's-sá'ah*, ربع ذا الساعه *robou' dé's-sá'ah*, ربع ذا الساعه *roheu' dé's-sá'ah*.

— Dix Heures du matin, ساعتين *sá'ateyn qabl éd-dohor*.

— Onze Heures du matin, ساعه *sá'ah qabl éd-dohor*.

— L'Heure de midi à une Heure après midi, الظهر *éd-douhour*, *éd-dohor* (en berb., تزرنين *tizouernyn*).

— Une Heure après midi, ساعه *sá'ah baad éd-dohor*.

— Deux Heures après midi, ساعتين *sá'ateyn ba'd éd-dohor*.

— Trois Heures après midi,
العصر *él-a'sr, él-a'sser, él-a'ssar*
(en berbère, تاكوزيمن *takouzynn*).

— Quatre Heures après midi,
العصر ساعه بعد *sā'ah ba'd él-a'sr*.
(Voyez la dixième Heure.)

— Cinq Heures après midi,
العصر ساعتين بعد *sā'ateyn ba'd él-a'sr*.

— Six Heures du soir, المغرب
él-moghreb, él-moghreb, él-megha-
reb (en berb., تنوشي *tenouchy*).

— Sept Heures du soir, ساعه
بعد المغرب *sā'ah baad él-moghreb*.

— Huit Heures du soir, العشا
él-a'chá, él-eu'chá.

— La dixième Heure du jour,
ضحى *dahä, dahey*.

— Quelle Heure est-il? كـم
كم ساعه *kiam sā'at?* ساعات
sā'ah? كم ساعه راحت من النهار
kiam sā'ah ráhet min én-nehâr?
أيش وقت الدنيا *éych ouaqt éd-*
dounyâ? أيش ساعه *éy chy sā'ah?*
أيش راح من النهار *éych ráh min*
én-nahâr?

— Vois quelle Heure il est; شوف
أيش ساعه *chouf éych sā'ah*.

— Dis-moi l'Heure qu'il est?
قول لي كم ساعه *qoul ly kiam sā'ah*.

— Il est deux Heures et un quart,
ساعتين وربع *sā'ateyn ou roub'*.

— Combien y a-t-il d'Heures de
chemin? كم ساعات الطريق *kiam*
sā'at él-taryq?

— D'Heure en Heure, ساعه
من ساعه *sā'ah be-sā'ah*, ساعه
الى ساعه *min sā'at illä sā'ah*.

— Qui dure une Heure, ساعتى
sā'atyy.

— De bonne Heure, بدري *bedry*,
بكرى *bokrä*.

— A la bonne Heure, مع سلامه
ma' seláméh.

HEUREUX, سعيد *sa'yd*, pl. سعدا
so'dä; مسعد *mossa'ad*, مسعود *mes-*
se'oud, mass'a'oud, مبارك *mobârek*,
مبارك *embârek*, مبروك *mabrouk*,
mebrouk, صاحب ذابخت *adheb*
dél-bakht, صاحب السعل *sâheb*
és-so'adéh. (Voyez FORTUNÉ.)

— Il a été Heureux, بهج *beh-*
hah, صلح *falah*, فلاح *salah*.

— Que tu es Heureux! يا سعدتاك
yâ saadet-ak!

Il a HEURTÉ, دقق *daqq*, دقق
daqq, دقور *dafass*, دقور *daqar*,
صرع *sara'*, نطح *netlah*, ا'يسار *a'isar*.

— J'ai Heurté ma tête, دقيت

نظمت راسي *daqqyt rás-y*, راسي *nettahei rás-y*.

— Il Heurteta, يدقق *ydqqt*, يدفر *ydfess*.

— Il s'est Heurté, عتر *a'ter*.

— Mon pied s'est Heurté contre cette pierre, عترت رجلى فى ذا الحجر *a'teret redjla-y fy dá-l-hadjar*.

HEXAGONE, مستس *moseddea*, مونسادس *mousaddes*, سداسى *saudásy*.

HIBOU, أم الليل *hamah*, *omm el-leyl* (m. à m. mère de la nuit), (en berb., *أيمعروف* *tyma'rouf*, pl. *ييعروفان* *tyma'roufenn*). (Voyez CHOUETTE.)

— Il est comme le Hibou, il fuit la lumière, هو مثل البوم يهرب من الضوء *hou methl el-boum yehreb min éd-daou*.

HIDEUX, مسيخ *messykh*. (Voyez LAID, HORRIBLE.)

HIE, ميتك *mytidéh*.

HIÈBLE (plante), حمان صغيمو *khamán sogheyr*, دمدموم *demdoum*, حشيشة البوشريش *el-boucherych*, الحشيشة المنتد *hachychei el-mentendh*.

HIER, الباراح *el-baráh*, الباراح *el-baráh*, امبارح *el-báreh*, امبارح *embárah*, امبارح *embáreh*, امس *éness*, *éma*

اطلى *dylláyn*, ديلاين *(en berb.,* *اطلى* *Ullaly*, يزرين *yzer-yenn*, ادكمام *tdgám*).

— Avant-Hier, أول باراح *áouel báráh*, *ouel báráh*, *ouel báráh* (en berb., *سندا اطلى* *sendá Ullaly*). (V. AVANT-HIER.)

— La veille d'avant-Hier (il y a deux jours), أول الباراحين *áouel el-baráheyn*, *ouel el-baráheyn*, لؤل *louel baráhayn*.

HILARITÉ. (Voy. GAÏTÉ, JOIE.)

HIND, HINDAH (n. pr. fémin.), هند *Hend*, هنك *Hendéh*.

HIPPOCRATE (n. pr.), ابوقرأت *Abou qrát*, بقرات *Bouqrát*, *Bouqrát*.

HIPPODROME, ات ميدان *á meydán*.

HIPPOGRIFFE, سيمرغ *symorgh*, البراق *el-boráq*.

HIPPOPOTAME, فرس البحر *fars el-bahar*.

HIRONDELLE, خطيف *khottysf*, *kheltyf*, plur. خطاف *khottáf*, *khittáf*; خطيفه *khettayfah*, *kheltayféh*, plur. خطيف *kheltayysf*, *khotleyysf*; عصفور الجنة *a'sfour el-djennéh* (m. à m. moineau du paradis), pluriel

عصافير الجندة *a'ssáfy el-djennéh* ;
 واط *ouattouátt*, سنونويه *senou-nyah*, pl. سنونويات *senounyát*; سنونو;
senounou (en berbère, ثيفرلست *tyferellest*).

Il a HISSÉ, رفع *refaa, rafa'*, طلع *talla'*.

— Il a HISSÉ à bord du vaisseau,
 طلع للبردو متع المركب *talla' li-
 'l-bordou meta-'l-merkeb*.

HISTOIRE, تاريخ *tarykh*, pluriel
 تواريخ *teouárykh*; خبر *khobar*, pl.
 اخبار *ákhbár*; سيرة *syreh*, pl. سير
soyar; نقل *neql, naql*.

— Il a écrit l'Histoire, أرخ *arákh*.

HISTORIEN, راوي *ráouy*, مورخ *mouarrekh*.

HISTORIETTE, حكاية *hikáyéh*,
hikáyah, pluriel حكايات *hikáyát*;
 أرجاف *reouáyéh, reouáyah*, رواية
írdjáf; قصة *qisséh, qissáh*, pluriel
 قصص *qissátt, qossouss*;
 مثل *melhl, metsl*, pl. أمثال *ámthál*,
ámtsál.

HISTORIOGRAPHE. (Voyez HIS-
 TORIEN.)

HISTRION, مقلد *mouqalled*,
 مسخرة *maskharah*.

HIVER, شتا *chitá, cheld*, شتويه
chitaouyéh, شتوة *chetouah, chitouah*,
chetouéh, فصل ذا الشتاء *fast dé-'ch-
 chitá* (en berb., شتوا *chitouá*, شتوة
chetouah).

— Le temps de l'Hiver, الزمان
 الشتاوي *éz-zemán ech-chetáouy*.

— Quartier d'Hiver, مشتا *mech-
 tá, مشتاة mechtéh*.

HIVERNAL, شتوي *chetaouy*,
 شتاوي *cheldouy*.

Il a HIVERNÉ, شتتي *chettá*.

Il a HOCHÉ la tête, حرّ السراس
hezz érráss, حرك رأسه *harrak
 ráss-ho*, كبي *kabá, kabey*.

HOIR. (Voyez HÉRITIÉ.)

HOIRIE. (Voy. HÉRÉDITÉ, HÉ-
 RITAGE.)

HOLA! يا *áyá! éyá!* أي *áy! éy!*
 يا *yá! yá!*

— Holà! palefrenier, viens ici!
 أي يا سايس تاءلي هنا *éy! yá
 sáys, tá'ley hené!*

— Il a mis le Holà, اصلح *éslah*,
 تصلح *tessallah*. (V. Il a APAISÉ.)

HOLLANDE. (Voy. FLANDRE.)

HOLLANDAIS. (V. FLAMAND.)

HOMARD, عقرايشه *a'qráychah*,
 قامرون *o'qráychah, eu'qráychah*.

qámroun, استاقوس *ástáqous* (en grec, ἀσταχός).

HOMÉLIE, ميمر *mymér*, pl. ميامر *mejámer*.

HOMICIDE (meurtre). (V. ce mot.)

— (meurtrier). (Voy. ce mot.)

HOMMAGE, تقديم *tá'ah*, تعقديم *teqdyim*.

— Il a rendu Hommage, قَدَّم الطاعة *qaddam ét-tá'ah*.

HOMME, رجل *redjol*, *redjoul*, *radjol*, *radjoul*, *radjel*, *radjil*, *raguel*, pl. رجال *redjál*, *ridjál*, *regál*, رجائل *redjúyl*; بشر *bachar*, plur. ابن آدم *ebn Adam*, pl. بنى آدم *beny Adam*, بنادمين *benádemyn*; انسان *énsán*, إنسان *énsán*, pl. ناس *náss*, الناس *énnáss* (en berbère, واجيد *ouádjyd*, وجيد *ouedjyd*, ارغاز *érgház*, ارگاز *érgáz*, ارگاز *érgázenn*; يرغازن *yrgházenn*; ارغاز *érgház*, pl. يرغازن *yrgházenn*; اورگاس *ourgás*, ارگاس *érghéss*).

— Homme blanc, رجل ابيض *radjel ábyadd* (en berb., ادراف *ádráf*).

— noir, رجل اسود *radjel ássoued* (en berbère, اساكو *ássákou*, يسمك *yessemk*). (Voy. NÈGRE.)

— La plupart des Hommes, اكثر الناس *ákthar én-náss*.

— Jeune Homme. (V. JEUNE)

— Tu es un brave Homme, انت

رجل مليح *ént radjel melyh*.

— Je ne sais pas quel Homme tu es, ما باعرف كيف طبعك *má bá'ref kyf taba'-ak*.

— Connais-tu cet Homme?

تعرف هذا الرجل *teta'rraf hadá ér-radjel* (en berbère, تسنت ارگاز *tesnett érğáz*)?

HONGRE. (Voy. CHÂTRÉ.)

HONGRIE, بلد المجر *beled el-Madjár*, *beled el-Magár*.

HONGROIS, مجار *madjâr*, *magár*, مجارى *madjâry*, *magâry*.

HONNÊTE (civil), مودب *mouddeb*. (Voy. CIVIL, POLI.)

— (probe), حر *horr*, plur. احرار *áhrár*; جيد *djyd*, جيت *djyud*, plur. جويد *djouyyoud*; مليح *melyh*.

— Un Honnête Homme, رجل دغرى *radjel doughry*, رجل دغرى *raguel doghry*, رجل صالح *raguel sálèh*.

— Les gens Honnêtes, جيداد *djyád*, جويد *djouyyud*, *djnyyyoud*, ناس ملاح *náss meláh*.

— Un Honnête homme ne craint rien, الجيد ما يخاف شي حاجه
él-djyd má be-kháf chy hádjéh (en
 berb., ارکز العالی وری تاكادت,
 یرکه *érgáz él-a'ály ouery tógádl
 yrkah*).

HONNÊTETÉ, حشمة *hacheméh*,
hochemah, ادب *âdeb*, آداب *âdâb*.

HONNEUR, كرامة *kerâméh*, *kerâ-
 mah*, pl. كرام *kerâm*; اكرام *âkrâm*,
 عزة *izzéh*, عز *e'zzah*, عز *e'zz*, تفخيم
tefkhyim, توكير *tekrim*, توكير
toueqqyr.

— (vertu), ناموس *a'rd*, ناموس
nâmous. (Voyez HONNÊTETÉ.)

— Il faut que nous sortions de
 cette affaire à notre HONNEUR, بدنا
 نطلع من هنا المصاحه في بياض
*bod-nâ nella' min hadéh él-
 moslahah fy bayâdd él-oudjéh* (m.
 à m. avec la blancheur du visage).

— Que Dieu te comble d'Hon-
 neur! الله يبيض وجهك *Allah
 ybayyadd oudjek-ak* (m. à m. que
 Dieu blanchisse ton visage)!

— Il a attaqué l'Honneur, Il a
 attenté à l'Honneur! خدش
kha-dach, عرض *e'r-radd*.

— Je me fais Honneur de te ser-

vir, اشرف من خدمتك *âcher-
 ref min khidmet-ak*.

— Tu nous fais Honneur, شرفنا
chereft-nâ.

Il a HONNÊ, زمزرفى *zemzer fy*.
 (Voy. Il a AVILI, Il a fait Honte, Il
 a HUI.)

HONORABLE, مكرم *moukerram*,
mokerrem, فاخر *a'zyz*, عزيز *sâkîr*,
 جليل *djelyl*, موقر *mouaqqer*, متمم
matkemrem, مفتخر *mofakkher*.

HONORAIRES, حق *haqq*. (Voyez
 APPOINTEMENTS, SALAIRE.)

Il a HONORÉ, عز *azz*, كرم
kerem, كرام *karam*, كرم *karram*, *kerrem*,
 اكرم *âkrâm*, وقر *ouaqqar*, توقر
touaqqer, جلل *djell*, هاب *hâb*,
 شرف *charaf*, *cheref*.

— Il Honorera, يعز *ya'zz*, يكرم
ykrém, يوقر *ykerrem*, يوقر *youqqer*.

— Qui Honore son père s'Hon-
 ore lui-même, عز ابيه عز نفسه
men a'zz âhou-ho a'zz nafa-ho.

HONTE, استحيا *hayâ*, حيا *hayâ*,
 خجل *khadjal*, حياء *hayâh*,
 حجاب *hidjâb*, هتكه *ketykah*, عار
a'âr, فضحيه *feddakyah*, سخام
se-khâm. (Voyez DÉSHONNEUR, AVI-
 LISSEMENT, INFAMIE.)

— Il a eu Honte, استحسأ *éstehá*,
استحسأ *éstehey, éstahéy*.

— J'ai Honte de toi, استحسأيت
من ذاتك *éstehyt min dát-ak*.

— Il a fait Honte, عيب *a'y'wab*,
حايأ *háyá*, بئع *bakikha'*, قير *a'y-*
yar, فضح *faddah*, هتاك *hatak*.

— Elle a perdu toute Honte, عرق
الحيأ من بين عينها *a'raq éi-hayá*
min bayn a'yney-há.

— N'as-tu pas de Honte de faire
cela? ما هو عيب عليك أنك تفعل
كذا *má heu a'yb a'lay-k énn-ak tau-*
met ke-dé?

HONTEUX, مستحسأ *mestahy*,
mostahy, خجلان *khadjelán*, عيب
a'yb, معيوب *mehioub*, مهتوك
ma'youb, معيتر *ma'y'yar* (en berb.,
دلأعر *deld'ar*. (Voyez AVILA.)

— Parties Honteuses de l'homme,
مذاكر *modáker, mezáker*.

— de la femme, عورة *a'ourah*,
a'ouréh.

HÔPITAL, دار المرصأ *dár el-mo-*
reddá, بيت المتشوشين *beyt el-*
metchouchyn, دار الشفا *dár és-che-*
fá. (Voy. HOSPICE.)

— des aveugles. (V. AVEUGLE.)

— des fous, مرستان *mourestán*,

moristán, مارستان *márestán, mó-*
ristán, دار الخوتان *dár el-khoután*.

HOQUET, شقه *hazonqah*, حزوقه
chahaqah (en berb., تيقيتطشت
tyhytatteht, تيعرقشت *ty'erqacht*).

— de la mort, لفق *lesq*, لقف
leqf.

— Il a eu le Hoquet, تهوزق
tehouzaq.

HORDE, قابيله *kábyéh*, طايغه
qábyléh, plur. قبائل *qobáyl*;
أوردو *bourdou*, أوردي *bourdy* (d'où vient
le mot français).

HORIZON, أفاق لأرض *éfáq el-*
árd, أفق خافق *kháfaq*, أفق
oufouq;
أفاق *áféq*, pl. أفاق *éfáq*.

HORIZONTAL, أفاقى *éfáqy*.
— Ligne Horizontale, خط مبسط
khatt mobessett.

HORLOGE, مكانه *magánah*.
ساعة *beyt és-sá'ah*; بيت الساعة
sd'ah, pl. سويع *soueya'*.

— de sable, رمليه *ramiyéh*. (Voy
SABLIER.)

HORLOGER, سواعى *saoud'y*,
ساعتى *sá'aty*, ساع *sáé', sáa'*,
سواعى *saouáya'y*.

HORMIS, بغير *ghagr*, غير *beghayr*,
لا *éllá*. (Voy. EXCEPTÉ.)

HOROSCOPE, طالع المولود *tâlè el-mouloud*, فال *fâl*.

HORREUR, نفر *nefr*, فرع *feza'*, رعبه *ra'béh, ra'bah*, رهبه *rahbah*, هيبه *heybéh*, قرفه *qerféh*. (Voyez ABOMINATION, ÉPOUVANTE.)

— Il a eu en Horreur. (Voy. Il a ABHORRÉ, Il a eu en ABOMINATION.)

HORRIBLE, مقرف *meqrouf*, مرعوب *merahoub*, مرعوب *mera'oub*, مرعوش *mera'ouch*, مسترعب *mostera'eb*, مهول *mohoul*. (V. ABOMINABLE, DÉTESTABLE.)

HORS, خارجًا *khâredjân*. (Voyez DEHORS, HORMIS.)

— Allons nous promener Hors la ville, نروح نبعثى برا المدينة *nerouh netmaschy barrâ el-medynéh*.

— Hors d'ici! روح بـرا *rouh barrâ!* روح عنى *rouh a'nn-y!* (en berbère, أفاغ *éffâgh!* سدد *souddo!*)

HOSPICE, تكية *tekyéh*, pluriel فندق *tekyât*, تكايا *tekâyâ*; فندق *fondoq*, دار الفقرا *dâr el-foqarâ*. (Voy. HÔPITAL.)

HOSPITALITÉ, ضيفه *dayfah*, *dayféh*.

— Il a donné l'Hospitalité, ضيف *dayyaf*.

HOSSEÏN (n. pr.), حسين *Hosseyn*, الحسين *el-Hosseyn*.

HOSTIE, برشانه *berchânéh*, plur. برشانان *berchândî*, برشان *berchân*; قربان *qorbân*, plur. قرابين *qorâbyn*.

HOSTILE, عدو *a'dou*, عدوى *a'douy*. (V. ENNEMI, CONTRAIRE.)

HOSTILITÉ, عداوة *a'dâouéh*, عدويه *a'douyéh, a'douyah*. (Voyez INIMITIÉ, GUERRE, ATTAQUE.)

HÔTE (qui reçoit), ماوى *mdouy*, مضيق *moddayyef*.

— (qui est reçu), ضيف *dayf*, pl. ضيوف *dyouf, douyouf*; متاوى *metdouy*.

HÔTEL, منزل *manzoul*, دار *dâr*, قصر *qasr*.

— Maître d'Hôtel, وكيل الخرج *oukyl el-khardj*, كـلارجـى *kelârdjy*.

HÔTELLERIE, خماره *khanimârah*; منزل *menzel*, pl. منازل *menâzel*. (Voy. AUBERGE.)

HOTTE, قفـه *qoufféh, qouffah*, pl. قفف *qofaf*.

HOTTÉE de terre, حملة تراب *hamlet torâb*.

HOUSSE de cheval, de mulet,

سرج *serdj, serg*, سرىجه *serydjah, serydjeh*; دكدك *dakdak*, pluriel دکادک *dekâdek*.

HOUSSINE. (*Voyez* BAGUETTE, FOUET, CRAVACHE.)

HOUX, زورر *zerour*.

HUI! (*Voy.* FI!)

Il a HUÉ, غوش على *ghaouach a'lâ*. (*Voy.* Il a HONNI.)

HUESCA (ville d'Espagne), وشقه *Ouchqah*.

HUILE, زيت *zeyt, zyt* (en espagnol, *azeite*), (en berbère, ادى *ôdy*, زيت *zeyt*, ثهور *tsemour*).

— de sésame, سیرج *syridj*.

— d'olive, زيت حلو *zyt halou, zeyt halou*, زيت طيب *zeyt tayeb*.

— de lin, زيت كتان *zeyt kitân, zeyt ketân, zyt ktân*.

— de noix, دهن جوز *dahann djouz, dehenn gouz*.

— d'amandes douces, دهن لوز *dehenn louz*.

— de roses, قطر ورد *qottr ouerd*, عطر *o'utr*.

— Marchand d'Huiles, زيات *zayyât*.

— Boutique de marchand d'Huiles, معصرة *maasrah*.

HUISSIER, يسقى *ysqy*, pl. يسقيه *ysqyéh*; چاويش *tchâouyech*, pluriel چاويشيه *tchâouyechyéh*; شايوش *châouyech*, pluriel شايوشيه *châouyechyéh*.

HUIT, ثمانية *themányéh, tsemânyah, theményah*, féminin. ثمان *themán, thmán* (en berbère, ثمنيه *themenyah*, ثم *tham, them*, ثيمت *thempt, thmet*).

— Huit à Huit, ثمان ثمان *thoumán thoumán*.

— Huit cents, ثمان مائه *themán mayéh*, ثمنيه *themn-myéh, themn-myah*.

— Huit mille, ثمانية آلاف *themániéh élâf, themánt élâf*.

— Huit neuvièmes, ثمان اثناع *themán êtsâ'*.

HUITIÈME, ثامن *thámenn, tsámenn*, ثمن *themenn, tsemenn*, féminin. ثامنة *thámenéh, tsámenéh*.

— Le Huitième mois de l'année lunaire des Musulmans, شعبان *chaabân*.

— Un Huitième, ثمن *thoumn, tsoumn*, ثمين *themyenn, tsemyenn*.

— Le Huitième de boudjou

(monnaie d'argent valant à Alger de 22 à 23 centimes), قمين بوجو, *tsemyenn boujdjou*.

HUITIÈMENT, ثامنًا *thámenán*, tsámenán.

HUITRE, صدق sadaf, صدفة sadafah, بطليوس bettymouss.

— Huitre à perles. (Voyez Coquille perlière.)

HUMAIN (se rapportant à l'homme), انسانی *insány*, انسانى *insányy*, ناسوتى *nasouty*, بشرى *bechery*, ناسوتى *nasouty* (en berbère, كفا اوجيد *kefé toudjyd*).

— (bienfaisant), حلیم *hatym*, كيريم *kerym*, صديق *sadyq*. (Voy. BIENFAISANT, CLÉMENT.)

HUMAÎNEMENT (en qualité d'hommes), انسانیًا *insányán*, كمثل *ka-mihel* انسان *insán*.

— (avec bonté), بالكرامه *bî-l-keráméh*, نعمًا *ni'mán*.

HUMANITÉ (les hommes en général), خلیقه الله *khelyget Allah*, عباد الله *'bád Allah*.

— (la nature humaine), انسانیه *insányéh*.

— (bienfaisance), صداقه *sadâqah*, كرامه *keráméh*, kerá-

mah. (V. BONTÉ, BIENFAISANCE.)

HUMBLE, متضع *motaddâ*, plur. متواضع *metouâddé*; واطى *ouâtty*, وديع *oudy'*, حقير *haqyr*, دليل *de-lyl*, طابع *tâ'y*. (Voy. HUMILIÉ.)

HUMBLEMENT, بالتواضع *bâ-'l-touâddi'*, بالانضاع *bî-'l-inâddâ*.

Il a HUMÉ. (Voy. Il a AVALÉ.)

— Hume! اشرق *echraq* (en herb., اسكى *astef*).

HUMECTÉ, مندى *moneddy*.

Il a HUMECTÉ, شبخ *chimmekh*, ندى *naddâ*, neddey, نطل *nattal*.

— Il Humectera, يشبخ *ychim-mekh*, يندى *yneddy*.

— Il s'est Humecté, تندی *teneddâ*, teneddey, نطل *tenattal*, وطب *rattab*.

HUMEUR, بله *belléh*, bellah, plur. بلات *bellât*; مزاج *mezâdj*, pluriel مزاجات *mezâdjât* (en berbère, ارساط *ársât*).

— d'esprit, خاطر *khâttar*, khâttar.

— Bonne Humeur. (Voy. JOIE, GAÎTÉ, CONTENTEMENT.)

— De bonne Humeur. (V. GAI, JOYEUX.)

— Mauvaise Humeur, صعبه *sa'abéh*.

— De mauvaise Humour, صعب
sa'ab, مغير moghayyar.

HUMIDE, ندى nedy; رطب ret-
tyb, pl. ارباب ertab; بارد bared,
برود beroud, bouroud, طارى tary,
طرى tery, try, مفزك moufessag,
نادى nechâch, نيز nezys, نادى
nady.

— Humide radical, رطوبه طبيعيه
rettoubéh taby'ayéh.

HUMIDITÉ, رطوبه retoubéh,
ماويد maouyéh, بروده bouroudah,
ندا nedâ, نك nedah, nedéh, نداوه
nedâouah, nedâouéh (en berbère,
ندا nadâ).

HUMILIATION. (Voyez AVILISSE-
MENT, AFFRONT.)

HUMILIÉ, مطيع motleyyk, مصغر
mossaggher. (V. HUMBLE, AVILI,
ABJECT, ABAISSÉ.)

Il a HUMILIÉ, أخضع akhda',
وطى ouattâ, واعد ouâdda', وضع
ouadda', طيع khassaf, طيع
tayya', صغر sagghar, خرد kharrad.
(Voy. Il a ABAISSÉ, Il à AVILI, Il
a fait Affront.)

— Il s'est Humilié, بيجا beyâ,
أخضعه khitteda', واطى ouattâ,
كشكش kechkech. (V. Il s'est AVILI.)

— Humilie-toi! نفسك واطى
ouetty nefs-ak! (en berb., ثاتر
thâller).

— Il s'Humiliera, يبجيا ybeyâ,
يتوطى ytouetty.

— Qui s'Humilie est élevé, et
qui s'élève lui-même est Humilié,
كل من وضع نفسه ارتفع وكل من
أرفع نفسه أتضع koll men ouadda'
nafa-ho ertefa', ou koll men ertfa'
nafa-ho éttedda'.

HUMILITÉ, تواضع touâddi',
تواضع touâddou', انصاع itiddâ',
خضوع khedou', طاع tâ'ah, اتضع itidda',
طوع toua', خشموم khexoum,
انكسار القلب inkissâr el-qalb.

HUNE (t. de marine), صنفه sa-
hafah, sahfa, قفص qafass, qo-
facc, كمبوزه kambouzah, كمبوزه
kambozah, kambozéh.

— Mât de Hune (t. de marine),
براته brélah. (Voy. HUNIER.)

HUNER (terme de marine),
صارى فوقانى sâry souqâny.

— Grand Hunier, صرى كرنك
sâry grandéh.

— Vergue de grand Hunier,
رطه كرنك rablah grandéh.

— Petit Hunier, صارى پسروا

sáry proud, صارى بروة sáry
brouah.

— Vergue de petit Hunier, ربطه
rablah prouah, بروة ربطه rab-
tah brouah.

HUPPE (oiseau), شبب cheboub,
houdhoud, هدهد tayr
ábábyl.

HURE. (Voy. GROUIN.)

Il a HURLÉ, عوى a'oua, a'ouey.

— Il Hurlera, يعوى ya'ouey.

HURLEMENT, عوا a'ouá.

Les HYADES (constellation),
القلايص el-debarán, الدبران
el-qaláyess, الفنيق el-fenyq,
عين الثور a'yn el-thour.

HYDRE, حيه hayéh, أفعى a'fa'y,
تعبان ta'bán. (Voy. DRAGON.)

HYDROPIQUE, مستسقى mos-
tasqy.

HYDROPISE, استسقا ístisqá (en
berb., اتان áttán).

HYÈNE, ضبع deb', dabé', plur.
مضبع medbé'ah.

HYMEN, HYMÉNÉE. (Voyez MA-
RIAGE.)

HYMNE, مديحه medyhah, plur.
تسيح medáyh; هلال heldl;
تسيح tesbyh, pluriel تسابيه tessábyh;

قصيل qassydéh, pl. قسايد qassáyi.

HYPERICON (plante), افريكون
íferykoun.

HYPOCONDRIAQUE, مخ—روع
mekhrou', مطحول mottarté',
motthoul; اخوت ákhout, plur.
خوتان khoután.

— Maladie Hypocondriaque,
شراشيف cheráchyf.

HYPOCRISIE, مراية meráh,
مرأيا meráyá, pluriel
مرأيا meráyát; مرأيا
rayá, تلبسه telbesséh,
موالس moudless.

HYPOCRITE, مراى meráyy,
مرأى meráy, pl. مرأيين meráyyin;
موالس mouáliss; تلبيس telbyss,
pluriel تلأبيس telábyss.

— Il a fait l'Hypocrite, رايى
ráyá, والس oudless, تنس
ten-seness.

HYPOCRITEMENT, مرايأة merá-
yátann, مرأيا meráyán.

HYPOTHÈQUE, رهن rehn. (Voy.
GAGE.)

HYPOTHÉQUÉ, مرهون merhoun.
Il a HYPOTHÉQUÉ, رهن rahan.
(Voy. Il a mis en Gage.)

HYSSOPE (plante), زوفا zoufá.

I

I; cette voyelle de l'alphabet français s'exprime en arabe de plusieurs manières, suivant qu'elle est longue ou brève :

1° Lorsqu'elle est brève, on l'écrit par le point-voyelle appelé *kesrah* كسرة, et *khafdah* ou *khousdah* خفصه, dont le signe est un trait oblique placé au-dessous de la consonne avec laquelle la voyelle s'articule (◌). Ce signe n'est presque jamais employé dans l'écriture vulgaire, mais on le suppose grammaticalement.

2° Lorsque la voyelle I est longue, elle est représentée par le *ya* (ي), dixième lettre de l'alphabet arabe ancien, vingt-neuvième et dernière de l'alphabet moderne.

3° L'*élyf* initial (أ) prend souvent le son de l'*é* long, et le *a'yn* (ع) celui d'un *i* saccadé dans la prononciation, répondant d'une manière assez exacte à notre arti-

culacion *ie* dans les mots *pie*, *châtie*, *fe*, etc.; dans ces deux cas, l'*élyf* et le *a'yn* sont, dans les manuscrits soignés, souscrits du point-voyelle *kesrah*; mais cette notation orthographique est toujours négligée dans l'écriture vulgaire.

IBIS blanc, أبو حنيس *âbou hanness*, أبو منجل *âbou mendjel*, *âbou menguel*, المنجل *el-mendjel*, *el-menguel*.

— noir, الحزاز *el-hârezz*, الحارس *el-hâress*.

IBRAHYM (n. pr.). (Voy. ABRAHAM.)

— Beny-Ibrahym (tribu berbère),

بنى ابراهيم *Beny Ibrâhym*

ICHNEUMON, نمس *nems*, *nims*.

ICI, هنا *henâ*, *hené*, *honâ*, هنى *heny*, *honey*, هونى *houney*, هن *houn*, هنا *hâhonâ*, هنا *dhonâ*, هنديا *êhndyah* (en berbère, غردا *ghardâ*).

— Monte Ici! اطلع لى هنى *êulla' l-y heney!*

— Entre Ici هنا ادخل *ôdkhoul honâ!*

— D'Ici, من هنا *min henê, min henâ.*

— D'Ici en bas, هنا الى اسفل *min henâ ilâ safal.*

— D'Ici là, هنا الى هناك *min henê ilâ henâh.*

— D'Ici au port, هنا الى الينا *min henê ilâ el-magâ.*

— Ils n'étaient pas loin d'Ici, هنا ما كانوا بعيد من هنا *ba'gal min henê.*

— D'Ici à demain, من اليوم الى غدا *min al-youm ilâ ghada.*

— Par Ici, هنا من هنا *min henâ, هنا على هنا*

— Près d'Ici, قريب من هنا *qaryb min henâ.*

IDEAL, مخيال *mokhâyel*, مخيال *mokhâyel, mokhâyel*, خيال *khayâl* (*Voyez FANTASTIQUE.*)

IDÉE, ظن *zenn*, رأي *raÿ*, بال *bâl*; ظن *zenn, daun*, pl. ظنون *zounoun, da-noun*; خيال *khyâl*, تخيل *tekhâyel*, تخمين *tekhâyim.*

— Il s'est mis cela dans l'idée, هنا دكا في باله *hall-dekâ fy bâl-ho.*

— Je n'en ai aucune idée, هنا

ما لي اثر في هذا *âbadân mâ l-y âthar fy hadâ.*

IDENTITÉ, شوية واحد *choyel ouâhidêh.*

IDIOME. (*Voyez LANGUE, LANGUAGE, DIALECTE.*)

IDOT, ابلم *âblem*, بجم *badjem*; بلا *blâ*, امين *âmin*, اميين *âminyyn*, امسى *âmsy*, pl. اميين *âminyyn*, بل *blâ*, قليل العقل *belâ el-a'ql*, قليل *loul el-a'ql*. (*Voyez IMPÉDIE.*)

IDOTISME (imbécillité). (*Voyez ce mot.*)

— Particularité d'un Idiotisme, اللعة خصن اللعة *lâha el-âghat.*

IDOLÂTRE, عبد الصغام *a'bd el-sagâm*; ثني *thni*, ثنيين *thniyyn*; عابد لا صغام *a'abd el-sagâm*, pl. عباد لا صغام *a'âbâd el-sagâm*, pl. عباد لا صغام *a'âbâd el-sagâm*. (*Voy. INFIDÈLE.*)

IDOLÂTRIE, عبادة لا صغام *a'âd el-sagâm*.

IDOLE, صنم *sanam*, صنم *sanâm*, pluriel صنم *sanâm*, صنم *sanâm*; وثن *outhern*, plur. وثن *outhern*, وثن *outhern* (en berb., معبود *ma'boud*).

YÉMEN. (*Voy. YÉMEN.*)

IGNOMINE, عار *a'âr*, تعير *ta'yir*. (*Voyez HONTE, INFAMIE.*)

IGNOMINIEUSEMENT, تعبيراً *ta'y-y-rán*, بالتعير *bi-t-tayyr*.

IGNOMINIEUX, عارى *a'áry*, شنيع *cheny'*, معيار *ma'yár*. (Voyez HONTEUX, INFAME.)

— Mort Ignominieuse, موت العار *mout él-a'ár*.

IGNORANCE, جاهليہ *djähelyéh*, *djähelyah*, جهالہ *djeháleh*, *djehálah*, غشم *ghochm*, غشومہ *ghechoumeh*, *ghechoumah*.

IGNORANT, جاهل *djâhel*, *gâhel*, plur. جهال *djohâl*; غشيم *ghachym*, pl. غشما *ghochmâ*; خياب *khayyâb*.

— C'est un Ignorant dans son métier, هو جاهل في صنعتہ *hou djâhel fy sona't-ho*.

IGNORÉ, غير مجهول *medjheul*, غير معروف *ghayr ma'rouf*.

Il a IGNORÉ, ما جهل *djâhal*, ما عرف شي *mâ a'raf chy*.

— Je n'ignore pas cette affaire, أنا ما اجهل في هك المصاحبه *ânâ mâ âdjhel fy heddâ el-moualahah*, ما انيش جاهل في ذا الامر *mâ ânych djâhel fy dâ el-âmr*.

— Je n'ignore absolument rien, ما يخفا عني شي واصل *mâ yekhsâ a'ma-y chy outssel*.

— Vous n'ignorez pas l'état des affaires, ما يخفا عنكم احوال لامور *mâ yekhsâ a'n-koum âhouâl él-âmour*.

Il هو *hou*, pl. هم *houm*.

— Il a, له *la-ho*. (Voy. A.)

— Ils ont, عندهم *lahoum*, عندهم *a'nd-houm*.

— Il est content, هو مبسوط *hou mabsoutt*.

— Ils s'en vont, هم راحيين *houm rahyyn*.

— Il a été. (Voy. A.)

— Il faut, Il est nécessaire, لازم *lazem*. (Voy. Il FAUT.)

— Il y a. (Voy. A.)

ILE, جزيرة *djezyrah*, *djezyrêh*, *guezyrêh*, plur. جزاير *djezâyr*, *guezâyr*; جزيرة *dezyrah* (en berbère, لجزيرت *ligzyrt*).

— Presqu'Ile, جزيرة *djezyrêh*, *djezyrah*, *guezyrêh*.

ILLÉGAL, ضد للشرع *dodd li-'s-chera'ah*, ضد للناموس *dodd ên-nâmous*.

ILLÉGITIME, ضد للحق *dodd li-'l-haqq*.

— Enfant Illégitime, ابن الحرام *âbn él-herâm*, زانوة *zânouéh*. (Voy. BATARD, ADULTÉRIN.)

ILlicITE, محروم *herám*, محروم *mahroum*, محرم *moharrem*, منهي *monhy*, غير حلال *ghayr helál*.

ILLIMITÉ, غير قياس *ghayr qyás*, غير محدود *ghayr mehdoud*, غير غير حدود *ghayr motnáhy*, غير حدود *ghayr hedoud*.

— Son pouvoir est Illimité, قدرته ما لها حدود *godret-ho má le-há hedoud*.

ILLUMINÉ, منور *monaouer*.

Il a ILLUMINÉ, نور *naouar*, *naouer*, انار *énár*.

— Il a été Illuminé, تنور *tenaouer*, اضی *éddä*.

ILLUSION, خيال *khyál*, pluriel *khyálat*; احتلام *thilám*, تخيل *tekheyyl*. (Voy. ERREUR.)

ILLUSOIRE, باطل *bátel*. (Voyez FAUX, TROMPEUR.)

ILLUSTRATION, تشریف *techryf*. (Voy. CÉLÉBRITÉ, HONNEUR.)

ILLUSTRE, عظیم *a'ddym*, *a'z-zy*, شریف *cheryf*. (V. CÉLÈBRE.)

ILLUSTRÉ, مشرف *mocherref*.

Il a ILLUSTRÉ, شرف *charraf*, *cherref*, عظم *a'zzam*.

— Il s'est Illustré, انشرف *éncherref*.

ILS, هم *houm*. (Voy. IL, EUX.)

IMAGE, صورة *souréh*, *sourah*, pl. صور *sour*, *souar*, صورآت *sourát*; ايقونه *tyqounéh* (en grec, εἰκών), pl. ايقونات *tyqounát*; قونه *qounéh*, *qounah*, pl. قون *qouann*.

IMAGINAIRE. (Voy. IDÉAL, FANTASTIQUE.)

IMAGINATION, خيال *khyál*, مخيلة *mekhyléh*, تخمين *tekhmyyn*; فكر *fekr*, pl. افكر *éfkár*; ظن *zenn*, pl. ظنون *zenoun*, خياله *khoyálah*, زعم *za'm*, بال *bál*, هوس *hods*.

— Cela surpasse l'Imagination, هذا تفوق تخمين عقولنا *hadá te faouq tekhhmyyn ou'qoul-ná*.

L'IMAGINATIVE, قوة الخياليه *qououet él-kheyályéh*.

Il a IMAGINÉ, il s'est Imaginé, افتكر *éfteker*, خال *khál*, ظن *zann*, حسب *z'a'am*, ضمن *khammenn*, *hessab*. (V. Il s'est mis dans l'Idée.)

— Tu t'es Imaginé que, تخايل *tekháyl* لك ان *l-ak énn*, يتخايل *yelkhdyl* لك ان *l-ak énn*.

IMAM (prêtre musulman), امام *ímám*.

IMBÉCILE, متبهم *mobeheem*, بلا عقل *belá a'ql*, خشين *khachyn*.

مخوتج mokhaouakh, دتموقى dem-mouqy, doummouqy, أحمق ah-maq. (Foyes HÉBÉTÉ, IDIOT, INSENSÉ, IGNORANT.)

IMBÉCILLITÉ, قلة العقل qellet el-a'ql. (Voy. SOTTISE, IGNORANCE.)

IMBERBE, أجروود adjroud, ágroud, املط ámlatt.

IMBIBÉ, مسقى mosqyy.

Il a IMBIBÉ, سقى saqā, saqey, رآ raouá, مرن marrann.

— Il s'est Imbibé, أنسقى énsaqey.

— Mets cette outre dans l'eau pour qu'elle s'imbibe, حط هك hoti hadéh ez-zokrah sy-'l-moyéh, hattā tenbol.

Il s'est IMBU des principes de la morale, تعلم اصول الحق ta' allem bussoul el-haqq.

IMITATEUR, تبيع taby'.

IMITATION, شابيه chābehah, chābehéh, مشاكله mochākeléh, تباع teba', مائله mechābahah, امائله memātheléh, اتباع úbā', تمثيل temthyl, تبيعه tebya'ah.

Il a IMITÉ, امائله émtethal, émtetsal, تباع taba', مشاكل techākel, قدى qadā, qadey, شبّه chabbah,

قلد qallad, ساوى sáouey, sáouā, تشابه techābah, تشابهه techābbah, اقتضى éqteddā, éqteddey.

IMMÉDIAT, اقرب áqrab, متواصل metouássel, متلاحق mouldheq.

IMMÉDIATEMENT, فى ساعه fy sá'ah, بالوقت be-'l-ouaqt, الوقت li-'l-ouaqt, حالا hálán, الحال fy-'l-hál. (Voy. INCONTINENT.)

— Elle est morte Immédiatement, توفيت حالا toueffeyt hálán.

— Tu les mettras Immédiatement à mort, تقتلهم فى ساعه teqtelhoum fy sá'ah.

IMMÉMORIAL, غير مذكور ghayr mezkour.

— De temps Immémorial, من زمان ما يندكر min zemán má yn-zeker, من دهر الدهور min dahar éd-dohour.

IMMENSE, بغير قياس be-ghayr qyás. (Voy. INFINI, ILLIMITÉ.)

IMMERSION, غوص ghaouss, غطس ghats, ghattess.

IMMEUBLE, ملك moulk, pluriel املاك ámlák.

IMMINENT, حاضر hádder, هاجم hádjem.

IMMOBILE, غير متحرك ghayr motaharrek, ثابت thábell

IMMODESTE, قليل الحياء *galyt el-heyá*, غير اديب *ghayr ádyb*, غير *ghayr ouqour*. (V. INDÉCENT.)

IMMODESTIE, قلة الحياء *qillet el-heyá*. (Voy. INDÉCENCE.)

IMMOLÉ, مذبح *medbouh*.

Il a IMMOLÉ, ذبح *dabah, dabèh*.

IMMONDE. (Voyez IMPUR.)

IMMONDICE, نجاسة *negássèh, nedjássah*. (V. ORDURE, SALETÉ.)

IMMORTEL, غير مايت *ghayr máyít*.

IMMUABLE, غير متزعزع *ghayr motza'zè'*.

IMPARFAIT, غير ناقص *náqess*, غير كامل *ghayr kámel*.

IMPATIENCE, نزاهة *nezáqèh, nezaqah*, نزاهة *nezáqqèh*.

IMPATIENT, غير صابر *ghayr sáber*, غير صبور *ghayr sabour*, غير محتلم *ghayr mohtamel*.

Il s'est IMPATIENTÉ, نزق *nazaq*.

— Il a Impatienté, تزق *nazzaq*.

IMPÉRIAL, سلطاني *soullány*.

IMPÉRIEUX, صارم *sárem*.

IMPIE, كافر *káfer*, pl. كافرين *káferyn*, كفار *kouffár*; منافق *menáfeg*, pl. شريكين *menáfegyn*; شريك *cheryr*, خبيث *khabyth, khabyts*.

IMPIÉTÉ, الحاد *ilhád*.

Il a IMPLORÉ, نصرع *teddarra'*.

IMPORTANT, ثقیل *theqyl, iseqyl*, سائل *derour, nádjib*, ضرور *sáyl*. (Voyez GRAVE.)

— Affaire Importante, امر ثقیل *amr theqyl*, مصلحة ضرورية *moslehah derouryah*.

— Cela est Important, ذل شئ *dol chy iseqyl*.

— Il n'importe de faire cela, ذه عمل على ان نعمل ده *a'lay-y énn na'mel déh*.

— Cela n'importe pas, هذا ما فيه *hadá má fy-hi chy derar*.

— Que t'importe-t-il? ايش عليك *éyah a'lay-k ént?*

— Cela vous importe, هذا عليكم *hadá a'lay-koum éntou*.

Il a IMPORTÉ (v. a.). (Voyez Il a APPORTÉ, Il a INTRODUIT.)

IMPORTUN, لزيذ *ledjydz*, لزيذ *lezys*, لزوج *ledjoudj*, لزوج *lezás*, لزوج *qalláq*.

IMPORTUNÉ, ماجيج *weldjoudj*.

Il a IMPORTUNÉ, لزوج *laddj*, لزوج *lasz, lezz*, لزوج *qarratt*, لزوج *taann*, لزوج *ledjodj*.

— Tu m'importunes, تتعب قلبي

tetaab qalb-y, تصديق صدرى ted-dayyq sadr-y, على تتعنتت *teta'mmet a'lay-y.*

— Ne m'Importune pas! لا تنقل *la tetheqqel damm-ak a'lay-y!*

— Pourquoi m'Importunes - tu toujours? لايش انت قاعد لي رقتنا? *lèych ènt qá'id l-y roqbetán* (m. à m. pourquoi es-tu assis sur mon cou)?

IMPORTUNITÉ, لَزْه *leddjéh, lezzéh,* لَبَكْه *lebkéh,* لَدَجَا-
ledjádjéh.

IMPOSSIBLE, غَيْر مُمْكِن *ghayr memken,* غَيْر مُسْتَطَاع *ghayr mes-tatté'.*

— Il est impossible que, مَا
ان يُمْكِن *má yemken ènn.*

— Supposons, par Impossible, que cela soit juste, نَحْمِنُ الذِي
مَا يُمْكِن ان هَذَا حَق *nekham-
menn, allazy má yemkenn, ènn hadá haqq.*

Il a IMPOSÉ une taxe, جَل دَرَاهِم *hamel deráhem,* فَرَصَ الدَّرَاهِم *fe-
redd éd-deráhem.* (V. Il a levé une Contribution.)

— une amende, قَطْع جَزِيمَه *qatta' djezyméh,* بَالَس *balass.*

— On l'a Imposé à dix piastres, حَطَطُوهُ عَشْرَةَ قُرُوش *hattetkou-ho a'cherat qourouch.*

IMPÔT, بَلَس *bals,* مَكْس *maks.*
(Voy. CONTRIBUTION.)

— personnel, خَرَاج *kharádj,*
kharág, خَرَج *kharadj, kharáj.*

— territorial, مِيرَى *miry.*

— Il les a accablés d'Impôts
(Voyez LI à ACCABLÉ.)

IMPRÉCATION, تَشْقِيع *techqy'.*
(Voyez INVECTIVE.)

IMPRESSION, تَأْتِير *tátkyr, tátoyr,*
تَطْبِيع *teby'.*

IMPRÉVU, مَتَغَاوِل *motgháfel,*
بَوَاق *baououán,* خَوَان *khawouán.*

IMPRIMÉ, مَطْبُوع *matbou'.*

Il a IMPRIMÉ, طَبَعَ *tabaa,* كَبَسَ
kabass, خَتَمَ *khattam.*

— Imprime ce cachet! اَكْبَسِ
هَذَا النَحْتَم *ekbess hadá el-khatem!*

— Il l'a Imprimé dans son es-
prit, عَقْلَه فِي لُوحِ طَبَعِه *taba'-ho fy
louh a'qli-hi* (m. à m. dans la plan-
che de son esprit).

IMPRIMERIE, مَطْبَع *matbaa,*
مَطْبَعَة *matba'ah.*

— L'art de l'Imprimerie est le
flambeau qui éclaire le monde,

— Un Honnête homme ne craint rien, الجيد ما يخاف شي حاجه, *él-djyd má be-kháf chy hádjéh* (en berb., ارگاز العالی وری تاكادت, *érgáz el-a'ály ouery tágádt yrkah*).

HONNÉTÉTÉ, حشمة *hocheméh*, *hochemah*, ادب *ádab*, آداب *ádáb*.

HONNEUR, كرامة *keráméh*, *kerámah*, pl. كرام *kerám*; اكرام *ákrám*, عز *izzéh*, عز *é'zzah*, عز *é'zz*, تفخيم *tefkhyim*, توقير *tekrým*, تكريم *tekrým*, *toueqqyr*.

— (vertu), ناموس *a'rd*, لوض *námouss*. (Voyez HONNÉTÉTÉ.)

— Il faut que nous sortions de cette affaire à notre Honneur, بدنا نطلع من حاك المصاحه في بياض الوجه *bod-ná nella' min hadéh el-moslahah fy bayádd el-oudjéh* (m. à m. avec la blancheur du visage).

— Que Dieu te comble d'Honneur! الله يبييض وجهك *Allah ybayyadd oudjek-ak* (m. à m. que Dieu blanchisse ton visage)!

— Il a attaqué l'Honneur, ه ا attenté à l'Honneur! خدش *kha-dach*, عرض *é'rradd*.

— Je me fais Honneur de te ser-

vis, انشرف من خدمتك *éncher-ref min khidmet-ak*.

— Tu nous fais Honneur, شرفتنا *chereft-ná*.

Il a HONNÉ, زمزرفي *zemzer fy*. (Voy. Il a AVILI, Il a fait Honte, Il a HUI.)

HONORABLE, مكرم *moukerram*, *mokerrem*, فاخر *a'zyz*, عزيز *fákhír*, متكرم *djelyl*, موقر *mouaqqer*, جليل *moakkerrem*, مفتخر *mafakkher*.

HONORAIRES, حق *haqq*. (Voyez APPOINTEMENTS, SALAIRE.)

Il a HONORÉ, عز *azz*, كرم *kerem*, كرم *karam*, كرم *karram*, كرم *kerrem*, اكرم *ékram*, وقر *ouaqqer*, وقر *touaqqer*, جل *djell*, هاب *háb*, شرف *charaf*, *cheref*.

— Il Honorera, يعز *ya'zz*, يكرم *ykrém*, يوقر *ykerrem*, يوقر *youqqer*.

— Qui Honore son père s'Honore lui-même, عز ابيه عز نفسه *men a'zz áhou-ho a'zz nafa-ho*.

HONTE, استحيا *hayá*, حيا *istih-yá*, خجل *khadjal*, حياء *hayah*, عار *hidjáb*, هتيكه *ketykah*, حجاب *a'ár*, فضحيه *feddahyah*, سخام *selchám*. (Voyez DÉSHONNEUR, AVILISSEMENT, INFAMIE.)

— Il a eu Honte, استحيا *éstehá*,
استحي *éstehey, éstahey*.

— J'ai Honte de toi, استحييت
من ذاك *éstehyt min dát-ak*.

— Il a fait Honte, عيب *a'youb*,
حايا *háya*, بجمع *balkha'*, عير *a'y-*
yar, فضح *faddah*, هتك *hatak*.

— Elle a perdu toute Honte, عرق
الحيا من بين عينيها *a'raq él-hayá*
min bayn a'yney-há.

— N'as-tu pas de Honte de faire
cela? ما هو عيب عليك أنك تفعل
كذا *má hou a'yb a'lay-k émi-ak tau-*
met ke-dé?

HONTEUX, مستحسى *mestahy*,
mostahy, خجلان *khadjelán*, عيب
a'yb, معيوب *mehlouk*, مهتسوك
ma'youb, معيير *ma'yayar* (en berb.,
دلاعر *dela'ar*. (Voyez AVILI.)

— Parties Honteuses de l'homme,
مذاكر *modáker, mezáker*.

— de la femme, عورة *a'ourah*,
a'ouréh.

HÔPITAL, دار المرضا *dár él-mo-*
redd, بيت المشوشين *beyt él-*
metchouchyn, دار الشفا *dár és-che-*
fá. (Voy. HOSPICE.)

— des aveugles. (V. AVEUGLE.)

— des fous, مرستان *mourastán*,

moristán, مارستان *márestán, mó-*
ristán, دار الخونان *dár él-khoután*.

HOQUET, حزوقه *hazouqah*, شهقه
chahaqah (en berb., تيحيتطشت
tyhytatteh, تيعرقشت *ty'erqacht*).

— de la mort, لفق *lefq*, لقف
lefq.

— Il a eu le Hoquet, تهوزق
tehouzaq.

HORDE, طايغه *táyféh*; قابيله
qâbyléh, plur. قبائل *qobâyil*; اوردو
bourdou, اوردى *bourdy* (d'où vient
le mot français).

HORIZON, افاق الارض *éfâq él-*
ârd, افق خافق *khâfaq*, افق
oufouq; افق *áfeg*, pl. افق *éfâq*.

HORIZONTAL, افاقى *éfâqy*.

— Ligne Horizontale, خط مبسط
khatt mobessett.

HORLOGE, مكانه *magánah*.
ساعة بيت *beyt és-sá'ah*; ساعه
sá'ah, pl. سويغ *soueya'*.

— de sable, رمليه *ramlyéh*. (Voy
SABLIER.)

HORLOGER, سواعى *saouá'y*,
ساعة *sá'aty*, ساع *sáè', sáa'*,
سواعى *saouáya'y*.

HORMIS, غير *ghayr*, بغير *beghayr*,
لا *éllá*. (Voy. EXCEPTÉ.)

HOROSCOPE, طالع المولود *tâlè' el-mouloud*, فال *fâl*.

HORREUR, نفر *nefr*, فزع *feza'*, رعبه *ra'béh, ra'bah*, رهبه *rahbah*, هيبه *heybéh*, قرفه *qerféh*. (Voyez ABOMINATION, ÉPOUVANTE.)

— Il a eu en Horreur. (Voy. Il a ABHORRÉ, Il a eu en ABOMINATION.)

HORRIBLE, مقرف *meqrouf*, مرعوب *merahoub*, مرعوش *mera'ouch*, مهول *mohoul*. (V. ABOMINABLE, DÉTESTABLE.)

HORS, خارجاً *khâredjân*. (Voyez DEHORS, HORMIS.)

— Allons nous promener Hors la ville, نروح نتمشى برا المدينة *nerouh netmaschy barrâ el-medynéh*.

— Hors d'ici! روح بـرا *rouh barrâ!* روح عنى *rouh a'nn-y!* (en berbère, افاغ *éffâgh!* سدد *souddo!*)

HOSPICE, تكية *tekyéh*, pluriel *tekyât*, تكايا *tekâyâ;* فندق *fondoq*, دار الفقرا *dâr el-foqarâ*. (Voy. HÔPITAL.)

HOSPITALITÉ, ضيفه *dayfah*, *dayféh*.

— Il a donné l'Hospitalité, ضيق *dayyaf*.

HOSSEÏN (n. pr.), حسين *Hosseyyn*, الحسين *el-Hosseyyn*.

HOSTIE, برشانه *berchânéh*, plur. *berchânât*; برشان *berchân*; قربان *qorbân*, plur. *qorâbyn*.

HOSTILE, عدوى *a'dou*, عدوى *a'douy*. (V. ENNEMI, CONTRAIRE.)

HOSTILITÉ, عداوة *a'dâouéh*, عدويه *a'douyéh, a'douyah*. (Voyez INIMITIÉ, GUERRE, ATTAQUE.)

HÔTE (qui reçoit), ماوى *mâouy*, مضيف *moddayyef*.

— (qui est reçu), ضيف *dayf*, pl. ضيوف *dyouf, douyousf*; متاوى *metâouy*.

HÔTEL, منزل *manzoul*, دار *dâr*, قصر *qasr*.

— Maitre d'Hôtel, وكيل الخرج *oukyl el-khardj*, كيلاجرج *kelârdjy*.

HÔTELLERIE, خماره *khammârah*; منزل *menzel*, pl. منازل *menâzel*. (Voy. AUBERGE.)

HOTTE, قفده *qoufféh, qouffah*, pl. قفف *qofaf*.

HOTTÉE de terre, حملة تراب *hamlet torâb*.

HOUSSE de cheval, de mulet,

سرج *serdj, serg*, سريجه *serydjah, serydjéh*; دكدك *dakdak*, pluriel دکادک *dekâdek*.

HOUSSINE. (*Voyez* BAGUETTE, FOUET, CRAVACHE.)

HOUX, زورور *zerour*.

HUI! (*Voy. FI!*)

Il a HUÉ, غوش علی *ghaouach a'lâ*. (*Voy. Il a HONNI.*)

HUESCA (ville d'Espagne), وشقه *Ouchqah*.

HUILE, زيت *zeyt, zyt* (en espagnol, *azeite*), (en berbère, ادى *ôdy*, زيت *zeyt*, ثهور *tsemour*).

— de sésame, سیرج *syridj*.

— d'olive, زيت حلو *zyt halou, zeyt halou*, زيت طيب *zeyt tayeb*.

— de lin, زيت كتان *zeyt kitân, zeyt ketân, zyt ktân*.

— de noix, دهن جوز *dahann djouz, dehenn gouz*.

— d'amandes douces, دهن لوز *dehenn louz*.

— de roses, قطر ورد *qoutr ouerd, o'utr*.

— Marchand d'Huiles, زيات *zayyât*.

— Boutique de marchand d'Huiles, معصرة *maasrah*.

HUISSIER, يسقي *ysqy*, pl. يسقيه *ysqyéh*; چاويش *tchâouych*, pluriel چاويشيه *tchâouychyéh*; شايوش *châouych*, pluriel شايوشيه *châouychyéh*.

HUIT, ثمانية *themányéh, tsemányah, theményah*, féminin. ثمان *thémán, thmán* (en berbère, ثمنيه *themenyah*, ثم *tham, them*, ثيمت *thempt, themmet*).

— Huit à Huit, ثمان ثمان *thoumán thoumán*.

— Huit cents, ثمان مائه *thémán mayéh, themn-myéh, themn-myah*.

— Huit mille, ثمانيه لاف *thémániéh éláf, themánt éláf*.

— Huit neuvièmes, ثمان اتساع *thémán êtsáa'*.

HUITIÈME, ثامن *thámenn, tsámenn*, féminin. ثمن *themenn, tsemenn*, féminin. ثامنه *thámenéh, tsámenéh*.

— Le Huitième mois de l'année lunaire des Musulmans, شعبان *chaabán*.

— Un Huitième, ثمن *thoumn, tsoumn*, ثمين *themyenn, tsemyenn*.

— Le Huitième de boudjou

(monnaie d'argent valant à Alger de 22 à 23 centimes), ثمين بوجو *tsemyenn boudjou*.

HUITIÈMENT, ثامنًا *thaménân*, tsámenán.

HUITRE, صدفة *sadaf*, صدفة *sadafah*, بطليوس *betlynouss*.

— Huitre à perles. (Voyez Coquille perlière.)

HUMAIN (se rapportant à l'homme), انساني *insány*, انسانی *insányi*, انسانی *insányi*, بشري *bechery*, ناسوتي *násouty* (en berbère, كفا اوجيد *kefè toudjyd*).

— (bienfaisant), حليم *hatym*, كيريم *kerym*, صديق *sadyq*. (Voy. BIENFAISANT, CLÉMENT.)

HUMAÎNEMENT (en qualité d'hommes), انسانيًا *insányân*, كمال *ka-mihel* انسان *insân*.

— (avec bonté), بالكرامة *bâ-keráméh*, نعمًا *nîmán*.

HUMANITÉ (les hommes en général), خليقه الله *khelyqet Allah*, عباد الله *'bâd Allah*.

— (la nature humaine), انسانيه *insányéh*.

— (bienfaisance), صداقه *sadâqah*, كرامة *keráméh*, kerâ-

mah. (V. BONTÉ, BIENFAISANCE.)

HUMBLE, متضع *motadda'*, plur. متواضع *melouâddé*; واطى *ouâtty*, وديع *oudy'*, حقير *haqyr*, دليل *de-lyl*, طابع *tây'*. (Voy. HUMILIÉ.)

HUMBLEMENT, بالتواضع *bâ-'l-touâddi'*, بالاتضاع *bî-'l-itiddâ'*.

Il a HUMÉ. (Voy. Il a AVALÉ.)

— Humel اشرق *éshraq* (en herb., اسقى *askf*).

HUMECTÉ, مندى *moneddy*.

Il a HUMECTÉ, شبخ *chimmekh*, ندى *naddâ*, ندى *neddey*, نطل *nattal*.

— Il Humectera, يشبخ *ychimmekh*, يتدى *yneddy*.

— Il s'est Humecté, تندی *teneddâ*, تندی *teneddey*, نطل *tenattal*, وطب *rattab*.

HUMEUR, بلد *belléh*, *bellah*, plur. بلات *bellât*; مزاج *mezâdj*, pluriel مزاجات *mezâdjât* (en berbère, ارساط *ársât*).

— d'esprit, خاطر *khâttér*, *khâttr*.

— Bonne Humeur. (Voy. JOIE, GAÎTÉ, CONTENTEMENT.)

— De bonne Humeur. (V. GAI, JOYEUX.)

— Mauvaise Humeur, صعبه *sa'abéh*.

— De mauvaise Humour, صعب *sa'ab*, مغیر *moghayyar*.

HUMIDE, ندى *nedy*; رطب *ret-tyb*, pl. ارباط *értáb*; بارد *báred*, برود *beroud*, bouroud, طاری *táry*, تری *tery*, try, مفرزك *moufesszeg*, نداشت *nechách*, نازى *nazys*, نادى *nády*.

— Humide radical, رطوبه طبیعی *rettoubéh taby'ayéh*.

HUMIDITÉ, رطوبه *rettoubéh*, ماويه *máouyéh*, بروده *bouroudah*, ندا *nedá*, نك *nedah*, nedéh, نداوه *neddouah*, neddouéh (en berbère, ندا *nadá*).

HUMILIATION. (Voyez AVILISSEMENT, AFFRONT.)

HUMILIÉ, مطيع *motteyyh*, مصغر *mossaggher*. (V. HUMBLE, AVILI, ABJECT, ABAISSÉ.)

Il a HUMILIÉ, أخضع *ákhda'*, وطى *ouatlá*, واضع *ouádda'*, وضع *ouadda'*, طيع *khaseef*, خسف *khassaf*, صغر *teyya'*, صغر *sagghar*, خرد *kharrad*. (Voy. Il a ABAISSÉ, Il à AVILI, Il a fait Affront.)

— Il s'est Humilié, بيجا *beyá*, ضع *ekhsteda'*, توطى *touattí*, اختضع *kechkech*. (V. Il s'est AVILI.)

— Humilie-toi! نفسك *ouelly nef-s-ak!* (en berb., ثاتر *tháttar*).

— H s'Humiliera, يبييا *ybeyá*, يتوطى *ytouelly*.

— Qui s'Humilie est élevé, et qui s'élève lui-même est Humilié, كل من وضع نفسه ارتفع وكل من ارفع نفسه اتضع *koll men ouadda' nafa-ho értafa'*, او كل من ارفا' nafa-ho éttedda'.

HUMILITÉ, تواضع *touéddi'*, تواضع *touéddou'*, انضاع *ttiddá'*, خضوع *khedou'*, طاع *tá'ah*, اتضع *ttidda'*, طوع *khouchoum*, خشوم *khouchoum*, انكسار القلب *inkissár el-qalb*.

HUNE (t. de marine), صفة *sa-hafah*, sah'ah, قفص *qafass*, qofass, كمبوزة *kambouzah*, كمبوزة *kambozah*, kambozéh.

— Mât de Hune (t. de marine), براتة *brétah*. (Voy. HUNIER.)

HUNIER (terme de marine), صارى فوقانى *sáry fouqány*.

— Grand Hunier, صرى كرنك *sáry grandéh*.

— Vergue de grand Hunier, رباطه كرنك *rabtah grandéh*.

— Petit Hunier, صارى پسروا *sáry psouwa*.

sáry proud, صارى بروة sáry
brouah.

— Vergue de petit Hunier, ربطه
رابطه rabtah proud, بروة rab-
tah brouah.

HUPPE (oiseau), شبب cheboub,
هدهد houdhoud, طير ابابيل tayr
ábábyl.

HURE. (Voy. GROUIN.)

Il a HURLÉ, عوى a'oua, a'ouey.

— Il Hurlera, يعوى ya'ouey.

HURLEMENT, عوا a'ouá.

Les HYADES (constellation),
القلايص el-dabarán, الدبران
el-qaláyess, الفنيق el-fenyq, الثور
a'yn el-thour.

HYDRE, حيه hayéh, افعى a'fa'y,
تعبان ta'bán. (Voy. DRAGON.)

HYDROPIQUE, مستسقى mos-
tasqy.

HYDROPIE, استسقا ístisqá (en
berb., اتان áttán).

HYÈNE, ضبع deb', dabè', plur.
مصبعه medbé'ah.

HYMEN, HYMÉNÉE. (Voyez MA-
RIAGE.)

HYMNE, مديحه medyhah, plur.
تسييح medáyh; هلال heldl;
تسبيح tessábyh; pluriel

قصيل qassydéh, pl. قسايد qassáyi.

HYPERICON (plante), افريكون
íferykoun.

HYPOCONDRIAQUE, مخ—روع
مطحول makhrou', مطرطع mottartè',
motthoul; اخوت ákhout, plur.
خوتان khoután.

— Maladie Hypochondriaque,
شراشيف cheráchyif.

HYPOCRISIE, مراية meráh,
meráydh, مرايا meráyá, pluriel
مرايات meráyátt; ريا
rayá, موالس telbesséh, موالس
moudless.

HYPOCRITE, مراى meráyy, مراى
meráy, pl. مرايين meráyyin;
مواالس mouáliss; تلبيس telbyss, pluriel
تلابيس telábyss.

— Il a fait l'Hypocrite, رايسى
ráyá, والس ouáless, تنسنس ten-
seness.

HYPOCRITEMENT, مراياة merá-
yátann, مرايا meráyán.

HYPOTHÈQUE, رهن rehn. (Voy.
GAGE.)

HYPOTHÉQUÉ, مرهون merhoun.
Il a HYPOTHÉQUÉ, رهن rahan.
(Voy. Il a mis en Gage.)

HYSSOPE (plante), زوفا zoufá.

I

I; cette voyelle de l'alphabet français s'exprime en arabe de plusieurs manières, suivant qu'elle est longue ou brève :

1° Lorsqu'elle est brève, on l'écrit par le point-voyelle appelé *kesrah* كسرة, et *khafdah* ou *khoufdah* خفصه, dont le signe est un trait oblique placé au-dessous de la consonne avec laquelle la voyelle s'articule (◌). Ce signe n'est presque jamais employé dans l'écriture vulgaire, mais on le suppose grammaticalement.

2° Lorsque la voyelle I est longue, elle est représentée par le *ya* (ي), dixième lettre de l'alphabet arabe ancien, vingt-neuvième et dernière de l'alphabet moderne.

3° L'*élyf* initial (أ) prend souvent le son de l'*é* long, et le *a'yn* (ع) celui d'un *i* saccadé dans la prononciation, répondant d'une manière assez exacte à notre arti-

culatation *ie* dans les mots *pie*, *châtie*, *fie*, etc.; dans ces deux cas, l'*élyf* et le *a'yn* sont, dans les manuscrits soignés, souscrits du point-voyelle *kesrah*; mais cette notation orthographique est toujours négligée dans l'écriture vulgaire.

IBIS blanc, أبو حنيس *âbou hanness*, أبو منجل *âbou mendjel*, *âbou menguel*, المنجل *el-mendjel*, *el-menguel*.

— noir, الحزازز *el-hâressz*, الحاريس *el-hâress*.

IBRAHYM (n. pr.). (Voy. ABRAHAM.)

— *Beny-Ibrahyim* (tribu berbère), بني إبراهيم *Beny Ibrâhyim*

ICHNEUMON, نمس *nems*, *nims*.

ICI, هنا *henâ*, *hené*, *honâ*, هني *heny*, *heney*, هوني *houney*, هن *houn*, ههنا *hâhonâ*, أهنا *âhonâ*, ههنا *ehnýyah* (en berbère, غردا *ghardâ*).

— Monte Ici! لي هني *éulla' l-y heney!*

— Entre Ici! ادخل هنا *ôdkhoul honâ!*

— D'Ici, من هنا *min henê, min henâ.*

— D'Ici en bas, من هنا الى اسفل *min henâ ilâ safal.*

— D'Ici là, من هنا الى هناك *min henê ilâ henâk.*

— D'Ici au port, من هنا الى الينا *min henê ilâ el-mayâ.*

— Ils n'étaient pas loin d'Ici, ما كانوا بعيد من هنا *ba'yd min henê.*

— D'Ici à demain, من اليوم الى غدا *min el-youm ilâ ghadâ.*

— Par Ici, من هنا *min henâ,* على هنا *a'lâ honâ.*

— Près d'Ici, قريب من هنا *qaryb min henâ.*

IDEAL, منخيل *mokhâyed,* منخيل *mokhâyel, mokhâyel,* خيال *kheyâl.*
(Voyez FANTASTIQUE.)

IDÉE, راي *rây,* بال *bâl;* ظن *zen, dem, pl. سوسن, soson, soson;* خيال *khyâl,* تخيل *tekhyed,* تخمين *tekhamya.*

— Il s'est mis cela dans l'idée, حط ذكا في باله *hatt dekh fy bâl-ho.*

— Je n'en ai aucune idée, أبنا

ما لي اثر في هذا *âbadân mâ l-y âthar fy hadâ.*

IDENTITÉ, شوية واحك *choyet oudhidêh.*

IDIOME. (Voyez LANGUE, LANGUAGE, DIALECTE.)

IDOT, بجم *âblem,* بجم *âdjew;* بلا *âmmy, pl. اميين, ammyan,* قليل العقل *belâ el-a'ql,* قليل العقل *lql el-a'ql.* (Voyez IMBÉCILE.)

IDOTISME (imbécillité). (Voyez COUROT.)

— Particularité d'un Idiome, لغة *lhas el-loyat.*

IDOLÂTRE, عبد الصنام *a'bd es-sandm;* ثقي *thênâ, pl. ثقيين, thênayn;* عابد الاصنام *a'âbed el-es-nâm, pl. عباد الاصنام, o'âbâd el-es-nâm,* عباد الاصنام *i'bâd el-es-nâm.* (Voy. INFIDÈLE.)

IDOLÂTRE, عبادة الاصنام *i'bâdet el-es-nâm.*

IDOLE, صنم *sanam, pl. صنم, sanâm, pl. صنم, sanâm;* وثن *wathann, pl. اوثان, oûthân,* وثن *outhoun* (en verb., معبود *ma'boud).*

IÉMEN. (Voy. YÉMEN.)

IGNOMINE, عار *a'âr,* تعبير *ta'yâr.* (Voyez HONTE, INFAMIE.)

IGNOMINIEUSEMENT, تعبيراً *ta'y-rán*, بالتعير *ta'-t-tayyr*.

IGNOMINIEUX, عارى *a'ary*, شنيع *cheny'*, معيار *ma'yár*. (Voyez HONTEUX, INFAME.)

— Mort ignominieuse, موت العار *monst él-a'ár*.

IGNORANCE, جاهلييه *djáhelyéh*, *djáhelyah*, جهال *djeháleh*, *djehálah*, غشم *ghachm*, غشوم *ghechoumeh*, *ghechoumah*.

IGNORANT, جاهل *djâhel*, *gâhel*, plur. جهال *djohâl*; غشيم *ghachym*, pl. غشما *ghochmâ*; خياب *khayyâb*.

— C'est un ignorant dans son métier, هو جاهل في صنعتة *hou djâhel fy sona't-ho*.

IGNORÉ, مجهول *medjheul*, غيو *ghayr* معروف *ma'rouf*.

Il a ignoré, جهل *djahal*, ما عرف شي *mâ a'raf chy*.

— Je n'ignore pas cette affaire, أنا ما اجهل في هذ المصاحبه *aná mâ édjhel fy hadéh el-mousalahah*, ما انبش جاهل في ذا الامر *mâ anych djâhel fy dá el-âmr*.

— Je n'ignore absolument rien, ما يخفا عني شي واصل *mâ yekhfâ a'na-y chy ouâssel*.

— Vous n'ignorez pas l'état des affaires, ما يخفا عنكم احوال الامور *mâ yekhfâ a'n-koum áhouâl el-âmour*.

Ils *hou*, pl. هم *houm*.

— Il a, له *le-ho*. (Voy. A.)

— Ils ont, عندهم *lehoum*, لديهم *a'nd-houm*.

— Il est content, هو مبسوط *hou mabsout*.

— Ils s'en vont, هم راحيين *houm rahyyn*.

— Il a été. (Voy. A.)

— Il faut, Il est nécessaire, لازم *lazem*. (Voy. Il FAUT.)

— Il y a. (Voy. A.)

ILE, جزيرة *djezyrah*, *djezyrêh*, *guezyrêh*, plur. جزاير *djezdâyr*, *guezdâyr*; دزيرة *dezyrah* (en berbère, لجزيرت *ligzyrt*).

— Presqu'île, جزيرة *djezyrêh*, *djezyrah*, *guezyrêh*.

ILLÉGAL, ضد للشرع *dodd li-'s-chera'ah*, ضد التاموس *dodd kn-ridmouss*.

ILLÉGITIME, ضد للحق *dodd li-'l-haqq*.

— Enfant illégitime, ابن الحرام *âbn el-herâm*, زانوة *zânouéh*. (Voy. BATARD, ADULTÉRIN.)

ILLICITE, محروم *herám*, محروم *mahroum*, محرم *moharrem*, منهي *monhy*, غير حلال *ghayr helál*.

ILLIMITÉ, غير قياس *ghayr qyás*, غير محدود *ghayr mehdoud*, غير غير حدود *ghayr motnáhy*, غير محدود *ghayr hedoud*.

— Son pouvoir est Illimité, قدرتہ ما لها حدود *qodret-ho má le-há hedoud*.

ILLUMINÉ, منور *monaouer*.

Il a ILLUMINÉ, نور *naouar*, انار *énár*.

→ Il a été Illuminé, تنور *te-naouer*, اضی *éddá*.

ILLUSION, خیال *khyál*, pluriel *khyálát*; احتلام *thilám*, تخيل *tekheyyl*. (Voy. ERREUR.)

ILLUSOIRE, باطل *bátel*. (Voyez FAUX, TROMPEUR.)

ILLUSTRATION, تشریف *techryf*. (Voy. CÉLÉBRITÉ, HONNEUR.)

ILLUSTRE, عظیم *a'ddym*, *a'z-zym*, شریف *cheryf*. (V. CÉLÈBRE.)

ILLUSTRÉ, مشرف *mocherref*.

Il a ILLUSTRÉ, شرف *charras*, *cherref*, عظم *a'zzam*.

— Il s'est Illustré, انشرف *én-cherref*.

ILS, هم *houm*. (Voy. IL, EUX.)

IMAGE, صورة *souréh*, *sourah*, pl. صور *sour*, *souar*, صورتات *sourát*; ايقونه *tyqounéh* (en grec, *sixón*), pl. ايقونات *tyqounát*; قونه *qounéh*, *qounah*, pl. قون *qouann*.

IMAGINAIRE. (Voy. IDÉAL, FANTASTIQUE.)

IMAGINATION, خیال *khyál*, مخيلة *mekhyléh*, تخمين *tekhmyñ*; فكر *fekr*, pl. افكر *éfkár*; ظن *zann*, pl. ظنون *zenoun*, خیاله *khoyálah*, زعم *za'm*, بال *bál*, هوس *hods*.

— Cela surpasse l'Imagination, هذا تفوق تخمين عقولنا *hadá te faouq tekhmyn ou'qoul-ná*.

L'IMAGINATIVE, قوّة الخياليه *qououet él-kheyályéh*.

Il a IMAGINÉ, il s'est Imaginé, افتكر *éfteker*, خال *khál*, ظن *zann*, حسب *za'am*, ضمن *khammenn*, *hessab*. (V. Il s'est mis dans l'Idée.)

— Tu t'es Imaginé que, تخايل *tekháyl* لك ان *l-ak énn*, يتخايل *yetkháyl* لك ان *l-ak énn*.

IMAM (prêtre musulman), امام *émám*.

IMBÉCILE, مبههم *mobekhem*, بلا عقل *belá a'ql*, خشين *khachyn*.

مخونج mokhaouakh, دتموقى dem-mouqy, doummouqy, أحمق áh-maq. (Voyez HÉBÉTÉ, IDIOT, INSENSÉ, IGNORANT.)

IMBÉCILLITÉ, قلة العقل qellet él-a'ql. (Voy. SOTTISE, IGNORANCE.)

IMBERBE, أجروود ádjrouud, ágroud, املط ámlatt.

IMBIBÉ, مسقى mosqyy.

Il a IMBIBÉ, سقى saqā, saqey, روا raouá, مرن marrann.

— Il s'est Imbibé, انسقى énsaqey.

— Mets cette outre dans l'eau pour qu'elle s'Imbibe, حط هك hot hadéh الزكرة فى الیه حتى تنبل éz-zokrah fy-'l-moyéh, hattā tenbol.

Il s'est IMBU des principes de la morale, تعلم اصول الحق ta'allem bussoul él-haqq.

IMITATEUR, تبیع taby'.

IMITATION, شابهه chābehah, chābehéh, مشاكله mochākeléh, تباع te-ba', مائله mechābahah, تمثيل memātheléh, اتباع úbā', تمثيل temthyl, تبیعه tebya'ah.

Il a IMITÉ, امثل émtelhal, émtetsal, تبیع taba', مشاكل techākel, قدی qadā, qadey, شبهه chabbah,

قلد qallad, ساوى sáouey, sáouā, تشبهه techabbah, تشابهه techābah, اقتضى éqteddā, éqteddey.

IMMÉDIAT, أقرب áqrab, متواصل metouássel, متلاحق mouldheq.

IMMÉDIATEMENT, فى ساعه fy sá'ah, بالوقت be-'l-ouaqt, للوقت li-'l-ouaqt, حالا hálán, فى الحال fy-'l-hál. (Voy. INCONTINENT.)

— Elle est morte Immédiatement, توفيت حالا toueffeyt hálán.

— Tu les mettras Immédiatement à mort, تقتلهم فى ساعه teqtelhoum fy sá'ah.

IMMÉMORIAL, غير مذکور ghayr mezkour.

— De temps Immémorial, من زمان ما يندكر min zemán má yn-zeker, من دهر الدهور min dahar éd-dohour.

IMMENSE, بغير قياس be-ghayr qyás. (Voy. INFINI, ILLIMITÉ.)

IMMERSION, غوص ghaouss, غطس ghats, ghatless.

IMMEUBLE, ملك moulk, pluriel املاك ámlák.

IMMINENT, حاضر hádder, هاجم hádjem.

IMMOBILE, غير متحرك ghayr motaharrek, ثابت thábett

IMMODESTE, قليل الحياء *galyl el-hayd*, غير اديب *ghayr adyib*, غير *ghayr ouqour*. (V. INDÉCENT.)

IMMODESTIE, قلة الحياء *qillet el-hayd*. (Voy. INDÉCENCE.)

IMMOLÉ, مذبوح *medbouh*.

Il a IMMOLÉ, ذبح *dabah, dabèh*.

IMMONDE. (Voyez IMPUR.)

IMMONDECE, نجاسة *negarsèh, nedjarsah*. (V. ORDURE, SALETÉ.)

IMMORTEL, غير مايمت *ghayr mayt*.

IMMUABLE, غير متزعزع *ghayr motza'zè'*.

IMPARFAIT, غير ناقص *nâqess*, غير كامل *ghayr kâmel*.

IMPATIENCE, نزاقه *nezâqèh, nezâqah*, نزاقه *nezâqqèh*.

IMPATIENT, غير صابر *ghayr sâber*, غير صبور *ghayr sabour*, غير محتمل *ghayr mohtamel*.

Il s'est IMPATIENTÉ, نزق *nazaq*.

— Il a Impatienté, نزق *nazzaq*.

IMPÉRIAL, سلطاني *soultâny*.

IMPÉRIEUX, صارم *sârem*.

IMPIE, كافر *kâfer*, pl. كافرين *kâferyn*, كفار *kouffâr*; منافق *menâfeq*, pl. شريير *menâfeqyn*; منافقين *menâfeqyn*; شريير *cheryr*, خبيث *khabyth, khabyts*.

IMPIÉTÉ, الحاد *ihâd*.

Il a IMPLORÉ, نصرع *teddarra'*.

IMPORTANT, ثقیل *theqyl, iseqyl*, سائل *derour, mâdjib*, ضرور *sâyl* (Voyez GRAVE.)

— Affaire Importante, امر ثقیل *amr theqyl*, مصلحة ضرورية *moslehah derouryah*.

— Cela est Important, ذل شئ *dol chy iseqyl*.

— Il m'importe de faire cela, انه عمل ذه *a'lay-y enn na'mel déh*.

— Cela n'importe pas, هذا ما فيه *hadâ mâ fy-hi chy derar*.

— Que t'importe-t-il? ايش عليك *eych a'lay-k ent?*

— Cela vous importe, هذا عليكم *hadâ a'lay-houm entou*.

Il a IMPORTÉ (v. a.). (Voyez Il a APPORTÉ, Il a INTRODUIT.)

IMPORTUN, لزيج *ledjydz*, لزيج *lezaz*, لزوج *ledjoudj*, لزوج *lezaz*, لزاز *lezaz*, للاق *qallâq*.

IMPORTUNÉ, ماجوج *medjoudj*.

Il a IMPORTUNÉ, لاج *laddj*, لاج *lazz, lezz*, قرط *qarratt*, تعن *taann*, لاج *ledjodj*.

— Tu m'importunes, تتعب قلبي

telaab qalb-y, تصديق صدري *ted-dayyq sadr-y*, لتعتت على *tela'amel a'lay-y*.

— Ne m'Importune pas! لا نثقل لايش انت قاعد لي وقتنا *lâ tetheqqel damm-ak a'lay-y!*

— Pourquoi m'Importunes - tu toujours? لايش انت قاعد لي وقتنا *lêych ênt qâ'id l-y rogbetân* (m. à m. pourquoi es-tu assis sur mon cou)?

IMPORTUNITÉ, لجزء *leddjéh*, لجزء *lezzéh*, لبعده *lebkéh*, لجاهد *ledjâ-djéh*.

IMPOSSIBLE, غير ممكن *ghayr memken*, غير مستطاع *ghayr mes-tatté'*.

— Il est Impossible que, ما يمكن ان *mâ yemken énn*.

— Supposons, par Impossible, que cela soit juste, تخمن الذي هذا حق *nekham-menn, allazy mâ yemkenn, énn hadâ haqq*.

Il a IMPOSÉ une taxe, جل دراهم *lamel derâhem*, فرض الدراهم *ferredd éd-derâhem*. (V. Il a levé une Contribution.)

— une amende, قطع جزيمه *qatta' djezyméh*, بلص *balass*.

— On l'a Imposé à dix piastres, حططوة عشرة قروش *hattettou-ho a'cherat qourouch*.

IMPÔT, بلص *bals*, مكس *maks*. (Voy. CONTRIBUTION.)

— personnel, خراج *kharâdj*, *kharâg*, خرج *kharâdj*, *kharâdj*.

— territorial, ميرى *myry*.

— Il les a accablés d'impôts (Voyez II a ACCABLÉ.)

IMPRÉCATION, تشقيع *teschyq'*. (Voyez INVECTIVE.)

IMPRESSIION, تأثير *tâthyr*, تأثير *tâthyr*, تطبيع *telby'*.

IMPRÉVU, متغافل *motghâfel*, بواق *baouaouâq*, *khaouaouân*.

IMPRIMÉ, مطبوع *matbou'*.

Il a IMPRIMÉ, طبع *tabua*, كبس *kebass*, ختم *khattam*.

— Imprime ce cachet! اكس هذا الختم *ékless hadâ el-khatem!*

— Il l'a Imprimé dans son esprit, في لوح عقله *taba'-ho fy loub a'qâ-hi* (m. à m. dans la planche de son esprit).

IMPRIMERIE, مطبع *matbaa*, مطبعه *matba'ah*.

— L'art de l'Imprimerie est le flambeau qui éclaire le monde,

عالم المطبعة مصباح نذوق فيه الدنيا
 i'lm. *él-melba'ah mosbáh tenaouer*
fy-hi éd-dounyá.

IMPRIMEUR, طبع tabbá',
 المطبعة صاحب *sáheb él-melba'ah*,
 مطيعي *malba'y*; بصماجي *bas-*
mádjy, pl. بصماجيه *basmádjyah.*

Il a IMPROUVÉ. (V. Il a BLAMÉ.)

A L'IMPROVISTE, غلى الغفلة *a'lá*
él-ghaflah, على غردة *a'lá gharre-*
dah, بالغدر *bi-'l-ghadr.*

IMPRUDENT, قليل العقل *qalyt*
él-a'ql, ناقص الرأي *náqess ér-ráy*,
 بلا فطنة *beláfetnéh*, غير عاقل *ghayr*
a'qel.

IMPUDICITÉ, زنا *zond*, فسادة
fessádéh, فسق *sesq*, نجاسة *nedjás-*
sah, *negásséh.* (Voy. IMPURETÉ.)

IMPUDIQUE, مفسد *mofessed*,
 فاسد *fássed*, زانى *zány.* (Voy. IM-
 PUR.)

IMPUISSANT, غير قادر *ghayr qá-*
der. (Voy. FAIBLE.)

— (inhabile à la génération),

عجوز *a'djouz*, عاجز *a'ádjez.*

IMPULSION, اغرا *ighrá*, حركة *ha-*
raakah, تحريك *tahryk*, *teharyk.*

IMPUR, نجس *noudjess*, *nedjess*,
 nouguess, *neguess.*

IMPURETÉ, نجس *noudjs*, *nougs*,
nidjs, *nigs.*

Il a IMPUTÉ, تقلد *teqalled.*

Il est INABORDABLE, INACCES-
 SIBLE, ما انقرب شي *má énqereb*
chy, بغير الدنو *be-ghayr éd-denou.*

INCARCÉRATION, سجن *soudjn*,
sougn. (Voyez EMPRISONNEMENT.)

INCARCÉRÉ. (Voy. EMPRISONNÉ,
 PRISONNIER.)

Il a INCARCÉRÉ. (Voy. Il a EM-
 PRISONNÉ.)

INCENDIAIRE, حارق *háreq*, pl.
 حارقين *háreqyn.*

INCENDIE, حراقه *haráqah*, *he-*
ráqah, احراق *íhráq*, شعله *chaa-*
lah, حريقه *haryqah*, وقيد *ouqyd*,
 حريق *haryq*, اضرام *ídrám*,
 تحريق *tahryk.* (Voyez EMBRASE-
 MENT.)

— Il y a eu un grand Incendie
 dans la ville, صار حريق عظيم
 في الهدينه *sár haryq a'zzym fy-'l-*
medynéh.

Il a INCENDIÉ. (Voyez Il a AL-
 LUMÉ, Il a BRÛLÉ.)

INCERTAIN, غير معلوم *ghayr*
ma'loum, غير معروف *ghayr ma'-*
rouf. (Voyez DOUTEUX.)

— Domain est Incertain ,
مجبور غدا يوم مجبور
*ghadd youm me-
djehoul.*

INCESSAMMENT, رايح رايح *ráyh-
ráyh (Voyez BIENTÔT).*

INCESTE, فجور *sedjour.*

— Il a commis un Inceste,
فجر *feddjer.*

INCESTUEUX, فاجر *fúdjer, pl.
فجار fúdjár.*

INCIDENT, عرض *a'redd, plur.
أعراض 'râdd (Voyez ACCIDENT,
ÉVÉNEMENT).*

INCIRCONCIS (Voy. CIRCONCIS).

INCIVIL, وحش *ouahech,
مشوش *mechouch, غليظ *ghelydd,
ghelyzz, بلا ادب *belâ-âdeb (Voyez
GROSSIER).****

— Il a été Incivil, غلط *ghaladd,
ghaluzz, همج *hamadj.**

INCIVILITÉ, غلظه *ghildah, ghil-
zah.*

INCINATION du corps, ركع *re-
ki'ah, rika'ah, pl. ركعات *rika'ât;
مطانيه *mettányeh.***

— de l'esprit, غرض *gherd, pl.
أغراض *éghrádd; أهوا *áhouâ, pl.
أهوايه *áhouâyéh; خاطر *khâtter,
مبيل *meyyl, plur. ميلان *meylán.*******

Il a INCLINÉ, حني *hannâ.*

— Il s'est Incliné, انحنى *én-
hanü, ركع *rekaa.**

INCOGNITO, مخفي *mokkúsfy.*

INCOMMODE, ناعب *tú'eb,
صعب *sa'ab, عسر *a'sser, تعب *ta'ah.****

Il est INCOMPÉTENT, ماله
مدخل في ذلك
mâ le-ho medkkel fy dâlek.

INCONSTANT, غاوي *ghâouy.*

INCONTINENT (adv.), فيسمع
fyssa' (Voyez AUSSITÔT).

INCONVENANT (Voy. INDÉCENT).

INCORRECT, مغلط *moghalledt,
أعرج *d'ouedj, غلط *ghâlett.***

INCORRIGIBLE, عاصي *a'dssy,
pl. عاصيين *a'dssynn.**

INCRÉDULE, غير مويمين *ghuyr
moumyñ (V. INFIDÈLE, IMPIE).*

— Serez-vous Incrédules à mes
paroles? اي اننتتوا
ما تتمدقوا على كلامي
*éy êntouâ mâ tetsaddeqouâ a'lü ke-
lâm-y?*

INCROYABLE, غير مصدق *ghuyr
mossaddeq.*

INCULTE, بتر *herr, بور *bour.**

INDE (contrée d'Asie), الهند
بلد الهند *beléd
él-Hend, él-Hind, بلاد الهند *belâd él-Hend.**

— Les Indes, سند و هند *Send
ou-Hend.*

— Blé d'Inde, دره *dourrà, دره
dourrah, تركيه *tourkyyéh, tour-
kyyah (Voy. Blé de Turquie).**

-- Poule d'Inde, poulet d'Inde
(Voy. DINDE, DINDON).

— Figuiier d'Inde (V. NOPAL).

— Bois d'Inde (V. BOIS).

INDECENCE, شناعة *chend'ah*,
عيب *a'yb* (Voy. IMMODESTIE).

INDÉCENT, عايب *a'dyb*, *a'dyeb*,
شنيع *cheny'*, غير لائق *ghayr-lâyq*
(Voyez HONTEUX, IMMODESTE).

INDEX d'un livre, برناميج *ber-*
nâmydj (V. CATALOGUE, TABLE).

— (doigt), الشاهد *és-châhed*
(en berbère شاهد اذاص *âdzââd-*
châhed).

INDICE, اشارة *échârah*, علامة
a'lâmé'.

INDIEN, هندی *hendy*, pl. هنود
henoud; هندوی *hendaouy*, *hen-*
douy, fémi. هندیه *hendyéh*.

INDIENNE (toile), قماش یمنی
qoumâch yemeny, قماش شیت
qoumâch chytt.

INDIFFÉREMMENT, بین البینین
bayn êl-baynéyn, نصف علی نصف
nousf a'lâ nousf, بغير ميل *be-ghayr*
mejl.

INDIGENCE (Voy. PAUVRETÉ).

INDIGENT (Voy. PAUVRE).

INDIGNATION, غضب *ghadb*,
خسف *sakht*, حرد *hard*, خفسه
khanfesséh, غضبه *ghadbah*.

— Il a excité l'Indignation,
حرد *harrad*, سخط *sakhatt*, اسخط
éskhatt, غضب *ghaddab*.

INDIGNE, غير مستحق *ghayr-*
mostaheqq.

— Ne fais rien d'Indigne de
ton rang, ما تعمل شی
غير مستحق لدرجتك
mâ ta'mel chy ghayr-mostaheqq li-
deradjét-ak.

INDIGNÉ, حردان *hardân*,
غصبان *ghosbân*.

Il s'est INDIGNÉ, غضب *ghad-*
dab, حرد *harad*, تخففس
tekh-
nefess.

INDIGO, نیله *nytah*, *nylêh*, نیل
nyl.

INDISPOSÉ (Voyez MALADE).

INDISPOSITION (Voy. MALADIE).

Un INDIVIDU, مفرد *mofered*,
فلان *foulân*, *fulân* (en espagnol
fulano), دات *dât*, plur. دوات
douât; شخص *chakhs*, pl. اشخص
échkhess, شخوص *chokhouss* (en
berbère یمان *ymân*).

INDIVIDUEL, شخصی *chakhsy*.

INDIVIDUELLEMENT, شخصاً
chakhsânn, شخصياً *châkhsyânn*.

Par INDIVIS, بلا قسمه *beld-*
qesmêh.

INDIVISIBLE, غير منقسم *ghayr*

monquessem, غير مشقوق *ghayr machqouq*, غير متصل *ghayr-motfassel*, غير سنقرق *ghayr-monferreq*.

INDOLENT, معكاز *ma'agáz*, عكزان *a'gzán* (Voyez PARESSEUX).

INDOMPTABLE, متمرد *motamerred*, *motmerred*.

INDOSTAN (contrée d'Asie), هندستان *Hendostán* (Voy. INDE).

Cela est INDUBITABLE, هذا مثبتوت *hadà methbout*, ما فيه شك *má fy-hi chek*, لا ريب فيه *lá réyb fy-hi*.

INDULGENCE, مغفرة *maghferah*, غفران *ghaferán*, سامحة *sámehah*, تحنن *tehinn*, رافه *rdfeh* (V. CLÉMENTICE).

INDULGENT, روف *raouaf*, حنون *hanoun*, شقوق *chefouq*, مسامح *messámeh*, غفور *ghafour* (Voy. CLÉMENT, BIENVEILLANT).

INDUSTRIE, صنعه *sana'ah*, pl. صنعات *sana'át* (V. ART, MÉTIER).

INDUSTRIEL, اهل الصنعه *áhl és-sena'ah* (V. ARTISAN).

INDUSTRIEUX (Voyez HABILE).

INEBRANLABLE, ثابت *thábett*.

INÉAL, خشون *khochoun*, خشن *khachin*, غير ساوي *ghayr-sáouy* (en berbère) فردى *firdy*.

INEXORABLE, صارم *sárem*.

INFAME, معير *ma'youb*, معيب *ma'yyer*, مدموم *madmoum*, عيب *a'yb*, مفضوح *masfdouh* (V. HONTEUX, AVILI, IGNOMINIEUX).

INFAMIE, بهدله *behedeléh* (Voy. HONTE, IGNOMINIE, AVILISSEMENT).

INFANTERIE, نراسيه *terrássyéh*, ازلام *ázlam*, زلمه *zelméh*.

INFECT, مفسود *mafsoud*, مهري *mohry*, متين *montenn*, مجوى *me-djaouy*, محم *mokhim*, منشح *mauchih*.

Il a INFECTÉ, عدى *a'dá*, ا'دهى *a'dey*, فسد *fassad*.

— L'air est infecté de miasmes, الجو انفسد من الربحه *el-djou enfessed min ét-ryhah*.

Il a INFÉRÉ, استدل *éstedall*.

INFÉRIEUR, تحتانى *tahtány*, pl. تحتانيين *tahtányyn*; سفلانى *sefelány*, اسفل *ásfal*.

INFERNAL, جهنمى *djehennemy*, *guehennemy* (V. DIABOLIQUE).

— Le feu Infernal, نار الجهنم *nár ét-djehennam* (V. ENFER).

— Esprit Infernal (Voyez DÉMON, DIABLE).

INFIDÈLE (sans foi), غير مومن *ghayr-m umenn*, غير امين *ghayr-*

âmyn, كـاـيـسـن khâyn.

— (non musulman), كافر kâfer,
pl. كافرين kâferyn, كوفار kouffâr.

— Le musulman sans bonne foi, Dieu le compte au nombre des Infidèles, المومن بلا صدق حسب الله بين الكفار *el-moumen be-lâ sedq, hesseb-ho Allah bayn el-kouffâr.*

INFINI, غير متناهي *ghayr mot-nâhy*, بلا غير منتها *be-ghuyr mentehâ*, بل أنتهى *belâ-entehey* (Voyez IMMENSE, ILLIMITÉ).

INFINIMENT, قبالة *qobâlah*, أقباله *âqbalah*, بالعابده *bi-'l'-ghâdyeh.*

— Je l'aime Infiniment, انا نحبها قبالة *ânâ nehobb-hâ qobâlah.*

INFIRME, ضعيف *da'yf*, plur. ضعفا *do'fû*; مستضعف *moste'ddu'f* (Voyez FAIBLE, MALADE).

INFIRMERIE, بيت المرض *béyt el-mordâ*, بعت بت-مورددâ.

INFIRMITÉ, عله ضعف *do'of*, عله *o'lléh*, وجع *oudja'*, ouga' (V. FAIBLESSE, MALADIE).

INFLAMMATION, احراق *ihraq* (Voyez EMBRASEMENT).

— (maladie), حرارة *hurârah*, هراره *herûrêh*, حموة *hamdouéh*, دماوىة *damaouyêh.*

INFLUENCE des astres نائير النجوم *tâthyr én-nedjoum.*

INFORMATION, اخبار *ikhbâr.*

Il a INFORMÉ, علم *a'llam*, ا'ل-lem (Voyez Il a AVERTI).

— Il a Informé d'une affaire, نص الامر *nass él-âmr.*

— Il s'est Informé, استخبر *est-takhbar.*

INFORTUNE (Voyez ADVERSITÉ, CALAMITÉ, MALHEUR).

INFORTUNÉ, شقى *chagy*, plur. اشقيا *éclagyâ*; نعيس *ta'yss*, plur. تعسا *to'ssâ*; ملعوق *melou'auq* (V. MALBEUREUX).

Il a INFUSE, نقع *naqa'a*, انتقع *énteqa'a.*

INFUSION, نقع *neqa'.*

INGÉNIEUR, مهندس *mehendezz*, مهندسس *mohendezz*.

INGÉNIEUX, مفسن *mofseunen* (Voyez ADROIT, HABILE).

INGÉNU, ظاهر *tâher*, صالح *sâ-lèh*, صفى القلب *safy él-qalb* (V. FRANC).

INGÉNUITÉ, قلب ابيض *qalb dbyadd* (III. à III. cœur blanc), صحيه *sahyeh* (Voyez FRANÇAISE).

INGRAT, ذاكر *udker*, مبر معروف

ghayr-ma'rouf, غير شاکر *ghayr-châker*, يعصع *yddy*.

INGRATITUDE, نکران *nokrán*.

INGRÉDIENS (pl.), عقاير *o'qâ-gyr*.

INHABILE, عاطل *a'âttel*.

INHUMAIN, قاسی *qâssy* (Voyez CRUEL).

INHUMANITÉ (Voy. CRUAUTÉ).

Il a INHUMÉ, واری *ouârü* (V. Il a ENTERRE).

INIMITIÉ, عدوة *aadouah*, *a'douéh*, عدويه *aadouyah*, *a'douyéh*, عداوة *a'ddouéh*, pl. عداوات *a'ddouât* (Voyez HAINE, HOSTILITÉ).

— Il y a une Inimitié mortelle entre eux, بينهم عداوة قاتله *bayn-houm a'ddouéh qâteléh*.

INIQUE, انیم *âtym*, pl. اتمه *âta-mah* (Voyez INJUSTE).

• INIQUITÉ, اتم *îtm*, plur. انام *êtâm*; سيه *syah*, pl. سيات *syât* (Voyez INJUSTICE, CRIME).

INJECTION, القا *îlqâ*.

INJONCTION, تفويض *tefouydd*.

INJURE, ظلم *zoulm*, *doulm*, *techetym* (Voyez AFFRONT, INSULTE. INVECTIVE).

Il a INJURIÉ, il a dit des Inju-

res, وصف *ouassaf* (Voy. Il a fait Affront, Il a INVECTIVÉ).

— Il lui a dit toutes sortes d'Injures, قال له صفتك نعتك *qâi le-ho soffet-ak na't-ak*.

INJURIEUX, شاتم *châtem*, سباب *sebbâb*.

— Paroles Injurieuses (Voyez INVECTIVE).

INJUSTE, ظالم *zâlem*, *dâlem*, pl. باطلی *zâlemyn*; باطلی *bât tely*, جابر *djâyr*, بلاص *ballâss*.

INJUSTEMENT, بالبطاله *li-'l-battâléh*, بغير عدل *be-ghayr a'del*.

INJUSTICE, ظلم *zoulm*, *doulm*, جور *djour*, بلص *bels*, بطاله *battâléh*.

INNOCEMENT, بالبر *li-'l-berr*.

INNOCENCE, بر *berr*, طهارة *tuhâreh*, نقيوة *neqâouah*, تبرير *tebryr*.

INNOCENT, بار *bârr*, pl. ابرار *êb-râr*; بري *bery*, pl. ابريا *îbryâ*, اطهار *nâdjy*, طاهر *tâher*, pl. اطهار *âtêhâr*; زكي *zaky*, pl. ازكيا *êzkyâ*.

Il a INNOCENTÉ, برر *barrar* (V. Il a ABSOUS, Il a JUSTIFIÉ).

INNOBRABLE, بلا عدد *be-ld a'ded*, بغير عدد *be-ghayr a'ded*, بغير حساب *be-ghayr hissâb*.

INNOVATION, تجديد *tejdedyd*.

Il a INNOVÉ, جَدَّد *djaddad*,
djedded.

INONDATION (*Voyez DÉBORDE-
MENT, DÉLUGE*).

Il a INONDÉ, طَفَر *tefer*, تَفَار *tafar*,
غَمَّر *ghammar*, طَفَحَ عَلَى *tefah a'lü*
(*Voyez* Il a DÉBORDÉ).

— Il Inondera, يَفِض *yfydd*,
يَطْفِر *yetfor*.

— La pluie a Inondé tout le
pays, عَمَّ الْهَطْر عَلَى الْبِلَادِ كُلِّهَا
*a'mm êl-mattar a'lü êl-beléd kolle-
há*.

INOPINÉ, بَادِء *bádéh*, *bádih*,
غَيْر مَامُول *lá-mostanná*, لَامَسْتَنَّا
ghayr-mámoul (*V. IMPRÉVU*).

INOPINÉMENT, بَدِيهًا *bedyhánn*
(*Voy. A l'IMPROVISTE*).

INOUI, غَرِبًا *gharyb*, pl. غَرَبًا
ghorebá, غَيْر مَسْمُوع *ghayr-mesmou'*.

INQUIET, مَهْمُون *mehemooun*,
حَايِر *dáydj*, ضَايِح *motehayer*,
háyr, *háyer*, مَعَكْر *ma'aker*.

— Il a été Inquiet, حَار *hár*.

— Je suis Inquiet, يَتَضَايِقُ رُوحِي
yetdáyq rouh-y.

Il a INQUIÉTÉ, حَيَّرَ *akkar*, عَكَّرَ
hayyar, أَقْلَعَ *éqla'*, قَلَّقَ *qallaq*,
شَوَّشَ *chuouach*.

— Il s'est Inquiété, تَهْرَمَسَ *te-*

mermess, تَهْرَمَسَ *taharmess*,
تَعَكَّرَ *ta'akker*, ضَايِح *dáydj*.

— Ne t'Inquiète aucunement,
تَايِبَ خَاطِرِكَ *tayyeb kháttr-ak!*
لَا تَهْرَمَسْ خَاطِرِكَ *lá temermess*
kháttr-ak! لَا تَتَعَبْ خَاطِرِكَ *lá*
tetaab kháttr-ak.

INQUIÉTUDE, تَحْيِير *tahyyr*,
مَضْيِقَة *modayyaqah*.

INQUISITION, تَفْتِيْش *teftych*,
كَشْف *kechf*.

INSCRIPTION, عِنَاوَان *e'nouán*,
رَسْمَة *resmeh*, *resmah*, كِتَابَة
kitábéh (*V. ÉTIQUETTE, ÉCRITEAU,
ÉCRIT, ADRESSE*).

Il a INSCRIT, رَسَمَ *ressem*,
كَتَبَ فِي *katab fy*.

INSECTE, دَبَابَة *debbábéh*, plur.
دَبَاب *debbáb*.

INSENSÉ (*Voyez FOU, IMBÉ-
CILLE*).

— Il est devenu Insensé,
عَقْلَهُ اِخْتَلَطَ *éktelatt a'ql-ho*.

INSENSIBILITÉ, قَسَاحَة *qassá-
hah*.

INSENSIBLE, قَسِيْح *qassyh*.

INSENSIBLEMENT, شَوْبَة شَوْبَة
chouyéh-chouyéh, بِالتَدْرِيبِ *bi-'l-te-
drydj*.

INSÉPARABLE, غَيْر مَفْصُل *ghayr*

monfassel, غير متفارق *ghayr-mot-fâreq*.

Il a **INSÉRÉ**, دخل *dakkhal*.

INSIDIEUX, غادر *ghadour*, غادر *ghâder* (Voy. **FOURBE**).

INSIGNE, مشهور *chahyr*, مستمى *mesemmy*, مشهور *mechehour*.

Il a **INSINUÉ** (V. Il a **INSÉRÉ**).

— Il s'est **Insinué**, تدخل *le-dakkhal*.

INSIPIDE, باسل *bâssel*, *bâssil*, قليل الطعم *mossaouess*, *qu-lyl ét-ta'am*.

— (au fig.), (Voy. **SOT**, **IMBÉCILLE**).

INSIPIDITÉ, قلة الطعم *qillét ét-ta'am*.

— (au fig.), (Voyez **SOTTISE**, **IMBÉCILLITÉ**).

Il a **INSISTÉ**, اكد *âkad*, استمر *êstemerr*.

— N'Insistez pas sur cela, هذا لا تاكدوا على هذا *hâdd*.

INSOLENCE, طغيه *taghyah* (Voy. **ARROGANCE**).

INSOLENT, طاعى *tâghy* (Voyez **ARROGANT**).

Il est **INSOLVABLE**, مالسه *flous bash yedfeg*.

mâ le-ho felouss bêch yedfa'.

Il a **INSPECTÉ**, نظر على *nazzar a'lü*, *naddar a'lü*.

INSPECTEUR, ناظر *nâzzer*, *nâz-zir*, *nâdder*, *nâddir*, plur. ناظرين *nâzzeryn*, *nâdderyn*.

INSPIRATION, إلهام *ilham*, وحى *ouhy*.

INSPIRÉ, ملهم *molhem*, موحى *mouhy*.

Il a **INSPIRÉ**, إلهم *élehem*, وحى *ouahä*, *ouahy*.

INSTABILITÉ, قلة الثبات *qillét él-thebât*.

INSTANCE, تاكيد *tâkyd*.

— Il a fait **Instance** (Voyez Il a **INSISTÉ**).

INSTANT (subst.), وقت *ouaqt*, pl. اوقات *douqât*; دقيقة *deqyqah*, plur. دقائق *deqdyq*; نقطة *noqtah*, درج *derdj*, *derg*.

— A l'Instant, بالوقت *bi-l-ouaqt*, هل وقت *helouaqt*, الوقت *él-ouaqt*.

INSTIGATION, تحريص *tahrydd*.

Il a **INSTIGUÉ**, حرض *hurradd*, حرّك *harrak*.

INSTINCT, تحريك طبيعى *tah-ryk tabya'y*, الميل الطبيعى *él-myl ét-tabya'y*.

Il a **INSTITUÉ** (*Voyez* Il a **ETABLIS**, Il a **FONDÉ**).

INSTITUT (*Voyez* **ACADÉMIE**).

INSTITUTION, تعليم *teqouym*,
جعله *dja' dleh*, تزوكه *tozoukah*, pl.
تزوكات *tozoukât* (*Voyez* **ETABLISSEMENT**, **FONDATION**).

INSTRUCTION, تعليم *âdeb*,
ta'ahym (*Voyez* **ENSEIGNEMENT**,
ÉDUCATION).

INSTRUIT, معلم *mo' allem*.

Il a **INSTRUIT**, علم *a' llam* (*Voy.*
Il a **APPRI**, Il a **ENSEIGNÉ**).

INSTRUMENT (outil), آلة *âleh*,
dlah, pl. آلات *âlât*.

— de mécanique, عده *e' ddah*,
oddéh, *ee' ddah*, pl. عدد *o' dad*.

— de musique, آلة *âlah*, *dléh*,
pl. آلات *âlât*.

— Joueur d'Instrumens de mu-
sique, آلاتى *âlâtý*, pl. آلات *âlâoudt*.

A mon **INSU**, بغير علمى *be-ghayr*
i'lm-y, ما لى علم *mâ l-y i'lm*,
ما لى شى خبر *mâ l-y chy khabar*.

— A ton **INSU**, بغير علمك *be-*
ghayr i'lm-ak.

— A son **INSU**, بغير علمه *be-ghayr*
i'lm-hi, *be-ghayr i'lm-ho*.

— A notre **INSU**, بغير علمنا *be-*
ghayr i'lm-nâ.

— A votre **INSU**, بغير علمكم *be-*
ghayr i'lm-koum.

— A leur **INSU**, بغير علمهم *be-*
ghayr i'lm-koum.

— Tu as fait cela à son **INSU**,
عملت هذا خلفه *a' melt hadâ khalf-*
ho, عملت ده برا منه *a' melt dêh*
barrâ minn-ho.

INSUBORDONNÉ (*V.* **REBELLE**).

INSULAIRE, اهل الجزيرة *dhel*
êl-djézyrêh, اهل *êl-guezzyrêh*.

INSULTANT (*Voy.* **INJURIEUX**).

INSULTE, شتمه *chetmêh* (*Voyez*
AFFRONT, **INJURE**).

Il a **INSULTÉ**, تهزى *tehezzi*,
tehezzy (*Voyez* Il a **INVECTIVE**,
Il a fait **AFFRONT**).

INSUPPORTABLE, غير مستحمل
ghayr-mostahmel.

INSURGÉ, **INSURGENT** (*Voyez*
REBELLE).

Il s'est **INSURGÉ**, اقام على *qâm*
a'lü (*Voyez* Il s'est **RÉVOLTE**).

INSURRECTION, قيامه *qeymêh*,
qaymah (*Voyez* **REBELLION**).

INTACT, كامل *kâmel*.

INTÈGRE, صالح *sâlêh* (*Voyez*
ÉQUITABLE, **JUSTE**).

INTÉGRITÉ, صلاحه *saldhah*,
كماله *kémâleh*, صحه *sahah* (*Voyez*
ÉQUITÉ, **PERFECTION**).

INTELLECTUEL, عقلي *a'qely*,
دميري *damyry*, روحاني *rouhány*.

INTELLIGENCE, درايه *deráyeħ*,
فهم *ma'refeh*, عقل *a'ql*,
feh̄m, *feh̄em*, فهمه *feh̄ámah*,
ظنه *feh̄néh*.

— Bonne Intelligence, اجتماع
úljtimá', *igtimá'*, اخاويه *akhdou-
yah*, *ékháouyéħ* (Voyez AMITIÉ,
FRATERNITÉ, ACCORD, UNION).

— Il n'est pas en bonne Intel-
ligence avec eux, هو دشمن معهم
houe douchmán ma'-houm.

— Vous avez des Intelligences
avec l'ennemi, انتواتتسارروامع العدو,
éntouú tetsárerouú ma' él-a'dou.

INTELLIGENT, عاقل *a'áqel*, *a'd-
qil*, فهمي *feh̄ym*, فطين *feh̄tyn*.

INTELLIGIBLE, مفهوم *mefehoum*,
متفهم *motfeh̄hem*, متفهم *motfasser*.

INTEMPÉRANCE, قلة القناعة
qillét él-qiná'ah, خصمه *khemkhe-
mah* (V. GOURMANDISE).

INTEMPÉRANT, قليل القناعة *qa-
tyl él-qiná'ah*, حميم *khemkhym*.

INTEMPÉRIE de l'air, رداوة *red-
dáouah*, *reddouéh*, فساد الهواء
sesád él-haouá, وخم الهواء
ouekhem él-haoué.

INTENDANCE, تضريري *tesryf*
(Voyez ADMINISTRATION).

INTENDANT (V. ADMINISTRA-
TEUR, INSPECTEUR, Maître-
d'Hôtel).

Il a INTENTÉ un procès, تعاون
ta'douann, ائدعى للشرع *énda'ú li-
's-cherá'* (V. Il a CITÉ en justice).

INTENTION, نية *nyéh*, ضمير *da-
myr*, pl. ضمائر *damáyr*; مطلوب
matloub, مأمول *mámoul*, مقصود
maqoud (Voyez DÉSIR, VOLON-
TÉ, BUT, DESSEIN).

— (mauvaise), نية سودا *nyet
soudá* (m. à m. intention noire).

— Il a eu l'Intention,
انتوا في نوي في نفسه
naouú fy nafs-hu (V.
Il a VOULU, Il a DÉSIRÉ).

— Avec Intention, بالعاني *hi-
'l-a'ány* (V. à Dessein).

Il a INTERCÉDÉ, شفع *chafu'a*,
تضرع *techaffa'*, توسل *touessel*,
teddarra'.

— Il Intercédera auprès de
vous, يشفع عندكم *yechfa' a'nd-
koum*.

INTERCESSEUR, شافع *cháfé'*,
cháfí', متضرع *chafy'*, شفيح
*mot-
durrí'*, متوسل *motouessel*.

INTERCESSION, شفاعه *chefsá'ah*,
تنشفاعه *techfsá'ah*.

INTERDICTION (Voy. DÉFENSE,
PROHIBITION).

INTERDIT, ممنوع *memnou'* (V.
DÉFENDU, **ILLÉGAL**, **ILLÉGITIME**,
ILLICITE).

— (étonné), (V. ce mot).

— Je suis tout Interdit,
عقلي مرهط *a'ql-y marboutt*.

Il a **INTERDIT**, منع *mena'a*, نها
nehá, نهى *nehey* (V. Il a **DÉFENDU**).

— (il a étonné), (V. ce mot).

INTÉRESSÉ (avide), (V. ce mot).

Il a **INTÉRESSÉ** (donné un bé-
néfice), عطا فايده *a'ttá fáydéh*.

INTÉRÊT (utilité), صاحبه *sal-
hah, selhah* (Voyez **UTILITÉ**).

— (cupidité), (Voy. **AVIDITÉ**).

— (profit), مكسب *mekseb* (V.
GAIN, **BÉNÉFICE**).

— (d'argent prêté), فايده *fay-
déh, fáydah*.

— Je l'ai fait pour votre Inté-
rêt, انا عملته في صالحكم *áná
a'melt-ho fy salhat-koum*.

— Chacun défend ses Intérêts,
كل واحد يقاقل لحاله *koll ouáhed
yqátel li-hál-ho*.

— Tu n'as pas d'Intérêt à cela,
ما لك حسب في هذا *má l-ak
hesb fy l adá*.

— Je n'ai point d'Intérêt à cela,
ما في شي ضايع في هذا *má-ny-
chy dáy' fy hadá*.

— Il a prêté de l'argent à Inté-
rêt, ديت بالفايده *dayyann bi-l-
fáydéh*.

INTÉRIEUR (adj.), داخل *dá-
khel*, سطاني *ouestány*, جواني
djouány, goudny.

— (subst.), قلب وسط *ouest*, قلب
qalb, باطن *bátn, báttenn*, plur.
bouáttenn (Voyez **DEDANS**).

— d'une maison, وسط ذا الدار,
صدر البيت *sadr
él-béyt*.

— du corps (Voyez **INTESTINS**).

INTÉRIEUREMENT, باطناً *bát-
nán*, جوا *djoná, djou, gou,*
من جوا *fy qalb* في قلب
fy-s-sadr, في الصدر
minn dákhel (Voy. **DE-
DANS**).

INTERMÉDIAIRE, وسطاني *oues-
tdny*.

INTERMISSION, **INTERMITTEN-
CE**, اهبال *thmál*, سكون *sokoun*.

INTERNE (Voyez **INTÉRIEUR**).

Il a **INTERPOSÉ**, وسط *ouassatt*,
جعل بين *dja'al* واسط
ouássatt, لامل *lamlam*.

— Il s'est Interposé, تواسط
touássett, دخل بين *dakhhal-bayn*,
صار مواسط *sár mouássett*.

INTERPRÉTATION, ترجمه *ter-djeméh*, *tergueméh*, تفسير *tefsyr* (Voyez EXPLICATION, COMMENTAIRE, TRADUCTION).

INTERPRÈTE, ترجمان *terdjemân*, *tergmân* (dont on a fait en fr. les mots *truchman*, *drogman*), pl. مترجمين *terâdjemyyn*, *terâgüemyyn* (Voy. TRADUCTEUR, COMMENTATEUR).

Il a INTERPRÉTÉ, فسر *fassar*, ترجم *terdjem*, *terguem* (Voyez Il a EXPLIQUÉ, Il a TRADUIT).

— Il Interprète tout en mal, يفسر كل شيء بالصد *yfesser koll shy bi-'d-dodd*, ينسب الكل إلى الشر *yonsob él-koll illä 'és-cherr*.

— On ne pouvait l'Interpréter en bien, ما كان يمكن ينسبه إلى الخير *má kân yemkenn yonsob-ho illä-'l-kheyr*.

— On a mal Interprété mon intention, فسدوا نيتي *fassadou nyét-y*.

INTERROGATEUR, سائل *sáyl*.

INTERROGATION (V. DEMANDE, QUESTION).

INTERROGATOIRE, مساله *mes-sáléh*, *messálah* (Voy. ENQUÊTE).

Il a INTERROGÉ, سائل *sáyal*, سأل *sáual*, تسائل *tessáyal* Voy.

Il a DEMANDÉ, Il a QUESTIONNÉ).

— Il Interrogera, يسول *yssoul*.

INTERROMPU, مقطوع *maqtoû'*.

— Il a eu un sommeil Interrompu, فلق *qaleq*.

Il a INTERROMPU, صرم *saram*, عطل *a'ttal*.

— un discours, قطع الكلام *qat-tu' él-kelâm*.

— Il m'a Interrompu (en parlant), لم يكن في الكلام *lebbek-ny fy-'l-kelâm*, وقف كلامي *ouaqqaf kelâm-y*.

— Sans vouloir vous Interrompre, بلا قطع كلامكم *belâ qattè' kelâm-koum*.

— Il a Interrompu mon sommeil, طير النوم مني *tayyar ên-noum menn-y* (m. à m. il a fait en voler le sommeil de moi).

INTERRUPTION, تقطيع *teqty'*.

INTERVALLE, مل *meddah*, *meidéh*.

— Par Intervalles, مدة بعد مدة *meddéh ba'ad meddéh*.

Il est INTERVENU, وصل بين *ouessel bayn* (V. Il s'est Interposé, Il s'est Entremis).

INTESTINS, أمعا *éma'd*, احشا *éhchâ* (Voyez BOYAUX).

INTIME, خصوصي *khossoussy*.

— Ami Intime, آخر *dkhou*, عزيز *a'zyz*.

— Le plus Intime de mes amis, اعزأ اصدقأ *d'zzá dsdeqd-y*.

Il a INTIMÉ, اخبر *dkhbar*.

INTIMIDÉ, مخوف *mekhaouf*, mokhaouf (*Voy. CRAINTIF, EFFRAYÉ*).

Il a INTIMIDÉ, خوف *khaouaf*, كسر القلب *kassar él-qalb* (m. à m. il a brisé le cœur), (*V. Il a EFFRAYÉ*).

Il a INTITULÉ, سمى *samü*, *se-mey*.

INTOLÉRABLE (*V. INSUPPORTABLE*).

INTOLÉRANCE, قلة الحلم *qillét él-hilm*.

INTOLÉRANT, قليل الحلم *qalyt él-hilm*, قليل الرحمه *qalyt ér-rahmeh*.

INTRAITABLE, قسيح *qassyh*.

INTRÉPIDE, قليل الخوف *qalyt él-khauf* (*Voyez BRAVE, HARDI*).

INTRÉPIDITÉ (*Voy. BRAVOURE, COURAGE, HARDIESSE*).

INTRIGANT, مكار *makkár*, حشري *hachery*, محشر *mohascher*.

INTRIGUE, مكر *mekr*, مشابه *mochábekéh*, pl. مشابهات *mochá-bekát*.

Il a INTRIGUÉ, مكر *makar*.

INTRODUCTEUR des ambassadeurs, مدخل لالشيده *modakkhel él-élchyah*.

INTRODUCTION; ادخال *ídkhál*, مدخل *medkhal*, ارشاد *írshád*.

— d'un livre, مقدمه *miqdáméh*, افتتاح *íftitáh*, فتحة *faiihah* (*Voy. PRÉFACE, PRÉAMBULE*).

Il a INTRODUIT, دخل *dakkhal*, ادخل *édkhal*, وجه *oueddjah*, القا *élqd*.

— une coutume, جرى العده *djerrü él-a'déh*.

INUSITÉ, غير مستعمل *ghayr-mosta'mel* (*Voyez ÉTRANGE*).

INUTILE, باطل *battál*, باطل *báttel*, بغير فايك *be-ghayr fáydéh*, عاطل *a'áttel*, غير نافع *ghayr náfe'*.

INUTILEMENT, بطلا *battánn* (*V. EN VAIN*).

INUTILITÉ, قلة الفايك *qillét él-fáydéh*.

INVARIABLE, ثابت *thábett*, tsábett, غير متغير *ghayr mot-ghayyer*.

INVASION, هجوم *houdjoum*, hougoum (*Voyez ATTAQUE*).

INVECTIVÉ, شتومه *chetoumah*, chetoumeh, pl. شتومات *chetou-mát*; شتيه *chetyméh*, pl. شتايم *chetáym*; سب *sebb* (*Voyez*

INJURE, INSULTE, AFFRONT).

Il a INVECTIVÉ, لَدَع *ledda'*,
لَعْن *la'ann*, نَعْل *naal*, عَدَّ *a'dd*,
بِهْدَل *behdal*, *behdel*, شَتَمَ *chetem*,
chatam, سَبَّ *sebb*, شَطَّ عَلَيَّ *chatt*
a'lä (Voy. Il a fait AFFRONT, Il a
INSULTÉ).

— Il Invectivera, يَلْعَن *yela'nn*,
يَشْطُّ عَلَيَّ *yena'l*, يَعْدُّ *ya'dd*, يَحْتَدُّ
ychett a'lä.

— Ils se sont Invectivés l'un
l'autre, تَشَاتَمُوا *techâtemou*,
بَعْضُهُمْ بَعْضًا *sebbou ba'dd-houm*
ba'dd.

INVENTAIRE, رَسْمَانِيَه *rosmd-nyah*,
rosmányeh.

Il a INVENTÉ, بَدَعَ *beda'a*,
وَجَدَ *oudjed*, *ougued*, أَوْجَدَ *dou-
djed*, حَدَّثَ *hadats*, *hadass*,
اصْطَنَعَ *éstena'*, فَنَنَ *fenn*, صَنَّفَ
sannaf.

— Tu n'as pas Inventé la pou-
dre, مَا اصْطَنَعْتَ شَيْءَ الْبَارُودِ *má*
éstena't-chy él-bâroud.

INVENTION, بَدَعَ *bedè'*, *bed'*,
وَجَدَ *ouedjed*, *oudjed*, *ougued*, جَبَرَ
djeb, *guebr*, أَحْدَاثَ *thdâth*, *th-
dâts*, *thdâss*, شَيْءَ مَبْدُوعٍ *chy mo-
beddi'*.

Il a INVESTI, حَاصِرٌ *dâr*, دَارٌ

hdâssur (Voyez Il a ASSIÉGÉ, Il a
ENVIRONNÉ, Il a ENTOURÉ).

— d'une charge, d'une posses-
sion, مَلِكٌ *mellek*, سَاطٌ *sellatt*.

— Il a été Investi, اسْتَمْلَكَ
éstamlak.

INVESTITURE, اسْتِمْلَاكٌ *istam-
lâk*, نَسْلِيْطٌ *teslytt*.

INVÉTÉRÉ, قَدِيمٌ *qudy*, عَتِيْقٌ
a'tyq, pl. عَتَقٌ *o'toq*, *o'taq*.

INVINCIBLE, غَالِبٌ *ghâleb*,
مَنْصُورٌ *ghayr-maghloub*, غَيْرُ
mansour.

INVIOLEBLE, حَرِيْمٌ *harym*.

INVISIBLE, غَائِبٌ مِنْ ابْصَارٍ
ghayb minn-âbsâr, غَيْرُ مَنْظُورٍ
ghayr mandour.

INVITATION, عَزِيْمَةٌ *a'zyméh*
(Voy. CONVOCATION, APPEL).

INVITÉ, مَعْرُومٌ *ma'zoum*.

Il a INVITÉ, اسْتَأْذَنَ *éstâzenn*,
اسْتَدْعَى *ésteda'ü*; كَلَّفَ *kallaf*,
عَزَمَ *a'zem*, *a'zam*, عَظَّمَ *a'zzam*,
نَدَبَ *nedab* (Voy. Il a CONVIÉ,
Il a CONVOQUÉ, Il a APPEL).

— Ton frère m'a Invité à dîner
avec lui aujourd'hui, اَخْرُوكَ
عَزْمَنِيْ بِأَشْنَعْدِيْ مَعَهُ الْيَوْمَ
âkhou-k a'zam-ny bâch netghoddy
ma'-ho én-nahâr déh.

INVOCATION ; دعا *do'd*, صباح *syáh*.

INVOLONTAIRE, غير اختيار, *ghayr ikhtyár*, غير اختياره, *ghayr-ikhtyáreh*.

— Cela a été Involontaire de ma part, ماصار في رضاي *má sár fy riddá-y*, ماصار في خاطري *má sár fy khátt-r-y*.

INVOLONTAIREMENT, بلائيه *belá nyéh*, بغير اختياره, *be-ghayr ikhtyáreh*, بلا رضا, *belá riddá* (V. Contre son Gré, de Force).

— Presque Involontairement, النيه على طرف النيه *a'lá terf én-nyéh*.

Il a INVOQUÉ, دعا *da'd*, استعان *éstá'an*, صاح الى *sáh illá*, استدعا *ésteda'd*.

— Il Invoquera, يدعو *yda'ou*.

IRASCIBLE, غضباني *ghadbány* (Voyez COLÈRE).

IRONIE, بغى *beghy*.

— Par Ironie, على سبيل البغى *alá sahyl él-beghy*.

IRRAISONNABLE, قليل الراى *qalyl ér-ráy*, غير معقول *ghayr ma'qoul*, ضد العقل *dodd él-a'ql*.

IRRÉCONCILIABLE, غير متصالح, *ghayr-motsálih*.

IRRÉGULIER, ضد القانون *dodd él-qánoun* (Voyez ILLÉGAL).

IRRÉMÉDIABLE, غير مشفى *ghayr mochaffy*.

IRRÉPARABLE, بلا ردة *belá red-déh*.

— La perte du temps est Irréparable, خسارة الزمان هي غير مستردة, *khessárét éz-zemán hya ghayr mostareddéh*.

IRRÉPRÉHENSIBLE, IRRÉPROCHABLE, بلا عيب *sálèh*, صالح *belá a'yb*.

IRRÉSOLU, حابر, شكيك *chekyk háyr*, جابر *djáy, gáy*.

IRRÉSOLUTION, حيرة *hayrah* (Voyez DOUTE).

IRRÉVÉRENCE, قلة الوقر *qillét él-ouequer*.

IRRÉVÉRENT, قليل الوقر *qalyl rél-ouequer*, بغير تكريم *be-ghayr tekrym*.

IRRIGATION, تسقيده *tesqyah* (V. ARROSEMENT).

IRRITATION, اعصاب *ighdáb*.

IRRITÉ, مغبون *maghboun*, مزبور *mezdjour*, فقعان *seqa'an*, فيقا'an (Voy. Qui est en Colère).

Il a IRRITÉ, اعصب *éghdab*, اسخط *éskhatt* (Voy. Il a AGACÉ).

— Il s'est Irrité, غضب *ghad-dab* (Voy. Il s'est mis en Colère).

IRRUPTION, صدم *sedm* (Voyez **INVASION**, ATTAQUÉ).

— Il a fait Iruption, صدم *sadam* (Voy. Il a ATTAQUÉ).

ISAAC (n. pr.), اسحق *Ishaq*, اسحاق *Ishâq*.

ISAÏE (n. pr.), اشعيا *Icha'yâ*.

ISCANDER (n. pr.), (V. ALEXANDRE).

ISLAMISME, دين الاسلام *dyn êl-islâm*, اسلام *islâm*.

— Sectateur de l'Islamisme (Voyez MUSULMAN).

ISLE (Voyez ÎLE).

ISMAEL (n. pr.), اسماعيل *Isma'yl*, اسمعيل *Isma'yil*.

Les ISMAÉLITES, بني اسماعيل *Beny-Isma'yil*.

ISOLÉ, وحيد *ouahid*.

— Vois-tu cette tour Isolée sur la montagne, تشرفى هذا البرج وحده على الجبل *techouf-chy hadû êl-bourdj ouahid-ho a'lû êl-djel el*.

— Regarde cet arbre Isolé au bord du chemin, انظر هذه الشجرة وحدها بطرف السكة *ôndour hadêh ês-saljerah ouahid-hâ be-terf ês-sekkêh*.

ISPAHAN (v. de Perse), اصفهان *Êsfahân*, اصبهان *Êsbahân*.

— Natif d'Ispahan, اصفهاني *Êsfahâny*, اصبهاني *Êsbuhâny*.

ISRAEL (n. pr.), اسرائيل *Isrâyl*, اسرائيل *Israyl*, اسربيل *Israyyl*.

ISRAËLITE (V. JUIF, HÉBREU).

— Les Israélites, بني اسرائيل *Beny-Isrâyl*, اسربيليه *Israylyyêh*.

Il est ISSU de race noble, من نسل الاشراف *asl-ho minn nesl êl-âchrâf*.

ISSUE, مخرج *mikhradj*, mikh-
rag, مهرق *mimraq*, منفذ *minfed*.

— d'une affaire, عقب *a'qib*,
خرج *khardj*, اخره *âkhirêh*.

— Il a eu une Issue heureuse, خرج *kharadj be-kheyr*.

— malheureuse, فسد *fassad*.

ISTHME, دخلة الجزيرة *dakhelêt êl-djezyrêh*, رقابة الجزيرة *reqabêt êl-djezyrêh*.

IVOIRE, سن الفيل *senn êl-fyl*, سن فيل *senn dê-l-fyl*, عاج *a'âdj*.

IVRAIE, زيوانه *zyouânêh*, زيوان *zyouân* (en grec ζυζανη).

IVRE, ساكر *sâker*, سكران *sokrân*, سكران *sekrân*, سكير *mouskyr*.

IVRESSE, سكر *souker*, soukour. *sokor*, sokr, سكرة *sokrah*.

IVROGNE, سكار *sakkâr* (Voyez IVRE).

J

J, l'articulation de cette lettre française n'existe pas isolée dans l'alphabet arabe, mais elle s'y trouve annexée à celle du **D** dans la prononciation du *djym* (ج), troisième lettre de l'ancien alphabet, et cinquième de l'alphabet moderne, qui équivaut au *gi* des Italiens dans *giardino*, *Giove*, etc.

Il faut toutefois observer que cette lettre arabe elle-même est quelquefois prononcée simplement, comme notre **J** français, par quelques tribus, et surtout par celles des Berberes; quelques-uns même expriment cette articulation par le *ze* arabe (ز) marqué de trois points à la manière persane (ژ).

JABOT (d'oiseau), حوصله *hous-seléh*, *housselah*, plur. حوصلات *housselât*; كركور *guergour*.

JACA (v. d'Esp.), جاقه *Djá-qah*, *Jâqah*.

JACHÈRE, بور *Lour*.

JACOB (n. pr.), يعقوب *Ya'-qoub*, *Ya'goub*.

JACOBITE (secte d'Egypte), يعقوبى *ya'qouby*, pl. يعقوبيه *ya'qobyéh*.

JACQUES (n. pr.), ياقوب *Yá-qoub*, يعقوب *Ya'qoub*, *Ya'goub*.

— Saint Jacques, مار يعقوب *Már-Ya'qoub*.

— Saint Jacques en Galice (v. d'Esp.), (*Voyez* COMPOSTELLE).

JACTANCE, فيس *féyss*, نقش *nefch*, افتخار *iftikhâr* (*Voyez* ARROGANCE).

JADIS, من قديم الزمان *minu qadym êz-zemân* (*Voyez* AUTREFOIS, ANCIENNEMENT).

JAEN (ville d'Espagne), جيان *Djeyân*, *Jeyân*, جيان *Djeyyân*.

JAFFA (v. de Syrie), يافا *Yáfâ*.

Il a **JAILLI**, نط *nâtt*, *nett*, قر *ferr*, *farr*, نبع *naba'*, *neha'*, نط *nabatt*, طفر *teferr*, فر *ferer*.

JALON, علام *a'tám*.

JALOUSIE, حسد *hassad*, *hes-sed*, *hasd*, *hesa*, غيرة *ghayréh*, *ghayrah*, محسد *mohassedéh*, *mohussedah*.

— de fenêtre, شبكه *chebbákéh*, *chebbákah*, pl. شبابيك *chabá-byk*, *chebbábyk* (Voyez STORE).

— Il a eu de la Jalousie (Voyez Il a été Jaloux).

JALOUX, ظنان *zenán*, *denán*, غيراني *ghayrány*, غيور *ghayour*, غاير *gháyer*, *gháyr*, حسود *hassoud*.

— Il a été Jaloux, غار *ghár*, ظن *zenn*, *denn*.

— Il sera Jaloux, يغير *yghyr*, *yghayr*.

JAMAIS, أبداً *ábadánn*, واصل *onássel*, قط *qatt*, أصلاً *áslánn*, قاطباً *qátbánn*, البتة *él-betéh*, بتة *betéh*, *batah*, البتة *él-betann*.

— Je ne l'ai Jamais vu, ما رأيته أبداً *má ráyt-ho ábadánn*, ما رأيته قد *qad má ráyt-ho*.

— Je n'ai Jamais rien vu de pareil, أصلاً ما رأيته شيء مثله *áslánn má ráyt-chy methl-ho*.

— Cela n'est Jamais arrivé, ما صار هذا البتة *má sár hadá él-bétann*.

— A Jamais, الى دهر الدهور *ilä dehr éd-douhour*.

JAMBE, ساق *sáq*, ساك *sák*, ساك *ság*, قصبه *qusbah*, قدم *qedem*, كدم *guedem* (en berbere اطار *éddár*, *áddár*).

— Les deux Jambes, سيقان *syqdn* (en berbere اطاران *éddár-rán*).

— Le gras de la Jambe (Voyez GRAS, MOLLET).

— Ornement des Jambes en forme de bracelet, خخال *khal-khál*, *khilkhál*.

JAMBON, فحدة الخنزير *fakh-dét él-khanzyr*, فخذ ذا الحلوف *fakhd dé-'l-hallouf*.

JANISSAIRE, انكشاري *énke-cháry*, pl. انكشاريه *énkicháryah*, *énkicháryéh*, مستحفظان *moustahfezzán*.

JANVIER, كانون الثاني *kánoun él-thány*, كانون الآخر *kánoun él-ákher*, ينواريوس *ynouáryouss*, ينيير *yenyer*, طوبه *toubih*, *toubéh*.

Il a JAPPÉ (Voyez Il a ABOYÉ).

JARDIN, غيط *gheytt*, بستان *bostán*, *bestán*, pl. بساتين *lassá-tyn*, *bessátytyn*; جنينه *djenynéh*, *guenynéh*, *djenyuh*, pl. جينات *djenynát*, *guenynát*; جنان *djenán*,

guenân, pl. جنابن *djeudyn*, *guendyn*; روضه *raouddah*, روض *roudd*, عرصه *a'rsah*, غرصه *gharsah* (en berbère) الغله *él-ghallah*.

JARDINIER, بستاني *bostány*, pl. بستانيه *bostányah*, *bostányéh*, غيطياني *gheyttány*, رباع *rebbáa'*, بقال *baqqál*, جناني *djenány*, *guenány*.

JARGON, رطن *retn*, *rotn*.

— Ils parlent un Jargon que personne ne comprend, يرطنوا بالكلام ما احد يعرف ايش يقولوا *yrtenou bi-'l-kelám má áhd ya'ref éy-ch yqoulou*.

JARRE, جرة *djarrah*, *jarrah*, زبر *zyr*, pl. زبار *zyár*; زلعه *zela'ah*, pl. زلعات *zela'át*, خاييه *khábyah*, *khábyéh*, pl. خواب *khoub* (en berbère) اشعوم *éshmoukh*, اساعوم *éssághoum*, ايديد *áyeddyd*, plur, ايديدن *tyddyden*.

JARRET, ختب *khilt*, plur اختاب *íkhítáb*, طيه الركبه *teyah ér-rokbah*, *teyéh ér-rokbéh*.

JARRETIÈRE, رباط *rebátt*, pl. رباطات *rebáttát*; بند *bend*, plur. بنود *benoud*.

Il a JASÉ (Voyez Il a BABILLÉ).

JASEUR, هدار *haddár* (V. BABILLARD).

JASMIN, ياسمين *yásmyn*.

JASPE, يسب *yesb*, *yasb*, يصب *yasb*, يشم *yechem*.

JATTE, قصعه *qassa'ah*, plur. قصعات *qassa'át*, قسع *qessè'* (Voy. TASSE, COUPE, ÉCUELLE).

— de bois, جفنه *djefnah*, *guefnéh*, جاته *djátah* (d'où vient le mot français), جتيه *djatyéh*.

JAUNATRE, متصفر *matsaffar*.

JAUNE (adj.), اصفر *ásfar*, fém. صفرا *safrá*, *sofrá*, pl. صفر *soufour* (en berbère) اوراغ *dourágh*, *bourrágh*). — (couleur de citron), ليونى *lymouny*, *leymouny*.

— (couleur d'or), ذهبي *dahaby*.

— d'œuf (s.), صفار البيض *sofár él-beyddah*, صفرا ذا البيض *sifrá dé-'l-beydd*, فف ذا لبيض *fiss dé-'l-baydd*.

— La couleur Jaune, صفرة *sefrah*.

— Il est devenu Jaune, اصفر *ásfar*, اصفار *ésfarr*, *ésfarr*.

Il a JAUNI (v. a.), صفر *saffar*. — (v. n.), (Voyez Il est devenu Jaune).

JAUNISSE, بو صفار *bou saffár*, يرقان *ryqán*, *yraqán*.

— Il a eu la Jaunisse, تويقن *teryqenn*.

JAVELLE, حزمه *hezmeħ*, plur. احزام *ehzam*; غمير *ghammer*, plur. غمير *ghomour*.

JAVELOT, طراداه *tarradah*, مزراڭ *mizrag*; حربه *harbeh*, pl. حربات *harbat*; جريدة *djirydeħ*, plur. جريد *djeryd* (Voyez DARD, LANCE).

— Il a lancé un Javelot, جرد *djered*.

JE, انا *aná*, *ená* (en berbere اينيكيني *inyekkyiny*).

— Je suis présent, حاضر *aná hádder* (m. à m. moi présent).

— J'ai, لي *l-y*, صدى *a'nd-y*, معي *ma'y* (m. à m. à moi, chez moi, avec moi).

JEAN (n. pr.), يوحنا *Youhanná*, حنا *Hanná*, حنس *Hanness*, يحييا *Yahyá*, يحيى *Yahiü*.

— Saint Jean (n. pr.), مار حنا *Már-Hanná*.

— Saint Jean-Baptiste (n. pr.), مار يوحنا المعمدان *Már-Youhanná el-Mamedán*.

— Saint Jean-Chrysostôme, مار حنا قم الذهب *Már-Hanná foumm éd-dahab*, يوحنا فم الذهب *Már-Youhanná Foumm éd-dahab*.

— Saint-Jean-d'Acre (ville de Syrie) (Voyez ACRE).

— Natif de Saint-Jean-d'Acre, عكاوي *a'kkouy*.

JEBEL (Voyez GEBEL).

JEDDAH (Voyez GEDDAH).

JEMADI (Voyez DJEMADI).

JERBI (Voyez GERBI).

JERGIS (Voyez GERGIS).

JÉRÉMIE (n. pr.), ارميا *Érmyá*.

JÉRICO (v. de Syrie), اريحا *Aryhá*.

JÉRUSALEM (ville de Syrie), بيت المقدس اورشليم *Aourchelym*, بيت القدس *Béyt el-moqaddess*, بيت القدس *Béyt el-Qouds*, مدينة القدس *Medynét el-Qouds*, القدس الشرف *el-Qouds es-cheryf*.

— Natif de Jérusalem, القدسي *el-moqaddeasy*.

JÉSUIITE, يسوعي *yessou'y*, pl. يسوعيد *yessou'ayéh*.

JÉSUS (n. pr.), يسوع *Yessou'*, عيسى *I'yssü*.

— Notre - Seigneur Jésus-Christ, سيدنا يسوع *Seyd-nd Yessou'*, حضرة عيسى *Haderét I'y'ssä* (Voyez Le CHRIST).

— L'an de Jésus-Christ mil huitcenttrente-six, السنة المسيحية ستته وثلاثين وثمانماية بعد لالفي *és-senét él-messyhyéh settéh ou-the-láthyn ou-themán-máyéh ba'd él-dlf.*

JESULAH (Voyez GEZULAH).

JET, رمى *reny*, رميه *renyéh*, *remyah.*

— d'eau (Voyez EAU).

JETÉ, ملقى *morammy*, ملقى *moleqqy*, مرمى *mermyy*, ملقى *mel-qyy.*

Il a JETÉ, رمى *ramä*, *ramey*, القى *élqü*, *élqey*, و *ouerr.*

— Il Jettera, يلقى *yelqy.*

— Jette! ارمى *érmý!*

— Jette cela! و هذا *ouerr hadá!*

— Il a été Jeté, ارتمى *értemey.*

— Il s'est Jeté sur nous, صدم علينا *sadam a'lay-ná*, وثب علينا *ouatheb a'lay-ná*, هجم علينا *hedjem a'lay-ná*, غطى علينا *ghattü a'lay-ná.*

— Il a Jeté les yeux sur lui, بصص عليه *besbess a'lay-hi.*

— Tu as daigné Jeter les yeux sur nous, شرفتنا بحسن نظرک علينا *charafte-ná be-housn nezzer-ak a'lay-ná.*

— Il a Jeté de haut en bas شاح *chalah*, لقم *laqah.*

— Il l'a Jeté à terre comme un mort, لقمه مثل القليل *laqqah-ho methel él-qattyl.*

JETON, اشرفى *dchrafy*, plur. اشرفيه *âchrafyéh*; قوبرشى *qobrechy*, pl. قبارشيه *qobârchyéh.*

— d'abeille (V. ESSAIM).

JEU, لعب *la'ab*, *la'b.*

— de hasard, قمار *qemâr.*

— d'échecs (Voyez ÉCHECS).

— permis, لعب حلال *la'ab heldl.*

— défendu, لعب حرام *la'ab hierâm.*

— de cartes (Voyez CARTE).

— de mots, تجنيس *tedjenyss.*

— Maison de Jeu, ملعب *mela'ab*, plur. ملاعب *melâ'eb*; مستخرتیه *moskharetyéh.*

— Le Jeu est la ruine des Joueurs, القمار هو خلا اللعابين *él-qemâr houe khelâ él-la'âbyn.*

JEUDI, يوم الخميس *yaum él-khamyss*, يوم الخميس *youm él-khâmyss* (en berb. أسا الخميس *ássâ él-kkemys*).

Il est à JEUN (V. Il a JEUNÉ).

— Qui est à JEUN (V. JEUNEUR).

— Je suis à Jeûn, أنا صاييم *and sâym*.

JEUNE (adj.), شب *chabb*, *shebb*, pl. شباب *chebâb*; ولد *oueled*, صغير *sogheyr*, *seghoyer*, plur. أصغار *âsghâr*; حدق *hadeq*, pl. حدقين *hadeqyn*.

— enfant, ولد صغير *oueled sogheyr*, غلام *gholâm* (en berbere *âqchych âmezyân*, pl. شطن وراش *chaddenn ouarâchi*), (Voy. ENFANT, GARÇON).

— homme, كهل *kehel*, *kahel*, pl. شلفون *qohihel*, كهول *kohoul*; شلفون *ehelfoun*, pl. شلافين *cheltâfyn* (en berbere *â'zery*, *d'azry*, pl. اعزريين *â'zeryyn*, *d'azryyn*), (V. ADOLESCENT, ADULTE).

— (non marié), (Voyez CÉLIBATAIRE).

— fille, جاربه *djârryeh*, *gârryeh*, pl. جوار *djouâr*, *gouâr*; بنت *bent*, pl. بنات *benât* (en berbere *ta'azryt*, plur. تعزريين *ta'azryyn*; تقشيشت *tachycht* *tamezyânt*).

— (non mariée), (Voyez CÉLIBATAIRE, VIERGE).

— Il est mort Jeune (Voyez Il est MORT).

JEUNE (subst.), صوم *soum*, *saoum*, *saum*, pl. أصوام *âssouâm*; صيام *syâm*, pl. صيامات *syâmât*.

Il a JEUNÉ, صام *sâm*, طوى *taouï*, *taouey*.

— Il Jeûnera, يصوم *yssoum*.

— Il a fait Jeûner, صوم *saouam*.

JEUNESSE, صبوة *sabuouéh* (V. ADOLESCENCE).

JEUNEUR, صاييم *sâym*, pl. صوام *saououâm*.

JIJERI (Voyez GIGERY).

JIRGÉH (Voyez GIRGÉH).

JIRIDE (Voyez JAVELOT).

JIZÉH (Voyez GIZÉH).

JOAILLIER, صيياغ *sayyâgh*, جواهرى *djouâhery* (Voyez BIJOUTIER).

JOB (n. pr.), ايوب *Ayoub*.

JOIE, فرح *ferh*, *ferah*, سرور *serour*, *sourour*, انبساط *tehlyd*, تهليلد *tnbesât* (Voyez GAÏTÉ, CONTENTEMENT).

— Il a eu de la Joie, تهليلد *tehelled*, ابتهاج *êbtehédj*, بعت *ba'att*, انبساط *énbassatt*, تافش *tafach*.

— Il a dissimulé sa joie, كتم فرحه *katem ferh-ho*.

JOINT, مجموع *medjmou'*, *medjmou'*, ملتزق *moltezeq*.

Il a JOINT, جمع *djema'*, *dja-ma'a*, *gama'a*, *guema'*, لزق *lazaq*
V. Il a ATTACHÉ, Il a AJOUTÉ).

— les mains, لم يديه *lamm ydy-ho*, كنف *ketef*, أجوز *ád-jouz*.

— Il Joindra, يلزق *yelzoq*, يولزق *yolzoq*.

— Tu viendras nous Joindre, تاجي تاحقنا *tedjy telhaq-ná*.

— Il a fait Joindre, وصل *ouessel*.

JOINTURE des membres, مفصل *mafsul*, pl. مفاصل *mefássel*.

JOLI, جميل *djoumeyyl*, قوتيس *qoueyyss*, زين *zéyn* (Voyez BEAU, AGRÉABLE).

— Plus Joli (Voy. Plus Beau).

— Jolie, قوتيسه *qoueyssah*, قوتيسسه *qoueyysséh*, جميله *djoumeyyléh*, *djoumeyylah*, مزينه *mezyánah*, *mezyánéh* (Voyez Belle).

— Une Jolie femme, مرآة قوتيسه *marah qoueysséh*, زينه امرأة *tmráh zeynah*.

JONAS (n. pr.), يونان *Youndn*, يونس *Youness*.

JONG, صمدار *soumdr*, قصبه *qassebah*, pl. قصب *qassab* (en berbère) ادليس *édlyss*.

Il a JONCHÉ, فرش *farrach*.

— de fleurs, فرش الزهور *farach éz-zohour*.

— Son terrain est Jonché de pierres, ارضها فرشت فيها الحجارة *árd-hú ferechéf fy-há él-hadjárah*.

JONCTION, لزاق *lezáq*, جمع *djem'*, *djema'*, *guema'*, اجتماع *tdjtima'*, *igtima'*, مجمع *medjma'*, *megma'*, *megma'*, مجمعه *medjma'h*, *megma'h* (d'où vient le mot fr. *megmat* en chimie).

JONGLEUR, جنكان *djenkán*, pl. جنكانا *djenkená* (Voyez BALADIN, HISTRIION, BOHÉMIEN).

JONQUILLE, حنزق *hanzaq*, بنزق *banzaq*.

Vallée de JOSAPHAT (en Syrie), وادي يوشافاط *ouády Youcháfát*.

JOSEPH (n. pr.), يوسف *Youssef*, *Yousseuf*.

JOSUÉ (n. pr.), يشوع *Yechoua'*, *Yechou'*.

JOUE, خدة *khadd*, خدة *khaddéh*, *khaddah*, plur. حدود *khadoud*, *khedoud* (en berbère) الحنك *él-henk*, plur. الحناك *él-henk*).

— Il a couché en JOUE,

دابت في البندقية *dabatt fy él-bendo-qyéh.*

Il a Joué, لعب *la'ab.*

— à des jeux de hasard, قمر *qamar.*

— de la guitare, لعب في القيتارة, *la'ab fy-'l-qytárah.*

— de la trompette, du cor, ضرب في البوق *darab fy-'l-bouq.*

— (folâtré), جاحش *djâhach*, برطمع *berta'*, تجاحش *tadjâ-hach.*

— En Jouant, باللعب *bi-'l-la'b.*

— Il m'a Joué un tour, داهق على دقني *dahaq a'lâ daqn-y* (m. à m. il a ri sur ma barbe).

— Il s'est Joué de toi, هو تلعب فيك *houe tela'eb fy-k*, هو تحرش عليك *houe taharrach a'lay-k* (Voyez Il a ABUSÉ).

— Ne te Joue pas de mes paroles! لا تعمل لعب على كلامي *lâ ta'amel la'b a'lü kelâm-y!*

— Ne te Joue pas à moi, لا تلعب معي *lâ tela'ab ma'y.*

JOUEUR, لاعب *lá'eb*, لقاب *a'âb*, متلاعب *mollá'eb.*

— de jeux de hasard, قمار *qam-mâr.*

— de flûte (Voyez FLUTE).

JOUG, هجج *heddj*, نير *nyr*, plur. نيران *nyrán.*

— Il a mis sous le Joug, كدن في النير *kedenn fy én-nyr.*

— Il a secoué le Joug, رمى النيرعة *ramâ én-nyr a'un-ho*, نفص *nafadd* (Voyez Il s'est INSURGÉ, Il s'est RÉVOLTÉ).

Il a JOUI, متع *meta'a*, تمتع *te-metta'a*, في تصرف *tesarraf fy.*

— avec plaisir, تنعم *tena'am.*
— d'une femme, نكح *nekah*, نكا *neka.*

JOUISSANCE, متعه *meta'ah*, pl. متعات *meta'at*; مسيرة *messyréh*, pl. مسيرات *messyrdt.*

— Les Jouissances de la vie, مسرات الحياة *messerdt él-ha-ytt.*

— La première des Jouissances de l'homme, c'est la santé, اولانية *اولانية*, متعة الانسان هي الصحة *doulányét meta'at él-énsân hye és-sahhah.*

— Il a été en Jouissance de cette maison, ملك هذا الدار *malak hadâ éd-dâr.*

— Qui est en Jouissance, *ممتلك memtelek*.

JOUR (de vingt-quatre heures), *يوم youm, yaum*, pl. *أيام dyám*, *أيام dyyám* (en berb. *غسف ghosf*, *غسف ghoff*, *آسا ássa*, pl. *اوسان oussán*).

— (opposé à la nuit), *نهار nahár, nehár, nihár*, pl. *أنهار énhár* (en berbère *واس ouáss*).

— sercin, *طياب tyáb*.

— de fête, *نهار العيد nahar él-íyd* (en berbère *آسا العيد ássa él-íyd*), (*Voy. FÊTE*).

— de l'an, *نوروز nourouz*.

— Le point du Jour, *فجر fedjr*, *فجر, صباح oudjet és-sobh* (*V. AUBE, AURORE*).

— De Jour, *بالنهار bi-'n-nahár*.

— En plein Jour, *في قلب النهار fy qalb én-nahár*.

— Un des Jours prochains,

اليوم الجاي él-youm él-djáy.

— L'autre Jour, *ديك اليوم dyk él-youm*, *هاك اليوم hák él-youm*.

— Chaque Jour, tous les Jours, *كل يوم koull youm, koll yaum*, *كل نهار koll énhár, كل النهار koll én-nehár*,

كل طالع شمس koull tále' chems.

— Tout le Jour, toute la journée, *طول النهار toul én-nahár*, *كل اليوم él-yaum koll-ho*.

— De Jour en Jour. *يوم بيوم youm bè-youm*, *يوم عن يوم youm a'nn youm*, *يوم على يوم youm a'lü youm*, *يوم بعد يوم youm ba'd youm*.

— A Jour fixe, *في يوم مقرر fy yaum moqerrer*.

— Il fait encore Jour, *للسع نهار بقا lissa' nahár baqá*.

— Jour et nuit, *بالليل والنهار bi-'l-léyl ou-én-nahár*.

— Le Jour approche, *الصوقريب éd-daou qaryb*.

— Il fait grand Jour, *صارت الدنيا ضحوه sáret éd-dou-nyá dahouah*.

— En un seul Jour, *في فرد يوم fy fered youm*.

— Bon-Jour ! (à un seul), *الله يصعد صباحك Allah yssa'ad sabbáh-ak!*

— (à plusieurs), *الله يصعد صباحكم Allah yssa'ad sabbah-koum* (*Voyez BONJOUR*).

— Un de ces Jours j'irai te voir, *يوم من الايام نروح لعندك*

youm minn el-šyám nerouh li-a'nd-ak.

— Un certain Jour, ذات يوم *zât youm.*

— Au Jour-d'hui, نهار دي *na-hár-dy* (en berbère *آسا ássa*), (V. AUJOURD'HUI).

— Jusqu'à ce Jour, الى يومنا *llü youm-ná.*

— De nos Jours, في ايامنا *fy áyám-ná*, عصرنا *fy a'sre-ná.*

— Danstros Jours, بعد ثلاث ايام *ba'd theláth áyám*, لمدة ثلاث ايام *li-meddét theláth áyám.*

— Avant le Jour, قبل الصبح *qabl és-sobh.*

— Autant qu'il y a de Jours dans l'an, على عدد ايام السنه *a'lü a'ded áyám és-senéh.*

Le JOURDAIN (fl. de Syrie), اردن *Ardenn.*

JOURNÉE (Voyez JOUR).

— (salaire par jour), مونه *mou-nah*, *mounéh.*

— de chemin, مرحله *merahléh*, *merahlah*, pl. مرأحل *merdhal.*

— Voyage de trois Journées, سفر ثلاث ايام *sefr theláth áyám.*

— Combien y a-t-il de Journées d'ici à Tremecen?

من هنا الى تلمسان كم يوم *minn*

hondllü Telmessán kiam youm? (eu

berb. اشحال بوتان سياغ تلمسان *áche-hál bouessán syágh Telmessán?*)

— Belle Journée (Voyez Jour serein).

— Journée humide, يوم نداوه *youm neddouah.*

JOURNELLEMENT (Voy. Chaque Jour).

JOURNAL (Voyez GAZETTE).

— Registre-Journal, دفتر يومي *defstur youmy*, روزنامه *rouz-náméh.*

JOYAU, جواهر *djouhar*, *djouher*, pl. جواهر *djouáher* (Voyez BIJOU).

JOYEUX, بهيج *mobiehedj*, بهيج *behjdj*, فارج *faréh*, أنيس *anyss*, منشرح *táfech*, سريبر *seryr*, طافش *moncherih*, طافح *táfih*, طفحان *tafhán* (V. GAI, AISE, CONTENT).

— Il a été Joyeux (Voyez Il a eu de la Joie).

JUDA (n. pr.), يهودا *Yehoudá.*

JUDAÏQUE, يهودي *yehoudyy* (Voy. HÉBRAÏQUE).

JUDAÏQUEMENT, يهودياً *yehou-dyánn*, مثل يهود *methel-yehouit.*

JUDAÏSME, دين اليهود *dyn él-Yehoud*, ناموس اليهود *námous él-Yehoud.*

JUDÉE, بلد اليهود *beled él-Yé.*

houd, بلاد اليهوديه belâd el-Ye-houdyah.

JUDICIAIRE (adj.), شرعى chera'y, متاع الشرع metâ' ês-chera'.

JUDICIAIREMENT, فى الشرع فى ês-chera'.

JUDICIEUX, عاقل a'âqel, a'âqil.

JUGE, قاضى qâddy, pl. قضاة qoddât; حاكم hâkem, plur. حكام houkâm.

— Grand-Juge, قاضى القضاة qâddy-'l-qoddât (V. KADILESKER).

— Je te fais Juge de notre différent, انما جعلك حاكم على مناصبتنا ânâ âdja'al-ak hâkem a'lâ mokhassemât-nâ.

— Il est Juge et partie, هو قاضى وخاصم hou qâddy ou-khâssem.

JUGÉ, مندان mendân.

Il a JUGÉ (rendu un jugement), حكم hakam, hakem, شرع chara'a, chera'a, قضى qaddû, qaddey.

— (pensé), حسب hassab (V.

Il a PENSÉ).

— Il a été Jugé, اندان êndân.

— Il les a Jugés à mort, جزم عليهم بالموت djezem a'laj-houm bi-'l-mout.

— Juge toi toi - même !

احكم ذاتك âhakem zât-ak!

احكم بذاتك âhkem be-zât-ak!

افضل على روحك êfzel a'lâ rouh-

ak! اقضى على نفسك êqdey a'lâ

nafs-ak!

— Jugé en conscience !

احكم بالحق âhkem bi-'l-haqq!

اقضى على دمتك êqdey a'lâ

dammêt-ak! احكم بسبيل الله âhkem

be-sabyl Allah!

— Nous avons Jugé nécessaire

de leur faire la guerre, بان

لنا ان يكن لازم نغزبهم

bân le-nâ ênn yekon lâzem neghzy-

houm.

— Si tu le Juges à propos,

ان كان بان لك معقول ên-kîân

bân l-ak ma'aqoul.

JUGEMENT (sentence), فتوة fa-

touah, fetouah (d'où le mot fetfa),

pl. فتوات fetouât; شريعة che-

rya'ah, حكم houkm; pl. احكام êh-

kâm; قضا qeddâ, pl. قضايا qed-

dâyâ; دينونه dynounah, ديانه dyâ-

neh (Voy. ARRÊT).

— (opinion), (Voy. ce mot).

— (intelligence), فرز عقل a'ql, فرز

ferz, فرزانه ferzâneh (Voy. INTEL-

LIGENCE, ESPRIT, SAGESSE).

— Jugement en dernier ressort, *houkm* حكم قاطع ما فيه شيء رجوع عنه *qâttè' má fy-hi-chy redjou' a'ne-ho*.

— Le jour du Jugement dernier, يوم الاخرة *yonm éd-dyn* يوم الدين *youm él-ákhiréh*, يوم القيامة *youm él-gyáméh*, يوم الدينونة *youm él-dynounah*.

— Il a de l'esprit, mais pas de Jugement, — وعارف لكن ما هو صاحب فـرزز *hou a'áref, liken má houe sâheb ferz*.

Veine JUGULAIRE, ودغ *oudagh*, pl. اوداغ *áoudágh*.

JUIF, يهودي *yehoudy, yhoudy*, fém. يهودية *yehoudyéh, yhoudyah, yehoudyah*; pl. يهود *yehoud, yhoud* (Voyez HÉBREU, ISRAÉLITE).

JUILLET, تموز *tamouz*, يوليو *yoyouss*, يوليويه *youtyéh, youtyah*, ابيب *dbyb*.

JUIN, حزيران *houzeyrán, hazyrán*, يونيو *younyous*, يونيويه *younyéh, younyah*, باونيه *baouounéh, báounah*.

JUJUBE, عتاب *aannáb*, عتاب *a'náb, è'náb*, زفوف *zofouf* (en espagnol *azofafa*).

JULEP, شرابه *chorbah*, شلاب *guláb* (d'où vient le mot français).

JULES (n. pr.), يوليوس *Youlyouss*.

— Jules-César (nom propre), يوليوس قيصر *Youlyouss-Qayssar*.

JULIEN (n. pr.), يوليانوس *Youlyánouss*, يوليانوا *Youlyánou*.

JULIENNE (fleur), (Voy. GIROFLÉE).

JUMEAU, ثم *thoum* (d'où vient le n. pr. *Thomas*), plur. ثوايم *thoudym*; توم *toum*, pl. اتوام *átoum*.

— Les deux Jumeaux, تومان *toumán*.

— Elle est accouchée de deux Jumeaux, ولدت تومان *ouledett toumán*.

JUMENT, فرسه *farassah, farasséli, farsah, furséh*, فرس *faruss, fars*, plur. فرسات *faráss, farsát*; عودة *a'oudah* (en berbere *teguemert*, تكمارت *tagmart*, pl. تيگمارين *tygmáryn*).

JUPITER (planète), مشتري *Mochtery, Mechtery*.

Il a JURÉ (fait serment), حلف *halaf, halef*.

— Il a fait Jurer, حلف *halaf*.

— Jure! اخلق *éhlef!* (en berbère غل *ghall!*)

— Ils se sont Juré les uns aux autres une amitié éternelle, تحالفوا بعضهم بعض بالمحبة الدايمه *tehâlefoû li-ba'd-houm ba'd bi-'l-mohabbèh éd-dâymèh.*

JUREMENT, (serment), (*Voyez* ce mot).

JURIDICTION, حكم *houkm.*

— Vous êtes sous ma Juridiction, انوات تحت حكمي *éntod tahat houkm-y.*

JURIDIQUE, شريعي *cherya'y,* شرابي *cherâya'y.*

— Contrat Juridique, حقه شرعيه *hagguèh cherya'yèh.*

JURIDIQUEMENT, شريعاً *chery'ann,* على طريق الشرع *a'lü tarÿq ès-cherâ'.*

JURISCONSULTE, افندي *ésfendy,* شيخ الدين *cheykh éd-dyn,* فقيه *faqyèh* (en espagnol *alfaqûi*), pl. فقها *foqèhâ,* فقايد *faqâyh,* *feqâyah.*

JURISPRUDENCE, فقه *feqah,* *feqèh,* *fiqah,* *faqah,* علم الفقه *i'lm èl-feqèh.*

JUS, مرقه *merq,* *mourq,* مرقة *marqah,* pl. امراق *émràq;* رب *rebh,* *robb* (d'où vient le mot fr. *rob*), زوم *zoum,* pl. ازوام *ézouâm;* ما *mâ,* ميه *moyèh,* pl. مياه *myâh.*

— Jus de réglisse, رب سوس *robb-souss.*

— Cette poire a beaucoup de Jus, هذه لانكاهه ماوبه كثير *hadah èl-ângâssèh mâouyèl ketsyr.*

JUSQUES, JUSQU'A, حتى *hattü,* الى *ilü* (en berbère ار *âr,* *èr*).

— Jusqu'à ce que, على حتى ما *a'lü hattü-mâ,* الى ان *ilü ènn,* حتى الذي *hattü-mâ,* حتى الى *hattü-âllazy,* *hattü-âllady,* حتى الى *hattü-âly,* *hattü-èlly,* حتى ان *hattü-ènn.*

— Jusques à quand? الى متى *ilü-mtü?* الى كم يوم *ilü kiam yaum?* الى الى اي متى *ilü èy-mtey?* الى الى اي زمان *ilü èy-zemân?*

— Jusqu'à présent, الى الان *ilü-èlân,* الى وقت *ilü ouaqt,* لسع *li-ssa'.*

— Jusqu'ici, الى حد هولى *ilü hadd houly.*

— Jusqu'ou? الى الى اين *ilü èyn?*

— Ne t'en va pas Jusqu'à ce que je te le dise, لا تـروح حتى اقول لك *lâ terouh hattü âqoul l-ak.*

— On a tout tué Jusqu'aux femmes et aux enfans, قتلوا الكل حتى النسوان والولاد *qateloû èl-koull hattü èn-nissouân ou-èl-ouldâ.*

— Jusques à demain, الى غدا
ilä ghadd, إلى بكرة ilä boukrah.

— Jusqu'à la mort, الى الموت
ilä él-mout.

— Jusqu'à la fin du monde,
 الى آخر الدهور *ilä äkhir éd-do-
 hour.*

JUSQUIAME, كُنْط *guingatt.*

JUSSANT (t. de marine), (*Voy.*

REFLUX).

JUSTE, فَرَعِي *saddyq*, صَدِيقِي *saddyq*,
 فَرَعِي *fera'y*, حَقَانِي *haqqány*, شَرَعِي
cherra'y (*Voy. ÉQUITABLE*).

— (convenable), واجب *oud-
 djeb*, *oudgueb*, حق *haqq*, صواب
souáb, صواب *souáb* (*Voy. BIEN-
 SÉANT, CONVENABLE*).

— Cela est Juste, فيه الحق
él-haqq fy-hi.

— Il est Juste que je gagne
 quelque peu dans cette affaire,
 الصواب اني نكسب شي قليل
 في هذه المصاحه *és-souáb enne-ry
 nekseb chy qalyf
 fy hadah él-moustahah.*

— Il faut que cela arrive tout
 Juste, هدا بده يجي قد بقده
hadd bedd-ho yäjy qadd be-qadd.

JUSTEMENT, بالعدل *bi-'l-a'del*,
 صدقاً *sadeqánn*, حقاً *haqqánn.*

JUSTESSE, اعتدال *t'iddál.*

JUSTICE (*Voy. ÉQUITÉ*).

— Ils'est fait Justice lui-même,
 الى قضى لحاله *qaddä li-hál-ho.*

— Il ne nous est pas permis de
 nous faire Justice nous-mêmes,
 ما هو حلال انا نقضى لحالنا
*md houe heldál enne-ná neqdey li-hál-
 nd.*

— Il a cité devant la Justice,
 اخذ للشرع *ákhad li-'s-chera'.*

— La Justice (les juges du tri-
 bunal), الشرع *és-chera'.*

JUSTIFICATION, تبرير *tebryr.*

— On a admis sa Justification,
 قبلوا تبريرة *qabelou tebryr-ho.*

JUSTIFIÉ, مبرر *moberrer.*

Il a JUSTIFIÉ, برر *barrar*, برى
burrä.

— Il s'est Justifié, تبرر *teber-
 rer*, برى نفسه *barrä nafs-ho.*

— Il s'est Justifié devant le
 Juge, تبرر بين يدي القاضي *te-
 berrer bayn yday él-qáddy.*

— Comment vous Justifierez-
 vous devant moi? كيف
 تبرروا نفوسكم قدامي
*kyf teberrerou nefsuuss-koum qad-
 dâm-y?*

JUTEUX, ماوى *máouy.*

K

K, cette lettre de l'alphabet français correspond à deux caractères de l'alphabet arabe :

1° **Kâkaf** (ك), vingt-deuxième lettre de l'alphabet arabe moderne (*Voyez KEF*).

2° Au **kâf**, ou plus exactement **qâf** (ق), vingt-et-unième lettre de l'alphabet des Arabes (*V. QAF*).

La différence principale entre la valeur de ces deux lettres arabes consiste dans le plus ou moins de force de leur articulation ; la première se prononce, pour ainsi dire, avec une inflexion mouillée, ou un petit I légèrement senti, comme dans notre mot *kiosque* ; la seconde s'articule largement comme notre Q dans les mots *quart, quonique*, etc.

Il faut prendre garde de ne confondre ni l'une ni l'autre de ces deux lettres dans leur prononciation avec la lettre *khd* (خ), septième lettre de l'alphabet arabe

moderne dont la prononciation gutturale, étrangère à la langue française, correspond à peu près à celle du *ch* allemand, et plus exactement au *jota* (*khota*) des Espagnols, c'est-à-dire à leurs G, J et X dans les mots *muger, hije, ambaxador*.

La **KAABA** (sanctuaire du temple de la Mekke), الكعبة *él-ka'abah*, *él-ka'abéh*, *él-ke'abéh*, بيت الله *béyt-Allah*, *beytou-'Llah* (m. à m. maison de Dieu).

KABAÏLES, KABILES (tribus de l'Atlas), قبايل *Qabáyl*, *Qobáyl*.

KABÈS (*V. GABÈS, QABÈS*).

KABIN (mariage temporaire des musulmans), كابين *kábyn*, *kébyn*, *kôbyn*.

KACHEF (lieutenant de bey), كاشف *kâchef*, pl. كشاف *kouschaf*.

KÂDER (n. pr.), قادر *Qâder*.

— **Abd-él-Kâder** (nom pr.), عبد القادر *A'bd él-Qâder* (m. à

m. l'esclave du Tout-Puissant).

KADI, KADY (Voy. JUGE).

KADILEKBA, قاضي العسكر *qaddy él-u'sker* (V. Grand-Juge).

KAF (lettre de l'alphabet arabe), (Voyez K, QAF).

— (nom d'une montagne fabuleuse), جبل قاف *Qáf*, قاف *Qáf*, *Djebel-Qáf*, *Guebel-Qáf*.

— D'un Káf à l'autre Káf (d'une extrémité du monde à l'autre), من قاف الى قاف *minn Qáf ilä Qáf*.

KAFFRE, كافر *káfer*, pl. كافرين *káferyn*, كفار *kouffár*.

KAFTAN, قفطان *qafstán* (Voyez Habit de cérémonie).

KAIMAKAN (lieutenant du gouverneur ou du visir), قايم مقام *qáym-maqám*, قايم مقام *qáymmaqám*.

Le KAIRE, القاهرة *él-Qâhírah*, مصر القاهرة *Masr él-Qâhírah*, مصر المحروسه *Mesr él-mahrousséh*, الكنانه *él-Kinándh*.

— Le Vieux-Kaire, مصر القديمه *Masr él-Qadyméh*, مصر العتيقه *Masr él-A'tyqah*, مصر العتيق *Mesr él-A'tyqéh*, مصر القتيق *Masr él-A'tyq*, مصر فسطاط *Masr-Forstatt*.

— Natif du Kaire, مصرى *masry*, mesry, قاهرانى *qahírány*.

KALAM (roseau servant aux

Orientaux de plume pour écrire), قلم *qalam*, ريشه ذا لقصب *rychah dé-'l-qassab*, رشفه ذا القصب *rich-qah dé-'l-qassab*.

KALÉAH (bourgade de l'Atlas), القليعه *él-Qalyah*, *él-Qoleyah*.

— Habitant de Kaléah, الشعانبر *és-cha'anber*.

KALENDER (derviche), قلندر *qalender*, قارندل *qarandel* (Voyez DERVICHE).

KALI (soude), قاليه *qaly*, قاليه *qályah*, *qályéh*, *qélyéh*.

KALIFE (Voyez KHALIFE).

KAMOUS (V. QAMOUS).

KAN (Voyez KHAN).

KANGE, قنجه *qandjah*, *qan-gah*, *qanguéh* (Voyez BARQUE).

KANGIAR (Voy. KHANDJAR).

KANOUN Ier, quatrième mois de l'année solaire des Orientaux, correspondant à notre mois de décembre, كانون الاول *kánoun él-douel*.

KANOUN II, cinquième mois de l'année solaire des Orientaux, correspondant à notre mois de janvier, كانون الثانى *kánoun él-thány*, كانون الاخر *kánoun él-tsány*, *él-ákher*.

KAPIDGI, KAPIGI, قاپوچى *qápoudjy*, قاپوچى *qápougy*, قاپوچى *qápydjy*, قاپوچى *qápydjy*, قاپوچى *qápydjyéh*, قاپوچى *qápydjyát*.

— Kapydgy-Bachy, قاپوچى باشى *qâpoudjy bâchy*, قاپوچى باشى *qâpydjy-bâchy*.

KAPITAN-PACHA, امير البحر قاپودان باشا *émir el-bahar qâpou-dân-bâchâ*, قاپوتان دريا *qâpoutân-deryâ*.

KARABÉ, كاربان *hârbân* (Voyez AMBRE JAUNE).

KARA-MEYDAN (V. MEYDAN).

KARAT, قرايط *qyrâtt*, pl. قرايط *qarârytt*, قرايط *qerârytt*.

KARAVANSÉRAIL (Voyez CARAVANSÉRAIL).

Les KARMATES (peuple d'Asie), القرامطة *el-Qarâmtah*.

KARMATIQUE, قرمطى *qarmatty*.

— Écriture Karmatique, خط قرمطى *khatt qarmatty*.

KASSABAH, KASSAUBAH (château d'Alger), قصابه *Qassâbah*, *Qassôbah*.

KASSEM (n. pr.), قاسم *Qâssem*, *Qâssim*.

KAYROUAN (ville d'Afrique), قيروان *Qayrouân*.

— Habitant de Kayrouan, قيروى *qayrouy*, pl. قيرويين *qayrouyyin*.

KEF, كف, vingtième lettre de l'alphabet arabe moderne, onzième de l'ancien alphabet, et quatorzième de l'alphabet mo-

ghrebin, كاف *kiâf*, *kéf* (Voyez ci-dessus K et G).

KEFFAS (Voyez CAGE).

KEFT (Voy. KOPTOS).

KENÉH (Voyez QENÉH).

KERMÈS, قرمز *qermez*.

KESRAH, signe-voelle des Arabes, dont la forme est un petit trait placé au-dessous de la consonne (.), et exprimant la valeur de I ou de E, كسرة *kesrah*, *kesrêh*, كخضه *khafdah*, *khefdah*; كسر *kesr*, *kasr*, كخض *khafd*, *khefd*.

— Lettre marquée d'un kesrah, مكسورة *maksourah*, *maksourêh*, مخفوض *makhfoudd*.

KESROUAN (prov. de Syrie), الكسروان *el-Kesrouân*, *el-Kiesrouân*.

— Natif du Kesrouan, كسروانى *kesrouâny*, كسروى *kesrouy*, plur. كسرويين *kesrouyyin*.

KEYSSARYEH (Voyez CÉSARÉE).

KHA (خ), septième lettre de l'alphabet arabe moderne, vingtième de l'ancien alphabet, كخا *khâ* (Voy. ci-dessus K).

KHADEM (lieu d'Afr.), الخدم *el-Khadem*.

KHALYFE, KHALIFE (souverain des musulmans), خليفة *khalyfêh*, *khalyfah*, خليفة *khalyfêt*, pl. خلفا

kholefâ; امير المومنين *émyr él-moumeiny* (m. à m. prince des croyans; ce titre a été altéré par nos historiens du moyen-âge en celui de *miramolín*).

KHALIG (canal du Kaire), خليج *khalydj, khalyg*.

KHAN (prince, commandant), خان *khán*, امير سلطان *émyr, sultán*, pl. سلاطين *seláttyn*.

— (caravansérail), خان *khán*, وكال سوق *souq, oukáléh*, pl. وكال *oukkal*, وكالات *oukálát*.

— **Khan-Khalyly** (foire perpétuelle du Kaire), خان خلیلی *Khán-Khályly*.

KHANDJAR, KHANGIAR, خنجر *khundjar, khundjar*.

KHARADJ (impôt personnel), خراج *kharádj, kharág* (V. CONTRIBUTION, IMPÔT).

KHAT-CHÉRYF (firman signé du sultan), خط شریف *khatt-cheryf*.

KHARROUBE, خرنوب *khernoub* (Voy. CARROUBE).

KHAYR-ÉDDYN (nom propre), خير الدين *Khayr-éd-dyn*.

KHAZENDAR, KHAZNADAR (trésorier), خزندار *khaznáddar, khuzendár*.

KHAZNADJY (ministre des finances), خزنادجی *khaznádjy*.

KHAZNEH (redevance annuelle au sultan), خزنه *khaznéh, khaznah*, خزینه *khazynéh, khazynah*.

KHODJAH, titre donné aux bourgeois et aux marchands dans l'Orient, et à Alger aux gens de loi, خوجه *khodjah*, خواجه *khaouadjah, khaouadjéh, khaouadjéh*.

— Le surintendant des domaines, à Alger, portait le titre de خوجه ذا كوال *Khodjah dé kaoudlah*.

KHOSROËS (Voyez KOSROËS).

KHOYAK, quatrième mois de l'année des Cophtes, répondant à notre mois de décembre, كيهك *keyhak, kyhak, koyhak*.

KIAYA (lieutenant d'un haut fonctionnaire), كیایا *kyáhyá, کیایا kyáyá, کھییا kikhyá, کھییا kykhyá, کھییا kihayá, کتخذا ketkhold, ketkhozá*.

KILOGRAMME, رطلین *rotléyn, rottaléyn, وگه oukkah*.

KILOLITRE, اردب *árdeb*.

KILOMÈTRE, میل *myl*, plur. امیال *dmyál*.

KINKINA (Voyez QUINQUINA).

KIOSQUE, کیوشق *kyouchq*

كوشك *kiouchk*, قبة *qoubbèh*,
qoubbah, pl. قبات *qoubbât*.

KOLÉYAH (Voyez KALÉAH).

KOLZOOM (port de la mer Rouge), قلزوم *Qolzoum*.

KOPHTE (Voyez COPHTE).

KOPIOS (v. d'Égypte), قفط *Qepta*.

Le KORAN (vulgairement l'Alcoran), القرآن *él-qorân*, القرآن *él-fourqân*, كتاب الله *kitab-Allah* (mot à mot le Livre de Dieu), الكتاب العزيز *él-kiâb él-azîz* (ma. le livre auguste), المصحف *él-messahaf*, الكتاب *él-kiâb* (le livre par excellence).

— Un chapitre du Koran, سورة *sourat*, pl. سورات *sourâs*.

— Un verset du Koran, آية *ayât*, آيات *ayât*, pl. آيات *ayât*.

— Lecteur du Koran (Voyez LECTEUR).

KORAH (V. GORAH).

KOREYCHILET (tribu de Mahomet), بني قريش *Beny-Qoreych*.

KOSROËS (nom pr.), كسرى *Kesrî*.

KOSSÉYR (v. d'Égypte), قصر *Qosséyr*.

KOUFAH (ancienne ville de Mésopotamie), كوفه *Koufèh*, *Koufah*,

الكوفة *él-Koufèh*, *él-Koufah*.

— Natif de Koufah, كوفي *koufy*, pl. كوفيين *kouffyn*.

KOUFFE, قفه *qouffah*, *qouffèh*, pl. قفات *qouffât* (Voyez COUFFE, CORBEILLE, CABAS).

KOUFIQUE (V. Natif de Koufah).

— Écriture Koufique, خط كوفى *khatt koufy*.

KOULOGLY (descendant des Turcs à Alger), كولوغلى *kouloughly*.

KOURBAG (Voyez FOUET).

KOURDISTAN (prov. d'Asie), كردستان *Kourdîstân*, بلد الاكراد *Beled él-Aqrâd*.

— Natif du Kourdistan (Voyez KURDE).

KOUS (ville d'Égypte), قوص *Qouss*, قوس *Qouss*.

KOUSKOUSSOU (sorte d'aliment), كسكسوا *koussoussou* (en berbère سكسو *souksou*, *suksou*).

KURDE (peuple d'Asie), كرد *Kerd*, *Kourd*, pl. الاكراد *él-Akrâd*.

KURDISTAN (Voyez KOURDISTAN).

KURKUMA, كركم *kurkoum*.

KYSTE, كيس *kys*, كيسه *kys-séh*.

L

L, cette consonne de l'alphabet français répond parfaitement au لام *lām* (ل), douzième lettre de l'ancien alphabet arabe, vingt-troisième de l'alphabet moderne, et quinzième de l'alphabet maghrebin.

Lorsque cette lettre, faisant partie de l'article défini, se trouve placée devant une des treize lettres suivantes : ت T, ث TH, د D, ذ ðZ, ر R, ز Z, س S, ش CH, ص SS, ض DD, ط TT, ظ ZZ, ن N, elle s'élide, ou plutôt change sa prononciation L en celle de la consonne dont elle est suivie, devenant ainsi T, D, R, Z, S, N, etc., suivant qu'elle est suivie par une de ces lettres qui se trouve alors doublée. C'est ainsi que les Latins ont fait *alligare*, de *ad* et de *ligare*; *attinere*, de *ad* et de *tenere*; *assumere*, de *ad* et de *sumere*; *applicare*, de *ad* et de

plicare; *arripere*, de *ad* et de *rappere*; *accipere*, de *ad* et de *capere*; *attollere*, de *ad* et de *tollere*; *irramperere*, de *in* et de *rumpere*; *illabi*, de *in* et de *labi*; *offerre*, de *ob* et de *ferre*; *effundere*, de *ex* et de *fundere*, etc.

LA (art. fém.), ال *al*, الـ *al-*, (en berbère: تـ *te-*, تاـ *ta-*).

— La ville, المدينة *el-medynéh* (en berbère: تـمدينت *t-medynat*, *te-medynat*).

— (pr. fém. régime), ها *hā*, اياها *éyā-hā*.

— Donne-La-moi! اعطيني اياها *d'ny-ny éyā-hā!*

— Je La prends pour moi, باخذها لنفسى *bākhod-hā k-nafs-y*.

— Amène-La ici! احضرها هنا *dhdiler-hā hené!*

La (adv.), هنا *hendā*, *hōndā*! في هذا الموضع *ghādī*, في *fi* *hādā el-moudda'* (en berbère

رض مفلوحه, Terre Labourée, *dihym*, دحيم *dihim*.

— Est-ce Là tout ce que tu sais? هذا حد علمك هذا *hadd i'tm-ak hadd?*

— De Là, من هناك *minn hendk*.

— De Là est venu que, من هذا صاران *minn hadd sár énn*.

— Là dessus, عند ذلك *a'nd zulek, a'nd delik*.

LABEUR, كدّ *kedd*, شقا *chaqd*, تعب *ta'ab*, حرص *hers* (Voyez OUVRAGE, TRAVAIL).

LABORIEUSEMENT, بالكّد و شقا *bi-'l-kedd ou-chaqd*.

LABORIEUX, مجتهد *medjtehed*, مغتهد *megtehed*, فالح *fálih*, شغيل *chughyl*.

LABOUR, LABOURAGE, حرانه *hiráthah*, فلاحه *hiráthéh, hirátseh, felláhah*, خدمه *khidméh* (en berbere تفالحت *tesfellaht, tafellahat*).

— Le temps du Labour, زمان الحرانه *zeman él-hirátsah*, زمان الفلاحه *zeman él-felláhah* (en berbere زمان تفالحت *zeman tafellaht*).

Terre LABOURABLE, تّل *tell* (V. Terre Labourée).

LABOURÉ, محرتّ *moharreth*, محاررتّ *moharrets*, مخدم *mkhaddem*.

— Terre Labourée, ررض مفلوحه, *rodd mafflouah*, ارض محروته *árd mahrouthéh, árd mahroutsah*.

Il a LABOURÉ, حرث *harath*, حارث *harats*, فشر *fachar*, فلاح *falah*, خدم *khadam* (en berbere كرز *kerez*), (Voyez Il a CULTIVÉ).

— Labouré! احرث *éhrets!* (en berbere اكربز *ékryz!*)

LABOUREUR, فلاح *felláh*, حرث *háreth*, حارث *hárets*, حارث *harráth, harráts* (Voy. AGRICULTEUR).

LAC, برکه *berkéh, birkéh*, pl. برک *borak*.

— Grand Lac, بحره *bahirah*, بحيرة *bahyrah, bahyréh, boheyrak* (d'où *albufera* et *albuera* en espagnol), plur. بحيرات *boheyrát*.

LACÉRE, محروق *makhrouq*.

Il a LACÉRE, خرق *kharaq*.

LACET, بند *cherytt*, شيرت *bend*, pl. بند *benoud*; شير *cheyrr*, pl. شيور *chyour*; تشميرة *techmyrah, techmyréh*, دكك *dekkéh*, pl. دكك *dokak*.

— Lacets (filet, piéce), (Voyez ces mots).

LACHE (non tendu), رخو *rekhou*, مرخو *merkhouou*, ليين *leynn*, مرخى *morakhhyy* (en berbere

سهال *yesshâl*, pl. سهلان *soha-
lan*).

— (poltron), كسيل *kassyl*,
سهال الشجاعه *qalyt és-chedjâ'uh*,
خمول *khamoul*, كسلان *kaslan* (en
berbere اري كثر وزال *oury-ka-
tsara-ouezzâl*).

Il a LACHÉ (laissé aller), (*Voy.*

Il a ABANDONNÉ, Il a LAISSÉ).

— Il a Lâché prise, قلت *fa-
latt*, سبت *sayyab*, *sayyeb*.

— (détendu), ارخو *érkhaoua*,
érkhou, ارخي *érkhâ*, *érkhey*.

LACHETE, رخاوة *rikkhâouah*, *ri-
kkhâouéh*, تواني *teouâney*, بلادة *be-
lâdéh*, قلة الشجاعه *kesl*, قلة *qillét és-chedjâ'ah*.

LADRE, مقطل *moqa'ttel*, pl.
مقطلين *moqu'ttelyu*; مجدم *mo-
djeddem*, مجردم *modjerdem* (*Voyez*
LÉPREUX).

— (au figuré), (*Voyez* AVARE,
CHICHE).

LADRERIE, قطله *qa'ttelah*,
qa'tteléh (*Voyez* LÉPRE).

— (au figuré), (*Voy.* AVARICE).

LAIID, بشع *becha'*, pl. بشعين *becha'
yn*; وحش *mechykkh*, شنيع *cheny*,
ويدح *obbyh*, مكروه *mekrouh* (*Voyez* DIFFORME).

LAIDEUR, شعة *chena'ah*, *che-
ni'ah*, شنيعه *cheny'ah*, شناعه *che-
nd'ah*, وحشه *ouahechah*, *ouahe-
ehéh*, وحاشه *ouhâchah*, نجاسه
nedjâssah, *negâsséh*.

LAINÉ, صوف *souf*, pl. اصواف
âssouâf (en berbere نادوط *tadoutt*,
ندوت *tadoutf*).

— Marchand de Laine, صواف
saouâf, *seouâf*.

LAINÉUX, صوفي *soufy*.

Il a LAISSE, خلا *khulâ*, خلي
khaley, اخلي *ékhey* (*Voyez* Il a
ABANDONNÉ).

— Nous les avons Laisés chez
le juge, ابقيناهم عند القاضي *âbe-
qynâ-houm a'nd ê-qâddy*.

— Laisse-moi! شيل عني *chyl
a'n-ny!* ارجع عني *êrdja' a'n-ny!*
اتركني *êrga' a'n-ny!* *êtrek-ny!*
فصني منك *fodde-ny minn-ak!*

— Il a Laisé aller, اطلق *étlaq*.

— On ne nous a rien Laisé,
ما بقاشي لنا *mâ baqâ-chy le-nâ*.

— Tu ne m'as rien Laisé à
faire, ما خليت شي ما عهلت *mâ
khalléyt chy mâ a'melt-hu*.

— Il a Laisé des enfans,
خلف اولاد *khûlaf aoulad*.

— Il a Laisé une grande for-

tune après sa mort, خلف مال كثير بعد موته
khalaf mál ketthyr ba'd mout-ho.

LAIT, لبن *lebenn, labenn*, وطب رتلب (en berbere ايفكى *dyfky, dyfsky, dyesky*).

— fraîchement trait, حلب *haleb*, حليب *halyb*, مصل *mest*, messel, *mossel*.

— aigre, لبن *lebenn, labenn*, قوق *qoumaq* (en berbere اغو *aghou*, اغي *ighy*).

— caillé, رايب *râyb*, لبن رايب *lebenn râyb*, جبنة *djebnah*, گبنة *guebneh* (en berbere ايجي *iyghy*), (Voyez FROMAGE, CAILLÉ).

— Petit Lait, لباء *lebah*, لباء محيص *mohydd*, قشطه *qichtah*.

LAITAGE, زفر *zfer*, زفورة *zefourah*, pl. زفورات *zefourât*.

LAITON, نحاس اصفر *nahâs dsfâr* (en berbere تونگولت اوراغ *toungoult-dourâgh*, تونگوت وراغ *toungont-ourâgh*), (V. Cuivre jaune).

— Fil de Laiton, شريط نحاس *cherytt nahâs* (Voyez FIL).

LAITUE, خسس *khass, khess*, حصبة *khâss*, خاس *khâss*, حصبه *hasoubah*.

— amère, خسة موة *khassét mourah*.

LAM (lettre arabe), (Voy. L).

LAM-ÉLYF (لا ou لا), lettre double, ou plutôt ligature composée de la vingt-troisième lettre (ل), et de la première (ا) de l'alphabet arabe, et valant LA; les Arabes cependant la placent parmi leurs lettres simples, et en ont fait la vingt-huitième lettre de leur alphabet moderne; لام اليف *lâm-élyf* (Voyez ci-dessus L et A).

LAMBEAU, قطعه *qetta'ah*, خرقه *khorqah*, pl. خرق *khorah*, خوروق *khorouq* (Voy. HAILLON, MORCEAU).

— Il a mis en Lambeaux, شرمط *charmatt*, خرق *kharrâq*.

— Habits en Lambeaux, محرق ثواب *thouâb mokharreq*, مزع لوس *lous momazzé*.

LAMBRIS, سقف *saqf, seqaf*, سقف الجواني *saqf el-djouday*.

LAMBRISSE, مسقوف *masqouf*, مصوي *moddaouy*.

Il a LAMBRISSE, سق *saqul*, صوي *daouey*.

LAME, صقيح *safyhah*, plur. صقايح *sefâyh*.

— de couteau, نصله *nestlah*.

— d'une armé, حربيه *harbeh*.

— d'or ou d'argent dans un tissu, ترصيع *tersyh*, قصاب *qassâb*.

LAMENTABLE, مبكى *motekky*,
مبكى *makky*.

LAMENTATION, بكاء *bekâ*, فوج
nouâ, pl. انواح *ânouâh*.

Il s'est LAMENTÉ, بكاء *bekâ*,
نشكى *techekkâ*, دعدم *damdam*,
ناح *nâh*.

— Il se Lamentera, يبكي
yekky.

LAMPE, قنديل *qandyî*, plur.
قناديل *qandyîl*; مصباح *mosbah*,
مصباح *mosbah*, *mosbah*, pl. مصابيح
messâbih, *messâbih*.

LAMPION (Voy. LAMPE).

LAMPROIS, اخطبوط *ékhteboutt*,
مورينه *merynah*, مورينه *mourynah*
(en italien *murena*).

LANCE, حربة *harbâh*, *harbêh*,
pl. حريات *harbât*; مزراق *miz-
raq*, pl. مزاريق *mizâryq*; مزرائث
mizâth, رمح *romh*, *romouh*, pl.
ارماح *armâh*, *armâh*, *armâh*,
armâh (en berbère اخشوش *akke-
tsouch*, pl. ايتشوش *iyâtsouchoum*).

— Fer de Lance (Voy. LAME).

— Il a donné un coup de Lance,

طعن بالرمح *ta'ann ba-r-romach*.

Il a LANCÉ, ألغى *âlgâ*, (Voyez

Il a JETÉ).

— Il Lancera, يلقي *yeky*.

LANCETTE, نشتان *nichân*,
رشه *rychek*, *richah*, pl. رشات
rychât, ريش *rych*.

LANCIER, رتاج *khayyâl*,
ramnâh.

LANGAGE, حديث *hadyth*, *ha-
dyts*, كلام *kaldm*, تكلم *tekelloum*
(Voyez LANGUE, IDIOME, DIS-
COURS, PAROLE).

— Langage grammatical,
لسان النحوى *lissân én-nahomy*.

— vulgaire, لسان العام *lissân
él-a'âmam*, لسان العامه *lissân él-
a'âmmah*.

LANGUE, خرق *kharqah*, pl. خروق
khoreq; لفة *leffah*, *leffek*, plur.
لفائف *leffâyf*; قباط *qumatt*, pl.
قباطات *qumâttât*.

LANGOUREUX (Voyez LANGUES-
SANT).

LANGUE, لسان *lissân*, *lessân*,
pl. لسن *loussoun*, السن *elsem*,
élsoum (en berbère الس *liss*, يليس
ylyss, أيلس *iylyss*, pl. اللسان *él-
sân*, ايلساون *tylsdouenn*).

— (idiôme), لسان *lessân*, كلسان
laghah, لغة *loghat*, pl. لغات
loghât (Voy. IDIOME, LAN-
GAGE).

— Comprends-tu la Langue

française? تتعرف
اللسان الفرنسى
leta'raf él-lessán él-fransáouy?

— Je parle la Langue arabe,
العربى بتكلم باللسان العربى
be-'l-lessán él-a'raby.

— La Langue arabe vulgaire,
العروبى اللسان العقبى
él-lessán él-a'mray.

— Il parle toutes les Langues,
يتكلم بساير اللسان
*setkellem be-
sáyr él-élsour.*

— Ce mot était sur le bout de
ma Langue, كانت هك الكلمه
على راس لسانى
*kánét hadéh él-kilméh a'lá rás
lessán-y.*

— Ce sont de mauvaises Lan-
gues, هم دجاج ومنحارهم بولاد
*houm dedjádj (u-monkhár-houm
boulád (m. à m. ce sont des poules
à bec d'acier).*

— Il a la Langue longue,
هو لسان هوه لسان
*houe lettát (Voy. BABIL-
LARD).*

— Qui sait garder sa Langue
vit en paix, سلامه
لانسان فى حفظ اللسان
selámét él-insán fy hizf él-lessán.

— Langue de bœuf (plante,

buglosse), لسان الثور *lessán éi-
thour*, لسان ذا الثور *lissán dé-'t-
tsour.*

LANGUETTE de balance,
قلب الميزان *qalb él-myán.*
— de fusil, دافش *dáfesh.*

LANGUEUR, ذبل *debl, zebl,*
عده *o'lléh*, دبله *dobleh*, سقم *soqm.*

— Avec Langueur (Voyez LAN-
GUISSEMENT).

Il a LANGUI, ذبل *dabal, za-
bal*, تعلق *ta'allal*, انذبل *éndabel.*

— Il Languit d'amour.
يدبل من عشق *yedbol minn eu'chq.*

— Il a fait Languir, اسقم *és-
gam*, صلب *saleb* (Voyez Il a
rendu Languissant).

— Pourquoi m'as-tu tant fait
Languir? ليش صلبتني هك الصلبيه
leych salebte-ny hadéh és-solbéh?
ليش قفتني هك الوقفه
*leyoh qaffét-
ny hadéh él-ouaqféh?*

LANGUISSEMENT, متكاسلاً *mot-
kásselánn*, متغافلاً *motghafelánn.*

LANGUISSEMENT, ذابل *ddbel, zá-
bel*, معلول *ma'aloul*, ذبلان *dábe-
lân*, مسقوم *masqoum*, سقيم *seqym,*
كسلان *kaslân* (Voyez FAIBLE).

— Il a rendu Languissant,
علل *a'llal*, ذبل *dabbal.*

LANUGINEUX (*Voyez* LAINEUX).
 LANTERNE, فانوس *fánouss*, pl.
 فوانيس *fouánnyss*; فانار *fanár*, *fanár*,
 pl. فناير *fanáyr* (*Voyez* LAMPE,
 FANAL, FLAMBEAU).

— Faiseur de Lanternes, فنيار
fanyár, سنكري *senkery*, فنايري *fa-
 ndyry*.

LAODICÉE (v. de Syrie), لادقيه
Ládaqyeh, لاظقيه *Láttauyéh*.

— Natif de Laodicée, لاظقي
láttauy, لادقي *ládéqy*.

LAPIDE, مرجوم *merdjoum*.

Il a LAPIDÉ, رجم *redjem*.

— Il Lapidera, يرجم *yerdjoum*.

LAPIN, أرنب *árneb*, *érneb*, pl.
 كئين *qoléyn*; أرانب *áráneb*;
 گوين *guenyu*.

— Terrier de Lapin, وكر *ouk-
 kar*, pl. اوكار *oukár*.

LAPIS-LAZULI, لازورد *lázouerd*,
 لازور *lázouer* (d'ou le fr. *azur*).

Il a LAPPÉ, لاق *laqq*.

— Il Lappera, يلق *yloqq*.

LAQUELLE (pr. rel.), التي *ál-
 laty*, *éllaty*, *élléty*, pl. الاتي *élláty*,
 الذين *éllezyn*, *éllédyn*, الذي *él-
 lezy*, *éllédy*, الى *ély*, لى *ly*.

— (interr.), منه *menn*? آيه *éy-
 yéh*? اما *ámá*? آينا *éynd*? آنا *éná*?
 هي *menn-hye*? آنا هي *énd-hy*?

آنا هي *éynd-hy*? آما هي *ámá-hy*?
énd-hy? (*Voyez* LEQUEL).

— Laquelle des deux portes?
 آينا البابين *éynd él-bábéyn*?

LARACHE (port d'Afr.), العرايش
él-A'râyeh.

LARCIN, سرقة *sorqah*, *serqéh*,
 حرام *horám* (*Voyez* VOL).

LARD, دهن ذا الحلوف *dehenn
 dé-'l-hal ouf*, شحمه *chahamah*,
 دهن الحنوزير *dehenn él-khánzyr*,
 دهن الحنوزير *dehenn él-khánzyr*,
 شحم الحنوزير *cholum él-khánzyr*.

LARGE, عراض *a'ryid*, pl. عراض
eu'rádd: عارض *a'áredd*, شرح
cherih, واسع *ouássa*,
ouássa', *ouássi'*, واسع *ouassy'*
 (en berbere *youssa'*).

— Il a rendu Large, فتا *sud-
 dá* (*Voyez* Il a ÉLARGI).

LARGESSE, رزق *rezq*, *rizq*
 (*Voyez* DON, LIBERALITÉ).

LARGEUR, عرض *a'rd*, pl. عروض
ou'roul; وسعه *ouassa'h*, *ouassi'*
 (en berbere *tyoussa't*).

— Quelle largeur a-t-il?
 آيش عرضه *éy-ch 'rdd-ho*?

LARME, دمعه *dema'ah*, pl. دموع
demou', *damou'*; دمع *dama'*, *dam'*,
 دمعة *medámé'*, بكاء *boká*, *leká*, *biká*
 (en berb. *tymertouenn*).

— Il a versé des Larmes, دمع dam'a, دمع damma'a (Voyez Il a PLEURÉ).

— Il a pleuré à chaudes Larmes, دموع غزيرة yebkey bedemon' gbazyréh, يسكب دموع مثل السيل veskob damou' methl es-syl.

— Il a retenu ses Larmes, منع دموعه mena'u demou'hu, حبس دموعه habess demou'-ho, ضبط دموعه dabett demou'-ho, منع حاله عن البكاء a'n el-bekâ.

— Pourquoi vos larmes coulent-elles sans cesse? لای ما تزل تجری مدا مدامكم léy mâ zezal tedjry medâ mē'-koum?

LARMOYANT, مدمع modammé'.

LARRON, سراق sarraq (en berbère خيطان khityan, pl. خيطان khomyân), (V. VOLEUR, FIEU).

LARYNX, جنجورة djandjorah (Voyez GORGE).

LAS, مكسر ta'eb, ta'b, mokasser (Voyez FATIGUÉ).

— Il a été Las (Voyez Il s'est Lassé).

— Je suis bien Las, انا تعبان كبير ana ta'abân kethyr.

LASCIF, متفحش mofahhech, فاجر fâdjjer, فاجر fâdjjer, فاحش fâhech (Voyez IMPUDIQUE).

LASSÉ, متعب mota'eb, mota'ab (Voyez LAS).

Il a LASSÉ (Voyez Il a FATIGUÉ).

— Il s'est Lassé, اعنى d'ayé, ضجر da-djor, دجر a'yé, دجر da-djor, زعل mel, كد qadd, زعل za'al, عجز a'djaz (Voyez Il s'est Fatigué).

— Il s'est Lassé de faire cela, لعل فعل ذلك zekik.

LASSITUDE, كد kadd, زعل za'l, ze'l (Voyez FATIGUE).

LATIN, لايني lâtiny, لايني lâtiny.

LATRINE, عرض a'nd.

LATRINES, بيت الماء béyt el-mâ, بيت الحلا béyt el-kheld, مستراح mawstarah, anesterah, مرتفق mortefq, سنداس soun-dâss, sendâss, مطاهر mottâher, mottâhar (Voyez COMMODITÉS, GARDE-ROBE).

— Il est allé aux Latrines, تمشي temeschy.

LATTE, دقة deqqeh, deqqah.

LAUDANUM, الدنا *el-dend, el-dand*, أفیون *afyoun* (V. OPIUM).

LAURIER, أس *ass*, رند *rand*, round, غار *ghâr* (en berbère تاسلنت *taslent*).

— Laurier-Rose, دغلی *deglü*, *defley, dafley, defly* (en grec *dazvre*), (en berbère الیلى *alyly*).

LAVAGE, غسل *ghousl, ghesl*, تغسیل *teghsyl, tuslyn*, تفسیل *ghassyf*.

LAVANDE, خزامه *khezâmah, khezâmeh*, خومه *khezmah, khez-meh*, حراسما *herâsmâ*.

LAVÉ, مغسول *maghsoul*.

Il a LAVE, غسل *ghassal, ghes-sel*, غاسل *ghâssal*.

— Il Lavera, يغسل *yeghsel, yghsel*

— Lave! اغسل *éghsel* (en berbère سرد *sired*).

— Lave-le! شتقہ *chataf-ho?* اغسله *éghsel-ho?*

— Il a Lavé ses pieds, نطل رجله *nattal redjly-ho*.

LAVEMENT, حقه *hognah*, ترومبه *trombâh* (Voy. CLYSTÈRE).

LAVEUR, غسل *ghassâl* (Voyez BLANCHISSEUR).

— Laveuse, غسله *ghassâlah, ghassâlêh, ghassâlah*.

— des corps morts, مغسله *maghselêh, maghsasselâh*.

— de bains, بلانده *belânêh*.

LAVOIR, مغتسل *maghtessil, maghsil*.

LAZARE (n. pr.), عازر *A'azar*, العزير *el-A'azar*.

LAZARET, قرننتا *qarintâ*.

LE (art. masc.), ال *el-, âl-*.

— (pr. masc., régime), لہ *ho*.

— Je Le tiens, مسکنه *mes-sekt-ho*.

— Tue-Le! اقتله *égtel-ho!*

— Fais-Le boire! اسقيه *égy-ho!*

LÈCHÉ, ملحوس *melhous*.

Il a LÈCHÉ, لخص *lahoss, le-hess*, لجم *lamah, lamêh*.

— Il Lèchera, يلخص *ylhess*.

LEÇON, قرايه *qerâyéh, plur.* قرايات *qerâyat*; مثاله *meâlêh*.

— Il a fait réciter une Leçon aux enfans, قرا الاولاد *qarrâ el-douâd*.

LECTEUR, قارى *qâry*.

— Lecteur du Koran

قارى القرآن *qâry 'l-Qorân*, رى *qâry*, مقرى *moqry*.

LECTURE, قرا *qarâ*, قرأه *qorâh*, قران *qorân*, قرأه *qorâh*, قرأه *qer-râh*, تلاوه *telâoueh, telâouah*.

— Soyez attentif à cette Lec-

ture, ردوا بالكم لهدء القراة reddou
bdl-koum li-hadéh el-qorát.

LEFHAT (n. d. l. dans l'Atlas),
الفجات el-Lefhát.

LÉGAL, موافق للقانون mouáfq
li-'l-qánoun, مناسب الشرع mo-
násseb és-chera'uh.

Il a LÉGALISÉ, تحقق tehaqqaq
(Voyez II a AFFIRMÉ).

LEGAT, مرسل morsel, pl. مرسلين
morselyn; قاصد qásed, pl. قصاد
qoussad (Voyez AMBASSADEUR).

LÉGATION, رساله ressáléh (Voy.
AMBASSADE).

LÉGATAIRE (Voyez HÉRITIER).

LEGER, خفيف khafyf, khefyf,
pl. خفاف khoufáf.

— (au figuré), يسير yessyr.

— d'esprit, مقرتع moqerta',
طفاش taffách (Voy. IMPRUDENT).

— Affaire Légère, امر يسير amr
yessyr, امر خفيف amr khafyf,
مصاحه خفيفه meslahah khafyfeh.

— Faute Légère, ذنب يسير
denb yessyr.

— Ne sois pas Léger dans tes
paroles, ما تكون طفاش في كلامك
má tekoun taffách fy kelám-ak.

LÉGÈREMENT, غير ثقيله ghayr
theyyléh. سراً sera'ann.

— (au figuré), غير مهمه ghayr
mehemmeh, ghayr-mehemmah.

LÉGÈRETÉ, خفه khefféh, khif-
féh, khiffah, khofféh, خفيف
tekhyf, سرعة sera'ah, عجله
a'djeléh (Voyez AGILITÉ).

— d'esprit, خفة العقل khouffet
él-a'ql, طفش tofsh.

LÉGION, كومه kounéh, جماعه
djemia'uh, ليجيون ledjyoun (Voyez
BATAILLON, RÉGIMENT).

LÉGISLATEUR, واضع الناموس
ouáddi' én-námouss.

LÉGITIME, حلال heldl, حلالي
heldly (en berbère احلال ahlát).

— Enfant Légitime, ولد حلال
oueled heldl.

— Meurtre Légitime, قتل حلالي
qátíl heldly.

Il a LÉGITIMÉ, حلل hallal,
حرر harrar.

LÉGITIMEMENT, بالحلال bi-'l-
heldl, حللاً heldlánn.

LEGS, توصيه toueddyéh, plur.
توصيات toneddyát; توصيه toues-
syéh, pl. توصيات touessyát; تركه
terkah, torkah, terkéh, وصايه oud-
dáyah, ouddáyeh, وصايه oussáyeh.
oussáyah (Voyez HÉRITAGE).

— pieux, واقف ouáf, plur.
واقف douáf.

Il a LÉGUÉ, وصى oussü,

ouassey, oussä (V. Il a fait Hériter).

— à une mosquée, *أوقف douqaf*.

— Il Léguera, *يوصى youssy*.

— Il lui a Légué cent piastres dans son testament, *وضى له عند المنازعة بمايئة قرش oueddü le-ho a'nd él-menzah be-mdyét qourouch*.

LÉGUME, *بقول baql*, pl. *بقول bouqoul*; *مونه qattány*; *قطني nah*, *نبات nebat*, pl. *نباتات nebatát*.

— Légumes secs, *خشاخش khechákhch*.

— Marchand de Légumes (*Voy. HERBAGER, FRUITIER*).

Le LENDEMAIN, *يوم الآخر youm él-ákher*, *بكرة bokrá* (en berbère) *أزكا ázekká*, (*Voyez DEMAIN*).

— Qui doit voyager le Lendemain se lève avant le soleil, *اللي بيات على سفر يقوم قبل الشمس álly ybat a'lü sefr yqoum qabl éschems*.

LÉNITIF, *لين leyyin*, *ملين molyin*.

LENT, *بليد belyd*, *كسلان kaslán*, *متعوق mote'aoueq*, *بطي batty*.

— Fièvre Lente, *مكلفه moukelfah*, *مoukelféh*.

— Il a été Lent, *تسلل tessellal*, *توانى teoutnú*, *teouány*.

LENT (n. d'une tribu d'Afrique), *بنى بنت Beny-Lent*.

LENTE (vermine), *صيبانه saybáneh*, pl. *صيبان saybán*; *نموم nemnonn*, *فقس foqs*.

LENTEMENT, *على مهل a'lü mehel*, *بالبطا bt-'l-a'qel*, *بشوية bi-'l-battá*, *بشوية he-chouyyéh*, *دقة دقة chouyéh-chouyéh*, *شوية شوية douqéh-douqéh*, *واحدة واحدة oudhidéh-oudhidéh*, *بلا عجله belid-a'djeléh*.

— Il marche Lentement, *يمشى سلى yemchy sell*, *يتسلل فى المشى yetsellel fy-'l-machy*.

— Marchez Lentement! *امشوا واحدة واحدة émchoú oudhidéh - oudhidéh!* *لا تستعجلوا lá testa'adjelou!*

— Parle-moi Lentement, pour que je puisse te comprendre, *كلمنى بشوية باش نفهمك kellemny be-chouyéh*, *بéch refehem-ak*.

LENTEUR, *بطا battá*.

LENTILLE, *عدس a'dess*, *a'a-áess*, pl. *عدس a'ds*; *عدسة a'dséh*, pl. *عدس o'ds* (en berbère) *تلتيت telentytí*).

LÉON (v. d'Esp.), *ليون Leyoun*.

LÉOPARD, *نهر nemr*, *nemer*,

nitar, plur. نيلس *neimour*; غيلس *ghayless, ghaylès, تلتى toultsy.*

LÉPRE, برص *barass, bars,* بوض (*Voyez ÉLÉPHANTIASIS*).

LÉPREUX, برص *ábrass.*

LEQUEL (pr. rel.), الذى *ál-
ladz, állassy, éllasy, éllady, éllady,*
éllady, الى éllý, állý, لى ly, pl.
الذين állahyn, állahyn, éllahyn,
éllahyn, الى éllý, állý, لى ly; من
menn.

— (pr. interr.), من *menn?*
مين myn? من هو men-hou? منو
menou? أى éyy? ايش ey-ch?
هو énd hou? اينا éyná-hom?
اى شى émd-hou? émd-hou? اما هو
éy-chy?

— Lequel des deux? من الاثنين?
menn él-éthnéyn?

LÉRIDA (v. d'Esp.), لارده *Lá-
ridah.*

LES (art. pl.), ال *él-, ál-*.

- Tous Les pays, كل البلاد
koll él-belád, البلاد كلها él-belád
kolle-há.

LÉSÉ, محسس *mokhasser.*

Il a LÉSÉ, خسر *khasar,* اذا
ádd, ضرر darr, الى ássá ássá.

— Il a été LÉSÉ, قاسا *tássá,*
نكد áddá, انصرت éndárr, نادى naded:

LÉSUN, خسار *khasárah, kái-
chahéh, ضرر derar, حرورة derou-
réh, derourah* (*Voyez TORT, IN-
JURE, BLESSURE*).

Il a mené un chien en LESSE,
قاد الكلب *qad él-ketó.*

LESSIVE (*Voyez LAVAGE*),

LESSIVÉ (*Voyez LAVÉ, NET-
TOYÉ*).

Il a LESSIVÉ (*Voy. Il a LAVÉ,*
Il a NETTOYÉ).

LEST (t. de marine), صابورة *sd-
bouráh, sábouréh, سقاله seqálah,*
seqaléh, ثقالة tseqláh, tseqléh.

LESTE, عجيل *a'djyl, a'gyyl,*
(Voyez AGILE, PROMPT).

Il a LESTÉ (t. de marine), (*V.*
Il a CHARGÉ).

LÉTHARGIE, تعسس *na'ss,*
جم النوم hcajem én-noum, سبات
sebat, نوم ثقيل noum theqyl.

LÉTHARGIQUE, نعان *na'as-
sán, نوام naououam.*

LETTE de l'alphabet, حرف
harf, pl. حروف hourouf, حرف
harf.

— marquée d'un fathah (*Voyez*
FATHAH).

— d'un kesrah (*Voy. KESRAH*).

— d'un éatmah, مضموم *mad-*

moumah, madmouméh, مرفوع mer-fou', marfou'.

— (missive), مكتوب maktoub, mektoub, pl. مكاتيب mekátib, makátib; كتاب kitáb, براة ba-ráah, karáh, beráh, pl. براوات ba-ráouát, beráouát; بطاقة bettáqat, pl. بطاقات bettáqat; رساله resálah, resáléh, risáléh, pl. رسالات resálat, risálat (enverberes تبرات tabrát, pl. تبراتين tabrátim), (Foy. BILLET).

— Une Lettre m'est arrivée, وصلت وصلى مكتوب ouessel-nj maktoub.

— Nous avons eu l'honneur de recevoir votre Lettre, وصلت مشرفتمك الينا mocheréfét-koum hay-má.

— Lettre de change, بوليصه boulyssah, بوليصا boulyssa.

— Lettre de recommandation, مكتوب توصيه maktoub toussyéh.

— Lettre-patente, منشور me-chour, بيورلدى byouraldy.

— Il prend les paroles au pied de la Lettre, ياخذ الكلام على الحرف مثل ما هـ yákhod él-kelám a'li él-harf methel-má houé.

LEUR, LEURS, هم -houm.

— J'ai vu Leur maison,

انا شفت دارهم éna choust dár-houm.

— J'ai entendu Leurs paroles, سمعت كلامهم sum'at kelám-houm.

LEVAIN, خميرة khamyráh, khamyréh, khemyrah.

— Pain sans Levain, فطير fouttyr.

Le LEVANT, شرق cheryq, شرقى cheryq, بلاد الشرق beláal éa-cheryq (Voyez ORIENT).

LEVANTIN, شرقى cheryqy, pl. شرقيين cheryqyn (Voyez ORIENTAL).

Il a LEVÉ, رفع rasu'a, رفع rafed (Voyez Il a ELEVÉ, Il a HAUSSÉ).

— de terre, شال chál, حوش haouach, لم lamm.

— Il s'est Levé, قام qám, فاق fâq, ناهر ouaqef, ouaqef mádd.

— (en parlant d'un astre), طلع

— (du soleil), (Foy. SOLEIL).

— Levez-vous! قوموا qoumá!

— La Lune est Levée (Foyez LUNE).

— La pâte est Levée, اختبر العجين éktemer él-a'djjan.

— Le malade est Levé, المرص متشط él-merydd motonshett.

— Il a Levé des troupes, اقام عسكر *dqám a'sker*.

— Il a Levé le siège, رفع الحصار *refa'a él-hissár*.

LEVÉE (digue), (*Voyez ce mot*).

— d'impôts, لمة *lemméh*, *lemmah*, جبايه *djebdyéh* (*V. IMPÔT*).

Le LEVER, استقام قيام *qyám*, استقام *istiqám*.

— du soleil, شروق *cherouq*, شرقة الشمس *mechereq*, مشرق *cherqét és-chems*, طلعة الشمس *ta-la'at és-chems*, طلوع الشمس *toulou' és-chems*, طلعه ذا الشمس *tala'ah dé-'s-chems*, طلوع ذا الشمس *toulou' dé-'s-chems*, زروق الشمس *zerouq és-chems* (en b. توليد ثفوكت *toulyd tsafoukt*, توليد ثفوكت *toulyd tsáfoukht*).

— Viens chez moi au Lever du soleil, عند شرقة الشمس تعال لعندي *a'nd cherqét és-chems ta'ál li-'nd-y*.

— Depuis le Lever du soleil, jusqu'à son coucher, من شروق الشمس الى غايبتهم *minn cherouq és-chems, ilä gháybét-há*, من طلوع الشمس الى عياها *minn toulou' és-chems, ilä ghayáb-há*.

LÉVI (n. pr.), لاوي *Ldoy*.

LEVIER, ملاونه *melldouynah*, *melldouynéh*.

— en fer, اصبع حديد *ósba' hadyd* (m. à m. doigt de fer), محل *mokhl*.

— courbe, ماطنه *máttenah*, *máttenéh*.

— (vulgairement pied de chèvre), رجل ذا الحلوف *ridj dé-'l-hallouf* (m. à m. pied de cochon).

LÉVITE, لاوي *ldouyy*.

LÈVRE, شفه *cheffah*, *chefféh*, pl. شفاة *chefáh*, شفاف *chefáf*; شفته *cheftah*.

— inférieure, شفه التحتاينه *chefféh ét-tahatnyéh* (en berbere ثيمره *tsymrah*).

— supérieure, شارب *chárab*, *cháreb*, شفه فوقاينه *chefféh ét-fouqányéh* (en berbere شلاعم *chelághem*).

— Les deux Lèvres, شفتين *cheftéyn*, *cheffetyen*, شوارب *chaoud-rib*, شوارب *chaoudryb*, *cheoud-ryb*, شفايف *chefáfyf*, *cháfáfyf* (en berbere شوارب *choudreb*).

— Lèvre fendue, اشرم *échrem*, شرم *chourm*.

— Qui a la Lèvre fendue, مشروم *macheroum*.

LÉVRIER (*V. Chien de chasse*)

LEVURE (*Voyez LEVAIN*).

LEZ d'étoffe, فلقه *felqah*.

LÉZARD, حردون *herdoun*, *herdoun*, pl. حرادين *herddyn*, *haré-dyn*; خطايب الصلاة *khattáyb és-saláh*, حكاية الصلاة *hikkáyé et-saláh*, مولاى *mouldá*.

— venimeux, برصه *boursah*, *borsah*, pl. برص *bors*, *bours*.

LÉZBÉH (pl. d'Égypte), العزبه *él-E'zbeh*, عزبة البرج *E'zbet él-borg*.

LÉZYÉH (bourg de la Haute-Égypte), اللزیه *él-Lézyéh*.

LIAISON, ربط *rabt*, ترتيب *ter-tyb* (*Voy. JONCTION, LIGATURE*).

— d'amitié, عشرة *a'cheréh*.

LIARD, فلس *fels*, pl. فلوس *foulouss*, *felouss*.

LIASSE de papiers, مخالفى *mokhálef*.

LIBAN (mont. de Syrie), لبنان *Lebnán*, جبل لبنان *djebel Lebnán*, *guebel Lebnán*.

— Habitant du Liban, لبنانى *lebrány*.

LIBÉRAL, رزاق *rizzaq*, وهاب *ouahháb*, منان *mennán*, سخى *sakhy*, pl. سخيين *sakhyyn*; كريم *kerym*, برمكى *barmeky*, صاحب الحسنة *sáheb él-hosneh*

(*V. GÉNÉREUX, BIENFAISANT*).

— Il a été Libéral, تبرمك *te-barmak*, سخى *sakhä*, *sakhey*.

— Il n'est pas Libéral, يده ماسكه *yd-ho mássekéh* (m. à m. sa main retient).

LIBÉRALITÉ, كرامه *keráméh*, pl. كرامات *kerámt* (*V. GÉNÉROSITÉ, LARGESSE, BIENFAISANCE*).

LIBÉRATEUR, خلاص *khalláss* (*Voyez SAUVEUR*).

LIBÉRATION, خلاص *khaláss*, *kheláss*, تخليص *takhlyss*, *tekhlyss* (*Voyez DÉLIVRANCE*).

LIBÉRÉ, مخلص *mokhalless*, متوق *ma'touq*.

Il a LIBÉRÉ, خلص *khallass*, حرر *harrar* (*Voyez Il a DÉLIVRÉ*).

LIBERTÉ, حرية *harryéh*, *harryah*, *horryéh*, *horryah*.

— d'action, سراح *seráh*.

— de penser, عتق النفس *o'tq én-nefs*.

— de parler, اطلاق اللسان *ít-láq él-lessán*.

— Il parle avec Liberté, يطلق في القول *yetlaq fy-'l-qoul*, يحكى على الاطلاق *yahky a'lá él-ítlaq*.

— L'an deux de la Liberté, العام الثانى من اقامة الحرية

El-ám ét-tsány minn tqámét él-harryah.

— Il a mis en Liberté, فكك *fakk*, اطلق *étlaq*, دشر *daschar*, سيپ *sayyeb* (*Voy. Il a DÉLIVRÉ, Il a LIBÉRÉ*).

LIBERTIN, زاني *zány*, فم. زانية *zányali*, زانية *zányéh*; معكوس *ma'a-kouss*, صابغ *dáy*, طليق *talyq*, جاهل *djâhel* (*Voyez DÉBAUCHÉ, LASCIF, IMPUDIQUE*).

LIBERTINAGE, فسادة *fessâdéh*, *fessâdah* (*Voy. DÉBAUCHÉ, IMPUDICITÉ*).

LIBRAIRE, كتاب *kottâb*, كتبه *kolbah*, بيع الكتب *biyâ' él-kotoub* (en berbere ايزنوز الكتب *tyznouz él-ketoub*).

LIBRAIRIE, كتوبيه *koutoubyéh*, *koutoubyah* (*Voy. BIBLIOTHÈQUE*).

LIBRE, حر *harr*, *horr*, مسترح *messerrah*, *mosserrih* (en berbere امازيغ *émâzygh*, امازيغ *imâzirgh*).

— (en parlant de discours), (*Voyez INDÉCENT, INCONVENANT, LASCIF, LIBERTIN*).

— Tu es trop Libre dans tes paroles, انت طليق بزباده في كلامك *ént talyq be-zyâdéh fy kelâm-ak*.

LIBREMENT, بسراح *be-serâh*.

— J'ai fait cela Librement,

عملت ده من ذات خاطري *a'melt déh minn zât khâtr-y*.

LIBYE (prov. d'Afr.), لوبه *Lou-bah*, *Loubéh*, ارض اللوب *ârd él-Loub*.

LIBYEN, لوبي *louby*.

LICE, حلقه *halqah*, ميدان *mev-dân*, pl. ميدان *myddenn*.

LIGENCE (permission), اجازة *édjâzéh*, *édjâzah*, *údjâzah*, *égâ-zéh*, سراح اجاز *édjâz*, *úljâz*, *égâz*, سراح *serâh*, دستور *destour*, انصراف *in-serâf*.

Il a LICENCIÉ, سراح *serrah*, سراح *sarrah*, حلال *hallal*, فد *fedd*.

LICHT (bourg d'Ég.), كفرلشت *kafr-Licht*.

LICITE, جايز *djâyz*, *gâyz* (*Voy. LÉGAL, LÉGITIME*).

LICOL, LICOU, جله *hablah*, *habléh*, طرفه *turfah*, *turféh*, سرومه *serymali*, *seryméh*, رسن *rèssenn*, pl. ارسان *érsân* (en berbere الكامن *élgâm*, pl. الكامن *élgâmenn* (*V. BRIDE*)).

LICORNE, واحد القرن *oudhid él-qourn*, كركند *kerkend*, plur. كركند *kerkend*; كركدان *kerkedân*.

LIE de vin, تين *tyn*, نقل *teft*, دوردي *dourdy*, عكر *a'ker*, سفل *seft*

— du peuple, طرف الناس *terf én-náss*, اوطا الناس *áouttá én-náss*, نفاوة الناس *nefáouét én-náss*.

LIE, مربوط *marbott* (Voy. ATTACHÉ).

— d'amitié, محبوب *mahboub* المحبة شريك *cheryk él-mohab-bah*.

— Tu les amèneras pieds et mains Liés, تجيبهم رجليهم *tedjyb-houm redjly-houm mogydynn ou-ádydy-houm mokattefynn*.

Il a LIÉ, ربط *rabatt, rebott*, شد *chedd*, اونق *áouataq*, عقد *a'qud* (Voyez Il a ATTACHÉ).

— les mains, كتف *kattaf*.

— les pieds, قيد *qayud, qeyed*.

— Il s'est Lié d'amitié, خالط *kháלט*.

— Il Liera, يربط *yerbott*.

— Ne te Lie pas avec eux, ما تتخالطهم شي *má tekháלטt-houm chy*.

LIÈGE, شوافه *khaffánéh*, خفانه *chouáféh*, قشرة *qacherah, qeche-rah, qecheréh*, فرشيد *ferchyah, fer-chyéh*, حطب البحر *hattab él-bahar*.

LIEN, رباط *rabátt*, pl. ربط *ro-*

bott, رباطات *rabattát*; لزقه *lez-qah*, عقد *o'qdéh*, pl. عقد *ou'qoud*; اوناق *áoutáq*, pl. اوناقات *áoutáqát*; حزم *hizm*, pl. حزام *hizám*.

LIERRE, عشق *a'cheq*, عنقود عشق *a'nqoud a'cheq*.

LIEU, مطرح *mattrah*, موضعه *mouddu'ah*, موضع *moudda'*, plur. مواضع *mouáddé'*; مكان *mákán*, ماكان *mákán*, pl. امكنه *émkenáh*, اماكن *ámákenn*; مقام *maqám*, محل *mehall*.

— Ce Lieu est sans ombre, هذا المطرح ما فيه شي مظلل *hadá él-mattrah má fy-hi chy moddled*.

— En tout Lieu, في كل مطرح *fy koll-matrah*.

— Qui tient Lieu, عوض *a'oudil*, *a'ouadd*.

— Il me tient Lieu de père, هو عوض ابي *houe a'oud ábou-y*.

— Au Lieu de, عوض عن *a'oudd a'nn*.

— de moi, عني *a'oudd a'nn-y*.

— de toi, عنك *a'oudd a'nn-ak*.

— de lui, عنه *a'oudd a'nn-ho*.

— Lieux d'aisance (Voyez LATRINES).

LIEUE, فرسخه *farsakh*, فرسخه *farsakhah*, pl. فراسخ *ferássekh*; ملقه *malaqah*, pl. ملقات *malaqát*, ساعه *sa'ah*, درب ساعه *durb sa'ah*, pl. سوبع *souya'*.

LIEUTENANT, قائم مقام *qáym maqám*, كيجيا *kyhayá*, نايب *náyb*, pl. نواب *naouáb*; متسلم *moisellem*, خليفه *khalyfah*.

LIEVRE, ارنب *árneb*, *érneb*, pl. ارانب *áráneb*, ارنبات *érni-bát*; وحش *árneb-ouehech* (en berbere اوئول *áoutoul*, pl. ايوتال *tyoutál*).

LIGAMENT, LIGATURE, ربط *rabt*, بند *bend* (Voyez LIAISON, LIEN).

LIGNE (trait), خط *khatt*, *khitt*, *khett*, pl. خطوط *khettoutt*.

— (rangée), صف *saff*, plur. صفوف *soufouf*.

— d'écriture, سطر *sattr*, *sattar*, pl. سطوز *souttour*.

— de bataille (V. Ligne, rangée).

— de parenté, عرق *i'rq*, plur. عروق *i'rouq*; حقب *hiqb*, plur. احقاب *éhqáb*, حقوب *houqoub*.

— La Ligne équinoxiale, خط الاستوا *él-ttidál*, لااعتدال *él-ésteoud*.

— Il a tiré une Ligne, خط *khatt*.

— sur un mur, علم الحيط *a'l-lam ét-haytt*.

— Il a rangé l'armée en Ligne de bataille, صف عسكر الصفوف *saff a'sker és-soufouf*.

LIGNÉE, ولد *ouled*, دويه *dour-ryéh*, pl. دراری *deráry*; نسل *nest*, نسيه *nousbéh*, pl. نساب *nessáb* (Voyez Ligne de parenté).

LIGNEUX, خشبي *khachaby*.

LIGUE, ربطه *rabtah*, *rabléh*, احتصاب *t'issáb*, معمله *ma'ame-léh*, مواصره *moudsserah* (Voyez CONSPIRATION, COMLOT).

LIGUÉ, مواصر *moudsser*, متعامل *mota'ámel*.

Il s'est LIGUÉ, ترابط *terábett* (Voyez Il a CONSPIRÉ, Il a COM-PLOTÉ).

LILAS, ليلاك *lyldk* (d'où vient le nom français).

LIMACE, LIMAÇON, بوق *bouq*, pl. ابواق *ábouaq*; صدفة *sadafah*, *sadaféh*, اغلال *ághlál*, *éghlál*, اغلل *éghlel*, *ághlel*, ببوش *beb-bouch*, بزقه *bazaqah*, حلزون *hel-zoun*, اعروس بزاق *bezzaq* (en berb. اعروس *d'èrouss*, pl. اعوراس *t'ouráss*).

LIMAILLE, برادة *borrádah*, برادة *boráadah*, *borádeh*, حفافه *hifáfèh*.

— d'or ou d'argent, سحاله *sohhálah*, سحاله *sohálah*, *soháleh*.

LIME, مبرد *mebred*, *mabred*, pl. مبراد *mibrád*; شكرينه *chekerfynah*.

LIMÉ, مبرود *mabroud*, *mobroud*.

Il a LIMÉ, برد *barad*, *bered*.

— Il Limera, يبرد *ybrod*, *ybred*.

LIMIER (V. Chien de chasse).

LIMITE, تكوم *tekhoun*, plur. حدود *tokhm*; حد *hadd*, pl. حدود *hadoud* (V. BORNE, FRONTIÈRE).

LIMITÉ (Voyez BORNE).

Il a LIMITÉ (Voy. Il a BORNÉ).

LIMITROPHE, مستطرف *mostattref*, طرفانسي *terfány* (Voyez VOISIN, FRONTIÈRE).

— Les villes Limitrophes, المدن الطرفانيه *él-modonn ét-terfányeh*.

LIMON (bourbe), وحل *ouhel*, *ouhl*, غيس *gheys*, تاطه *táttah*, pl. تاطات *táttát* (en berbere الوط *álloutt*), (Voyez BOUE).

— (fruit), ليمون *lymoun*, *ley-moun*, *laymoun*, ليمون حلو *lymoun-halou*, مالي ليمون *lymoun-mály*, ليمونه *lymounéh* (V. CITRON).

LIMONEUX, عكر *a'ker* (Voyez BOUEUX, FANGEUX).

— Eau Limoneuse, ميه معكرة *moyèh mo'akkerah*.

LIMONIER (arbre), شجرة الليمون *chadjerét él-lymoun*, *chaguerét él-lymoun*, سجرة ذا الليمون *sadjerah dè-l-lymoun* (V. CITRONIER).

LIMPIDE, صافى *sáfy*.

LIMPIDITÉ, صفوة *safuouèh*, *safuouah*, *sefaouah*.

LIN, كتان *kettán*, *kittán*.

— filé, غزل كتان *kittán ghazl*.

— Graine de Lin, زرة الكتان *zer'at él-kittán*, *zere'at él-kettán*.

— Huile de Lin (Voy. HUILE).

— Moulin à huile de Lin, معصرة *ma'ssarah*.

— Toile de Lin, فاش كتان *qoumách kittán*, *goumách kittán*.

LINCEUIL, كفن *kefen*, *kofen*, ملاحف *melahfáh*, pl. لفاقف *leláfah*; لفاقف *lefáfah*, pl. لفاقف *lefáfah*; شرشفي *cherchef*, plur. شراشفي *cheráchif* (V. DRAP).

LINÉAMENT, هيم *heyèh* (Voyez LIGNE).

LINGE, قماش *qomách*, *qoumách*, *goumách*, كتان *kittán*, *kettán*.

— fin, حربشه *horreychah*.

LINGÈRE, خياطه *khayyâtèn*, *khyyátah*, pl. خياطات *khayyáttát*.

LINGOT, سبيكه *sebykah*, *sebykék*, *sobeykah*, صفيحه *súfyha*, pl. صفايح *sefáyh*; سبكه *sebekék*, pl. سبكات *selekát*.

— Il a fondu en Lingots, سبك *sabak*, *sebek*.

LION, أسد *ássad*, *éssed*, *ássed*, pl. أسود *oussoud*; سبع *seba'a*, *saba'a*, pl. سباع *soubá*, سبعوع *sebou'a*; سيثل *seytsel* (en berb. ايزام *íyzám*, ايزيم *íyzym*, pl. ايزماون *íyzmáouenn*).

— Le Lion (signe du zodiaque), برج الأسد *bourdj él-ássad*, *bourg él-ássad*, *bordj él-éssed*.

— La tanière du Lion, اسوديه *ássoudyéh*.

LIONCEAU, شبل *choubl*, *chebl*, pl. اشبال *éshbál*.

LIONNE, لبوة *lebouéh*, *lebouah*, pl. لبوات *lebouát*; لبيه *lebyéh*, *lebyah* (en herbere تيزمت *tyzemt*, pl. تيزماون *tyzmáouenn*).

Il a LIQUÉFIÉ, ذوب *daouab*, سيتل *sayyal* (Voyez Il a FONDU).

LIQUEUR, ما *má*, ميه *moyéh*. مويه *mouyéh*.

LIQUIDE (adj.), جاري *djdry*, *gdry*, ذايب *dáyb*, مريق *meryq*, سايل *sáyl* (Voyez FLUIDE).

— (subst), (Voyez LIQUEUR).

— Il a été Liquide, سال *sdl*.

Il a LIQUIDÉ sa dépense, حساب الكلف *hessab él-kolf*, ضبط الحرج *dabett él-kharadj*.

— un compte, صي الحساب *sahh él-hissáb*.

LIQUIDITÉ, ذوب *doub*.

LIRIA (v. d'Esp.), لريه *Leryah*.

LIS (fleur), (Voyez LYS).

LISBONNE (ville de Portugal), اشبونه *Échbounah*, *Achbounah*, *Ichbounah*, لشبونه *Lichbounah*.

— Natif de Lisbonne, اشبوني *éshbouny*.

LISIBLE, ساهل للقراه *sáhel li-l-qoráh*, منقري *monqary*.

LISIÈRE de drap, حاشيه *há-chyéh*, pl. حواشي *haouachy* (Voy. BORD).

LISSÉ, LISSÉ, مدلوك *med-louk*, *madlouk*.

— Papier Lisse, كاغيط مدلوك *kághytt medlouk* (Voyez PAPIER).

Il a LISSÉ, دلک *dalak*, دلس *dalass*, *deless*, صقل *saqal*, نظف *nuddaf*.

LISSOIR, مصله *masqaléh*, pl. مصقات *masqalát*.

LISTE, قايمه *qáyméh*, *qáymah*, pl. قوايم *qouáym*; دفتر *deftar*, pl.

دفانر *defâter*, تحریر *tahryr* (V. CATALOGUE, TABLE).

LIT, فرش *farch*, *ferac*, pl. فروش *fourouch*, فرشات *ferachât*; فرایش *zerbyéh*, فرشہ *farchah*, pl. فراش *ferâch*, *firâch*; مصجع *moddadja*, pl. moddâdjè' (en berbère) تيسى *tyssy*, تکنه *tekennah*).

— de rivière, النهر ارضية النهر *dr-dyét ên-nahar*.

— de justice, ديوان *dyouân*.

— Bois de Lit, سرير *seryr*, pl. سرایم *serâym*; تخت *takht*, plur. تختوت *tekhout* (Voyez BOIS).

— Drap de Lit, أزار *zâr*, pl. ازور *tzour* (Voyez DRAP).

— Sac dans lequel on renferme le Lit, مفراش *mefrâch*.

— Il a fait le Lit, فرش *farrach*, فرش *farrach*.

— Fais mon Lit! افرش فرشى! *ôfrouch farch-y!*

LITANIES, طلبات *talebât*.

LITERIE, مفراش *mefrâch*, *mi-frâch*.

LITHARGE, مردسنگ *morde-senk*, مرسنگ *morsenk*, رغوہ *raghaouéh*, *raghaouah*.

— d'argent, رغوہ الفضة *raghaouét êl-fuddah*.

— d'or, مرسنگ دہی *morsenk dahaby*.

LITIÈRE (voiture), محفہ *mohaffah*, *maheffah*, *mohafféh*, دربوکھ *takhterouân*, دربوگاہ *derbougah*, محارہ *mahâréh*, plur. محارات *mahârát*; محمل *mahmel*, pl. محامل *mehâmil*.

— de bestiaux, تبن *tebn*, *tibn* (en berbère) اليم *âlym*, (Voyez PAILLE).

LITTORAL, شالی *châly*, شالی *tchâly*, چالی *tchâly*.

LIVIDE (Voy. PALE).

LIVOURNE (ville d'Italie), لعورنه *Lighournah*, لگورنو *Ligournou*.

LIVRE (masc.), كتاب *kitâb*, *ketéb*, pl. كنب *koutoub*, *kotob* (en berbère) نسخمہ *neskhah*, pl. نسحات *neskhât*; كتاب *ketâb*, pl. كنب *ketoub*).

— journal (registre), روز نامه *rouz-nâméh* (Voyez REGISTRE).

— (fém.), رطل *rott*, *rottal*, pl. ارطال *értal* (en portugais *arratel*).

— Deux Livres, رطلين *rott-léyn*, *rottaléyn*, *rotlyn*.

— Demi-Livre, نصف الرطل *nouss-noussf ér-rott*, نص رطل *nouss-rott*.

— Combien de Livres de sucre veux-tu? كم ارطال سكر تطلب مني *kiam értal soukker totlob menn-y?*

— Il vaut une piastre la Livre:

بالرطل ربال *si'r-ho be-'r-rott* كل رطل سعرة غروش *rydt*, *koll rotl si'r-ho ghrouch*.

— Marchand de Livres (*Voyez LIBRAIRE*).

LIVRE, مسلم *mosellem*.

Il a LIVRÉ, سلم *scallam*, *sellem*.

— Il s'est Livré à ce travail, استغرم بهك الشغل *éstaghrem behadéh és-choghléh*.

LOBE de l'oreille (*Voy. BOUT*).

LOCATAIRE (qui donne à loyer), مكار *makár*, كرى *keryy*.

— (qui prend à loyer), كارى *káry*.

LOCATION (*Voy. LOUAGE*).

LOCHE (poisson), شطون *chet-toun*.

LOF (t. de marine), لفحه *lofuhah*.

Il s'est LOGÉ, نزل *nezel* (*Voyez* Il a HABITÉ, Il a DEMEURÉ).

— Où Logez-vous? فايين تنزلوا انتوا *fáyyin ténzélou éntou?*

LOGEMENT (*Voyez* DEMEURE, HABITATION, DOMICILE, MAISON).

— Logement gratuit, تكية *tekyéh*, *tekyáh*.

LOGICIEEN, منطقي *manteqy*.

LOGIQUE, منطق *manteq*, علم المنطق *i'lm él-manteq*.

LOI, حق *haqq*, شرعه *chera'ah*, pl. فانون *qánoun* (en grec *záwon*), ناموس *námous* (en grec *voucos*).

LOIN, بعيد *ba'yd*.

— De Loin, من بعيد *minn-ba'yd*, عن بعيد *a'nn ba'yd*.

— Plus Loin, أبعد *ába'ad*.

— Au Loin, على بعيد *a'lü ba'yd*.

— De Loin en Loin, من تحت الى تحت *minn taht llä taht*.

— Loin de moi, بعيد عني *ba'yd a'nn-y*.

— de toi, بعيد عنك *ba'yd a'nn-ak*.

— de lui, بعيد عنه *bayd a'nn-ho*.

— d'elle, بعيد عنها *bayd a'nn-hä*.

— Il y a Loin d'ici à la ville, مشور من هنا الى المدينة *mechauer minn-hené llü él-medynéh*.

— Il est Loin de faire cela, بعيد عنه انه يعمل ده *ba'yd a'nn-ho énné-ho ya'mel déh*.

— J'ai prévu la chose de Loin,

دار بالى على شى من قبل *dir*
l'dl-y a'l'ä chy minn qabl, طلع
 بالى على هذا الامر
talla' bäl-y a'l'ä hadä él-ämr.

LOINTAIN, غريب *ba'yä*, بعيد
gharyb.

— Pays Lointains, بلاد الغربه
beläd él-ghorebah.

LOIN, فيران *fär*, فار, pl.
fyrän; فار برى
fär-berry.

LOISIR, فضوه *feddä*, فضا
daouéh, مهل *feddäouah*, فضاه
mehel, pl. امهال *émhál.*

— A Loisir, على مهل *a'l'ü me-*
hel, على فضوه *a'l'ü feddaouéh*,
 على فضاوه *a'l'ü feddäouah.*

— Qui est de Loisir, فاضى
fädäy.

— Il a été de Loisir, فاضى
faddey, faddü.

— Si j'en ai le Loisir, j'irai
 ان كان يكون, لي فضا نروح
in-kiän yekoun l-y feddä, nerouh
li-a'nde-koum.

— Lorsque tu auras le Loisir,
 لما انت تفضى *lammä änt tefaddey.*

— Je n'ai pas le Loisir,
 ما ايش فاضى *mä äny-ch fädäy.*

LOK (t. de pharm.), لعق *lo'oq*
 d'où vient le mot français).

LONDRES (v. d'Anglet.), لندن
London.

LONG, طويل *taouyl, touyl*, pl.
 دغوزفان *touäl* (en berbere)
daghhouzzifän, اغوزفان *äghouzfän*,
 pl. ايعوزفانن *tyghouzfänenn).*

— Plus Long, اطول *ättoul,*
ättoual.

— Long de dix pieds,
 طوبل عشرة اقدم *taouyl a'cherat*
äqdäm.

— Vie Longue, عيشة مديده
a'yché medydéh.

— Longue-vue (V. LUNETTE).

— Poivre-Long (V. POIVRE).

— Il est devenu Long, طال
täl, äntäl.

— Long-temps, زمان طويل
zemän taouyl, زمان كثير
zemän kethyr, مده طويله
meddét taouyléh,
 زمان عديد *zemän a'dyd* (en berb.)
 دنيا غزيفه *dounnyä-ghouzzifäh).*

— Seras-tu Long-temps en
 تطول شى كثير فى الطربى
tettoul-chy ketsyr fy-'t-taryq?

— Depuis Long - temps,
 من زمان طويل *minu zemän taouyl,*
 من مده مديده *minn meddét me-*
dydéh (Voyez DEPUIS).

— Pendant Long - temps
 زمان كثير *zemän kethyr.*

— Il durera Long-temps ,
يَبْقَا زَمَان *yebqá zemán.*

— Je ne serai pas Long dans
mon discours, مَا أَطْوَلُ عَلَيْكُمْ *má*
áttoul a'lay-koum, مَا أَتَمَادَا فِي الْكَلَامِ
má átmáddá fy-'l-kelám.

— L'échelle n'est pas assez
Longue, مَا طَال *és-soullem*
má tál.

— A la Longue, بِالْمَوَاضِعِ *bí-*
'l-mouáddebéh, بِالْمَدَاوِمِ *bí-'l-*
meddóuméh.

— A la Longue on vient à bout
de tout, بِطَوْلَةِ الرُّوحِ نَغْلِبُ الْكُلَّ
be-toulét ér-rouh neghléb él-koll.

— J'étais étendu de mon Long,
كُنْتُ مَمْدُودٌ عَلَى طَوْلِي *kont mem-*
doud a'lü toul-y.

LONGANIMITÉ, طَوْلَةُ الرُّوحِ *tou-*
lét ér-rouh (V. PATIENCE).

LONGE, بِنْد *bend* (en berbère
اَشُّوس *ágouss*), (Voyez LIEN).

LONGÉVITÉ (V. Vie Longue).

LONGITUDE, طَوْل *toul*, plur.
اَطْوَال *áttouál.*

LONGUEMENT, طَوِيلًا *taouylánn*,
touylánn, بِتَطْوِيلٍ *be-tettouyl.*

LONGUEUR, طَوْل *toul.*

— du jour, مَدَا النَّهَارِ *meddá*
én-nehár.

— Il a six pieds de Longueur,
لَهُ طَوْلٌ سِتَّةَ أَقْدَامٍ *le-ho toul settét*
dqádm.

— Jusqu'à ce que le jour ait plus
de Longueur, حَتَّى يَطْوِلَ النَّهَارُ
hattü yttoul én-nehár.

LOQUE (Voy. HAILLON, CHIF-
FON, GUENILLE, LAMBEAU).

LOQUET, زَكْرُومٍ *zekroum*, سَقَاطِ
saqqáttah, زَمْبَرَاكٍ *zambrág.*

LORCA (v. d'Esp.), لُورْقَه *Lour-*
qah, الْوَرْقَه *él-Ourqah.*

LORSQUE, لَمَّا *lammá*, حِينَ
heyñ, مَتَى مَا *a'nd-má*, عِنْدَمَا
metä-má, إِذَا *ézá*, سَاعَهُ *sá'ah*, كَيْفَ *kyf.*

— Lorsqu'il fera cela,
سَاعَةٌ يَعْمَلُ فِيهَا *sá'at ya'mel déh.*

— Lorsqu'il sera venu, مَتَى مَا جَا
metä-má djá.

LOT, حَصَّ *hessah*, *hesséh*, pl.
حَصَصَ *houssouss.*

LOTIF (bourg de la H.-Egypte),
الْعَطْفِ *él-Oif.*

LOTH (n. pr.), لُوث *Louth.*

— La maison de Loth (village
en Syrie), بَيْتُ لُوثٍ *béyt-Louth.*

LOTIER (arbre), سِدْرَةٌ *sedrah*,
sidrah, سِدْرَاةٌ *sedráh*, *sidráh*, pl.
سِدَيْرٍ *sédyr*, *sidyr.*

LOUABLE, حَمِيدٍ *medyh*, مَدِيحٍ
hamyd, سُبْحَانَ *soubhán.*

LOUAGE, اجر *ádjer*, كرا *kerá*.

— Il a donné, Il a pris à Louage
(Voyez Il a LOUÉ, Il a AFFERMÉ).

LOUAQY (bourg de la H.-Ég.),
الوقاي *él-Louaqy*.

LOUANGE, حمد *hamd*, مدح
medah, medèh, medh, شكر *chokr*,
pl. شكور *chokour*.

— Louange à Dieu! الحمد لله
él-hamd li-Llah! لله الحمد
li-Llah él-hamd, li-Llahi él-hamd,
الله سبحانه *Allah scubhán-ho*.

LOUBYÉH (bourg de Syrie),
لوبيه *Loubyéh, Loubyah*.

LOUCHE, اشواش *áchououdch*,
ازور *ázouer*, plur. زوران *zourán*;
احول *áhouel, áhoual*, f. حولا *haoulá*,
pl. حولان *houlán* (en b. اكركار *águer-
gár*, pl. اكركارن *ígourgárenn*).

— Il est devenu Louche, انحول
énhaoul.

Il a LOUCHÉ, احوّل *éhouell*.

LOUÉ, محمود *mahmoud*.

— Dieu soit Loué! (V. Louange
à Dieu).

— Dieu soit Loué de ce que tu
arrives en bonne santé! الحمد
لله حيت بنحير و عافيه
*él-hamd li-Llah djyt be-kheyr ou-
a'áfye!*

Il a LOUÉ (donné des éloges),

مدح *medah, medèh*, نهد *neched*,
شكر *chakar, cheker*, حمد *hamad*,
سبح *sabbah*.

— Je me Loue de toi,
انا انشكر منك *aná étchekker
minn-ak*, انا راضى عنك *aná
ráddy a'nn-ak*.

— Il a Loué (pris à louage),
استكرى *éstakerey*, استاجر *éstá-
djer, éstáguer* (V. Il a AFFERMÉ).

— (donné à louage), (Voyez Il
a AFFERMÉ).

— Il a Loué de moi une cham-
bre, كرا منى بيت *kerá menn-y
béyt*, استاجر اوضه من عندي *éstá-
djer áouddah minn a'nd-y*.

— Il m'a Loué sa maison,
كرا لى داره *kerá l-y dár-ho*.

— Maisons à Louer, بيوت الكرا
byout él-kerá.

LOUKÉH (île de la H.-Ég.),
جزيرة اللوقه *guezyrét él-Louqéh*.

LOUP, ذيب *dyb, zyb*, plur.
ذيوب *dyoub*, اذياب *ádyáb*,
ázyáb (en berbère اوشن *ouchenn*,
pl. اشانن *áchdnenn*).

— garou, مقرنص *mokarress*,
mokraness, نسانس *nesnás*, plur.
نسانس *nessáness*.

LOUPE (tumeur), غبغه *ghob-
ghobéh*, pl. غباغب *ghel ágheb*.

LOURD, ثقيل *theqyl, tseqyl* (en berb. آزای *ázzáy*, pl. آزایت *áz-záyé*), (Voyez GRAVE, PESANT).

LOUTRE, رجا ب *redjáb*.

LOUVE, ذيبه *dybéh, zybéh*.

Il a LOUVOYÉ (t. de marine), بلط *ballatt*, بوج *bououedj* (en berb. البردو ايك ت *tykétt él-bordou*).

LOXA (v. d'Esp.), لوشه *Lou-chah*, الوشه *él-Ouchah*.

LOYAL, صديق *sadyq*.

LOYAUTÉ, صدق *sidiq*.

LOYER (Voyez LOUAGE).

LOZANGE, جامه *djáméh, djámah*, pl. جامات *djámát*.

Il a LU, قرا *qará, qerá*.

— Il Lira, بقرا *yeqrá*.

— Il a Lu couramment, درج *daradj, darag*.

— Que Lirons-nous aujourd'hui? اينما قرايه نقرها اليوم *éyná qoráyéh negrá-há ál-yaum?*

LUBRICITÉ (Voy. IMPUDICITÉ).

LUBRIQUE (Voyez LASCIF, IMPUDIQUE).

LUCARNE, قناعه *duouyéh*, قناعه *qéffá'ah*, تقب *khiriq*, خرق *te-qeb*, pl. تقوب *toqoub*.

LUCENA (v. d'Esp.), اليسانه *él-Yssánah*.

LUCIFER, نوراني *nourány*.

LUCRATIF, مكتسب *mokasseb*.

LUCRE, كسب *kesb*, ربح *ru-beuh, robn* (Voy. GAIN).

LUETTE, حلق *halq*, تنتله *ten-teléh, tentelah*.

LUEUR (Voyez LUMIÈRE).

LUGUBRE, محزن *mahzenn*.

LUI (pr.), هو *hou, houe, houa* (en berbere ايكشيني *tykechinyj*).

— (rég.), ه *ho, hou, hi* (en berbere واشي *oudguy*).

— A Lui, له *le-ho, li-ho*, ليله *lyl-ho, tyl-hou*.

— Lui-même, هو بنفسه *hou be-nafs-ho, houe be-nafse-hi*, هو بذاته *houe be-zát-ho*.

Il a LUI, نار *éddü, nár*, اضي *édouá, échraf* (Voyez Il a BRILLÉ).

— Le soleil Luit, تضر الشمس *teddou és-chems* (en berb. ثفوكت *tsoufoukt techeraq*).

LUISANT, مضى *modday, med-day*, منير *menyr, mounyr* (Voyez BRILLANT).

LUMIÈRE, نور *nour*, pl. انوار *ánouár*, لامعه *lama'ah*, ضو *daou*, pl. فيران *éddouât, nár*, pl. نيران *nyrdn* (en berbere ثفات *tsafát*).

— de canon, de fusil, فاليه *fályah*.

— Chacun sera tenu de porter de la Lumière, en marchant dans la ville, pendant la nuit! كل واحد

ماشى فى المدينة بته ان يشعل النار بالليل
kolt-ouâded, mâchy fy-'l-medynéh,
bedd-ho énn ycha'l én-nâr, bi-'l-léyl.

LUMINEUX, باهى bâhy, مضى modday, منور monaouer (Foyez BRILLANT).

LUNAIRE, قمرى qamary, plur. قمرته qamaryyéh, qomaryyah.

LUNDI, يوم الاثنين youm él-éthnéyn, الاثنين él-éthnéyn, يوم الثناين yaum ét-tsenâyn (en berbere آسا الثنين ássâ ét-tsenyn).

LUNE, قمر qamar, qomar, pl. أقمار éqmâr (en berbere تيزيرى tsizyry).

— pleine, بدر bedr, pl. بدور boudour; بدرية bodryah.

— Croissant de la Lune, هلال heldl, هلة القمر hellét él-qamar, رأس القمر râss él-qamar.

— Clair de Lune, ضوء القمر daou-'l-qamar (en berb. ابور تيزيرى ayour tsizyry).

— Eclipse de Lune, كسوف القمر koussouf él-qamar, خسوف ذا القمر khoussouf dâ-'l-qamar, ربط القمر

rebett él-qomar (en b. تفسخ تيزيرى tefsakh tsizyry).

— Le lever de la Lune, طلوع القمر toutou' él-qamar.

— Le coucher de la Lune, غياب القمر gheyâb él-qamar, غروب القمر ghouroub él-qamar.

— Le déours de la Luue, نقص القمر naqs él-qamar.

— La Lune est levée, طلع القمر tala' él-qamar, طلعت القمر talu'at él-qamar.

— La Lune est couchée, غاب القمر ghâb él-qamar, غرب القمر ghareb él-qamar.

— La Lune est dans son premier quartier, استهل القمر éstehat él-qamar.

LUNETTE d'approche (télescope), نظرة naddarah, nadderéh, مرآيه meréyah, ذا الهند meráyah dâ-'l-Hend (m. a m. lunette ou miroir de l'Inde).

— Lunettes (bésicles), عيون eu'-youn, pl. عيونات eu'youndt; نظارة naddârah, pl. نظارات naddârát; نواظر nouâdder, كوزلك kouzluk, مرآيه miráyah, meréyah.

LUPIN, هرمس hermess.

LUSTRE (beauté), بها behâ, جمال djemâl, guemâl, زين zéyn.

— d'appartement, منارة *menâ-rah*, pl. منائر *menâyr*; شمعدان *chama'dân*, ترايبه *torâyah*, pl. ترايات *torâyât*.

LUSTRÉ, مصقول *masqoul*.

Il a LUSTRÉ, صقل *saqal*.

LUTH, عود *a'oud*, العود *él-ou'oud* (d'où vient le mot français), طنبورة *tenbourah*, pl. طنابير *tenâ-byr*; قيتار *qytâr*, pl. قيتارات *qytârât* (Voyez GUITARE).

LUTHIER, عوادي *a'ouâdy*.

LUTIN, جتن *djenn*, *djinn*, *genn*, *ginn*, محضورة *mahdourah*, pl. محضور *mahdour*.

LUTRIN, قرايه *qerâyéh*, plur. قرايات *qerâyât* (Voyez PUPÏTRE).

LUTTE, مصارعة *messâra'ah*.

Il a LUTTÉ, تعالبت *teghâlab*, تصارع *tessâra'*, صارع *sâra'*.

LUXATION, فكك *fekk*.

LUXE, نخوة *nekhaoueh*, *nekhaaauah*, بدخ *badkh*.

Il a LUXÉ, فكك *fakk*.

LUXOR (v. d'Ég., l'anc. Thèbes), لا قصور *él-Ouqsour*, لا قصر *él-Ouqsor*, لا قصير *él-Aqséyr*.

— L'obélisque de Luxor remonte au temps des Pharaons, المسلة لا قصره هي تندسب الى

زمان الفرعيين
él-messallét él-Ouqsoryéh hya ten-seb ilü zemân él-Fera'yn.

LUXURE, زنية *zenyâh* (Voyez LIBERTINAGE, IMPUDICITÉ).

LUXURIEUX (Voy. LASCIF, IMPUDIQUE, DÉBAUCHÉ).

LUXERNE, برسيم *barsym*, *ber-sym*, pl. براسيم *borâssym*.

— verte, ربيع *reby'*, *raby'*.

— sèche, دريس *derys* (en berbère) اساعور *assâghour*, ثوكه *tsou-gah* (Voy. FOIN).

LYCHNOS (v. anc. d'Egypte), تل الهر *Tell él-Her*.

LYCOPOLIS (v. d'Ég.), اسيوط *Assyoutt*, *Ossyoutt*, سيوط *Syoutt*, *Soyoutt*.

— Natif de cette ville, سيوطي *soyoutty*.

LYDDA (v. de Syrie), لد *Lodd*.

LYMOUN (rivière de Syrie), نهر الليون *nahar él-Lymoun*.

LYON (v. de Fr.), ليون *Lyoun*.

LYRE, رباب *rebâb*, طنبورة *tanbourah*, pl. طنابير *tenâbyr*.

LYS, شوشان *soussân*, سوسان *chouchân*, سيسان *ysân*, زنبقه *zenbaqah*, plur. زنبوق *zenbouq* (en espagnol *azucena*).

M

M, cette consonne de l'alphabet français répond parfaitement au *mym* (م), treizième lettre de l'ancien alphabet des Arabes, vingt-quatrième de leur alphabet moderne, et seizième de l'alphabet moghrebin, ميم *mym*.

MA (pr. possess. fém.), *-y, ي*, الى *l-y*, الى الى *állaty l-y*, الى الى *ély l-y*, الى الى *ély tyl-y*, ديالى *dyély, dyály*, امتاعى *metá'-y*, امتاعى *émtá'-y*, بتوعى *betá'-y*, بتوعى *betou'-y* (en berb. *يو -you, ينو -ynouj*).

— Ma main, يدى *yd-y*, يد ديالى *yedd dyély* (en berbère *أفوسيو dfouss-you*).

— Ma maison, بيتى *béyt-y*, بيت بتاعى *béyt betá'-y*, الدار امتاعى *éd-dár émtá'-y* (en berbère *أخامينو ákhám-ynou*).

— Ma sœur, اختى *ókht-y*, اخت ديالى *él-ókht dyály* (en berbère *والتمتميو ouéltemét-you, والتمتمينو ouéltemét-ynou*).

MACAIRE (n. pr.), مكاريبوس *Mákaryous*, مقارى *Maqáry*, مقارىبوس *Maqáryous*.

— Saint Macaire, مار مكاريبوس *már-Makáryous*, انب مقارى *énbá-Maqáry*.

MACARONI, فداوش *feddouch*.

MACÉRÉ, منقوغ *manqou'*.

Il a **MACÉRÉ** dans l'eau, نقع فى الماء *naqa' fy'l-má*.

— son corps, جسدُه *da'af djesm-ho*, قهر جسده *qahar djessed-ho*.

MACÉDOINE (pr. de la Grèce), مقدونيا *Maqdounyá*.

MACHÉ, ممصوغ *memdough*.

Il a **MACHÉ**, لأك *lák*, لك *a'lak*, مصغ *maddagh*.

— Il Mâchera, يلوك *ylouk*.

— Il Mâche ses paroles, يمعغ كلامه *ymegh meg kelám-ho*, عليك فى الكلام *a'llak fy'l-kelám*.

MACHINATION, سوامرة *moudme*.

reh (Voyez RUSE, FOURBERIE, INTRIGUE, COMPLIT).

Dent MACHELIÈRE (Voy. Dent molaire).

MACHINE, منجنيق *mandjanyq*, *mangányq* (d'où le vieux fr. *man-gonauz*), pl. منجنيقات *mendjeyqdt*, منجانق *mengáneq*, منجانق *medjáníq*, منجانق *medjányq*.

— à élever l'eau, ناعرة ذا اليا *na'ourah dé-l-má*, ساقية *sáqyéh*.

Il a MACHINE, احتيل *éhtyal*, اضمهر *ádmár*, تعامل *ta'ámel* (Voy. Il a GOMPLITÉ).

— Il y a long-temps qu'ils Mâchinent ce complot, لهم زمان يطبخوا هذه المومامرة *le-houm zemán yetbekhou hadéh él-mouámereh*.

MACHOIRE, حنك *hank*, *havak*, pl. احناك *éhnák*; هنك *hank*, pl. اهنك *éhnák*; عنك *á nk*, ماضعة *maddeghah*, فك *fekk*, pl. فكوك *fekouk*.

— Les deux Mâchoires, ماضعتين *mádghetéyn*.

MAÇON, بنا *benná*, pl. بنيان *bennáyn*; بنايين *bennáyyn*.

MAÇONNERIE, بنايه *bendyeh*, pl. بنايات *bendýdt*.

MACULÉ, مفسد *mofessed*, نقط *monaqgett*, وسين *ouássykh*.

Il a MACULÉ, فسد *fassad*, سود *saouad*, قبح *qabbah*.

MADAME, ست *sil*, ست *sett*, pl. ستات *settát*; لاله *lállah*, لالا *lállá*.

MADRE, حيلي *hayly*, محيال *moheydl*, ماكر *mákar* (Voyez FIN, RUSÉ, FOURBE).

MADRID (v. d'Esp.), متربت *Matryt*.

MADRIER (Voyez POUTRE).

MAGASIN, مخزن *makhzenn*, مخزين *makhzynn*, *makhazyn*, pl. مخازن *makházenn* (d'où le mot fr.); حاصل *hássel*, pl. حواصل *haouássel*. — souterrain, تحييه *tekhtyah*, pl. تحييات *tekhbydt*; مطمورة *matmourah*.

— de blé, شونه *chaounah*, *chounah*, *chounéh*.

— Garde-Magasin, وكيل الحاصل *oukyl él-hássel*, ناظر المخزين *názzer él-makhzynn*.

— Il a mis en Magasin, خزن *khazann*, *khazenn*, عبي *u'bbä*.

MAGE, مجوس *madjouss*, *magouss*.

MAGICIEN, ساحر *sáher*, راقبي *ráqy*, سحار *sahhár*, pl. سحارين *sahhárýn* (en berbere سحار *ássahhár*, pl. استحارين *tyssahhárýn*).

MAGIE, رقيه *sehr, sahr, sohr*, رقيه *raqyéh, raqyah.*

— La Magie blanche (licite), السحر الحلال *és-sehr él-heldl.*

MAGISTRAT, حاكم *hákem.*

MAGISTRATURE, حكم *houkm*, وليه *oulyéh*, متصبيه *motsebyéh.*

MAGNANIME, عظيم القلب *a'z-zyz él-qalb* (Voyez GÉNÉREUX).

MAGNANIMITÉ, عظمة القلب *eu'zémét él-qalb* (V. GÉNÉROSITÉ).

MAGNIFICENCE, نخوة *ne-khaouéh*, عز *a'zz*, جلال *djeldl*, زينه *zéynéh*, عراضه *è'ráddéh*, صهك *somdéh, somdah.*

Il a MAGNIFIÉ, عظم *a'zzam*, شرف *charraf*, عز *a'zz*, جبر *djal-bar.*

MAGNIFIQUE, كريمة *kerym*, زنتار *zountár*, عظيم *a'zzyz*, *a'd-dym*, ناخي *nákhy*, فاخر *fákher.*

MAHADYAH (Voy. MAMORAH).

MAHAL (n. d'une tribu d'Afr.), المحال *él-Mahál.*

MAHBOUB (sequin d'Egypte valant 5 fr. 60 cent.), محبوب *mah-boub*, زر محبوب *zer-mahboub.*

— Demi-Mahboub (de 2 francs 80 cent.), نص محبوب *nouss-mahboub.*

MAHMOUD (n. pr.), محمود *Mah-moud.*

MAHOMET (n. pr.), محمد *Mo-hammed, Moh.ammad*, مصطفى *Moustafü.*

— Il n'y a pas d'autre Dieu que DIEU, et Mahomet est l'apôtre de Dieu, لا اله الا الله ومحمد رسول الله *lá ilah éllá Allah, ou-Mohammed ressoul Allah.*

MAHOMÉTAN (V. MUSULMAN).

MAHOMÉTISME (V. ISLAMISME).

MAI (mois), مايس *máyouz*, ماية *máyyah*, ايار *dyár*, باشنس *báchons*, بشنس *bachons*, مايه *máyah, máyéh.*

MAIGRE, زهل *zehel*, هزيل *hezyl*, ضعف *da'yf*, *da'ayf*, féz. ضعيفه *du'yfah*; مغتير *moghuyyer*, ممصوص *memsouz*, معلول *ma'louí*, دقيق *daqyq*, نحيف *nahyf.*

— Il est excessivement Maigre, جسمه قفص *qafass djesm-ho* (m. à m. son corps est une cage).

MAIGREUR, ضعف *da'f, de'f*, هزل *hezl*, رقي *reqq, roqq* (en berbère *áddá'df*).

Il a MAIGRI (v. n.), ضعف *da'uf*, هزل *hezal, hezel*, شين *chyenn* (Voyez Il s'est Amaigri).

MAILLE de filet, عين الشبكة *a'yn és-chebekah*, حلقة *halqah.*

— Cotte de Maille, زردید zerdyéh, zerdyah, pl. زردیات zerdyát.

— Je n'ai ni sol ni Maille, ما معي شي والافلس má ma'y chy ou-éllá fels, ما فيش جديد má fy-ch guedyd, انا مفلس éná mofellless.

MAILLET, دقماق daqmáq, دقمة daqmah, دقيه daqyah, مصرية maddrebah (Voy. MARTEAU).

MAILLOT, لفافه léfáféh, plur. لفافيف lefúyf (Voyez LANGE).

— Enfant au Maillot, تربيه terbyéh, terbyh, طفل tefel.

MAIN, يد yd, yed, يده yedd, pl. ايد éyd, ايدى áydy, ايدى éyády, يدي youduyy, يدوى youdouy, افوس ydán en berbere افوس áfouss, pl. افاسن ifássinn).

— droite, يد اليمين yd él-ymin, ved él-yemyn, يمين ymin (en berbere افوس áfouss-dyfouss), (Voyez DROIT).

— gauche, يد الشمال yd és-chemál, ved és-chemál, يد اليسار vedd él-yssár, شمال chemál (en berbere ازلمان ázelmán), (Voyez GAUCHE).

— de papier, كراس korráss, pl. كرايس koráryss; كفه kefféh, دستة destah (Voyez PAPIER).

Les deux Mains, يدين ydéyn, yedèyn, ydyn.

— Les doigts de la Main, صبعين ذا اليد sabi'yn dé-'l-yedd.

— De Main en Main, من يد ايد minn yd l-yd.

— Plein la Main, ملو يد mel-lou yd, خفنه ملانه khefneh meláneh, كمشه ملانه kemchah meláneh.

— Ils m'ont baisé les Mains, قبلوا يدي qabbelou yday-y.

— Il m'a pris par la Main, اخذني يدي ákhad-ny be-yd-y.

— Pieds et Mains liés (V. LIÉ).

— Vous avez cela sous la Main, هذا دونكم hadá doun-koum.

— Il est en Main pour réussir, استحكم بالدس éstahkem bi-'d-dess.

— S'il tombe sous ma Main, وقع في يدي énn ouaqa fy yday-y.

— Main tierce, المستودع él-mostoudè', él-mostoudi'.

— Il a mis la Main à l'ouvrage, حظ يده في الشغل hatt yd-ho fy-'s-choghil.

MAINTENANT, حالا élan, الآن halánn, ذا الوقت dé-'l-ouaqt, هل وقت él-ouaqt, اوأه douán-ho.

— Maintenant plus que jamais,

بهذا الوقت أكثر من كل وقت
behadá él-ouaqt ákthur minn koull ouaqt.

— Où est-il Maintenant?

ان في اينه الان
fy éyn-ho élan?
 فايه ذا الوقت
féyn-ho dé-'l-ouaqt?

— Maintenant que je l'ai vu,
 اواني فشعته
doudny fechtát-ho.

MAINTENU, مقترر *moqerrer,*
 محفوظ *mahfouzz, mahfoudd.*

Il a MAINTENU, قرر *qarrar,*
 جاهد *sá'ad,* ساعد *a'ddad,*
 دجاهد *djáhad* (Voyez Il a CONSERVÉ, Il a AFFERMI).

MAINTIEN (conservation), تقرير *teqyrr*
 (Voyez CONSERVATION, AFFERMISSEMENT).

MAIS, اما *ámmá,* لكن *lakinn,*
 لكن *likenn,* ليكن *lykenn,* لاكن *lákkinn,*
 بل *bel.* ولكن *ou-likenn,*

MAÏS, در *derá* (Voyez Blé de Turquie).

MAISON, دار *dár,* pl. ديار *dyár;*
 بيت *béyt, byt,* pl. بيوت *byoutt*
 (en berbère أخام *ákhám,* plur. اينخامن *íykhámmenn*), (V. BATICHEMENT, DOMICILE).

— Maison à location, بيت الكرا
béyt él-kerá.

— Maison de plaisance, de campagne,
 مقصف *maqsef,* pl.

مقاسف *meqássif;* روضه *raouddah,*
 روضات *rouddah,* pl. روضات *raouddát,*
 روضات *rouddát,* مضيّف *maddayf.*

— Maison des champs, d'exploitation,
 مزرعه *mazra'ah* (Voy. FERME).

— De Maison en Maison,
 من بيت الى بيت *minn béyt tilú béyt,*
 من دار الى دار *minndárritú dárr.*

— Hors de la Maison, برّا البيت
barrá él-béyt.

— Entre dans la Maison, et appelle-le!
 ادخل في البيت وانداع له!
ódkhoul fy-'l-béyt, ou-éndd' le-ho!

MAISONNETTE, دويرة *douéyryah.*

MAÎTRE, صاحب *sáheb,* سيد *séyd, syd;*
 سادة *sáddá;* استاد *óstádd,* pl. استادين *óstáddyn;*
 مولا *moula,* مولى *mouley,* pl. موالى *mouády.*

— d'école, précepteur, معلم
maallem, pl. معلمين *maallemyn,*
 مؤدّب *moueddeb.*

— de Maison, صاحب البيت
sáheb él-béyt, صاحب الدار *sáheb édd-dár.*

— (en quelque art), اسط *óstá,*
 مقسن *mo-fennenn,* pl. اسطاوات *óstáouát;*

— d'hôtel (Voyez HÔTEL, MAJORDOME).

— Dieu est le Maître de la vie, الله صاحب الحياة *Allah sâheb el-héyât*, الله حاكم على الحياة *Allah hákem a'lü el-hayât*.

MAÎTRESSE, ست *settéh*, ست *sett*, *sitt*, pl. ستات *settât*, *sittât*.

— (amante), صاحبه *sâhebah*, حبيبته *habybah*, معشوقه *ma'achouqah*.

— (qui enseigne), معلمه *ma'al-lemah*, *ma'alleme'h*.

— de maison, ست البيت *sett el-béyt*, ست الدار *sitt éd-dâr*.

Il a MAÎTRISÉ, غلب *ghalab*.

— Sache te Maîtriser toi-même! اتسلط على نفسك *étsellelt a'lü nafs-ak!*

MAJESTÉ, جلاله *héyb*, جلاله *djeldléh*, عظمه *eu'zméh*, *ouzmah*.

— La Majesté divine, العظمة الالهيه *él-eu'zmét él-állá-hyéh*.

— Sa Majesté, حضرته *haddé-rét-ho*.

— Sa Majesté le Sultan, حضرة السلطان *hadderét ès-Soultân*.

MAJESTUEUX, هايب *háyb*, موقر *mouaqqer*.

MAJORDOME, استنادار *óstádür* (V. Maître-d'hôtel, INTENDANT).

MAKÿ (n. pr.), مكى *Makky*.

MAL (subst.), شر *cherr*, plur.

شورور *cherour*; قباحه *qobâhah*, pl. قباحات *qobâhât*; رداوه *reddouch*, *reddouah*, شناعه *chena'd'ah*.

— (maladie), (Voyez ce mot).

— (tort), ضروره *derourah*.

— (douleur), حريق *haryq*, وجع *oudja'*, *ouga'* (en berbère هلاك *helâk*).

— de tête, وجع الراس *ouga' ér-râss*, حريق ذى الراس *haryq dé-'r-râss*, وجع راس *oudja' râss* (en berbère هلاك اقرو *helâk âqarrou*).

— de gorge, هبوط *heboutt*, *hou-boutt*.

— de dents, وجع السنان *ouga' ès-senân*, *oudja' ès-senân* (en berb. هلاك بواوغلان *helâk bououglân*, هلاك اهزان *helâk ôhzân*).

— de cœur, وجع القلب *oudja' él-qalb*, وجع قلب *oudja' qalb*.

— d'aventure, معريق *ma'ry-yeq*, معريق *ma'ryq*.

— caduc (Voyez CADUC, EPILEPSIE).

— (adverbe), شراً *cherrânn*, ضراراً *derârânn*.

— Il a Mal à la tête, وجع رأسه *oudja' râss-ho*, رأسه يوجعه *râss-ho youdja' ho* (en berbère

بـحـفـيـسـيـس *tyqarhátýkhsy-s*.)

— Tu m'as fait Mal, صـتـرـتـنـيـ دـرـرـتـنـيـ *darrét-ny*, صـتـرـتـ عـلـيـ *darrét a'-lay-y*.

— Il n'y a pas de Mal à cela, هـذا مـا فـيـه شـي شـر *hadá má fy-hi chy cherr*, مـا فـيـش صـرـور *má fy-ch derour*, لـا بـاس *lá báss*.

MALADE, مـشـوش *mechaouech*, مـشـوـبـش *mechaouych*, مـرـيـض *merydd*, fém. مـرـيـضـه *meryddah* (en b. يـهـلـك *yehlak*, pl. هـلـكـان *helkán*).

— Très-Malade, مـعـدوم *ma'adoum*.

— Il a été Malade, مـرـض *maradd*, مـرـض *énmeradd*.

— Il a rendu Malade, مـرـض *marradd*.

— Il est tombé Malade, تـسـقـم *tesaqum*.

MALADIE, ذـا *dá*, مـرـض *maradd*, مـرـعـد *meredd*, مـرـد *mar*, pl. مـرـاض *éinradd*, مـرـعـد *tmradd*; سـقـم *saqm*, سـقـم *seqm*, pl. اسـقـام *ésqám*, *ísqám* (en berbere هـلـاك *helák*).

— vénérienne, الـهـرـض الكـبـير *él-maradd él-kebyr* (V. VÉROLE).

— contagieuse, طـعـون *ta'oun* طـاعـون *ta'oun*, وـبا *ouba*.

MALADRESSE, قـلـة الشـطـارة *qillét*

és-chattárah, قـلـة النـجـامـه *qillét én-nedjámah*, *qillét én-nedjáméh*.

MALADROIT, قـلـيل الشـطـارة *qalyt és-chettárah*, قـلـيل النـجـامـه *qalyt én-nadjámah*, *qalyt én-nedjáméh*.

MALAGA (v. d'Espagne), مـعـلـقه *Ma'lqah*, *Ma'alaqah*.

MALAH (n. d'une tribu d'Afr.), مـعـلـه وـلـاد مـعـلـه *ouléd-Ma'alah*.

MALAISE, الم *élm* (V. PEINE, DOULEUR).

MALAISÉ, سـغـب *su'ab* (Voyez DIFFICILE).

MALE (adj.), ذـكـر *deker*, *daker*, pl. ذـكـور *dekour* (Voy. M. ASCULIN).

MALÉDICTION, لـعـنـه *la'annah*, لـعـانـات *la'anéh*, pl. لـعـانـات *la'andt*; نـعـلـه *na'alah*, pl. نـعـالـات *na'aldt*.

MALEF (n. d'une tribu d'Afr.), وـلـاد مـالـف *ouléd-Málef*.

MALEK (n. pr.), مـالـك *Málek*.

— De la secte de Malek, مـالـكي *máleky*; pl. مـالـكيـه *málekyah*, *málekyéh*.

MALFAISANT, شـرـانـي *dárer*, صـارـر *cherrány*.

— Esprit Malfaisant (Voyez DÉMON, DIABLE).

MALFAITEUR, حـرامـي *harámy*, عامل الشر *a'ámel és-cherr*.

MALGRÉ, مـتـد *ghusb*, مـتـد *dodd* (Voyez GRÉ).

— soi, بالزز *bi-'z-zez*, *be-'z-eiz*, بقموره *beqahourah* (Voyez DE FORCE).

— moi, غضب عني *ghasb a'nn-y*.

— toi, غضب عنك *ghasb a'nn-ak*.

— lui, غضب عنه *ghasb a'nne-ho*.

— elle, غضب عنها *ghasb a'nne-há*.

— nous, غضب عنا *ghasb a'n-ná*.

— vous, غضب عنكم *ghasb a'nne-koum*.

— eux, elles, غضب عنهم *ghasb a'ne-houm*.

— Bon gré Malgré (Voy. GRÉ).

— Je l'ai fait Malgré moi, بقموره عملته *a'melt-ho be-qahourah*.

MALHEUR (subst.), شر *cherr*, عكس *a'ks*, نحس *nehess* (Voyez ACCIDENT, ADVERSITÉ, CALAMITÉ, HEUR, INFORTUNE).

— (interj.), ويل *ouayl!*

— à moi! ويلی *ouayl-y!*

— à toi! ويلك *ouayl-ak!*

— à vous! ويلكم *ouayl-koum!*

— à eux, ويلهم *ouayl-houm!*

MALHEUREUX, مسكين *meskyn* (d'où *meschino* en italien), ملوك *melououk*, منحوس *menhouss*, شقي *cheqy* (Voyez INFORTUNÉ).

— Il a été Malheureux, شقا *chaqá*, نحس *nahass*.

— Il a rendu Malheureux, شقا *chaqqá*, نحس *nahhass*.

MALHEUREUSEMENT, بالعكس *be-'l-a'ks*.

MALHONNÊTE, قليل الظرفه *qa-lyl éz-zeryfêh*, *qalyl éz-zeryfah* (V. INCIVIL, INDÉCENT).

MALHONNÊTEMENT, بغير ظرفه *be-ghayr zeryfêh*.

MALHONNÊTETÉ, قلة الظرفه *qillét éz-zeryfêh*, *qillét éz-zeryfah*.

MALICE (Voyez MÉCHANCETÉ, RUSE).

MALICIEUX (Voyez RUSE).

MALIGNITÉ (V. MÉCHANCETÉ).

MALIN, حيلی *heyly*, fem. حيلیه *heylyah* (V. RUSÉ, MÉCHANT).

— L'esprit Malin (V. DIABLE, DÉMON, SATAN).

MALINGRE (V. FAIBLE, MALADE)

MALLE, صندوق *sendouq*, *son-douq*, pl. صنادق *senádoq*, *senádeq* (en berbere القوص *élgouss*, plur. القواص *élgouáss*), (Voy. COFFRE).

MALPROPRE, ناجس *nádjess* (Voyez SALE).

MALPROPRÉTÉ (Voy. SALETÉ, IMMONDICE).

MALSAIN, قليل الصحة *qahl es-sahhah*.

MALTE (île), ملطه *Maltah*, مالطه *Máltah*, مالطا *Máltá*.

MALTAIS, ملطاوى *maltdouy*, مالطاوى *máltdouy*.

Il a MALTRAITÉ, نحس *nah-hass*.

MAMARAH (n. d'une tribu d'Afrique), العمرة *él-Ma'amarah*.

MAMELLE, بز *bizz*, pl. بزاز *bezáz*; *tsidy*, *tsedy*, بزوله *bezoulah*, *bezouléh*, pl. بزازل *bezázal*, *bezázil* (en berbère تبوشت *tabboucht*, pl. تبوشين *tabbouchyn*).

MAMELOUK, مملوك *mamlouk*, pl. مماليك *memályk*; غوز *ghouz*.

MAMORAH (place d'Afrique), معمورة *Ma'amourah*, مهدية *Meh-dyah*, *Mahadyah*.

MAMOUN (n. pr.), المامون *él-Mámoun*, *ál-Mámoun*.

MANÇARA (plaine d'Afrique), منصوره *Mansarah*.

MANCHE d'outil, تمسيك *tem-syk*, ممسك *memsek*, قبضة *qab-dah*, يد *yedd*, يد *yd*.

— d'habit, كتم *kemm*, *komm*, pl. كهام *kemám*.

MANCHOT, مكرسع *mekersa'*, *mekersé'*, *mekersi'*, pl. مكرسعين *me-*

kersa'yn (en berbère أمرزو *ámer-zou*, pl. أهرزا *tymerzá*).

MANDAT, MANDEMENT, أمر *ámr*, فرمان *fermán*, *fírmán*, plur. فرمانات *ferámán*, فرمانات *ferámándt*.

— Mandat impérial, خط شريفى *khatt-chéryf*.

Il a MANDÉ quelqu'un (Voyez Il a APPELÉ, Il a CITÉ).

— une nouvelle, اخبار *ákhbar* (Voyez Il a ANNONCÉ).

MANDOLINE, عود *ou'oud*, pl. عيدان *i'ydán* (Voyez LUTH).

— Il a joué de la Mandoline, عود *a'ouad*.

— Joueur de Mandoline, عواد *a'ououdd*.

Il a MANGÉ, أكل *ákal*, كلا *kelá*.

— pendant la nuit, سهم *saham*.

— Il Mangera, ياكل *yákol*.

— Mange! كل *kol!* *koul!* (en berbère اچ *ítch!*)

— Il n'a rien Mangé aujourd'hui, ما كلاشى النهارده *má keldá-chy én-nahár-déh*.

— Il a donné à Manger, طعم *ta'am*.

— L'action de Manger, مالكه *méklah*, *mákléh* (en b. وچي *outchy*).

Il a MANIÉ, لمس *lamass*, *lemess*.

— les affaires, دَبْر *dabbar*.

MANIAQUE (*Voyez FOU*).

MANIE (*Voyez FOLIE*).

MANIÈRE, جنس *djens*, شكل *chikl*, *chekl*, pl. أشكال *âchkâl*, *êchkâl*; هيمه *heyéh*, سيرة *syréh*, عاده *a'âdéh*, *a'âdah*.

MANIFESTATION, اظهار *idhâr*.

MANIFESTE (adj.), ظاهر *dâher*, مظهر *moddahher*, باين *bâyn*.

Il a MANIFESTÉ, ظاهر *dahhar*.

MANNE (drogue), من *menn*, mann, من حلو *menn-halou*.

MANQUE (subst.), قلة *qilléh*, خصة *khisseh*, نقص *noqs*.

Il a MANQUÉ. نقص *naqass*, *naqess*, خص *khass*, *khess*.

— L'argent nous Manque, خصنا القلوس *khasse-nâ él-felouss*, مقطوع لنا القلوس *maqtoû le-nâ él-felouss*, تقل القصد عندنا *teqell él-foddah a'nd-nâ*, نتحصنا الدراهم *tekhasse-nâ éd-derâhem*.

— Il a Manqué de tomber, وقع بشونه آ *be-chouyéh éllâ ouaqa'*.

MANSOUR (n. pr.), المنصور *él-Mansour*, منصور *Mansour*.

— (n. d'une tribu d'Afrique), ولد منصور *ouled-Mansour*.

MANSOURE (v. d'Ég.), المنصورة *él-Manssourah*.

MANTE (*Voyez MANTELET*).

MANTEAU, برنوس *bornouss*; *bernouss*, pl. برانيس *berányss*; هتون *heddoun*, باليتة *bálytah*.

— de pélerin, حرام *hiram*.

MANTELET, MANTILLE, فوطه *fouttah*, منديل *mandyl*.

— de guerre, طارقه *târqah*, جنايه *djenáyéh*, *djenáyah*.

MANUFACTURE, صنعه *sana'ah*, صناعة *saná'ah*, pl. صناعات *saná'at*.

MANUFACTURIER, صنعى *sana'y*, صناعى *saná'adjy*.

MAQUEREAU (expression grossière, entremetteur de débauche), مرص *maarrass*, قواد *qaououâd* (d'où l'espagnol *alcahuete*), (*Voyez ENTREMETTEUR*).

MARABOUT, مرابط *morâbett*, pl. مرابطين *morâbettyn*.

MARAÏCHER, يقال *baqqal*.

MARAIS, مرجه *merdjah*, بطايح *battyhah*, pl. بطايح *bettâyh* (*Voyez MARÉCAGE*).

— salant, سبخه *sebkah*, *sabekkah*, pl. سباخ *sebkh*.

MARASME, صغار *sefâr*.

— Il est attaqué de Marasme, ركة صغار *rakeb-ho sefâr*.

MARBELLA (pl. d'Esp.), مريله
Merbelah, Marbelah.

MARBRE, رخام *rokhâm, rakhâm.*
— blanc, مرمر *marmar.*

MARC (n. pr.), مرقوس *Mar-*
qouss, Markouss, مرقس
Marqoss.

— (poids), (V. Demi-Livre).

MARCASSIN, خنوص *khannouss.*

MARCASSITE, مركزة *markezah,*
markazah (d'où vient le mot fr.)

MARCHAND, تاجر *tâgûir, tâdjir,*
pl. تاجار *toudjâr, tougâr; ببيع beyyâ',*

مسهبب *messebbeb, moussebbeb,*
خواجه *khaouâdjah, khaouâguéh,*
خواج *khaouâdj, سواق sououâq.*

— d'huile, ببيع الزيت *beyyâ'*
éz-zéyt (Voyez HUILE).

— Ce Marchand est accom-
modant, هذا تاجر مشاهل *hadd*
tâdjir motsâhel.

— Vaisseau Marchand (Voyez
NAVIRE).

Il a MARCHANDÉ, حوص *haouedd.*

MARCHANDISE, بضاع *bodda',*
pl. بضائع *boddâya', boddâyè'; سلعه*
sela'ah, silu'ah, pl. سلع selè'.

— courante, سلعه مجاربه *sil-*
la'ah modjâryah.

MARCHE (action d'aller), مشى
mechy, سير séyr, تمشى temchyy.

— d'escalier (Voyez DEGRÉ).

MARCHÉ (lieu de vente), بازار
bazâr, سوق souq, sauq, saouq, pl.

سواق *souâq, أسواق assouâq*
— (convention, achat), (Voyez
ces mots).

— (prix d'achat), ثومن *thoumî,*
tsoumî, themn, سوم sourî (Voyez

PRIX, VALEUR, ACHAT).

— A bon Marché, رخيص *ra-*
khys, rekhys.

— A meilleur Marché, ارخص
ârkhass.

— On dit que le foin est à bon
Marché, قالوا ان الدريس رخيص
qâloû énn éd-deryss rekhys.

— J'en voudrais à meilleur
Marché que cela, نحب ارخص منه
nehobb ârkhas minn-ho.

Il a MARCHÉ, مشى *machä,*
machey, سار sâr, تمشى temeçhü.

— à petit pas, مشى بخطوات
machä be-khattouât soghâr.

— pas à pas, مشى خطوة بخطوة
machä khattouah be-khattouah.

— jour et nuit, سار ايام وليالي
sâr äyyâm ou-leyâly.

— Marche! امشى *émchy!*
rouh! (en berbère *âddou*).

— Marche doucement! امشى
émchy be-chouyah!

MARCHENA (v. d'Esp.), مرجانه

Maradjānah, مرشانه *Merchā-nah*.

MARDI, يوم الثلاثاء *yóm ét-tse-latsáh*, يوم الثلاثاء *yóum éth-theláth*, نهار الثلاثاء *nahár ét-theláthah*, يوم الثلاثاء *yóum ét-theláthá* (en berbere اسم الثلاثاء *ássá ét-tse-látsah*).

MARE, كتته *keltah*, كته *guel-tah*.

MARÉCAGE, غيس *ghayss* (en berbere الوط *álloutt*), (*V. MARAIS*).

MARÉCHAL ferrant, بيطار *leyt-tár*, *byttár*, صفايجي *sefáydjy*, صفيحاجي *scfyhádjy*.

— Mène-les chez le Maréchal!

البيطار اهدى لهم عند البيطار *éhdy le-houm a'nd él-beyttár!*

MARÉE montante, البحر مالى *él-bahr mály* (*V. FLUX*).

— descendante, البحر هربان *él-bahr harbán* (*V. REFLUX*).

MARÉOTIS (v. d'Égypte), مربوط *Meryoutt*, *Maryoutt*.

— Lac Maréotis, بحيرة مربوط *bohéryét Meryoutt*.

MARGUERITE (n. pr. fém.), لوا *Loulou*.

MARI, زوج *zoudj*, *zaoudj*, جاوز *djádouz* (*Foyez EPOUX*).

MARIAGE, تزوج *tezaouidj*, زواج

reouádj, نكاح *nikáh*, *nekáh*, تجوز *tedjaouyz*, ترواج *tezouádj*.

MARIE (n. pr.), مريم *Muryam*, *Meryam*, *Meryem*.

— La vierge Marie, لالا مريم *Léllá Meryam*, العدرى *él-A'drú*.

MARIÉ, مزوج *mezaou dj*, *mezou dj*, مجوز *megaouz*, متزوج *mot-zaouedj*, *motzaououdj*.

Il a **MARIÉ**, زوج *zaouadj*, جوز *djaououaz*.

— Il s'est Marié, il a été Marié,

زوج *zaouadj*, تزوج *tezouedj*, *te-zaouadj*, جوز *djaouaz*, *gaouaz*, تجوز *tedjaouaz*, *tedjaouez*, *teguouez* (en berbere رشل *rechel*).

— Marie-toi! زوج *zodj*! أنزوز *étzoudj!* (en berbere ارشل *érchel!*)

— Es-tu Marié? أنت مجوز *énta megaouz?* أنت مزوج *énte mezaou dj?*

MARIN, بحرى *bahhary* (*Foyez MATELOT*).

MARINE, عمارة البحر *é'marét él-bahar*, *i'marét él-bahar*.

— Porte de la Marine (à Alger), باب البحر *báb-él-bahar*.

MARJOLAINE, مرددوش *mer-deddouch*.

MARMELADE, معجون *ma'djoun*.

MARMITE, حله *hollah*, طنجية *tandjyah*, برمه *bourmah* (en ber-

bere تسلت *tassélt*, pl. تسيلين *tas-sylyn*; تاينت تاينت *táynt*, plur. تايين *táyenn*).

— en terre, قدرة *qodrah*, pl. قدور *qodour*.

— en cuivre, تنجرة *tendjerah*, pl. تناجر *tenádjer*; طنجرة *tandjERAH*, *tanguerah*, pl. طناجر *tenddjer*, *tenaguer* (*Voyez CHAUDRON*).

MARNE, غاسول *ghásoul*.

MAROK (royaume d'Afrique), الغرب الجوانسي *él-Gharb él-djouány*, المغرب الاقصى *él-Moghreb él-áqsá*.

— (ville), مراکش *Merákech*.

— Natif de Marok, مراكشي *merákechy*.

— Nous allons à Marok, احنا راجين في مراکش *éhná ráhyn fy Merákech*.

MAROQUIN (*V. Natif de Marok*).

— (peau), سينختان *seykhtán*.

MARQUE, علامه *a'lámah*.

Il a MARQUÉ, اعلم *d'alam*, رسم *ressem*, رسم *rechem*.

MARRON (*Voy. CHATAIGNE*).

MARS (planète), المريخ *él-Merykh*.

— (mois), ادار *ádár*, مارتيويس *mártyouss*, برمهآت *barmehát*.

MARSEILLE (ville de France),

مارسيليه *Mársylyah*, مرسيليا *Mar-sylyá*, *Mersylyá*.

MARSOUIN, دنفيل *denfyí*.

MARTEAU, مطرقة *mattraqah*, *mottaraqah*, قدومه *qadoumah*, *qadou-meh* (en berb. افطيس *áfityss*, pl. ايفطيسن *tyfityssen*; ازدوز *ézdouz*).

MARTIAL, مغاور *mogháouer* (*V. BELLIQUEUX, GUERRIER*).

MARTINGALE, سمسار *semsár*.

MARTYR, شاهد *cháhed*, *cháhid*, pl. شهادا *chohádd*.

— L'ère des Martyrs, تاريخ الشهادا *tárykh és-chohádd*.

MASCARA (v. d'Afr.), ام عسكرا *Omm-a'skará*, معسكرة *Ma'skarah*.

MASCARADE, مسخرة *maskharah* (d'où vient le mot français).

MASCULIN, مذكر *moudukker*, *mozakker*, pl. مذكرين *moudakke-ryn*, *mozakkeryn*.

MASSACRE, تدبيح *tedbyh*.

MASSACRÉ, مذبح *madbouh*.

Il a MASSACRÉ, ذبح *dabah*, *dabéh*.

Il a MASSÉ (frotté le corps), مس *mass*, *mess*, ذلك *dalak*.

MASSEM (n. d'une tribu d'Afr.), المعاصم *él-Ma'ássem*.

MASSIF (adj.), غليظ *ghelydd*, *ghelyzz*, ثقيل *theyyl*, *tseyyl*.

La MASSOUBE (v. d'Ég.), (Voy. MANSOURE).

MASTIC, مصطقا *mesteqah*, مصطقا *musteqá*, *mastiqa*.

MASTICATION, مضغ *madgh*.

MAT, صواری *sáry*, pl. صواری *soudry*; بیسانی *byssány* (en berb. صواری *sáry*, وشغان *ouechghán*).

— Grand Mát, مشتره *méchtrah*.

Echec et MAT, شاه مات *cháh-mát* (d'où vient le mot fr.)

La MATARÉE, MATARYÉH (b. d'Égypte), المطريه *él-Mattaryéh*, مطريه *Má-taryéh*.

MATELAS, مرتبه *mortebah*, مطربه *motturbah*, مطرح *mettrah*, *mat-trah* (d'où vient le mot fr.), pl. مطرح *mettdrah*, *mettdrèh*.

MATELOT, مراکبی *merákby*, pl. مرکبیه *merukbyéh*; بحری *bahary*, pl. بحریه *baharyéh*.

MATÉRIEL (adj.), هیولانی *he-youldny*, غلیظ *ghelydíl*, *ghelyzz*.

MATERNEL, آتی *ómmyr*.

MATHÉMATICIEN, هندسی *hendessy*.

MATHÉMATIQUES, علم الهندسه *élm él-hendessah*.

MATHIEU (n. pr.), متی *Matü*, متايس *Matdouss*.

MATIÈRE, هیولی *heyouly*.

— d'un discours, سبب *sebeb*.

— purulente, مدّه *meddéh*.

MATIN, MATINÉE, صبح *sobh*, صبح *sabbah*, صبح *sobbah*, صبح *sobbyhah* (en berbère صبح *sabah*, اغلواص *éghlouáss*).

— Demain Matin nous partons, غدوة منذ الصباح نحن مسافرين *ghadaouah mind és-sabbáh nahn messáferyn*.

MATINAL, باکر *háker*, *bákir*.

— Il a été Matinal, بکر *baker*.

MATMATAH (v. et tribu d'Afr.), مطاطه *Matmátlah*.

MATOU, هر *herr* (Voy. CHAT).

— Il ne distingue pas un Matou d'un rat, ما يبيعرف الهر من الفر *má bya'ref él-herr minn él-fer*.

MATRICE, رحم *raham*, *rahm*.

MATRIMONIAL, متاع الزواج *metá' él-terouádj*.

MATURITÉ, استوا *tayyb*, استوا *isteouá*.

MAUDIT, ملعون *mela'oun*, عين *la'yn*, مصحوط *mena'oul*, مصحوط *maskhoutt*.

Il a MAUDIT, لعن *la'ann*, نعل *na'al*.

MAURE, MAURESQUE, مغربي *moghreby*, *moghrary*, *mogharty*, pl. مغرب *mogharbéh*, *mogharbah*; مسلم

meslem, pl. مسلمين *meslemyn*; féin. مسلمه *meslemah*, pl. مسلمات *mes-selmydt*.

MAURITANIE (contrée d'Afr.), بلاد المغرب *belád él-Moghreb*.

MAUSOLÉE, مشهد *mechehed* (V. TOMBEAU).

MAUVAIS, ردى *rady*, *redy*, pl. ارديا *árdyá*, *érdyá*; ردى *refady*, رضى *refuddy*, قبيح *qobbyh*, pl. شرير *cherr*, شر *qebdáh*; قباح *qebdáh*; شرير *cherr*, شرير *cherr*, دونى *mouch-tayeb*, موش طيب *douny* (en berb. ايقباح *tyqbáh*, pl. قبحان *qubehán*; ذيريت *dzyryt*, pl. ذيرتن *dzyrytenn*; ديريت *dyryth*, يريت *yryth*).

— Plus Mauvais, اقبح *aqbah*.

— Le plus Mauvais de tous, الكلى من الاقبح *él-áqbah minn él-koll*.

— C'est un Mauvais homme, هذا الرجل قبيح *hadá ér-radje*, *qobbyh*, هوردي *houe rady*.

— Mauvais temps, دنيا صعب *dounyá sa'ab* (en b. ذيريت *zémán dzyrytt*).

MAUVE, خبيزة *kh. bbeyzeh*, *khobbeyzah*, بقول *baqoul*.

MAYDAH (n. d'une tribu d'Afrique), بني مايك *Beny-Máydah*.

MAZAGAN (v. d'Afr.), ماصحن *Má-sakhan*, مزاجه *Má-soukhoun*, بريجه

Berydjah; بريجيه *Boureydyjah*, مهدومه *Mehdoumah*.

MAZAOUYR (nom d'une tribu d'Afrique), مزاورير *Mazdouyr*.

MAZOUNAH (nom d'une tribu d'Afrique), مازونه *Mázounah*.

MÉCANIQUE (science, art), علم الصناعة *e'lm és-sand'ah*.

— (machine), (Voyez ce mot).

MÉCHANT, شرانى *cherrány*, فاجر *sádjir*, *ságuir*, خبيث *khabyth*, *khabyts* (Voyez MAUVAIS).

MÈCHE, فتيله *fetylah*, *fitylah*, فتيلت *fetylét*, فتايل *fetáyl*; دبله *deblah*, *doublah*, يدك *yedek*, دبلات *deblát*.

MÉCOMPTE, غلط الحساب *ghelátt él-hissáb*.

MÉCONTENT, غير راضى *ghayr ráddy*, قليل الرضا *qalyt ér-riddá*.

Il a MÉCONTENTÉ, صعب على *su'ab a'lä*, صر *darr*.

La MECQUE (Voy. La MEKKE).

MÉCRÉANT, قليل الامان *qalyt él-ámán* (Voyez INCREDULL, INFIDÈLE, IMPIE).

MÉDECIN, حكيم *hakym*, pl. حكام *houkemá*; حاكيم *hákyim*, طبيب *tabyb*, *telyb*, pl. أطبا *áttebbá*.

MÉDECINE (science), طب *tebb*, *tobb*, حكه *kikméh*, *kikmah*.

— (potion curative), شربه *chorbah*, *chorbèh*, pl. شربات *chorbât*; ثنقيه *daouâ*, *deouâ*, *douâ*; ثنقيا *tsenqyah*, pl. ثنقيا *tsendqy*.

MÉDIATEUR, مستصلح *mostaslih*, واقف بين *ondqef-bayn* (Voy. INTERCESSEUR, INTERMÉDIAIRE).

— Il a été Médiateur (V. Il a INTERCÉDÉ, Il s'est Entremis).

MÉDIATION, توسط *touessytt* (V. INTERCESSION).

MÉDICAL, طبى *teby*.

MÉDICAMENT, دواء *daouâh* (V. MÉDECINE, REMÈDE).

MÉDICINAL, متاع الدواء *motâ' êd-daouâh* (Voyez MÉDICAL).

MÉDIN (monnaie), ميدي *meydy*, پارة *pârah*, نص فضة *nouss-faddah*.

— Pièce de dix Médins, عشراوية *a'cherâouyeh*.

— de vingt, عشرينيه *a'cherynyèh*.

MÉDINA-CÉLI (v. d'Espag.), مدينة الهمدة *Medynét êl-Maydah*.

MÉDINE (ville d'Arabie), المدينة *êl-Medynèh*, *êl-Medynah*, مدينة النبى *Medynét ên-naby*, مدينة المنصورة *Medynét êl-mansourah*, مدينة رسول الله *Medynét res-soul Allah*, يثرب *Yathreb*.

— Natif de Médine, مدنى *medeny*.

MÉDIOCRE, مغارب *moqâreb*, واطى *oudtty* (Voyez MODIQUE).

MÉDICCRITÉ, مقاربه *meqârebèh*, *moqârebah*.

MÉDISANCE, كلام بغيبه *kelâm be-ghaybèh*.

Il a MÉDIT, تنكلم بغيبه *tekellem be-ghaybèh*.

MÉDITATION, تحمين *takhmyñ*, تفكير *teskyr*, نامل *teïmmoul*, فكر حسب *hish*, فكر *sekr*.

Il a MÉDITÉ, فكر *feker*, حسب *hassab*, افتكرو *êsteker*.

MÉDITERRANÉE (Voyez MER).

MEDJAHERYS (peuplade d'Afrique), المجاهريه *êl-Medjâheryah*.

MÉFIANCE, انكار *ïnkar*

MÉFIANT, منكر *monker*.

Il s'est MÉFIÉ, انكر على *ênkar a'lâ*.

Par MÉGARDE, بال *be-ghayr bâl*.

— Je l'ai fait par Mégarde, عملته بغير بالى *a'melt-ho be-ghayr bâl-y*.

MEHEMET (Voyez MAHOMET).

MEILLEUR, احسن *âhsann*, خير *khéyr*.

La MEKKE (ville d'Arabie), مكة *êl-Mekkah*, *êl-Mekkeh*,

المشرفة Mekké^t *él-mocherafah*.

— Natif de la Mekke, Mekkin,

مكويي mekkdomy, مكى mekky.

MEKKIN (*V.* Natif de la Mekke).

MÉKOUSSAT (village d'Afrique), مقوسة Meqoussat.

MÉLANGE, خلط *khalt*, pl. اخلاط *ikhlat*; اختلاف *ikhtilâtt*.

Il a MÉLANGÉ (*V.* Il a MÊLÉ).

MÊLÉ, مخلوط *makhloutt*, ملحبط *molakhbett*.

Il a MÊLÉ, خلط *khalatt*, khalatt, لخبط *lakhbatt*, lakhbett.

MÉLISSE, نعنع البحر *na'anu' él-hourr*, نعنع الترنجي *na'unu' ét-touroundjy*.

MELON, قاقون *qâououn*, pl. قاتين *qâayn*, قاقون *qâououn*; بطيخه *battykhah*, *bettykhah*, pl. بطيخ *battykh*, *bettykh*; عبد لاوى *a'bd él-lâouy* (en berbere افقوص *afeqouss*).

— d'eau, بطيخه *battykhah*, *bettykhah*, pl. بطيخ *battykh*, *bettykh*, بطيخ اخضر *battykh-âkhdar*; فنلص *felanss*; كوار *kouâr*, *keouâr*; دلاع *dillâh*, دلاع *dillâ'*, دلاع *dillâ'a*.

— long et jaune, فاجور *fâdjour*.

MELONGÈNE, بدنجان *bedendjân*, *bedengân*, بدنجال *bedendjâl*, بدنجان *belengân*, مرنجان *merengân*, *merendjân*.

MEMBRE du corps, عضو *a'ddou*, *e'ddou*, pl. اعضا *a'hda*; مفصل *me-fassel*, pl. مفاصل *me-fâssil*.

— Membre viril (*V.* VERGE).

MÊME (*Voyez* SEMBLABLE).

— Ceci est la Mème chose que cela, هذا كيف ذلك *hadâ kyf zâlek*, ذا وذا كيفيتهم واحك *dâ ou-dé kyfyét-houm ouâhidéh*, ذا وذاك ساوا *dâ ou-dâk saouâ*.

— C'est le Mème homme, هذا الرجل هو بنفسه *hadâ ér-ra-djel houe be-nafse-ho*.

— Je suis du Mème rang que vous, انا فى المرتبه كيف انتم *ânâ fy-'l-mertebéh kyf éntoum*.

— Moi-Mème, انا بنفسى *ênâ be-nefs-y*, *ânâ be-nafs-y*, فا بذاتى *ânâ be-zât-y*, انا بروحى *ânâ be-rouh-y*, انا نفسى *ênâ nafs-y*, ذاتى *zât-y*, روحى *rouh-y*, نفسى *nafs-y*.

— Toi-Mème, انت بنفسك *ént be-nafs-ak*, انتينه بنفسك *éntynah be-nefs-ak*. انت بذاتك *ént be-zât-ak*, انت بروحك *ént be-rouh-ah*, نفسك *nafs-ak*, ذاتك *zât-ak*, روحك *rouh-ak*.

— Lui-Mème, هو بنفسه *houe be-nefs-hou*, هو بدائه *hou be-zât-ho*, ذاته *zât-ho*, نفسه *nafse-ho*.

— Elle-Même, هي بنفسها *hya be-nefse-há*, هي بداتها *hye be-zát-há*, ذاتها *nafse-há*, ذاتها *zát-há*.

— Nous-Mêmes, نحن بانفوسنا *nahn be-ónfous-ná*, احنا بانفوسنا *éhná be-ónfous-ná*, نحنا بذاتنا *nahná be-zát-ná*, انفوسنا *ónfous-ná*.

— Vous-Mêmes, انتم بانفوسكم *éntoum be-ónfous-koum*, انفوسكم *ónfous-koum*, انتوا بانفوسكم *éntou be-ónfous-koum*, انتما بذاتكم *éntoumá be-zát-koum*.

— Eux-Mêmes, هم بانفوسهم *houm be-ónfous-houm*, هيا بانفوسهم *houmá be-ónfous-houm*, هما بذاتهم *houmá be-zát-houm*, انفوسهم *ónfous-houm*.

— En lui-Même, في نفسه *fy nefse-hou*, *fy nafse-hi*.

— Au Même instant, في الحال *fy-'l-hál*.

— Même (conj.), حتى *hattü*.

— On a tué les enfans Même, قاتلوا حتى الولاد *qatalou hattü él-ouddd*.

MÉMOIRE (fém), ذكرى *dekrü*, ذكر *sikrü*, *sikr*, *dikr*.

— (masc.), عرض حال *a'rd-d-hál*, تذكرة *tezkeréh*, *tezkerah*.

MEMPHIS (v. anc. d'Ég.), منف *Menf*, *Monf*.

MENACANT, مهدد *mohadded*.

MENACE, تهديد *tehdýd*, تخويف *takhouyf*.

Il a MENACÉ, هدد *haddad*, خوف *khaouaf*, حقد *haqad*.

Il a MÉNAGÉ, قصد *qassad*.

MENDIANT, شحات *chahát*, متسول *chahhád*, سائل *sáyl*, متسول *motsaouel* (Voy. PAUVRE).

Il a MENDIÉ, تسول *tessaouel*, طلب *taleb*, شخذ *chahad*.

Il a MENÉ, ودى *oueddä*.

— Il Mènera, يدى *youdy*.

— Mène boire mon cheval! اسقى حصانى *ésqy hossán-y!* اسقى عودى *ésqy a'oud-y!*

MENSONGE, كذب *kedb*, *kidb*, pl. كدوب *kedoub*, *kodoub*.

MENTEUR, كذاب *keddáb*, *kaddab*, pl. كذابين *kaddábyn*, *keddábyn*; زعات *za'át*, كذاب *gueddáb*.

MENTHE (plante), صندل *sandal*, مانتة *na'na'*, *mántah*.

— sauvage, امشيتروا *ém-chychtrouá*.

Il a MENTI, كذب *kadab*, *kadeb*, كذاب *kaddab*, *keddeb*.

MENTION, ذكر *dikr*, *sikr*.

MENTIONNE, مذكور *mez'our*.

MENSUEL, *مَشَاهِر* *mochâher*,
شَهْرِي *chahery*.

— Solde Mensuelle, *مَشَاهِرَة*
mochâherah, *mochâheréh*.

Il a MENTIONNÉ, *ذَكَر* *zaker*,
زَكَرَ *zakar*, *تَذَكَّرَ* *tezakkar*.

MENTON, *ذَقْن* *doqn*, *دَقْن*, pl.
أَذْقَان *édqân* (en berbere *ثِيْمِرَة* *tsy-*
merah, pl. *ثِيْمِرَة* *tsymyrah*).

MENU (*Voyez* MINCE).

— Il a rendu Menu, *رَقَقَ* *raqqaq*.

MENUISIER, *نَجَّار* *neddjâr*, *نَجَّارِي*
gâr, pl. *نَجَّارِيْن* *neddjâryn*, *نَجَّارِيْن*
gâryn.

MENZALÉH (lac d'Égypte),
بَحِيْرَة مَنَزَالَة *bohayrét Menzâléh*.

MÉPRIS (*Voyez* BLAME, AVI-
LISSEMENT, DÉDAIN).

— Au Mépris des lois de la
guerre, *مُخَالَفَة الْقَوَانِيْن الْحَرْبِيَة*
mokhdlef él-qaouânyn él-hurbyah.

Il s'est MÉPRIS, *غَلَطَ* *ghalatt*.

MÉPRISABLE, MÉPRISÉ, *مُحَقَّقُوْر*
mahaqour (*V. AVILI, BLAMABLE*).

Il a MÉPRISÉ, *حَقَّرَ* *haqar* (*Voy.*
Il a DÉDAIGNÉ).

MER, *بَحْر مَالِح* *bahar mâlêh*,
بَحْر *bahar*, *بَاهْر*, pl. *بَحَار* *behâr*;
(duel) *بَحَارِيْن* *baharéyn* (en ber-
bere *لِبَحْر* *lebahar*, *بَاهْر* *bahr*).

— (Océan), (*Voyez* ce mot).

— Méditerranée, *بَحْر الْوَسْط*
bahr él-ouest, *الْبَحْر الرُّومِي* *el-*
bahar ér-roumy (m. à m. la mer
grecque), *بَحْر شَام* *bahar-Châm*
(mer de Syrie), *الْبَحْر الصَّغِيْر* *él-*
bahr és-saghyr, *él-bahar és-so-*
gheyr (la petite mer).

— Rouge, *بَحْر قَلْزَم* *bahar-Qol-*
zoum, *بَحْر سُوَيْس* *bahar-Souéyss*.

— Caspienne, *بَحْر الْخَزَر* *bahar*
él-Khozar.

— Noire, *قَرَا دَكِيْز* *qard-de-*
gnyz, *بَحْر بَانَطُس* *bahar-Bôntoss*.

— montante (*V. FLUX, MARÉE*).

— descendante (*Voy. REFLUX*).

MERCENAIRE, *أَجِيْر* *âdjyr*, *أَغُوْر* *âguyr*.

MERCERIE, *خَرْدَة* *kherdah*,
كْهَرْدَة, pl. *خَرْدَات* *kherdât*.

MERCI! (int.) *كَثْرَ اللهُ خَيْرَك*
katther Allah kheyr-ak! (m. à m.
que Dieu augmente ton bien!)

كَثْرَ اللهُ خَيْرَك *katther kheyr-ak!*

الله يَجَارِيْك *Allah yâjâzy-k!* (m.
à m. que Dieu te le rende!)

الله يَجْزِيْك *Allah yegzy-k!*
الله يَكْفِيْك خَيْر *Allah ykafy-k*
kheyr! (*V. Il a REMERCIÉ*).

MERCIER, *خَرْدَاخِي* *kherdâkhy*,
pl. *خَرْدَاخِيَة* *kherdâkhyéh*.

MERCREDI, يوم الأربعاء *yom el-árba'*, نهار الأربعاء *yaum el-érba'a*, نهار الأربعاء *nahár el-árba'*, الأربعاء *el-árba'*, يوم الأربعاء *yaum el-árba'a*, الأربعاء *el-árba'a* (en berbere أما الأربعاء *Assá el-árba'a*).

MERCURE (vif argent), زيبق *zybaq*, زيباق *zeybaq*, زواق *zdouq*, زدواق *zâouaq*.

— (planète), اطارد *Attâred*, عطارد *Antâred*.

MERDE, خرا *kherá*, pl. خراوات *kherâoudt*; خالي *khâly* (Voyez EXCRÉMENT, ORDURE).

MÈRE, أم *omm*, *oumm*, يسم *yomm*, pl. امهات *ommehdt* (en b. يما *yemmd*, *yommd*, يمه *yemmah*).

— Ma Mère, امى *omm-y*, ستى *silt-y*.

— Ta Mère, امك *oumm-ak*.

MÉRIDIEN (ligne méridienne), النهار خط نصف النهار *khatt nousf énnahár*, خط الظهر *khatt éd-dohor*.

— (cadran solaire), (V. ce mot).

MÉRIDIENNE (sommeil du milieu du jour), قيله *qaylah*, *qaylêh*.

— Il a fait la Méridienne, قایل *qâyel*.

MÉRIDIONAL, قبلي *qably*, قابلي *qably*, جنوبي *djenouby*, *guenouly*.

MÉRITE, فضل *fadl*, فضيله *fad-dylêh*, pl. فضائل *foddtyl*.

— Il a du Mérite, فضل *faddal*, هو فاضل *houe fâddel*.

— Chacun a son Mérite particulier dans son genre, كل واحد مفضل خصوصاً على جنسه *koll ouâhed mofaddel khessoussânn a'lâ djens-hu*.

Il a MÉRITE, استحق *éstahaqq* (Voyez Il a été Digne).

MERLAN, شطون *chettoun*.

MERLE, سرسور *sersour* (en berbere اجحوم *âdjahmoum*, pl. اجوحام *âdjouhmâm*).

MERLUCHE (Voyez MORUE).

MÉROUAN (n. pr.), مروان *Merouân*.

MERSA-ËL-KHAZAR (port d'Afrique), موسى الحزر *Mersû-'l-khazar*.

MERVEILLE, عجيبة *a'djybêh*, *a'guybêh*, *a'djybah*, pl. عجائب *a'djâyb*, *a'gâyb*.

MERVEILLEUSEMENT, بعجيبه *be-a'djybêh* (Voyez ADMIRABLEMENT).

MERVEILLEUX (Voyez ADMIRABLE, ÉTRANGE).

MÉSINTELLIGENCE, خلاف *khe-lâf* (V. DISSENTIMENT, INIMITIÉ).

MÉSOPOTAMIE (prov. d'Asie), ديار بكر *Dyâr-beker*, *Dyâr-bekir*.

MESQUIN (V. AVARE, PAUVRE).
 MESSAGE, رساله *ressâleh*, *ressâlah*, pl. رسالات *ressâlat*.
 MESSENGER, مرسل *ressoul*, مرسل *morsel* (Voyez COURRIER).
 — monté sur un dromadaire, نجات *neddjâb*.
 MESSIDOR, مسيدور *messydour*.
 MESURE, قياس *qyâs*. كيل *kyl*, pl. اكيال *âkyâl*.
 — de grains, كيله *kylah*, pl. كيلات *kylât*.
 — d'un vers, وزن *ouezenn*, ميزان *myzân*, بحر *bahr*, قافية *qâfyah*, نظم *nezzem*.
 Il a MESURÉ, قاس *qâs*.
 — du grain, كال *kâl*.
 MESUREUR, كيال *kyâl*.
 MÉTAL, معدن *ma'denn*, pl. معادن *ma'âdenn*, *mo'âdenn*.
 MÉTALLIQUE, معدني *ma'adeny*.
 MÉTAYER, خماس *khammâss*, pl. خماسين *khammâssyn*.
 MÉTHODE, عادة *a'âdéh*, *a'âdah*, pl. عادات *a'âdât*; قانون *qâ-noun*, pl. قوانين *qaouâdyn*.
 MÉTIER (profession mécanique), صنعه *sana'ah*, صناعه *sana'âh*, pl. صنایع *senâya'*.
 — de tisserand (machine à tisser), (Voyez TISSERAND).

MÉTROPOLE, أم البلد *amm el-beled*.
 METS (le manger), اكل *âkl*, طعام *ta'am*.
 MEUBLE, حاجه *hâdjéh*, *hâ-guéh*, pl. حواييج *haoutydj*, *haoudyg*; بضائع *boddâ'ah*, pl. بضایع *buddâya'*, فروش *fourouch*, عمارة البيت *i'mâréh él-béyt*.
 MEULE de moulin, رحا *rahâ*, *rihâ*, حجر الطاحون *hadjar ét-tâhoun* (Voyez MOULIN).
 MEUNIER, طحان *tahhân*, pl. طحانين *tahhânyn*; رحوى *rah-houy*, pl. رحوبين *rahhouyyn* (en berbère) أرحوى *ârahouy*, plur. ایرحوبين *tyrahouyn*.
 MEURTRE, قتل *qatl*.
 MEURTRI, مجروح *medjrouh*, *megrouh*.
 Il a MEURTRI, جرح *djerah*, *guerah*.
 MEURTRIER (V. ASSASSIN).
 MEYDAN, میدان *meydân* (Voy. HIPPODROME).
 — Kara-Meydan (pl. du Kaire), قرا میدان *Qarâ-meydân*.
 MEZZAB (vallée d'Afrique), وادی مزاب *ouddy-Mezâb*.
 — Tribu de Mezzab (dans l'At-

las), مززاب بنى *beny-Mezdéb.*

MICHEL (n. pr.), ميكايل *Mykháyl*, ميخائيل *Mykháyyl*, خاييل *Kháyl*, *Kháyyl*.

MICROSCOPE, مرآة الهند *me-ráyét él-Hend.*

MIDI (heure du jour), الظهر *él-dohor*, العالم *él-a'dlem*, nousf *én-nahár* (en berbere أزكن واس *ézguenn-ouass*).

— (opposé au nord), قبله *qibléh*, *qiblah*, جنوب *djenoub*, *guenoub*.

— A Midi précis, في وقت الظهر *fy ouaqt él-dohor*.

— Vent du Midi, لباچ *lebadj*, *lebég* (en italien *lebecchio*).

MIE de pain, قلب العيش *qalb él-aych*, قلب الخبز *qalb él-khobz*, *qalb dé-l-khobz*, بعد هذا الخبز *be'a'ah dé-'l-khobz*, لب *lobb*.

MIEL, عسل *aassel*.

— Rayon de Miel, شهد *chehed*, *chehd*, *chohd*, *chouhd*, شهد هذا العسل *chehed dé-'l-a'ssel*.

— Marchand de Miel, بقال *baqál*, سوقى *souqy*.

MIEN (pron. poss.), -y, لي *l-y*, بتوعى *betá'y*, متاعى *betou'y*, امتاعى *metá'y*, *ém-*

tá'-y, الذى لى *állazy l-y*, *élledy l-y*, الى لىلى *élly l-y*, الى لىلى *ly lyl-y*, ديالى *dyél-y*, *dyál-y* (en berbere و *ou*, يو *-you*, ينو *-ynou*).

— Ce sabre est le Mien, هدا السيڤ ديالى *hadá es-séyf dyél-y*.

— Celui-ci est le Mien, et celui-là est le tien, وذاك ليلك *dá lyl-y*, *ou-dák lyl-ak*.

MIETTES, فتات *fidát*, *fofát*.

MIEUX, احسن *áhssann*, خير *khéyr*, *khayr*.

MIGNON (adj.), لطيف *lattyf*.

MIGRAINE, شققه *chaqiqah* (en espagn. *xaqueca*), وجعة الراس *oudja'at ér-ráss* (V. MAL de tête).

— J'ai la Migraine, توجع راسى *toudja' ráss-y*, *touega' ráss-y*.

MIKNASSAH (tribu berbere), مكناسه *Miknássah*.

MILIEU, نص *nousf*, نصف *nouss*, وسط *ouest* (en berbere الماس *dlemmáss*).

— Au Milieu, فى الوسط *fy-'l-ouest*.

— Doigt du Milieu, الوسطى *él-ousty*, الصبع الوسطانى *és-saba'*, اذاض الماس *él-ouestány* (en berb. *ádádd dlemmáss*).

MILITAIRE (s.), عسكري *a'shery*.

— (adj.), متاع الحرب *metâ' el-harb*.

MILLE (nombre), ألف *êlf*, ألف، pl. آلاف *êldf*, الوف *oulouf*.

— (mesure géodésique), ميل *myt*, pl. أميال *âmyâl*.

— Mille un, ألف واحد *êlf ou-oudhed*.

— Mille deux, ألف واثنين *êlf ou-éthneyn*.

— Mille et cent, ألف وميه *êlf ou-myéh*.

— Mille deux cents, ألف وميتين، ميتين بعد لآلف *êlf ou-myéjunn* ميتين بعد لآلف *myttéyn ba'd êl-êlf*.

— Deux Mille, ألفين *âlfeyn*.

— Dix Mille, عشرة آلاف *a'chert-êldf*.

— Cent Mille, مية ألف *myét êlf*, كتره *hurrah*.

— D'ici là combien de Milles? من هنا الى هناك كم أميال *minn henâ ilâ henâk, kiam âmyâl?*

— Cette montagne est à trois Milles d'ici، هذا الجبل على ثلاثة أميال من هنا *hadâ êl-djebel a'lâ tselâtsét âmyâl minn henâ*.

MILLENAIRE، ألفي *âlfy*, fém. ألفيه *âlfyéh*, *âlfyah*.

MILLE-PIEDS (insecte), بومليه *bou-melyah*, زرع ميل *zergh-myl*.

MILLET، جاورس *djâdouress*.

MILLIARD، ألف روبات *êlf-rabouât* (m. à m. mille millions).

MILLION، ميليون *mylyoun*، ألف الاف *êlf-êlf*، ألف الاف *êlf-êldf* (m. à m. mille mille); روبة *rabouéh*, pl. روبات *rabouât*.

— Deux Millions، روبيتين *raboutéynn*.

— Trois Millions، ثلاثة روبات *thêlâthêt rabouât*.

MINARET، ميذنه *meydenéh*، ماذنه *mâdenéh*, pl. ماذن *mâdenn*; صومعه *souma'ah*, pl. صومعات *souma'ât*، منارة *soudmè'*; مندراه *mendréh*, pl. مناور *mendouer*.

MINCE، رفيع *rafy'a, refy'*، رقيق *raqyq, reqyq* (en berb. أرقيق *ér-qyq, âraqyq*, pl. أرقاقن *érqâqenn*).

— Il a été Mince، رقي *raqq*.

— Il a rendu Mince، رقق *raq-qaq*.

MINCEUR، رقاقه *riqâqah*.

MINE métallique، معدن *ma'a-denn*, pl. معادن *ma'âdenn*, mo'â-denn (en espagnol *almaden*).

— de guerre، لغوم *laghoum*.

MINÉRAL (adj.)، معدني *ma'a-*

dény, متاع المعدن *metâ' él-ma'a-denn.*

MINÉRALOGIE, علم المعادن *e'lm él-mo'ddenn.*

MINÉRALOGIQUE, متاع علم المعادن *metâ' e'lm él-mo'ddenn.*

MINEUR (plus petit), أصغر *dsghar*, دوني *douny.*

— (qui n'a pas l'âge de majorité), (Voyez ADOLESCENT, ORPHELIN).

— (qui creuse une mine), معادنجي *ma'âdendjy.*

— (de guerre), لغومي *laghoumy*, pl. لغوميه *laghoumyah.*

MINISTRE, وزير *ouezyr* (d'où vient *vizir*), pl. وزرا *ouezera.*

— Le premier Ministre, الوزير الاعظم *él-ouezyr él-d'azzem.*

— Je n'ai pu approcher du Ministre, ما قدرت شي اقرب للوزير *mâ qadart-chy âqreb li-'l-ouezyr.*

MINUIT, نصف الليل *noussf él-léyl*, نصف الليله *noussf él-leylah*, نص ليل *nouss-léyl* (en berbère

نصاف دڭيڭيڭ *ésguenn tytt*, ازكن ابط *n'ssâf deggydd).*

MINUTE, دقيقة *deqyqah*, *deqyqah*, pl. دقائق *deqdyq*; تقيقه *te-ayqah*, pl. تقايق *teqdyq*, *teqdyeq.*

— Deux Minutes, دقيقتين *deqayqtéyn*, تقيقتين *teqeyeqtyn.*

MIRACLE, آيه *dyéh*, *dyah*, pl. آيات *dyât* (Voyez MERVEILLE).

MIRACULEUX (Voy. MERVEILLEUX).

MIQUENEZ (v. d'Afr.), مكناسه *Miknâsséh*, *Maknâssah*, مكناسة *Meknâssét* *éz-zeytoun.*

MIROIR, مرآة *mirâh*, مرآة *merâh*, مرآيه *mirâyah*, *merâyah*, pl. مرآيات *merâyât*, امرى *âmry* (en berbère).

— Glace de Miroir, ماذا المرآيه *mâ dé-'l-mirâyah.*

MIS, محطوط *mahtout.*

Il a Mis, حظ *hatt.*

— Mets-lui la bride! الجمدة *él-djem-hou!* *élguem-ho!*

MISÉRABLE. (Voyez INFORTUNÉ, MALHEUREUX, PAUVRE).

MISÈRE (Voy. PAUVRETÉ, INFORTUNE, ALHEUR).

MISÉRICORDE, رحمة *rahméh*, *rahmah* (Voyez CLÉMENCE, COMPASSION).

— Que Dieu répande sur vous sa Miséricorde et ses bénédictions! اعلكم رحمة الله و بركانه *a'ley-kora rahmêt Allah ou-berekât-ho!*

MISÉRICORDIEUX, رحمان *râh-*

mán, رحمن *rahman* (V. CLÉMENT).

— Dieu est Miséricordieux pour ceux qui exercent la miséricorde,

الرحمين يرحمهم الرحمن *ér-rah-hémyn yrehm-houm ér-Rahmán*.

MISSION, ارسال *írsál*.

— Il lui a donné une Mission,

انفدة مرسولا *énfed-ho mersou-lánn*.

MISSIVE (V. LETTRE, MESSAGE).

MITE (ver des étoffes), عته

i'ttah, e'ttah.

— du blé, سوسا *soussah*.

— du papier et des livres, ارضه

érdáh.

MITIGÉ, ملين *moleyn* (Voyez ADOUCI).

Il a MITIGÉ (V. Il a ADOUCI).

MOBILE (adj.), حاريك *haryk*,

متحرك *moteharrek*.

MOBILITÉ, تحريك *tahryk*.

MODE, عاده *a'ádéh, a'ádah*.

— (t. de gramm.), صيغة *syghah*.

— Il est habillé à la Mode,

هو ملبس زي العاده الجارية *houe molebbess ziy él-a'ádéh él-djaryéh*.

MODÈLE, مثل *methl, metsl*, pl.

امثال *ámthál, émtsál* (Voyez CALIBRE).

MODÉRATION, اعتدال *i'tiddál*,

انصاف *ínsáf* (V. TEMPÉRANCE).

MODÉRÉ, معتدل *mo'tedel*.

Il a MODÉRÉ, دبر *dabbar, dab-ber* (Voyez Il a APAISÉ).

— Modère ta colère! ستن *sakkenn ghasb-ak*.

— J'ai Modéré mes paroles,

دبرت كلامي *dabbert kelám-y*.

MODERNE (Voyez NOUVEAU).

MODESTE, اديب *ádyb*, وقور *ouqour, oueqour*.

MODESTIE, ادب *ádeb*, وفار *oueqár*.

MODIQUE, يسير *yssyr, yessyr* (Voyez PETIT, MÉDIOCRE).

MOELLE, دهن ذا العظمه *dehen dé-l-a'ddemah*, مخ *moukh, mokkh*.

MOGREB (l'Afr. occidentale), المغرب *él-Moghreb, él-Maghreb*.

MOGREBIN, مغربي *moghreby, mogharby, maghreby*, pl. مغاربة *moghárbéh, moghárebah*.

MOHAMMED (n. pr.), (Voyez MAHOMET).

MOHARREM (premier mois de l'année lunaire des Musulmans), محرم *moharrem*, عاشور *a'áchour*, محرم عاشورة *a'áchourah*.

MOËZ (n. pr.), معز *Mo'ezz*.

MOI, أنا *áná, éná* (Voyez JE).

— (rég.), ني *-ny, y*.

— De Moi, لى *l-y* (en berbère *ou*, يو *you*, ينو *ynou*).

— A Moi, لى *l-y*, ليلي *lyt-y* (Voyez A).

— Moi-même (Voyez MÊME).

— Avec Moi (Voyez AVEC).

— C'est Moi, انا هو *énd houe*, *énd hou*.

— Dis moi! لى قل *qoul l-y!*

— Donne-Moi cela! اطينى هذا *d'tty-ny hadá!*

— Ce n'est pas Moi, انا ما هو شسى *má hou-chy énd*, ما ايش *má ány-ch*.

— Ce livre est à Moi, هذا الكتاب ليلي *hadá él-kitáb lyt-y*, ذا كتابي *dá kitáb-y*.

— Ceci est à Moi, laisse-le! هذا ديالى اتركه *hadá dyél-y, étrek-ho!* انة بتعى *khally dé éne-ho beta'-y!*

MOINDRE, اصغر *ásghar*.

MOINE, راهب *qassys*, قسيس *ráheb*, plur. رهبان *rehbán*; قص *qass*.

MOINEAU, صفور *a'sfour*, pl. عسافير *a'ssáfy*; برطال *bortál*, pl. براتل *borátel*; زرزور *zerzour*, pl. ازوش *zerázzer* (en berbère *zouz*), pl. تيزوشن *tyzouchenn*.

MOINS, اقل *áqall*.

— (excepté), لا غير *ghayr*, *éllá*.

— Au Moins, و الا *oué-éllá*, *ou-éllá*.

— Pour le Moins, بالقليل *bi-'l-qábyléh*, بالليل *bi-'l-qalyl*.

— Mets-y trois onces pour le Moins, حط فيه ثلاث وقيات بالليل *hott fy-hi tseláts ou-qyát bi-'l-qalyl*.

— Du plus au Moins, من الاكثر الى الاقل *minn él-ákthar élá él-áqal*.

— A Moins que, آلا ان *éllá énn*, *éllá-énn*.

— A Moins que je ne sois présent, انا ان كنت حاضر *éllá énn kont hádder*.

— En Moins de rien, بعد مضى زمان يسير *ba'ad maddey zemán yssyr*.

— En Moins d'une heure, فى اقل من ساعه *fy dqall minn sd'ah*.

MOIRE, طابى *táby* (d'où le fr. *tabis*).

MOIS, شهر *chahar*, pl. شهر *chehour*, *chouhour* (en berbère *ayour*, pl. ايرن *fyourenn*).

— Deux Mois, شهرين *chaharéyn*, *chaharayn*.

— Mois (flux menstruel), حايس *háydd*, pl. حايس *haouáydd*; عدر *o'dr*.

— Il va être absent pendant deux Mois, راح يغيب مدة شهرين *râh ygheyb meddét chaharéyn*.

MOISI, معين *ma'affenn*, mo'af-fenn, معفون *ma'afounn* (V. GATÉ).

Il a MOISI (v. n.), عفن *a'fann*.

MOISSURE, دبل *debl*, عفنه *a'fnah*, e'fnéh, معفسن *ma'fenn*, استعفان *tstī'fân* (V. CORRUPTION).

MOISSON, حصاد *hassádah*, *hassádéh*, حصاد *hessád*, *hissád*, *houssád*, حصاص *hassáss* (en berbere ثمغرة *temegrah*).

— Temps de la Moisson, وقت الحصاد *ouaqt dé-l-houssád*, *ouaqt dé-l-hissád*, وقت الحصاد *ouaqt él-hessád*, وقت حصاد القمح *ouaqt hassád él-qamèh*.

Il a MOISSONNÉ, حصد *hassad*, *hasséd*.

MOISSONNEUR, حصاد *hassád*, pl. حصادين *hassádyn*.

MOITE (Voyez HUMIDE).

MOITIÉ, نصف *nousf*, plur. انصاف *énsáf*; نص *nouss*.

— C'est plus d'à Moitié fait, *dâ ma'moul ákthar minn nousfe-ho*.

MOKATTAM (montagne d'Ég.), جبل مقطم *Guebel-Moqattam*.

MOKA (v. d'Arabie), العجا *él-Mokhá*.

MOL (Voyez MOU).

Dent MOLAIRE (Voyez DENT).

MOLESTÉ, منحوس *manhouss*.

Il a MOLESTÉ, نحس *nahass*.

MOLLEMENT, برخوة *be rekhaouah*, *be-rekhouéh*.

MOLLESSE, رخوة *rekhaouah*, *rekhouéh*.

MOLLET de la jambe, دهن ذا الساق *dehen dé-'s-sâq*, بطن ذا الساق *botn dé-'s-sâq* (V. GRAS).

MOMENT, دراجه *deređj*, *deráđjah*, *deráguéh* (en berbere ادقيمن *ddeqqymenn*, تسعت *tassa'ett*), (Voy. INSTANT).

MOMIE, موميه *moumyah*, plur. موم *moum*.

MON, متاعي *dyély*, متاعي *metá'y*, متاعي *meta'a-y*, بتاعي *beta'y*, بتاعي *émta'y* (en berbere او, يو, you, ينو, ynou).

— Mon ami, حبيبي *habyb-y*.

— Mon cher! يا خاي *yá khá-y!*

— Mon habit, لابس بتاعي *lous beta'y*, لابس امتاعي *lebs émta'-y*, لابسى *lebs-y*.

— Mon père, أبى *ábou-y* (en berbère بايو *báb-you*).

— Mon fils, ولدى *ébn-y*, *ouled-y* (en berbère مسيو *mess-you*).

— Mon esprit, روحى *rouh-y* (en berbère امنو *tneni-ou*).

— Mon œil, عيني *a'yn-y* (en berbère تيطيو *tsytt-you*).

MONARCHIE, ملك *moulk*, مملكة *memlekéh*, *memlikah*, pl. ممالك *memálek*; دولة *doulah*.

MONARQUE, ملك *melek*, pl. ملوك *moulouk*; سلطان *soultán*, pl. سلاطين *seláttyn*.

MONASTÈRE, دير *deyr*, *dayr*, *dyr*, pl. دوبر *dyour*, ديورة *dyourah*.

— de derviches, زاوية *záouyah*, *záouyéh*.

MONCEAU, كومه *kouméh*, *kaoumah*, *koumah* (Voy. AMAS).

— de ruines, تل *tall*, *tell*.

— Il a mis en un Monceau (Voyez Il a AMASSÉ).

MONDAIN, دنيوى *dounydouy*, دنيانى *dounyány*.

Le MONDE (l'univers), الدنيا *éd-dounyá*.

— (les gens), الناس *én-náss*.

— Les Français n'ont perdu que peu de Monde, الفرنساوية

ما انقتل منهم إلا القليل *él-Fransdouyéh má énqatel minnhoum éllá él-qalyl*.

MONDÉ, سنطوف *mandouf*.

Il a MONDÉ, نظف *naddaf*.

MONÉTAIRE, دراهمى *deráhemy*.

— Atelier Monétaire دارذالسكره *dár dé-'s-sekkah* (en italien *zecca*, d'où vient *sequin*), دار الضرب *dár éd-darb*).

MONNAIE, دراهم *deráhem*, فضة *qetta'*, فلوس *felouss*, قطع *faddah* (Voyez ARGENT).

— (lieu où on la fabrique), (Voyez Atelier Monétaire).

— fausse, دنس *dens*.

— Donne moi de la Monnaie d'une piastre! اعطني قطعات الريال *á'atty-ny qetta'át ér-ryál!*

— Je n'ai pas de Monnaie, ما عندى شى فلوس *má a'nd-y-chy felouss*.

— Je n'ai ni Monnaie, ni grosses pièces, ما فتى شى اما ريبال وأما قسطع *má fy-y-chy ámmá ryál, ou-ámmá qetta'*.

MONSIEUR, سيدى *syd-y*, سيور *senyour*, خواجه *khaouddjak*, موسى *khaouddguch*, *moussey*.

MONSTRE (prodige, chose étrange), عجب الطيبه *a'djeb ét-tu-by'ah* (V. MERVEILLE).

— (chose horrible), شى مفزع *chy mofezzi'*.

— (au figuré), (V. SCÉLÉRAT).

MONSTRUEUX (prodigieux), (V. MERVEILLEUX, ÉTRANGE).

— (difforme), مسيخ *messykh* (Voyez DIFFORME).

— (horrible), مفزع *mofezze'*, *mofezzi'* (Voyez HORRIBLE, ABO-MINABLE).

MONT, MONTAGNE, جبل *djebel*, *guebel*, pl. جبال *djebâl*, *guebâl* (en berbère ادرار *idrâr*, plur. ايدورار *ïdourâr*, *ïdourâr*).

— Mont-Atlas (Voyez ATLAS).

— Mont-Sinaï (Voyez SINA).

— Mont-Thabor (V. THABOR).

— Mont-Etna, جبل النار *djebel ên-nâr*, *guebel ên-nâr* (V. VOLCAN).

— Versant d'une Montagne, جنب الجبل *djânb êl-djebel*, *gânb êl-guebel*, pl. جنبات الجبل *djenâb êl-djebel*, *guenâb êl-guebel*.

— Le haut de la Montagne, عقبه *a'qbah*, رأس الجبل *râss êl-djebel*, *râss êl-guebel* (Voy. CÔME, SOMMET).

MONTAGNARD, جبلى *djebely*.

MONTANT d'un compte, قدر *qadr*, مبلغ *moballagh*.

— Tiens, voilà le Montant de tes gages, خد هذا قدر اجرتك *khod, hadd qadr âdjeret-ak*.

— Tu as reçu d'avance diverses sommes, dont le Montant est de cent francs, قبلت بعض الدراهم *qabell ba'd éd-derâhem*, يتطلع قدره لمعيقة فرنك *yetla' qadr-ho li-myét frank*.

MONTÉE, طلوع *telou'*, *toulou'*, صعود *sououd*, عقبه *a'qbah*.

Il a MONTÉ, Il est MONTÉ, طلع *tala'a*, سعد *sa'ad*.

— Il a Monté à cheval, ركب *rakab*, *rakeb*.

— Monte! اطلع *éllaa'!*

— à cheval! اركب *érkeb!*

MONTICULE, كديه *koudyah*, تل *tall*, *tell*.

MONTRE, ساعه *sá'ah*, منكله *menguelah*, مگانه *magânah*.

— As-tu une Montre? عندك ساعة? *d'nd-ak sá'at?*

— J'ai une Montre, mais elle ne va pas, عندى ساعة اما ماتمشى *a'nd-y sa'ât, amâd mâ tamchy*.

Il a MONTRÉ, ورى *ouarrâ*, *ouerrâ*, اورى *âourâ*, اورى *âourâ*, اورى *âourâ*, روى *raouâ*.

— (enseigné), (*Voyez ce mot*).

— Montre! اری *dry*! اوری *doury*!

وری *oury*! روی *raouy*! اروی *érouy*!

— Montre-moi! اورنی *douri-*

ny! اوری *douri-ly*! اوری *douri-*

lyl-y! اربی *dry-ny*! اوری *oury-ny*!

— Montre-moi la route!

السكة اربی *dry-ny és-sekkah*!

الطريق اوری *oury l-y ét-taryq*!

— Il s'est Montré (*V. Il a AP-
PARU*).

Il s'est MOQUÉ, ضحك *dahak*,
سحر علی *sakhar a'lü*.

MOQUERIE, استهزا *istihza*,
تسخیر *teskhyr*.

MORAL, اديب *adyb*.

La MORALE, الادب *él-ddeb*.

MORCEAU, بذعه *bidda'ah*,
قطع *qattu'ah*, *qetta'ah*, pl. قطع
qatta', *qattè'*, قطعات *qetta'ât*;
قطع *qitta'*, *qatta'*.

— Viande coupée en Morceaux,
لحم مقصوص طروف طروف *lahm*
maqsouss terouf-terouf (*V. HACHIS*).

MORDU, معضوض *ma'ddoudd*.

Il a MORDU, عَض *a'add*.

MORE (*Voyez MAURE*).

La MORÉE (contrée de Grèce),
المورة *él-Mourah*.

MORELLE des jardins, بو مقينه,
bou-moqnyah.

MORFIL, ناب فيل *náb-fyl* (*Voy.*
IVOIRE).

MORIBOND, مايت *máyt*, *méyt*.

MORRUE (*Voyez MORUE*)

MOROSE, مغير *moughayyar*.

MORS de la bride, لجام *lodjam*.

MORSURE, عَض *e'dd*, *i'dd*.

MORT (adj.), ميت *myt*, ميت
meyyt, متوفى *metoueffy*.

— Il y a eu parmi eux beaucoup
de Morts et de blessés, وقعت
بينهم جراحات و اموات كثيرة
*ouaqa't bayn-houm djerdhât ou-
âmoudt kethyréh*.

La MORT, الموت *él-mout*, *él-
maout*, pl. اموات *âmoudt*.

— Mort précoce, تصيف العمر
teqsyf él-a'mr, انقصاص *tnqissâf*.

Il est MORT, مات *mât*, توفي
toueffü, *toueffey*.

— Son père et sa mère sont
Morts, اموه و امه ماتوا *âbou-h*
oua-âmm-hou mâtoû.

— Il est Mort jeune, انقصف عمره
ênqassaf a'mr-ho.

— Il Mourra jeune, ينقصف عمره
yenqesséf a'mr-ho.

— Dieu te fasse Mourir jeune!
الله ينقصف عمرك *Allah yenqes-
saf a'mr-ak*

MORTE-PAYE, متقاعد *mote-
qd'ed.*

MORTIER en bronze (pour piler),
هاون *hdoun*, pl. هواوين *houdouyn.*

- de marbre, مهراس الرخام
mehráss él-rakhám, pl. مہارس
meháris él-rakhám;
مہراز الرخام *mehráz él-r-
rakhám.*

- à bombes, مهراس *mehráss*,
امراز *mehraz*, ماون *mdoun*, اموان
dmouán.

- pour bâtir, مونه *mounah.*

- de sable, بغلى *baghly.*

- de terre, طين *tyñ.*

MORUE, باقلاو *baqláou* (vieux
français *baquillau*).

MORVE, مخاط *mokhátt*, خونونه
khanounah, *khanounéh.*

MORVEUX, مخيط *mokhytt*, امخط
dinkhatt.

MORVIÈDRE (v. d'Espagne),
مرباطر *Morbáttir*, مرباطر *Morbéttar* مريبتر

MOSAÏQUE (s.), شغل ابلق *choghí
ébláq*, فسيفسا *fessyfassá.*

MOSCOVIE, بلد مسقو *beled Mos-
gou.*

MOSCOVITE, مسقوى *mosqouy.*

MOSQUÉE, جامع *djámi'*, *djá-
ma'*, *djámè'*, مسجد *mesdjyd*,
مسقوى *mesguyd*, pl. مساجيد *mesádjyd.*

MOSTAGANEM (v. d'Afrique),
مستغانم *Mosteghánem.*

MOSTANSER (n. pr.), المستنصر
él-Mostanser.

MOT, كلمه *kelmah*, *kelméh*, *kil-
méh*, pl. كلمات *kelmát*, كلام *ke-
lám*; لفظه *lafdah*, *lafzah.*

- Mot à Mot, كلمه بكلمه *kil-
mah bi-kilmah*, *kelméh be-kelméh.*

MOTEUR, حراك *harrák.*

- L'honneur est notre Moteur,
يلتزنا *én-námoussyelezzend.*

MOTIF, سبب *sebeb*, pl. اسباب
ásbáb, *ésbáb.*

- Que l'intérêt ne soit pas le
Motif de vos actions! ما يكن شى
لفعالكم سبب الطمع
*má yekon-chy li-fa'l-koum sebeb.
ét-tema'.*

MOTOUAKKEL (n. pr.), المتوكل
él-Motouakkel.

MOU (adj.), ليين *leyen*, افنتى
éfty, رطب *retteb*, سهل *sehel*,
يسهل *rettyb* (en berbère *يسهل
yessehal*, pl. سهلان *sahlán*).

- Il a été Mou, رطب *rattab.*

- Il a rendu Mou (*Voyez Il a
AMOLLI*).

- (poumons d'animal), فشا
feshé, ربه *ryah*, *ryéh.*

MOUCHE, دبانہ *debbánéh*, *deb-*

bánah, pl. دبّان *debbán*, *dobbán*;
 دبّاب *doubáb*, *dibáb* (en berbère
 ايزين *izyn*, pl. ايزان *izán*).

— cantharide, دبّانه ذا الهند
debbánah dé-'l-Hend (mot à mot
 mouche de l'Inde).

— à miel (*Voyez* ABEILLE).

Il s'est MOUCHÉ, مخط *makhatt*.

MOUCHERON, برغشه *berghechah*,

بق *baqq* (*Voyez* COUSIN).

MOUCHETTES, مقص ذا الشمع
miqass dé-s-chemaa, مقص الشمع
moqass és-chema'.

MOUCHOIR, محرمة *mohareméh*,
 pl. محارم *mohárem*; محارمه
mohá-ramah, *moháreméh*, pl. محارمات
moháremát (en berbère تمحرمت
timeharmét, pl. تمحرمين
timeharmyn).

MOUETTE, بو عميرة *bou-o'mey-rah*,
 طليط *toulyytt*.

MOUFFLE (*Voy.* POULIE).

MOUILLÉ, مبلول *mabloul*,
 مفزّك *moufézzig* (*Voy.* HUMIDE).

Il a MOUILLÉ, بل *bell*.

— (t. de marine), رسا *ressá*.

— Tu Mouilleras devant la côte
 d'Oran, فرسي قدام چالی وهران
tersy qoudám tchály Ouahrán.

— Il a été Mouillé (d'un liquide),

انبل *énbell*, تبلل *tebell*.

MOULE (*Voyez* MODÈLE).

MOULIN, طاحونه *táounah*,
 تحونه *tahounah*, طحون *tahoun*,
 تحون *tahoun*, رحا *rihá*, *rahá*,
 راحة *raháh* (en berbère تيسيرة
tyssyr, pl. تيسير *tyssyr*).

— à vent, طاحونه بالريح *tá-
 hounah be-'r-ryh*.

— à bras, راحة بالدرع *raháh
 be-'d-derá'a*.

— à eau, ناعورة ذا الماء *ndourah
 dé-'l-má* (en espagnol *noría*).

Il a MOULU (*Voy.* Il a BROYÉ).

MOURANT (*Voyez* MORIBOND).

MOUSQUET, MOUSQUETON, تبايح
toubándj, بنديقه *bendoqyéh*, *ben-
 doqyah* (*Voyez* FUSIL).

MOUSSE (plante), أشنه *échenah*,
 إشنه *échnéh*, تيجنجر *tedjendjyr*.

— (écume), رغوة *raghaouah*,
 رغاوه *raghaouéh* (*Voyez* ÉCUME).

Il a MOUSSÉ, رغي *raghá*, *rag-
 ghey* (*Voy.* Il a ECUMÉ).

MOUSSELINE, خاصه *kháss ih*,
 كحاش *khásséh*, شاش *chách*.

MOUSTACHE, شنب *cheneb*,
 شارب *chareb*, pl. شوارب *chaouá-
 reb*, *chaouárb*; عصافير *a'ssáfyfyr* (en
 berbère شلائم *chelághem*).

MOUSTIQUAIRE, ناموسية *namou-
 syéh*, *namousyah*.

MOUSTIQUE (*Voyez* COUSIN).

MOUTARDE, خردل *khardel*.

MOUÏTON, خروف حولي *haouty*, خروف *kharouf*, كباش *kabch*, pl. كباش *kebâch*; غنام *ghanâm*, غنامي *ghanemy*, ضاني *dâny* (en berbère) اقلواش *âqlouâch*, pl. ايقلواش *ty-qloudchenn*.

— Viande de Mouton, ضاني *dâny*, لحم ذا الغنمي *lahm dê-'l-ghanemy*, لحم الضاني *laham êd-dâny*.

MOÏTURE, تطحين *tahn*, تطحين *tettahyn* (V. BROYEMENT).

MOUVEMENT, حركة *harakah*, تحريك *tahryk*.

MOYEN, سبه *sebeh*, طريق *târyq*.

— Par le Moyen de, بوجب *be-moudjeb* (V. Par l'ENTREMISE).

MOÏSE (n. pr.), موسى *Moussü*.

Il a MU, حرک *harak*.

— Il s'est Mu, تحرك *teharrah*.

MUET, اخراس *âkhrâss*, اخراس *âkhrass*, pl. خراسان *khersân*; زيزون *zeyzoun*, أبکم *âbkem*, أبکم *âbkam*, plur. بکم *bekm* (en berbère) اڭوگام *âgougâm*, pl. اڭوگامن *âygougâmenn*.

— Il a été Muet, خراس *kharass*, بکم *bakam*.

MUFFLE, خنوفه *khanfoufah*.

MUGE (poisson), کھیلہ *koheylah*, کھیلہ *koheylah*.

Il a MUGI, جار *djâr, gâr*.

MULATRE, خمري *khomry*, سئم *sém*, خمريه *khomryah*.

MULE, بغله *baghlah*, باغلاه *baghalah*, باغله *baghléh*, pl. بغلات *baghlât*, باغلاهت *baghalât* (en berbère) تاسردونت *tâs-serdount*, pl. تيسرداين *tysserdâtyñ*.

MULET, بغل *baghl*, باغال *baghal*, pl. بغال *baghâl*, ابغال *âbghâl*, ابغال *âbghâl* (en berbère) اسردون *âsserdoun*, pl. ايسرداين *tyscrdâtyñ*.

— Chargez vos Mulets ! حملوا ابغالکم *hammelou âbghâl-koum* !

MULTIPLICATION, تکثير *tekthyr*, تکثير *teksyr*, ضرب *darb*.

Il a MULTIPLIÉ, کثر *kathar*.

MULTITUDE, کثرة *kethrêh*, کثرة *kothrah*, کثرة *kothrêh*.

MUNITIONS, ذخيرة *dekhyrah*, ذخيرة *dekhyrât*, pl. ذخيرات *dekhyrât*.

— de bouche, اقامه *iqâmêh*, اقامات *iqâmât*, pl. اقامات *iqâmât*.

— de guerre, جبخانه *djebkhânêh*, جبخانه *djebkhânât*, pl. جبخانهات *djebkhânât*.

MUPHTI, مفتي *moufity*.

MUR, MURAILLE, حائط *haytt*, حائط *hayttân*, pl. حائط *haytt*, سور *sour*, سور *saur*, pl. اموار *âs-souâr*.

— Vieux Mur, دم ردم *redem*, pl. ردم *rodoum*.

MUR (mâri), مشتوى *mechtouy*, مستوى *mestouy*, ناضج *nâddedj*.

MURAD (n. pr.), مراد *Mourâd*.

MURE, توتة *toutah*, pl. توت *tout*.

— rouge, توت الاحمر *tout el-dhmar*.

— blanche, توت الابيض *tout el-dbyadd*.

Il a MURÉ, حوط *haouatt*.

Il a MURI, اشتوى *échtouey*, ناضج *naddadj*, *naddag*.

MURIER, شجرة ذا التوت *che-djerah dé-'t-tout*, شجرة التوت *chaguerét el-tout*, شجرة ذا التوت *sadjerah dé-'t-tout*.

MURMURE, تمر ميسر *temermyr*, هدر *heder*, *hedr*.

Il a MURMURÉ, مرمر *mermer*, هدر *hadar*, *heder*.

MUSC, مشك *mesk*, مشك *mechk*, *mouchk*.

MUSCADE, العجوز الطيب *el-djouz el-tayeb*, *el-gouz el-tayeb*, كوز الطيب *gueouz dé-'t-teyb*.

MUSCAT (raisin), عنب المسكى *a'yneb el-mesky*.

MUSCLE (Voyez NERF).

MUSICIEN, عواد *a'oudd*.

— (chanteur), (V. ce mot).

— (joueur d'instrument), (Voy. INSTRUMENT).

MUSIQUE, موسيقه *moussyqah*, الة *alah*, *aléh*, علم التغمى *i'lm ét-teghanny*.

MUSTAFA (n. pr.), مصطفى *Moustafü*, *Moustafey*.

MUSULMAN, مسلم *mouslym*, مسلم *mouslem*, pl. مسلمين *mouslemyn*; مومن *moumenn*, pl. مومنين *moumenyn*.

— Les Musulmans, اهل الاسلام *dhl el-islâm*.

MUTATION (Voyez CHANGE).

MUTILATION, تقطيع *teqty'*, تفسيد *tefsyd*.

MUTILÉ, مقطوع *maqtou'*, مفسد *mofessed*.

Il a MUTILÉ, قطع *qatta'a*, فسد *fassad*, *fessed*.

MUTIN (Voy. REBELLE).

MUTUEL (Voyez RÉCIPROQUE).

MUTUELLEMENT (Voyez RÉCIPROQUEMENT).

MYRRHE, مر *mour*.

MYRTE, اس *ds*, ربحان *ry-hân*, *rayhân*.

MYRY (Voyez IMPÔT).

MYSTÈRE, MYSTÉRIEUX (Voyez SECRET).

N

N, cette consonne de l'alphabet français correspond entièrement au *noun* (ن), quatorzième lettre de l'ancien alphabet des Arabes, vingt-cinquième de leur alphabet moderne, et dix-septième de celui des moghrebins, نون *noun*.

NABOT (*Voyez NAIN*).

NABUCHODONOSOR (n. propre), بختنصر *Bakhtenessar*.

NACELLE, صندال *sendâl*, pl. صنادل *sendâdel* (*Voy. CANOT*).

NACRE de perle, صدف *sadaf*, pl. اصداق *âsdâf*.

NAGE (subst.), (*V. NATATION*).

— A la Nage, بالعوم *bi-'l-oum*.

Il a **NAGE**, عام *u'âm*, عم *a'mm*,

سباح *sabah*, استلذ *êteled*.

— Il **Nagera**, يعوم *yeu'oum*, *ya'oum*.

NAGEOIRE, جوانسح *djouânèh*, *gouânèh*.

NAGEUR, عوام *a'ououâm*.

NAYL (trib. del'Atlas), ولاد نايل *Oulâd-Nâyl*.

NAIN, قمبرور *qambour*, plur. قمبرورين *qambouryn*; وشفون *ouche-soun* (en berbere وزيل *ouezzyl*, pl. ايوزلان *tyouezlân*).

NAISSANCE, ميلاد *oulâdèh*, ولادة *mylâd*, مولود *mouloud*, ولاد *ouilâd*, تولود *teouelloud*, مولد *moulad*, *mouled*, توليد *toulyd*.

— Le jour de la Naissance du Prophète, ميلاد النبي *mylâd ên-Naby*.

NAPHTÉ, نفت *nâft*.

NAPLOUSE (v. de Syrie), نابلوس *Nâblouss*, *Nâboulouss*.

NAPPE de table, ملايه *meldyah*, *meldyèh*, pl. ملايات *meldâyât*.

NARCISSE, نرجس *nardjiss*, *nerdjess*, نسرري *nesry*, الورد الابيض *el-ouerd el-âbyaadd*.

— jaune, حنزق *hanzaq*, بنزق *banzaq*.

NARD, ناردين *nârdyn*.

NARINE, منخر *monkhar*, plur. مناخر *menâkher* (*Voyez NEZ*).

NARRATEUR, حكواتي *hikdouats*, pl. حكواتيه *hikdouetyèh*; راوي *rdouy*.

NARRATION, *حكى heky (Voyez HISTOIRE, HISTORIETTE).*

Il a NARRÉ, *حكا haká, خص khass, وصنى ouassaf (Voyez Il a RACONTÉ).*

NASILLARD, *اخن akhann.*

Il a NASILLÉ, *ختمم khamkham.*

Pays NATAL, *بلد التوليد beled ét-touelyd.*

— J'aime mon pays Natal, *نحب البلد التي تولدت فيه ne-hobb ét-beled ély tonelldt fy-ki.*

NATATION, *سوم a'oum, ou'oum.*

NATION, *ملة millah, mellah, pl. ملاث mellát; أمه ómmeh, ómmah, pl. أم amam; فيه fyéh, fyah, pl. فيات fyát.*

NATIONAL, *متاع الامه maté' ét-ómmah, بلدى beledy.*

NATIVITÉ (Voyez NAISSANCE).

NATOLIE (Asie mineure), *انادول Anadol.*

NATROUN, *ناطرون nditroun, نظرون natroun.*

— Lac de Natroun (en Egypte), *بركة نظرون birkét-Natroun.*

NATTE de sparterie, *حصرة hasserah, حصيرة hassyrah, pl. حصرا hosra, حصير hassyr, hassayr (en b. تهرتيلت teghertyll, تهرتيل ta-guertyl, pl. تهرتيل tyguertyd).*

— Il dort sur la natte, *هو نايم على الحصير houe nâym a'lâ ét-hassyr (c.-à-d. il est pauvre).*

— Fabricant de Nattes, *حصار hassâr, pl. حصارين hassâryn.*

NATURALISTE, *طبعي taba'yy.*

NATURE, *طبيعي tebya'yéh, te-bya'yah.*

NATUREL (subt.), *طبع toba', teba' (V. NATURE, CARACTÈRE).*

— (adj.), *طبيعي tabya'yy, طبيعي teba'yy.*

— La liberté de langage est Naturelle à l'homme, *حرته اللسان هي طبيعته الانسان haryét ét-lissân hye tabya'yyét ét-énsân.*

— Fils Naturel (V. ILLÉGITIME).

— Parties Naturelles de l'Homme (Voyez VERGE, TESTICULES).

— de la femme (Voy. VAGIN, VULVE, MATRICE, PARTIE).

NAUFRAGE, *تكسير teksyr, انكسار inkissâr, غرق gharq.*

— Il a fait Naufrage, *تكسر te-kasser.*

Combat NAVAL, *حرب في البحر harb fi-'l-baħar.*

NAVET, *لفت left, toft,*

المحفور. *El-left él-mahfour.*

NAVETIE de tisserand, مقوق *maqouq*, نزق *nezq.*

NAVIGABLE, سهل السفر *schel és-sefr.*

— Ce détroit est partout Navigable, هذا البوغاز سفرة يسهل كده *hadá él-lougház sefr-ho yessehel koll-hou.*

NAVIGATION, سفر بالبحر *safr bi-'l-bahar.*

Il a NAVIGUÉ, سفر بالبحر *sáfar bi-'l-bahar*, سفر *sáfer.*

NAVIRE, مركب *merkeb*, plur. مرآكب *merákeb*; سفينة *sefynah*, شقفة *chiquf, cheqof, cheqef* (d'où le fr. *esquif*), pl. شقوف *cheqouf* (en berbere شقفة *cheqaf*, plur. شقوف *cheqouf*), (V. VAISSEAU).

— Navire à deux mâts, شطيه *chittyah*, بطاش *chayttyah*, *battách* (d'où le fr. *patache*).

— marchand, شقف بازرگان *cheqef bázergán.*

NAYL (tribu d'Afr.), ولاد نايل *Oulán-Náyl.*

NAZARETH (bourg. de Syrie), ناصرة *Nássurah*, ناصرة *Nassoreh.*

NE (part. nég.), (V. NON).

— Je Ne veux pas, ما باريدشى *má býryd-chy*, ما ااحب شى *má áhobb-chy.*

— Je Ne sais pas, ما اعرفشى *má d'raf-c'ly*, ما بعرفشى *má ba'-raf-chy.*

— Ne le fais pas! ما تعمله شى *má ta'mel-hou-chy!*

— Il N'a que cela, له بس هذا *le-ho bess hadá.*

Il est NÉ, ولد *ouled*, تولد *touled*, ازداد *deзад*, ازداد *ézdád.*

NÉANMOINS (V. CEPENDANT).

NÉANT, لاشى *lá-chy.*

— Il a réduit au Néant, هلك *hallak*, *hellak* (Voy. Il a ANÉANTI).

NÉBULEUX, متعيم *mogheyem.*

NÉCESSAIRE, لازم *lázem.*

— Il a été Nécessaire, لازم *la-zam*, *lezem* (Voyez Il a FALLU).

NÉCESSAIREMENT, بلزوم *be-lazom*, باللزوم *bi-'l-luzoum*, لازم *lázem.*

NÉCESSITE (Voyez BESOIN).

NÉCROMANCIEN (V. MAGICIEN).

NEDJD (province de l'Arabie), النجد *én-Nedj*, *én-Negd.*

NEF d'église ou de mosquée, بلاط *beláttah*, pl. بلاطات *be-kollát.*

NÉGATIF, منكرى *monkery.*

NÉGATION, انكار *nokrah*, انكار *inkár.*

Il a NÉGLIGÉ, غفل *ghofal*, عطل *a'tat*, فرط *éstehezá*, استهزا *serotá.*

NEGLIGENCE, اغفال *ighfâl*, غفله *ghafelh*.

NÉGLIGENT, اغفال *ghâfel*, غفلان *ghafelân*.

NÉGOCE (Voyez COMMERCE).

NÉgociANT, تاجير *tâdjyr*, تاجير *tâgyr*, (Voyez COMMERÇANT, MARCHAND).

Il a NÉgocIÉ, تاجر *tadjer* (Voy. Il a COMMERCE).

NÈGRE, أسود *âssouad*, plur. سودان *soudân*; وصيبي *oussyf*, pl. وصفان *oussefân*; عبد *a'bd* (en berbère اقلي *âqly*).

NÈGRESSE, سودا *soudâ*, خادمة *khâdeméh*, pl. خدم *khedem*, *khedom* (en berbère تقلتيت *taqlyt*).

NEIGE, ثلج *tseldj*, *theldj*, *thelg*, *thildj* (en berb. ادفل *âdfl*, *âdfe*).

— Blanc comme Neige, ابيض زي الثلج *âbyadd zay ét-tseldj*.

Il a NEIGÉ, ثلج *thaladj*, *thalag*, *tsaladj*.

NÉNUFAR blanc, نوفر *neoufar*, نيلوفر *nyloufar*.

— bleu, بشنين *bachnyn*.

NERF, عروق *eu'rouq*, pl. عروق *ou'rouq*; عرقوب *a'rroub*, عصب *a'sbah*, pl. عصب *eu'sb* (en berbère از *âzâr*, pl. ايزوران *îzourân*).

— L'excès du vin affaiblit les Nerfs du corps, كثرة النبيذ *katrèt*

ترخي عصب الجسم *katrèt êz-nebyd terkhy eu'sb ét-djessem*.

NERVEUX, معصوب *ma'ssoub*.

NET, نظيف *naddyf*, نظيف *naddyf*, صافي *sâfy*.

NETTOYÉ, منظوف *mandouf* (Voyez LAVÉ).

Il a NETTOYÉ, مسح *messéh*, نضف *naddaf*, *neddef*, نظى *naqqû* (Voyez Il a LAVÉ).

NETTOYAGE, NETTOIEMENT, تنقيه *temsyh*, مسح *meshh*, *tanqyah* (Voy. LAVAGE)

NEUF (nouveau), (V. ce mot).

— (nombre), تسعة *tessa'h*, *tes-sa'ah*, تسع *tessa'*, تسعد *tessou'd* (en berb. تزعو *teza'ou*, دزع *deza*).

— Neuf à Neuf, نساع تساع *tasâa' tasâa'*.

— Neuf cents, تسع مائة *tesa'mâyeh*, تسعمية *tesu'myéh*.

— Neuf mille, تسعة آلاف *tesa'sa't-êlâf*.

— Neuf dixièmes, تسع اعشار *tesa' da'châr*, تسع عشور *tesa' ou-chour*.

NEUVIÈME, ناسع *tâsse'*, *tâsse'u'*, fém. ناسعة *tâssa'h*.

— Un Neuvième, تسع *tousea'*.

NEVEU, حفيد *hafyd*, plur. حفادان *hafâdân*; ابن اخو *êbn*

dkhou (m. à m. fils du frère), (en berbère *ميس اغنا myss-ighnâ*); (en berbère *ابن اخت ébn ôkht* (fils de la sœur), (en berbère *ميس بوولتمه myss bououeltemah*).

NEZ, منخار *mañâkhyr*, منخار *mounkhâr*, منخار *minkhâr*, منخار *menakher*, pl. مناخير *mandâkher*; أنف *ênf*, pl. أناف *ânâf. ênâf*; نيف *nyf*; خشام *khâchem*, pl. خشام *khechâm* (en berb. تنزرت *tanzart*, pl. انزارن *ênzârenn*; خنفور *khonfour*).

Ni, لا *lâ*, ولا *ou-lâ*, *oue-lâ*.

— Ni grand, Ni petit, كبير ولا صغير *lâ kelyr, ou-lâ soughéjr*.

— Ni bien, Ni mal, لاخير ولا شر *lâ khey, oue-lâ cherr*.

NIAIS, قليل النيه *qalyt ên-nyêh* (*Voy. IMBÉCILE, NIGAUD*).

NIAISERIE (*V. IMBÉCILLITÉ*).

Il s'est NICHÉ (*V. Il a fait un Nid*).

NID, عش *ou'sch*, pl. عشوش *ou'chouch*.

— Il a fait un Nid, عشش *a'chach*, حشش *hachich*.

NIÈCE, حفيده *hafy dah*, pl. بنت أخو *hafy dât*; بنت أخو *bent ãkhou* (m. à m. fille du frère), (en berb. *ميس اغنا ãyless-ighnâ*); بنت أخت *bent-ôkht* (fille de la

sœur); (en berbère *ميس بوولتمه ãylyss bououeltemah*).

NIE, منكور *mankour*.

Il a NIE, نكور *nakar*.

NIGAUD, قليل الحدقه *qalyt êl-hidqah*, قليل الشتار *qalyt ês-chetârah* (*Voyez NIAIS*).

NIL (fl.), نيل *Nyl*, بحر النيل *tahar ên-Nyl*, بحر *bahar*.

— La crue du Nil a été complète, وانا النيل *ouâfû ên-Nyl*, وافيًا النيل كان وافيًا *ên-Nyl kân ouâfyânn*, وافيًا البحر *ouâfû êl-bahar*.

NISAN (*Voyez NYSAN*).

NITRE, نطرون *nattroun*, ماء ذا البارود *milh dê-'l-bâroud*.

NIZLAH (ville d'Afr.), النزله *ên-Nizlah*.

NOBLE, شريف *cheryf*, plur. شرفا *chorfâ, chorefâ*.

— Le plus Noble des hommes est celui qui est utile aux hommes, اشرف الناس من ينفع الناس *âcherâf ên-nâs men yensu' ên-nâs*.

NOBLESSE, شرف *chouf, cheryf*.

NOCE, عرس *ou'rss, ou'rouss, e'ress, eu'ress, eu'rs*, pl. عرسات *ou'roussât, eu'ressât* (en berbère *ثمغارا themghârâ*).

NOCTURNE, ليلي *leylyy*.

NOÉ (n. pr.), نوح *Nouh, Nouah*.
 NŒUD, عقد *a'qd, a'qod*, عقل *eu'qdah*, pl. عقد *ou'qd, ou'qoud* (en berbère *ثيرسي thyersy*).

NOIR, أسود *ásouad, ésoued*, fém. سودا *soudá*; أكحل *ákehal, ékehal, ákehel*, كحل *kahal*, fém. كحلة *kahlah* (en berbère أبركان *áberkán*), تبركنت *dábrikán*, fém. تبركنت *tebrikent*).

— Le Noir des yeux (V. YEUX).

NOIRATRE, متسود *ásmar, ásmoued*, متكحل *motkehel*.

NOIRCEUR, سواده *souddéh, souddah*, كحول *kohoulah*.

Il a NOIRCI (v. a.), سواد *saouad*, كحل *kahhal*.

— (v. n.), أسود *éssouadd*, أكحل *ékehall*.

NOISETIER, شجرة البندق *chadjerat él-bendoq, chaguerét él-bendoq*, شجرة ذا البندق *chadjerah dé-'l-bendoq*, شجرة البندق *sedjerat él-bendoq*.

NOISETTE, بندق *bendoq*.

NOIX, جوزة *djouzah, gouzah*, جوز *djouz, gouz*, pl. اجواز *édjouáz, égouáz*; كوز *gueouz, gouz*, كركاع *guerád'a*.

— muscade, الجوز الطيب *él-djouz ét-táyib, él-gouz ét-tayeb*,

كوز ذا الطيب *gueouz dé-'z-teyb*, جوز طيب *djouz teyyb*.
 — de galle, عصفه *a'asfah*, pl. عصف *a'asf* (Voyez GALLE).

NOLIS, نولون *nouloun*.

NOM, اسم *ism, ésm, éssem*, pl. اسما *ésmá, ássámy* (en berbère اسم *ism*, pl. اسمان *ismáouenn*).
 — Au Nom, بسم *bi-sm*, باسم *be-ism*.

— Au Nom de Dieu, بسم الله *bi-sm Illah*.

— Quel est ton nom ? كيف اسمك *kyf ism-ak?*
 اسمك ايض *éy-ch ism-ak?*

Arabes NOMADES, عربان *ou'r-bán* (V. BÉDOUIN).

NOMBRE, عدد *a'aded*, pl. أعداد *é'aded*.

— Ils nous ont accablés par le Nombre, تكاثروا علينا *tekátheroú a'lay-ná*.

— En petit Nombre, قليل *quyíl*.

Il a NOMBRE (V. Il a CALCULÉ).

NOMBREUX, كثير *kethyr, ketsyr*, fém. كثيرة *kethyréh, ketsyr-rah*; عدد *a'dded*, عديد *a'dyd*.

NOMBILL, سرة *sorrah, serrah*, pl. سرات *sorrát* (en berbère تيمط *tsymett*, pl. تيمطن *tsimittim*; تيجبوت *tedja'bout*).

NOMMÉ, مسمى *mossemtyr*.

NOMINATION, تسميه *tesmyeh*,
tesmyah.

Il a **NOMMÉ**, سما *semmd*.

— Comment Nommes-tu ceci?
هذا كيف تسمي *kyf tessemme*
nadd? دى كيف تسمي *kyef tes-*
semmy dy?

— Comment le Nommes-tu?
كيف اسمُه *kyef* اسمُه
ism-hou? اسمُه *ism-hou*?

— Je me Nomme Joseph,
اسمى يوسف *ism-y Youssouf*.

NON, لا *lá*, ما *má*, لم *lam*,
لا لا *lá-lá* (en b. واه *uádh*, اوهر *ouer*).

— Ne dis pas Non! ما تقول لا
má teqoul lá!

— Viendras - tu ou Non?
تجي اولم تجي *tejy ou lam te-*
dy.

— Non je ne boirai pas,
لا ما نشرشنى *lá má necherob-chy*.

— Sa bouche est celle d'un
honnête homme, où le oui est le
oui et le non est le non, لم رقت
الصالح عندة ايوا نعم ولا لا
le-ho foumm és-sáleh, a'nd-ho éroud
na'am ou-lá lá.

NONANTE (V. QUATRE-VINGT-
NE).

NONCHALANCE (Voyez NÉGLI-
GENCE, PARESSE).

NONCHALANT (V. NÉGLIGENT).
NONOBTANT, ولو كان *ou-low-*
kán.

NOPAL (arbuste), صبر *sabar*,
شجر الناصر *chadjar én-nassár*,
سجرة كرموس ذا النصرى
hermous dé-'n-nassará (m. à m.
figuier des chrétiens).

NORADIN (n. pr.), (Voy. NOU-
REDDIN).

NORD, شمال *chemál*, بحرى
bahry, جوف *djouf*.

— Vent du Nord, جرج *djeredj*,
djeredj, gerg, شمالي *chemály*.

— du Nord-ouest, سمارى
semdouy, *semdouy*.

— du Nord-est, شرقى مجرج
cherqy medjerredj, *charqy moudjer-*
redj.

NOS (pr. poss.), (Voy. NOTRE).

— Nos livres, كتب متاعنا
koutoub metá'-ná, كتبنا *koutoub-ná*.

— Nos ames, انفوسنا *anfous-ná*.

NOTAIRE, شاهد عداله *chahed*
a'dálah, pl. شواهد عداله *choudhid*
a'dálah; عادل *a'ádel*.

NOTE, علامه *a'láméh*, *a'lamah*.

Il a **NOTE**, اعلم *a'alam*, رسم
ressam, *ressam*.

NOTIFICATION, اعلام *l'lam*.

Il a **NOTIFIÉ**, علم *a'llam*, أخبر
akhbar, استخبر *éstakhbar*.

NOTRE. نا -*nd*, لينا *lé-nd*, ديالنا *dyél-nd*, متاعنا *beld'-nd*, بتاعنا *metá'-nd*, بتوعنا *betou'-nd* (en berbere نوكني *noukny*).

— Notre père, ابونا *ábou-nd*.

— Notre mère, امنا *omme-nd*.

— Notre maison, دارنا *dár-nd*, بيتنا *béyt-nd*.

— Notre armée, عسكرنا *a'as-ker-nd*.

— Voilà votre porte, et voici la Nôtre, ذاك بابكم وده بابنا *dak bab-koum, ou-déh bab-nd*.

— Votre ennemi est le Nôtre, عدوكم عدونا *a'dou-koum a'dou-nd*.

NOUAYL (tribu d'Afrique), بني نوائل *Beny-Noouáyl*.

NOUE, معقود *ma'aqoud*.

Il a NOUÉ, عقد *a'aqad, a'qed*.

— Il Nouera, يعقد *ya'qod, ya'qed*.

NOUEUX, كثير العقد *ketsyr él-ou'qoud, kethyr él-ou'qd*.

NOUREDDIN (n. pr.), نور الدين *Nour-éd-dyn*.

Il a NOURRI, قات *qátt*, طعم *ta'am*.

— Il Nourrira, يقوت *yqoutt*, يطعم *yttá'am*.

NOURRICE, دايه *dáyah, dáyéh*,

ديه *dyah, dyéh, dayah, dayéh*,

رطعه *reddáa'ah, rettàah*, رطاه *reddáa'ah, rettàah*,

رتايه *rebbáyah, rebbáyéh*,

ريبيه *rebybah, rebybéh*, (en berbere

تسطود *tessottoud*).

NOURRISSANT, قايت *qáytt*.

- NOURRITURE, طعمه *ta'amah, ta'améh*, عيشه *a'aychah, a'ychéh* (*Voyez ALIMENT*).

NOUS, نحن *nahana, nahann*, نحنا *éhaná, áhná, hanná*, نحننا *nahná* (en berbere نوكني *noukny*).

— (régime), نا -*nd*.

— De Nous, نا -*nd*.

— A Nous, لينا *le-nd, li-nd*.

— Avec Nous (*Voyez AVEC*).

— Nous écrivons, نكتب *nektol*, نكتبوا *nektebou*, منكتب *menektol*.

— Nous avons écrit, كتبنا *katabná*.

— Ayez pitié de Nous! ارحمنا *érehm-nd!*

— Pardonne-Nous! لنا *éghfour le-nd!*

— Donne-Nous la permission!

اعطينا الا اجازه *d'tty-nd él-édjázéh!*

— Il Nous a battus, ضربنا *durab-nd*.

— Ceci est à Nous, متاعنا *hadá metá'-nd*.

— Nous-mêmes (*Voy. MÊME*).

NOUS-MAHBOUB (monnaie d'or d'Egypte). (*V. Demi-Mahboub*).

NOUS-SOULTANY (monn. d'Alger), (*Voy. Demi-Sultanin*).

NOUS-BOUDJOU (monn. d'Alger, en argent, qui vaut 90 cent.), نص بوجو *nouss-boudjou*.

NOUVEAU, جديد *djedyd, gue-*

dyd, fém. جديدة *djealdah*, *guedydéh*, pl. جدد *djoudoud*, *goudoud*.

— De Nouveau, عدد *a'oud*, *a'oued*, ايضاً *dyddann*.

— Nouvelle lune, اول القمر *áouel él-qamar* (*Voy. Croissant de la Lune*).

NOUVELLE (s. f.), خبر *khabar*, pl. خبرات *khebourát*.

— Quelle Nouvelle y a-t-il? خبر *éy-chy khabar*?
خبر *éch khabar*?

— Il n'y a pas de Nouvelles, خبر *má fy-hi chy khabar*,
خبر *má fy-ch khabar*.

— Avez-vous des Nouvelles? خبر *a'nde-koum khabar*?

— Ne nous laissez pas ignorer les Nouvelles? لا نغيب عنا خبرات *lá tegheyb a'n-ná khebourát*

NOVEMBRE, تشرين الثاني *techryn él-thány*, تشرين الآخر *techryn él-ákher*, هاتور *hatour*, هاتور *hátour*, نونبر *nouenber*, نونبر *nouenber*, نونبريس *nouenbrys*.

NOVENAIRE, تساعي *tessáa'y*.

NOVICE, متعلم *mota'allem*.

NOYAU, بزر *bezr*, لب *lebb*, عجمه *a'ddom*, قلب *qalb*, عجمه

a'djemuh, *a'djeméh*, *a'gueméh*.
— de datte, نوا *neouá*, *niouá*,
نوايه *neoudyah*, *neoudyéh*.

NOYÉ, مغرق *mogharreq*.

Il a NOYÉ, غرق *gharraq*.

— Il s'est Noyé, غرق *gharaq*,
ghoreq, جيف في الها *djeyeffy-'l-má*.

NOYER (arbre), شجرة الجوز *chadjerat él-djouz*,
chaguérét él-gouz, شجرة ذا الشوز *chadjerah dé-'l-gueouz*,
شجرة ذا الكوز *sadjerah dé-'l-gurouz*,
شجرة الجوز *se-djerat él-djouz*.

NU, عري *aryy*, عريان *a'ryán*,
eu'ryáu, fém. عربانه *a'ryánéh*,
eu'ryánah; معرى *mo'arry*.

— Nu-pieds, حفيان *hafyán*,
حافي *háfy*,

— Il a été Nu, عري *a'rü*,
a'rey, تعرى *te'arrü*.

— Il a mis à Nu, عرى *a'rrü*,
a'rrey, زلط *zallatt*.

— Tout à fait Nu, عريان بالزلط *a'ryán be-'z-zelt*.

NUAGE, سحابه *sehábah*, *sehábéh*,
sohábah, pl. سحاب *seháb*, *saháb*,
soháb, سحابات *sehábát*; غيمه *ghey-mah*,
gheyméh, pl. غيام *gheym*, غيام *ghyám* (en berb. اسيغننه *ássyguenah*,
اسيغنا *éssyghná*).

— L'air est rempli de Nuages, هوا مغيم *haouá moughaym*.

NUBIE (pays d'Afr.), النوبيه
ém-Noubyéh, بلد النوبا *heled ém-Noubá*.

NUBIEN, نوبى *nouby*, pl. نوب
noub, نوبا *noubá*.

L'âge NUBILE, البلوغ *él-be-
 lough*, *él-balough*.

— Elle est Nubile, هي في البلوغ
hy fy-'l-belough.

NUDITÉ, عريه *o'ryah*, *eu'ryéh*,
 عرى *o'rrey*, زلط *zell*.

NUE, NUÉE (Voy. NUAGE).

Il a NUI, ضرت *darr*, *derr* (Voyez
 Il a fait Tort).

— Il Nuira, يضتر *ydderr*.

NUISIBLE, ضار *darr*, ضارر *ddarr*.

NUIT, ليله *leyleh* *leylah*, *lytah*,
lytéh, pl. ليالات *leylát*; ليل *leyl*,
lyl, pl. ليالى *leyály*, ليال *leyál* (en b.
 ايط *iytt*, دغيط *degguydd*, اظ *idd*).

— De Nuit (V. NUITAMMENT).

— Cette Nuit, عند الليل *a'nd
 él-leyl* (en berbere اظا *iddá*).

— Pendant toute la Nuit,
 طول الليل *toul él-leyl*.

— Il fait Nuit, ييسا *yemsá*.

— Il a passé la Nuit, بات *bát*.

— Où passerons-nous la Nuit?
 احنا الليله فاين راحين نيات
éhaná él-leylah fáyn ráhyn nel.át?

NUITAMMENT, ليلا *leylán*,

بالليل *bi-'l-leyl*, في الليل *fy-'l-leyl*.

NUITÉ, بيت *lyt*.

NUL, ما احد *lá áhd*, لا احد
má áhd.

NULLE part, لا في احد موضع
lá fy áhd moudda?

NULLEMENT, لا بالكل *lá-bi-'l-
 koll*, لا البتة *lá élbetánn*, لا البتة
élbetáh (Voyez AUCUNEMENT).

NUMÉRATION, حساب *hissáh*.

NUMÉRO, رسم *ressemm*, pl. رسوم
roussoum, نمره *noumréh*, *noume-
 roh*, نمره *noumrét*.

NUPTIAL, متاع العرس *metá' él-
 ou'rouss*.

NUQUE du cou, قفا *qafá*,
 نقرة الرقبه *nograt ér-roqbah*.

— Coup à la Nuque, شكطيه
chekttiyah.

— Coup du plat de la main sur
 la Nuque, ززة *zazzah*.

NUTRITIF (Voyez NOURRIS-
 SANTS).

NUTRITION, تربيه *terbyah* (V.
 NOURRITURE).

NYPHEA (pl.), (V. NÉNUFAR).

NYSAN (huitième mois de l'an-
 née solaire des Orientaux, répon-
 dant à notre mois d'avril), نيسان
ssán.

O

O, cette voyelle de l'alphabet français n'a pas de correspondante dans l'alphabet arabe; mais on l'exprime par le signe appelé *dammah* (◌◌), placé au-dessus de la consonne avec laquelle ce son s'articule.

En conséquence, ce signe placé sur l'*élif* (ا), de cette manière أ, lui donne la valeur de *o* long: lorsque le *a'yn* (ع) en est ainsi accompagné (ع◌◌), il prend alors le son d'un *o* guttural, presque semblable à notre *eu* français.

Du reste ce signe, comme tous les autres signes-voyelles, est toujours négligé par l'écriture vulgaire.

O! (interj.) يا *ya* ايها *éyhouâ!*
fém. ايتهأ *aythâ*; اي *éy!*

OASIS, الواح *élouâh*, pl.
الواحات *élouâhât*.

OBBAD (mont. près de Tréme-
cen), العبد *él-O'bbad*.

Il a OBÉI, طاع *tâ'a*, انطاع *én-tâ'a* (Voyez II a CÉDÉ).

— Il Obéira, يطيع *ytyou'*, يطيع *yty'a*.

OBÉISSANCE, اطاع *tâ'ah*, اطاع *ittâ'ah*.

OBÉISSANT, طابع *tây'*.

OBÉLISQUE, مسلة *messallah*,
pl. مسال *messâl*; ابرة *ibréh*, عمود *a'moud* (Voyez LUXOR).

OBÉRÉ de dettes, عرق في الدين *ghâreq fy 'd-deyn*.

— Il a été Obéré, عرق في الدين *gharaq fy 'd-deyn*.

OBÉYD (n. pr.), عبيد *O'béyd*.

Il a OBJECTÉ, قابل *qâbal*,
اعترض *è'terâd*.

OBJECTION, مقابله *moqâbelah*,
moqâbeléh, اعتراض *f'tirâdd*.

OBJET, شى *chy*, *chey*, حابه *hâdjéh*,
hâguéh, امر *âmr*.

— Souviens-toi de l'Objet dont nous avons parlé, افتكر انيت *éfteker énte fy él-âmr ély kellem-nâ fy-ki*.

— Ne parlons plus de cet Objet, ما نقول شي اكثر في هذا *ma neqoul-chy ákthar fy haddá.*

— Emporte les Objets que j'ai vendus, شيل الحوايج اللى بعتهم *chyl él-haou áydj ély ba't-houm.*

OBLIGATION (*Voyez CONTRAT, CONTRAINTE, DEVOIR.*)

Il a OBLIGÉ (forcé), اجبر *édj-bar, égbar, كلف kallaf, kellef* (*V.*

Il a CONTRAINT.

— (fait du bien), احسن *éhs-sán.*

OBLIGEANT (*Voyez BIENVEILLANT*).

OBLIQUE, عاوج *a'áouadj, a'douedj, a'douug.*

OBOLE, جديد *djedyd, gueydyd.*

OBSCUR, مظلوم *medloum, mad-loum, مظلم mozzallem.*

Il a OBSCURCI, اظلم *ézlám, éllám.*

OBSCURITÉ, ظلام *zalám, zelám, delám, dalám, اسلاس és-sellés, ظل zall, zell, dall, dell, ظلمه zoulméh, doulmah* (en berb. نلاس *teláss.*)

OBSEQUES (*V. ENTERREMENT*).

OBSERVATEUR, مناظر *menázzer, menádder.*

Il a OBSERVÉ, نظر *naddar,*

nazzar, ناظر náldar, názzar (*Voy. Il a EXAMINÉ*).

OBSTACLE, منع *mena'.*

OBSTINATION, قسوحة الراس *qassouhét ér-ráss.*

OBSTINÉ, معتس *moakkess, moakkiss, قسيح الراس qassyh ér-ráss.*

Il s'est OBSTINÉ, قسح راسه *qassah ráss-ho.*

OBSTINÉMENT, بقسوحة الراس *beqassouét ér-ráss.*

Il a OBTEMPÉRÉ (*V. Il a OBÉI*).

OBTENTION, نيل *nyl.*

Il a OBTENU, نال *nál, باغ be-lagh.*

— Il Obtiendra, ينال *ynál.*

— Elle a Obtenu, à force d'instances, ce qu'elle demandait, ما طلبت هي بكثرة الرغب نالتة *má talabét hya be-kethrét ér-roghb nálét-ho.*

OBTUS, مدواخ *madouákh.*

OBUS, قمبرة *qombarah.*

OCCASION, فرصة *forsah, for-séh, موجهة moudjebah, moudjedéh, موجهة moudjedah, moudjedéh.*

— Tu me les enverras par la première Occasion, ترسلهم ليلي مع أول موجهة

tersel-houm lyl-y má douelah mou-djebah.

— Profite de l'Occasion!
 أمسك الفرصه *émsik él-forsah!*
 املك الفرصه *émlik él-forsah!*

L'OCCIDENT, الغرب *él-gharb*,
 المغرب *él-Moghreb.*

OCCIDENTAL, غربى *gharby*,
 مغربى *moghrebly*, *mogharby*,
 متاع الغرب *metá' él-gharb.*

OCCIPITAL, قفای *qafáy.*

OCCIPUT (*Voyez NUQUE.*)

OCCULTE, خفى *khaffy*, خفيان
khafyán (*Voyez CACHÉ, SÉCRET.*)

OCCUPATION, شغل *choghl*, *choghel*, pl. اشغال *échghál*, شغول
choghoul.

OCCUPÉ d'affaires, مشغول
mechghoul, لاهى *láhy*, مشطون
mechtoun.

Il a OCCUPÉ, شغل *chaghal*,
 لهى *l.hhä.*

— Il a été Occupé, اشتغل *échtégah*, لها
lahá, استغل *éstaghal.*

— Je suis Occupé, انا مشغول
éndá mechghoul.

— Pourquoi viens-tu quand je
 suis Occupé? لَمَّا انا
 مشغول لآى انت جآى
lammá éndá mechghoul láy énte djáy?

OCCURRENCE, استقبال *istaqbái*
 (*Voy. OCCASION.*)

Océan, بحر *bahar*, *bahr*,
 البحر المحيط *él-bahar él-mohyt*,
 البحر الكبير *él-bahar él-kebyr* (m. à
 m. la grande mer).

OCTAVE d'une fête, سابع العيد
sab'-él-i'yd (m. à m. le septième
 de la fête).

OCTOBRE, تشرين لآول *techeryn*
él-douel, بابسه *bábah*, *bábéh*,
 اكتوبر *óktouber*, اكتوبر
óktouber.

OCTONAIRE, ثمانى *thoumány.*
 Il a OCTROYÉ, نعم *na'am* (*Voy.*
 Il a ACCORDÉ).

ODEUR, ریحہ *ryhah*, شق
nechq, بنه *bennéh*, *bennah*, plur.
 بنان *bendn.*

ODIEUX (*Voyez DÉTESTABLE.*)

ODORAT, شم *chemm*, *chimm*
 (en berbere ايتفوح *tytfouh*).

ODORIFÉRANT (*V. PARFUMÉ.*)

OEIL, عین *a'yn*, pl. عيان
a'yánn, عيون *ou'youn*, *eu'youn*
 (en berbere تيط *tytt*, تيط *tsytt*, pl.
 تيطاون *tsyttdouenn*, *tsyttdouinn*).

— Les deux yeux (*V. YEUX.*)

— OEil pour OEil, بدل العين
él-a'yn bedel 'l-a'yn.

OEILLET (fleur), قرنفل *qoronfoul*,
qaronsfoul, *qoronsfel.*

— (petite boutonnière ronde),
 عینہ *o'yaynah.*

ŒUF, بيض *beydâh*, *pf.* بيض *beydd*, *baydd*; بيطة *beytâh*, *pl.* بيطة *beytt*; اولاد ذا الدجاج *doulâdd-d-dedjâdj* (en berbere تهلالت *têmel-
lêlt*, *tumelâlt*, *pl.* تيملايين *tymel-
lâlyn*).

— Jaune d'Œuf, صفرا ذا البيض *sofrâ dé-'l-beydd*, فص ذا البيض *fuss dé-'l-baydd*, صفار البيض *sefâr êl-héyt* (*Voyez JAUNE*).

— Blanc d'Œuf, بياط البيض *bydt êl-héyt* (*Voyez BLANC*).

ŒUVRE (*Voyez OUVRAGE*).

— Il a mis en Œuvre, خدم *khadam*.

OFFENSE, اذا *âdâ*, *êdâ* (*Voyez INJURE, TORT*).

Il a OFFENSÉ, اذى *âdâ*, *âdey*, سب *sebb* (*Voyez Il a FIBULTÉ, Il a fait Affront*).

OFFERT, مقدم *moqaddom*.

Il a OFFERT, قدم *qaddam*, خير *khayer*.

OFFICE (charge), وظيفه *oumazy-
fêh*, *pl.* وظائف *oumazyf*.

OFFRANDE, عرض *a'rd*.

OFFRE, تقديم *teqdyim*.

Il a OFFUSQUÉ, حمر البصر *darr êl-bassr*.

OGRE, غول *ghoul*.

OGRESSE, غولة *ghoulah*, *ghoulêh*.

OIE, وزة *ouezah*, *ouizah*, *pl.* وزة *ouez*, *ouizz*, *ouzz*; بطه *battâh*, وزة *ouezz*, *pl.* وزة *ouezzoun*.

OIGNON, بصل *bassal*, *basi*, *bes-
sol*, *pl.* بصال *bassâl* (en berbere
ازليم *êzlym*).

OING (*Voyez GRAISSE*).

OINT, مدهون *medehoun*, مدهن *modahenn*.

Il a OINT, دهن *dahouna*.

OISEAU, طير *tyr*, *téyr*, *tayr*, *pl.* طيور *tyour*; طائر *tâyr* (en berbere
يلال *ylâl*, افروخ *âfroukh*).

— Il a donné la becquée à un
Oiseau, رقق *ra*, *raq*.

OISELEUR, طيار *tayyâr*, *plur.*

طيارين *tayyâryn*.

OISEU, فاضى *fâddy*, بطال *battâl*.

OISEVETÉ, بطاله *battâlêh*, *bat-
tâlah*.

— Ne vous laissez pas corrom-
pre par l'Oisiveté,
تفسدوا في البطالة
mâ tefsedou fy-'l-battâlah.

OKAL, وكاله *oukâlêh*, *pl.* وكالات
oukâlât, وكال *oukkâl*, خان *khân*,
هوش *houch*.

OLIVE, زيتون *zeytoun* (en berb.
ازمور *êzemmour*).

OLIVIER, زيتونه *zeytounêh*, *zey-
tounah*, شجرة ذا الزيتون *chedje-
rah dé-'z-zeytoun*, سجرة ذا الزيتون
sadjarah dé-'z-zeytoun (en berbere
تازمورت *tâzemmourt*, *plur.*
تيزمورين *tyzimmouryn*).

— Le mont des Oliviers, *Tour-zejtâ*, طور زيتا

OMAR (n. pr.), عمر *O'mar*.

OMBELLE, مظل *moudall*.

OMBILICAL, سزاني *sourrdny*.

OMBRAGÉ, مظلول *moufoul*, *mazloul*, مظلل *modallel*, *mozatlel*.

Il a OMBRAGÉ, ظلل *dallal*, *dallal*, *dollel*.

OMBRAGEUX, جفيل *djefyl*, جفلان *djeflân*.

OMBRE, ظل *dell*, *dall*, *zall*, *zell*, *zill*, pl. ظلال *deldâl*, *zeldâl*; ظلام *zalâm*, *zeldâm*, *dalâm* (en berbère) تيلي *tsyly*).

— Un bon roi est l'Ombre de Dieu sur la terre, ظل الله على الارض السلطان المليك *zill Allah. alü el-ârd el-soullân el-melyh*.

— Ombres chinoises, خيال *khoyâl*.

OMELETTE, عجا *a'adjâ*.

Il a OMIS, ترك *tarak*, *terek*.

OMMIADES (descendants d'Ommyah), بني اميه *beny-Ommyah*.

OMMYAH (n. pr.), اميه *Ommyah*.

OMOPLATE, لوح *louh*, *louèh*.

ON a dit, قالوا *qâlou*, زعموا *za'moa*, قال الناس *qâl en-nâs*.

— On dit, يقولوا *yqoulou*.

— Qu'a-t-on dit? قالوا *qâlou*?

— Que dit-on? ايش يقولوا *éy-ch yqoulou*?

ONCE, وقية *ougyah*, *ougyèh*, pl. وقيات *ougyât*; اوقيه *ouqyah*, pl. اوقات *âouqât*.

ONCLE paternel, عم *a'mm*, *a'amm*, pl. عمام *é'mâm* (ce titre se donne souvent par politesse et sans parenté).

— maternel, خال *khâl*, plur. خول *khaoul*.

ONDE, موجة *moudjah*, *mougah*, *moudjèh*, *mougèh* (V. FLOT).

ONDÉE de pluie, شطا *chittâ*.

ONÈREUX, ثقييل *theyyl*, *tseyyl* (Voyez PESANT, INSUPPORTABLE).

ONGLE, ظفر *dafr*, *doufr*, *defer*, اطفار *dâfar*, pl. اطفاير *âdâfyr*, *âzfâr*, *êdfâr*, ظفارين *defâr*, *dafryn* (en berbère) ايشير *ÿcher*, *ÿchir*, pl. ايشارين *ÿchârenn*).

ONGUENT, دهن *dehen*.

ONZE, احد عشر *âhad-a'acher*, *êhd-a'cher*, حد عشر *had-a'ch* (en berbère) يان دمراو *yân-demrâou*).

— Onze cents, الف وميه *âf ou-myah*.

— Onze mille, احد عشر الف *âhad a'cher âlf*, *êhd a'cher âlf*, الف *âf*.

ONZIÈME, حادي عشر *hâdy*.

a'cher, fém. حادية عشر *hádyét a'cher*.

— La Onzième partie, الجز الحى عشر
él-djouz él-hady a'cher.

OPÉRATION, عمل *a'ml*, فعل *fi'el*, pl. أفعال *ifáal*.

— manuelle, عمل باليد *a'ml be-'l-yd*.

Il a OPÉRÉ, فعل *fa'al*.

OPHTALMIE, ومد *ramed*.

Il a OPINÉ, حكم *hakam*.

OPINIATRE (*Voy. OBSTINÉ*).

OPINIATRETÉ (*Voy. OBSTINATION*).

OPINION, ظن *denn, zenn*, تحمين *takhmyn*, حكم *houkm*.

OPIUM, افون *afyoun*.

OPPORTUN, لايق *láyq*.

OPPORTUNITÉ, فرصة لايقه *for-sah láyqah* (*Voyez OCCASION*).

OPPOSÉ (*Voyez CONTRAIRE, ADVERSAIRE, ENNEMI*).

— Le noir et le blanc sont des couleurs Opposées, الأسود والابيض هم الوان اصداد لبعضهم بعض *él-assouad ou-él-ábyadd houm álouán úddád li-ba'dd-houm ba'dd*.

Il a OPPOSÉ, عارض *a'dradd*, *a'dredd*.

— Il s'est Opposé, عرض *a'a-reidd* (*Voyez Il a CONTRAIRE*).

OPPOSITION, تعريض *ta'rydd*, تردد *tereddoud* (*Voyez CONTRARIÉTÉ*).

OPPRESSEUR, ظالم *dálem, zálem*, pl. ظالمين *dálemyn, zálemyn*.

OPPRESSION, ظلم *zoulm*, ظلمه *zoulméh, zoulmah* (*V. TYRANNIE*).

OPPRIMÉ, مظلوم *madlo:m, mazloum*, مبلوس *mablouss*.

Il a OPPRIMÉ, بلص *balass*, ظلم *zalam, dalam, íelem*.

Il a OPTÉ (*Voyez Il a CHOISI*).

OPTION (*Voyez CHOIX*).

OPULENCE, كثرة المال *kethrét él-mál* (*Voyez RICHESSE*).

OPULENT (*Voyez RICHE*).

OR (métal); ذهب *deheb, dahab* (en berb. ويرغت *ouyrghit*).

— à vingt karats, ذهب متاع عشربين قيراط *deheb metá' a'cheryn qyrátt*.

— D'Or, ذهبى *dahaby, fém. dahabyéh*.

OR (part.), واما *ámmá*, واما *ou-ámmá*, اما بعد *ámmá ba'd*.

ORAGE, شدة الشتا *chiddét tesh-tá* (*Voyez TEMPÊTE, CUBANGAN, TONNERRE*).

— Il fait de l'Orage, نشد الشتا *nechedd és-chetâ*.

ORAISON (Voyez PRIÈRE).

ORAN (v. d'Afr.), وهران *Ouhou-rân*, *Ouharân*.

ORANGE, ليجين *ledjyn*.

— douce, برتقال *borteqâl*, *bortegâl*, برتوقان *bortouqân*, *bourtougân*, ليم چينا *lym: zehynâ*.

— amère, زارنج *nârendj*, لارنج *lârendj*, چينا *djynâ*, لارنج *lerendj*, نارنجه *nârendjah* (en esp. *naranja*).

— Eau de fleur d'Orange, ما زهر *mâ zahar*.

ORANGÉ, زارنجي *nârendjy*, لارنجي *lârendjy*.

ORANGER, سجرة ذا الجينا *sadjerah dé-'l-Tchynâ* (m. à m. arbre de Chine); شجر البرتغال *chadjar ét-Bortougân* (arbre de Portugal); شجرة الجين *chadjerat ét-Tchyn*.

ORATEUR, متكلم *motkellem*, مخاطب *motkellemân*, خطيب *khâttyb*, خطاب *khettâb*.

ORDINAIRE (adj.), معتاد *mî-tâd*, *me'etâd* (Voyez HABITUEL).

— (subst.), (Voyez HABITUDE).

— A mon Ordinaire (suivant ma coutume), كيف عادتي *kyfa'âdét-y*.

ORDINAIREMMENT, بالعادة *be-'l-*

a'âdéh, بعادة الناس *be-a'âdét ên-nâss* (Voyez HABITUELLEMENT).

ORDONNANCE (Voyez ORDRE).

— Conformément à notre Ordonnance, بموجب امرنا *be-moudjeb âmer-nâ*.

Commissaire ORDONNATEUR, رئيس الوكلا *réyss ét-dukeldâ*.

Il a ORDONNÉ (Voy. Il a COMMANDÉ).

ORDRE (V. COMMANDEMENT).

— (rang), صفق *saff*, plur. مرتبه *mortebah*, صفوف *sefouf*; مرتبه *mortebah*, مرتبه *mertebéh* (Voyez ARRANGEMENT).

— du jour, الامر اليومى *ét-âmr ét-youmy*.

— Je suis sous ses Ordres, انا تحت حكمه *ânâ taht houkm-ho*.

— Conformément à vos Ordres, زى ما امرتوا *zay mâ âmer-toû*, بامرکم *be-âmer-koum*.

ORDURE, زابله *zâbeléh*, زابله *zâbeluh*, وئسه *ouesk*, *ouessikh*, pl.

اوساخ *âoussâkh*, *oussâkh* (Voyez IMMONDICE).

OREILLE, وذن *édn*, *ézn*; اذن *oudn*, *ouzn*, *oudenn*, pl. اذان *édân*,

أذن *ézân* (en b. امزوغ *âmezzough*, pl. امزوغن *âmezzoughinn*).

— Les deux Oreilles, *ou-
denéyn, oudnéyn, ouznéyn, oudnyn.*

— Le gras de l'Oreille, le bout
de l'Oreille (*Voyez BOUT*).

— Il a prêté l'Oreille (*Voyez
Il a ECOUÛTÉ*).

— Pendant d'Oreilles (*Voyez
PENDANT*).

OREILLER, *محددة makhaddah*
(en berbere *تسومتة tassoum-
tah*, pl. *تيسومتيونن tyssoumtyouenn*
(*Voyez COUSSIN*).

ORFÈVRE, *صياغ sdygh*, pl. *صياغ*
(*V. JOAILLIER*).

ORFÈVRIERIE, *صياغة sydghah.*

ORGE, *شعير cha'yr, che'yr,
cha'eyr* (en berbere *تسامين tsam-
zyn*, *تيسمين tymzyn*).

— Sac à Orge (*Voyez SAC*).

ORGUE, *اورغان orghân.*

ORGUEIL, *تكبّر tekabbow*, *طغايه
taghâyah* (*Voyez FIERTÉ*).

ORGUEILLEUX, *متكبر matakab-
ber* (*Voy. FIER*).

ORIENT (*Voyez EST*).

— Le pays de l'Orient,
بلاد الشرق belâd es-Cherq.

ORIENTAL, *شرقي charqy, cher-
qy*, *متاع الشرق metâ' es-cherq.*

ORIGAN, *زعر, za'ter, za'tar.*

ORIGINAL (adj.), *أصلي âsty.*

— (qui n'a pas de pareil),

فريد feryd, *واحد oudhyd.*

— C'est une chose Originale,
*هذا شي مالوش اخت hadâ chy
mâlou-ch âkht.*

ORIGINE, *أصل âsl, âssel*, pl.
أصول âssouâl; *منصب mensch.*

Il a ORNÉ, *زّين zayyan* (*Voyez
Il a DÉCORÉ*).

— Il Ornera, *يزّين yzeyyn.*

— Elle a Orné sa maison,
برقشت دارها berqachét dâr-hâ.

ORNEMENT, *زّين zéyn*, *تزّين
tezyyn*, *زينه zeynah, zeyneh.*

ORPHELIN, *يتيم ytyim, yetym*,
pl. *أيتام éytâm*; *مجهور mahdjour*
(en berbere *أكوجيل âgoudjyl*,
pl. *ايكوجيلن éygoudjylenn*).

— Il a été Orphelin, *يتم ye-
tam, yetem.*

ORPHELINE, *يتيمة ytymah, ye-
tymah, ytymah, yetymah*, *مجهورة
mahdjourat* (en berbere *تكوجيلت
tagoudjilt*, pl. *تكوجيلن tagoudjy-
lenn*).

ORTEIL, *بند دا الرجل bennâh
dâ-'r-ridjl* (en berbere *تيفدنت
tyfedent*, pl. *تيفدنين tyfedennyn* (*V.
DOIGT du pied, Doigt du PIED*).

— Le gros Orteil, *البنة لاولى
el-bennét el-âoulä* (en berbere
تيفدنت تامقران tyfedent tamqrân).

ORTIE, حرقق *harryq*, فسيه *nessyeh*, *nessyah*, كلاب *kellab*, قريص *qaryss*.

Os, عضم *a'admah*, pl. عضم *a'udmah*, *a'adm*; عضم *a'dm*, pl. ايعس *é'ddám* (en berbère ايعس *tyghess*, pl. ايعسان *tyghsán*).

Il a **OSÉ**, جسر على *djassar a'lü*, guessar *a'lü*, اجتر *édjter*, *édjtar*, *égtar*.

— Oseras - tu affirmer cela? ذلك *a'nd-ak* عندك، جه تصحح ذلك *oudjéh tesssehý zález?* (m. à m. as-tu le visage d'affirmer cela? comme on dit en fr. *as-tu le front?*)

OSEILLE, حميصه *hammayddah*, حميص *homéydd*, كويرسه *kouyrsah*.

OSIER, بيلم *bylem*, *beylem*, عود ذا الما *o'oud dl-'l-má*.

OSSEMENT (Voyez **Os**).

OSSUNA (v. d'Espagne), اشونه *Achounah*, *Ochounah*.

OTAGE, رهن *rehen*, pl. رهن *rouhoun*.

Il a **OTE**, فام *ékhradj*, اخرج *qám*, نحا *chál*, رفض *refedd*, شال *nehhá* (Voyez Il a **ENLEVÉ**).

— Il Otera, يقيم *ychyl*, يشيل *yqym*, يرفض *yerfedd*.

— Ote-luila bride! فوك له اللجم *fouk le-ho él-ledjam!*

— Ote le pain de dessus la table! قيم الخبز من فوق السفرة

qym él-khobz minn fouq és-sofrah!

OTHMAN (n. pr.), عثمان *O'th-mán*, *O'tsmán*, *O'smán*.

OTTOMAN, عثمانى *o'thmaný*, *o'tsmány*, شمالى *o'thmalý*, *o'tsmalý*, pl. شماليه *o'tsmáltyah*.

Ou (conj.), أو *áou*, أم *ám*, والا *ouéld*, *ouéldá*, ولا *ouéllá*.

— Oú (adv. de l.), الذى فيه *éllady fy-hi*, التى فيها *állaty fy-há*, التى فيها *ély fy-hy*, التى فيها *ély fy-há*.

— (avec mouvement), الذى له *állady le-ho*, الذى اليه *állady tlay-hi*, التى لها *ély le-ho*, التى لها *ély le-há*, التى لها *ély le-há*.

— La maison Oú il demeure? *éddár ély houé sáken fy-há*.

— Le port Oú je vais, *él-mersá* الذى انا جاى له *állady áná djáy le-ho*, اليه انا ماشى *ély éná máchý tlay-hi*.

— Oú? أين *éyn?* فابن *fáyn?* ما *féyn?* أين *éyn-má?* ما *féyn?*

— Oú est-il? أين ما كان *éyn-má kán?* فينه *féyn-ho?*

— Oú vas-tu? فابن تروح *féyn* *terouh?* فابن تمشى *féyn temchý?*

— Où as-tu été? كنت فابن *kant féyn?*
 kont féyn? كنتي فابن *konty féyn?*

— Où allez-vous? انتهاراحين فابن
éntoumá ráhyn féyn?

— Où est le chemin? فابن السكة
féyn és-sekkah? فابن الطريق *féyn*
ét-taryq (Voyez CHEMIN).

— Où est-il allé? فين هو ساير?
féyn houé sáyr? راح فينه *ráh féyn-*
ho? فينه ساير *féyn-ho sáyr?*

— D'Où, الذي منه *dllady*
min-ho, التي منها *éllaty min-há*,
 التي منه *éllý min-ho*, التي منه
éllý min-há.

— La ville d'Où tu es sorti,
 المدينة التي خرجت منها
él-medý-neh éllý kharadjét min-há.

— Le pays d'Où je reviens,
 البلد الذي نرجع منه
él-beled ál-lady nerlja' min-ho.

— D'Où? من اين *men éyn?*
men éyn? min-éyn?

— D'Où viens-tu? من اين تجي?
men-éyn tedjy?

— D'Où est-il sorti? من اين خرج?
men-éyn kharadj?

— D'Où vient le vent?
 من اين الريح *men-éyn ér-ryh?*

— Par Où? من اين *min éyn?*
 OUADY-CHAHÉB (vallée d'Al.),

وادي الشهب *Ouády és-ChahéB*.

OUADY-DÉRA (vallée d'Afr.),
 وادي درعه *Ouády-Dera'ah*.

OUADY-MÉZZAB (V. MÉZZAB).

OUADY-SOUF (Voyez SOUF).

OUAGUIN (tribu d'Afrique),

بنو واين *Beny-Ouáqyn*, *Beny-*
Ouáguyn.

OUBLI, نسيان *nessy*; نسيان *nessy-*
syán.

Il a OUBLIÉ, نسي *nassá*, نسي
nessü, *nesséy*.

— Il Oubliera, ينسي *yensy*,
yensey, *ynsü*.

— J'ai Oublié son nom,
 أنا نسيت اسمه *ánd nessyt tsm-ho*.

OUERGUELAH (ville d'Afrique),

ورقلة *Ouerqelah*, ورقلة *Ouerqelah*.

OURGUEMAH (tribu d'Afrique),

ورقمة *Ouerqemah*, ورقمة *Ouerque-*
mah.

OUESLAH (signe orthographi-

que de l'arabe littéral, qui ne se
 place que sur l'élif de l'article),
 وصله *ouesl*, وصله *oueslah*.

OUEST (Voyez OCCIDENT).

— Vent d'Ouest, غربي *gharby*.

— du nord-Ouest (V. NORD).

— du sud-Ouest (Voy. SUD).

— Habitant du pays de l'Ouest
 (Voyez OCCIDENTAL).

OUÏ (part. d'affirmation), أوة *əwah*.
əwah. أيا *āvouā*, أيوه *əyowah*,
 نعم *na'am*, اييه *əyyh*, هي *hy*, أي
əy, نعم أي *əy-na'am*.

— Oui, c'est mon ami,
 نعم هو حبيبي *na'am houe habyb-y*.

Il a OUI (Voy. Il a ENTENDU).

OUÏE (action d'entendre), سمع
semaa, استماع *īstimau* (en berbère
 ايسل *īssel*).

OULAD-NAYL (Voyez NAYL).

Il a OURDI, سدى *saddā*, سدى
saddū, *suddey*.

Il a OURLÉ, لفق *lufaq*.

OURAGAN (Voy. ORAGE).

OURS, دبه *dabbèh*, *dabbah*,
 pl. ديوب *deboub*; دب *debb*, pl.
 دباب *debāb*.

OURSIN, قديرة *qadyrah*, غزال
ghezāl.

OUTARDE, حباري *hobārū*.

OUTIL, ماعون *mā'oun*, اله
ālèh, *ālah*, pl. آلات *ālat*.

OUTRAGE, شتامه *chetāmèh*,
chetāmah (Voy. INSULTÉ).

Il a OUTRAGÉ, بهدل *behdel*
 (Voyez Il a INSULTÉ).

— Il Outragera, بههدل *yebhedel*.

OUTRAGEANT, OUTRAGEUX,
 شتام *chettām* (Voy. INJURIEUX).

OUTRE (subst.), قرنه *qerbèh*,

qerbah; pl. قراب *qerbāb*; كربه
kerbah, pl. كراب *kerāb*; كربه
guerbah.

OUTRE (prépos.), غير من *ghayr*
 minn, خلف *khalf*.

— cela, en Outre, غير من ذا
ghayr minn dā, خلف ذلك
khalf zālek, بغير ذلك *be-ghayr*
zelyk, ايضاً *ayddānn*.

OUVERT, مفتوح *mastouh*, *mef-*
touah.

Il a OUVERT, فتح *fatah*, حل
hall, نحل *nehel*.

— Il Ouvrira, يفتح *yefteh*,
 يحل *yhell*.

— Ouvrez! افتح *əftah!*

OUVERTEMENT, ظاهراً *dāhi-*
rānn, علناً *è'lūdān*.

OUVERTURE, فاتحه *fātehad*,
 فته *fateh*, *setèh*, pl. فتوح
setouh,
fotouh.

— dans un mur, منفس *men'fess*.

OUVRAGE, شغل *chogl*, فعل
fu'l, *fe'el*, *fi'el*, pl. أفعال *əfa'āl*,
əfu'āl; خدمه *khidmèh*, *khidmah*.

— littéraire, تصنيف *tesnyf*,
 pl. تاليف *tessānyf*; تاليف *tā-*
lyf.

OUVRIER, شغال *sa'āl*, فعال
chogghél, شايال *chāyāl*, صنایعي
sundāya'y.

P

P, cette consonne de l'alphabet français n'a point d'équivalent dans l'alphabet arabe, et même une grande partie des peuples orientaux ne peut articuler la prononciation forte et dure que cette lettre représente;

En conséquence, les Arabes la remplacent par l'une des autres labiales; c'est-à-dire, tantôt par la seconde lettre de leur alphabet, le *bé* (ب), B, tantôt par le *fé* (ف), F, dix-septième caractère de leur ancien alphabet, vingtième de leur alphabet moderne, et vingt-deuxième de l'alphabet moghrebin.

Cependant, en adoptant l'alphabet arabe, les Turcs et les Persans, dont les idiomes ont l'articulation P, ont modifié pour la peindre le *bé* arabe, en plaçant au-dessous trois points, de cette manière (پ), et la langue arabe vulgaire suit de même cet usage pour écrire les mots qu'elle a

adoptés des idiomes étrangers, et dans lesquels la lettre P se rencontre.

PACIFICATEUR, مصلح *mossdleh*, *mossdlih*.

Il a **PACIFIÉ**, صالح *sdlah*.

— Il Pacifiera, يصلح *yssalah*.

PACIFIQUE, صاحب الصلاح *sáheb és-saldh* (Voyez **PASISBLE**).

PACTE, معاهد *mo'dhedah*, عهد *a'hed*, 'a'hd, pl. عهود *ou'houd*, eu'oud (Voyez **CONVENTION**).

— Il a fait un Pacte, تعاهد *te'dhed*.

PAGANISME, جاهلييه *djuhelyah*, گاهلييه *gáhelyéh*, عبادة الأصنام *i'báddet él-ásnám*.

PAGE (fém.), صحفه *sahafah*, صحيفه *sahyfa*, pl. صحف *rouhóf*; ورقه *ouaraqah*, فروغ *ferough*.

— (masc.), غلام *gholám*, plur. غلمان *gholemán*, ghalemán.

PAGNE, فوطه *foutah*.

PAGRE (poisson), بشار *baghr*.

PAILLARD (Voyez **LIBERTIN**).

PAILLASSE, فرش من تبن, *farch minn tebn*.

PAILLE, تبن, *tebn, tēbn, tebenn* (en berbère اليم *álym*).

PAILLETTE, نجم, *nedjm*.

PAIN, خبز, *khobz, a'yeh, e'yeh* (en berbère أغروم *aghroum*).

— de sucre, قرصة السكر, *qorsét*
és-soukker, رأس السكر, *râssés-souk-*
ker, رأس ذا السكر, *râs dé-'s-souk-*
ker, قالب ذا السكر, *qáleb dé-'s-*
soukkâr.

— Sucre en Pain, سكار, *soukkâr dé-'l-qáleb*.

— Painsec, خبز حاف, *khobz haf*.

Une **PAIRE**, زوج, *zoudj, zong, djouz, gouz* (Voy. COUPLE).

— Deux Paires, زوجين, *sou-djéyn, zoudjyn, djouzéyn*.

PAISIBLE, ساكن, *sâkenn* (Voy. PACIFIQUE, TRANQUILLE).

Il a fait **PAÎTRE**, رعا, *ra'â* (en berbère انريصوطف *ânrysouttef*).

PAIX, صلح, *souh, selâm, râhah, sokoun*.

— Que la Paix vous accompagne! يشاعكم السلام, *ychéa'-koum és-selâm!* معكم السلام, *ma'a-koum és-selâm!*

PAL, خزوق, *khazouq, khazouq*.

PALAIS (château), قصر, *qasr, pl. قصور qoussour; قصابه qasâbah, qasâbak, سوايه serâyéh, دار dâr*.

— de justice, دار العدل, *dâr el-n'del* (Voyez TRIBUNAL).

— de la bouche, حلق, *halq, saqf el-foumm* (en berbère اناغ *ânâgh, pl. انغاون in-ghâouenn*).

PALANQUIN, قبة, *qobbéh, qob-bah* (Voyez LITIÈRE).

PALE, أصفر, *âsfar*.

PALEFRENIER, سايس, *sâys, pl. ساسه sâssah, سياس syâss*.

— Eh, Palefrenier! étrille mon cheval, يا سايس اسوس عودي, *yâ sâys! tsous a'oud-y!*

Il a **PALI**, اصفار, *âsfâr*.

— En me voyant ils ont Pâli de crainte, لقا نطروني, *lammâ naddarou-ny, loun oudjé-houm âsfâr minn khousah*.

PALME, جريد, *djeryd*.

— Le pays des Palmes, بلد الجريد, *Beled el-djeryd, Beledou-'l-djeryd*.

PALMIER, نخله, *nakhlah, nakhléh, pl. نخل nakhl, noukhl*.

— Branche de Palmier (Voyez PALME).

PALMYRE (ville de Syrie), تدمر, *Tadmor*.

Il a PALPÉ, لمس *lemess*.

PALPITATION, خفق *khefq*.

Il a PALPITÉ, خفق *khafaq*,
رفرف *rafraf*, *refref*.

Il s'est PAMÉ (V. ÉVANOUÏ).

PAMOISON (Voy. ÉVANOUÏSSE-
MENT).

PAMPÉLUNE (v. d'Esp.), بنبلونه
Benbelounah.

PANAIS, جزر *djezer*, *guezer*.
جعل *dja'dah*, سفرانيه *sefrániah*.

PANACHE, ريش *rych*.

PANARIS, معرّيق *ma'ryyeq*,
معرّيق *ma'ryq*, بو دحاس *bou
dekhâss*.

PANIER, سلة *sellah*, سل *sell*
(Voyez COUFFE, CORBEILLE).

— Petit Panier, قفیفه *qoufy-
fuh*, *qoufyfêh* (Voyez CABAS).

— Faiseur de Paniers, سلال
sellâl (Voyez VANNIER).

PANSE (Voyez VENTRE).

Il a PANSÉ, دوا *daouâ*.

— Il Pansera, یندوی *yduouy*.

PANTALON, سروال *serouâl*.

PANTOUFLE (Voy. BABOUCHE).

— Fabricant de Pantouffles,
بوابیجی *beouâbydjy*, pl. بوابیجیه
beouâbydjyah, *beouâbydjyêh*.

PANTHÈRE, نمر *nemr*, ثلثی
thulthy, *tsoultsy*.

PAON, طاووس *tâououss*, مایس
tâouss, pl. اطواس *étlouâss*.

PAONI (dixième mois de l'année
cophte, correspondant au mois
de juin), باونه *bâounéh*, بونه
baouounah.

PAOPHI (deuxième mois de l'an-
née cophte, correspondant à oc-
tobre), بابہ *bâbah*, *bâbêh*.

PAPE, البابا *el-Bâbâ*.

PAPIER, کاغیت *kâghytt*, کاغذ
kâghid, کاغید *kâghyd*, کاغظ
kâghott, ورقه *ouarâq* وراق
ouarâqah, ورقه *ouaraqah*, قرط
qart.

— commun pour envelopper,
قرطاس *qartâss*, pl. قراطیس *qe-
rdityss*.

— à écrire, کاغیت کتابی *kâ-
ghytt kettâby*.

— lissé, کاغیت مدلوک *kâghytt
medlouk*.

— Feuille de Papier (Voyez
FEUILLE).

— Main de Papier, ید ذکاغیت
yedd dè-l-kaghytt (Voyez MAIN).

— Cahier de Papier (Voyez
CAHIER).

PAPILLON, واسا *ouâssâ*, فرططوا
fertettoû, *fortottô*.

PAPYRUS (plante), ابردی
êberdy.

PAQUEBOT, نقيرة *noqeyrah*.
 — hasard, بمصادفة *be-messâde*.
 PAQUET, حمل *haml*, بقية *boq-djah*, باقدهج *baqâdj*, pl. باقدهج *baqâdj* (d'ou vient *bagage* en fr.), رزمة *rizmah*.
 — de lettres, مخالف *mokhâlef*.
 — Gros Paquet, فردة *fardah*, *ferdah*, *ferdéh*, صرة *serrah*.
 PAR, من *minn*, بـ *be-*, بي *bi-*, عند *minn-a'nd*.
 — ici, من هني *min-heney*,
 هنا *min-temmâ* (*Voyez Ici*).
 — là, من هناك *min-hendk*,
 من هناك *min-hinnâk*, من هناك *min-temmâk*.
 — où (*Voyez Ou*).
 — cœur, حفظا *hafezzânn* (*Voy. CŒUR*).
 fél, ساوان *sâouân* (*V. HASARD*).
 — le moyen de, بموجب *be-moudjeb* (*V. Par l'ENTREMISE*).
 — force, بقهر *be-qaher* (*Voyez FORCE, CONTRAINTÉ*).
 — Par terre et Par mer, بالبر والبحر *bi-'l-berr ou-bi-'l-bahar*.
 — Par Dieu! بالله *bi-'llah!*
 بالله تالله *Allah bi-'llah ti-'llah!*
 — Par ce que, Par la raison que, بسبب الذي *be-sebeb állazy*, بسبب التي *be-sebeb állly* (*Voyez PARCE QUE*).

— Il a passé Par ici, نعدا هنا *te'add hené*, جاز هني *djâz heney*.

PARADIS, جنة *djennah*, *djin-nah*, *gennéh*, *guennéh*, فردوس *ferdous* (en berbere جنة *djennah*).

PARAGE, هديده *nâhyéh*, ناحيه *he-dyéh*, *hadyah*, pl. هديات *hedyât*.

Ligne PARALLÈLE, خط متوزي *khatt moteouazy*.

PARALYSIE, خلاع *khild'a*.

PARALYTIQUE, مخلم *mokhela'*.

PARASANGE, فرسخه *farsakhah*, فراسخ *ferâssekh*.

PARASITE, طماع *tammâ'a*.

PARASOL, مظلل *mouddell*, *mouddall*, ستر شمسيه *chemsyéh*, ستر *sitr*.

PARAT (monn.), نص *nouss* (*V. MÉDIN*).

— Deux Parats, نصين *nousséyn*, *noussayn*.

PARCELLE, قطعة صغيرة *qetta' saghyrah*, *qotta'at sogheyrah*.

PARCE QUE, بسبب ان *bi-sebeb ân*, لا سبب *le-sebeb énn*, لاجل ما *li-âdjel-mâ*, لاجل *li-âdjel-mâ*, من اجل *minn-âdjel*, *minn-âdjel*.

Il a PARCOURU, نعدى *te'adü*.

PARCHEMIN, رق *roqj*.

PARDON, عفو *a'fou*, غفرة *ghaferah*, *ghaferéh*, سهاج *semâh*.

Il a PARDONNÉ, غفر *ghafar*, *gha-*

fer, اسم سمع *samakh*, سمع *semekh*, عفو *a'fou*.

— Pardonnez-moi! اسم لي *ismeh li-y!*
 عفو لي *afou li-y!*

عفو عني *a'fou a'nn-y!*
 عفو ا'nn-y!

Il a PARÉ (V. Il a ORNÉ).

PAREIL, مساوي *chebyh*, مساوي
mossdouy, متساوي *metsef* (V. ÉGAL,
 SEMBLABLE).

PAREILLEMENT, سوا *saoud*,
 سوا سوا *saoud-saoud*, كذلك *kez-*
lek, زي ذى *zay-dé*.

PARENT, قريب *qaryb*, *qeryb*,
 pl. قرايب *qorâyeb*; نسيب *nesyb*,
 fém. نسيبه *nesybéh*.

— Les Parens (le père et la
 mère), والديين *oudlydyn*, او-
dydén.

— (sa famille), (Voy. ce mot).

PARENTÉ, نسيبه *nessybéh*.

PARESSE, كسل *kesl*.

PARESSEUX, كسلان *kaslan*,
keslan, كسال *kassâl*, بليد *belyd*
 ا'دجزان *a'djezan* (en berb. *أبوخلى*
âboukhely, pl. *تيسوخلين* *tydouxhe-*
lyz), (Voyez INBOLENT).

PARFAIT, خالص *khalas*, تميم
tamym (Voy. FINI, COMPLET).

PARFAITEMENT, بالتمام *bi-t-*
temâm.

PARFUM, بخر *bekher*, pl. بحور
bokhour, عطر *o'ttr*, طيب *tyyb*.

PARFUMÉ, معطر *mo'atter*, مبخر
mobakkher.

Il a PARFUMÉ, بخر *bekher*,

عطر *a'ttur*, بخر *bakkhar*.

PARFUMEUR, عطار *a'attâr*, pl.

عطارين *a'ttâryn*.

PARI, رهان *rehân* (V. GAGEURE).

Il a PARIÉ, رهن *râhann* (Voy.

Il a GAGÉ).

PARIÉTAIRE (pl.), حريق الملاسا
horryq êl-melsâ.

PARIS (v. de France), باريس
Bâryss, باريز *Bâryz*, باريس *Bar-*
ryss, باريس *Pâryz*, باريس *Pa-*
âryz.

— Il demeure à Paris,
 يسكن في باريس *yeshkonn fy Bâryss*,
 هو ساكن في باريس *houe sâkenn be-*
Bâryss.

PARITÉ, شبه *chebah* (V. ÉGA-
 LITÉ).

Il a PARLÉ, قال *qâl*, حكي *ha-*
kâ, حدث *hadets*, كلم *kellem*,
 تكلم *tekellem*.

— Il Parle, يتكلم *yethellem*.

— Parle! أتكلم *âtkellem* (en ber-
 bere اتمسلاي *âtmsilây*).

— Je Parle un peu l'arabe,
 بتكلم شوي بالعرابي *betkellem choyéh*
bi-'l-a-'araby.

— Dis-moi, parles-tu français?
 قل لي اى نتكلم بالفرنسيس
qoul-l-y, tetkellem bi-'l-franssyss? (Voy.
 FRANÇAIS).

PARLEUR, قوال *qaouâl*.

PARMI, بين *bayn* (V. ENTRE).
 — nous, بينا *bayn-nâ*.
 — vous, بينكم *bayn-koum*.
 — eux, بينهم *bayn-houm*.
 — les hommes, بين الناس *bayn ên-nâss*.

PAROLE, كلمة *kilmah*, تكلم *te-kelloum*, هدرة *hedrah* (en berbere *douâl*), (Voyez MOT).

PAROXYSME, برحسا *lorhdâ*, برحان *borhdân*.

PARRICIDE (criminel), قاتل ابوة *qâtel-âbou-h*.

— (crime), قتل الابو *qâil êl-âbou*.

Il a PARSEMÉ, ذرا رمي *ramâ*, ذرا *dardâ*, دردر *dardur, derder*.

PART, قسم *qesm*, pl. أقسام *éq-sâm*; حصه *hessah*, pl. حصص *hessess* (Voyez PARTIE).

— De la Part de, عند من *min a'nd*, من *minn*, جهة من *minn dje-het*.

— De ma Part, عندي من *minn a'nd-y*, من جهتي *minn dje-het-y*.

— De ta Part, منك *minn-ak*, عندك من *minn a'nd-ak*.

— Saluez-le de notre Part,

سلم عليه من جهتنا *sellem a'lay-h minn dje-het-nâ*.

PARTAGÉ, مقسوم *maqssoum*.

Il a PARTAGÉ (V. Il a DIVISÉ).

PARTI (faction), طايفه *tâyfêh*, حزية *hazhah*.

— (résolution), (V. DESSEIN).

— Il a pris son Parti, حظ في بال *hatt fy bâl*.

Il est PARTI, ذهب *dahab* (V. Il s'en est ALLÉ).

— Il Partira, يسافر *yessafer*.

— Vous Partez, انتما مسافرين *entoumâ messâferyn*.

— Nous Partons, احنا مسافرين *âhnâ messâferyn*, نحنا راحين *nahnâ râhyn*.

— Pars! روح *rouh!*

— Partons! نروح *nerouh!*

PARTICIPANT, مشترك *moch-zerek* (Voyez ASSOCIÉ).

PARTICIPATION, اشتراك *tch-tirdk* (Voyez ASSOCIATION).

Il a PARTICIPÉ (Voyez Il s'est ASSOCIÉ).

PARTICULIER (adj.), خص *khass*, pl. خصوص *khossouss*, خصوصي *khossoussy*.

— Le divan Particulier, الديوان الخصوصي *êl-dyoudân êl-khossoussy*.

— Un Particulier (Voyez Un INDIVIDU).

PARTICULIÈREMENT, خصوصاً *khossoussann*.

PARTIE (portion), قسمه *qesmah*, حته *hethah*, قطعة *qotta'ah*, جزء *terf*, pl. طرف *terouf*; جز *djiz*, *guiz*, *djouz* (Voyez PART).

— (région), جهة *djehah*, *dje-héh*.

— La Première Partie, الجزء الأول *él-djiz él-âouel*.

— Tu paieras Partie comptant, Partie à crédit, تدفع البعض بالحاضر والبعض بالطلاق *tedja' él-ba'âld bi-'l-hâdder*, ou-él-ba'âld *be-'t-telouq*.

— Nous visiterons toute la Partie du sud, نزرور الجهة القبليّة كلها *nezour él-djehet él-qabelyét kolle-hâ*.

— Parties sexuelles de l'homme, ذكر *zagr*, عورة *a'ourah*, أير *éyr* (V. VERGE, TESTICULES, Parties Honteuses).

— de la femme, فرج *ferdj*, *ferg* (Voy. VULVE, VAGIN, MATRICE, Parties Honteuses).

PARTOUT, في كل مطرح *fy koll matrah*, في كل موضع *fy koll moudda'*.

Il a PARU, بيان *bân*, ظهر *darhar*, صدر *sadar*, نل *toll*.

— Il Paraîtra, يظهر *yedehor*, يتل *ytoll*.

— Il Paraît que, باين ان *bâyn énn*.

Il est PARVENU, ورد *ouered*, وصل *ouessel*, بلغ *balugh*.

— Il a fait Parvenir, بلغ *ballagh*, تباع *teballagh*.

PARURE (Voyez ORNEMENT).

PARVIS (Voyez VESTIBULE).

Un PAS, قدم *qadam*, خطوة *khattouah*, *kheltouah*, pl. خطوات *khattouât*.

— Mauvais Pas, وحله *ouhalah*, ouheléh, pl. وحل *ouhel*.

— Dieu nous a tirés de bien des mauvais Pas, من وحيل كثيرة فنكنا الله نعالى *minn ouhel kethyrét fekkená Allah ta'dlä*.

PAS (négation), ما *mâ*, لا *lá*, ماشى *mâ-chy*.

— Je n'en ai Pas, ما قتي شى *mâ fy-y-chy*, ما فيش *mâ fy-ch*, ما عنديش متة *mâ a'nd-yeh minn-ho*.

— Ce n'est Pas lui, ماش هو *mô-ch houé*.

— Ce n'est Pas moi (V. MOI).

— Ne fais Pas ccia, ما تعمل شى ذه *mâ ta'mel-chy dèh*.

— Pas même, حتى *hattü*.

-- Pas même une dragme, حتى درهم *hattü derhem*.

PASCHONS (neuvième mois de l'année des Cophtes, correspondant au mois de mai), باشنس *bachons*, باشنس *báchons*.

PASSAGE, مجاز *medjáz*, *magáz* (Voyez TRAVERSE).

— (action de passer), جازة *djázouéh*, *gázouéh*.

— (prix du passage), كرا *kerá*.

— Combien me prendras-tu de Passage d'Alger à Marseille?

كم تأخذ كرا عتي من الجزائر الى مرسيليا
kiam tákhhod kerá a'lay-y minn él-Djezayr ilü Mursylyá?

PASSAGER (subst.), راكب *râ-keb*, pl. ركاب *roukkâb*; بساجير *bussâdjyr*.

PASSANT, جازير *djâyz*, *gâyz*, مسافر *mossâfer*.

Il a PASSÉ par, تعدى *marr*, تعدى *te'adü*, *te'adey*, فات *fât*, جاز *djáz*, *gáz* (Voy. Il a TRAVERSE).

-- l'cau, عدى *a'ddü*, *addey*.

— (en parlant du temps), صار, *sâr*, جرى *djerü*, *guerey*.

— Il Passera, يجز *yedjouz*.

-- Il Passe pour un brave hom-

me, حسبوا آتة، جل مليح *hessebotü enne-ho radjel melyh*.

— Apprends-moi ce qui se Passe, اعلمنى بما يصير *á'alleminy be-má yssyr*.

— Le temps se Passe, تجرى الزمان *tedjery éz-zemân*.

— La journée entière est Passée, صارت النهار كلها *sâret énnahâr koulle-hâ*.

PASSEPORT, بسابورط *bassâbourt*, پاسپورت *passâpourt*, اجازة *éjdâzah*, *égâzéh*.

PASSEREAU (V. MOINEAU).

PASSION, دودة *doudéh* (V. DÉ-SIR).

PASSIONNÉ, مدود شاهى *châhy*, مدود *medoud*.

PASSIONNÉMENT, بالشهوة *bé-'s-chahouah*, بالدودة *bé-'d-doudéh*.

PASSOIRE, كسكاس *keskâss*.

PASTÈQUE (V. MELON d'eau).

PASTEUR, راعى *râ'y*, سارج *sâ-rilh*, *sârahh*.

٢ ATACHE, بطاش *battâch*.

PATE, عجيين *a'djyn*, *a'guyn*, عجان *a'djân*, عجن *a'djen*.

— de dattes, عجوة *a'djouéh*.

PATERNEL, أبوى *âbouy*.

PATERNITÉ, أبوة *âbouah*, *abouéh*.

PATHÉTIQUE, مستحق *mos-sakkhef*.

PATIENCEMENT, بالصبر *be-'s-sabr*.

PATIENCE, صبر *sabr, sabr*.

— Il a pris Patience, صبر *saber*.

— Prends un peu Patience, ازبیتا شوید *dsbour galol*, *ézbeytá chouyéh*.

PATIENT, صابر *sáber*.

— Il a été Patient (*Voyez Il a pris Patience*).

PATISSERIES, خباز *khomour*, سنبوسق *sonbousseq*.

PATISSIER, سنبوسقی *sonbousqy*.

PATRIARCHE, بطرك *battrak*, pl. بطاركه *battárikah*.

PATRINOINE, مال ابو *mál-ábou*.

— Cela fait partie de mon Patrimoine, هذا من مال ابوی *hadá minn mál-ábou-y*.

PATRON, مولی *moulá, mouley*.

— de barque, ریس *reys*.

PATTE, رجل *ridjl* (*V. GRIFFE*).

PATURAGE, مرعاة *mera'áh*, مرج *mourdj*, خلا *ghéytt*, رعی *ra'y*, *khalá*.

Il a PATURÉ, رعا *ra'á*.

PAUL (n. pr.), بولص *Bouloss*, *Baouloss*.

PAUME de la main, راحة *râ-hah*, راحة ذاك *râhah dzâ-l-keff*.

PAUPIÈRE, هذب *hedeb*, جفند *djefnah*, guefnéh, شعر ذا العين *cha'ar dzâ-'l-a'yn*, شقر ذا العين *chefer dzâ-'l-a'yn* (en berbère شقر *ch'far*, pl. شقور *ch'four*).

PAUVRE, مسكين *meskyn*, فقير *faqyr*, pl. فقارا *fogârâ*, فقرا *fo-qarâ*; بوقفیر *bou-faqyr* (en berbère دغليل *daghallit*).

— Le Pauvre homme! يامسكين *yâ meskyn!*

PAUVRETE, فقرة *foqrah*, شقا *cheqâ*.

PAVÉ (s.), بلاط *balât*.

— (participe), مبطل *moballett*.

Il a PAVÉ, بلط *ballatt*.

PAVEUR, مبطل *moballatt*, بلاط *ballât*, حجار *hadjâr*.

PAVILLON de marine, بندیسو *bendyer* (en it. *bandiera*), (en berb. علام *a'lâm*), (*V. BANNIÈRE*).

— Petit Pavillon, فرص *fors*.

— (bâtiment, kiosque), ایوان *éyouân* (*V. KIOSQUE*).

PAVOT, خشخاش *khachkhach*, أبو النوم *ábou-'n-noum* (m. à m. père du sommeil).

Il a PAYÉ, دفع *defa'a*, اندفع *éndefa'a*, خلص *khallass*.

— Il Payera, بخلص *yekhallass*, يدفع *ydfa'*.

— Paye - moi deux écus!

شكوتين ادفع لى شكوتين
tén!

— Demain je te Payerai,
غدوة انا ماشى ادفع لك
ghadouah énd mächy édfa' l-ak.

PAYE (Voyez PAYEMENT).

— par mois, par jour (Voyez
APPOINTEMENT).

PAYEMENT, دفعه defa'ah, pl.
دفعات defa'ât.

— Tu additionneras tous les
Payemens, تجمع الدفعات كلها
tedjema' éd-defa'ât koulle-hâ.

PAYEN, عبد الصنم a'bd és-se-
nam, جاهل djâhal, gâhel, plur.

جهال djehhâl, guehhâl.

PAYEUR, خزاندار khazandâr,
خزناجى khaznâdjy (V. CAISSIER).

— Le Payeur-général, الخزاندار العام
él-khazendâr él-a'sam.

PAYS, بلاد belâd, بلد beled, pl.
بلدان boldân; ناحية mâ-
hyéh (en berbère ثمرت tsamourt).

— En tous Pays, فى كل البلاد
fy koll él-belâd.

PAYSAN, فلاحين fellâh, pl.
فلاحين fellâhyn; فتاحسى fâhâssy, plur.
فتاحسى fâhâssyâh.

PEAU, جلد djeld, djîld, gueld,
pl. جلود djeloud, gueloud (en ber-

bere اگولم ágoulem, pl. ايتكولمان
tygoulmân).

PEAUSSIER, دبلاغ debbâgh,
صانع الجلود sâné' él-djeloud.

PÊCHE (fruit), خوخ khoukh,
خور khour, خورة khourah.

— de poissons, صبادة السمك
sayâdat és-samak, اصطاد talâd.

PÊCHÉ, خطية khattâ, خطيه
khattyah, pl. خطايا khattâyâ.

Il a PÊCHÉ, اخطا khattâ, خطا
ékhât.

Il a PÊCHÉ du poisson, صاد
sâd, اصطاد السمك éstâd és-su-
mak.

PÊCHER (arbre), شجرة الخوخ
châdjerat él-khoukh, chaguerét él-
kkoukh, شجرة ذا الخوخ sadjerah
dâ-'l-khoukh.

PÊCHEUR, خاطى khâtty.

PÊCHEUR, حوات haouât,
كواوأت kuuouât, صياد sayyâd,
صياد السمك sayyâd és-samak.

PEIGNE, مشط mocht, moucht,
pl. مشاط mechât (en berb. تيمشط
tymechâd, pl. تيمشطين tymeched-
dyn).

Il a PEIGNÉ, مشط maschatt,
تمشط temeschett.

— L'action de Peigner, تَشِيْط *temchytt*.

— Il s'est Peigné, سَرَح *serah*.

PEINE (chagrin, fatigue, punition, difficulté, embarras), (Voy. ces mots).

— A Peine, اَتْبَس *âtless, êtless*.

— Avec Peine, بِالمَشَقَّة *bi-'l-mouchaqqah*.

— J'ai eu beaucoup de Peine à faire cela, صَعِب عَلَيَّ كَثِيْرًا اَعْهَل دِه *sa'ab a'lay-y kethyr ênn â'mel déh*.

— J'ai à Peine le temps de manger quelque chose, اَتْبَس لِيْلِ الْوَقْتِ اَنْ اَكُوْل شَيْءًا *âtbech tyl-y êl-ouaq t'ên âkoul chy*.

Il a PEINT, نَقَش *naqach*, زَوَّق *zâouaq, zouaq*.

PEINTRE, نَقَّاش *naqqâch*, زَوَّاق *zeouâq, zaouâq*.

— de portraits, مَصُوْرَاتِيْ *mes-saouarâty*, مَصُوْر *messaouer*.

PEINTURE, تَصْوِيْر *tessouyr*, pl. تَصَاوِيْر *tessâouyr*, نَقْشَه *naqchah*, تَزْوِيْق *tezouyq*, pl. تَزَاوِيْق *tezâouyq*.

Il a PELE, قَشَر *qachar* (Voyez Il a ÉCORCHÉ).

PÉLERIN, حَاج *hâddj*, pl. حَاجَّاج *heddjâdj*; حَاجِي *hâdjy, haguy*.

— Lac du Pélerin (en Egypte), بِرْكَةِ الْحَاجِي *Birkét êl-hâdjy*.

PÉLERINAGE, حَجَّج *haddj*, حَجَّجَه *haddjêh, haddjah, haguêh*.

PÉLICAN, رَحْمَه *rahmah*, رَحْمَه *rahmah*, غَيْب *ghyheb*, غَيْب *ghiheyb*.

PELISSE, بَنْش *bentch*, كَرْك *kourk* (Voyez FOURRURE).

PELISSIER, فَرْوَاي *faroudy*, فَرْوَايِي *ferouâdjy* (Voyez FOURREUR, PEAUSSIER).

PELLE, لَوْح *louh*, لَوْح *louh*, مَعْرَاف *magharâfah*, مَجْرَفَه *medjrefah*, پَالَه *pâlah* (en berb. تِلْوَاْحَت *tsilouâht*).

PELURE, قَشْرَه *qecherah*, قَشْرَه *qecherêh* (Voyez ÉCORCE).

PENCHANT (pente), (Voyez DÉCLIN, DÉCLIVITÉ).

— (inclination), (Voy. ce mot).

Il a PENCHÉ (v. a.), مَيْل *meyyel*.

— (v. n.), مَال *mâl* (Voyez Il s'est Incliné).

— Il Penchera, يَمِيْل *ymyl*.

PENDANT d'oreilles, حَلَق *halq*, حَلَق *halâq*, pl. حَلَق *hou-louq*; خَرْصَه *djeouâdjén*, جَوَاجِن *khorsah*, خَرْص *khors*, *khers*, pl. خَرْصَان *khersân, khorsân*.

PENDANT (prép.), بِمَدَّه *fy*, بِمَدَّه *be-meddêh*.

— Pendant le dîner, في الغداء *fy-'l-ghoddh*.

— Pendant deux jours, *be-meddet youméyn*.

— Pendant un jour et une nuit, طول الليلة والنهار *toul él-leylét ou-én-nadár*.

— Pendant que, لما *lammá*, في زمان الذي *fy zemán állady*.

PENDARD (Voyez COQUIN).

PENDU, معلق *mo'allaq*.

Il a PENDU (V. Il a ACCROCHÉ).

— à la potence, شنق *chanay*.

— Il a été Pendu, أنشقت *én-chaneq*.

PENDULE (Voyez HORLOGE).

PÉNÉTRATION d'esprit, قوة العقل *qououét él-a'ql*.

Il a PÉNÉTRÉ, دخل *dakhal*.

PÉNIBLE, ثقيل *theqyl, tseqyl* (Voyez DIFFICILE).

PÉNITENCE, ندامه *toubéh*, ندامه *nedáméh*.

PÉNITENT, تائب *nádem*, تائب *táyb*.

PENNA-FIOR (ville d'Espagne), حصن الزهر *hosn-éz-zaher*.

Il a PENSÉ, ظن *zann, dann*,

حسب *hessab*, فكر *fakar, feker*,

حكم *hakam*, ختم *khammém*.

— Il a Pensé tomber, بشبه الأوقع *be-chouyéh éllá ouoqa'*.

PENSÉE, فكر *fekr*, تفكر *tesfek-kour*, فكرة *fekrêh* (Voy. OPINION, IDÉE).

— Cela ne m'est pas venu dans la Pensée, هذا ما جاشي في بالي *hadá má djá-chy fy bál-y*.

PENSIF, غايص *gháýss*.

PENSION, مرتبه *martebah, mer-tebéh*, جمكيه *djamkyah, djamkyéh*.

— d'éducation (Voyez ECOLE, COLLÈGE).

— Il leur a fait une Pension, اقام لهم جميه *âqám le-houm djamkyah*.

PENTAGONE, محتمس *mokham-mess*.

PENTATEUQUE, توراة *Tourât*.

PENTE (Voyez DÉCLIN, DÉCLIVITÉ).

PÉPIN, بزر *bezr*, pl. بزور *bezour*, بز *bezz*.

PERCÉ, منقوب *manqoub*.

Il a PERCÉ, نقب *naqab*, خرق *kharraq*, ثقب *thaqab, tsaqab*.

PERCHE, قضيب *quddyò*, pl. قضبان *qeddbán*.

PERÇU (Voyez PRIS, REÇU).

Il a PERÇU (Voyez Il a PRIS, Il a REÇU).

PERCUSSION (V. FRAPPEMENT).

PERDRIX, **جدله** *hadjléh, huuljah*,
pl. **جدل** *hadjel, haguef*, **سمان** *sem-*
mán (en berb. **تسگورت** *tassegourt*,
pl. **تيسوسگرين** *tyssougryn*).

Il a **PERDU**, **ضيغ** *dayyaa*.

— au jeu, au commerce, **خسر**
khassar, khesser.

— Nos chevaux ont Perdu leurs
fers, **خيلنا من غير نعلم** *khayl-ná*
min ghayr na'l-houm.

— Il a Perdu beaucoup dans
le commerce, **خسر كثير في التجارة**
khassar kethyr fy-'t-tedjrah.

— On m'a Perdu dans ton es-
prit, **سقطوني من عينك** *saqqat-*
tou-ny minn a'yn-ak.

PÈRE, **اب** *áb, éb*, **ابو** *álou*, pl.
ابون *áboun*; **بابا** *bába*, **والد** *ouálid*
(en berbère **بابا** *bába*).

— As-tu ton Père? **عندك والد**
and-ak ouálid? **ابو عندك** *a'nd-ek*
ábou? (en b. **ما زال ايدار** *bába-k má zál áydár?*)

— Beau-Père, **حمو** *hamou*, pl.
أحم *éhmá* (V. BEAU-PÈRE).

— Grand-Père, **جد** *djedd*, pl.
جدود *djedoud* (Voy. AYEUL).

PERFECTION, **كمال** *kemálah*,
اتما *ítmám* (Voy. ACHÈVEMENT).

PERFECTIONNÉ (V. ACHÈVÉ).

Il a **PERFECTIONNÉ** (V. **IL L'INI**).

PERFIDE, **غدار** *ghaddár* (Voyez
TRAITRE).

— Il a été Perfide, **غدار** *ghadar*.

PERFIDIE, **غدر** *ghedr* (Voyez
TRAHISON).

Il a **PERFORÉ** (V. **IL A PERCE**).

Il a **PÉRI**, **هلك** *halak*, **نلق**
telef, **ضاع** *dá'a*, **فنى** *fenü, seney*.

— Il a fait Péris, **فنى** *fan-*
nä, **ضيغ** *dayya'*.

PÉRIL, **خطر** *khatter*, pl. **اخطار**
ékhtár (Voyez **DANGER**).

— Y a-t-il là quelque Péril?
في شى خطر *fy-hi-chy khatter?*

PÉRILLEUX, **تحت الخطر** *taht*
ét-khatter (V. **DANGEREUX**).

— Cette affaire est très Péril-
leuse, **هذا الشغل خطر كثير فيه**
hadá és-choghl khatter kethyr fy-hi.

PERLE, **لولو** *loulou*, **در** *dorr*,
جوهر الحور *djeouher él-horr* (en
berbère **ثياقايين** *tsyáqáynu*).

— de verre, **جوهر الليل** *djeou-*
her él-léyl (m. à m. **bijou de**
nuit).

— **Huître à Perles**, **nacre de**
Perle (Voyez **NACRE**, **COQUILLE**).

PERMANENCE, **بقا** *baqá, beqá*,
بقى *biqá, bagy* (V. **PERPÉTUITÉ**).

PERMANENT, ثابت *dāym*, ثابت *thâbett*, *tsâbett*, باقى *bâyy* (Voy. **PERPÉTUEL**).

PERMIS, مسروح *medjeouez*, مسروح *mesrouh* (Voy. **LICITE**).

Il a **PERMIS**, جواز *édjâz*, جواز *djououaz*, سرح *sarah*, *serah*.

PERMISSION, اذن *édn*, *tdn*, تجویز *tedjouyz* (Voyez **LICENCE**).

— Par la Permission de Dieu, باذن الله *bi-idn Allah*, *be-édn Allah*.

— Avec votre Permission, باذنكم *be-idne-koum*.

PERMUTATION (V. **CHANGE**).

Il a **PERMUTÉ** (Voyez Il a **ÉCHANGÉ**).

Il a **PERPÉTUÉ**, دوام *duouam*.

PERPÉTUEL (V. **ÉTERNEL**, **PERMANENT**, **CONTINUEL**).

PERPÉTUELLEMENT (V. **ÉTERNELLEMENT**).

PERPÉTUITÉ, دوامه *deouâmhé* (Voyez **ÉTERNITÉ**).

PERQUISITION, تشويش *te-chouych* (Voyez **RECHERCHE**).

— Il a fait Perquisition, شويش *chaouach* (V. Il a **RECHERCHÉ**).

PERROQUET, دره *dourrah*, باباغى *bâbaghân*, باباغى *bâbaghy*, طير النطق *toutty*, طوطى *tayr-én-noutty*, باباغى *bâbaghyyod*

(en ital. *papajo* ; en v. fr. *papegai*).

PERSAN, فارسى *fârey*, عجمى *d'djemy*.

La **PERSE**, فارس *Fâres*, بلد الفارس *dyâr A'djem*, ديار عجم *beled él-Fârs*, ايران *Iyrân*.

PERSÉCUTÉ, منحوس *menhouss*, مظلوم *mazloum*.

Il a **PERSÉCUTÉ**, ظلم *zalam*, نحس *nahass* (V. Il a **POURSUIVI**).

PERSÉCUTEUR, ظالم *zâlem*

PERSÉCUTION, ظلم *nèhs*, ظلم *zelm*, *zoulm*.

PERSÉVÉRANCE, مواظبه *moudz-zebah* (Voy. **CONSTANCE**).

PERSEVÉRANT, مواظب *moudz-zeb* (Voyez **CONSTANT**).

Il a **PERSÉVÉRÉ**, وظب *ouud-dab*, دام على *dâm a'lü* (Voyez Il a **été Constant**).

PERSIL, بقدونس *baqdounes*, معدنوس *maghdouness*, كرافس *kerâfess*.

Il a **PERSISTÉ** (V. Il a **PERSÉVÉRÉ**, Il a **INSISTÉ**).

Une **PERSONNE**, بن آدم *ben-Édem* (Voy. Un **INDIVIDU**).

— Personne n'est venu, ما جاش احد *mâ djâch âhd*.

— Personne n'est mort de la contagion, ما مات شى *ma mat shî*

احد من السوبعا
mâ mât-chy áhd minn él-ouebâ.

Il a PERSUADÉ, شار, حقق
châr, haqqaq (V. Il a CONVAINCU).

PERTE, هلاك heldák (Voyez
 DOMMAGE, DESTRUCTION).

PERVERS (V. MÉCHANT).

PERVERSITÉ (V. SCÉLÉRATESSE).

Il a PERVERTI, قبح qabbah.

PESAGE, وزن ouezn.

PESANT, ثاقل thâqel, tsâqel
 (Voyez LOURD).

PESANTEUR (V. GRAVITÉ).

Il a PESÉ (v. a.), وزن ouezenn.

— (v. n.), ثقل theqel, tseql.

-- Ce baril Pèse deux quin-
 taux, ذا البرميل ميزانه قنطارين
dâ 'l-barmyl myzân-ho qontaréyn,
 هذا البرميل موزون زوج قناطر
hadâ 'l-barmyl mouzoun zoudj qenâttyr.

PESEUR, قبانى qabbâny.

PESTE, كبة kobbéh, kobbah, حبة
hab bah, heboubélt, haboubah,

تاعون tá'oun (en berbere ترکه ter-
gah, tirkéh, tehaboubt), (V. Maladie contagieuse,

CONTAGION, ÉPIDÉMIE).

— Il a été atteint de la Peste,
 اوبا douâd.

PESTILENTIEL, طاونى tá'ouny,

مفسد بالوبا *mofessed bi-'l-oubâ*
 (V. CONTAGIEUX, ÉPIDÉMIQUE).

PET, ظراط daratt, صراط darâtt.

Il a PÉTÉ, صراط daratt.

Il a PÉTILLÉ, تكتك taktak,
 tektek.

PÉTILLEMENT, تكتيك tektyk.

PETIT, صغير seghyr, seghayr,
saghyr, soghayr, sugheyr, pl. صغار
soughâr (en b. مزيان mezzy, امزيان
âmezyn, f. تامزيان tâmezynânt,
تمزيان tamezynânt, pl. امزيان
âmezynenn), (V. MÉDIOCRE).

— de taille, قصير qassyr, qes-
 syr (en berbere اوزلان douezlân,
 pl. ايوزلانى tyouezlânenn).

— Petit-Fils (Voyez FILS).

— Petit enfant, ولد صغير ou-
 led sogheyr, غلام gholâm, غليم gho-
 laym (en berbere افشيش امزيان
dqchych âmezyn; ارش érrech,
 pl. اوarrach; وراش chaddenn),
 (Voy. ENFANT).

— Petite fille (jeune fille), فتاه
fetâh (Voyez FILLE).

— esclave, عبيد o'beyd, fém.
 عيبك o'beydall.

— Petite tour, برج boreyâdj.

— fort, قلعه qoley'uh.

— Petit chien, كليب koléyb.

--- Petite-Vérole, جدري *dje-
cry*, *guedry*, *guedrey*, ذا الجدري
dá-él-djedry, *dá-él-guedrey*.

PÉTITION, عرض حال *oulyd*, وايد
aradi hál (V. PLACET, REQUÊTE).

Il a PÉTRI, خمّر *khammar*,
عجن *a'djann*.

— Il Pétrira, يعجن *ya'djenn*.

PÉTRIFIÉ, مجّجّر *moaddjer*.

Il a PÉTRIFIÉ, حجّر *haddjar*.

PÉTRISSAGE, تحمير *takhmyr*.

PEU, un Peu, شويه *chouyah*,
chouyéh, *chauyéh*, قليل *qalyl* (en
berbere ادروس *édrouss*).

— Attends un Peu! استنتي قليل
éstannü qalyl! اصبر شويه *ósbour
choyéh!* ازيطا *ezbeyttáh!*

— Peu après, بعد شويه *ba'ad
chouyah*, *ba'd-chouyéh*.

— Peu auparavant, قبل شويه
qabl chouyah.

— Peu s'en est fallu que,
Peu à Peu, شويه شويه *chou-
yah-chouyah*, *chouyéh-chouyéh*,
قليلا قليلا *qalylá-qalylá*, بشويه *be-
chouyéh*.

— Dans Peu, sous Peu,
قريب من *minn-qaryb* (Voyez Peu
après).

PEUPLE, اهل *dhl*, *éhl*, *éhel*,

pl. اهل *éhl* (Voy. NATION, PO-
PULACE).

PEUPLÉ (Voyez HABITÉ).

Il a PEUPLÉ, عمر *a'mar*.

PEUR (Voyez CRAINTE, ÉPOU-
VANTE).

— Il a eu Pour (Voyez Il a
CRAINT, Il s'est EFFRAYÉ).

— Il a fait Peur (Voy. Il a EF-
FRAYÉ, Il a ÉPOUVANTÉ).

PEUREUX, خواف *khaououdf*,
khooudf (V. CRAINTIF, TIMIDE).

PEUT-ÊTRE, ربما *robbemá*,
الله يعلم *Allah-
ya'alem*, الله يعلم *ya'alem Allah*,
بلكي *bilkey*.

PHAMENOTH (septième mois de
l'année cophite, correspondant au
mois de mars), برمّهات *barme-
hát*, *bermehát*.

PHARMACIE (art), علم العطار
i'lm él-a'ttár, صناعة المعجونجي
send'at él-madjoundjy.

— (boutique), دكان العطار
doukkán él-a'ttár, عطاريه *a'ttá-
ryéh*.

PHARMACIEN, PHARMACOPOLE,
عطار *a'ttár*, pl. عطارين *a'ttáryn*
(Voyez APOTHAICARE, ÉPICIER,
DROGUISTE).

PHARE, برج *bourdj*, *bourg*, pl. بروج *bouroudj*, *bouroug*; منارة *men-nâreh*, pl. منارات *mandrât*.

PHARMOUTI (huitième mois de l'année cophte, correspondant au mois d'avril), برمودة *bermoudah*, *bermoudéh*.

PHÉNICOPTÈRE, نحاف *nihâf*.

PHÉNOMÈNE, شئ غريب *ch-ygharyb* (V. MERVEILLE, PRODIGE).

PHILANTROPE, محب الناس *mohheb ên-nâss* (V. BIENFAISANT).

PHILOSOPHE, فيلسف *fylsouf*, pl. فيلسفه *fylsafah*, فلسفه *felsefah*, فلاسفه *felâssefah*.

PHILOSOPHIE, فياسفيه *fylsaw-fyah*, *fylsofyéh*, فلاسفه *felâssefêh*, *filâssifah*.

PHILOSOPHIQUE, متاع الفيلسفه *metâ' êl-fylsafah*.

PHLEGME, **PHLEGMATIQUE** (V. FLEGME, FLEGMATIQUE).

PHTHISIE, المرض الرقيق *êl-maradd êr-raqq*, المرض الزين *êl-marad êt-zéyn*, سلال *seldî*.

PHTHISIQUE, مسلول *masloul*.

PHYSICIEN, عالم الطبيعه *a'alem êt-taby'ah*, مجتهد في علم الطبيعه *modjteheâf fy i'lm êt-taby'ah*.

PHYSIQUE (s. f.), علم الطبيعه *ilm êt-taby'ah*.

— (adj.), (Voyez NATUREL).

PHYSIQUEMENT, بالطبع *li-tâ-teba'*.

PIASTRE (monnaie), ريال *ryâl*, pl. ريالات *ryâlât*; غروش *ghaurouchah*, *ghrouchah*, pl. غروش *ghourouch*.

— Deux Piastres, ريالين *ryâl-lynn*.

— Tu me dois mille Piastres, ليلى ألف غروش عليك *tyl-y âlf ghourouch a'lay-k*.

— Piastre-Boudjou (valant à Alger 1 fr. 86 cent.), ريال بوجو *ryâl-boudjou*.

— Draham, ou Pataque-Chique (valant à Alger 62 cent.), ريال دراهم *ryâl-derâham*.

— Demi-Piastre-Boudjou (V. NOUS-BOUDJOU).

— Quart de Piastre (piécette, valant à Alger de 46 à 47 cent.), ربع بوجو *rebby'a-boudjou*, ربع بوجو *roub'-boudjou*.

— Huitième de Piastre (valant à Alger de 23 à 24 c.), ثمن بوجو *themien-n-boudjou*, *thoumi-boudjou*, *themin-boudjou*.

— Piastre de double-boudjou (val. 3 fr. 72 c.), دورو دورو *dourou*, دورو زوج *zoudj-boudjou*.

Piastre d'Espagne (valant au Kaire environ 5 fr. 35 cent.),
 الريال السدور *ér-ryál éd-dour*,
 الريال لاسپانيولى *ér-ryál él-Éspânyouly*,
 كولوناتا *kolounâttah*.

— Piastre turke de 100 médins (valant au Kaire 3 fr. 50 cent.),
 غروش ميه *ghrouchah mayyéh*.

— de 80 médins (valant au Kaire environ 2 fr. 80 cent.),
 غروش ثمانين *ghourouch-themânyn*,
 ثمانينيه *themânynyéh*.

— de 60 médins (valant au Kaire environ 2 fr. 10 cent.),
 غروش ستين *ghourouch-setlyn*,
 ستينيه *setlynnyéh*.

— de 40 médins (valant au Kaire environ 1 fr. 40 cent.),
 غروش اربعين *ghourouch-ârba'yn*,
 اربعينيه *ârba'ynyéh*.

— Demi-Piastre, نصفه *nousfyéh*.

— Pièce d'un quart de Piastre, ربعه *roubayyéh*.

— d'un huitième de Piastre, ثمنيه *thoumnyéh*.

PIC (mes. de longueur, valant environ un demi-mètre), ذراع *ârdâ'*,
 اذرع *âdra'* (Voyez BRASSE, AUNE, COUDÉE).

PIE, عقق *a'qa'q*, قعق *qa'qa'*.

PIÈCE (V. MORCEAU, LAMBEAU),

— de marchandise, فسله *faslêh*, *faslah*.

— d'artillerie (Voyez CANON, MORTIER).

— de monnaie (V. MONNAIE).

— de 100 médins, de 80, de 60, de 40 (Voyez PIASTRE).

— de 20 médins (Voy. Demi-Piastre).

— de 10 médins (Voyez Pièce d'un quart de Piastre).

— Pièce à Pièce, قطع قطع *qatta'-qatta'*.

PIÈCETTE (V. Quart de Piastre).

PIED, رجل *ridjl*, *rigl*, *redjel*, *ridjel* (en b. اطار *âddâr*, *êddâr*, *îddâr*, pl. اطارن *îddârann*, *îddârenn*).

— de bœuf (V. BŒUF).

— d'alouette (fleur), لحكم *lahlkoum*.

— d'une montagne, جدر الجبل *djêdr él-djebel*, اسفل الجبل *âsfel él-djebel*.

— d'un arbre, اسفل الشجرة *âsfel ês-chadjarêh*.

— (mesure de longueur), قدم *qadum*, pl. اقدام *qoudoum*, قدم *êqdâm* (Voyez LONG, LONGUEUR).

— Cette échelle est longue

de dix - huit Pieds environ ,
هك السلم طولها نحو ثمتتش قدوم
hadéh és-soullem toul-hâ nahou
remant-a'ch qoudoum.

— Pied de chèvre (espèce de
levier), (*Voyez LEVIER*).

— Coude-Pied, قصبه ذا الرجل
qasbah dé-'r-ridjl (en berbere
tsymchytt áddâr), (*V.*
COUDE-PIED).

— Coup de Pied, ركله *roklah*
(en berbere تقودميت *taqoud-*
myt), (*Voyez RUADE*).

— Doigt du Pied, بته ذا الرجل
bennah dé-'r-ridjl, pl. بنان ذا الرجل
benán dé-'r-ridjl; اصبع الرجل
ás-ba' ér-riql, pl. صبعين الرجل
sa-bi'yn ér-riql (*Voyez ORTEIL*).

— Cheville du Pied, كدم
guedem (en berbere نيورويت *you-*
rouzzyt), (*Voyez CHEVILLE*).

— Plante du Pied, قدم *qa-*
dum.

— Les deux Pieds, رجلين *ri-*
djléyn, *ridjlyn*, *rigleyn*, *riglyu*.

— Nu-Pieds (*Voyez NU*).

— Il est allé à Pied, مشى
machâ.

— ras-tu à Pied ou à cheval?

تروح اي ماشى اي راكب
terouh
áy-máchy áy-rákel?

— Ils sont tombés à mes Pieds,
وقعوا بين رجليي *ouaqa'ou bayn*
redjley-y.

PIÈGE, حياله *eyáleh*, *hayálah*,
مكنه *mekneh*, *meknah* (*Voy. EM-*
BUCHE, FOURBERIE).

— à prendre les oiseaux, فح
fakh.

— à prendre les animaux,
حيالة الصايد *heyálet és-sáyd.*

— Il a tendu un Piège (*V.* Il a
dressé des Embuches, Il a ABU-
SÉ).

PIERRE (n. pr.), بطرس *Bot-*
trouss, Boultrouss.

— (s. fém), حجر *hadjar*, *ha-*
djer, *hagar*, حاجر *kádjer*, pl. حجارة
hedjârah; حجرة *hadjerah*, pl. حجر
hadjer (en berbere ادشع *ádghagh*,
édghágh, pl. ادشعن *ádghaghenn*).

— dure, صلب *sulb.*

— à bâtir, تبة *tabzéh.*

— de taille, حجر نحت *hadjar-*
nahatt.

— équarrie, الحجر المنجور *él-*
hadjar él-mendjour.

— à aiguiser, ارحا *érhá*,
رخا ذا الحجر *rahá dé-'l-hadjam*

(en berbère *أمسد* *amsel*, *مِيلَاك* *mylák*), (V. Pierre à AIGUISER).

— à fusil, *صَوَان* *hadjerah*, *صَوَانَة* *souân*, *صَوَانَة* *souâneh*, *souânah*, *شَفَر* *chefer*, *قَدَّاح* *qaddâh* (en berbère *تنيشه* *tenychah*, pl. *تِنِيشُون* *tynychouenn*).

— de touche, *حَجْر الحَكِّ* *hadjar él-hak*, *حَجْر المحاس* *hadja él-mahâs*.

— ponce, *حَجْر الاسفنج* *hadjar él-âsfandj* (m. à m. pierre d'éponge).

PIERRERIE (pierre précieuse), *جَوْهَر* *djouher*, *دجُوهر* *djouhar*, *دجُوهر* *djouaher*, pl. *جَوَاهِر* *djouâher*.

PIÉTÉ, *عِبَادَة* *i'bâdah*, *عِبَادَة* *é'bâdeh*.

PIEU, *وَتْد* *oucted*, pl. *اوتاد* *outâd*.

PIEUX, *عَابِد الله* *a'âbed-Allah*.

PIGEON, *حَمَام* *hamâm*, *هَمَام* *hemâm*, *حَمَام* *hammâm*, pl. *حَامَام* *hâmâm*; *فَرَاخ* *ferâkh* (en berbère *تِسْبَر* *tsbyr*), (Voyez COLOMBE).

— ramier, *لِيَام* *limâm*.

— sauvage, *الحَمَام الخَلْوِي* *él-hamâm él-khalouy* (Voy. COLOMBE sauvage).

PIGEONNIER (V. COLOMBIER).

PILE, *كُومَة* *koumah*, *كُومَة* *kou-méh*.

PILÉ, *مَسْحُوق* *masshouq* (V. BROYÉ).

Il a PILÉ, *دَرَس* *deress*, *سَحْن* *sahun* (Voyez Il a BROYÉ).

— Il Pilera, *يَدْرَس* *ydress*.

PILEMENT (V. BROYEMENT).

PILIER, *سَارِيَة* *sâryah*, pl. *سَوَارِي* *saoudry* (Voyez COLONNE).

PILLAGE, *نَهَب* *nehb*, *نِهَب* *nihb*, *غَشَب* *ghash*.

PILLARD, *نَهَاب* *nehhâb*, pl. *نَهَابِين* *nehhâbyn*.

PILLÉ, *مَنْهَسُوب* *menhoub*, *مُخْتَوِف* *mukhtouf*.

Il a PILLÉ, *نَهَب* *nahab*, *نَهَب* *nehb*, *خَتَق* *khatouf*.

— Il Pillera, *يَخْتَفِي* *ykhtof*.

PILON, *مَدَقَة* *madaqqah*, *رِزَة* *rezzah*, *يَد الهَاوَن* *yed él-hâoun*.

PILOTE, *رَيْس* *reyss*, *رَايْس* *rayss*, *بَلُوطَة* *bilouttah*.

PILULE, *حَب من دَوَاة* *hebb minn daouâh*, pl. *حَبِيب من دَوَاة* *hebboub minn daouâh*.

PIN, *صَنُوبَر* *senouber*, *سَنُوبَار* *sanoubar*, pl. *صَنَابِر* *senâber*, *سَنَابِير* *senâbir*; *شُوح* *chouah* (en berbère *أَزْمَاي* *âzoumbây*, pl. *تِيْزُومِيُون* *tyzoumbyoun*).

PINCE (pour soulever des masses), *مَلَاوِيَة* *mellâouyah*.

- PINCÉ, مقروض *maqrouss*.
 Il a PINCÉ, قرص *qarass*, *qarass*.
 — Il Pincera, يقرض *yqoross*.
 PINCEAU, قلم نقاش *qalam-naqqâch*, ريش *rych*, شته *chitah*, زيف *zif*.
 PINCETTES, مشيك *machyk*, لقاط ذا العافيه *laqqâtté dé-'l-a'âfyah*, مكوسة النار *mekoussét ên-nâr*.
 PINSON, موش *mouch* (en berb. ايتبير *itytbyr*, pl. ايتبيرن *tytbyrenn*).
 PIOCHE, منكش *menkech*, pl. مناكش *mendâkich*, طوربه *touryah*, فاس *djezmeh*, معول *ma'oul*, فاس جزه *fâss*, فاس العربى *fâss el-a'reby*.
 PIPE, سبسى *choubouk*, سبسى *sebsy*, *sibsy*, pl. سبسى *sibâssy*.
 — persane, نرجيله *nardjyléh*, نارجيل *narguyléh*, نارجيل *narlijyl*, نرجيل *nerguyl*.
 — Tuyau de Pipe, قصاب *qoussâb*.
 — Fourneau de Pipe, داويه *ddouâyéh*.
 — Fabricant de Pipes, عاليونجى *ghâlyoundjy*.
 Il a PIQUÉ, اشك *châk*, اشك *âbar*, اشك *techekk*.
 — la langue, حر اللسان *harr el-lessân*.
 — Il Piquera, يشك *ytchekk*.

PIQUIRE, ابر *ibr*.

PIRATE, حرامى البحر *hurâmy-'l-bahar* (Voyez CORSAIRE).

PIRE, اشتر *âcharr*.

— Ce qui vaut mieux que le bien, c'est de le pratiquer; et ce qui est Pire que le mal, c'est de le faire, اخير من الخير فاعله *akheyr minn êl-kheyr fâi'l-ho*; ou واشتر من الشرف فاعله *âcharr minn êch-cherr, fâi'l-ho*.

PISCINE, صهرىج *saharydj*, صهرىج *sehrig*.

PISSAT (Voyez URINE).

Il a PISSÉ, بال *bâl*, شخ *chakh*.

— Il Pissera, بيل *ybout*.

PISTACHE, فستق *fistâq*, *fistôq*.

PISTACHIER, شجرة الفستق *châdjerét êl-fistôq*.

PISTOLET, طبانج *tebândj*, طبانج *tabândjah*, *tobândjah*, بشتله *psychould*, پيشتولا *bechtolah*, pl. بشاتل *bechtâtol*, كابوس *kâbous* (en berbere تخراس *tkharrâsse*, pl. تخراسين *tykharrâssyn*).

PITIÉ, رحم *rahm* (Voyez MISÉRICORDE).

— Il a eu Pitié (Voyez Il a COMPATI).

— Dieu ait Pitié de toi!
 رَحْمَةُ اللهِ *rahm-ak Allah!*

PITUIE, نَجْمَةٌ *tokhmah.* (Voyez
 FLEGME).

PITUIEUX (V. FLEGMATIQUE).

PIVERD, شَرَّاقِرَاقُ *cherrâqrâq,*
 هَدَادُ *haddâd.*

PLACE (V. LIEU, ENDROIT).

— publique, مَحْتَجٍ *zanhah,* مَحْتَجٍ
mahaddj, وَسَعْدٍ *ouassah,* دَرْبٍ
darb, derb, سَاحَةِ *sâhhah,* فَشْحَةٍ
fushhah.

— fortifiée (V. CHATEAU, Ci-
 TADELLE, FORTERESSE).

— d'armes, مَعْرِدَانِ الْعَسَاكِرِ *may-*
dân dl-a'ssâker.

— (emploi), (Voy. CHARGE).

— Petite Place entourée de
 cahutes, حَوْشٍ *houch.*

— A la Place de (V. Au Lieu de).

Il a PLACÉ, جَعَلَ *ouaddu',*
 دَجْوَالٍ (V. Il a MIS).

— Il Placera, يَهْتَبُ *yhott.*

PLACET, حَالٍ *hâl,* عَرِضٍ *a'rd*
 (Voyez MÉMOIRE).

PLAFOND, سَقْفٍ *seqof, seqaf,*
 pl. سَقُوفٍ *seqouf.*

PLAGE, حَدِيدٍ *hedyeh, hedyah,*
 شَطِّ *chott, chatt* (V. RIVAGE).

Il a PLAIDÉ, خَاصِمٍ *khâssam.*

PLAIE, جِرَاحَةٌ *djerâhah,* pl.
 جِرَاحَاتٍ *djerâhât* (Voyez BLES-
 SUBE).

PLAINE, سَهْلٍ *sehel,* pl. سَهْلٍ
souhoul, خَلَا *khalâ;* وَطَا *outtâ,*
 وِطْيَاهُ *outtyah,* pl. وِطْيَايَاتٍ *out-*
tâyât; صَحْرًا *suhharâ* (en be rher
 وِطَا *outtâ,* pl. وِطْيَايَاتٍ *ouattyât;*
 تَغْزُوهٍ *taghzouh.*

Il s'est PLAINT, شَكِيَ *chekkä,*
 اِسْتَكَى *échtékü* (V. yez Il a
 GÉMI).

— Il se Plaindra, يَشْتَكِي *yech-*
teky, يَشْكِي *yechekky.*

PLAINTÉ, اِسْتَكَا *échtikâ,* شَكِيَةٌ
chekouah (Voyez GÉMISSEMENT).

PEAISANTERIE, مِزَاحٍ *mizâh,*
 مَلَاغَهٍ *melâghah.*

Il a PLAISANTÉ, ضَحِكَ *dahak,*
 كَحِكَ *kahkah.*

— Il Plaisantera, يَضْحَكُ *yd-*
dehak, يَكْحِكُ *ykahkah.*

PLAISE à Dieu! s'il Plaît à
 Dieu! اِنَّ شَا اللهُ *énn, châ Allah!*
 (Voyez Il a PLU).

PLAISIR, لَذَّةٍ *leddah, leddéh,*
 pl. لَذَائِتٍ *leddât, lezzâh,*
 لِزْزَةٍ *lezzeh,* pl. لَذَائِتٍ *leddât, lezzâh.*

— (bon office), مِزْيَةٍ *mezzyah*
 (Voyez SERVICE, BIENFAIT).

PLAN (adj.) سَاهِلٍ *sâhel.*

— (subst.), (surface Plane), *سطح sattah*.

— (dessein, projet), (*Voy. ces mots*).

PLANCHE, لوح *lough*, *loughèh*, لوحه *loughah*, pl. لوح *lough*.

PLANCHER, طوبوق *taoubaq*, طبقه *tabaqah*.

PLANE (outil), رشبه *rachbah*.

PLANÈTE, كوكب *koukab*, *koukeb* (*Voy. ASTRE*).

PLANEUR (terme de monnaie), رفاق *raqâq*.

PLANTATION, غرس *ghars*.

Une PLANTE, نبتة *nebt*, *nebtèh*, pl. نبات *nebat*; غرس *ghars*, *ghers*, pl. غروس *ghourouss*; نقله *noqelah*, pl. نقلات *noqelât*.

— marine, حشيش البحر *hachych èl-bahar*.

La PLANTE du pied, قدم *qadam*, pl. قدمين *qadmyn*, اقدام *âqdâm* (*Voyez PIED*).

Il a PLANTÉ, غرس *gharass*, نبت *nebet*, *nabat*.

— Il Plantera, يغرّس *yeghrass*.

PLAQUEMIER (arbre), سدره *sedrah*, *sidrah*.

PLAT (adj.), (*Voyez PLAN*).

— (subst.), طبق *tabaq*, تسي

tebsy, صحن *sahan*, pl. صحنون *souhoun*; صينية *seynyah*.

— Grand Plat, غطار *ghouttâr*, مخفيه *mokhfyah*.

— Tu dresseras les viandes sur les Plats, تسقى اللحم في صحنون *teseqy èl-lahum fy souhoun*.

PLATEAU en cuivre, سومة *semouah*.

— de balance, كفة *keffèh*, *keffah*, pl. كفوف *kefouf*, *koufouf*.

PLATINE de fusil, زناد *zenâd*.

PLATON (n. pr.), افلاطون *If-lâttoun*.

PLATONIQUE, افلاطوني *iflât-touny*.

PLATRE, جص *djess*, جبس *djibss*, *gibss*, جبس *djips*, كبص *guebss*.

Il a PLATRÉ, جبس *djebbass*, *guebbass*, جصص *djessass*.

PLATRIER, جبّاس *djebbâss*, *guebbâss*, جصاص *djessâss*.

PLEIN, ملان *melân*, ملىان *me-lyân*, مالى *mâly* (en berbere ايتشور *ÿtchour*, pl. ايتشورن *ÿtchourenn*; بچور *ÿtchour*, pl. بچورن *ÿtchourenn*).

— Pleine lune (*V. LUNE*).

PLENIPOTENTIAIRE, مفروض *mo-faouedd*.

PLÉNITUDE, املا *tmlá*.

Il a PLEURÉ, بكاء *beká*, دمع *da-ma'a*.

— Il Pleurera, يبكي *yebky*.

PLEURÉSIE, برسام *bersám*.

PLEURS, بكاء *biká* (Voyez LARME).

Il PLEUF, كيططر *keyomtour*, ييطر *yomttar* (Voyez Il a PLU).

Les PLEYADES, تريا *touryá*, *tourayá*.

PLI, كماش *tekmych*, تكميش *koumách*, طيه *tyah*, هزة *hezzah*.

Il a PLIÉ, طوى *taouä*, *taouey*, *touä*.

— (il a courbé), (V. ce mot).

— Il Pliera, يبطوى *yettouy*.

PLISSÉ, مكمش *mokemmich*.

Il a PLISSÉ (V. Il a PLIÉ).

PLOIEMENT d'une étoffe, تكميش *tekmych*.

PLOMB, رصاص *ressáss*, رصاص اسود *ressítiss-ássouad*, ارساص خفيف *khafff*, *érsáss*.

Il a PLOMBÉ, رصاص *ressass*.

PLONGÉ, مغروق *maghrauq*, مغرق *mogharrerq*.

Il a PLONGÉ (v. a.), غرق *gharraq*, غطس *ghattass*.

— (v. n.), اغتاص *ghásss*, اغتاص *éghtásss*.

— Il Plongera, يغوص *yghouss*, يغطس *yeghtess*.

PLONGEUR, غواص *ghaouásss*.

Il a PLU (été agréable), عجب *a'djeb*.

— Cela te Plaira, هذا يعجبك *hadá ya'djeb-ak*.

— Cela ne me Plaît pas du tout, هذا ما يعجبني شي *hadá má ya'djeb-ny chy*.

— Plaît-il? نعم *na'am?*

— S'il Plaît à Dieu! ان شا الله *én chá Allah!* ان شا الله تعالى *én chá Allah ta'álä!*

— Plât à Dieu! يا ليت *yá-ley!s!* من صاب *minn-sáb!* (V. PLAISE à Dieu!)

— A Dieu ne Plaise! استغفر الله *éstaghfour Allah!* (m. à m. Dieu pardones!)

Il a PLU (tombé de la pluie), مطر *mattar*, بصوب *tessaouab*, *tes-saoueb*, تصاب *tessáb*.

— Il Pleuvra, يتصوب *yetsuoueb*, يتصب *yetséb*.

PLUIE, مطر *mattar*, pl. اطار *ámtár*; شتا *chittá*, شطا *chittá*, شتتا *chettá* (en berbere هوا *haouá*).

— Il a tombé beaucoup de

Pluie, اصطببت شتا كثيرة *estabbét chitá ketsyrah*.

— Petite Pluie abatgrand vent, من مطيرة صغيرة تهفت ربح كبير *minn mattayrah sogheyrah toheffet ryh kelyr*.

— Pluie continue, غيث *ghayts, ghayth* (en berb. أغوفر *ághoufor*).

— Petite Pluie, مطيرة *mattayréh*.

PLUME d'oiseau, ريش *rych, rychah, rychéh*, pl. ريش *rych*.

— à écrire (roseau), قلم *qalum, qelem*, pl. أقلام *éqlám*, قوام *quouálem*, قلوم *qeloumá*, قلوما *qeloumah*.

— Il a taillé la Plume, القلم برى *berū él-qalem*.

La PLUPART, عدد لاكثر *a'ded él-ákthar*, قسم لاكثر *kesm él-ákthar*, لاكثر *él-ákthar*.

— La Plupart des hommes, اكثر الناس *ákthar én-nás*, اكثر من الناس *él-ákthar minn én-náss*.

PLURIEL (nombre), جمع *djamé'*.

— entier, جمع سالم *djamé' sálem*.

— brisé, جمع مكسر *djamé' moukasser*.

Plus, اكثر *áksar, ákthar*, كثر *ketser*, ز *zid*, زيد *zyd*, يزيد *tozzyd*.

— Je t'aime Plus que lui, أكثر منك *nákhobb-ak ákthar minne-ho*.

— Le fer et l'argile sont Plus utiles que l'or le Plus précieux, تنفع الحديد والطين اكثر من الذهب الثمين *tenfu' él-hadyd ou-él-tyr ákthar minn éd-dahab él-mothemyn*.

— Plus j'y réfléchis et Plus la chose me semble obscure, اكثر ما نفتكر فيه اكثر ما الساحة تبان مظله *ákthar má nefteker fy-hi, ákthar má él-hadjéh tebán mozzalleméh*.

— Plus on a gagné d'argent, Plus on en veut avoir, على قد ما كتمسبوا قد ما طمعوا السمسال *a'lü qad-má kessebou, qad-má te-ma'ou él-mál*.

— Plus la nuit se raccourcit, Plus le jour s'allonge, قدما تقصر الليل قدما يطول النهار *qad-má teqsir él-léyl, qad-má yátoul én-nahár*.

— D'autant Plus que, قد ما *qad-má*.

— Cela est d'autant Plus admirable qu'on ne l'a jamais vu,

هذا عجيب قد ما هو عديم النظر
hadâ a'djyb qad-mâ hou a'dym ên-
nacr.

— De Plus (*Voy.* Outre cela).

— En Plus, يزيد *be-zyd*.

— Au Plus, tout au Plus,
بلاكثر *bi-'l-âkthar*.

PLUSIEURS, كثير *ketsyr*, عديد
a'dyd.

— Plusieurs fois, مرار كثيرة
merâr kethyrêt, كثير مرة
kethyr marrah, مرة عديدة
*marrah a'dy-
dêh* (*Voyez SOUVENT*).

PLUS TÔT, قبل *qabl* (*V.* AUPA-
RAVANT).

— Tu n'as pas pu venir Plus tôt?
ما قدرنشى تحي قبل
*mâ qaderêt-
chy tedjy qald?*

POCHE, جيب *djebbah*, *guebbêh*,
djobbah, جيب *djyb*, *guyb*, pl.
خربطه *djyoub*, *guyoub*; كيسوت
kharytah, كيسوت *kyssouêh*,
maktoub, pl. مكاتب *mekâteb* (*V.*
BOURSE, SAC).

POËLE à frire, مقلا *maqlâ*,
مقلى *miqlâ*, *moqlâ*, مقلا *miqlâh*,
طاوة *tâouah*.

POËLON de terre, طجين *ta-
djyn*, طواجين *tâdjyn*, pl. طواجين
touâdjyn.

POÉSIE, نظم *nezm*, *neilm*, شعر

cha'er, *cha'ar*, منظوم *manzou-
mêh*.

POËTE, شاعر *châ'er*, *châ'ir*, pl.
شعرا *cho'erâ*.

ŒUVRES POËTIQUES, ديوان
dyouân.

POIDS, وزن *ouzn*, *ouzn*,
ميزان *myzân*.

— Le Poids de ce ballot est
d'un quintal et demi, هذه القردة
ميزانها قنطار ونصف قنطار
*hadêh êl-fandêh myzân-hâ qontâr
ou-zouf qontâr*.

POIGNARD, خنجر *khanlijar*, pl.
خنجر *khenâdjer*, پنيار *penyâr*,
مدس *medess*, سكين *sikkyn*, *sek-
kyn*, جنوى *dje-
nouy*.

— à deux tranchans, سبولة *se-
boulah*, سبولى *sehoulâ*.

— Coup de Poignard, ركزة *rek-
zah*.

POIGNÉE, قبض *qabdd*, *qobdd*,
qebdd (*Voyez MANGHE*).

POIGNET, رقبة الكف *roubet êl-
keff* (en berbere مقبط افوس *maq-
bett afouss*, pl. مقبط افاسن *maqbett
îfâssinn*), (*Voyez POING*).

POIL, شعر *cha'ar*, *che'er*, شعار
cha'âr, pl. شعور *che'our*,
chou'our.

POING, دبة ذَا اليدِ; كَفْ *keff*; *debzah dē-'l-yedd*, قُبْدَه *qubdéh*.

— Coup de Poing, لَكْزَة *lek-zah*, *loukzah* (en berbère طَفَان *dafân*).

Un POINT, نَقْطَه *noqtah*.

— Deux Points, نَقْطَتَيْنِ *noqtélyn*, *noqtéteyn*.

— Il a été sur le Point de (*Voyez* Peu s'en est Fallu, Il a FAILLI).

— Il est sur le Point de Partir, هُو رَاح يَسَافِر *houe râh yssâfer*, حَضِر رَوْحَه لِّلسَافِر *hadder rouh-ho li-'s-sâfer*.

POINT (compl. de négation), شَي *chy*, ش *ch*.

— Je n'en veux Point. مَا بَارِدَةٌ شَي *mâ bérîd-ho chy*.

— Il n'est Point à la maison, مَا فَيَش هُو فِي الدَّار *mâ fy-ch houe fy-'d-dâr*.

Le POINT du jour (*Voy.* AUBE, AURORE, LEVER du Soleil).

POINTE, حَد *hadd*, طَرْف *tarf*, اِبْرَة *ibréh*.

POINTÉ (marqué de points), (*Voyez* PONCTUÉ).

— (dirigé), (*Voyez* ce mot).

Il a POINTÉ un canon (*Voyez* Il a mis en Joue).

POINTU, مَحْدُود *maddy*, مَحْدُود *mahdoud*, مَسْنُون *mesnoun*, سَنَان *senân*.

POIRE, كَمَثْرِي *komethry*, نِكَاص *neggâss*, اَجَاص *mandjâz*, مَنجَاز *mandjâz*, *édjâss*, *îdjâss*, نِجَاص *nedjâss*.

— sauvage, اَجَاص بَرِّي *iddjâss berry*.

— à poudre (*Voyez* POUFRE).

POIREAU, خَرَات *korraath*, خَرَات *khorrât*, بَيْرُوز *beyberouz*, رِكْل *rikl*.

POIRÉE, سَلِك *selq*, سَلِك *silk*, *selk*.

POIRIER, شَجَرَة ذَا النِّكَاص *che-djrah dē-'n-neggâss*, شَجَرَة النِّجَاص *sedjerat ên-nedjâss* (en berb. تَيْفِيرْسَه *tyfyrseh*, pl. تَيْفِيرْسِين *tyfyrsyn*).

POIS, بَسِيلَه *bessyllah*, جَلْبَان *djoulbân*, جَلْبَانَه *djilbânah*.

— chiche, حِمص *hims*, *houms*, حَمَّص *hommos*, حَمَّص *hom-mouss*.

— de senteur, مُحَمَّد وُلِي *mo-hammed-oualy*.

POISON, سَم *semm* (en berb. اَسَم *ésoumm*).

POISSON, سَمَك *semek*, *samak*, pl. اَسْمَك *âsmak*, سَمُوك *sou-mouk*; حَوْت *hout*, *haout*, pl. حَيْتَان *haytân* (en berb. اَسْلَم *éslimmâ*).

— Les Poissons (signe du zodiaque), برج ذا الحوت *bourdj dé-'l-hout*, برج الحوت *bourdj él-hout*, *bourg él-hout*.

POITRAIL (*Voyez POITRINE*).

— (de harnois), صدرية *sadryah* (en berbère) الديبر *éd-dayr*.

POITRINE, صدر *sadr, sadar, sidr*.

POIVRE, فلفل *fefel, foulfoul*.

— rouge, الفلفل الاحمر *él-foul-foul-él-âhmar, él-filfil él-âhmer*.

— en poudre, concassé, الفلفل الرومي *él-foulfoul-ér-roumy*.

POIVRON (*Voy. POIVRE rouge*).

POIX, زفت *zest, zift*, كفر *kafr, kafer* (*Voy. BITUME, GOUDRON*).

— Il a enduit de Poix (*Voy. Il a GOUDRONNÉ*).

PÔLE, قطب *qotb*.

— du monde, قطب العالم *qotb ét-a'âlem*.

— de l'écliptique, قطب البروج *qotb felek él-bouroudj*.

— Les deux Pôles, قطبين *got-béyn*.

POLI (au pr.), مصقول *masqoul*.

— (au figuré), (*Voyez CIVIL*).

— (n. s.), (*Voyez BRILLANT, POLISSAGE*).

Il a POLI, صقل *saqal, نعم naam*.

POLICHINELLE, قراقوش *Qard-gouch*.

POLISSAGE, تصقيل *tesqyl*.

POLISSEUR, صقال *saqqâl*.

POLISSOIRE, مصقل *mesqel*.

POLITESSE (*Voyez CIVILITÉ*).

POLTRON (*Voyez LACHE*).

POMME, تفاح *teffâh, tuffâh*.

— d'amour (*Voy. TOMATE*).

POMMIER, شجرة التفاح *chadj-rét ét-touffah*, شجرة ذا التفاح *sad-jerah dé-'t-touffah*.

POMPE (*Voyez MAGNIFICENCE*).

— funèbre (*V. FUNÉRAILLES*).

— (machine), مغرفة *maghresfah*.

Il a POMPÉ, غرف *gharaf*.

POMPEUX (*Voy. MAGNIFIQUE*).

PONCEAU (s. m., couleur rouge foncée), وشنه *ouechénéh*.

PONCTUATION, تنقيط *tenqytt*.

PONCTUÉ, منقوط *manqoutt*.

Il a PONCTUÉ, نقط *naqqatt*.

Elle a PONDU, باصت *bâddét*.

— Elle Pondra, تبويض *tebydd*.

PONT, قنطرة *qantarâh, qontrah*, قنطرات *qenâtter, qonâtter*, قنطرات *qantarât*; جسر *djesr*.

PONTON, طريق *tarydah*, pl.

طرايد *tarâyd*, طراد *tarâd*.

POPULACE, جعيد *dja'yd*, سفيله *sefyléh*.

— Homme de la **Populaue**,
جعيدى ابن الناس *ébn-én-nás*,
dja'ydy.

POPULAIRE, متاع لاهل *metá'*
ét-éhel (Voy. NATIONAL).

POPULATION, اهل *éhel*, *áhel*,
éhl, محمورة *ma'mourah*.

PORC (Voyez COCHON).

— Petit Porc (V. COCHONNET).

— Groin de Porc, **lume** de
Porc (V. GROIN).

— Viande de Porc (Voyez
Viande de Cochon).

— Soie de Porc, زغيب
ذا الحلوף *zoghb dá't-hallouf*.

PORC-ÉPIC, ضربان *dourbdn*.

PORCELAINE, صيني *syny*,
فرفورى *ferfoury*.

PORE, نقب *neqb*.

POREUX, ذونقب *zou-nouqoub*.

PORT de mer, بندر *bender*, مينا
myná, pl. موان *mouán*; اسكله *és-*
kalah, مرسا *marsü*, *mersü*, مرسا
marsá, *merstá*, pl. مراسى *merássy*
(en herbere مرسة *marsah*).

— Il est arrivé au Port,
بلغ المينا *balagh ét-myná* (en b.
بكشم الهرسه *bakshem ét-mersah*).

PORTATIF, سهل حمل *sehél-*
hamle-ho.

PORTE, باب *táb*, pl. ابواب
ábouáb, *ábaouáb*, بيبان *bybán*;
ثبسمورت دقة *deffah* (en herbere
tsabbourt, pl. ثبورا *tsabbourá*).

— Ferme la Porte (V. Ha FER-
MÉ).

— Porte de la Victoire, au
Kaire; باب النصر *Báb én-Nasr*.

— de la Conquête, au Kaire,
باب القنوح *Báb ét-Fotsuhh*.

— de fer, au Kaire, باب الحديد
Báb ét-Hadyd.

— de Bab-Azoun, à Alger,
باب ازون *Báb-Azoun*.

— de la Marine, à Alger,
باب البحر *Báb ét-Bahar*.

— du Torrent ou de la Vallée,
à Alger, باب الود *Báb ét-Oued*.

— Neuve, à Alger, باب جديد
Báb-Djedyd.

PORTÉ, محمول *mahmoul*.

Ha **PORTÉ**, حمل *hamél*.

— Comment se Portes-tu?
ايس حالك *áys hál-ek?*

— Comment se Porte monsieur
un tel? كيف حال سيدنا فلان?
keyf hál syd-ná fouldán?

— Comment se Porte madame
une telle? كيف حال ستي فلانه?
kyf hál sett-y fouldánéh?

— Comment vous Portez-vous, monsieur? كيف حالكم سيدى *keyf hál-kom, syd-y?*

— Je me Porte bien, grâces à Dieu, انا طيب لله الحمد *ánd tayeb li-'llah él-hamd.*

PORTE-DRAPEAU, يبراقنار *bey-ráqlár*, سنجاقجى *sandjâgdjy* (en b. اعلام *a'allám*), (V. DRAPEAU).

PORTEFAIX, شتيال *chayyál*, حمال *hammál*, pl. حماله *ham-málah*, نقال *naqqál*, عقال *aattál*.

PORTEFEUILLE, محفظه *mah-faddah.*

PORTE-MANTEAU, شراب ذا الجلد *cherráb dé-'l-djeld* (V. HA-VRESAC).

PORTE-MORTS, صحاف *sabkháf.*

PORTEUR (Voyez PORTEFAIX).

— d'eau (Voyez EAU).

PORTIER, سواب *haouál*, *leouáb.*

PORTION (Voyez PART).

PORTIQUE, سطوان *sattouán*, آيوان *áyouán*, *tyouán*, دهليز *dehlyz.*

PORTRAIT, صورة *sourah*, *souréh.*

— Ce Portrait lui ressemble, هذه الصورة تشبه له *techebbah le-ho hadah és-sourah.*

PORTUGAIS, برتوغالى *bortou-ghály*, برتوغانى *bortoughány.*

PORTUGAL (roy.), برتوغال *Bor-tougál*, برتوغان *Bortoughán.*

Il a POSÉ (Voyez Il a PLACÉ).

POSITION (Voyez ETAT, SITE).

— critique, بلا *belá.*

Il a POSSÉDÉ, تملك ب *temel-tek be-*, تغلب *teghallab.*

POSSESSION, تغلب *teghalloub*, ملكه *melkéh*, ملك *mouk.*

— Il a mis en Possession, ملك *mellek.*

POSSIBILITÉ, امكان *imkán.*

POSSIBLE, ممكن *memkeun.*

Distance d'une POSTE, أبرده *áberdah.*

POSTÉRIEUR, اخير *ákhyr*, اخرانى *ákhrány.*

POSTÉRITÉ, نويه *deryuh*, *deryéh.*

POSTILLON, رقادس *raqqáss* (V.

COURRIER).

POSTULANT, طالب *táleb.*

Il a POSTULÉ (Voyez Il a DEMANDÉ).

POT, بلاص *balláss*, بلاط *bal-látt*, انيه *ányah*, برادة *berrádah*, *berrédah*, بقرج *baqradj*, قلوش *qallouch* (Voyez MARMITE).

— de terre, فينجر *fykher*, plur.

فياخر *fyákher*, بوكاله *boukálah.*

— à fleurs (Voy. FLEUR).

- de chambre, حلاب *halláb*.
 — à l'eau, كلة *kolléh*, قلة *qol-
 léh*, pl. قلال *qolal* (V. AIGUIÈRE).
 POTAGE (V. BOUILLON).
 POTENCE, مشقة *mechenqah*,
 pl. مشانق *mechâneq*.
 POTIER, كندار *guellâss*, كندار
gueddâr, فخار *fakhhâr*.
 — Atelier de Potier, دار العمل
dâr êl-a'mel.
 POTION (V. BOISSON, MÉDE-
 CINE).
 POTIRON, يقطينه *qarâ'u*, قراق *yoq-
 tynah* (en b. تاخسيت *tâkhessayt*).
 POU, قمله *qamlah*, *qamléh*, *qom-
 lah*, pl. قمل *qaml*, *qemel*, *qomel*;
 نلكيت *heybouch* (en berb. تلکیت
telkyl).
 — Petit Pou, Pou inguinal,
 قميئل *qomeyyl*.
 POUCE, ابهام *âbhâm*, *êbhâm*,
îbhâm, pl. اباهيم *îbhym*; كرسوح
kersouh, pl. كراسييح *kerâssyh*;
 الفوقسى *êl-fouqy* (en berbère
 اذاض امقران *âdzâdd âmeqrân*;
 m. à m. le grand doigt).
 POUFRE (poussière), (V. ce mot).
 — de bureau, رمله *ramléh*.
 — à canon, بارود *bâroud*, برود
baroud.
 — Poire à Poudre, جرا *djerâ*.

Il a POUFRÉ (couvert de pous-
 sière), غتبر *ghabbar*.

POUDREUX, مغتبر *moghabber*:

POULAIN (jeune cheval), مبر
meher, فلوا *feloud*, جدعه *djeda'ah*.

— (tumeur), قيح *qyh* (V. ABCÈS).

POULE, فرخ *farkhah*, pl. فراخ
ferâkh; دجاجه *dedjâdjah*, *dégâ-
 gah*, *dégâgûeh*, pl. دجاج *dedjâdj*,
degâg, دجاجات *dedjâdjât*, *de-
 dâgât*; جدده *djedadah*, pl. جداد
djedâd, ججه *djedjah* (en berbère
 تيزيط *tyzytt*, pl. تيزواط *tyouzât*).

— d'eau, دجاجه ذا الماء *de-
 djâdjah dê-'l-mâ* (Voy. MOUETTE).

— d'Inde (Voyez DINDE).

POULET, قروج *ferroudj*, plur.
 فروايج *ferouâdj*; فروخ *ferroukh*,
 pl. فراخ *ferâkh*; فلوس *fellouss*.

— d'Inde (Voy. DINDON).

— Petit Poulet, قطوط *qatt-
 qoutt*, pl. قطاقيط *qattâqytt*. (Ce
 nom s'emploie aussi comme terme
 de caresse aux petits enfans).

POULIE, بكارة *bakârah*.

POULIOT (herbe), افليوا *êfleyyoul*.

POULS des artères, نبض *nebd*.

POUMON, فواد *feouâd*, ربه
ryyeh, *ryyah*, *reyyah*.

— On a trouvé que le Poupon était adhérent aux côtes, لقاوا الرية ملصوقه مع الضلوع *la-qáou' ér-ryah malsouqah ma' éd-delou'a.*

POUPE, موكبر المركب *qaddj*, *mouakher él-merkeb.*

POUR, من اجل *minn-âdjel*, *minn-âguel*, لاجل *li-âdjel*, *li-âguel*, لي *li-*, ميشان *mychân*, ميشان *minchân.*

— Pour moi, لي *l-y*, ليلى *l-yl-y*, ميشاني *mychân-y*, لاجلي *li-âdjel-y.*

— Donne-moi des dattes Pour déjeuner, اعطيني ثمر باش نلفط *â'tty-ny themr bâch nestour.*

— Pour que, على شان ان *a'lü chân én*; من شان ان *min chân én* (*Voyez AFIN de*).

— Pour rien, بلاش *belâch.*

POURPIER, رجليه *ridjlah*, *ridj-léh*, *rigléh*, *roudjlah*, *ridjiléh.*

POURPRE, جار *ouârdy*, *hamâr.*

POURQUOI? على ايش *aalü êych?*
ايش على *a'l-êych?* لاي شي *li ây-chy?*
لاي لاي *l-êy?* لاي لاي *l-êch?* لاي لاي *l-êych?*
لاي سبب *l-êy sebeb?*

— Pourquoi me bats-tu? لاي تضربني *l-êy tedrab-ny?*

— Pourquoi n'est-il pas venu? على ايش هو ما جاش *a'lü-êych hou mâ djâ-ch?*

— C'est Pourquoi, لاجل ذلك *li-âdjel ddlek*, على هذا *a'lü hadd.*

— Dis-moi le Pourquoi de l'affaire, لاي اسباب الامر *qol l-y âsbâb él-âmer.*

POURRI, معفن *maafen* (*Voyez GATÉ*).

Il a POURRI (v.a.), (*V. Il a GATÉ*).

— Il s'est Pourri, فسد *fessed* (*Voyez Il s'est GATÉ*).

POURRITURE, عفن *ou'fn*, *eu'fn*, فسادة *fessâdah*, *fessâdéh* (*Voyez CORRUPTION*).

POURSUITE, تعقب *ta'qqoub*, تبع *tebe'*, ملاحقه *melâhaqah.*

POURSUIVI, متبوع *matbou'*, مطرود *mattroud*, ملاحق *molâheq.*

Il a POURSUIVI, تبع *taba'a*, لاحق *lâhaq*, طرد *tarad*, *tered.*

POURVOI d'un jugement (*Voy. APPEL*).

POURVU que, بس *bess.*

Il a POUSSÉ (v. a.), دفع *desaa.*

— à faire une chose (*Voy. Il a EXCITÉ*).

POUSSÉE, اغرا *ighrá.*

POUSSIÈRE, تراب *terâb*, to-

râb, غبره *ghabrâh* (en berbère) اعتبار *âghabbâr*.

POUSSIF (*Voy. ASTHMATIQUE*).

POUTRE, خشب *khachabah*,
khachabêh, جزبه *djezyah*, ركيزه
rekzyah, كايضة *guézyah* (en ber-
bère) ثيموي *tsimyouay*, اقوط *âqoutt*,
pl. اقوطن *âqouttenn*).

POUVOIR (s. m.), قدر *qadr*,
قدرة *qodrah*, *qodrah*, مكن *ma-*
kan (*Voyez FORCE*).

PRAIRIE (*Voy. PRÉ*).

PRATICABLE (*Voyez POSSIBLE*).

Il a PRATIQUÉ (*V. Il a FAIT*).

— la vertu, تقرب للفضل *te-*
garreb li-'l-fadl.

— (il a fréquenté), (*V. ce mot*).

PRÉ, غيظ *ghaytt*, خلا *khalâ*,
مرج *mourdj*, *merdj*, *merg*, pl. مرج
mouroudj.

PRÉCAUTION, حذر *heder*, *hadr*,
حذار *hedâr*.

— Lorsque le sort tombe sur
nous toute Précaution est vaine,
أذ نزل علينا القدر بطل الحذر *âz-*
nezel alay-nâ êl-quadr battal êl-hadr.

PRÉCÉDEMMENT, قبل *qabl*,
سابقاً *sâbeqânn*, في السابق *fy-*
's-sâbeq.

Il a PRÉCÉDÉ, سبق *sabaq*,
تقدم *teqaddem*.

PRÉCÉDENT (*V. ANTÉCÉDENT*).

PRÉCEPTE, وصيه *oussyéh*, pl.
وصايا *oussyâd* (*Voy. AVIS, COM-*
MANDEMENT).

PRÉCEPTEUR (*Voyez MAÎTRE*).

PRÉCESSION, سبق *sebeq*, *seby*.

Il a PRÊCHÉ, خطب *khattab*,
درس *daress*.

— Chaire à Prêcher (*Voyez*
TRIBUNE).

PRÉCIEUX, عزيز *a'zyz*, نفيس
nefyss (*Voyez CHER*).

— Pierre Précieuse (*V. PIER-*
RERIE).

PRÉCIPICE, قعر *qaar*, حافة *há-*
fah, خافه *khâfah*.

PRÉCIPITAMMENT, بالعجل *bi-*
'l-a'djel, *bi-'l-a'guel*.

PRÉCIPITATION, عجل *a'djel*

PRÉCIPITÉ, سرمى *mermy*.

Il a PRÉCIPITÉ, هبط *habatt be-*

— Il les a Précipités dans la
mer, هبط بهم على البحر *habatt*
bi-him a'lü êl-bahar.

— Il s'est Précipité, رمى نفسه
ramü nafse-ho.

PRÉCIS (subst.), (*V. ABRÉGÉ*).

— (adj.), مقتضى *moqteddy*.

FRUIT PRÉCOCE, باكور *bâkour*.

PRÉDESTINATION (*V. DESTIN*),

PRÉDICATEUR, مدارس *medd-ross* (Voyez ORATEUR).

Il a PRÉDIT, قبل اخبر من *dkh-bar minn qabl*.

— Depuis long-temps je vous l'avais Prédit, من مدة زمان انا كنت اخبرته لك *minn meddet zemán ená kont ákhbert-ho le-koum.*

PRÉFACE, مقدمه *miqdámeh*.

PRÉFECTURE, ولاية *ouldýeh*, *ouldayah*, بيليك *beylyk*.

Il a PRÉFÉRÉ (aimé mieux), حب احسن *hobb ákthur*, حب اكثر *hebb ákssann* (Voyez Il a AIMÉ).

— Je Préfère la vérité à la louange, انا نحب الحق اكثر من الشكر *ená nehobb él-haqqah ákthur minn és-chahr*.

PRÉFET, والي *ouály*, *ouély*.

PRÉJUDICE (Voyez DOMMAGE).

PRÉJUDICIALE, محسّر *ma-khasser* (Voyez NUISIBLE).

Il a PRÉJUDICIÉ (Voyez Il a NUI, Il a causé du DOMMAGE).

PRÉJUGÉ, عادة *a'ádeh*, *e'ádeh*.

Il a PRÉJUGÉ, حكم قبل ما يلاق *hakam qabl má ylaq*.

PRÉLUDE, ابتدا *ihedá*.

PREMIER, أول *douel*, *douel*, *áouly*, أولاني *áoulány*, *áoulány* (en berbere دامزوار *dámézouár*).

— Première, اوله *áouíl*, اوله *áouléh*, اولانيه *doulányah*, *doulányeh* (en b. نامزوارت *támézouárt*).

PRÉPARATION, تدارك *tedárouk*.

PRÉPARÉ, محسّر *mohadder*. مهبي *moheyy*.

Il a PRÉPARÉ, حضر *haddar*, *hadder*, هيا *heyd*.

— Il s'est Préparé, تجهز *te-djehhez*, استحضر نفسه *éstehadder nafse-ho*, هيا *heyd*.

Il a PRÉPOSÉ, جعل علي *dju'al a'lá*.

— Ill'a Préposé aux affaires du pays, جعله على امور البلد *dja'al-ho a'lá ámour él-beled*.

PRÉPUCE, غلفة *gherluk*, غلفه *ghalsah*, غلفه *qalsah*.

PRÉROGATIVE, قابيل *qáydah*.

PRÈS, قرايب *qaryb*, *qeryb*, قرايب *qaráyb*, في قرايب *fy-qaryb*.

— Y a-t-il un village Près d'ici? هيا فيم شى بيلم قريبه من هنا *chy beleydah qarybah minn-honá?*

— J'étais Près d'entrer, كنت حاضر روجي للدخول *kont hádder rouh-y li-'d-dakhoul*.

PRÉSAGES (*Voyez AUSPICES*).

— malheureux, طير *tayr* (*Voyez Mauvais Augure*).

Il a **PRESCRIT** (*V. II a ORDONNÉ*).

PRÉSEANCE, سبق *sebuq*.

PRÉSENCE, حضرة *hadderéh*.

— En ta **Présence**, بحضورتك *be-hadderét-ak*.

PRÉSENT (adj.), حاضر *hâdder*, *hâddir*, موجود *moudjoud*.

— Il est **Présent**, هو حاضر *houe hâdder*.

— Il a été **Présent** à l'affaire, حاضر على الامر *hadder a'lü él-âmer*.

PRÉSENT (don), هديه *hedyah*, pl. هديات *hedyât*, هدايا *heddyâ*; اعطا *a'tûâ*, أعطى *i'ttâ*.

PRÉSENTÉ (*Voyez OFFERT*).

Il a **PRÉSENTÉ** (*V. II a OFFERT*).

Il a **PRÉSERVÉ**, حفظ *hafez*, عافا *a'âfâ*.

— Dieu vous **Préserve** de malheur pendant toute votre vie!

الله يعافيكم من المصايب بطول حياتكم *Allah ya'âfy-koum minn él-messâdyb be-toul hayât-koum!*

Il a **PRÉSIDÉ**, تقدم *teqaddem*.

PRÉSIDENT, حكم *hakem*, متقدم *motqaddem*, ريس *réyss*.

PRÉSUMPTION, توكليل على نفسه *touekkyll a'lü nafse-ho*.

PRÉSUMPTUEUX, متوكل على نفسه *metouakkel a'lü nafse-ho*.

PRESQUE, لآ قليل *éllâ qalyt*.

PRESSE (foule), زحمة *zakhmah*.

Une **PRESSE**, ملزمة *melzemah*, معصرة *ma'asrah*, تحت *toukht*.

PRESSÉ (comprimé), مصور *ma'assour*, مزموق *mezmuuq*.

— (foulé), (*Voyez ce mot*).

— (prié instamment), ملزوم *melzoum*.

— (urgent), معجل *mo'addjel*.

— Cette affaire est très-**Pres-sée**, هذه الشغلة بالعجل قبالة *hadah és-choghlah be-'l-a'djel qobâlah*.

Il a **PRESSÉ** (sous une presse ou avec les mains), عصر *a'ssar*, *a'sser*.

— (il a foulé), (*Voy. ce mot*).

— (il a hâté), (*Voyez ce mot*).

— (il a prié instamment), الزم *éltzem*, قرط *qarratt* (*V. II a INSISTÉ*).

— Il m'a **Pressé** de rester chez lui, الزمنى بالمقام عنده *éltzem-ny bi-'l-maqâm a'nd-ho*.

— J'ai un **Pressant** besoin de cela, أنا عيزان من ذا كثير *âna a'yzân min dé kethyr*.

PRESSION, عصر *a'sr*.

PRESSOIR (*V. PRESSE*).

PRESSURÉ (*Voy. PRESSÉ*).

Il a PRESSURÉ (V. Il a PRESSÉ).

PRESTE (Voyez LESTE).

PRESTIGE, سحر *sahar, sehr*,
pl. سحور *sehour*.

Il a PRÉSUMÉ (V. Il a PENSÉ).

PRÊT (adj.), هي *hey*.

Il a été PRÊT, هيا *heyd*.

— Je suis Prêt à combattre,
القتال هي روي للقتال
li-'l-qittâl.

PRÊT (subst.), مسلوف *mas-*
louf.

Il a PRÊTÉ, سلف *salaf*, سلف
sallaf, sellef, اسلف éstaf.

Il a PRÉTENDU, دعا *da'd*.

— Il prétendra, يدعى *yda'y*.

— Il ne te reste plus rien à Pré-
tendre légitimement, ما بقا لك

حق ما تدعى
mâ baqâ l-ak haqq mâ teda'y.

PRÉTENTION, دعوة *da'ouah*.

PRÉTEXTE (V. MOTIF, EXCUSE).

— Tu allègues toujours de faux
Prétextes, دايم
عندك سبب كذاب
dâymânn a'nd-ak sebeb kaddâb.

PRÊTRE, قسيس *qassyss*, قس
qass, pl. قسوس *qoussouss*.

— Grand-Prêtre, قسيس الكبير
qassyss el-kebyr, امام *imâm*.

PREUVE, بينه *baysnah*.

— C'est une Preuve que tu ne
m'aimes aucunement, هذا الشي
يبين أنك ما تحببش واصل
hadâ ês-chy ybayn ênn-ak mâ te-
hobbe-ny-ch ouâssel.

Il a PRÉVALU, استغلب *es-*
taghlab.

PRÉVARICATEUR, فساق *fassâq*.

Il a PRÉVARIQUÉ, فسق *fassaq*.

PRÉVENU (devancé), مسبوق
masbouq (Voyez DEVANCÉ).

— (accusé), متهم *motehem*.

Il a PRÉVENU (V. Il a DEVANCÉ).

— (il a averti), (Voy. ce mot).

Grand PRÉVÔT, مزوار *mezoudr*.

PRÉVOYANCE, معرفة *maarefeh*
(Voyez PRUDENCE).

PRÉVOYANT (V. PRUDENT).

Il a PRÉVU, نظرفي *naddur fy*.

— Je l'avais bien Prévu,
كنت نظرت فيه
ênne-ny
kont naddart fy-hi.

Il a PRIÉ, رغب *ragheb*.

— humblement, ضرع *dera'a*.

— Dieu, صلى *salâ*, صلا *sallâ*.

— Il Prier, يصلي *yessally*.

— Prie! ارجب *êrgheb!* اصلي
ésty! (en berbère زال *zâl!*).

PRIÈRE, رغب *raghb*.

— à Dieu, صلاة *sald, selâ*, صلوة *saiqaouah*, تسليبه *teslyah*, صلاة *salât*, صلوات *salauât*, pl. صلوات *salauât* (en berb. تزليت *tezalhyt*).

— Il a fait l'appel à la Prière, اذن *ézen*.

— Celui qui fait l'appel à la Prière, مؤذن *mouezzin*.

Il a PRIMÉ, استغلب *éstughlab* (Voy. El a DEVANCÉ).

PRIMEUR, باكور *bâkour*.

PRIMITIF, متاول *motdouel*.

PRINCE, امير *émir*, pl. أمرا *ómrâ*.

— Il y a trois choses auxquelles il ne faut pas se fier: le temps, la mer et la faveur d'un Prince, ثلاثة ليس لها امانه الزمان والبحر وخاطر السلطان *ihelâthét lys le-hâ imánéh*: éz-ze-mân, ou-él-bahar, ou-khattir és-soullân.

PRINCIPAL (subst.), اصل *âsl*.

— d'une créance, راس الهال *râss él-mâh*.

— (adj.), اصلي *âsly*.

— Votre Principal commerce est avec Marseille, اصل سببكم هو مع مرسيليا *âsl sebeb-koum hou me' Manslyâ*.

PRINCIPALEMENT, اصلا *âslân*,

اكثركل شى *âkthur koll chy*, لا بد على كل شى *a'lâ koll chy*, لا سيما *li-âbed*, لا سيما *li-âssymâ*.

— Fais attention Principale ment à faire ton devoir, رد بالك على كل شى باش تعمل حقه *redd bâl-ak a'tti koll chy bêch tu'amel haqq-ak*.

PRINCIPAUTE, اماره *imârah*, اماره *imâréh*.

PRINCIPE (V. COMMENCEMENT, ORIGINE).

— moral, قاعد *qâ'id*, pl. قواعد *qaouâ'id*.

— Dans le Principe, في الاول *fy-'l-douel*, اولاً *doulânn*.

PRINTEMPS, ربيع *rebya'a*, ربيع *raby'*, فصل ذال ربيع *fasl dê-r-reby'* (en b. ثفسوت *tsafsout*).

PRIS, موخوذ *mouakhoud*.

Il a PRIS, أخذ *âkhad* (Voy. Il a OTÉ, Il a ENLEVÉ, Il a SAISI).

— Prends! خذ *khod*! امسك *émsek*! (en berbère اطف *âttaf*, أوغ *doudgh*).

— Il a Pris garde, وعأ *oua'd*, حذر *hadar* (Voyez Il s'est Gardé).

— Prends garde! وعأ *oua'a'* خذ عليك *â'nd-ak*! عندك *a'lay-k'*.

— Il a Pris une prise de tabac,
شَمَّ النَشْوِقْ *chemm ên-nechouq*
(Voy. TABAC).

PRISE, أَخَذَ *akhd*, زَوَّلَ *zoul*,
رَفَدَ *refd*, قَبَضَ *qabd*.

— (butin), (Voyez ce mot).

— de tabac, شَمَّه ذَا النَشْوِقْ
chemmah dd-'a-nechouq, تَنْشِيقْ
tenchyq (Voyez TABAC).

Il a PRISÉ (Voy. Il a ESTIMÉ),

PRISON, حَبَسَ *habess*, *habs*,
سَجَّنَ *sedjenn*, pl. سَجَّوْنَ *soudjoun*.

— La bouche est la Prison de
la langue, أَلْفَمُ لِللِّسَانِ سَجَّيْنِ
el-foumm li-'l-lessann sedjenn.

PRISONNIER (V. EMPRISONNÉ).

— de guerre (Voyez CAPTIF).

— Il a fait Prisonnier de guerre,
أَسَرَ *assar*.

PRIVATION, عَدِمَ *edim* (Voyez
MANQUE, BESOIN, ABSTINENCE).

PRIVÉ, عَادِمٌ *a'adem*, عَدِيمٌ *a'dym*.

Il a PRIVÉ, أَعَدَمَ *d'adam*.

— Il a été Privé, عَدِمَ *a'dem*.

— Il s'est Privé de (Voyez Il
s'est ABSTENU).

PRIVILÈGE, تَفْرِيدٌ *tefryd* (Voyez
FRANCHISE, EXEMPTION)..

— Il a joui du Privilège de,
تَفَرَّدَ *teferred* بـ.

PRIX (valeur), حَقٌّ *haqq*, سَعْرٌ
sa'ar (Voy. MARCHÉ).

— (récompense), (V. ce mot).

— courant, سَعْرٌ جَائِزٌ *sa'ar djâyz*.

— Bas-Prix (Voyez BAS).

— A vil Prix (V. à bon MARCHÉ).

— Fixation de Prix تَقْدِيرٌ *teq-*
dyr (V. APPRÉCIATION, TARIF).

PROBE (V. HONNÊTE, INTÈGRE).

PROBITÉ, صَالِحٌ *selouh* (Voyez
HONNEUR, INTÉGRITÉ).

PROCÈS, نَزَاعَةٌ *nazaah* (Voy. AL-
TERCATION, APPEL, CITATION).

— Il a intenté un Procès (Voy.
Il a eu une Altercation, Il a IN-
TENTÉ, Il a APPELÉ en Justice).

— C'est un Procès à ne jamais
finir, هَذَا خِصَامٌ مَا يَبْرَأُ شَيْءٌ أَبَدًا
hardi khessâm mâ yabrâ-shy âba-
ddân.

PROCHAIN, PROCHE, قَرِيبٌ
qaryb, *qeryb*, *qorayb*.

— Tu aimeras ton Prochain!

تَحَبُّبٌ قَرِيبِكَ *tahobb qaryb-ak*.

PROCLAMATION, تَفْصِيحٌ *tef-*
syhh, بَرْيَحٌ *beryh* (Voyez AVIS).

Il a PROCLAMÉ, بَرَّحَ *baruh*.

PROCURATION (V. COMMISSION).

— Il a donné sa Procuration,
وَكَّلَ *owkel* (Voyez Il a COMMIS,
Il a donné une Commission).

— Il donnera sa Procuration,
يكيل *yekyl*.

PROCEUREUR, كيل *kelyl* (*Voyez*
AGENT).

PRODIGALITÉ, تلف *telf*,
اسراف *israf*.

PRODIGE, حاحه غريبه *hadjéh*
gharybéh (*Voyez* MIRACLE).

PRODIGIEUX (*Voyez* ETRANGE).

PRODIGUE, مسرف *mussaref*.

Il a PRODIGUÉ, سرف *saraf*.

PRODUCTION d'un pays, مجبور
medjbour.

Il a PRODUIT (en parlant des
animaux), (*V. Il a* ENGENDRÉ).

— (en parlant du sol), جبر *dje-*
ber, رمى *rumä*.

— Le sol d'Alger Produit tout
ce qui est utile à la vie de l'homme,
ارض الجزائر ترمى منها جميع
ما ينفع لحياء الانسان
ard él-Djezáyr termy minn-há dje-
my' má yensfa' li-hayát él-énsán.

PROFANATION, تنجيس *tendjyss*.

PROFANÉ, منجس *monedjess*.

Il a PROFANÉ, نجس *neidjess*.

PROFIT, مكسابه *maksábah*,
فايد *fáydah*, pl. فوايد *faouáyd*;

مكسب *mekseb*, pl. مكاسب *me-*
kásseb (*V. GAIN, UTILITÉ*).

— Il se contente d'un petit
Profit, هو مستقنع بفايد قليله
houe mostagn' be-fáydah qalylah.

— Le salut de la main ne fait
ni mal ni Profit, لا يصع ولا يضر
للاصبع ولا يضر ولا يضر
selám él-úsba' lá ydourr ou-lâyensu'.

Il a PROFITÉ de (*V. Il a* GAGNÉ).

— à, نفع *nefu'*, فاد *fád* (*Voyez*
Il a été Utile).

— Il Profitera, يفيد *yfyd*.

PROFOND, غاويط *gháouytt*,
خاميك *khámyk*, غاربق *gháryq*,
عميق *a'myq*, غموق *ghamouq*.

— Il a été Profond, عمق *e'-*
meq, غرق *ghereq*.

PROFONDEUR, عمق *eu'mq*,
ou'mq, غرق *ghorq*.

— Les eaux de cette rivière
n'ont qu'une Profondeur de quatre
pieds, مياة هذا الواد عمقها بس
اربعة اقدم *myát hadá él-ouád ou'm-*
qe-há bess árba't éqdám.

— Ce puits a moins de dix-huit
toises de Profondeur, هذا البير
غارق اقل من ثنتعش قامات
hadá él-byr gháreq áqall min the-
mant-a'ch qámát.

PROFUSION (*V. PRODICALITÉ*).

PROGRÈS (*V. AVANCEMENT*).

— Il a fait des Progrès, زاد في زاد fy.

— Il a fait des Progrès dans cet art, هو زايد في هذا الصنعه houe zâyd fy hadah ês-sena'ah.

PROHIBÉ (Voyez INTERDIT).

Il a PROHIBÉ (V. Il a INTERDIT).

PROHIBITION, امتناع *imtind'* (V.

DÉFENSE).

PROIE (Voyez BUTIN).

PROJET (Voyez DESSEIN).

Il a PROJETÉ (Voy. Il a formé le Dessein).

PROLONGATION, تطويل *medd*, مدت *tattouyl* (Voyez DÉLAI).

Il a PROLONGÉ (V. Il a ALLONGÉ).

PROMENADE (action de se promener), سيرة *tesferroudj*, تفرج *syrah*, تماشا *temâchâ*, تيار *temârr*.

— (lieu pour se promener), متماار *metmârr*.

Il a PROMENÉ, تمشى *temaschâ*, *temasch-y*.

— Il s'est Promené, سيار *sayyar*, تمار *temârr*, خوص *khaouass*, *khaouess*.

— Vas te Promener! (phrase d'impatience), روح على روكك *rouh a'lâ rouh-ak!* امشى اعهل *émchy a'mel choghl-ak!* (m. à m. vas faire ton affaire!)

PROMESSE, عهد *a'ahed*, وعد *oua'd*, وعده *oua'dah*, *oua'dêh*, pl. *oua'ddt*.

Il a PROMIS, وعد *oua'ad*.

— Tu nous Promets cela, mais tu cherches à nous abuser, توعد لنا هذا الشى اما تزبلحنا *teouad le-nâ hadâ ês-chyâmmâ tezbelah-nâ*.

PROMONTOIRE (Voyez CAP).

PROMPT (Voyez AGILE).

PROMPTEMENT, طغيا *tâghyâ*, *daghyâ* (Voy. AGILEMENT).

PROMPTITUDE, سرع *sera'*, *ser'*, سرعه *sera'ah* (Voyez AGILITÉ).

PROMULGATION, بروج *beryh*.

PROMULGUÉ, مبروح *mebrouh*.

Il a PROMULGUÉ, برج *barah*.

Il a PRONONCÉ, لفظ *lafadd*, نطق *nattaq*.

PRONONCIATION, منطق *man-teq*, لفظ *netq*, لفظ *lefû*.

PROPENSION (V. INCLINATION).

— Il a une grande Propension pour l'indulgence, هو يميل كثير الى السامحه *houe ymyt ketsyr ilû ês-sâmebah*.

PROPHÈTE, رسول *ressoul*, نبي *naby*, *neby*, pl. انبيا *ônbyâ* (en berbere نبي *neby*).

PROPHÉTESSE, نبيه *nabyêh*.

PROPHÉTIE, نبوة *nebouéh.*

PROPICE (V. FAVORABLE).

— Il a été Propice (V. Il a été Favorable).

— Je prie Dieu qu'il vous soit

Propice, نضرع الله باش ينعم بكم
nedra' Allah bâch yna'm be-koum.

PROPORTION, مناسبة *menâssebah, menâssebéh.*

— A Proportion de, بحسب
behèsb.

PROPORTIONNÉ, مناسب *ménâsseb.*

PROPORTIONNÉMENT, بالمناسبة
bi-'l-menâssebah.

PROPOS (V. DISCOURS, PAROLE, BAVARDAGE).

— A Propos, بالقانون *bi-'l-qânoun.*

— Il a parlé à Propos, كلم
القانون *kellem bi-'l-qânoun.*

— Il est à Propos que, ان
الصواب *és-souâb énn.*

Il a PROPOSÉ, عرض *a'radd.*

— Il m'a Proposé un emploi,
هو عرض لي منصب
houe a'radd l-y mensesb.

— Il s'est Proposé une chose,
قصد الى شي
qassad ilü chy.

PROPOSITION, عرضة *a'rdah, a'rdéh.*

PROPRE (net), نطاف *naddâf*
(Voyez NET).

— (particulier), (Voy. ce mot).

— Propre à, ل مصلح *mestéh li-*

PROPREMENT (nettement),
بالنطاف *be-'n-neddâfah.*

— (particulièrement), (Voy. ce mot).

PROPRETÉ, نظافة *reddâféh.*

PROPRIÉTAIRE, مالك *mâtek,*
ملتزم *moltezzem.*

PROPRIÉTÉ, ملك *mouk, melk,*
pl. ملاك *meldâk,* املاك *âmâtâk;*
ملكه *melkéh.*

— (qualité particulière), خاصة
khâssah, pl. خواص kheouds.

PROSCRIT, منفي *monfy.*

Il a PROSCRIT, نفا *nesâ, nufâ.*

PROSPÈRE. مفلح *mostih* (Voyez
HEUREUX).

Il a PROSPÉRÉ (V. Il a RÉUSSI).

PROSPÉRITÉ, فلاح *setâh* (Voy.
BONHEUR).

— La vie est mélangée de Pros-
périté et d'adversité, حياتنا فيها
خير وشر *hayât-nâ fy-hâ khéyr ou-
cherr.*

Il s'est PROSTERNÉ, سجد *se-
djed, segued.*

PROSTERNEMENT, تطبيع *tattyyh.*

PROSTITUTE, مراه قبيحه *marâh*

qobbyhah, امرأة قصبه *imrah qaha-*
bah (V. Femme publique, femme
Débauchée).

PROSTITUTION (V. DÉBAUCHE,
LIBERTINAGE).

PROTE d'imprimerie, مقدم
moqaddem él-matba'ah.

PROTECTEUR, ناصر *hâmy*, ناصر
ndsser, مولا *moulâ*, مولى *mouley*.

PROTECTION, توفيق *a'oun*, عون
toueffyq, صيانہ *syânâh*, حاميہ
hâmyah, hamayah.

Il a PROTÉGÉ, توفيق *troueffeq*,
درق *derreq* (V. Il a DÉFENDU).

— Que Dieu vous Protège!
الله تعالى يحفظكم
Allah taalü yah-
fezz-koum!

PROUE, بروة *broouah*.

Il a PROUVÉ, دل *dall*.

PROVERBE (Voy. ADAGE).

PROVINCE, ولاية *âqlym*, اقليم
oulâyéh, عمانه *a'mâleh*.

PROVISION de voyage, عوين
a'ouyn, مونه *mounéh*, عوبل
a'ouyl, كمتايه
koummânyéh.

— d'armée (Voy. MUNITIONS).

PROVOCATION (V. ATTAQUE).

Il a PROVOQUÉ (V. Il a ATTA-
QUÉ).

PRUDENCE, فطنة *foutnah* (Voy.
SAGESSE).

PRUDENT, حادق *fâhim*, فاهم
hddeq (Voyez SAGE, HABILE).

PRUNE, برقوق *barquouq*, ber-
quouq, مليص *mollyss*, عين *a'yn*.

PRUNELLE de l'œil, بوبو العين
boubou él-a'yn, نونو *nounou*, موموا
moumoû dé-'l-aayn, ذا العين
belloutuh dé-'l-ayn
(en berb. امكروش *âmekhrouch*,
امهوين ثيط *âmmemouyn tsytt*).

PRUNIER, شجرة ذا البرقوق
chedjrah dé-'l-barquouq.

PRURIT, حكة *hukkah* (en berb.
امزagh *âmzâgh*, ايتشاي *tytchdy*,
چاي *titchdy*), (V. DEMANGEAISON).

PSEUME, مزموور *mizmour*, pl.
مزامير *mezâmyr*.

PSEAUTIER, كتاب زبور
kitab zebour.

PSYLLE, حاوق *hdouy*.

PTOLÉMAÏS (Voy. ACRE).

PTOLÉMÉE, PTOLOMÉE (n. pr.),
بطلميوس *Battalmyouss*.

Il a PU, قدر *qadar*, بلغ *balagh*.

— Je n'ai pas Pu, ما قدرت شي
mâ qadert-ho-chy, ما بلغت شي
mâ balaghet-ho chy.

— Je n'ai Pu être soldé, ما
أخلص *mâ qadert chy*
âkhlasa.

— Fais comme tu Pourras,
من كيف تقدر *d'mel kyf teqdar*.

— Qui Peut tout, veut tout,
من على كل شي قادر على كل شي طامع
*minn a'lü koll-chy qáder, a'lü koll-
chy támè'*.

PUANT, منتن *mentinn*, pl.
مئاتن *menátenn*; ناتن *nátenn*.

PUANTEUR, نتن *netn*.

— de bouche, بحار *boukhár*.

PUBERTÉ, بلغه *baleghah*.

PUBLIC (adj.), (Voy. COMMUN).

— Le domaine public, المال العام
él-mál él-a'ámm.

Le PUBLIC, العام *él-a'ámm* (V.
le Commun des hommes).

— Qui est à la connaissance du
Public, ظاهر *dáher* (V. PUBLIÉ).

— En Public, ظهراً *daharánn*.

PUBLICATION, شهر *chehr* (Voy.
PROMULGATION).

PUBLIÉ, مشهور *mechehour* (V.
PROMULGUÉ).

Il a PUBLIÉ, شهر *a'lunn*,
chahar (Voyez Il a PROMULGUÉ).

PUBLIQUEMENT (V. En Public).

PUCE, برغوت *barghoutt*,
berghoutt, برغوطه *berghouttah*, plur.

أكورد *berdghyit* (en berb. بر اغيت
dkoured, pl. ايكوردان *tykouránn*).

PUCELAGE (Voyez VIRGINITÉ).

PUCELLE (Voyez VIERGE).

PUDEUR, حيا *hayá*.

PUDIQUON, PUDIQUE, حسي
hayy, fém. حيه *hayéh*.

Il a PUÉ, نتن *netenn*.

PUÉRIL, صغير *saghyr*, متاع الصغر
mott' és-soghr.

— Action Puérite, فعل صغير
fe'el saghyr.

PUÉRILEMENT, كيف الصبيان
kyf és-sabyán.

PUÉRILITÉ, صغر *soghr*.

PUIS (V. ENSUITE, Après cela).

Il a PUISÉ, ملا *meldá*, عرف
gharuf.

PUISQUE, حين *héyn*.

PUISSANCE (Voyez POUVOIR).

PUISSANT, قادر *qáder*, قدير *qa-
dyr*, عزيز *aazyz*, جليل *djelyl*,
جبار *djebbár* (Voy. FORT).

PUITS, بئر *byr*, *beyr*, pl. ابيار
ábyár, بيار *byár*, ابار *ábár*; جب
djebb, سريج *sirydj*, *siryg* (en berb.

تانوتفيت *tanoutfyt*), (V. CITERNE).

PULVÉRISÉ (V. PILÉ, BROYÉ).

Il a PULVÉRISÉ (V. Il a PILÉ).

PUNAISE, بقه *baqqah*, *boqqah*,
pl. باق *baqq*, *boqq*; بكت *bakk*.

PUNI, معذب *ma'dqeb*, معذب
mo'addeb.

Il a PUNI, عَدَّب *a'addab*,
عَانَب *a'âqab* (Voy. Il a CHATIE).

PUNITION (Voy. CHATIMENT).

PUPILLE (Voy. ORPHELIN).

PUR, صَافِي *sâfy*, fém. صَافِيَه
sâfyah, pl. اصْفِيَا *âsfyâ*; صَافٍ
sâf, طَاهِر *tâher*, pl. اطْهَار *âttehâr*;
خالص *khâless*, *khâliss* (en ber-
bere صَوْفِي *soufy*), (Voyez PURI-
FIÉ, NET).

— Il a été Pur, طَهَّر *tahar*, صَافَا
safâ.

PURETÉ, صَفَا *sefâ*, *safâ*, ظَهْرَاهُ
tehârah.

PURGATIF (adj.), مَنْقِي *monqy*.

— Potion Purgative, مَشْرُوبَةٌ مَنْقِيَةٌ
machroubêhmonqyéh, pl. مَشْرُوبَاتُ
مَنْقِيَات *machroubât monqyât* (V.
MÉDECINE).

PURGATION (V. NETTOYAGE,
Potion Purgative).

PURGATOIRE, الْعُرْفُ *el-a'araf*.

Il a PURGÉ (V. Il a NETTOYÉ).

— Il s'est Purgé, تَنَقَّى *tenaqqey*.

PURIFICATION (Voyez PURETÉ,
NETTOYAGE).

PURIFIÉ, مَطْهَر *mottahher* (Voy.

PUR, NET OYÉ).

Il a PURIFIÉ, طَهَّر *tahhar* (V.
Il a NETTOYÉ).

PURULENT, قَائِي *qâyh*.

PUS, قَيْح *qyh*, *qeyh*, لَوْعِي *lou'i'y*,
صَدِيد *sadyd*.

PUSILLANIME, قَلِيلُ الْقَلْبِ *qa-
lîl el-qalb* (Voyez CRAINTIF, LA-
CHE, POLTRON, FAIBLE).

PUSILLANIMITÉ, قَلَّةُ الْقَلْبِ *qil-
lét el-qalb* (Voy. CRAINTE, FAI-
BLESSE, LACHETÉ).

PUSTULE, بُو شُوك *bou-chouk*
(Voyez BOUTON, ABCÈS, APHTE).

PUTAIN (fille de mauvaise vie),
(Voyez PROSTITUÉE).

PUTRÉFACTION, عَفُونَةٌ *a'founéh*
(V. CORRUPTION, POURRITURE).

PUTRÉFIÉ (V. POURRI, GATÉ).

Il s'est PUTRÉFIÉ, تَعَفَّنَ *ta'af-
fenn*, تَفَسَّدَ *tefussad* (V. Il a été
Corrompu, Il s'est Gaté, Il s'est
Pourri).

PUTRIDE, مَعْفُون *ma'afoun* (V.
GATÉ, POURRI, CORROMPU).

— Fièvre Putride, بُو نَقْطَه
bou-noqtah.

PYGMÉE (Voyez NAIN).

PYRAMIDES, هَرَم *heram*, *la-
ram*, هَرَام *herâm*, pl. اَهْرَام *êhrâm*,
هَرَامَات *herâmât*.

— Les deux Pyramides,
الْهَرَمَيْنِ *el-haraméyn*.

Q

Q, la prononciation de cette lettre française peut être assez exactement rendue dans l'écriture arabe par la lettre *qâf* (ق), dix-neuvième lettre de l'ancien alphabet, vingt-unième du moderne, et vingt-troisième du moghrebin.

Je dois ici faire observer que ce caractère ne porte, dans l'alphabet moghrebin, qu'un seul point supérieur, de cette manière (ق), tandis que cette forme est affectée au *fe* par les autres peuples qui se servent de l'écriture arabe, cette dernière lettre (F) étant distinguée, chez les Barbaresques, par un point inférieur, de cette manière (ق).

Du reste, l'écriture moghrebine néglige également de ponctuer les lettres *qâf* (ق) et *fe* (ق) lorsqu'elles sont finales.

J'ajouterai enfin que le *qâf*, au lieu de se prononcer Q suivant son énonciation régulière, est prononcé comme un G dur dans une partie de l'Égypte et dans le royaume de Marok; et même au Kaire on supprime tout-à-fait son

articulation, en la remplaçant par un son saccadé, se rapprochant beaucoup du son donné au *a'yn* (ع). Ainsi le mot سقا (porteur d'eau), est prononcé par les uns *saqâ*, par d'autres *sagâ*, par d'autres enfin *sa'd*.

QABÈS (v. d'Af.), قابس *Qâbess*, *Gâbess*.

QADOUR (n. pr.), قدور, *Quddour*.

QALI (Voyez KALI).

QAMOUS (dictionnaire arabe), قاموس اللغة *qâmous êl-loghat* (V. DICTIONNAIRE).

QANDJAH (Voyez KANGE).

QARA-MEYDAN (V. MEYDAN).

QARAQOUCH (V. POLICHINELLE).

QENÈH (v. d'Ég.), قنه *Qenêh*, *Qanah*, قنا *Qenâ*, *Qenê*.

— Natif de Qenêh, قناوى *qenâouy*.

QOREYCHITE (n. de trib.), قريشى *Qoreychy*, pl. قريش *Qoreych* (Voy. KOREYCHITE).

QUADRANGULAIRE (V. CARRÉ).

Il a QUADRÉ, طبق *tabaq* (Voy.

Il a CONVENU).

QUADRUPÈDE, بهيمد *behymah*, *behyméh*, pl. بهايم *beháym* (en berbère هوايش *heoudyeh*).

QUADRUPLE, مرتع *morabba'*.

QUADRUPLEMENT, اربعمه *arba'm*, اصعاف *arba'h adda'áf*.

QUALIFIÉ, مكيفي *mokeyyef*.

Il a QUALIFIÉ, كيف *keyyef*.

QUALITÉ, فضيله *faðdyleh*.

QUAND, اذا *íd*, كان *ka-énn*, لما *lamma*, له *lamá*, متى *metü*, متى *metey*, حين *héyn*, *hoyn*.

— Quand? امتا *émtá*? امتا *émattá*? امتي *émtü*? *émtey*?

— Quand partez-vous? امتي *émtay* مسافرين انتوما *émtoy moussáferyn éntoumá*?

QUANT à, على ما *a'lü-má*.

— Quant à cela, بموجب ذل *be-moudjeb del*.

— Quant à ce que tu me demandes? وعلى ما تطلبني *ou-a'lü má totlob-ny*.

— Quant à ce que tu dis relativement à toi-même, وقولك على *ou-qoul-ak a'lü nafs-uk*.

QUANTIÈME du mois, عدد الشهر *és-chahar*, كيفيه الشهر *kyfyét és-chahar*.

QUANTITÉ, قدر *qadar*, *qadr*, مقدار *miqdar*.

— Grande Quantité, كثرة *kathrah*, *kethréh*.

QUARANTÉ, اربعين *arba'yín* (en berbère قوز دمرأوين *qouz demráouynin*).

— Quarante-un, واحد واربعين *ouhdhed ou-árba'yín*, (en berb. قوز دمرأوين *qouz demráouynin-yán*).

— Quarante-el-unième, احدى اربعين *áhdý ou-árba'yín*.

— Quarante-deux, اثنين اربعين *éthnéyn ou-árba'yín* (en b. قوز دمرأوين ثنات *qouz demráouynin thenát*).

QUARANTIÈME, اربعين *arba'yín*.

QUARREAU de pierre, بلاط *balatt* (Voy. CARREAU).

— de terre, طوب *toub*.

— de verre, جزاز *djezáz*, *guezáz* (Voyez Carreau de vitre).

QUART, ربع *roubcu'*, *roubou'*, *roubè'*, *roub'*, pl. اربع *érba'*; روع *roubou'*, *rouba'*, *roub'*, رب *roub'*, روب *roub*.

— d'heure (Voyez HEURE).

— Trois Quarts, ثلاث اربع *theláth érbáa'*, رابع ثلاث *theláth rebáa'*.

— Trois Quarts d'heure, ثلاث اربع ساعه *theláth érbá' sa'ah* (V. Une Heure moins un quart).

— Quatre heures moins un

Quart, ربع ساعة أربع *árba' sá'ah*
éllá roub'.

QUARTENAIRE, ربعي *rouba'y*,
رباعي *rouldá'y*.

— QUARTIER (Voyez QUART).

— d'une ville, حومه *haoumah*,
حرة *hart*, حارة *háret*, *hárt*, pl.
حارات *hárárt*; خط *khatt*.

— Le Quartier des Juifs, حرة
اليهود *hart él-yehoud*.

— des Francs (Voy. FRANC).

— de Touloun, au Kaire,
حرة طولون *hart Touloun*.

QUATORZE, أربعة عشر *árba't*
a'char, *érba'at-a'acher*, أربععش
érba't-a'ch, *árba't-a'ch* (en berb.
قوست دمراو *qoust demorréou*,
قوز دمراو *qouz demráou*).

QUATORZIÈME, رابع عشر *râbé'*
a'cher; fém. رابعة عشر *râbe'at*
a'cher; أربععش *árba't-a'ch*.

QUATRE, أربعة *árba'ah*, *érba'h*,
fém. أربع *árba'a* (en berb. قوست
qoust, قوز *qouz*).

— J'ai Quatre enfans, عندي
أربع ولد *a'nd-y arba'a oueled*.

— Quatre à Quatre, ربيع ربيع
rouldá'-rouhá'.

— Quatre cents, أربع مائة *ár-*
ba' máyéh, أربعميه *érba'-myah*.

— Quatre mille, أربعة آلاف
árba't él-áf.

— Quatre cinquièmes, أربع
أخماس *árba'-ékhmáss*.

QUATRE-VINGT-DIXIÈME, تسعين
tessa'ynu.

QUATRE-VINGTIÈME, ثمانين
themányn.

QUATRE-VINGTS, ثمانين *tse-*
mányn, *themányn* (en berbère ثم
دمراوينن *them demrdouyninn*).

— Quatre-vingt-un, واحد
واحد *ouahed ou-themányn* (en
berbère ثم دمراوينن يان
them-demrdouyninn yán).

— Quatre-vingt-dix, تسعين
tessa'yn (en berbère دزع
دمراوينن *deza' demrdouyninn*).

— Quatre-vingt-onze, واحد
واحد *ouahed ou-tessa'yn* (en b.
دزع دمراوينن يان
deza' demruouyninn yán).

QUATRIÈME, رابع *râbé'*, *râla'*.

QUATRIÈMEMENT, رابعاً *râba'dn*.

QUE (conj.), أن *énn*, *ánn*, ما
má, باش *tách*, *béch*.

— Que Dieu te protège en
route! امشي بسلامة الله *émchy*
be-selámét Allah! (en berb. روح
السلامة رتي *rouhés-salámat rabb-y!*)
(in. à m. vas dans le salut de Dieu!)

— Plus grand Que moi, أكبر مني
ákbar menn-y.

QUE (pr. rel.), (V. LEQUEL).

— La maison Que j'habite, *éd-dâr* أنا ساكن فيها *éd-dâr dily édû sâkenn fy-hâ.*

— C'est lui Que j'ai vu, *houe dily râyt-ho.* هو آلى رايته

— Ce Que, ما *mâ.*

QUE (interr.), اش *dy?* اي *dy?* *échi? áchi?* (V. LEQUEL, LAQUELLE).

— Que veux-tu? اش تحب انت? *échi tehobb ént?*

— Que dis-tu? كيف تقول *kyef* اي شي تحكي *kyf tegoul?* *teqoul?* اشو تقول اي *dy-chy telakkey?* اشو تقول اي *dy-chy tegoul?*

— Que veux-tu manger? ايش *éych tehobb tákoul?* تحب تاكول (en berb. اشو تبغيد اتمششاد *áchou telghyd áttetchdâ?*)

— Que cherches-tu? ايشي *éy-chy testich* (en berb. اشو ستقليبد *áchou steqellybed?*)

— Qu'est-ce que c'est? ايش كون *dych: koun?* (en berb. اشو اواي *áchou douáy?*)

— Que veut dire cela? ايش *dych radny dy?* راني ذي

QUEL? (Voyez LEQUEL?)

— Quel âge as-tu? (Voy. AGE).

— Quel temps fait-il? (Voyez TEMPS).

— Quel homme est-ce? من هو *minn houe?*

— De Quel endroit viens-tu? اش من موضع تجي انت *éch menn moudda' tedjy ént?*

— Quelle heure est-il? اش من *éch menn sâ'ah?* (V. HEURE). ساعه

— Quel est le chemin que je prendrai? ايش الطريق نروح فيه *éych ét-taryq nerouh fy-hi?* (en اشو ابوبريد اروح قورس *áchou dboubryd árouh qouress?*)

— Quels sont ceux qui sont avec toi? من هديهم آلى معك? *min helly-houm élly ma'ak?*

QUELCONQUE (V. Qui que ce soit).

QUELQUE, بعض *ba'add*, pl. ابعاض *ébdâ'add.*

— Quelque chose, شي *chy, chey.*

QUELQUEFOIS, نوبه نوبه *noubah-noubah* (Voyez FOIS).

QUELQU'UN (V. UN, QUELQUE).

QUENOUILLE, مبرم *mebrem*, مغزل *meghzel*, pl. مغازل *moghâzel.*

QUERELLE (V. ALTERCATION, DÉBAT).

Il a QUERELLE, خصم *khâssam* (Voyez Il a CONTESTÉ).

QUERELLEUR, خصم *khâssam*, خصام *khessâm.*

QUESTION (Voyez DEMANDE).

Il a QUESTIONNÉ (Voyez Il a DEMANDÉ).

QUEUE, ذيل *dayl*, *deyl*, pl. ادیال *adyál*; ذنب *denb*, plur. جربمه *cheouál*; شوال *cheouál*; جربمه *cheouál*; زقه *zaqah* (en berbere *djerrymah*, اجحانید *édjahányd*).

— La Queue du chien ne se redresserait pas, quand on la tiendrait dans un calibre pendant quarante ans, ذنب الكلب ما يتقوم, وله حظوة في القالب أربعين سنة *denb él-kelb máyetqaouem*, ou *le-ho hattou-ho fy' l-qáleb árta'yinn seneh*.

QUI, الى *ély*, من *men*, لي *ly* (Voyez LEQUEL, LAQUELLE).

— Qui que ce soit, من الى يكون *men ály yekoun*, كل من *koull-menn*, كل من *koull-menn*, اي *éy*.

— Celui Qui, من *menn*.

— Ce Qui, ما *má*.

QUI? من *menn?* *minn?*

— Qui a fait cela? من عمل ده *minn a'mel déh?*

QUICONQUE (F. Qui que ce soit).

— A Quiconque m'apportera ta tête, je lui donnerai cent piastres, كل من يجيب لي راسك *koull-menn ydjyb l-y ráss-ak na'tly le-ho myét ryál*.

Un QUIDAM (F. Un Certain).

QUINCAILLERIE, خرده *kherdah*.

QUINCAILLIER, خرداجی *kherdahdjy*.

QUINTAL, قنطار *qontár*, pl. قناطر *qanátyr*.

— Deux Quintaux, قنطارین *qontárynn*.

QUINTE de toux, قهرة *qahrah*.

QUINTENAIRE, خماسی *khoumássy*.

QUINTESENCE, الاقضية *él-éqsy*.

QUINZE, خمسة عشر *khamsét-a'acher*, خمستعش *khamsét-a'ch* (en b. سمسٹ دمراو *soummost demorráou*, سمس دمراو *soummous demráou*).

QUINZIÈME, خامس عشر *khámiss a'cher*, fé.m. خامسة عشر *khámissét a'cher*; خمستعش *khamsét-a'ch*.

QUITTANCE, خلاص *kheláss*, سلاک *selák* (Voyez ACQUIT).

QUITTE (adj.), خالی *khálléss*.

Il a QUITTÉ, خلی *khallä*, *khalley* (Voyez Il a ABANDONNÉ).

— Quitte! خلی *khally!* (en berbere اجی *édjy!*)

QUOI? أي شی *ay?* أي شی *ay-chy?* (Voyez QUE?)

— Quoi que ce soit, كل شی *koll chy*, أي شی کانت *éy chy kánét*.

QUOIQUE, حتی لوکان *hattü lou-kán*.

QUOTIDIEN, یومی *youmy*.

R

R, cette lettre de l'alphabet français correspond parfaitement au *rá*, ou *ré* (ر), vingtième lettre de l'ancien alphabet arabe, dixième de l'alphabet moderne et de l'alphabet moghrebin.

RABAT (v. d'Afr.), رباط الفتح *Rabât-él-fath*.

RABBIN, ربتين *reblyn*.

RABOT, فراة مصحة *messahah*, فرأه *faráh* (en berbere ثلوکامت *tsaloukám*t, pl. ثیلوکامن *tsyloukámenn*).

Il a RABOTÉ, ملس *mellés*.

RABOTEUX (Voy. DIFFICILE).

RABY-EL-AKHER (V. RABY-EL-TANY).

RABY-ÉL-AOUEL (troisième mois de l'année lunaire des musulmans), ربيع الأول *raby' él-douel*, ربيع الأول *raby' él-douel*, مولود *mouloud*.

RABY-ÉL-TANY (quatrième mois de l'année lunaire des musulmans), ربيع الثاني *raby' él-thány*, ربيع الآخر *raby' él-ákher*, شابع المولود *cháy' él-mouloud*.

RACCOMMODAGE, ترقيع *terqy'*.

Il a RACCOMODÉ un habit, رم *ramm*, رقع *reqqa'a*, راققا' *raqqa'*.

Il a RACCOURCI, قصر *qosser*.

RACE, نسل *nesl*, اصل *ásl*.

RACINE, جذر *djedr*, *djidr*, عرق *a'arq*, عروق *eu'rouq* (en berb. ازر *ázar*, pl. أزوران *ízourán*).

Il a RACONTÉ, حكا *haká*, حكى *heká*.

RADE, موردة *maouradah*.

RADEAU, معدية *ma'addyél*, *ma'addyah*, *mo'addyah*.

RADIS, مشتي *michety*.

Il a RADOTÉ, خرف *kheref*.

Il a RAFRATCHI, بردي *berred*.

RAIE (ligne), خط *khatt*, pl. خطوط *khouttout*.

— (pli), (Voyez ce mot).

— (poisson), سمك الترس *semek ét-ters*, رايه *ráyah*.

RAIFORT, فجل *fidjl*, *fedjel*, *fidjoul*, *figl*.

Il a RAILLÉ, تهزا *tahazzá* (Voy.

Il a RI, Il s'est MOQUÉ).

RAILLERIE (V. MOQUERIE).

RAISIN, عنب *a'aneb*, *eu'neb*,

عنب *a'yneb* (en b. ابيض *addydd*, تيزوري *tyzoury*, تيزورين *tezouryn*).
 — Grappe de Raisin, عنقود *a'neqoud*, pl. عنقود *a'neqyd* (en b. اگازي *agazy*, pl. ايكوزا *tygouzâ*).
 — Raisin muscat, عنب المسكى *a'yneb el-misky*.
 — sec, زيب *zebyt*.
 RAISON, عقل *a'ql*.
 — Age de Raison, سن بلوغ *senn balough el-a'ql*.
 — Il a atteint l'âge de Raison, وصل الى سن البلوغ *ouessel illâ senn el-balough*, بلغ سن كامل عقله *balagh senn kâmel a'qli-hi*.
 — Il n'y a pas de chemin pour les animaux sauvages, à plus forte Raison pour les hommes, لا سبيل للناس لي-ل-واهع *lâ sabyt li-'l-ouahech*, *fadlân a'n ên-nâs*.
 Il a RALLIÉ, تم *lemm*.
 RAMADAN (neuvième mois de l'année lunaire des musulmans), رمضان *Ramuddân*.
 Il a RAMASSÉ, تم *lemm*.
 RAME, مقدار *miqddâf*, *mouq-dâf* (en berbere امقداف *âmaq-dâf*), (Voyez AVIRON).
 — de papier, رزمه *rezmeh*.
 Il a RAMÉ, قدف *qaddaf*, *qaddef*.
 RAMEAU, (Voyez BRANCHE).
 RAMIER (pigeon), لمام *limâm* (Voyez PIGEON).

RAMLÉH (v. de Syrie), الرمله *er-Ramléh*.

Il a RAMPÉ, دبب *debbeb*.

RANCE, متعفن *mota'fen*.

RANÇON, فديه *setyéh*.

RANG, منصب ترتيب *tertyb*, منصب *manseb*.

— (ligne), صوف *saff*, pl. صوفوف *soufouf*.

Il a RANGÉ en bataille, صوف *saff*.

RANGEMENT, ترتيب *tertyb*.

RAOUDAH (île), روضه *Raouddah*.

Il a RAPÉ, برد *barad*, حكت *hekk*.

RAPIDE, مستسرع *mostesaraa*, مستعجل *mosta'djel*.

RAPIDEMENT, بالزربة *be-'z-zerbah*.

RAPPORT, مناسبة *mondassebah*.

— Il a eu Rapport, تعلق *ta'ul-laq*.

Il a RAPPROCHÉ, تقرد *teqarad*.

RAPT, نهب *nehb*.

RARE, نادر *nâdir*, غريب *gharyb*.

RAREMENT, نادراً *nâdirânn*, غريباً *gharybân*.

RAS-ËL-CHAB (station en Afr.), رأس الشعب *Râss-ès-Cha'b*.

RASÉ, محسن *mohassin*.

Il a RASÉ, حلق *hulâq* (en b. سطل *sattal*).

Il a RASÉ la barbe, حفف *haf-fef* (V. BARBE, Il a TONDU).

RASOIR, حفّافه *mouss*, موسى *haffâfah* (en berb. موسى *mouss*, pl. امواس *âmouâss*).

RASSASIÉ, اشبعان *chaba'an*, cheba'an (en berb. ابروا *tyrouâ*, pl. ابرواون *tyrouâouen*).

Il a RASSASIÉ, اشبع *échba'*, شبع *chebba'a*.

— Il a été Rassasié, Il s'est Rassasié, شبع *chabaa*.

— Je suis Rassasié, انا شعبان *ânâ chaba'ân* (en berb. اعبوظيو *yerouâ âbouzzyou*).

— Rassasie-toi! اشبع *échba'!* (en berb. اروو *é'ouuu!*)

RAT, فار *fâr*, pl. فيران *fyrân*, تبع *tolba'* (en berb. اعرده *â'erdah*, plur. ايعرداين *tye'rldâyenn*).

RATE, طيحان *tyhân*.

RATEAU, كماشه *kemâchah*, *kemâchéh* (en berb. مدود *medoued*, pl. مداود *medâouèd*).

RATIÈRE, فتح *fakkh* (V. SOURCIÈRE).

RATIFIÉ, مقرر *moqorrer*.

Il a RATIFIÉ, قرر *qarar*.

RATIONS de troupes, مرتب *moretteb*, تعيين *taayn*.

— Donne-lui sa Ration, اعطى *d'atty le-ho a'alyk*.

RAUQUÉ, منجبح *monbahbah*.

Il a RAVAGÉ, خرب *therz*.

RAYAUDEUR, طرف *iarrâf*.

RAVE, اللفت البلدي *él-lefi-él-beledy*, فجل *fijl*, figl.

Il a RAVI, نهب *nahab*, خطف *khattaf*.

RAVISSEMENT (Voy. RAPT).

Il a RAYÉ, سطر *satar*.

RAYON de miel (Voyez MIEL).
— du soleil, شاع ذا الشمس *chá'-dê-'s-chems*.

— de bibliothèque (Voyez TABLETTE).

Il a RAYONNÉ, شعشع *cha'cha'*.

REELLE, خارجي *a'âssy*, عاصي *khâredjy*, مرید *meryd*.

RÉPELLION (V. RÉVOLTE).

RÉCEMMENT, جديدًا *djedydân*.

RECENT, طرى *djedyd*, جديد *tary* (Voyez NOUVEAU).

RECETTE, تحصيل *tuhassy*.

RECHERCHE, تفتيش *testyçh*, تفتحص *tefahhouss*.

RÉCIPROQUE, مجاوب *me-djâoueb*, *megdoueb*, موافق *mouâ-seq*, مطابق *mottâbeq*.

RÉCIPROQUEMENT, مجاوبًا *me-djâoubânn*, *megdoubânn*.

Il a RÉCITÉ par cœur, حفظ *ha-fezz*.

RÉCLAMATION, تكرر *tekrâr*.

Il a RÉCLAMÉ, عرض *aaréd*.

RÉCLUSION, حبس *hubs*.

RÉCOLTE (Voyez MOISSON).

RECOMMANDATION, وصية *ous-syah*.

Il a RECOMMANDÉ, ووصى *ououssü*.

RÉCOMPENSE, اجر *ádjir, ágr*.

Il a RÉCOMPENSÉ, اجر *ádjir*,
واجر *ouádjir*.

RECONNAISSANT, معروف *maarouf*,
جميل *djemyl*.

RECONNAISSANCE (action de reconnaître), اعتراف *t'iráf*, معروفه *maaroufah*.

Il a RECONNU, اعترف *t'iraf*.

RÉCRÉATION, تنزهة *tenezzouh*.

REÇU (adj.), رجعا *radja'á*,
وصول *ouessoul*.

Il a REÇU, اخذ *ákhad*, نال *ndl*,
سلم *salum*.

RECUEIL, جمع *djema'*.

Il a RECULÉ, وسع *ouassu*.

REDDITION, ردّ *redd*, اعطى *t'ulá*.

Il a REDIT, عاد بالقول *a'ád bi-l-qoul*.

— Il a trouvé à Redire, حرج *haradj* (V. Il a BIAMÉ).

Il a RÉDUIT, اجر *édjbar, égbár*.

REELLEMENT, دغري *daghri*,
بلاشك *bi-lá-chak*, حق *haqqán*.

Il a RÉFLÉCHI les rayons, شع *chau*.

— (fait des réflexions), نتخمن *tekhammen*.

RÉFLEXION (V. MÉDITATION

REFLUX de la mer, البحر هربان *él-bahr harbán*, جزر *djezr*.

REFOULOIR de canon, مدكف *medekk dé-l-medfa'*.
ذا المدفع

Il a RÉFROIDI, برد *barrad*.

RÉFROIDISSEMENT, تبريد *tebryd*.

REFUGE, التجا *iltidjá*, حرمة *hormah*.

REFUS, امتناع *imtinaa'*, انكار *tnkár*.

REGARD, نظر *nadar, nadr*.

Il a REGARDÉ, نظر *nadar*.

— Regarde! انظر *óndour!* (en
berbere موقال *mouqqál!*)

REGEB (septième mois de l'année lun. des musulmans), وجب *redjeb, regueb*, ارجب *érdjeh*.

RÉGION, اراضى *árd*, pl. اراضى *árady*;
بلد *beled*, ناحية *náhyét*, pl. نواحي *naouáhy*;
أقليم *áqlym*, pl. أقاليم *áqálym*.

REGISTRE, دفتر *dester*.

RÈGLE, ناموس *námous*, قانون *qánoun*.

— (instrument à tracer des lignes),
مسطرة *mustarah*, قالب *qáleb* (d'où le mot français *calibre*).

RÉGLISSE, عرق سوس *a'rq sousa*.

— Jus de Réglisse, رب سوس *rebb sousa*.

RÈGNE, ملك *moulk*, ملكوت *melakout*, *melkout*.

Il a **RÉGNÉ**, ملك *malak*, *metek*, استولى *éstouellü*.

— L'abondance Règne dans ce pays, هذا البلد فيه الرخا بكل شي *hadâ él-beled fy-hi ér-rekhâ be-koull chy*.

REGRET, رغب *reghb* (en berb. عارور *a'drou*).

RÉGULIER, قياسي *qyâssy*.

Les **REINS**, كلوة *kelaouah*, *kelouéh*, pl. كلا *kelâ*; خاصرة *khâs-serah*, pl. خواصر *khoudsser*.

REJET, طرد *tard*, *terd*.

Il a **REJETÉ** (annulé), بطل *bat-tal*, طرد *tarâd*.

Il s'est **RÉJOUI**, فرح *farah*.

— Nous nous Réjouissons de vous voir bien portant, فرحنا بالظنر الى وجهكم السعيد *ferah-nâ bi-'n-nazr ilü oudjhi-koum éssa'yd* (m. à m. nous nous réjouissons de voir votre visage heureux).

RÉJOUISSANCE publique, زينہ *zeyneh*.

RELACHEMENT, ارخا *irkhâ*.

RELATIF, موصول *mouessoul*, متعلق *mota'alleg*.

Il a **RELÉGUÉ** (V. Il a **EXILÉ**).

RELIEUR, سفار *seffâr*.

RELIGION, دين *dyn*.

— Dis aux hommes: vous avez votre Religion et moi la mienne, قول للناس لكم دينكم ولي ديني *qoul li-'l-nass le-koum dyn-koum ou-l-y dyn-y*.

— La Religion de Dieu, دين الله *dyn Allah*.

— La parole de l'homme est sa Religion, دين الرجل حديثه *dyn ér-radjel hadyith-ho*.

REMÈDE (Voy. MÉDICAMENT).

— local, علاج وضعي *è'lâdj ou-du'yy*.

Il a **REMERCIÉ**, شكر *chakar* (V. Il a rendu Grâces).

— Je te Remercie! كثر الله يكثر رتي الحبيرك *khatther Allah kheyr-ak!* (en berbère *يكثر رتي الحبيرك* *ykettsar Rabb-y él-kheyr-ak!*)

REMOU, فرخ ذا الماء *ferkh dé-'l-mâ*, موجه *moudjuh*, *mougah*, *mougéh*.

REMPART, سور *sour*.

RENARD, ثعالب *tha'dleb*, *tsa'dleb*, pl. ثعلب *tsa'leb*, *tha'leb*; doréyn *ak'abb* (en berbère اباراغ *âbarâgh*, pl. *يبوراغ* *tybourâgh*)

Il a **RENDU**, رد *redd*.
— Il a **Rendu service**, احسن *ehhsunn*.

RENOUVELLEMENT, تجديد *tejj-dyd*.

RENVERSEMENT, هدم *hedm*.

RENVOI, طرد *tard, terd*.

Il a **REVOYÉ**, طرد *tarad*.

Il a **RÉPANDU**, صب *sabb*.

REPAS, مأكله *mâkeléh, méklah*.

REPENTIR, ندم *nedem, nedm*.

Il a **RÉPONDU**, جواب *djaouab*.

— S'il me parle je lui **Répon-**
drai, ان كلم لي ارد له جواب *én kellem l-y áredd le-ho djaouáb*.

REPOSE, جواب *ájábah, tédjábah*, جواب *djaouáb*.

REPOS, استراحة *ístiráhah* (Voy.
TRANQUILLITÉ).

Il a **REPOUSSÉ**, طرد *turad*, ابعد *ébaad*, دفع *defaa*.

Il a **REPRIMANDÉ**, وتبع *ouabbakh*,
عتب *a'teb* (V. Il a **BLAMÉ**).

REPROCHE, عتاب *i'táb*, منه *minnah*.

Il a **REPRICHÉ**, لام *lám*.

RÉPUBLIQUE, جمهور *djemhour*,
guemhour, مشيخة *mechaykhah*.

RÉPULSION, طرد *terd*, دفع *defa'*.

RÉPUTATION, حساب *hissáb*.

REQUENA (v. d'Esp.), ركوان *Rékouán*.

RÉSÉROIR, مظيفه ذا اليا *matf-
syah dé-'l-má*, صهرنج *sahrydj*,
sehryg, سقايه *siqdyah*.

Il a **RÉSIDÉ** (Voy. Il a **HABITÉ**).

RÉSINE, زفت *zest, zift*, سمغ *semgh*, رجينه *redjynah*.

RESPECT, تكريم *tekrym*, توقير *teouqyr*.

Il a **RESPECTÉ** (V. Il a **HONORÉ**).

RESPIRATION, نفس *nefs*.

Il a **RESPIRÉ**, نفس *neffes*.

RESSEMBLANCE, شبهه *chebbu-
hah*, تشبيهه *techbyéh*.

Il a **RESSEMBLÉ**, شبه *chalah*,
تشابه *techábu'*, أنشده *énchabah*.

Il s'est **RESSOUVENU**, تذكر *te-
zakker*.

Il est **RESSUSCITÉ**, انبعث *én-
baath*, قام *qám*.

Le **RESTANT**, العاصل *él sádel*,
الباقى *él-báqy*.

Au **RESTE**, غير ذلك *ghayr ze-
lyk*, واما بعد *ou-ámmá bu'a*.

Il est **RESTÉ**, وفق *ouaqaf*, تعد *qa'ud*,
بقي *baqü*.

— Si tu as mal fait par le passé,
fais au moins bien ce qui te Reste
à faire, يا من اسأ فيما مضى كن
يا من اسأ فيما يبقى *yá menn ásd fy-
má maddü, konn mohassenán fy-
má yebqü*.

Il a **RESTITUÉ** (V. Il a **RENDU**).

Il **RÉSULTE** de cela que, لزوم *ldzoum minn déh énn.*

RÉSUMÉ (Voyez **ABRÉGÉ**).

RÉSURRECTION, قيامة *qyâméh.*

RETARD, تاخير *teékhyr*, تعطيل *ta'ttyl*, بطا *battá.*

Il a **RETARDÉ**, اخر *áklar*, عوق *couaq*, بطا *battá.*

RÉTENTION d'urine, حصر ذا *hasr dé-'l-boul* (Voy. **STRANGURIE**, **DYSURIE**).

Il a **RETIRÉ**, شال *chál*, فكت *fak.*

— Retire cela! شيل ذل *clyl dol!*

RETOUR, رجوع *rou'jou'*, *redja'*, *rega'.*

Il est **RETOURNÉ**, جمع *redja'*, *rega'.*

— Retourne! جمع *érdja'!* *ér-ga!* (en berbère *وغل oughal!*)

RETRAITE (asile), (V. **REFUGE**).

Il a **RÉTRÉCI**, ضيق *dayaq.*

RÉTRIBUTION, مجازاة *modjázáh.*

Il a **RETROUVÉ** (V. Il a **TROUVÉ**).

RETS (filets), شبكة *chebkah*, pl. شوباك *choubák.*

Il a **RÉUSSI**, خلص بالخير *khalass bi-'l-kheyr.*

RÊVE, حلم *hilm.*

Il a **RÉVEILLÉ**, استيقظ *éstaqazz.*

— La discorde est endormie,

maudit soit qui la Réveille parmi les peuples! الفتنه نايمه لعن الله *él-fitnéh náyméh la'ou Allah minn éyqazz-há baynn él-ímám.*

Il a **REVÉLÉ**, بين *bayyan.*

REVENDEUR, بايع *báya.*

REVENU (rente), اويد *douúyd*, محصول *mahassoul*, جامكيه *djdm-kyah.*

Il est **REVENU**, جمع *redjaa*, *rega'a.*

— Reviens! ارجع *érdja'!* *érga'!*

REVÊTEMENT d'un mur, بشرة *bechrüh.*

RÉVOLTE, طغي *u'ssy*, طغى *taghy*, مرده *mourdah* (V. **SÉDITION**).

RÉVOLTÉ (Voy. **REBELLE**).

Il s'est **RÉVOLTÉ**, تمرد *temerred*, طغا *taghá.*

REVUE d'une armée, تفتيش *teftych.*

RHINOCÉROS, كركدان *kerkedán*, كركدن *kerkeden*, كركند *kerkend.*

RHODES (île), رودس *Rodouss*, رودوس *Roudouss.*

RHUBARBE, ريواند *ryouánd.*

RHUE cultivée, روطه *routtah.*

— sauvage, اورم *dourem.*

RHUME, استروح *ésterououh* (en berbère *توسسوت tsoussout*, ادمارن *údmárenn*).

- de cerveau, زكامة *zekám*.
 Il a Ri. ضحك *dahak*.
 — Ris! اضحك *éddehak* (en b. دس *dess*).
 Riant, ضحك *dahák*.
 RICHE, صاحب مال *ghany*, غني *sáheb mál*.
 — Le Riche est le trésorier des pauvres! الغني هو خزانة الفقراء! *él-ghany houé khazendár él-foqará*.
 RICHESSES, مال *mál*, pl. اموال *ámouál*.
 RICIN (plante), خواع *khaouáa'*.
 — (insecte), قراد *qorád*.
 RIDE, كمس *kemss*.
 RIDEAU, ستارة *chitárah*, سترة *starah*, شمسية *chemsyéh*.
 RIDÉ (Voy. PLISSÉ).
 RIDICULE (risible), مضحك *modahak*.
 RIEN, ولاش *ouelluch*, ما *má*, ولاشي *fych*, بلاش *belách*, ولاشي *ouelá-chy*.
 — Sans Rien, بلاشي *belá-chy*, بلاش *bellách*.
 — Homme de Rien, رجل رخيص *radjel rekhyss*.
 RIGOLE, مجرا ساقية *sáqyah*, مجرا *medjrá*, midjrá.
 RIGUEUR, غنف *ghanf*.
 RIME, رديف *sedja'*, رديف *redyf*, قافية *qáfyah*.

- RIME, RIS, ضحك *dahak*, *dahk*.
 RISQUE (V. PÉRIL, DANGER, HASARD).
 RIVAGE, RIVE, ساحل *sáhel*, pl. سواحل *souáhil*; شاط *chátt*, pl. شطوط *chettoutt* (en berb. ريف *ryf*).
 RIVAL, رقيب *raqyb*, غيور *ghayour*.
 RIVIÈRE, نهر *nahar*, *neher*, وادي *ouády*, واد *ouád* (en berbère اغزر *ághzar*, *tghzár*, pl. اغزران *tghzourán*; اسيف *ássyf*, pl. اسافين *tssáfyn*, اسافن *tssáfan*).
 RIXE (V. ALTERCATION, QUERELLE).
 RIZ, روز *rouz*, ارز *órz*, ورز *ourz* (d'où vient *oryza*), (en berb. اروز *érouz*).
 ROBE, حايك *háyk* (V. HABIT).
 — (de drap ou de soie), قفطان *qastán*.
 ROBINET, حنفيه *hanefyah*, عنبوب *a'noub*.
 ROBUSTE, ابو زيت *ábcu-zéyt* (Voyez FORT).
 ROC, ROCHE, ROCHER, حجر *hadjar*, جبل حجر *djebel hadjar* (en berb. ازراو *ázraou*).
 ROI, ملك *melik*, مالک *málek*, pl. ملوك *moulouk*; سلطان

soultán, pl. سلاطين *seláttynn* (en berb. وڭليد *ouguelyd*).

— Un Roi juste est l'ombre de Dieu vers laquelle se réfugient tous les opprimés, السلطان العادل ظل الله يأوي إليه كل مظلوم *és-soultán él-a' adel zil Allah yáouy flay-hi koull mazloum*.

ROMAIN, روماني *roumdny*.

ROMAINE (salade), خاس فرنجي, *kháss frendjy*, خاس رومي, *kháss roumy*.

ROMARIN, ازير, *ázyr*, كليل, *kelyl*.

ROME (v. d'Italie), رومه, *Roumah*, روميه, *Roumyah*.

ROMÉLIE (province de Grèce), الروم ارض *árd ér-Roum*.

Il à ROMPU, كسر, *kassar*, *kasser*, فسح, *fassakh* (V. Il a BRISÉ).

RONCE, سبارة, *sabbárah*, سجرة, *sedjarah* *dé-'l-i'lyq* (en berbere انبجل *ánydjel*).

ROND (adj.), مدور, *madouar*, مداور, *meddouer*, داير, *dáyr*.

— (s., cercle), دايرة, *dáyrâh*.

RONDA (v. d'Esp.), رنك, *Rondah*.

Il a RONFLÉ, شخر, *chakhar*.

ROSALIE (n. pr.), وردة, *Ouerdéh*.

ROSE, ورد, *ouerd*, وردة, *ouerdéh*, *ouerdah*, pl. ورد, *ouerd*.

— La saison des Roses, وقت الورد, *ouaqt ét-ouerd*, وقت ذا الورد, *ouaqt dé-'l-ouerd*.

— Rose (n. pr.), وردة, *Ouerdéh*.

— Essence de Rose, عطر, *o'ttr*.

ROSÉ, وردى, *ouerdy*.

ROSEAU, قصبه, *qassabah*, pl. قصب, *qassab*.

ROSÉE, ندا, *nadd*, *nedd* (en berb. ندا, *nadd*).

— Goutte de Rosée, قطر النداء, *qottr én-nedd* (en b. تيميت ندا, *tymeqyt-nadd*).

ROSSE, قدار, *qidâr*.

ROSSIGNOL, بلبل, *loulboul*, *bolbol*, أم الحسن, *omm él-hassenn* (en berbere اقور, *aqqour*, pl. اقورن, *aqgourenn*).

RÔT, تكريعه, *tekrya'ah* (en berb. اينكورتوعان, *tyngourroué'*, اينكورتوعان, *tyngourrou'an*).

ROTA (v. d'Esp.), روطه, *Routtah*.

RÔTI (viande), كباب, *kebab*, اكناف, *mechtouy* (en berb. اكناف, *âkandf*).

Il a RÔTI, شوى, *chouey*.

RÔTISSSEUR, كبايبي, *kebâyby*.

ROTLE (poids), رطل, *rott*, pl. ارطال, *értâl*.

— Deux Rotles, رطلين, *rott-léyn*.

ROUE, عجل, *aadjel*, دولاب, *doulâb*.

ROUGE, أحمر *ahmar*, fém.
ازشكاغ *hamrá* (en berbère ازشكاغ *dzeggagh*, *ézouggagh*).
ROUGEÛLE, حمرة *homrah* (en berbère تبوزشكاغت *tabbouzeg-gágh*, *tebouzzouggágh*).
ROUGET (poisson), سلطان الحوت *soultán él-hout* (m. à m. le roi des poissons).
ROUGEUR, حمورة *homourét*.
ROUILLE, صدا *sadd*, صدآ *saddá*.
ROUILLÉ, مصدئ *mosadéy*.
ROUISSAT (village en Afrique), رويسات *Rouyssát*.
Il a **ROULÉ**, دحرج *dahradj*.
ROULEAU, شباك *chobák*.
ROUTE (*Voyez CHEMIN*).
— frayée (*Voy. Chemin frayé*).
ROUX, اشقر *áchqar*.
ROYAUME, ROYAUTÉ, مملكة *memlekeh*, ملكوت *melakout*, *mel-kout*, ملك *mouk*.
RUADE, ركله *rouklah* (en berbère نقودميت *taqoudmyt*).
RUBAN, شربط *cherytt* (en berbère اسارو *ássárou*).
RUBIS, ياقوت *yáqout*, ياقوت أحمر *yáqout-áhmar*.
RUDE, صعب *khachyn*, خشين *ss'ab*.

RUE, سكة *sikkah*, *sekka*, حارة *hárt*, *háret*, طريق *taryq*, محج *mahadj*, درب *darb*, *derb* (en berbère ابريد *abryd*, pl. ايسبرادن *tybráden*).
— Petite Rue (*V. RUELLE*).
Il a **RUÉ**, ركل *rukal*.
RUELLE, هوش *houch*, هوش *houch*, عطف *a'fsh*.
RUINE, خرابه *kherábéh*.
RUINÉ (démoli), مهدوم *meh-doum*, خراب *kheráb*.
Il a **RUINÉ**, خرب *kharab*.
— Je suis Ruiné, انا مضمحل *énd medmehel*, انا مفلس *énd me-felléss*.
RUISSEAU, واد *teraa*, مجرا *medjrá*, *midjrá*.
Il a **RUISSELÉ** (*V. Il a COULÉ*).
RUPTURE, هرس *hors*, *hers* (*Voy. CASSURE, BRISEMENT*).
— d'amitié (*Voyez DISCORDE, DISSENSION, QUERELLE*).
RUSE, حيلم *hyla*, *heyla*.
RUSÉ, حيل *heyl*, شاطر *chát-ter*, *cháttir*, *chátтар*.
RUSSE, روس *rouss*, مسقوبي *mosqouby*, pl. مسقوب *mosqoub*.
RUSSIE, ارض الروس *árd ér-Rouss*, ديار مسقوب *dyár-él-mosqoub*, روسيه *Roussyah*, روسيا *Roussyá*.

S.

S, cette lettre de l'alphabet français s'exprime communément par deux lettres de l'alphabet arabe :

1° Le *syn* (س), quinzième lettre de l'alphabet ancien, douzième de l'alphabet moderne et vingt-quatrième de l'alphabet moghrebin, équivalant à notre S dans les mots *savoir, silence, etc.*

2° Le *sad*, (ص) dix-huitième lettre de l'ancien alphabet, quatorzième du moderne et dix-huitième de l'alphabet moghrebin ; sa valeur est d'un S fortement articulé et pour ainsi dire doublé, comme dans notre mot *assassin*.

3° Il est à remarquer aussi que le *the* ou *tse* (ث), vingt-troisième lettre de l'ancien alphabet, quatrième du moderne et du moghrebin, qui a régulièrement la prononciation du TH anglais, de T en Égypte, de TS dans les régions barbaresques, y prend aussi quelquefois la prononciation d'un S, et alors se confond presque avec l'articulation du *saâ* ou du *syn*.

SA (pron. poss. fém.) *š ho, hou, š hi, š hā*, suivant le genre de la personne qui possède. (*Voy. SON.*)

— Sa main, *يدو yd-ho* (en parlant d'un homme); *يدها yd-hā* (en parlant d'une femme).

— Sa mère, *أمه ômm-ho* (en parlant du fils); *أمها ômm-hā* (en parlant de la fille).

— Sa fille, (en parlant du père) *بنته beni-ho*; (de la mère) *بنتها bent-hā*.

— Sa maison, *بيته béyt-ho*; *داره dār-ho*; *بيتها béyt-hā*; *دارها dār-hā*.

— dans Sa bouche, *بفيه be-fy-hi*.

SAA (mesure de capacité d'Alger, contenant 60 litres) *صعا sa'd*, pl. *صغان se'ân, صيبغان sy'ân*.

SAADENY (station en Afrique), *السعادي es-Sa'âdeny*.

SABLE, *رمل raml, remel, reml*, pl. *رمال remâl, roumâl* (en berbère *رمل remel, نفزة tefzah*).

SABLIER, *ساعة الرمل sā'at ér-reml مليه ramlyah, ramlych*.

SABLON. (*Voyez SABLE.*)

ÉABLONNEUX, مرمل *morammel*, رملي *ramly*.

SABORD طاق *tâq*.

SABOT (de cheval, de mulet), حافر *hâfer*, *hâfir*.

— (de chameau), خف *khouff*, ظلف *dîlf*.

— (chaussure), قباقيب *qabqâb*, pl. قباقيب *qabâqyb*.

SABOURAH (port des Naplousains, en Syrie), مينا صبرة *Mynâ-Sabourah*.

SABRE, سيف *sayf*, *syf* (en grec ξίφος); سكين *sekkyn*, ياطعان *yâttaghân*. (Voyez CIMETERRE, ÉPÉE.)

SAC, SACCOCHE, كيس *kyss*, شقارة *sheqârah*, pl. شقاير *sheqâyr*; وعاء *ouââ*, pl. أوعية *âou'ayéh*; اقرباب *âqrab* تليس *tellys*. غرارة *ghirârah*. (V. POCHE, HAVRESAC.)

— Sac (à orge), خيشه *kheychah*, زكييه *zakybah*.

— Cul-de-Sac, عطفه *a'tfêh*.

SACRIFICE, ذبيح *delh*.

Il a SACRIFIÉ, ذبه *dabêh*, *dabah*.

SADY (n. pr.), سعدي *Sa'ady*.

SAFAR (deuxième mois de l'année lunaire des musulmans), صفر *safar*, شايح العشور *chây' el-a'âchour*; شايح عاشورة *chây' a'âchourah*.

SAFET (v. de Syrie), صغد *Safed*.

— Natif de Safet, صفدي *safedy*, صفادي *sefâdy*.

SAFIL ÊL-FYAD (station en Afrique), سافل الغياض *Sâfil êl-fyâdd*.

SAFOURAH (ville de Syrie), صفورة *Safouréh*, *Safourah*.

SAFRAN, زعفران *za'afrán* (d'où vient le mot français).

SAFRANÉ, زعفراني *za'ferány*

SAFRANON, SAFRANUM, قرطوم *qar-toum*, قرطم *qartam*, قارتام *qartâm*, عصفورة *a'asfourah*, عصفور *a'sfour*.

SAFY (ville d'Afr.), اسفي *Êsfi*.

SAGE, حكيم *hakym*, عاقل *ââqel*, كياس *kiâs*, شاطر *châtter*, شاطر *châter*, كياس *kyâs*, سلعقلس *sala'qlèss*, سلعقلسن *sala'qlèssen*, pl. سلعقلسن *sala'qlèssenn*. (V. PRUDENT.)

— Le cœur de l'insensé est dans sa bouche, la langue du Sage dans son cœur, قلب الاحمق في فيه, ولسان العاقل في قلبه *qalb el-âhamaq fy fy-hi*, *ou-lesân el-a'âqel fy qalb-hi*.

SAGE-FEMME, قابيله *qâbylah*; قبله *qabilah*, *qabilêh*, *qablah*, pl. قوابل *qouâbel*. (V. ACCOUCHEUSE.)

SAGESSE, حكمة *hikmêh*, حداقه *hedaqah*, *hedâqêh*, كياسه *kyâssêh*, عقل *a'ql*. (Voyez PRUDENCE. HABILITÉ.)

— Ce prince a gouverné avec Sagesse هذا الامير دبر الامور بكياسة
hedâ él-émyr daber él-éumour be-
kyâsséh.

SAGITTAIRE (signe du Zodiaque),
بورج القوس bourdj él-quous, bourdj
él-quouss, bourg él-quouss.

SAHARA (désert d'Afrique),
الصحراء es-Saharah, الصحرا es-
Saharâ, اصحرار es-Saharâ.

SAHARY (tribu d'Afrique),
الصحاري es-Sahâry.

Il a SAIGNÉ (v. a.) (la veine),
فصد fassad, fessed, fessod.

— (A la gorge), ذبح dabéh, dabah.

— (v. n.), انهر énar.

— du nez, خوى رأسه من الدم
khaouâ râss-ho minn éd-damm.

SAIGNÉE, فصاد fessâd, فصادة
fessâdah, fessâdéh, مبرق mebzag.

SAIGNEMENT du nez, خوى
khaouy, khaouey.

SAIN, صحاح sahâh.

— et sauf, عافى a'âfy, ساغ sâgh,
سالم sâlem, سائيم sâlym, selym.

— Il a été Sain, صح sahha, sahh.

— Il est arrivé Sain et sauf,
وصل صحاح وسالم ouessel sahâh
ou-sâlem.

SAINT, قدوس qadyss, قدوس
qadouss.

— Saint-Augustin, مار اغوستينوس
Mâr-Aghoustynouss.

— Sainte-Croix (villed'Afrique),
اكدابر Agâdyr, Agâdeyr.

— Saint-Jacques-de-Galice.
(Voyez COMPOSTELLE.)

— Saint-Jean-d'Acree. (Voyez
ACRE.)

— La Sainte-Vierge. (Voyez
MARIE.)

SAINTETÉ, قداسة qoudâsséh,
قدس qouds.

Il a SAISI, قبض qabadd, مسك
messek. (Voyez IL A PRIS.)

— Il s'est SAISI, تملك temellek.

SAISIE, قبض qabd, qobd.

SAISON, فصل fast, pl. فصول
foussoul; وقت ouaqt, pl. وقات
ouaqât; زمان zemân.

— Les quatre Saisons, اربع فصول
érba'ah foussoul.

SALADE, سلطه salattah, سلطه
salâtta, شلادة chelâdah.

SALADIN (n. pr.), صلاح الدين
Salâh éd-dyn, ابن ايوب Ebn-
Ayoub, صلاح الدنيا والدين Salâh
éd-dounyâ ou-éd-dyn.

SALAH (station en Afr.), عين صالح
A'yn-Sâlah, ان صالح An-Sâlah.

SALAHYÉH (v. d'Ég.) صلاحية Sa-
lâhyéh.

SALAIRE, اجرة *adjerah*, كورة *kerah*. (V. GAGES, PAVE, PAYEMENT.)

— mensuel, journalier. (Voyez APPOINTEMENTS.)

SALAISSONS, بسطرمه *bastornah*.

SALAMANQUE (ville d'Espagne), شلمنقه *Chelmenqah*.

SALÉ, وسبخ *oues.sykh*, وسبخ *ouessekh*, دنس *ouassèh*, دنس *doneh*, نجبس *nedjess*, نجبس *nedjys*, مونس *mouessekh*. (V. MALPROPRE.)

SALÉ (adj.), ملاح *mentlough*, ملاح *mellâh* (en berbère مراح *marrâgh*).
— (ville d'Afr.), لا *Salâ*, *Selâ*.

— Il a SALÉ, ملح *meluh*, *melèh*.

SALÉTÉ, زفارة *zafarah*. (Voyez ORDURE, IMMONDICE.)

Il a SALI, وسبخ *ouassakh*, *oussekh*.

— Il SALIVA, يوسبخ *youssekh*.

SALIÈRE, مهاجره *memlahah*, ملاحه *mellâhah*.

SALIVE, ريق *ryq*, (en berbère نكمه *nakmah*, ايسوسفان *ÿssousfân*, ايكخشران *ÿkkincherân*). (Voyez CRACHAT.)

Il a SALIVÉ. (Voyez Il a CRACHÉ.)

SALOMON (n. pr.), سليمان *Souleyman*.

SALPÊTRE, ملح البرود *melèh el-baroud* (m. à m. sel de la poudre),

بارود *melh-bâroud*.

SALUBRE, صحيح *sahyh*, نافع *nâfè'*.

Il a SALUÉ. سلم *salleh*, سلم *se'lem*.

— Il SALUERA, يسلم *ysselem*.

— Je vous Salue, السلام عليكم *és-selam a'ley-koum*.

— Je vous Salue à mon tour,

و عليكم السلام *ou-a'ley-koum és-selâm*.

— Salue - le de ma part!

سليم من عندي *sellem a'tay-hi minn a'nd-y!* (en berbère تسلم *tessellem fellèss!*)

SALUT (salutation) سلام *salâm*, *selâm*, تسليم *testym*.

— (conservation), عافيه *a'affyah*, ا'افره *a'affrèh*, خلاص *khelâss*. (Voyez

CONSERVATION.)

— Que le Salut soit sur lui!

ا'ايه السلام *a'tay-h és-selâm!*

— Sur elle! عليها السلام *a'tay-hâ és-selâm!*

— Sur eux! عليهم السلام *a'tay-houn és-selâm!*

— Sur toi! عليك السلام *a'tay-k és-selâm!*

— Sur vous! عليكم السلام *a'tay-koum és-selâm!*

SALUTAIRE. (Voyez SALUBRE.)

SALUTATION. (Voyez SALUT.)

SAMARIE (ville anciennede Syrie).

قلعة سانور *Qalq't-Sânour*.

SAMARITAIN, سامري *sámery*,
féin. سامرة *sámerah*, pl. سامريين
sámeryynn.

SAMEDI, يوم السبت *youn es-sebt*,
نهار السبت *nahár es-sept*,
السبت *es-sebt* (en berbère
أسا السبت *ássá es-sebt*).

SAMUEL (n. pr.), شوبريل *Che-*
mouayl, *Chemouyl*.

SAMYL (tr. d'Afr.), بني صميل
Beny-Samyl.

SANCTIFIÉ, مقدس *moqaddess*.

Il a SANCTIFIÉ, قدس *qaddass*.

SANCTION, تقرير, فرض *furd*,
teqyr. (*Voyez APPROBATION.*)

SANDAL, عود الصندل *a'oud es-san-*
dal, عود الفهاري *eu'oud el-qomáry*.

SANDALE, قباقيب *qobqáb*,
pl. قباقيب *qabáqyb*.

SANG, دم *damm*, *demm*, *domm*
(en berbère ادمان *ídemmán*, ادمن
ídemminn.)

— Mouvement du Sang,
حركة الدم *harakat éd-damm*.

— Il a versé le Sang, سفك الدم
safak éd-damm.

SANGLANT, دموي *damaouy*,
دامي *dámy*.

SANGLE, حزام *hazám*, *hezám*,
(en berbère اكوس *ágouss*, pl.
ايكوسين *íygoussyn*).

Il a SANGLÉ, حزم *hazzam*, *hazzem*.

-- Il Sanglera, يحزم *yhazzem*.

SANGLIER, حلويف الوحش *hal-*
louf el-ouchech, حلويف الغابه

hallouf el-ghábah, خنزير الوحش

khanzyr el-ouchech, خنزير بري

khanzyr berry (en berbère ايلاف

íyláf, pl. ايلغان *íylfán*.)

SANGLOT, فواقه *feouđqah*, fouou-

đqah, شهقه *chahaqah*.

Il a SANGLOTÉ, شهبق *chahaq*.

SANGSUE, علقه *a alquh*, eu'lqah, pl.

علق *e'leq*, علقو *eu'llouq*.

SANGUINAIRE, صاحب الدم

sáheb éd-damm, سافك الدم *sáfek*

éd-damm.

SANGUINOLENT. (*V. SANGLANT.*)

SANS, بلا *be-lá*, غير *ghayr*, دون

doun, من غير *be-ghayr*, من غير *minn*

ghayr.

— Mis Sans dessus dessous,

الفوقاني تحتاني *el-fouqány taktány*

SANTAREM (ville de Portugal),
شنتربن *Chenteryn*.

SANTÉ, صحته *sahhah*.

— Il a rendu la Santé, il a re-

couverté la Santé. (*Voyez Il a GUÉRI.*)

— Que Dieu lui donne la Santé!

(*Voyez Que Dieu le Guérísse!*)

SANTON, مربوط *meraboutt*, شينج

cheykh, مدفن *madfann*.

- SAOUD (n. pr.), سعود *Sa'oud*, Satisfaction, مكسب الاكبر هو الرضا
So'oud. *mekseb el-akbar hou er-riddâ.*
- SAOUL. (*Voy. IVRE et RASSASIÉ.*) SATISFAIT. (*Voyez CONTENT.*)
- SAPHIR, ياقوت ازرق *sâfyr*, ياقوت الأزرق. II a SATISFAIT. (*V. II a CONTENTÉ.*)
yâqout-âzraq. — Il a été Satisfait. (*V. II a été*
- SAPIN, شاح *châh*, شاحه *châhah*, CONTENT.)
- سنبور *senoubar*, سنوبر *senoubar.* SATURATION, شبع *schba'*, شبع
SARA (n. p. de fem.), سارة *Sârah.* *cheba'.*
- SARAGOSSE (v. d'Esp.), سرقسطه. II a SATURÉ. (*V. II a RASSASIÉ.*)
- Sergostah, Sarqostah.* SATURNE (planète), زحل *Zehel,*
- SARCOPHAGÉ. (*Voyez CERCURIL,* *Zahel.*
- TOMBEAU.) SAUCE, مرقة *maraqah, merqah*, صيغ
SARDAIGNE (île), سردينيه *Sardy-* *sabgh*, pl. اصباغ *esbâgh.* (*V. Jus.*)
- nyah, Serdynyâ.* SAUCISSE, مرگاز *mergâz.*
- Natif de Sardaigne, سردنى. SAUF (adj.). (*Voy. SAIN.*)
- sardeny, sardy.* — (prép.) (*V. HORMIS, EXCEPTÉ.*)
- SARDINE, سردين *serdyn*, pl. SAUGE, مرييه *merymyah*, مرييه
SARADINE سرادين *serâdyn*, سردينات *serdy-* *merymah*, ساله *sâl-*
- nât; sârdah*, pl. سارات *sârdâ-* *mah.*
- sârdât.* SAULE, حلاف *hallaf*, صفصاف
SAREPTA (bourg de Syrie), صرفند *safsâf, soufsâf.*
- Sarfend.* SAUT, رقص *raqs.*
- SARGO (poisson), كچيله *kohylah,* II a SAUTÉ, رقص *raqass*
koheylah. نكز *negguezs, kefezz.*
- SATAN, ابلېس *Cheyttân*, شيطان *Eblyss.* (*V. DIABLE.*) — Il Sautera, ينكز *ynegguezs.*
- SATIÉTÉ. (*Voyez SATURATION.*) — Saute! ارقص *ôrqoss* (en berbère
SATIN, اطلس *âtlass.* ارقص *êrqess! âqqir!*)
- SATISFACTION. (*V. CONTENTEMENT.*) SAUTERELLE, جراده *djerâdéh*, pl.
— Le plus grand avantage c'est la *djerâd* ايزبيز *âbzyz.*
- SAUTEUR, رقاص *raqqâss, raqqâss.* II a SAUTILLÉ, نط *nattall.*

SAUVAGE, وحش *ouahech, ouehech*, بدوى *bedaony*, بىرى *berry*.

SAUVÉ, محلى Mokhlless.

Il a SAUVÉ, خلى *khallass*, سلك *sellek*. (V. Il a CONSERVÉ.)

— Il Sauvera, يحلى *yekhallass*, يسلك *yssellek*.

— Il a été Sauvé, خلى *khalass*.

— Il s'est Sauvé. (V. Il a FUI, il a ÉCHAPPÉ.)

— Ils ont dit : Sauve qui peut ! الفرار الفرار قالوا *qâlou el-firâr el-firâr*! (un. à in. La fuite, la fuite!)

SAUVEUR, خلاص *khelâss*, محلى *mokhalless*.

SAVANT, عالم *a'âlem*, a'âlim, pl. علماء *eu'lemâ*, علامه *e'llâmah*.

SAVETIER, خراز *kherrâz*, رفاع الصبايط *skâfy*, سكاى *raffû* *és-sabâbytt*, مقفولجى *moqfouldjy*.

SAVEUR. (V. GOUT.)

SAVOIR (subst.). (V. SCIENCE.)

— (adv.), يعنى *ya'any*,

SAVON, صابون *sâboun*, صابون *sâbaun*.

— Marchand ou fabricant de Savon, صابونى *sabouâny*, صابونجى *sâboundjy*.

SAVONNAGE. (V. LAVAGE.)

Il a SAVONNÉ. (V. Il a LAVÉ.)

SAVONNETTE, كسه *kessah*.

SAVONNIER. (V. marchand ou fabricant de Savon.)

SAYD (n. pr.), سعيد *Sa'yd*.

— (Haute-Égypte), الصعيد *és-Sa'yd*, صعيد مصر *Sa'yd-Messr*.

SAYDE (n. pr.), سعيدة *Sa'âydah*, سيده *Saydéh*, *Seydéh*.

— (V. de Syrie) صيدا *Sa'yddâ*.

SAYS (palfrenier). (V. ce mot.)

SCABREUX, صعب *sa'ab* (en berbère) ايوار *tyouâr*. (V. DIFFICILE.)

SCANDALE, مثل قبيح *met, el qobbyh* (mot à mot : mauvais exemple).

SCARABÉE, خنفسه *khounfoussah*, *khanfoussah*, فتسسه *fessâssah*, خنفسه *khonfesséh*.

SCEAU (cachet), خاتم *khâtem*, طبع *teba'*.

SCÉLÉRAT, خبيث *khabyth*, *khabys*, حرامى *harâmy*.

SCELLÉ (subst.). (V. SCEAU.)

— (part.), مطبوع *matbou'*, محتوم *makhtoum*, مقرر *mouqerrér*.

Il a SCELLÉ, طبع *taba'*, ختم *khatam*, قرر *qarar*.

SCHAABAN. (V. CHAABAN.)

SCHAAMBER. (V. KALÉAH.)

SCHAHEB. (V. OUDY-CHAHEB.)

SCHAOUAL. (V. CHAOUAL.)

SCHARIF (station en Afrique), الشارف *és-Chârif*.

- SCHELLA (v. d'Afr.), شاله *Chéllah*, *Chállah*.
- SCHENGUITA (contrée d'Afrique), الشنقيطه *Es-Chenguyttah*.
- SCHLAGUE (fustigation), شلاق *cheldâq* (l'allemand a pris ce mot des Turks et nous l'a transmis).
- SCHOTT (contrée d'Afrique), الشط *Es-Chott, Es-Chatt*.
- SCIAGE, نشر *necher, nechr*.
- SCIE, منشار *mouchâr, menchr*.
- SCIÉ, منشر *monascher*.
- Il a SCIÉ, نَسَّر *naschar, nescher*.
- SCIENCE, علم *i'ilm, ilm, e'elm*, pl. علوم *ou'loum, eu'loum* (en berbère سينت *syeneti*).
- Les Sciences abstraites, علوم وأعرين *ou'loum ouâ'eryn*.
- N'est pas orphelin celui dont le père est mort; l'orphelin est celui qui n'a ni Science ni éducation, ليس اليتيم من قد مات والدته بل اليتيم الذي لا علم له ولا ادب *leyss el-yetyim menn qad mât ouâ-lid-ho; bel el-yetyim állazy lâ e'lm le-ho ou-lâ âdeb*.
- SCIEUR, نَسَّار *naschôr*.
- SCIURE, نَشَارَة *nouchârah, نَشَارَة nouchârah*.
- SCLAVONIE, صقلاب *Sqlâb*.
- SCORBUS, تنفسيخ *tenfykh*, سِيد الفم *sayd el-foumm*.
- SCORPION, عقرب *a'qrab, a'qreb*, عقربه *a'qerbal*, pl. عقارب *a'qâreb* (en berbère تيغردمت *tyghardemt*, pl. تيغردميون *tyghardemyouenn*).
- Le Scorpion (signe du Zodiaque) برج العقرب *bourdj el-a'q-rab, bourdj el-a'qreb, bourg el-a'q-rab*.
- SCRUPULE, ذنبه شكك *chekk ényéh*.
- SCULPTÉ, منقش *mouqach*.
- Il a SCULPTÉ, نَقَش *naqach*.
- SCULPTEUR, نقاش *naqqâch*.
- SCULPTURE (art), نقش *naqch*, نقاشه *naqqâchah, naqqâchêh*.
- SÉANCE, مقامه *moqâmah*, pl. مجلس *meqâmât, moqâmât; مجلس medjlis, meglis* pl. مجالس *medjdless*.
- SÉANT. (V. CONVENABLE.)
- SEAU, دلو *delou*, صَف *saff*, بليون *bilyoun*, pl. بلاين *belâyn* (en berb. ابليون *âbelyoun*, pl. ايبليان *iybelyân*).
- Fabricant de Seaux, دَلَّي *dellây*.
- SÉBO (fleuve d'Afrique), واد سبوا *Ouâd-Seboû*.
- SEC, جاف *djâf*, شايب *châyh* (en berbère ايكو *iygyou*, pl. ايكين *iyghyoun*). (V. DESSÈCHÉ.)

— Il a été Sec, جف *djaff*, شاح *chdh.* (V. Il a été DESSÉCHÉ.)

— Raisin sec, زبيب *zebyb.*

SÈCHE (poisson), لواين *leouây en.*

Il a SÉCHÉ (v. a.), ناشف *nâ-chaf*, نشف *nechef*, جفف *djeffaf*, شيح *chayyah.*

— Il s'est Séché (v. n.). (Voyez Il a été DESSÉCHÉ, Il a été SEC.)

SÈCHERESSE, يس *yous* (en herbère) ثفور *tsaqqour.* (Voyez DESSÈCHEMENT.)

SECOND, ثاني *tsány*, (fém.) ثانیه *thányéh* (en herbère) وس سين *ouyss-syn.*

— La Seconde partie, الجز الثاني *él-djouz ét-thány.*

Il a SECONDÉ, عان *a'an.* (Voyez

Il a AIDÉ, Il a FAVORISÉ.)

— Il Secondera, يعون *ya'oun*

SECONDEMENT, ثانياً *tsányân, thânyân.*

SECOUÉ, مهزوز *mahzouz*, محرك *moharrek.*

Il a SECOUÉ, هز *hezz*, حرك *harrak.*

SECOURS, عون *a'oun.*

Il a SECOURU, عان *a'an*, نصر *nassar.* (Voyez Il a AIDÉ.)

— Il Secourra, يعون *ya'oun*, ينصر *yonsor.*

SECOUSSE, هز *hezz, hizz.*

SECRET (subst., سر *serr*, pl. اسرار *âsrâr.*

— (adj.), سرى *serry*, خافى *khâf*, مكتوم *muktoum.*

Secrétaire (écrivain), كاتب سر *kâteb-serr.*

كاتب السر *kâteb ês-serr.*

— (meuble), خزانة *khezânéh.* (Voyez BUREAU.)

SECRETÈMENT, بالحمس *bi'l-âss*, *bi'l-hess*, *bi'l-hiss*, خفياً *khafyân*, بالخفا *bi-'l-khesâ.*

SECTAIRE, خارجى *khâredjy.*

SECTATEUR, تابع *tâbê, tâbi.*

SECTE, ملة *melléh, melluh.* (V. RELIGION.)

SÉCURITÉ, وثاق *ouethaq, ouetsâq, outhâq.* (Voyez CONFIANCE, TRANQUILLITÉ.)

SÉDITIEUX, مفتن *mouften.* (Voy. REBELLE.)

SÉDITION, قیمة *qeymêh, qeymah*, فتنه *fetneh, fetnah*, شطه *chamatah*, شوشرة *chaouchuruh.* (Voy. RÉVOLTE, DISCORDE.)

SÉDUCTEUR, مغوی *moghaouy.* (Voyez TROMPEUR.)

SÉDUCTION, غتی *gheyty.* (Voyez CARESSE, TROMPERIE.)

SÉDUISANT. (Voyez AGRÉABLE, SEIZE, ستة عشر *settét-a'char*, CARESSANT, SÉDUCTEUR, TROMPEUR.) عشر ست *sett-a'cher*, ستعشر *sett-*

Il a SÉDUIT, غوى *ghaouâ*, *gha-* a'cher, *sitt-a'cher* متعش *sitt-a'ach*, ouey. (Voyez Il a ALLÉCHÉ, Il a ستاش *sett-âch* (en berbère CARESSÉ, Il a TROMPÉ.) سوتست دمراو *soutsest de-morrâou*.)

— Tu as SÉDUIT cette fille par SEIZIÈME, عشر سادس *sâdis-* une promesse de mariage, a'cher, *sâdess-a'cher*, ستعش *sitta'ch*.

غويت هذه البنت الى وعدتها. SÉJOUR, منزل *teqeym*, منزل *man-* *ghaouey hadéh el-bent élly zel*. (Voyez DEMEURE.)

oua'dte-hâ bi-'l-zouâdj.

SÉGOVIE (ville d'Esp.) شقوبيه *Chaqoubyah*.

SEIGNEUR, سيد *seyd*, *syd*, pl. SEJOURNÉ, اقام *âqâm*.

ارباب *sadât*, رب *rabb*, pl. ارباب *ârbâb*. — Il SÉJOURNERA, يقيم *yqym*.

— Mon Seigneur, سيدى *syd-y*, SEL, ملح *meléh*, *melah*, *melh*, SEIGNEURIE, سيدى الهكتم *syd-y el-mokarrem*, *milh* (en berbère تسنت *tissint*, — ammoniac, نشادر *nechâder*, *nouchâdir*.)

— Notre Seigneur, ربنا *rabbe-nâ*, — (d'âne ou de mulet), نرجه *seridjah*, بردعه *bardâ'uh*. (V. BAT.)

سيدنا *seyd-nâ*, *syd-nâ*. — Selles mon cheval !

Votre SEIGNEURIE, جنابكم *dje-nâb-koum*, اسرج حصانى *esreg hassân-y!*

SKIN, حجر *houdjr*, شون *choun*. — حط السرج لعودى *hott* *hedn*, pl. احصان *éhdân*. (Voyez POITRINE.)

— defemme. (Voyez MAMELLE.) *és-serdj li-a'oud-y!* (en berbère)

— Il a pressé contre son Sein, سكورس تريبخت عوديو *ekouress tarykht a'oud-you!*

حصن *haddann*

SELLIER, سراج *serrâdj, serrâg*,
seroudij, *souroudij*, pl.
سروجيه *souroudjyéh* (en berbère
امتلم تر: *âma' allem tarykht*).

SELON, كك *ka*, كها *kamâ*, مثل
methl, metsl, على قدر *u'lâ-qadr*,
على قد *a'lâ-qadd*, حسب *hasb*,
hesb.

— l'usage, الحوالى *hasb*
el-khaouâly.

— que, حسبها *hasb-mâ, hesb-*
mâ, مثلها *methle-mâ*, كها *ka-mâ*.

SEMAILLES, زريعه *zerya'ah*.

— Temps des Semailles,
وقت ذا الزريعه *ouaqt dé'-z-zerya'ah*
(en berbère زمان تحراث *zeman*
taherrâts).

SEMAINE, جعه *djouma'ah*,
gouma'ah (en berbère السبعه ايام
es-seba'ah iyâm).

— La Semaine dernière,
اخرة الجعه *âkherét el-djouma'ah*.

— prochaine, داخلة الجعه
dâkhelét el-djouma'ah.

SEMMAINIER, جامعي *djâma'y*.

SEMBLABLE, شبيه *chebyh, chebyah*.
(Voyez ÉGAL, PAREIL.)

— Il a été Semblable, شبه
chebah. V. Il a RESSEMBLÉ.)

Il a SEMBLÉ, ظهر *úshar*.

— Cela me Semble facile,
هذا يظهر لي سهل *hadâ yddehar l-y*
shel.

— Vas où bon te Semblera!
امشي فاين يظهر خاطرک
émch'y
feyn yddehar khâtr-uk!

— Je ferai ce qui me Semblera
convenable, نعمل ما يظهر لي لايق
na'mel mâ yddehar l-y lâyq.

— Il Semble que, بيان ان
yebân-én.

Il a SEMÉ, زرع *zara', zera'*.

SEMENCE, زرع *zera'ah*, زراع
zerâ'u.

— génitale, لبني *many*, لبني
lebenn, labenn.

SEMPITERNEL. دايم *dây'm*. (V.
ÉTERNEL.)

SENDYANÉH (rivière de Syrie),
نهر السنديانه *nahar es-Sendyâneh*.

SÉNÉ, سنا *senâ*, اصناب *âsnâb*,
صنامكه *sanâmkah*.

SENS (signification), معنا *ma'nâ*,
معنى *ma'aney, ma'any*

— (faculté naturelle), حاسه
hâsseh, hâssah, pl. حواس *haouâss*.

— (situation, côté). (V. ces mots.)

— Bon-Sens, رزنه *reznéh*. (V.

SAGESSE, INTELLIGENCE.)

— Qui a du bon-Sens, رزنان
reznân.

— En tout Sens, بكل جانب *be-koll djānb.*

SENSIBILITÉ, حس *hass.*

SENSIBLE (qui éprouve de la sensibilité), حساس.

— (qui tombe sous les sens), محسوس *mahsouss.*

— Il a été Sensible, حس *hass.*

— Je ne suis pas Sensible à la chaleur, انا ما نحس شي الحر, *énā mā nehess chy él-hurr,*
ما نپش حساس للحر, *mā nych hassās li-l-hurr.*

SENTENCE, قضاء *qoddā*, pl. أقضية *āqdyah, āqdyéh.* (V. ARRÊT, JUGEMENT.)

— Il a rendu une Sentence, قضى *qaddā* (V. Il a JUGÉ, Il a CONDAMNÉ.)

Il a SENTI (v. a.) (Compris'. (V. ce mot.)

— (par les sens). (V. Il a été Sensible.)

— (par l'odorat). شم *chemm,* *chamm, choumm.* (V. Il a FLAÏRÉ.)

— (v. n.) (Il exhale une odeur)

نفح *nifāh.* (Voy. Il a EXHALÉ.)

— Cela Sent mauvais, هذا ریحته رديه *hadā ryét-ho redyéh.* (V. Il a PUÉ.)

— Cela Sent bon, ذا ریحته طيبة هذا ریحته لطيفه *hadā ryét-ho lattyfah.*

SENTIER. (Voyez CHEMIN.)

SENTINE, سنتينا *sentynd.*

SENTINELLE, خفير *khafyr.* (Voy. GARDE.)

SÉPARATION, فرق *farq,* فرز *ferz,*

فرقة *ferqah,* تقسيم *taqsym,* فك *fekk,* *ferqah.* (V. DIVISION.)

SÉPARÉ, مفروق *mafrouq.*

Il a SÉPARÉ, فرق *faraq.* (V. Il DIVISÉ.)

— Il s'est SÉPARÉ de, انفرد عن *énfereā a'nn.*

SÉPARÉMENT, على حدة *a'la hadét.*

SEPT, سبع *saba'a, seba'a,* سبعة *saba'h;* (fém.), سبع *sabu'* (en berbère) ست *sett,* سات *sāt,* سد *sad,* ساد *sād.*

— Sept cents, صبع مایه *seba' māyeh* سبع مایه *seba myeh.*

— Sept mille, سبعة آلاف *sebat élāf.*

— Sept huitièmes, سبع اثمان *seba' éthmān.*

SEPTANTE. (V. SOIXANTE ET DIX.)

— Sept à sept, سبع سبع *soubāā' soubāā'.*

SEPTEMBRE, ايلول *éyloul, dy'loul,*

سبطنبر *éyloun*; توت *thout*, سبطنبر *sebtënber*, سبطنبريس *sebtënbrÿss*.

SEPTENAIRE, سباعى *soubāay*.

SEPTENTRION. (V. NORD.)

SEPTENTRIONAL, شىالى *chemāly*.

SEPTIÈME, سابع *sābè*, سابع *saba'a*, *sābè'c*, (fém.), سابعه *sāba'ah*.

— Un Septième (la septième partie), سابع *soub'*, *soba'*, *soubea*.

SÉPULCRE. (V. TOMBEAU.)

SÉPULTURE. (V. ENSEVELISSEMENT, ENTERREMENT.)

— Lieu de Sépulture. (Voyez CIMETIÈRE, TOMBEAU.)

SEQUIN. (Voyez MAHBOUB, SULTANIN.)

SÉRAIL, حارم *hārym*, حارم *hārem*.

SEREIN, صافى *sāfy*, pl. اصفيا *āsfyā*.

— Jour Serein. (V. JOUR.)

— Il a été Serein, صفا *saffā*.

SÉRÉNITÉ, صفا *sefā*.

SERGENT, اون باشى *oun-bāchy*.

SÉRIEUX, مهيب *mohayb*.

SERIN, قناريه *qanāriah*.

SERINGUE, حقنه *hoqnah*.

SERMENT, حليفه *ymyn*, حليفه *alyfih*.

— Il a fait Serment, il a prêté Serment. (V. IL A JURÉ.)

SERMON, حديث *hadÿth*, خطبه *khoibah*.

SERPE, شرسره *charcharah*, معشه *ma'chah*.

SERPENT, حيه *haryah*, *harych*, ثعبان *ta'abān* (en berbère الفعا *élfā'a*, ازرام *āzrām*, pl. ايزرمان *īzermān*).

SERPETTE, منجل *mendjel*, شوكروف *choukrouf* (en berbère ثيمزبرت *tymezbart*, pl. ثيمزبرين *tymezbryn*).

Il a SERRÉ, شد *chedd*, زور *zaouer*, حصر *hassar*.

— (Il a caché, enfermé), خبا *khabbā*, خزن *khazann*, *khazenn*.

— Il SERRERA, يزور *yzouer*, يشد *ychedd*.

SERRES (d'oiseau), محلاب *moukh-lāb*, pl. محاليب *mokhālib*.

SERRURE, لوبه *loubah*, بوبته *bouytah*, قفل *qafel*, *qast*, *qost*, pl. قفلال *qafāl* (en berb. قفل *qoufel*.)

— (de fer), كالون *kāloun*.

— (de bois), صبه *dobbah*,

فرخه ذا العود *farkhah dè-'l-ou'oud*.

SERRURIER (forgeron), حداد *haddād*, pl. حدادين *haddādÿn*.

— (fabricant de serrures),

قفال *qaffāl*, قفايلى *qafāly*, اقفالى *éqfāly*.

SERVANTE, خدامه *khoddâmeh*,
جاريه *djarryah, garryeh*, pl. جوار
djouâr, gouâr (en berbère تشرىحت
tacherykht, pl. تشرىحين *tachery-*
khyh).

Il a SERVI, خدم *khadam*.

— (rendu Service). (V. ce mot.)

SERVIABLE. (V. BIENVEILLANT,
BIENFAISANT.)

SERVICE (action de servir), خدمه
khidmah.

— (bon office), حصان *hessân*,
مزوة *mezouah*, مزية *mezryah. mezy-*
ryeh, pl. مزايا *mezâyâ*.

— Il a rendu Service, صالح *salah*,
شكر *chakar*, احسن *ehsann*.

— Il t'a rendu Service,
قضى حاجتك *qaddû hâdjêt-ak*
(mot à mot : Il a fait ton affaire).

— Vous me rendrez Service,
تشكر لي *techker-l-y*.

— Nous sommes à votre Service,
احنا بالخدمة لكم *chnâ bi-l-khidmeh*
le-koum.

SERVIETTE, فوطه *fouttah*, pl.
فوط *foutt*; منديل *mandyl*, pl. مناديل
menâdel, مناديل *menâdyl*; شكير
chekyr (en berbère فوطه *fouddah*).

SERVILE, دليل *delyl*.

SERVITEUR, خادم *khâdem*, pl.

خدّام *khoddâm*; عبد *a'bd*, pl. عبید
o'byd. (V. DOMESTIQUE.)

SERVITUDE, خدمه *khidmah*, اسر
ôsr. (V. ESCLAVAGE.)

SÉSAME, سهسم *semsem*, زنجلان
zendjelân.

— Huile de Sésame. (Voyez
HUILE.)

— Moulin d'huile de Sésame,
سیرجه *syrdjah, syrdjeh, syrgueh*.

SEUIL (de la porte), طرف *tarf*,
عتبة *a'tbah, o'tbah*, طرف الباب
tarf el-bâb (en berb. امانار *âmnâr*).

SEUL, واحد *ouâhed*, وحد
ouahed, ouahid وواحد *ouâhyd* مفرد
mefred.

— Lui Seul, واحد *ouâhid-ho*,
وحدة *ouâhed-ho*.

— Toi Seul, وحدك *ouahed-ak*.

— Moi Seul, وحدی *ouahed-y*.

— Eux Seuls, واحدهم *ouâhid-*
houm.

— On l'a trouvé Seul,
وحدة لقاوة *loqâou-ho ouahed-ho*.

SEULEMENT, بس *bess*, آيا *ên-*
ne-mâ.

— Apporte-moi Seulement un
جيب لي! *morceau de pain!* رغيف وحل
djyb l-y reghyf oua-
جيب لي بس رغيف *hid-ho!*
guyb l-y bess reghyf!

— Non Seulement, mais encore,
حتى ما بس لا حتى *mā bess ellā hattā.*

— Non Seulement il est grand
de taille, mais encore grand d'âme,
ما هوسى بس طويل لا حتى عزيز
mā hou chy bess taouyl, ellā hattā
a'ez.

SEVÈRE, عابس *a'ābess.*

SEVÉRITÉ, عبس *a'bs.*

SÉVILLE (ville d'Esp.), اشبيلية
Échbylyah.

— Natif de Séville, اشبيلي *éch-*
byly.

SEVRAGE, فطامه *fettāneh, fattā-*
mah.

Il a SEVRÉ, فطم *fattam, fatter,*
fettom.

— Il Sévrera, يفطم *yftom.*

Si (Autant.) (Voy. ce mot.)

— Je ne suis par Si âgé que
toi, انا ما نبشى قدك في العمر
éna mā-ny-chy qudd-ak fy él-a'mr.

Si (conj. cond.), لو, ان *énn,*
inn, إذا édā, izā, لوكان loukân,
ان كان *in-kân, إذا كان izā-kân.*

— Si tu veux boire, je t'ap-
porterai un peu de vin,
إذا تحب تشرب نجيب لك شوبه
izā tehobb techerob, nadjyb l-ak
chouyét nebyd.

— Si je l'avais trouvé, je l'au-
rais pris, لوكان وجدته كنت امسكه
lou-kân oudjedét-ho, kont emsek-ho.

— Son armée est Si nombreuse
qu'on ne peut la compter,
جيشه عديده حتى ما تقدرشى
djych-ho a'dydeh hattā mā
neqdar-chy nehessab-hā.

SIAMOISE (étouffe), سياموبس *syd-*
mouys.

SIBILLE; جفنه *djefnah, فصاع*
qassā'. (Voy. JATTE.)

SICCITÉ. (V. SÉCHERESSE.)

SICHEM (ancienne ville de Syrie)
(V. NAPLOUSE).

SIDÉRAL, نجوى *nedjmy, negmy.*

SIDON (ville de Syrie), صيدا
Saydá.

SIÈCLE, جيل *djyl, دهر deher,*
pl. دهور *douhour, دهرين deheryn.*

SIÈGE (pour s'asseoir), كرسي
koursy, شليم choulyah, chilyah.

— (d'une ville), محاصرة *mohās-*
serah.

— (action d'assiéger), حصر *hesr,*
hisr.

SIEN, ه hou, بتاعه *betā'-hou. (V.*
SON.)

SIESTE. (V. MÉRIDIANNE.)

Il a SIFFLÉ, صفر *safar, sofer.*

— Il Sifflera, يصفر *ysofer.*

SIFFLEMENT, صفار *sefār.*

SIFFLET, صفارة *seffārah*.
 SIGNALEMENT, صيفه *sefah*.
 SIGNATURE, خط اليد *khatt el-yd*,
 خاتمه *khatt dē-'l-yd*,
khātemch.
 SIGNE (marque), اشعر *écha'ār*,
 علامه *a'lāmuh*.
 — (geste), رمز *ramz*.
 — Par Signes, رمز *ramzan*.
 — Il a fait Signe, شير *chayyar*,
chayyer.
 — Je lui ai fait Signe de venir
 me trouver, شيرت عليه باش يجي
chayyert a'lay-hi bâch yddjy
a'nd-y.
 — Les Signes célestes du zodia-
 que بروج السما *bouroudj és-semā*.
 SIGNÉ, مختتم *memdy*,
mokhattem.
 Il a SIGNÉ, مضي *maddā*,
mad-dey, حط الحط *hatt el-khatt*,
khatam, *khatem*.
 — Il Signera, يحط خطه *yhott*
khatt-ho.
 SIGNIFICATION, معنا *ma'ānā*,
 معنى *ma'any*.
 Il a SIGNIFIÉ, عنى *a'nā*,
a'ney.
 SILENCE, سكوت *soukoutt*,
sekett, سكتة *saktah*.
 — Silence! اسكت *ōskoutt!*

(au sing.) اسكتوا *ōskotou*. (au pl.)
 SILENCIEUX, ساكوت *sākoutt*.
 ساكت *sākett*.
 SILEX. (V. PIERRE A FEU).
 SILLON, نلم *telem*, اخدود *ékhdoud*,
 pl. اخاديد *ékhādyd*.
 SILVES (ville de Port.), شلب
Chelb, شلف *Chelf*.
 SIMPLE, مفرد *moufereed*.
 — (imbécille). (V. ce mot.)
 — (sans ornement), قليل الزينة
qalyt ez-zeyneh.
 SINA, SINAY, جبل سيناء *djebel*
Synā, جبل طور *gubel Tour*,
 et-Tour, طور سيناء *tour-Sinā*.
 SINCÈRE, صديق *sadyq*,
 نصيح *nessyh*, امين *āmyyn*, اصيل *āsyl*.
 SINCÉRITÉ, صدق *sidq*. (Voy.
 FRANCHISE, LOYAUTÉ.)
 SINET d'un livre, رقاس *raqqāss*.
 SINGE, قرد *qerd*, *qird*, *qard*, pl.
 قردود *qouroud*; روبح *robah*,
 نسناس *nesnās*, شادي *shādy*, pl.
 شوادي *chouady* (en berbère ايبكى *iybky*,
 زط *zoutt*).
 (V. GUENON.)
 SINGULIER (nombre), مفرد *mou-*
fred, *moufereed*.
 — (adj.). (V. ÉTRANGE.)
 C'est Singulier, عجائب *adjāyā*

— (particulier). (V. ce mot.)

SINON, *أو أو-إللا* *ou-ellâ*, *أو أو* *âou*.

SINUEUX. (V. TORTU.)

SIRBON (lac et marais d'Égypte),
سبحة بردوال *sebkhet Berdoul* (mot
à mot le marais salé de Baudoin.)

SIROP, شربة *chorbét*.

SITE, مكان *makân*, pl. أماكن
âmâkenn (en berbère مكان *âm-
kân*, pl. مواكن *mouâkinu*). (V.
LIEU, ENDROIT.)

SITUATION. (V. ÉTAT, ORDRE.)

Il a SITUÉ. (V. Il a PLACÉ.)

SIX, ست *sitt*, ستة *sittéh*, *set-
téh*, *sittah*, *settah* (fémin.), ست *sett*
(en berbère سوتست *soutsest*).

— Six à Six, سداس سداس
soudâs soudâs.

— Six cents, ستماية *settmâyéh*,
ستماية *sett mâyéh*, ستماية *settmâ-
myéh*.

— Six mille, ست لاف *sett-
élâf*, ستة لاف *settét élâf*.

— Six septièmes, ست اسباع
sett âsbâa'.

SIXIÈME, سادس *sâdis*, سادس
sâtett, (fémin.) سادسه *sâdiséh*.

— Un Sixième, سدس *souds*.

SIXTENAIRE, سداسي *soudâssy*.

SMYRNE (ville), ازمير *Ezmyr*.

SORRE, صاحي *sâhy*, قنيع *qeny'*.

SOBRIÉTÉ, قناعة *qenâ'ah*.

SOC, سكه *sekkah*, pl. سكاك *sokouk*.

SOCIÉTÉ, مصاحبه *mossâhebah*,
شرك *cherk*, pl. اشراك *écherâq*.
(V. ASSOCIATION.)

SOCRATE (n. pr.), سقراطيس
Soqrâttyss.

SODOME (ville), سادوم *Sâdoum*.

SODOMITE, لوطيان *louttân* لوطي
loutty, نجس نياك *noyak*, nedjess.

SOEUR, أخت *ôkht*, pl. اخات
ôkhtât, خواتة *khoouâtét* (en berbère
ولتمه *oueltemah*, وستمه *ouestemah*,
pl. تيسماتين *teyasmâtyn*).

SOI (pron. réfl.), نفسه *nafs-ho*,
ذاته *zât-ho*, راسه *râss-ho*.

— Nourrir un loup c'est se nuire à
Soi-même, من استرعى الذيب
من استرعى الذيب *minn éstera'â éd-dyb
zalam a'lâ nafse-ho*.

SOIE, حرير *haryr*, pl. حرار *he-
râyr*.

— Soie brute, ابريسم *âberysm*,
ابريسيم *âbersym*.

— de porc, زغب ذا الحلوف
zaghb dê'l-hallouf.

— Ver à Soie, الحرير
doud dê'l-haryr, دود الفز *doud él-
qazz*, قزة *qazzah*, qazzéh.

— Marchand de Soie, حرار
harrâr, pl. حراريا *harrâryâ*.

SOIF, *عشش a'attach, a'attech, a'tch* (en berbère فوداغ *foudagh*).

— Qui a Soif, *عشان ا'ichân*. (V. ALTÉRÉ.)

— J'ai Soif, *انا عطشان enâ a'atchân* (en berbère فوداغ *foudagh*).

— Il a eu Soif. (V. Il a été ALTÉRÉ.)

SOIN, *معالجه ma-ladj, علاج i'lâdj, جهد djêhd, djîhd*.

— Il a eu Soin, *اجتهد édjtchad, édjtched, حرص harass*.

— Tu auras Soin de m'apporter une réponse! *تحرص تجيب لي تهress tedjyb l-y djaouâb!*

SOIR, SOIRÉE, *مساء messâ, massâ, مغرب mo'greh, عشا a'achâ, عشيده a'achyah, a'chyôh* (en berbère تهديت *tamaddyt*).

— Bon-Soir, (à un seul) *الله يسعد مساك Allah yess'âd mes-â-k*; (à plusieurs) *الله يسيمكم Allah yemsy-koum bi-l-kheyr*. (V. BONSOIR.)

— Soir et matin, *بالعشى والابكار bi-l-a'chy ou el-îbkâr*.

SOIS! *كن kon, koun!*

SOIT! (part. de concession), *خير khyâr, نعم na'am, مليه melyh!*

SOIR (part. disj.), *سوا ya, saouâ*. (V. OU.)

— Je te verrai, Soit à Oran, Soit à Alger, *يا بوهران يا نشوفك ya be-Oual-rân, yâ bi-'l-Djezâyr*.

— Soit en public, Soit même en secret, *بالظاهر سوا ايضاً بالمستخفى bi-'d-dâher, saouâ âyyddân bi-'l-mostakhfy*

SOIXANTE, *ستين setlyn, sittyn*.

— Soixante et un, *واحد وستين ouâhhed ou-setlyn*.

— Soixante-dix, *سبعين seba'yn, saba'yn*.

— Soixante-onze, *واحد وسبعين ouâhhed ou-saba'yn*.

— Soixantième, *ستين setlynn*.

— Soixante-dixième, *سبعين seba'ynn, seba'ynn*.

SOL. (V. TERRE.)

SOLAIRE, *شمسي chemsy*.

SOLDAT, *جندى djendy, عسكر a'asker, عساكر a'sâker*, pl. *عسكر a'sker, عساكر a'sâker*.

— (Turc-maure), *كولوغلى kou-loughly, كوروغلى kouroughly*.

SOLDE, *جكيد djamkyôh, راتب râteb*. (Voyez SALAIRE, PAYE.)

— mensuelle; par jour. (V. APPOINTEMENTS.)

— de compte, *تخليص takhlyss*.

SOLEIL, شمس *chems*, شمس
chimch, قابله *qāyluh* (en berbère
ثفوكت *tsafoukt*).

—(plante) دائرة الشمس *dārt-és-
chimch*.

— Éclipse de Soleil, انكساف
inkissāf és-chems (en ber-
bère تفسخ ثفوكت *tefsakh
tsafoukt*). (Voyez ÉCLIPSE.)

— Lever du Soleil. (V. LEVER.)

— Le Soleil est levé, طلعت
telc'et és-chems, الشمس
charaqét és-chems
(en berbère: ثفوكت تشرق *tsafoukt
techereq*).

— Coucher du Soleil,
غروب الشمس *ghouroub és-chems*
(V. COUCHER.)

— Hauteur méridienne du So-
leil ارتفاع الشمس *értéfāa' és-
chems*.

— Ardeur du Soleil, رمضا *romdá*.

— Est bien fou celui qui cher-
che auprès du feu un abri contre
l'ardeur du Soleil, جهل المستقر
من الرمضا الى النار *djahel el-mos-
taffer minn ér-romdá ilā én-nār*.

SOLIDE, ثابت *tsábét*, شديد
chedyd, صحيح *sahyh*. (Voyez
AFFERMI.)

SOLIMAN (n. pr.). (V. SALOMON.)

SOLITAIRE, مفرد *mofterred*,
منفرد *monfered*.

SOLITUDE, خلا *khalá*, خلوة *kha-
louah*.

SOLIVE, SOLIVEAU. (V. POUTRE.)

Il a SOLLICITÉ, رغب *raghab*,
رغوب *rogheb*.

— Il Sollicitera, يرغب *yrrogheb*.

SOLSTICE, انقلاب الشمس *én-
qelá bés-chems*.

SOLUTION d'une difficulté, تبين
tebayren.

SOMBRE, مظلم *mozlem*. (Voyez
OBSCUR.)

Il a SOMBRE (t. de mar.) عطر
ghattaz. (V. Il s'est Englouti.)

SOMME d'argent, مبلغ *mobla-
ghah*, جيعه *djemy'ah*.

— (total), جملة *djemlch*, *djem-
lah*, pl. جمل *djournoul*; جيعه
djemy'ah, مبلغه *mablagghah*, يكون
rekoun, تهت *tamt*.

SOMMEIL, نوم *naoum*, *noum*,
نعاس *na'ass*, نعاس *na'ass*
(V. ASSOUPISSEMENT.)

— Le plus grand soulagement
dans tous les maux, c'est le Som-
meil, في الصعيب كلها التفرج
*fy-'l-messa'yb kolle
há el-sefyrdj el-akbar houu én-na'ass*.

Il a SOMMEILLÉ, نام *nám*, نوم

naouam, naoum, نَعَس na'ass.
 إستنَس éstena'ass. (V. II a DORMI.)

NOUS SOMMES, نَكُن nekoun.

SOMMET (d'une montagne), عقبه
 a'qbah, قلّه qellah, qelléh. (Voy.
 CIME.)

SOMNOLENCE. (V. ASSOUPISSE-
 MENT.)

SOMNOLENT. (V. ASSOUPI.)

SON (bruit), صوت sout, رَن renn.
 — (de farine), نخاله nokhâlah,
 nokhâlêh (en berbère اشليم
 âchalyim).

SON (pron. possessif), (quand la
 personne qui possède est mascu-
 line), هُو ho, hou, هِ hi, له' le-ho, متاعه me-
 tâ'-ho, امتعه émta'-ho, بتعه beta'-ho.

— (Quand elle est féminine),
 هَا há, لها le-hâ, متاعها metâ'-há,
 امتعها émta'-há, بتعها beta'-há.

— Son père (en parlant du fils),
 أبوه ábou-ho; (en parlant de la fille),
 أبوها ábou-hâ.

— Son cheval (à lui), عودة
 a'oud-ho, عود متاعه a'oud metâ'-ho.

— Son chat (à elle), قطها qott-
 há, قط امتعها qott-émta'-há. (V. SA.)

SONGE, روبا rouda. pl. روى
 rouey, rouy, rcouey; حلم halem.
 (V. RÊVE)

Il a SONGÉ, فكر feker, افكر
 éfeker, حلم! áhlâm.

SONGEUR, احلام áhhlâm.

Il a SONNÉ (rendu un son), رَن
 rann, صوت saouat.

SONNETTE, ناقوس náqous, جلم
 djalam.

SONORE, مصوت messaouett.

Ils SONT, يكونوا yekounou.

SOPHIE (n. pr.), سافيه Sáfyeh,
 Soufryah, سافير Sáfyrah

— Sainte-Sophie (mosquée de
 Constantinople), ايه سوفييه áyah
 Soufryah (en grec Αγία Σοφία).

SOPORATIF, منوم menaouem.

SORCELLERIE. (V. MAGIE.)

SORCIER, ساحر sâhur. (Voyez
 MAGICIEN.)

SORIA (v. d'Esp.), سوريه Souryah.

SORT (destin), حظ hazz, بخت
 bakht, قدر qadr. (V. DESTIN.)

— (état, condition). (Voy. ces
 mots).

SORTE, جنس djins, شكل chikl,
 نوع nou'. (V. ESPÈCE, GENRE.)

— De Sorte que, حتى hattâ.

Il est SORTI, خرج kharag, lha-
 radj (en berbère فاع).

— SORS! اخرج ékhrudj! ekh-
 rag! روح برا rouh barrâ! (en ber-
 bère افاع éffâgh).

— Il a fait Sortir, *خَرَجَ khar-
radj, kharrag, استخرج éstakhradj,
éstakhrag.*

SORTIE, *خروج khouroudj, khou-
roug, خرج kherdj, khardj, مخرج
mikhradj, makhradj, طلع talaa.*
(V. ISSUE.)

SORTILÈGE. (V. MAGIE.)

SOT, *مخوخ mokhaouakh, احمق
ahmaq, دتموقى demmouqy, dom-
mouqy.* (V. IMBÉCILE, NIAIS.)

— C'est un Sot, *هو بهيمه houé
beheymah* (m. à m. : C'est une
bête de somme), *هو جار ابن جار
houa homâr, ébn homâr* (mot à mot :
C'est un âne, fils d'un âne).

SOTTISE. (V. IMBÉCILLITÉ.)

SUCHE, *جدره djidrah, pl.
جدور djidour.* (V. TRONC, RACINE.)

SUCI, *هنم henim, غم ghanim,
نكد nekd.* (V. CHAGRIN, INQUIÉ-
TUDE.)

SUCIEUX. (V. INQUIET, CHAGRIN.)

SOUCOUPE, *زرزف zarzf, pl. زروف
zourouf, zerouf.*

SODAIN, *لليقت li-'l-ouaqt,
الساعة li-'s-sâ'ah, قوام qaouâm.* (V.
AUSSITÔT.)

— Soudain le général en chef

commanda l'assaut, *في الحال
امر صاري العسكر بالهجوم
fy-'l-hâl âmer sâry-'l-a'sâ'ir bi-'l-
houdjourn.*

SODAN (région d'Afrique),
بلد السودان beled és-Soudân (m.
à m. le pays des noirs), *أسودان
és-Soudân.*

— (empereur musulman). (V.
SULTAN.)

SOUDE, *سول سونيه sounyah, نسول
ghassoul.*

— (plante), *قالي qâly, ولي qaly,
سويد souyed.*

Il a SOUDÉ, *لحم taham, لزق
luzaq.*

SOUDORE, *تلحيم telhym, لصاق
lessâq.*

SOUF (vallée d'Afr.), *وادي سوف
Ouâdy-Souf.*

Il a SOUFFERT (de la douleur),
*الم âlem, تالم taâlem, توجع toue-
djaa, toudja', touga', toug'a.*

— (supporté). (V. ce mot.)

— Que n'ai-je pas Souffert!

*اش هو آلي ما حملت انا
ésh hou-
âlly mâ hamelt éná!*

— Il Souffrira, *يتوجع y'toudjau.*

LE SOUFFLE, *نفس nefes, nefes,
pl. نفوس noufous, نفح nesh, nefeh,
نفسه nefskh, نفحه nefkhah.*

Il a SOUFFLÉ, نفه *nafah*, هب *hebb*, نفخ *nefakh*, نفك *nefokh*, نفس *nessef*.

— le feu, نفخ بالنار *nefakh be-n-nâr*.

— Le vent Souffle, يهب الريح *yehebb ér-ryh*.

— Il Soufflera, ينسف *yansef*, *ynsef*, ينفخ *ynfokh*, ينفك *yenseh*.

SOUFFLET, منفاخ *mansfakh*, منفاك *menfâkh*, منفاك *minfâkh*, رابوز *râbouz*.

— Grand Soufflet de forge, كبير *kyr*, كور *kour*.

— (coup sur la joue), كفى *keff*, طرفه *tarchuh*, لطمه *latmah* (en berbère اسببيع *assebbye*, pl. ايسببيان *ÿ:sebby'an*).

Il a SOUFFLETÉ, لطم *lattam*.

SOUFFLEUR (cétacé), دنفيل *denfyl*, درفيل *derfyl*.

SOUFFRANCE, وجع *oudju'*, *ouga'*, عذبه *a'dâb*, عذاب *haryq*, عذابه *a'dabak*, *a'debêh*.

SOUFRE, كبريت *kebryt*, *kibryt*.

SOUHAIT, دعا *do'âh*, شوق *chouq* اشتاق *ÿchtâq*. (V. DÉSIR, VŒUX.)

Il a SOUHAITÉ, دعا به *du'â be-*, اشتاق *ÿchtâq*, تمنى *temennâ*. (V. Il a DÉSIRÉ.)

— Il Souhaitera, يدعى *yda'y*, يتمنى *yetmennâ*.

— Il lui a Souhaité une bonne santé, دعا له بعافيه *da'd le-ho be-a'âfyah*.

— Nous vous Souhaitons la paix et la miséricorde de Dieu, السلام عليكم ورحمة الله *ÿs-selâm alay-koum ou-rahmêt Allah!*

Il a SOUILLÉ, نجس *nedjess* (V. Il a SALI, il a GATÉ.)

Il a SOULAGÉ, قرح *farradj*. (V. Il a AIDÉ, il a SECOURU, il a AL-LÉGÉ.)

SOULAGEMENT, تفريج *tesfyrdj*. Il a SOULÉVÉ. (V. Il a LEVÉ)

— Il s'est Soulevé. (V. Il s'est LEVÉ, il s'est RÉVOLTÉ.)

SOULIER, سباط *sebâtt*, *sibâtt*, *soubâtt* (en espagnol *zapato*, d'où le français *savate*), صباط *sabbâtt*, *sebbâtt*, pl. صباط *sabâbtyt*; بلغه *belghah*, pl. بلاغي *belâghy*; مراكوب *merkoub*. (V. BABOUCHE.)

— Doré رچيا *rikyâ*. SOUMIS, مخضوع *makhdou'*. (V. DOCILE.)

Il a SOUMIS, طوع *taou'a*, اخضع *ÿkhdu'*. (V. Il a VAINCU, il a CONQUIS.)

— Il s'est **SOUmis**. (V. Il a **OUÉ**.)

SOUSSION, مساعدة الحواطر, *messâ' adêt el-khouâter*. (V. **OUÉ**-**SANCE**.)

SOUÇON, شك, *chekk*, تهم, *tehem*.

Il a **SOUÇONNÉ**, شك على, *chekk a lâ*.

SOUÇONNEUX, شكيك, *chekyk*.

SOUPE, شربة, *chorbah*.

Il a **SOUPE**, تعشا, *ta'aschâ*.

Le **SOUPE**, العشاء, *el-a'achyah*, *el-a'achyéh*, عشاء, *a'châ*, عشا, *u'châ*.

SOUPIR, تنفس, *teneffess*, تنحيط, *tenhydd*, تنحيط, *tenhytt* (en berbère *ندة, nehda*.)

SOUPIRAL, منفس, *menfess*.

Il a **SOUPIRÉ**, نعط, *nahatt*, نعط, *nahudd*, تنعط, *tenahadd*, تنفس, *tenaffiss*.

— Il **Soupirera**, يتنطح, *ytnahadd*.

SOUR (v. de **SYRIE**). (V. **TYR**.)

SOURCE, عين المويده, *a'yn el-moyéh*, عين ما, *a'yn mâ*. (V. **ORIGINE**.)

— (d'eau), نبع, *neba'*, مسيل, *messyl* (en berbère *عصر a'nsur*). (V. **FONTAINE**.)

SOURCIL, حاجب, *hâdjeb*, *hâdjib*, *hâgueb*, pl. حواجب, *houâdjeb*, *haouâdjib*, *haouâgueb*

SOURD, اطرش, *âtrach*, أصم, *âsamm*, أصمك, *âsmek* (en berbère *أغزوك, âghezzoug*, pl. *أغزوكن, âghezzouguenn*.)

Il a **SOURD**, تبسم, *tebessem*.

— Il **SOURIRA**, يتبسم, *ytebessem*.

SOURICIÈRE, فسخ, *fakkh*, مصيدة ذا الفيران, *messydah dé-'l-fyrân*.

SOURIRE (s. m.), تبسم, *tebessoum*, تبسم, *tebsym*.

SOURIS (s. f.), فار, *fâr*, فر, *fer*, pl. فيران, *fyrân*, *fyrén* (en berbère *أرداه, a'erdah*, pl. *أيرداين, iy'er-dâyenn*) (V. **RAT**.)

— **Chauve-Souris**, عديسه, *a'dsyéh*. (V. **CHAUVE-SOURIS**.)

SOUS (v. d'Afr.), سوس أقصى, *Sous-âqsâ*.

SOUS, تحت, *tuhl*, *tahatt*, تحت من, *min tahatt*. (V. **DESSOUS**.)

— prétexte, بالقصد, *bi-'l-qussad*.

SOUSSIGNÉ, من حاتيه أسفل, *menâ khâtem-ho âsfel*.

SOUSTRACCIÓN, خصمه, *khasmah*.

Il a **SOUSTRAIT**, خصم, *khassam*.

SOUTE (t. de m.), قامة, *qâmrah*.

SOUTENEMENT, تحمّل, *tehammoul*.

Il a **SOUTENU**, تحمّل, *tehammel*, عهد, *a'mud*

- SOUTIEN, عهد *a'moud*, pl. عهد *ou'md*. (V. APPUI.)
- SOUVENIR (s.m.). (V. MÉMOIRE.)
- SOUVENT, مرارًا *marâran*, رتبا *robbemâ*, نوب كثيرة *noub-kethyrét*.
Il s'est SOUVENU, افنكر *éfteker*, تفكر *tefekker*, *tefokker*.
— Il se Souviendra, يتفكر *yt-fokker*.
— Te Souviens-tu de cela? تفكر انت من ده *tefteker énta min déh?*
— Je m'en Souviens, ذا في بالي *dâ-fy bâl-y*.
— Tu ne te Souviens pas, ما تفكر شي *mâ tefteker-chy*.
SOUVERAIN, مليك *melyk*, عزيز *a'zyz*.
SOYEZ! كونو! *kounou!*
- SPACIEUX. (V. LARGE, VASTE.)
- SPART (plante), حلفه *hulfah*.
CORDE de SPARTERIE. (V. CORDE.)
— Tapis de Sparterie. (Voyez NATTE.)
- SPÉCIFICATION, تبیین *tebeyyn*.
Il a SPÉCIFIÉ, بين *bayyunn*.
SPECTACLE, فرجه *ferdjah*, *fergah*.
Il a été SPECTATEUR, اتفرج *étfarradj*, *étfarrag*.
SPECTRE, روبا *rouyâ*, pl. رويا *rouyât* (en berbère ثريل *tsiryel*, pl. ثريل *tsirylyouenn*). (V. FANTÔME.)
- SPHÈRE, دوار *deouâr*, كرة *korah*, رتبا *koréh*.
— La Sphère céleste, كرة الفلك *korat el-felek*, الكرة الفلكية *el-korét el-felekyéh*.
— Droite, الفلك المستقيم *el-felek el-mostagym*.
— Oblique, الفلك الهائل *el-felek el-mâyl*.
SPIRITUEL (adj.), روحاني *rou-hâny*, عقلي *a'qly*.
SPLEEN, عشية القلب *ghuchyét el-qalb* (m. à m. : Couverture ou étouffement du cœur.)
SPLENDEUR (éclat), بها *behâ* (V. BRILLANT, CLARTÉ, BEAUTÉ, MAGNIFICENCE.)
BRILLANT, CLARTÉ, BEAUTÉ, MAGNIFICENCE.)
SPLENDIDE, ضاي *dây*. (V. BEAU, BRILLANT, MAGNIFIQUE.)
SQUIRRE, صلابه *salâbêh*.
STABLE, مضبوط *madboutt*. (Voy. DURABLE.)
STATUE, صنم *sanum*, pl. اصنام *asnâm*; صورة *sourah*, *souréh*.
STÉRILE, عاقر *a'aqer*, عقيم *a'qym*.
— Année Stérile, غلا *ghalâ*.
Il a STIMULÉ, ليج *leddj*, *tegg*, هيج *heyredj*, *heyreg*.

STIPULATION. (V. CONVENTION, CONTRAT, ACTE.)

Il a STIPULÉ, شرط charatt, حدّد haddad. (V. Il est CONVENU.)

— Il Stipulera, يشترط ychert.

STORAX, استرس éstorass.

STRANGURIE, حصران ذا البول houssrân dé-'l-boul.

STRATAGÈME, (V. RUSE, FRAUDE, TROMPERIE.)

STRUCTURE. (V. CONSTRUCTION.)

STUDIEUX, دريس derryss.

STUPÉFACTION, دهشه dehchah.

STUPÉFAIT. (V. ÉTONNÉ.)

STUPIDE, خشن khechenn.

STUPIDITÉ, خشن khechn, khochn.

STYLE, d'un écrivain, كتابه ki-tâbéh.

— d'un cadran solaire, أبرة ibré't es-sâ'ah.

Il a SU, عرف a'araf, a'aref. (V. Il a CONNU.)

— Il Saura, يعرف ya'ref.

— Sais-tu cela? تعرف ذول ta'araf doul? أنت تعرف هذا? (en berbère) إنتا تا'araf haza? (en berbère) تسيينت tessynt).

— Je le Sais, بعرفه ba'raf-ho (en berbère) أسنغت ásnaght).

— Je ne le Sais pas, je n'en Sais rien, ان جاهل بكلية énâ djâhel

ma a'erefsy fide وصل be-kollyah, mā uaref-chy fy-hi ouassel, mā anâ-gâhel fy-hi, mā ba'raf-chy anâ, mā ba'raf-hou chy, mā ba'raf-ch, mā ba'rafou-ch (en berb. اور تسيين غارا our tessyn ghârâ).

— Nous ne Savons pas en ce moment ce qui s'est passé, mā ne-dry élân mā hassel.

— Dieu Sait! الله اعلم Allah âa'lem!

— Ne fais pas ce que tu ne Sais pas, لا تفعل فعل وانت به جاهل la tef'a' al fee'l ou enté-bi-hi djâhel.

SUAIRE. (V. LINCÉUL.)

SUANT, عرفان a'rqân, e'rqân.

SUBIT, مسرع mesri'.

SUBITEMENT, للساعة li-'s-sâ'ah.

SUBLIME, تعالى ta'âlâ, عظيم a'zzym, عزيز a'zyz.

SUBLIMÉ (drogue), سليمان se-lymân, souleymán.

SUBMERGÉ. (V. ENGLOUTI, NOYÉ.)

Il a SUBMERGÉ. (V. Il a NOYÉ.)

— Il a été Submergé. (V. Il s'est Englouti.)

SUBMERSION, اعراق i'ghraq.

SUBSÉQUENT, متابع metâbe'.

SUBSISTANCE. (V. NOURRITURE.)

SUBTIL. (V. FIN.)

— Il a l'esprit Subtil, عقده جيد *a'gle-ho djyrd.*

SUBTILEMENT, بالشتارة *be-'s-che-tarah.*

SUBTILITÉ. (V. FINESSE.)

SUC, عصاره *a'sbarah.* (V. JUS.)

Il a SUCCÉDÉ, ورث من *ouerets minn*, خلق *khadaf*, عقب *a'qab.* (Voy. Il a HÉRITÉ.)

— Il Succédera, يورث من *yourets minn.*

SUCCÈS, فلاح *felâh* (V. RÉUS-SITE.)

SUCCESSEUR, عقيب *a'qyb.* (V. HÉRITIÈRE, KHALIFE.)

SUCCESSION. (V. HÉRITAGE.)

— Il a renoncé à la Succession, سلّم من الورثه *sellem minn el-ou-retsch.*

Il a SUCOMBÉ, انقلب *énghaleb.* (V. Il est TOMBÉ.)

— sous un poids, ناع *nâkh.*

Il a SUCÉ, مَض *mess, mass*, سكر *sakkar*, حرّك *harak.*

— Il Sucera, يمض *yemess, yemass*, يحرك *yakrak.*

SUCRE, سكر *sokker, soukkar*, سكار *soukkâr.*

— *candi*, سكر نبات *sokker-nebât.*

— en pain, سكر ذا القالب *soukkar dé-'l qâleb.*

— Canne à Sucre, قصب حلو *qassab halou.*

— Pain de Sucre, قالب ذا السكر *qâleb dé-'s-soukkâr*, سكار ذا القالب *soukkâr dé-'l-qâleb*, راس ذا السكر *râs dé-'s-soukkar.*

SUCRERIES, بقلاوة *baqlâouch*, حلوة *halâouch*, قنافة *qonâfih*, غريبه *ghereybih.*

— Un cornet de Sucrieries, قرطاس حلوة *qorttâss halâouch.*

SUD, قبلي *qebly*, جنوبي *djenou-by.* (V. MIDI.)

— Vent du Sud, قبلي *qably, qebly.*

— du Sud-est, لباح *lebâdj, lebédj* (en italien *libeccio*).

— du Sud-ouest, غديك *ghadygah.*

Il a SUE, عرق *a'raq.*

— Il Suera, يعرق *ya'raq.*

— Je Sue, انا عرقان *ânâ a'raqân.*

SUEUR, عرق *a'raq* (en berbère *tsidy*).

— A la Sueur de mon front, بعرق جبينى *be-a'raq djebyn-y.*

Il a SUFFI, كفى *kafû*, دزا *dezâ*, دزى *dezâ, dezey.*

— Il Suffira, يدزى *ydzy.*

— Cela Suffit, ذل يكفى *dol rakfy*, ذكا بس *dekâ bess*

SUFFISAMMENT, كفيًا *kafyān*,
بكفايه *be-kefāyah*, بس *bess*, يكتفى *yekfy*. (V. ASSEZ.)

SUFFISANCE, كفايه *kefāyah*.

SUFFOCATION, انخناق *enkhindāq*.

SUFFOQUÉ. (V. ETOUFFÉ.)

Il a SUFFOQUÉ (v. a.) (V. Il a
ETRANGLÉ.)

— (v. n.), انخنق *enkhanaq*.

SUFFRAGE, مساعدة *messā'adah*.

SUIF, شم *chahm*.

SUIVANT, كما *ka-mā*, بحسب *be-hisb*, كيف *kyf*.

— SUIVANT ce qu'il dira,

ما يقول *bi-hisb-mā yqoul*.

Il a SUIVI, تبع *taba'a*, تبع *tebba'*.

— Il Suivra, يتبع *ytebba'*.

SUJET (n. subst.), رعى *ra'y*, pl.
رعيه *ra'yah*, رعايا *ra'yā*, رعايا *ra'ayā*
(d'où le mot français *raja*).

— Nous sommes vos Sujets,
نحن رعياكم *nahn ra'ayā-koun*.

— (motif, cause). (V. ces mots.)

— La vie de l'homme est Sujette
حياة الانسان مصادفه *hayāt el-ēnsān mossādēfēh*.

SULFATE de fer, جاز *djāz*.

— de cuivre, توتيه *toutyā*, توتيه *toutyah*, زرقه *zarqah*.

SULFUREUX, SULFURIQUE, كبريتي *kibryty*.

SULTAN, سلطان *soultān*, pl.
سلاطين *selāṭīn*.

SUPERBE. (V. FIER.)

SUPERFICIE, سطح *sattah*, وجه *oudjéh*.

SUPERFLU, زايد *zāyd*.

SUPERFLUITÉ, زياده *zyādēh*,
zyādah.

SUPÉRIEUR (n. subst.). (Voyez
CHEF.)

— (adj.), اقدم *āqdem*, āqdam.
(V. HAUT.)

SUPÉRIORITÉ. (V. HAUTEUR.)

SUPPLIANT, صارع *dārs*.

SUPPLICATION. (V. PRIÈRE, IN-
STANCE.)

SUPPLICE, عذاب *a'dāb*.

— Il a SUPPLIÉ, صرع *dara'*,
سال *sāl*.

— Je vous en Supplie,
انا في عرضك *anā fy ardd-ak*.

Il a SUPPORTÉ, حل *hamal*, ha-
mel, صبر *sabar*.

SUPPRESSION, تبطيل *tebtyl*.

Il a SUPPRIMÉ. (V. Il a ANNULÉ.)

SUPRÊME, تعالي *ta'ālā*, عظيم *aazzym*.

— Le Dieu suprême, الله تعالي *Allah ta'ālā*.

- SUR (adj.), (en sûreté), سالم *sâlem*.
 — (certain), محقق *mohaqqeq*, *mahaqqaq*, معلوم *ma'loum*, صحیح *sahh*.
 (V. CERTAIN.)
 — (à qui on peut se fier), مطہن *mottammenn*.
 — (aigre), حيص *houmydd*, *houmeydd*, كارس *kâress* (V. AIGRE.)
 — Cela est Sûr, هذا صحیح *hadâ sahh*, هذا صحيح *hadâ sahyh*.
 — Le chemin est-il Sûr? ابريد دالعافيه *abryd déla'âfyah*?
 SUR (prép.), فوق *fauq*, فوق *fouq*, على *aalâ*, ا'ly.
 — Sur moi, علي *aalay-y*.
 — Sur toi, (m.) عليك *aalay-k*, (f.) عليكى *a'lay-ky*.
 — Sur lui, عليه *aalay-hi*.
 — Sur elle, عليها *aalay-hâ*.
 — Sur nous, علينا *aalay-nâ*.
 — Sur vous, عليكم *aalay-koum*.
 — Sur eux (m.), عليهم *aalay-houm*, (f.) عليهم *aalay-houn*.
 — Sur-le-champ, قوام *qaouâm*. (V. ASSÛTÔT, SUBITEMENT, SOUDAIN.)
 Il a SURCHARGÉ, ثقل *tsaqqal*. (V. Il a ACCABLÉ.)
- SURCROIT. (V. ACCROISSEMENT, EXCÉDANT, SURPLUS).
 SURDITÉ, صم *damem*.
 SURETÉ, طمان *temân*.
 SURFACE (V. SUPERFICIE.)
 SURINTENDANT des domaines, خوجه *khodjah*.
 Il a SURMONTÉ, غلب *ghalab*.
 SURNOM, لقب *laqab*, *laqb*, كونيہ *kouryah*, كنيہ *kenieh*, كنوہ *kenouah*.
 — Quels sont leurs noms et leurs Surnoms? كيف اسمهم ولقبهم *kyf ism-houm ou-laqab-houm*?
 Il a SURNOMMÉ, لقب *laqeb*.
 — On le SURNOMMA un tel, كان لقبه فلان *kân laqb-ho foulân*.
 Il a SURPASSÉ, على *âfdal* افضل *a'lâ*.
 SURPLUS, باقى *bâqy*. (V. SURCROIT.)
 — Au Surplus, وغير ذلك *ou-hayr zêlik*.
 SURPRENANT. (V. ÉTONNANT.)
 Il a SURPRIS (pris sur le fait), أخذ على فعله *âkhad a'lâ se'el-ho*.
 — (trompé). (V. Il a ABUSÉ.)
 — (étonné). (V. ce mot.)
 SURPRISE. (V. ÉTONNEMENT, PIÉGE.)
 Il a SURSIS, تأخر *teâkkhar*, ابطا *âbtâ*.

— Un SURSIS, بطا *battā*

SURTOUT (adv.), خصوصاً *khos-soussān*, لاسيما *lassymā*, بالاكثير *bi-l-ākthar*, اكثر من كل شي *ākthar minn koll-čy* (m. à m. : plus que toute chose).

— (subst.) (habillement), بنش *benich*, بنيش *benych*.

Il a SURVEILLÉ, اجهد على *ədjehed a'lā*.

Il est SURVENU, اصاب *āssāb*, وقع *ouaqaa*. (V. Il est ARRIVÉ.)

Il a SURVÉCU, بقا *baqā a'lā*.

SURVIVANCE, بقا *bāqrēh*, بقا *beqā*

SURVIVANT, باقى *bāqy*.

SUSCEPTIBLE, قابل *qābel*.

SUSDIT, مزبور *medkour*, مزبور *mezbour*.

SUSPECT, مشكوك *mechkouk*, الى شك فيه *əlly chekk fy-hi*, متهم *metehem*, مشكك *mochekk*.

Il a SUSPENDU, دلى *dellā*, دلى *dellā*. (V. Il a ACCROCHÉ.)

— (différé). (V. Il a SURSIS.)

— Il Suspendra, يدلى *ydelly*.

En SUSPENS, متحير *mothayyer*.

SYCOMORE, شجرة جيز *chadjerat djemmeyz*, chagueret *guemmeyz*, جيزة *djemmeyzāh*, *guemmeyzāh*.

SYDI-AKHOULID (village d'Afrique), سيد اخوليد *Syd-Akhoulid*.

SYÈNE (ville d'Égypte), أسوان *Assouān*.

SYLLOGISME, قياس *qyāss*.

SYMBOLE, صورة *sourah*, مثل *methel*.

Il a SYMBOLISÉ, ناسب *nāsseb*.

SYMPATHIE, مناسبة الحاطر *me-nāssebēt əl-khātter*. (V. AMITIÉ, RESSEMBLANCE, ALLIANCE, PROPENSION.)

Ils ont SYMPATHISÉ ensemble, ناسبوا خواطهم *nāsseboū khouātter-houm*.

SYNAGOGUE, شنورة *chenourah*.

SYNCOPE. (V. ÉVANOUISSEMENT.)

— Il est tombé en Syncope. (V. Il s'est ÉVANOUÏ.)

SYNTAXE, نحو *nahou*.

SYRIAQUE. (V. SYRIEN.)

La SYRIE (n. de pays), الشام *əš-Chām*, بز الشام *barr əš-Chām*.

SYRIEN, شامي *chāmy*, شومي *choumy*, pl. شوام *chaouām*; سوريانى *souryāny*.

SYSTÉMATIQUE, قانونى *qānouny*.

SYSTÈME, قانون *qānoun* (en grec *τε-qouym*), ترتيب *tertyb*, تقويم *te-qouym*.

T.

T, cette lettre de l'alphabet français peut s'exprimer par trois lettres différentes dans l'arabe.

1° Le *Te* (ت), 22° lettre de l'alphabet ancien, 3° de l'alphabet moderne et du moghrebin; sa valeur est celle de notre T ordinaire dans les mots *ta*, *temps*, *été*.

2° Le *Tá* (ط), 9° lettre de l'alphabet ancien, 16° du moderne, et 12° du moghrebin; sa valeur est d'un T prononcé plus fortement que le précédent, et pour ainsi dire avec emphase, à peu près comme notre double TT dans *attesté*, *attouchement*, *Ottoman*.

3° Le *The* ou *Tse* (ث), 23° lettre de l'ancien alphabet arabe, 4° du moderne et du moghrebin, qui régulièrement vaut le TH anglais, et dans les régions barbaresques, ordinairement TS, prend en quelques autres contrées, et surtout en Égypte, la valeur du T simple, se confondant ainsi avec le *te* marqué seulement de deux points (ت).

L'usage le plus vulgaire confond quelquefois dans l'écriture ces trois sortes de T, mais fautivement,

leurs rôles dans les inflexions grammaticales et dans les dérivations des racines devant au contraire faire prendre le plus grand soin de ne pas les confondre.

TABAC à fumer, دخان *dokhân*, حاجة الرجل *dokkhân*, *hadjêt-ér-radjel* (mot à mot *besoin de l'homme*).

— en poudre, نشوق *nouchouq*, *nechouq*, سمد *chemmah*.

—doux, دخان نفسي *dokhân nefsi*.

—fort, دخان قوي *dokhân qouy*.

—Marchand de Tabac, دخاخي *dokhâkhny*.

—Prise de Tabac, نشق *nechq*.

—Il a pris une prise de Tabac, نشق *necheq*. (V. Il a PRIS.)

—Donne-moi une prise de Tabac! أنشقني *éncheq-ny!*

TABATIÈRE, حكه *hokkah*, pl. حكك *hekouk*; سنيتكه *senïkah*.

TABLE (meuble), ميدة *meydah*, *mydéh*, *mydah*, pl. موادى *mouâdy*;

مايدة *mâydah*, *mâydeh*, pl. موادى *mouâyd*; صفرأ *sofrâ*, صفرة *sofrâh*,

pl. صفر *sofar*; سفرة *sofrâh*, مكه *mokkah*, طبله *toblah*, *tablah*.

— d'un livre, زمام *zemân*. (V. INDEX.)

— de comptes, جدول الحساب *djedoul el-hissâb*.

— Les Tables de la loi, الألواح *el-âlouâh* (V. Les Commandemens de Dieu.)

TABLEAU, صورة *sourah, sourch*.

TABLETTE, لوح *louh, louh*, رَف *reff*, pl. رفوف *refouf*; مرفه *mor-fah*, pl. مرافا *morâfâ*.

TABLIER, فوطه *fouttah*.

— de serrurier, تبانك *tebândah*.

— de bain, وزرة *ouzerah*.

TACHE, زفر *zafar*: وسخه *oues-khak*, وسخ *ouesk*, عيب *a'yb*, pl. بقعه *ou'youb*, بقعه *beqaah*, بقعه *bequah*.

Il a TACHÉ, وسخ *ouessekh*, نجس *nedjess*, نجس *neddjess*, اتسخ *etessakh*, بقع *bequ'a, baqu'a*.

Il a TACHÉ (il s'est efforcé), جهد *djehed*, djehad, اجتهد *édjehed*, حرص *harass*.

— Tâche de vendre ta marchandise! احرص تبيع سلعتك *ehress teby' sela't-ak*.

— Tâche de venir chez moi, اجتهد تجي عندي *édjehed tedjy a'nd-y*.

— TACHÈMENT, بالسِر *be's-sirr, bi's-serr*.

TACITURNE. (V. SILENCIEUX.)

TACITURNITÉ. (V. SILENCE.)

TAFFETAS, سندل *sundal*, جنفس *djensfess*.

TAFILET (PROV. d'Afr.), نافلت *Tâfilét*.

TAIE de l'œil, زناد ذا العين *zenâd de-l-a'yn*, نجيده ذا العين *nedjmah de-l-a'yn*.

TAILLE, قامه *qâmeh*. (V. HAU-TEUR, GRANDEUR.)

— des arbres, زبير *zebyr*.

TAILLÉ. (V. COUPÉ.)

— (façonné), منقوش *manqouch*.

Il a TAILLÉ. (V. Il a COUPÉ.)

— (Il a façonné), نقش *naqach*.

— un habit, فصل لباسه *fassal lebâssah*.

— une plume, برا القلم *barâ el-qalam*, برى *barâ*.

— un arbre, زبر *zabar*.

— la barbe, تحسن *tahassenn*, تحفف *tahafef*.

TAILLEUR de pierre, حجار *haddjar*.

— d'habits, خياط *khayyât*, khyyât, تزرى *tezry*.

— Dé de Tailleur d'habits,

حلقه ذا الخياط *halqah de-l-khayyât*.

TAIS-toi! اكنت *oukout!*

ساكت خليك *khally-k-sâkett!* (Voy. Il s'est Tu.)

- Taisez-vous! استكتوا *askottou'*
TALAVERA (v. d'Esp.), طلبيرة
Talbrah.
TALENT, فضل *fadl.*
 — doué de Talens, مفضل
mofaddel.
TALISMAN, طلسم *telsem*, pl. طلاسم
telâssem, حرزة *telsemât*, طلسمات
herzéh, حروز *herouz.*
TALON, عقب *a'qab*, كعب
ka'ab, pl. اكعاب *âka'âb*, كعبه
kaabah; قدم *qodem* (en berb. اورز
aourez, pl. ابورزان *fyouerzân*).
TALUS (d'un mur), بدنه
bedneh.
TAMARIN, تمر هندي *tamar-*
hindy.
 — fruit du Tamarin, حمير
houmar.
TAMARISQUE, طرفا *tarfâ.*
TAMBOUR (caisse), طبل *tabl*, *tabel.*
 — Il a battu le Tambour,
 دق الطبل *daqg ét-tabl.*
 — battement de Tambour, نوبه
noubah, *noubéh.*
 — On a battu le Tambour de-
 vant lui, ضربوا له النوبه *dara-*
boû le-ho én-noubah.
TAMBOURINEUR, طبال *tobbâl.*
TAMIS. (V. CRIBLE.)
TAN, دباغ *debâgh.*
- TANDIS** que, لما *lammâ*, اذا كان
izâ-kân.
TANGER (ville d'Afrique), طنجة
Tandjah, *Tandjéh.*
 — Nous allons à Tanger,
 احنا را حين في طنجه *ehnâ râhyñ*
fy Tandjah.
TANNAGE, دباغ *dabgh.*
 Il a TANNÉ, دباغ *dabagh.*
TANNERIE, دار الدباغ *dâr éd-*
dabgh, مدباغيه *medabghyah*, pl.
 مدباغ *medâbegh.*
TANNEUR, دباغ *dabbâgh.*
TANT (V. AUTANT, SOIT).
 — Il y a Tant de méchantes
 gens! فيه ناس كثير قباح *fy-h nâss*
ketsyr qobbâh!
 — Tant que tu pourras,
 قد ما تقدر *qad-mâ teqdar.*
 — Tu enverras chez moi mille
 francs, Tant or qu'argent blanc,
 الف فرنك حب الذهب
 كيف النقرة ترسلها عندي
hobb éd-dahab, kyf én-noqrah, ter-
sel-hâ a'nd-y.
 — Tant mieux! احسن *âhssenn.*
 — Tant pis ستر *serr!* شافي *châfy!*
 — pour moi! يصعب علي *yssa'ab*
a'lay-y!
 — pour toi! يصعب عليك
yssa'ab a'lay-k!

— pour lui! يصعب عليه
yssa'aò a'lay-hi!

— pour nous! يصعب علينا
yssa'ab a'lay-nâ!

— pour vous! يصعب عليكم
yssa'ab a'lay-koum!

— pour eux! يصعب عليهم
yssa'ab a'lay-him (V. MALHEUR)!

TANTE paternelle, عمّة a'am-
mah, a'mmeh, عمّة a'mmêt.

— Maternelle, خاله khâlah,
khâlêh, خالة khâlét.

TANTÔT, بعد شويده baad-
chouyah, بعد قليل ba'd qalyl,

للوقت من قريب
li-'l-ouaqt. (V. BIENTÔT.)

TAON, دبان ذا الخيل debbân
dê-'l-khayl (mot à mot : mouche
des chevaux).

TAPAGE, شوشرة chaoucharah,
شياح chamâttah, syâh.

— Il a fait du Tapage, صاح
saâh, تشمط techammatt.

TAPIS, فرش farch, pl. فرش
fourouch; بساط bassâtt, bessâtt, pl.

بساط bossott, bost; طنفسه tenfessêh.

— de diverses couleurs, تليس
tellys, tillys.

— de sparterie. (V. NATTE.)

— petit Tapis, زربيه zerbyah,
zarbyah, pl. زرابي zerâby.

Il a TAPISSÉ, فرش farrach,
زین بطنافس zayyann be-tenâfess.

TAPISSERIE. (V. TAPIS.)

TAPISSIER, فيراش farrâch,
بساط bassâtt, بساطي bassâtty

TARD, موخر آخر âkher moukhour,
المسا على a'la-'l-massâ.

— Il n'est pas Tard, ما زال بكرى
mâ zâl bakrâ (mot à mot : de
bonne heure, n'a pas cessé).

— Il a TARDÉ, بطى battâ,
تضحى battâ, عوق a'ouaq, تضحى
teddahyâ.

TARE, نقص naqs, وسخ ouesk.

TARI (V. DESSÉCHÉ).

— Il a TARI (v. a.), نشف
neschef. (V. Il a SÉCHÉ.)

— (v. n.) تجفف tedjeffef, عزل
a'zal. (V. Il a été DESSÉCHÉ.)

TARIF, قايمة qâymah, qâymêh,
تعريف ta'ryf (d'où vient le mot
français).

TARRAGONE (v. d'Esp.), طركونه
Tarkounah.

TARRIÈRE, مئقب mitsqab,
تبرينيت berrymah (en herb. تبرينيت
tabernynt, pl. تبيرنينين tyberny-
nyn). (Voyez VRILLE.)

TARTARE (n. de peuple), تاتار
pl. تاتار tatar.

TARTARIE (n. de pays), بلد التتار
Beled él-Tatâr.

TARTRE, ترتير دردى *derdy*,
tartyr, ترتير طرطير *tartyr.*

TAS, تاسه *djamyah.* (V. AMAS.)

TASSE, تاسه *tâssah*, pl. تاسات
tâssât; فنجان *sendjân*, *sendjân*,
pl. فناجين *senâdjyn*, *senâdjyn*;
فنجل *sendjel*, pl. فنجل *sendjel.*

Il a TATÉ دس *dess*, لمس *lamass.*

Il a TATONNÉ, درس *derdess.*

TAUPE, خلد *khaldah*, *kholdah*,
خلد *khold*, pl. خلدات *koldât.*

TAUREAU, ثور *thour*, *tsour*, *tseour*,
thaur, pl. ثيران *thyrân*, *tsyrân*;
ثوار *âthouâr*, *âtsouâr*,
thouâr (en berb. أعجمي *a'djemy*,
pl. أعجمين *a'djemyn*).

— Le Taureau (signe du zodia-
que), برج الثور *bourdj ét-tsour*,
bourg ét-thour, *bourdj ét-tseour.*

TAUX. (V. PRIX.)

TAVERNE, تبرنه *tabernah.* (Voy.
CABARET.)

TAVERNIER, تبرناجي *tabernâdjy.*
(V. CABARETIER.)

TAVIRA (v. de Port.), طيرة
Tabyrâh.

TAXE de prix. (V. TAUX.)

— (impôt.) (V. ce mot.)

Il a TAXÉ le prix, ستر *sa'ar.*

TAÏF (v. du Hedjâz), طايف
Tâÿef, *Tâÿf.*

TECHERYN ÊL-AOUEL (deuxième
mois de l'année solaire des Orien-
taux, répondant à notre mois d'oc-
tobre) نشرين الأول *techeryn él-âouel.*

TECHERYN EL-TANY (troisième
mois de l'année solaire des Orien-
taux, correspondant à notre mois
de novembre), الثاني نشرين *te-
cheryn ét-thâny*, الآخر نشرين *te-
cheryn ét-âkhour.*

TEDEMOUT (village d'Afrique),
تدموت *Tedjemoutt.*

TEDLES (v. d'Afr.), تادله *Tédlah.*

TEIGNE (insecte), تونبه *tounyah*,
سوس *souss*, دود *doud*, عته *o'ttah.*

— (maladie), جرب *djerb*, *guerb*,
تقرتسه *tefertessah*, قراعه *qarâ'ah*
(en berb. أيفيريون *ïfyrïouenn*).

TEIGNEUX, أجرب *âdjrab*, أقرع
âqra', قرعان *fortâss*, قرعان *qo-
ra'ân.*

TEINT (part.), مصبوغ *masbough.*

— (subst.), لون الوجه *loun él-
oudjéh*, نول ذا الوج *noul dé-'l-
oudj* (en berbère سناف *senâf*).

Il a TEINT, صبغ *sabagh.*

TEINTURE, صبغ *sabgh*, صبغه
sabghah, صباغه *sabâghah.*

— Atelier de Teinture, مصبغه *masbaghah*.

TEINTURIER, صبّاع *sabbāgh*,
قصار *qassār*.

UN TEL, فلان *foulân* (en espagnol *fulano*), fém. فلانة *foulâ-rih*, *foulânak*; فلاني *foulâny*, fém. فلانيه *foulânyeh*.

— Monsieur un Tel, سيدى فلان *syd-y foulân*.

— Madame une Telle, ستي فلانه *sett-y foulânah*.

TEL que, كيف *kyf*, مثل *methl*,
metsl, *mesl*, مثلما *methel-mâ*.

— Tel que je le veux, كيف نجبت *kyf nehobbe-ho*.

— Qui pourrait suffire à une Telle besogne? من يقدر يكفى *menn yeqdar rekfy li-hamlèt metsl hadèh!*

TÉLAG (riv. près de Tremecen),
تلاغ *ouddy Telāgh*.

TÉLESCOPE, مرآيه دا الهند *mirā-rah dé-'l-Hind*.

TÉMÉRAIRE, مخشم *mokhachem*,
mokhchem, مخشوم *makhchoum*,
قليل الرشده *motkhachem*,
qabyl ér-rachedah, عديم *a'dym*.

TÉMÉRITÉ, خشمه *khachemah*,
قلّة الرشده *qellèt ér-rachedah*.

TÉMOIGNAGE, شهادة *chahādah*,
chehādèh, شهاد *chehād*.

Il a TÉMOIGNÉ, شهد *chahad*.

TÉMOIN, شاهد *chāhed*, pl. شهود

chouhoud, شهدا *chohadā*.

— Faux Témoin, شاهد مزور *chāhed mezoucr*.

TEMPE, مصداعه *mesdāghah*,
صدغ *sadgh*, مصدغ *masdagh* (en berbère تَبورط *tsabbourt*).

— Les deux Tempes, صدغين *sadgheyn* (en berbère تَبورا *tsab-bourā*).

TEMPÉRAMENT, مزاج *mezādaj*.

TEMPÉRANCE, قناعه *qinā'ah*.

— La Tempérance est autant salutaire à l'ame qu'au corps.

القناعه تنفع للجسد وايضا للروح *él-qinā'ah tenfa' li-'l-djessed, ou-āyādānn li-'r-rouh*.

TEMPÉRANT, صاحي *sāhy*, قبيح *qeny'*, معتدل *mo'tedel*.

TEMPÉRATURE, هوا *haouā*.

TEMPÉRÉ, مقتصد *moqtessed*,
رطب *retteb*. (V. MODÉRÉ.)

Il a TEMPÉRÉ. (V. il a MODÉRÉ.)

TEMPÊTE, ورمه ذا البحر *ouermah dé-'l-bahar*, نو *naou*, نوة *nouéh*,
فرونه شدة الريح *chiddèt ér-ryh*
هول *fortounah*, براشكه *berrāchkah*,
هول (en berb. فرتونه *fertounah*).

TEMPLE, هيكل *heykal*, *heykel*, pl. هياكل *heyākel*; بهبه *behbeh*.

— d'idole, بيت الاصنام *beyt el-âsnam*.

— des anciens Égyptiens, بره *birbah*, *birbêh*, pl. برابي *barâby*.

— des chrétiens (V. ÉGLISE).

— des juifs (V. SYNAGOGUE).

— des musulmans (V. MOS-
QUÉE).

TEMPS, زمان *zemân*, pl. ازمنه *âzmenah*, وقت *ouaqt*, pl. اوقات *âouqât* (en berb. زمان *zemân*).

— des semailles. (Voyez SE-
MAILLES.)

— du labourage, وقت الحرت

ouaqt el-hareth, وقت ذا الحرت

ouaqt dé-'l-hareth. (Voy. LABOU-
RAGE.)

— des roses. (Voy. ROSE.)

— de la moisson. (V. MOISSON.)

— de battre les grains, وقت

وقت ذا *ouaqt éd-derâs*

الدراس *ouaqt dé-'d-diras*.

— Fixation de Temps, تاريخ *târekh*, *târkh*.

— Espace de Temps, مده *meddch*, *héyn*, أن *ân*.

— Beau Temps, دنيا طيب

dounyâ tayeb (en berb. دلمان *zemân déla'aly*).

— Mauvais Temps (V. MAU-
VAIS).

— Long-Temps. (V. LONG.)

— Peu de Temps, زمان قليل

zemân qalyt (en berb. دنيا وزبله *dounyâ ouezzylah*).

— Quel Temps fait-il? كيف الوقت

kief el-ouaqt (en berb. اشو الزمان *âchou êz-zemân*)?

— Il fait beau Temps, الوقت طيب

el-ouaqt tayeb (en berb. الزمان ايلها *êz-zemân îylehâ*).

— Le Temps est très-chaud,

حر كثير *harr ketsyr* (en berbère *بحم الحال yechem el-hâl*).

— Le Temps est froid, هوا بارد

haouâ bârid (en berb. اسهيط *âs-semmyt*).

— Le Temps éclaire (il fait des

éclaircs), بريق البرقات *yebaraq el-
barqât* (en berb. تبرق *tebarraq*).

— Dans l'ancien Temps, فى زمان

القديم *fy-zemân el-qadym*.

— En quelque Temps que tu

voudras, فى اي وقت اردت *fy êy
ouaqt âredêt*.

TEMYS (village d'Afr.), تيميس

Temyss.

TENAILLES, لقاط *laqqât*, مجابس

mehôbess, كباشه *kenmâchah*, كلابه

kollâbêh, كلبتين *kelbeteyn*, سندل

sindel, زبررة *zobrerah*.

TENDON, عصب *a'sb*, pl. أعصاب *éssáb*. (V. NERF.)

TENDRE (adj.), رخص *tary*, طرى *rakhiss*, رطب *ledyd*, لديد *rottob*. (Voy. MOU.)

TENDRESSE DU CŒUR, حبه *hobbah*. (V. AMITIÉ, AMOUR, AFFECTION.)

Il a TENDU (v. a.) شد *chedd*, نشر *nacher*, نصب *nesseb*, مد *madd*.

— un tapis, des tapisseries, فرش *farach*, بسط *bassatt*. (Voyez Il a TAPISSÉ.)

— la main, اليد *qaddam* *el-yd*, مد *madd* يد *yd*-ho.

— Il a Tendu vers, قصد الى *qassad ilā*, توجه *toueddjah*.

TÉNÉBRES, ظله *doulméh*, *zoulméh*, pl. ظلمات *zoulmât*, *dolanât*, ظلم *zoulm*, *doulm* (en berb. ظلام *dalâm*). (Voyez OBSCURITÉ.)

TENEUR d'un acte, داخل الحجة *dâkkel el-haddjeh*. (V. TEXTE.)

— Ils ont signé le traité dont la Teneur est ci-après, ختموا الشرط *khate-mou* *és-chart ou-dâkkel-ho mâ-mez-kour ouznâ-ho*.

TENSIFT (fl. d'Afr.), تانسيفت *Tansyft*.

TENTATION, فتنه *fetnah*, تجريب *tedjeryb*, تجريبه *tedjreebéh*.

TENTE, خيمه *khaymah*, pl. خيمات *kheymât*, خيام *kheyâm*; خزانه *khezânah*, كتونه *guitounéh*.

Il a TENTÉ, جرب *djarrah*, فتن *fetenn*, بلا *belâ*.

Il a TENU, مسك *massak*, *messek*. (V. Il a SAISI.)

— Je le Tiens, انا امسكته *ânâ émsek-ho*, انا مسكته *ênâ messekt-ho*.

— Tiens! امسك *émsek*, خذ *khod'*

— Il a Tenu à. (V. Il a ADHÉRÉ.)

— Il s'est Tenu à, مكن *makan*, قام *qâm*. (V. Il a DEMEURÉ, il est RESTÉ.)

— Ils se sont Tenus à l'entrée de la forêt, قاموا في فم الغابه *qâmoû fy foumm el-ghâbah*.

— Il s'est Tenu à la porte, قام على الباب *qâm a'lâ el-bâb*.

TÉRÉBENTHINE, بطيه *batmah*, عاك البطم *botmah*, بطعمه *bati'mah*, ترمنتينا *termentynâ*, *a'lk el-bottom*.

TÉRÉBINTHE, بطم *bottom*.

TERGHY (station et puits en Afr.), بئر الترغى *byr ét-Terghy*.

Il a TERGIVERSÉ, توصل *tcouassel*. (V. Il a HÉSITÉ.)

TERME (limite). (V. ce mot.)

— (fin.) (V. ce mot.)

— (temps fixe), ميعال *mydjâl*.

- Le Terme n'était pas échu, — (pays, contrée, région.) (V. ces mots.)
الميجال باقى ما طاح شى *el-mydjâl bâqy mâ tâh-chy.*
- TERMINÉ. (V. BORNÉ, FINI.)
Il a TERMINÉ (achevé). (Voyez
Il a FINI, il a ACHÉVÉ.)
- (limité.) (V. Il a BORNÉ.)
- TERNE, مدتبوب *medebboub.*
- Il a TERNI غيّر الضو *ghayyar éd-aaou.* فسد البها *fassad él-behâ.*
- Il s'est Terni, تغيّر *teghayyer,* تفسد *tefessed,* تدبب *tedebbëb.*
- TERRAIN, TERROIR, طين *tynn,* فدان *feddân.* (V. SOL.)
- Ce Terrain est terminé par le Nil, هذا الفدان ينتم في بحر النيل *hadâ él-feddân yentamm fy bahar én-Nyl.*
- La TERRASSE d'une maison, سطح *sattâh, settâh,* pl. سطوح *souttonéh,* سطح الدار *sattâh éd-dâr* (en berb. سفواه ابواخام *soufoulah âbou ouâkkhâm*). (V. TOIT.)
- TERRE, أرض *ârd,* طين *iny,* تراب *torâb* (en berb. أكل *âkal*).
- Dieu a créé le ciel et la Terre, خلق الله السما والأرض *khalâq Allah és-samâ ou-él-ârd.*
- (l'Univers.) (V. ce mot.)
- Terre-ferme. (V. CONTINENT.)
- habitable; عمارة *i'mâréh.*
- ensemencée, أرض مزروع *ârd mezrou'.*
- (poussière.) (V. ce mot.)
- à foulon, غاسول *ghâssoul.*
- La Terre des chrétiens, بئر النصراني *berr én-nousrâny,* تر النصارا *berr én-nassârâ.*
- Le globe de la Terre, كرة الارض *korret él-ârd.*
- Tremblement de Terre. (V. TREMBLEMENT.)
- Par Terre et par mer, براً وبحراً *berrânn ou-baharânn.*
- Recouvert de Terre, تحت التراب *taht él-torâb.* (V. ENTERRÉ.)
- TERRESTRE, أرضى *ârdy.*
- TERREUR, فزع *feza',* رعب *ra'ab,* رهب *rahâb.* (V. ÉPOUVANTE.)
- TERRIBLE, خواف *khaouâf,* مخيف *mokhayf,* مفرع *mafezzi'.*
- TERRINE de terre, برمه *bormah.*
- TERRITOIRE, بر *berr, barr.*
- Le Territoire français, بر الفرنسيين *barr él-fransys.*
- TESTAMENT, مراث *mirâts, mi-*

râth, وصايه *oussâyah*, *oussâyeh*,
وصيه *oussyeh*, pl. وصايا *oussâyâ*.

— L'Ancien Testament, العهد
القديم *él-a'h ed él-qadym*, توره
tourah, توره *tourâh*.

— Le Nouveau Testament,
العهد الجديد *él-a'hed él-djedyd*.

TESTAMENTAIRE, مراثي *mirâtsy*.

— Exécuteur Testamentaire,
وكيل الهراث *oukyl él-mirâts*.

Il a TESTÉ وصا *ouassâ*, وصى
ouessâ. (V. Il a LÉGUÉ.)

— Il Testera, يوصى *youussy*.

TESTICULES, بيضان *beyddân*.

TÊTE, راس *râs*, pl. رؤوس
rououss, روس *rouss*, ريسان *rys-
sân*; (en berb. أقروى *âqarouy*,
pl. أقرويين *âqarouyyn*).

— Coup de Tête, كنهكف *gueng*,
guing (en berb. أيخف *âykf*, pl.
أيخفون *âykhfaouenn*).

— à la Tête, رشيه *roussyah*.

— Mal de Tête. (V. MAL.)

— Tête de more (terme de car-
rousel). (V. Poupée de Tir.)

Il a TÊTÉ, رضع *reddâ*, رطع
rettâ'a.

— Elle a donné à Téter. أرصعت
érda't. (V. Elle a ALLAITÉ.)

TÊTON, بز *bizz*, pl. بزاز *bezâz*,
بزاز *ébzâz*, نهود *nouhoud* (en berb.

تبوشت *tabboucht*, pl. تبوشين
tabbouchyn). (V. MAMELLES.)

TETUAN (v. d'Afr.), تطوان *Tet-
touân*

TEXTE, متن *metn*, pl. متون
metoun.

TEYT (village d'Afr.) تيط *Teytu*.

THABOR (m. de Syrie), جبل طبور
djebel Tabour.

THAMOUZ (onzième mois de
l'année solaire des Orientaux, cor-
respondant à notre mois de juillet),

تهوز *Tamouz*.

THÉ, شاي *chây*, ثاي *thây*,
تساي *tsây*, أناي *étây*.

THÉRIAQUE, طريقا *tharyaqâ*.

THERMOMÈTRE, ميزان هوا
my-zân él-haouâ.

THÉYÈRE, براد *berrâd*.

Il a THÉSAURISÉ, خزن الهال
khazann él-mâl.

THON, تون *toun*.

THOR (mont). (V. SINA.)

THOT (premier mois de l'année
copte, correspondant au mois de
septembre), توت *tout*.

THYM, نقاش *naqâch*, حشاش
hachâch, زعتر ذا الحمير *za'tar dé-*

'l-hamyr (mot à mot : serpolet
de l'âne), زعتر *za'tar*, زا'ter.

TIBAT (village d'Afr.), الطيات
et-Tybât.

TIBESBEST (village d'Afrique),
 تيبسبت *Tibesbest.*

TIBIA, عظم الساق *adam es-sâq*,
 عرقوب *a'rqoub*, قصبه *qasbah.*

TIÈDE, دافي *deffân*, دافي
lâfy, فاتر *fâter*, دفي *defy*.

TIÉDEUR, فتورة *fetourah.*

Il a TIÉDI (v. n.) فتر *fatar*, *feter.*

TIEN, ديالك *dyél-ak*,
dyél-ek, متاك *metâ'-ak*, *metâ'-ek.*
-ak, *-ek.* (V. TON.)

FIÈVRE TIERCE. (V. FIÈVRE.)

TIERS, ثلث *thelt*, *tselts*,
thoult, *tsoult*.

— Deux Tiers, ثلثين *thoul-*
théynn, *tsoultséynn.*

TIGE, جسم *djesm*, غصن *ghosn*,
 قرميه *qormyah*, قرمه *qormah.*

TIGRE (animal), نمر *nemr*, *ne-*
mer, *nimr*, pl. نمر *noumour*, *ne-*
mour (en berbère) *âyred*.

Le TIGRE (fleuve d'Asie), الدجله
el-Dedjelah.

TILLAC, ظهر المركب *dahar el-*
merkeb, جسر المركب *djesr el-*
merkeb.

TIMBOUCTOU (contrée d'Afrique),
 تينبكت *Tinbokt*, *Tinbokt.*

TIMBRE. (V. SCAU, CACHET.)

TIMIDE, مستحي *hadjelân*, جلان
mostahy. (V. CRAINTIF, LACHE.)

TIMIDITÉ, خافه *khâfeh.* (Voyez
 CRAINTE, LACHETÉ.)

TIMON, دفة *deffeh.*

TIMYMOUN (ville d'Afr.) تيمون
Timymoun.

L'oreille me TINTE, تدرى الاذن
tedouy el-ouzn.

TIQUE, قراد *qorâd.*

TIR, d'armes à feu ou de flèches,
 ميدان *meydân.*

— Poupée de Tir قباق *qabaq.*
 (V. BUT.)

TIRE-BALLE, TIRE-BOURRE, بزي
berry, برغي *berghy*

TIRE-PIED, پا زوين *pâzouyn.*

Il a TIRÉ, سحب *sahab*, جر
djerr, جذب *djudub*, *djedeb*, gue-
deb, جذب *djabad*, *djebed*, *guedeb*,
 جلب *djalab*, *djeleb*, *gucteb*, تلق
telaq, شحط *chahatt.*

— l'épée سئل السيف *sell es-*
séyf, جرد السيف *djerred es-séyf.*

— des armes à feu, قوس
qaouuss, ضرب *darab.*

— de l'eau, نرح *nazah.*

TIROIR, كجر *dourouhh*, دروح
kodjer

TISANE, مندمج *mendedj.* (V. POTION.)

TISON, مشهاب *mechchâb.*
 قسقوشه *qosqouchah.*

TISSERAND, نَسَاج *nassâdj*, *nas-sâg*, حَابِك *hâyk*, قَزَاز *qezzâz*, دَرَّاز *derrâz*, غَزَلِي *ghuzely*.

— en coton ou laine, ح---وَكِي *haouky*.

— en soie, حَرَار *harrâr*.

— Métier de Tisserand, مَنَسِج *mensedj*.

TISSU, (part.) مَنَسُوج *mensoudj*, *mensoug*.

Il a TISSU, نَسَسَدِج *nessedj*, *nesseg*.

TITRE d'un livre, عَنـوان *u'anouân*, ا'الوَان *a'alouân*.

— des métaux, عِيَار *a'ayâr*.

TOBI (cinquième mois de l'année des Coptes, correspondant à janvier), طُوبِه *toubéh*, *toubih*.

TOI, أَنْت *ânt*, اَنْتَا *ânté*; (fé.m.) اَنْتِي *ânty*, اَك-اَك *ak-ek* (en berb. اِيكشِينِي *îykechny*, اِيكشِينِي *îykechyny*).

— de Toi-(m.), اَك-اَك *ak-ak*; (fé.m.) كِي-كِي *ky-ky*.

— Toi-même. (V. MÊME.)

— Médecin! guéris-toi Toi-même! يَا طَيِّبِ طَبِّ لِنَفْسِك *yâ tabyb tobb li-nafs-ak*.

TOILE, قِهَاش *qomâch*, قُومَاح *qoumâch*, بَز *bezz*.

— de fil, قِهَاشِ اَمْتَاعِ خِيَط *qomâch émtâ' kheytt*.

— de coton, قِهَاشِ اَمْتَاعِ قَطَن *qomâch émtâ' qatn*.

qomâch émtâ' qatn. (V. MOURSE-LINE.)

— de lin, كِتَان *kittân*.

— cirée, مَشِيح *mochammé*

— d'araignée, عَنكَبُوت *a'nko-boult*.

— Fabricant de Toile. (Voyez TISSERAND.)

TOILETTE, تَحْسِين *tahssyn*, تَحْفِيف *tahfyf*.

TOISE, قَامِه *qâmeh*.

— Deux Toises, قَامَتَيْن *qâ-metéyn*.

TOISON, صُوف *souf* (en berb. تَسْلِيسْت *tsilist*).

TOIT, سَقْف *saqf*, pl. اسْقَاف *âsqâf*, سَقُوف *seqouf*; سَطْح *sattah*, سَاتَّه *sattéh*. pl. سَوَط-سَوَح *souttough*. (V. TERRASSE.)

TOMATE, تَهَاطِيمِن *tomâtéyn* (d'où le français tomate). (Voyez POMME d'ANOUR.)

TOMBE, TOMBEAU, تَرْبِه *torbéh*.

tourbah, *tourbéh*, pl. تَرَاب *tourâb*;

قَبْر *qobr*, *qabr*, *qober*, pl. قُبُور *qobour*;

qebour (en berb. اَزْكَ *âzékâ*, اَزْكَ *âzikkâ*). (V. BIÈRE.)

— Lieu rempli de Tombeaux, مَقْبَرَة *maqbarah* (en berb. مَقْبَرَة *meqbar*). (V. CIMETIÈRE.)

Il est Tombé, وقع *ouqa'a*,
ouaga', سقط *saqat*, طاح *tāah*,
tāah (en berb. ايشد *īychad*).

— Je suis Tombé وقعت *oua-*
qa't (en berb. شدغ *chadagh*).

— Il Tombera يقع *yqa'*, *youqa'*,
 يطيح *ytyh*, *yettyh*, يطاح *yttēah*.

— Le jour Tombe انقضا النهار
énqeddā én-nahār.

— Une troupe de brigands est
 Tombée sur notre caravane,
 سرقة من الحراميا وقعوا على قافلتنا
serbét minn él-harāmyā ouaqu'ou
a'lā qāfelét-nā.

TONNE, جزوة *djezaouah*, pl.
 جزوات *djezaouāt*; طوموس *tou-*
mouss, مجلد *modjelled*.

TON (pr. poss.), اك *ak*, (fém.)
 كى *ky*. (V. TIEN.)

Il a TONDU, قص *qass*, جز *djezz*,
 guezz, كز *guezz*.

— la barbe, تحسن *tehassan*,
 تحفف *tahhfef*.

TONNE, بتية *bettah*, *bottéh*,
 بتيه *bottyréh*, *bettyéh*, بطيه *bottyrāh*
 (en berb. تبتيت *tabattytt*, pl.
 تبتيين *tabettyyn*). (V. TONNEAU,
 CUVE.)

Il a TONNÉ, رعد *ra'aad*.

— Il Tonne, يرعد *yra'd*, *yera'd*
 (en berb. ترعد *tera'ad*).

TONNEAU, برميل *barmyl*, *bermyl*.

— Petit Tonneau, بوش *bouch*.
 (Voyez BARIL.)

— Tonneau pour conserver
 l'eau قرطيل *qartyl*.

TONNELIER, براملى *qabbāb*,
brāmly, بلاعجمي *blā'emdjy*.

TONNERRE, رعد *ra'ad* (en ber-
 bère رعد *ra'd*, رعود *ra'oud*, تنزلت
tenzilt).

— Éclat de Tonnerre, صاحقه
sāhaqah, *sāhqah* (en berb. صعقه
sa'qah).

TONTE, جزاز *djezāz*, guezāz,
 جز *djezz*, guezz, كز *guezz*.

— Laine d'une Tonte, جزة
djezzah, guezzéh.

TOQUE de turban, كلوطه *ka-*
louttah (en fr. *calotte*), pl. كلوطات
kalouttāt (en berb. تشاشيت *ta-*
chāchyyt, pl. تشوشاي *tachouchāy*).

TORCHON, نشافه *neschāfah*.

Il a TORDU, برم *barram*, فتل *fetel*.

TORPILLE (poisson), رعادة
ra'ādah.

TORRENT, سيله *syléh*, *sylah*,
 سيول *seylah*, سيل *séyl*, *syl*, pl. سيول

syoul, soyoul (en berb. **ثُرغسه**
tserghah, ثرغا thergā).

TORT, **باطل** *bâttel*. (*V. ER-
REUR, ABUS, DOMMAGE.*)

— Il a eu Tort **بطل** *battal*.

— Je leur ai fait voir qu'ils avaient

Tort, **اربتهم الى عندهم الباطل**
arayt-houm ilâ a'nd-houm el-bâttel.

— Il a fait Tort. (*V. Il a causé
du Dommage, il a OPPRIMÉ.*)

— A Tort et à travers,
بالمعوج والخلاف *bi-'l-a'oudj ou
be-'l-khelâf*.

TORTU, TORTUEUX, عـوـاج
*a'ouâdj, a'ouâg, معوج ma'ouadj.
ma'ouadj*.

— Il a été Tortu, **تعـوـج**
ta'ouadj.

— Il a rendu Tortu, **عـوـج**
a'ouadj.

TORTUE, سلحفه *selhafah, sel-
hefeh*, pl. **سلاحف** *selâhf, se-*

lâhaf; ترسه *tersah, مقازون* *maqâ-
zoun, افكر* *efker, efkir, فكرون*

fekroun, sekraun (en berb. **ايفكروم**
ÿfekroum, pl. ايفكر *ÿfker*).

— d'eau, **افكر ذالها** *efkir
dê-'l-mâ*.

— de terre, **افكر الصحري** *efkir
ês-sahary*.

TORTURE, عذاب *a'dâb*. (*V. oy.*
TOURMENT.)

Il a TORTURÉ. (*V. Il a TOUR-
MENTÉ.*)

TÔT. (*V. BIENTÔT, de bonne
Heure, PROMPTEMENT, en Hâte.*)

TOTAL (subst.), **جمله** *djemlah,
djemeleh*, pl. **جبل** *djoumoul*.

— (adj.) **كلى** *kolly, جبلى* *dje-
mely*.

TOTALITÉ, تمامه *temâméh, te-
mâmah, كماله* *kemâléh, kemâlah*.
(*V. TOTAL.*)

— En Totalité, **بتمامه** *be-te-
mâméh, بكماله* *be-kemâléh*.

TOUCHANT (prép.), **على** *a'lâ*.

— Quant à ce que tu m'as
marqué Touchant les marchan-
dises, **وما ذكرت لي على البضايح**
ou-mâ zekert l-y a'lâ el-boddâya'.

— (adj. au propre) **متقرب** *mot-
qareb*. (*V. PROCHE.*)

— (au figuré). (*V. ATTENDRI-
SANT.*)

Il a TOUCHÉ (au propre), **مس**
mass, لمس *lamass*.

— (au figuré). (*V. Il a ATTEN-
DRI.*)

— Neme Touche pas, **ما تيسكني**
mâ temsik-ny, ما تلهسني *mâ tel-*

mes-ny (en berb. **اورى طقترا** *oury
testarâ*).

- TOUJOURS, دايماً *dāym*, لا يدا *dāymān* (en berb. *ébdā*, *ébdā* *ézzzy*).
 — *لأبدا* (en berb. *ébdā*, *ébdā* *ézzzy*).
 — Il s'est Tourné vers, إلى الفت *éltefett ilā*.
 — Il s'est Tourné vers moi, إلى الفت التي *éltefett ilay-y*.
 TOURNEUR, خراط *khorratt*, pl. خراطين *khorrattyn*.
 TOURTERELLE, يمام *yammām*; ذكر الله *dekr-ḡullah* (mot à mot : Souvenir de Dieu).
 Il a TOUSSÉ, سعل *sa'al*.
 TOUT (en généralité), كل *koll*, *koul*, جميع *djemy'*, *guemy'* (en berbère *āk* *akk*).
 — Tout (en entier), كامل *kāmel*, *kāmil*.
 — J'ai compris Tout, انافهيت *ánafehit*.
 كلّه *énā fehemt koll-hou*.
 — Tout homme, كل رجل *koll radjel*, كل انسان *koll énsān*.
 — Tous les hommes, الناس كلهم *én-nāss kolle-houm*.
 — Tout ce qui, كلها *kolle-mā*, جميع ما *djemy' mā*.
 — Tout-à-coup, دغيا *daghyā*, طغيا *daghyā*. (V. AUSSITOT, Soudain, SUBITEMENT.)
 — Tout-à-fait, بالتمرة *bi-l-marrah*, بالكليّة *bi-l-kollyah*, هلبة *helbét*, واصل *ouāssel*.
- TOULON (v. de Fr.), طولون *Touloun*.
 TOUPIE (à jouer), نحاله *nahālah*.
 TOUR (s. f.), برج *bourdj*, صومعة *bouroudj*, بروج *bouroudj*, pl. *souma'ah*. (V. FORT, MINARET, PHARE.)
 — haute. (V. DONJON.)
 — de tourneur (s. m.), خرط *khart*, محرط *makharatt*.
 — (circuit.) (V. ce mot.)
 TOURBILLON, نفه *neffah*.
 TOURELLE, باشورة *boury dj*, بروج *boury dj*, باشورة *bāchourah*.
 TOURMENT, جور *djeour*. (Voy. TORTURE, DOULEUR.)
 Il a TOURMENTÉ, عذب *a'ddab*.
 — Au nom de Dieu ne me Tourmentez pas! بالله عليكم ما تعذبوني *bi-'llah a'lay-koum mā ta'd-debou-ny chy!*
 Il a TOURNÉ (renversé) قلب *qalab*.
 — (sur le tour) خرط *kharatt*.
 — (fait le tour), دور *daouar*.
 — (v. n.) دار *dār*.

— Tout-Puissant , فهار *qahâr*,
صابط الكل *dâbett el-koull*.

— Toutes les fois que , كلها
kolle-mâ.

— Du Tout , بالكل *bi-'l-koll*.

— Tout droit دغري *doghry*.

TOUTEFOIS , لكن *lakin*. (Voyez
CEPENDANT.)

TOUX , سعاله *so'lah, se'elah*, سعال
sou'âl (en berbère ثوسوت *tsous-*
soult, تكويت *tekouyt*).

— Quinte de Toux. (Voyez

QUINTE.)

TRACE , اثر *âthr, êthr, êtsr*, pl.
أثار *âthâr, âtsâr*.

Il a TRACÉ , خط *khatt*.

TRADUCTEUR , نقال *naqqâl*. (V.
INTERPRÊTE.)

TRADUCTION , نقل *neql*. (Voy.

INTERPRÉTATION.)

Il a TRADUIT , نقل *neqel*. (Voy.

Il a INTERPRÊTÉ.)

— en français , نقل بالفرنسيس
neqel bi-'l-fransyss.

— en arabe , عرب *a'arrab*.

TRAFIC. (Voy. COMMERCE.)

Il a TRAFIQUÉ , تجر *tadjar*. (V.

Il a COMMERCÉ.)

TRAGIQUE , مخيف *mokhayf*.

Il a TRAHI , خان *khân*.

— Il Trahira , خون *yekhoun*.

TRAHISON , خيانه *khyânéh*.

Il a TRAINÉ , جر *djarr, garr*

— On m'a Trainé par les pieds,

جروني برجلي *djarrou-ny be-re-*
gly-y

TRAIT (ligne) , خط *khatt*.

— (flèche), (V. ce mot.)

— Les langues des hommes

لسان بني *elsân beny 'l-bachar*
sont des Traits perçans ,
البشر سهام *schâm*.

Il a TRAIT , حلب *halab*.

Il a TRAIT du lait , حلب *halab*.

— Il Traira , يحلب *yhaleb*.

TRAITÉ (s. masc.) , شرط *chart*,

pl. شروط *cheroult, chouroult*. (V.
CONVENTION.)

Il a TRAITÉ une affaire بأشر
bâchar.

— un malade , داوي *ddouâ*,
ddouey.

— quelqu'un avec honneur,
فضل *faddal*.

— sans égards , بغير وفر
khâttab be-ghayr oueqer.

TRAITRE , خائن *khâyn*, pl.

خوان *kheouân*.

TRAME (de tisserand) , طعمه
'ou'mah.

— (complot), زربة *zerbah, zerbah* (V. CONSPIRATION.)

Le TRANCHANT d'un sabre, شفرة *chefirah, chefiréh*, حد السيف *hadd és-séyf*.

TRANCHE, برشه *qotta'ah*, قطع *berchah, fattéh*. (V. MORCEAU.)

— de viande sans os, هبرة ذال اللحم *habrah dé'-l-lahm*.

— de jambon, برشه من فخذ *berchah minn fakhd metá' hallouf*.

Il a TRANCHÉ, قطع *qatta'a*. (V. Il a COUPÉ.)

TRANCHÉE. (V. FOSSÉ.)

TRANQUILLE, مستريح *mousta-rérh, hány*, هاني *metánni*, مرتاح *mertah*. (V. PAISIBLE.)

Il a TRANQUILLISÉ, أنى *ánná*, أنى *ánnéy*. (V. Il a APPAISÉ, Il a PACIFIÉ.)

TRANQUILLITÉ, تسكين *teskyn*, هون *haoun*, هنه *henah*.

TRANSACTION. (V. ACCORD.)

TRANSCRIPTION, تنسيخ *tensykh*. (V. COPIE.)

Il a TRANSCRIT, نقل *neqel*. (V. Il a COPIÉ.)

TRANSE, هم *hemm*, قهارة *qehá-rah*. (V. ÉPOUVANTÉ.)

Il a TRANSFÉRÉ. (V. Il a TRANSPORTÉ.)

Il a TRANSGRESSÉ une loi, هتاك هتاك الشرع *hatak és-cherá*.

TRANSI, بردان *berdán, bardán*. (V. FROID.)

Il a TRANSIGÉ, استوا *ésteouá*. (V. Il s'est ACCORDÉ.)

Il a TRANSMIS. (V. Il a TRANSPORTÉ.)

TRANSMISSION. (V. TRANSPORT.)

TRANSPARENT, شاقف *cháff*.

TRANSPLANTÉ, منقول *manqoul*.

Il a TRANSPLANTÉ un arbre, نقل الشجرة *neqel és-chadjerah*.

TRANSPORT, نقله *neqléh*, نقل *neql*, تنقل *tengyl*, مجيبه *medjy-bah, megyybéh*.

— de passion, شدة *cheddéh*.

— Frais de Transport, صاكة *sákah*.

Il a TRANSPORTÉ, نقل *naqal*, نقل *naqqal*.

— Il Transportera, ينقل *yen-qel*, ينقل *yeneqqel*.

Il a TRAQUÉ. (V. Il a POURSUIVI.)

TRAVAIL, شغل *choughoul*, خدمه *khidméh*.

Il a TRAVAILLÉ, اشتغل *échteghel*, خدم *khadam, khedem*.

—Il Travaillera, *يخدم yekhdem.*

—Il aime mieux mourir de faim que de Travailler, *يرضا ييوت يورددًا يموت بالجرع ولا يخدم djou' oue-lâ yekhdem.*

TRAVERSE, *عبر ou'bour, مرور mourour.*

Il a TRAVERSÉ, *عدى a'add, مر marr, تعدى te'addâ, te'addey, جزا djezâ, جز djezz.*

— une rivière, un gué, un chemin, *عبر a'bar, قطع qatta'a.*

— La rivière Traverse la ville, *الوادي يشق الهدينه el-ouâd ycheqq el-medynéh.*

— Il Traversera, *يجز ydjouzz.*

TRAVERSIN, *مخدة mokhadduh, سطرميه souttourmyah, أسطرميه oustourmyah.*

TRÉBUCHET, *فنج fakkh (V.*

PIÈGE, BALANCE.)

TRÉFLE (plante), *نقله nestah.*

TREILLAGE de jardin, *جنايه djenâyéh.*

TREILLE, *عريش a'rych, pl. عرايش a'ráych.*

TREIZE, *ثلث عشر tselats-a'ach, ثلاثة عشر thléthah achar, ثلاث عشر theldath-a'char, ثلاثة عشر theldathét-a'cher.*

TREIZIÈME, *ثالث عشر thalith a'cher, (fémi.) ثالثه عشر thalithét a'cher, ثلاثعش theldath-a'ch.*

TREMBLANT, *راعش ra'ech, rá'ich*
Il a TREMBLÉ, *رعش ra'ach, ارتعش értá'ach, ارتعد értá'ad.*

— Il Tremblera, *يرعش yera'ch, يرتعد yrtá'd.*

—La terre Tremble, *تزلزل الارض tezazel el-ârd, تنزل الارض tezenzel el-ârd.*

TREMBLEMENT, *رعش ra'ch, رعش re'ch. (V. TRÉMOUSSEMENT.)*

— de Terre زلزله zelzeléh, zelzelah, زلزله zenzeléh, zenzelah.

TREMÈCEN (v. d'Afr.), *تلمسن Tlemsenn, تلمسان Tlemsân, Telmessân, Telemsân.*

Il s'est TRÉMOUSÉ, *هزهز hezehezz, تهزز tehezzezz.*

TRÉMOUSSEMENT, *تهزيز tehezyz.*

TREMPÉ, *مشطف mesqy, مشطف mochattef.*

Acier bien Trempé, *ذكير zekyr mesqy tayeb.*

Il a TREMPÉ, *سقى énbel, سقى saqâ, saqey, شطف chattuf.*

TRENTE, *ثلاثين tselâtsyn, thléthyn, theldâthyn.*

— Trente et un, *واحد وثلاثين ouâhhed ou-theldâthyn.*

- Trente et unième, إحدى | جديله *djedyléh*, pl. جدائل *djedäyl*.
 ونلاثين *âhdy ou-tselâtsyn*.
 TRENTIÈME, الثلاثين *el-ihelâ-*
thyn, el-tselâtsyn.
 Il a TRÉPIGNÉ, ذذب *dabdab*,
 بحث *behatt*.
 — Il Trépignera, يبحث *ybehatt*.
 TRÈS (marque du superlatif),
 جدًا *djiddân*, بالغاية *bil-ghâyah*,
 قباله *ketsyr*, قاوى *qâouy*, كثير
qebâléh, qobâlah, بزاف *bi'z-zéf*,
 اقباله *âqbâlah*, بزيادة *bi-zyâdah*.
 (V. FORT.)
 — Tu es un Très brave homme,
 قباله *ent redjol* انت رجل مليح
melyh qobâlah.
 — Très-bon, طيب كثير *tayeb*
ketsyr, طيب قباله *tayeb qobâlah*.
 TRÉSOR, كنز *konz, kanz*, خزنة
khaznah, khaznéh, مكسب *mekseb*
 TRÉSORIER, خزندار *khazendâr*,
 khaznadâr, خزناجى *khaznâdjy*.
 (V. CAISSIER.)
 TRESSAILLEMENT. (V. TREMBLE-
 MENT, FRÉMISSEMENT.)
 Il a TRESSAILLI. (V. Il a FRÉMI,
 Il a TREMBLÉ, il s'est TRÉMOUSSÉ.)
 TRESSE, صفر *defr*, حبكة *hebkuh*.
 — de cheveux, حمة *hommah*,
 داوية *daouâbéh*, صغيرة *dafyrâh*,
 طفيرة *dafyréh*, pl. ظفاير *defâyir*;
- جباك *habbâk*, pl. جباكين *habbâkyn*.
 Il a TRESSÉ, صفر *dasar*.
 — Il Tressera, يصفر *ydsfer*.
 TRÈVE, مهلة ذا الحرب *mehe-*
lah d'el-harb, هدنة *hednah, hedneh*.
 TRIANGLE, مثلث *metsellets*,
methelleth.
 TRIBADE, مساحقه *massâhaqah*,
 سحاقه *sahâqah*.
 TRIBORD, جانب فتاته *fettâtah*, جانب
 اليمين *djânb ymyn el-mer-*
 جانب اليمين متاع اليركب *keb*,
djâneb el-yemyn metâ' el-merkeb,
 قريبدر اليمين *qorydor el-'yemyn*,
 كوريدور متاع اليمين *kourydour*
metâ' el-yemyn.
 TRIBU, قبيلة *qabylah, qabyleh*,
 pl. قبائل *qobâyl*; عرضى *o'rdy*,
 سبط *sebt*, طايفه *tâyfeh*. pl.
 طوايف *touâyf*.
 TRIBUNAL, محكمة *mahkamah*,
mahkemah, mahkeméh, mahkaméh,
 مجلس *medjeless, medjeliss, me-*
 — de commerce, ارباب القبلة *chera'*.
 قضاة البهار *ârbâb el-qeblah, god-*
dât-el-behâr.
 — Il a eu un procès au Tribu-

nal, خاصم في الشرع, *khâssem fy 's-cherâ.*

TRIBUNE. (V. CHAIRE, ESTRADE.)

TRIBUT, جزية *mouddéh*, مودة *djezyéh*, ذمة *domméh.* (V. IMPÔT.)

TRICTRAC, طوله *taoulah.*

Il a TRIÉ, نقى *myyezz*, ميز *naqqâ*, (V. Il a CHOISI.)

TRINAIRE, ثلاثي *thoulâthy.*

TRIOMPHE. (V. VICTOIRE.)

Il a TRIOMPHÉ. (V. Il a VAINCU.)

TRIPES, سقاط *doudrah*, دارة *se-qâll*, سحاطير *sakhâtîr.* (V. BOYAU.)

TRIPLE, ثلاثة اصعاف *theld-théh addâ'af.* (V. TRINAIRE)

TRIPOLI (v. de Syrie), اطرابلس *Attrâblis*, طرابلس *Tarâbolouss*,

طرابلس الشام *Tarâbolouss ês-Châm.* — (v. d'Afrique), العرب *Tarâbolouss el-Gharb*, طابلس *Tâ-beliss.*

TRISTE, مغموون *magmoun*, ضايق الحاطر *dâyq el-khâttr*, *déyeg el-khatter.* (V. CHAGRIN.)

— Il a été Triste. (V. Il s'est ATTRISTÉ.)

TRISTESSE, ضايقة الحاطر *dây-qét el-khâtter*, ضايقة القلب *dâyqét el-qalb* (m. à m. resserrément du cœur), (V. CHAGRIN, SPLEEN.)

TRITURATION. (V. BROYEMENT.)

Il a TRITURÉ. (V. Il a BROYÉ.)

TROC. (V. ÉCHANGE.)

TROIS, ثلاثة *tselâtsah*, *thelâthéh*, ثلاث *thelâth* (fém.), ثلاث *thelâth.*

— Trois quarts, ثلاث ارباع *thelâth érbâa'*, رابع ثلاث *thelâth rabâa'.*

— Trois cents, ثلاثماية *thelâth-mâyeh*, *theldts-méyah*, ثلثماية

thelth-myeh, *thelth-myah.*

— Trois mille, ثلاث لاف *thelâth élaf.*

— Trois à Trois, ثلاث ثلاث *thaldth-thatâth.*

TROISIÈME, ثالث *thâlith*, *tsâlets*, *thâleth*, *tsâlets*; (fém.) ثالثه

thâlethéh, *tsâletsah* (en berbère) *ouyss tselâtsah.*

TROMBE, طوفان *toufân.* (Voy. TOURBILLON.)

TROMPE d'éléphant خرطوم *khartem.* — d'insecte. متك *metk.*

Il a TROMPÉ, غاش *ghâch*, زبلح *ghaouach*, خان *khân*, غوش

zambah, زبلح *zelba'*, زبلح *zebeléh.* (Voyez Il a ABUSÉ.)

— Il Trompera, يزبلح *yezbeleh*, يزبلح *yzelbah*, يزبلح *yzelba'.*

— Il s'est Trompé, غلط *ghalatt.* (V. Il a ERRÉ, Il s'est ABUSÉ.)

— Il se Trompera, يغلط *yghlott.*

— Qui Trompe pour une aiguille, Trompera pour un chameau, الذى يجون فى لآبره يجون فى الجبل *allazy ydjoun fy-'l-ibreh, ydjoun fy'-l-djemel.*

— L'un de nous se Trompe, واحد منا غاطان *ouâhed min-nâ ghaltân.*

TROMPERIE, خيانه *ghouch*, عش *ghouch*, *khyânéh, khyânah.* (V. PERFIDIE, RUSE.)

TROMPEUR, غاش *ghâch.* (V. TRAITRE, PERFIDE, RUSÉ.)

TROMPETTE, زرنه *nefyr*, زرنه *zernah*, بوق *bouq*, pl. ابواق *âbouâq.*

— (celui qui sonne de la Trompette), ضارب بالبوق *dâreb be-'l-bouq*, نفاق *beouâq; baououaq*, نفاق *naffâr*, زرناجى *zernâdjy.*

— Il a sonné de la Trompette, ضارب بالبوق *darab be-'l-bouq.*

— Fanfare de Trompettes, نوبه *noubah*, نوبه *noubéh*, نوبه البوق *noubét el-bouq.*

— On a joué pour lui une fanfare de Trompettes, ضربوا له النوبه *daraboû le-ho én-noubah* بالبوق *bi-'l-bouq*; ضربوا له النوبه بالنفير *daraboû le-ho én-noubah be-'n-nefyr.*

TRONC d'arbre, جدر *djeder,*

gueder, ساق الشجرة *sâq es-chadjerah.* (V. ARBRE, TIGE.)

TRONÇON. (V. TRANCHE.)

TRÔNE (siège royal), كرسى *koursy*, مصطبه *mos-tabéh, mastabah*, pl. مصطبات *mestabât*, مصاطب *messâtteb*; عرش *a'rch*, سرير الملك *seryr el-mulk*, منبر السلطان *manbar es-soultân.*

— (royauté.) (V. ce mot.)

TROP, كثير *ketsyr*, اكثر *âkthar*, زايد *zâyd*, بزيادة *be-zyâdah.*

— Ne dis pas Trop de paroles, tu t'attirerais le mépris de ceux qui te connaîtraient, لا تكن كثير الكلام *lâ tekonn kethyr el-kelâm fa-yahqirou-k moa'refy-k.*

Il a TROQUÉ. (V. Il a ÉCHANGÉ.)

TROT, هرقل *herql*, نهرقيل *teherqyl*, سحق *sahq.*

Il a TROTTÉ, هرقل *herqel*, خض *khadd*, سار *sâr*, سحق *sahaq.*

— Il Trottera, يهرقل *yeherqel*, يسير *ys.syr.*

TROU, نقب *neqb*, pl. نقاب *neqâb*; ثقبه *thouqbah*, نخس *nokhs*, pl. انخاس *énkhâs.* (V. OUVERTURE.)

TROUBLE, تخليط *tekhlytt*, pl. تحلاويط *tekhlaouytt.* (V. MÉLANGE,

DISCORDE, DISSENSION, SÉDITION.)

TROUBLÉ, مكدّر *mokadder*.

Il a TROUBLÉ, سجدس *sedjess*,
كدر *kaddar*.

Il a TROUÉ, ثقب *thaqab*, *tsa-*
gab. (V. Il a PERCÉ.)

— Il Trouera, يثقب *ythqob*.

TROUPE, سرب *serb*, pl. اسراب
ésrâb.

— de voleurs, سرية حراميه *ser-*
bét harâmyéh.

— de soldats, جيش *djych*, pl.
جيش *djyouch*.

TROUPEAU, رعاية *ra'ayah*, دولة
doulah.

— de gros bétail, باقر *bâqer*.

— de menu bétail, ضاييس

dâyn, غنم *ghanam*.

TROUSSEAU de mariée, جهاز
djehâz.

Il a TROUVÉ, لقا *laqâ*, لقي
laqâ, لاقى *laqey*, وجد *oudjed*, ougued,
صاب *sâb*.

— Il Trouvera, يلقي *yelqy*,
يوجد *yedjed*, *yjed*, يصيب *yessyb*,
يوجد *youdjed*.

— Je ne l'ai pas Trouvé,

ما لقيته شي *mâ laqeyt-ho-chy*.

— Il ne l'a pas Trouvé, ما وجدش
mâ oudjed-o-ch.

— Pourquoi te Trouves-tu ici?

هل حصلت هنا *l-éy hasselt henâ?*

— On y Trouve de l'eau,

فيده موبه موجودة
fy-hi mouyéh
moudjoudéh (en berbère ايلان
illân dyss âouâmân.)

— Comment Trouvez-vous cela?

كيف هذا بان لكم
kyf hadâ bân
le-koum?

TUELLE, جرمة *djermah*,

وشك *mellassah*, *moulassah*,

ملعقه *ouechk*, *mala'aqah*, *mela'aqah*,

مغرفه *mogharfah*, *moghrefuh*,

مسطرين *mestaryn*.

TRUFFES, ترفافس *tourfâss*.

TRUIE, خنزيرة *tsamoudah*,

حلوفه *khanzyréh*, *khanzyrah*, *ha-*

lousfah.

TRUXILLO (v. d'Esp.), طرجله

Tourdjellah, ترجاله *Tourdjalah*.

TSEMAP (station en Afriq.), التهاد

ét-Tsemâd.

TUARIKS (peuplades d'Afrique),

توارق *Touâreq*, *Touâriq*.

Il s'est Tu, سكت *sakatt*.

— Tais-toi! أسكت *ôskoutt!*

— Taisez-vous! أسكتوا *ôskotoû.*

— Il se Taira, يسكت *yškoutt*.

TUAT (village d'Afr.), التوات

ét-Touât.

TUBE. (V. TUYAU.)

- TODÉLA (v. d'Esp.) تطيل *mânly, o'smanly. (V. OTTOMAN.)*
 Touttylah.
- TUÉ, قاتيل *qatyl, pl. قتلا goutalâ; مقتول maqtoul.*
 Il a TUÉ, قاتل *qatal.*
- TUERIE de bestiaux, مجزر *me-djezzar, مجزرة modjezzarah, مذبح madbah. (V. BOUCHERIE.)*
- TUGGOURT (v. d'Afr.), نقرت *Toqort, Toqourt, نفرت Togourt.*
- TUCLE, قرمود *qarmoud.*
- TUMBOCTOG. (V. TIMBOKTOU.)
- TUMEUR, فخره *nefekkah. (V. ENFLURE, ABCÈS.)*
- TUMULTE, غوشه *ghouchah, شوشرة choucherah, نهزبز tehzyz. (V. DÉSORDRE, BRUIT, SÉDITION.)*
- TUNIS (v. d'Ef.), تونس *Touness.*
- TURBAN, عمامه *i'mâméh, e'mâmah, a'mâmah, pl. عمائم a'mâym, e'mâym; شريه cherbyah, شاشيه chachyah, طربوش tarbouch.*
 — barbaresque, شدة *cheddah.*
 — Toque du Turban, قاقوق *qâouq. (V. TOQUE, BONNET.)*
 — Bout du Turban pendant derrière la tête, عقبه *a'qebah, عذبه a'debah.*
- TURBOT, قوبع *qoubaa.*
- TURK, ترك *tourk, pl. أتراك âtrâk; تركي tourky, عثمانلى o'ts-*
- mânly, o'smanly. (V. OTTOMAN.)*
 TURKESTAN (contrée d'Asie), تركستان *Tourkestân.*
- TURQUIE (empire et contrée), بلاد الترك *belâd ét-tourk, ملك الأتراك moulk el-Atrâk, ملك آل عثمان moulk âl Otsmân, الدولة العثمليه éd-doulét ét-Ots-mallyéh.*
 — Blé de Turquie. (V. MAÏS.)
- TUTEUR, وكيل *oukyl, pl. أوكلا ôkela*
- TUTIE (mat. chimique), توتيه *toutyah, توتيه toutyéh, توتيا toutyâ.*
- TUYAU, قادوس *qâdouss. (V. CANAL.)*
 — de cheminée, مدخنه *mo-dakhnah.*
 — de pipe, قصب *qaddyb.*
- TYBAT (n. de l.). (V. TIBAT.)
- TYR (v. de Syr.), صور *Sour.*
- TYRAN, باغي *bâghy, ظالم dâ-lem, zâlem, طاغي tâghy, ظلام dellâm, zellâm. (V. OPPRESSEUR.)*
 — Dieu maudit les Tyrans, لعن الله على الظالمين *la'an Allah a'lâ êz-zâlemyn.*
- TYRANNIE, ظلم *doulm, zoulm, مظالم meddâlem. (V. OPPRESSION.)*
 Il a TYRANNISÉ, ظلم *dalâm, zalâm (V. Il a OPPRIMÉ.)*

U.

U, le son de cette lettre n'existe pas dans le langage arabe : lorsqu'il a adopté quelque mot d'une langue étrangère où cette lettre se trouve, il la remplace toujours par le son ou (و) : Voyez ci-après l'article W.

UBEDA (v. d'Esp.), ابدء *Oubdah.*

ULCÈRE, ذمالة *doummâlah*, pl. دمامل *demâmel*; دخله *demlêh*, قرح *qarhêh* (en berb. ثيبست *tsymmyst*). (V. ABCÈS.)

— au doigt. (V. PANARIS.)

ULCÉRÉ, مقروح *meqrouh*, قريح *qaryh.*

Il a ULCÉRÉ, قرح *qarah.*

ULTÉRIEUR. (V. POSTÉRIEUR, FUTUR.)

ULUG-BEG, الغ بيك *Oulough-Beyg.*

UN, واحد *ouâhed* (en berbère *yeouenn*, *youenn*, وان *ouân*, يان *yân*, *ycân*); fém. واحدة *ouâhideh*, احدى *ahdâ* (en berbère يوت *youett*, يانت *yânt*, يات *yât*, *ycât*.)

— Vingt et Un, trente et Un,

quarante et Un, etc. (V. VINGT, TRENTE, QUARANTE, etc.)

— Cent - Un, ميه و واحد *myêh ou - ouâhed* (en berbère مية يان *myêt-yân*, مايد يون *mtyah-youenn*.)

— Un à un, واحداً واحد *ouâhed-ouâhedân.*

— Quelqu'Un (V. QUELQUE.)

— Quelques-Uns d'eux, بعضهم *ba'dd-houm.*

— Quelques - Unes d'elles, بعضها *ba'dd-hâ.*

— Une fois, مرة *marrah*, مرة واحدة *marrah ouâhedah*, نوبه واحدة *noubah ouâhedah* (en berb. مرة يون *marrah youenn*.)

— Une fois que, لقا *lammâ*, اذ كان *iz-kân.*

— Un peu, شوبه *chouyêh* (en berbère شوبه *chouyah*, اشوبه *âchouyah*). (V. PEU.)

— L'Un et l'autre. (V. AUTRE.)

— J'en enverrai Un à Alger, et l'autre à Oran, واحدهم للجزاير واخرهم لوهان *ouâhed-*

houm neba'tse-ho li-'l-Djezâyr, ou-âkher-houm li-Ouahrán.

— Ils se sont injuriés l'Un l'autre, *chettemoû a'lâ ba'add-houm.*

— Ils sont mécontents l'Un de l'autre, *khattr-houm messa'oub minn ba'add-houm.*

— Ils se sont tués les Uns les autres, *énqateloû ba'dd-houm ba'ad.* (V. AUTRE.)

UNANIMEMENT, *bo-djemy' el-ouafâq.*

UNI (joint). (V. ce mot.)

— (aplani), *momelless, memless, mo'ouett, ma'ouett, mestouy, fém. mestouyah.*

— (poli), *mena'em, mena'am, masqoul.* (V. POLI.)

Il a UNI (ila joint). (V. ce mot.)

— (il a aplani), *éstaouâ, melless, a'ouatt.* (V. Il a APLANI.)

— (il a poli.) (V. ce mot.)

Vingt UNIÈME, Trente UNIÈME. (V. VINGT, TRENTE, etc.)

— Cent Unième, *ahdy ou-myéh* (en berb. *ahdy ou-myéh*)

ouyss myâh youenn. (V. CENT-UNIÈME.)

UNIFORME (adj.), *mes-sâouy.* (V. SEMBLABLE.)

— Ils sont Uniformes dans leurs habillemens, *houm ka-mthel be-lîbs-houm.*

UNIFORMÉMENT, *sâouâ, sâouâ-sâouâ.*

UNIFORMITÉ, *chebehah, tessaouyah, tessaouyéh.*

UNION (jonction). (V. ce mot.)

— (bon accord), *édjiti-mâ', égtimâ', téhâd.* (V. ACCORD, AMITIÉ, ALLIANCE.)

UNIQUE, *âhad, fém. âhdy, mofered, mofred, ouahyd.* (V. SEUL.)

— Dieu est le dieu Unique, *Allah ouâhed, Allah âhad.*

UNITAIRE, *mohâdy, moudhedy.*

UNITÉ, *touahyd.*

L'UNIVERS, *éd-dounyâ, éd-denyâ, éd-dounyâ, éd-dounyah.*

— L'Univers habitable, *el-maamourah*

L'UNIVERSALITÉ, *el-kol-*

lyéh, جمعة كلها *djema'at kolle-há,*
 كلمة كليله *djemeléh kollyéh.*

— des hommes, جمهور الناس
djemhour én-náss.

UNIVERSEL, كلي *kolly,* fém.
 كليله *kollyéh, kollyah.*

UNIVERSELLEMENT, كلياً *kollyán.*

URANOGRAPHIE, ذكر الفلك *zkr*
él-felek, فهرسة النجوم *fehressét él-*
nedjoum, فهرسة النجوم *fehressét él-negoum,*
 زنج *zydj él-keouðkeb.*

URBANITÉ. (V. CIVILITÉ.)

URÊTRE, عرق البول *érq él-*
boul. (V. VERGE.)

URGENCE, عجل *a'djel.* (V. BE-
 SOIN.)

URGENT, بعجل *be-a'djel* (V. *ér-rebá.*
 NÉCESSAIRE.)

URINE, شوخ *chokh,* شاخ *chákh,*
 بال *bál,* بول *boul* (en berbère
 ايبزدان *ýbizdán).*

— Rétention d'Urine. (V. RÉ-
 TENTION, STRANGURIE, DYSURIE.)

Il a URINÉ, شاخ *chakh.* (V. il a
 PISSÉ.)

Us. (V. COUTUME, USAGE.)

— Suivant les Us et coutumes,
 القوانين وعاده على *a'la a'ádét ou-*
él-qaouányn.

USAGE (utilité). (V. ce mot.)

— (coutume). (V. ce mot.)

— C'est l'Usage, عادة *hadé ha-*
dah él-a'ádéh.

USBECKS (n. de peuples), لازبك
él-Ouzbek.

Usé (vieux), ملبوس *melbouss.*
 قديم *qadym,* بطال *battál.*

Il a Usé (v. a.) درس *deress.*

— Il a Usé de (il s'est servi),
 استعمال *estaamel,* متع *meta'a.*

USINE. (V. MANUFACTURE, ATE-
 LIER.)

USTENSILE. (V. OUTIL, INSTRU-
 MENT, VASE, MEUBLE.)

USUEL, معتاد *m'tád.*

USURE, ربا *rebá.*

USURIER, صاحب الربا *sáheb*
ér-rebá.

USURPATION, تهليك *temlyk.*

Il a USURPÉ (une propriété),
 تهلك *temellek*

— (un titre) تدعاه *teda'a le-ho.*

— Qui Usurpe le titre de pro-
 phète, متنبى *motanabby.*

Frère UTÉRIN, شقيق *chaqq.*

— Sœur Utérine, شقيقة *chaqqah.*

UTÉRUS. (V. VENTRE, MATRICE.)

UTILE, نافع *nasf'.*

— Il a été Utile, نفع *nasfa'a.*

UTILITÉ, نفع *nasfa',* نفعه *ne-*
fa'ah. (V. PROFIT.)

V.

V, l'équivalent de cette lettre française n'existe pas dans l'alphabet arabe; cependant les Turcs et les Persans donnent cette prononciation au *Waw* (و) dans les mots qu'ils ont empruntés de la langue arabe. (V. W.)

Il Va, راح *râh, râha*, هورايح *houe râyh, houe mâchy*. (V. Il est ALLÉ.)

— Va! (imp.) روح *rouh!* روح *rouh!* امشي *émchy!*

— Où Va-t-il? راح فاين هو *râha féyn houe?*

— Où Vas-tu? تروح فاين *te-rouh féyn?* رايع انت فاين *féyn ént râyh?* (en b. اروايد اد تروحد *ârouâyd âdterouhèd?*)

— Je Vais à Alger, كياروح في جزاير *keyârouh fy Djezâyr* (en berb. ادروحا غار الجزاير *adrouhâ ghâr él-Djezâyr*).

— Je Vais à Alexandrie, نروح الى اسكندريه *nerouh ilâ Iskanderyéh*.

VACANCE, بطاله *battâléh*.

VACARME, صياح *syâh* (Voyez

TAPAGE, TUMULTE, BRUIT, etc.)

VACHE, بقرة *baqarah, baqrah, begrah*, pl. بقرات *baqarât, begrât* (en berbère تفونست *tefoundest*).

— Le Ventre de la Vache (n. de lieu en Égypte), بطن البقرة *Batn el-baqarah*.

Il a VACILLÉ, تهززز *tehezzezz*, طاف *tâf*. (V. Il a CHANCELÉ.)

VAGABOND, هايم *hâym*, سايب *sâyb*, هارب *hâreb*

VAGUE (flot), موج *maudj, moudj*. (V. FLOT.)

VAILLANCE. (V. COURAGE.)

VAILLANT, شجيع *chadjy', chéguy'*. (V. COURAGEUX.)

VAIN (inutile). (V. ce mot.)

— (orgueilleux). (V. ce mot.)

VAINCU, مغلوب *maghloub*, مكسر *mokasser*, مكسور *maksour*.

Il a VAINCU, غلب *ghalab*, قهر *qahar*, كسر *kassar*.

— Il a été Vaincu, انغلب *énghaleb*, انكسر *énkesser*.

VAINQUEUR, غالب *ghâleb*, منصور *mansour*, مظفر *moz-*

zaffer

VAISSEAU, غليون *ghalyoun*, pl. غليون *gheldyn* (Voyez NAVIRE).

— marchand, de charge, de transport, مركب حمله *merkeb hamuh*.

— de guerre, فرقاطه *fergdt-tah*, مركب حرب *merkeb huro*.

— Petit Vaisseau, بطاش *bat-tach* (d'où le fr. *patache*).

— Capitaine de Vaisseau (Voy. CAPITAINÉ).

VAISSELLE, الة *dléh*, *dlah*, pl. آلات *dlât*; اوعيه *doua'yéh*, أنا *dnâ*, انيه *ányéh*, pl. اوانى *douány* (Voyez MEUBLES, USTENSILES).

— de terre, فخار *fekhâr* (Voy.

POT, PLAT, ASSIETTE, ECUELLE).

— de métal, طوزان *touzân* (Voy.

MARMITE, CHAUDIÈRE, CAFÉ-TIÈRE).

VALABLE, صحيح *sahyh*, مقبول *maqbouh*, متقبل *motqabbél* (Voy. CONVENABLE).

— Cette excuse est Valable, هذه العذرة متقبلة *hadah ét-e'drah motqabbelah*.

— Motif Valable, سبب مستحق *sebeb mostahq*.

VALENCE (ville d'Esp.), بلنسية *Balansyah*, *Belensyah*.

VALET, خدام *khaddâm*, *khob-dâm*, خديم *khadyim* (Voyez DOMESTIQUE).

— à gages, بالكرا خديم *khadym bi-'l-herâ*.

— de chambre, فراش *fur-râch*.

— d'écurie, سيس *sâys* en berbere أعزرى *d'azry*, (Voy. PALFRENIER).

VALEUR (courage), (V. ce mot).

— (prix), سعر *se'er*, قيمه *qey-méh*, ثمن *tsemenn*, *themn*, حق *haqq*.

— Chose de peu de Valeur, حاده قليله *hâdjah qalylah*, *hâguéh qalyleh*.

— Rendez-nous nos marchandises ou leur Valeur, ردوا لنا *reddou le-nâ se-la'at-nâ âou haqqe-hâ*.

— Treize aunes de drap, à quatre piastres l'aune, font une Valeur de cinquante-deux piastres, ثلاثعش ذراع ملف بسعر *tselâth-a'ch derâ' melf*, be-se'er éd-derâ' ârbu' ryâlât, youdjeb haqqe-houm khamsyn ryâl ou-ryâlêyn.

VALIDE, قادر *qâder*.

VALLADOLID (v. d'Esp.), بلاد وليد
Belâd-ouelyd.

VALLÉE, VALLON, وادي, ouâdy,
pl. اودا, áoudâ, óudd; شعبه, cho'o-
bah, cha'abah.

Il a VALU, سوا, saoud.

— Il Vaudra, يسوى, yssaouy,
yssouy, yessouâ, yssouâ.

— Il Vaut, كيسوا, keyssoud.

— Cela Vaut dix médins,
ذول يسوى عشرة فضه
dol yssouâ a'cherah faddah.

— Le blé Vaut quinze piastres,
القمح يسوا خمستعش ريال
él-qa-mèh yssouâ khamst - a'ch ryâl,
القمح سعرة خمسة عشر ريال
él-qa-mèh se'er-ho khamset - a'cher ryâl.

VAN, مذرى, medry, غريل, ghar-
bet, ghîrbel (d'où le fr. crible),
مصنوف, masnoff, مدرايه, mod-
ráyah, medráyeh.

VANITÉ, فخره, fekhrah, فخر,
fakhr (Voy. ORGUEIL).

Il a VANNÉ, ذرا, darâ.

— Il Vannera, يذرى, ydry.

VANNEAU, بييط, bybatt.

VANNIER, سلال, sellâl, غرابلى,
gharâbly, halfâdjy.

Il s'est VANTÉ, تفكخر, tefak-
kher.

VANTERIE (Voy. VANITÉ).

VAPÉUR, هوا, haouâ, صباب, de-
bâb, dabâb, بخار, bekhâr (Voyez
EXHALAISON, AIR, BROUILLARD).

VARIATION, تبدل, tebeddil (V.
CHANGEMENT).

Il a VARIÉ (Voy. Il a CHANGÉ).

— (v. n.), تبدل, tebeddel.

— Toute chose Varie suivant
les lieux, كل شى تتبدل على قد
المواضع, koll chy tetbeddell a'tâ
qadd él-mouâddè.

VASE (s. m.), وعى, oua'ay, pl.
اويه, âou'ayah, dou'ayeh; انيه,
ányeh, pl. انيات, anyât.

— (s. f.), (Voyez LIMON).

— de nuit, محبسه, mehîbsah
(Voyez Pot de chambre).

VASTE, واسع قوى, ouâsse'qouy
(Voy. LARGE, IMMENSE).

VAUTOUR, حصابه, heddâyah,
نسر, nestr, nistr, nesser, pl. انسر,
ân-sour, نصور, noussour.

VEAU, عجل, a'adjel, a'guel,
وكريف, oudjoul, ougoul, pl. عجل,
oukryf (en berb. اكندور, âgandour,
pl. ايكندورن, tyguendourenn).

— Viande de Veau, لحم ذا العجل,
lahm dê-'l-a'djel.

Il a VÉCU, عاش, a'âch, حتى,
hayâ.

— Qui veut Vivre tranquille

doit Vivre à l'écart des hommes,
 من يشا ان يعيش سالماً فليتفرّد
 من الناس صامتاً
 menn ychá ânq yaych sâlemân
 sa-lytferred menn ên-nâss sâmetân.

VÉGÉTAL, نباتى *nebâty*.

VÉGÉTATIF, مثبت *monelbett*.

VÉGÉTATION, نبات *nebâtt*.

Il a VÉGÉTÉ, نبت *nebett*.

VÉHÉMENCE, شدة *chiddéh*.

VÉHÉMENT, شديد *chedyd*.

Il a VEILLÉ, سهر *sahar*, انتبه
êntebah.

VEINE, عروق *i'rq*, pl. عروق
ou'rouq.

VELEZ (ville d'Afrique), بادس
Bâdis.

VELOURS, قטיפه *qattifah*, *qat-
 tyfêh*, قظيفه *qaddyfah*.

VELU, شعرائى *cha'arâny*.

VENDANGE, قطفه *qatfah*, *qat-
 fêh*, قطف *qetf*, قطاق *qettâf*.

Il a VENDANGÉ, قطف *qattaf*.

VENDANGEUR, قطاق *qattâf*.

VENDREDI, يوم الجمعة *yom êl-
 djouma'ah*, يوم الغد *el-gouma'ah*,
 يوم الغد *el-gouma'ah*, يوم الجمعة *el-
 djouma'ah*, *el-gouma'ah*.

Il a VENDU, باع *bâa'*, بيع
beya'.

— Il s'est Vendu, تبيع *tebyya'*.

— Le riz se Vend deux écus le
 boisseau, الرز يتبع بشكوتين
 من الناس صامتاً *er-rouzz yetbyya' be-chqout-
 téyn êl-ârdeb*.

— Denrée qui se Vend bien,
 حمار السوق *hammâr ês-souq* (m.
 à m. l'ânier du marché).

VÉNÉNEUX (Voy. VENIMEUX).

VÉNÉRABLE, VÉNÉRÉ, محترم
mohaterem, موقر *mouaqqer*.

VÉNÉRATION, وقر *ouqer*, *oueqr*
 (Voyez RESPECT).

Il a VÉNÉRÉ, وقر *ouaqqar* (V.
 Il a RESPECTÉ).

Il a VENGE, انتقم *ênteqem*.

— Il s'est Vengé, استنقم *ês-
 tanqem*.

— Je me Vengerai de l'affront
 qu'il m'a fait, استنقم منه على
 البسه الذى بخصنى
*êstengem min-ho a'lû êl-bakhsu:
 âllazy-bakhas-ny*.

VENGEANCE, انتقام *Intiqâm*,
 نقمه *neqmêh*.

VENIMEUX, ستمى *semmy*, ستم
sâmm.

VENIN, سم *semm*.

VENISE (v. d'Italie), بندقيه *Ben-
 deqyah*, *Bendeqyêh*.

VÉNITIEN, بندقى *bendeqy*.

VENT, ريح *ryhh*, pl. رباح *rydh*; هوا *haoud*.

— contraire, ريح على فده *ryhh a'la qaddéh*.

— bon, favorable, ريح طيب *ryhh tayeb*.

— violent, ريح شديد *ryhh che-dyd*, ريح عاصف *ryhh a'assif*.

— Le Vent d'est, شرقي *cheryy*, *charyy*.

— du nord (Voyez NORD).

— de l'ouest (Voyez OUEST).

— du midi ou du sud, شيلي *chyly*, جنوبي *djenouby* (V. SUD, MIDI).

— du nord-est, براني *berrany* (Voyez NORD).

— du sud-est (Voyez SUD).

— du nord-ouest, شرش *cherch* (Voy. NORD).

— du sud-ouest (Voyez SUD).

— Il fait beaucoup de Vent, ريح بيكون قوي *ryhh bieoun qaouy*.

— Le Vent s'est apaisé, غلنت غلن الريح *ghalenét ér-ryh*, غلن الريح *ghalenn ér-ryh*.

— Par ce Vent nous n'avons pu aborder, بهك الريح ما قدرناشي *be-hadah ér-ryh má qadar-ná-cty nezemmett*.

VENTE, بيع *hya'*, *beya'*.

— publique, دلاله *deldlah*.

— La Vente va bien, سوق حامي *souq hámy* (m. à m. le marché est chaud).

— La Vente va mal, كساد كبير *kessád kebyr*.

VENTRE, بطن *botn*, *batn*, pl. بطون *botoun*; بدن *beden* (d'où le mot fr. *bedaine*), (en berb. تعبوط *ta'abboudd*, pl. طعبرطين *ta'abboudlyn*), (Voyez ABDOMEN).

— Mal de Ventre, وجع البطن *oudja' él-batn*.

— Le Ventre me fait mal, وجع جوفى *djouf-y ouadja'*, وجع لى الجوف *oudja' l-y él-djouf*.

— Constipation du Ventre, عصبه البطن *qebd él-batn*, عصبه *a'smah* (en berb. تعصر تعبوط *ta'assar ta'abboudd*).

— Cours de Ventre, انسفال البطن *insihál él-botn* (en berbère) *tahtoul ta'abboudd*.

VENTRU, ابو بطن *ábu-botn*, ابو كرش *átou-kerch*.

Il est VENU, جا *djá*, *gá*.

— Il Viendra, يجي *yáyy*, *ygy*.

— D'où Viens-tu? كنتى من حين *konty min-héyn?* (en berb. كنتى من حين *min-héyn konty?*)

— D'où Venez-vous? كنتوا ايندا تقيت *ánydd teqyt?*

— D'où Venez-vous? كنتوا ايندا تقيت *kontoú min-héyn?*

— Je Viens de Tunis ,
 تونس كياجي من تونس *keyádjy min*
Tounes (en berb. *اوستنتي تونس*
bussegty Touness).

— Tu Viendras tel jour que tu
 voudras, تيجي اي يوم اردت *te-*
djy éy youm áredet.

VENUE (s. f.), جى *djy, djey*.

VÉNUS (planète), زهرة *Zaharah,*
Zohoréh.

VER, دود *doud*, pl. دیدان *dydán*;
 دودة *doudah*, سوس *souss* (en b. *ثوكة*
tsaoughah, pl. *ثيوكويين* *tsyoug-*
guyouyyn).

— à soie, دود ذا الحرير *doud*
dé-'l-haryr.

— pour la pêche, دودة الصيد
doudét és-syd, pl. دیدان *dydán*.
 (en berb. *أبشوج* *ábgoudj*).

— Rongé de Vers, مدود *me-*
doud.

— Il a été rongé de Vers,
 ادود *édouad*.

— Il a engendré des Vers,
 دود *daouad*.

VÉRA (v. d'Esp.), بيرة *Byrah,*
Béyreh.

VÉRACITÉ, صدق *sidq* (*Voyez*
 SINCÉRITÉ).

— Qui est connu pour sa Véra-
 cité fait passer un mensonge,

mais qui est reconnu pour men-
 teur ne fera pas croire une vérité,
 من عرف بالصدق جاز كذبه من
 عرف بالكذب لم يبجز صدقه
minn o'ref bé-'s-sidq djáz kedib-ho,
minn o'ref bé-'l-kadib lam ydjaz
sidq-ho.

VERD (*Voyez* VERT).

VERDATRE, متخضر *motkhad-*
der.

Il a VERDI (v. a.), خضر *khad-*
dar.

— (v. n.), اخضر *ékhdarr,*
ékhdárr.

VERDURE, خضورة *khoddourah*.

VERGE (baguette), عصا *a'assá,*
 قضيب *qaddyb*.

— virile, زبر *zobr,* زب
zob, زب *zobb,* pl. أزباب *ázbáb,*
ézbáb.

VERGETIE, ممسحه *memsah-*
hah.

VERGUE, قربة *qaryah,* *qoryah,*
 ميزان *myzán,* ميزانه *myzánéh,*
 لنتينه *badjyah,* سرن *serenn,*
lentynah (*Voyez* ANTENNE).

VÉRIDIQUE, حقيقي *haqyqy,*
 صديق *sadyq,* امين *ámynn,*
 صافي *sáfy* (*Voyez* SINCÈRE).

VÉRIFICATION, تصحيح *tas-*
hyh.

Il a VÉRIFIÉ, بَيِّن bayyann, ثابت *tsabatt*, قرر *qarar*.

VÉRITABLE, حَقِيق *haqqq*, صحيح *sahyh* (Voyez VRAI).

VÉRITÉ, صدق *sidq*, *sodq*, حَقَّة *haqqah*, *haqqéh*, حَقِيقَة *haqqyéh*, *haqqyah*, حَقِّق *haqq*, صَحَّة *sihhah*, *sahhah*.

— En Vérité, بِالْحَقِّ *bil-haqq*.

VERJUS, حَصْرَم *hasram*, *hasrem*.

VERMEIL (adj.), (V. ROUGE, VERMILLON).

VERMICELLE, فِدَاوِش *fedâouch* (en esp. *fideos*), فِدَاوِيْش *fedâouch*.

VERMILLON (s. m.), قَرْمَز *qermez*.

— Qui est de la couleur du Vermillon, قَرْمَزِي *qermezy* (d'où notre mot *cramoisy*).

VERMOULU, مَدُود *medoud*.

Il a VERNI, طَلِي *tolü*.

VERNIS, صَنْدَرُوس *senderous*, طلا *telâ*.

VÉROLE, مَبَارَك *mobârek*, حَبِّ فَرَنْجِي *hebb frandjy*, *hebb franguy* (m. à m. graine franque), (Voy. Maladie).

— Petite Vérole, جَدْرِي *djedry*, *djidry*, *guedrey*, دَا الْجَدْرِي

dâ êl-djedry (en berb. تَزْرَزَايْت *tazerzdytt*).

— Attaqué de la petite Vérole, مَجْدُور *medjedour*, *megdour*.

VERRE, جَزَاز *djezâz*, *guezâz*, قَزَاز *gezâz*.

— à patte, كَاس *kâss*, *kess*, pl. كَيْسَان *kyssân* (V. CALICE).

— à boire, جَزَاز *djezâz*, كُوز *kouz*, قَبَايَة *qabâyah*, قَبَايَة *qob-bâyéh*, قَدَاح *qadáh*, قَدَح *qadah*, pl. قَدُوح *qoudouh*; طَاس *tâss*,

pl. طَاسَات *tâssât*; طَاسَة *tâssah*, pl. طَاسَات *tâssât*;

مِيرَاز *meyráz*.

VERROTERIE, عَقِيق *a'yyq* (V. Perle de verre).

VERROU, زَكْرُوم *zekeroum*, صَبَّة *dabbéh*, تَرْبِيْزَة *terbyzah*.

VERRUE, بَرْقُوش *berreqouch*.

VERS (prép.), عِنْد *aand*, الِي *ilä*, فِي *fy* (V. A (prép.), AUPRES).

— Vers le soir, عِنْد الْمَسَا *a'nd. êl-massâ*.

— Je me mis en marche Vers la ville, اِنَاكْت مَاشِي اِلِي الْمَدِيْنَة *ênâ kont mâchy ilä 'l-medynéh*.

— (s. m.), نَظْمِ شَعَار *che'âr*, نَظْم *nezm*.

— Mètre d'un Vers, قَافِيَة *qâ-fyéh*, مِيرَاز *myzân*.

Il a VERSÉ (v. a.), صَبَّ *subb*, كَبَّ *kabb*, *kebb*.

— (v. n.), بَزَع *beza'* (Voy. Il est TOMBÉ).

— Il Versera , يَكُوبُ *ykobb, yekobb*.

— Il a Versé le sang , شَفَكَ *chefek éd-damm*.

Le VERSEAU (signe du zodiaque), برج الدلو *bourdj éd-delou*.

VERT (adj., de couleur), أخضر *ákhdar*, pl. خضور *khouddour*; fem. خضرا *khoddrá*, pl. خضرات *khodrát* (en b. ازخززاو *ázegzdou*).

— (subst., fourrage printanier), (Voy. FOURRAGE).

— Il a mis un cheval au Vert , ربع *reba'a*.

— Mets mon cheval au Vert! أربع عودى *érba' a'oud-y!*

VERT-DE-GRIS, جنزار *djenzár*.

VERTÈBRES, سنسول ذا الظهر *sensol dé-'d-dahar* (Voy. ARTICULATION, JOINTURE).

VERTICAL, منقوس *menqouss*.

VERTU, فضل *fádl*, فضله *fudlah, fudléh*, فضيله *faddylah, faddyléh*, pl. فضائل *foddáyl*.

— Fuyez le vice, et attachez-vous à la Vertu! يا انتوا تبعدوا عن الخطأ و تتقربوا للفضيلة *yá éntou teba'adoú a'nn él-kheltá, ou-tetqarreboú li-'l-faddyléh!*

— En Vertu de, بحسب *behisb*, بموجب *be-moudjeb*.

VERTUEUX, فضيل *faddyl*,

صاحب الفاضله *fáddel*, صاحب ذوالفضل *sáheb él-fáddyléh*, صديق *'l-fadl*, صديقين *sadyq*, pl. صديقين *sadyqyn*.

VESSIE, مثانه *methánéh*, metsánah, pl. نبايل *nebábel*: بئبول *béyt él-boul*, نبوله *nehoulah* (en berb. اللببولت *él-lemboult*).

VESTE, صدرية *sadryah, sedryah*, pl. صداری *sudary*, قميص *qamyss*, منصورية *manssouryun*.

— Veste sans manches, كسد *kissá*, جبديلى *djebadoly* (Voyez GILET).

VESTIBULE, دهليس *dchlyss*, سطان *saitouân*, بوابه *beouúléh*, مدخل *medkhal*, سكيفه *sekyfúh*, pl. سكايف *sekáyf*.

VESTIGE, اثر *áthar, átsar*, pl. اثور *óuthour, óutsour*, اثار *áthár, átsár* (Voyez TRACE).

VÊTEMENT, ثوب *ilbáss*, ثوب *thouab, tsouab*, pl. ثياب *thiyáb, tsyáb* (V. HABIT, HABILLEMENT).

VÉTÉRINAIRE (V. MARÉCHAL).

VÊTU, ملتبس *molebbess*.

Il a VÊTU (v. a.), لبس *lehness*.

VEUF, ارميل *ármel*, pl. اراميل *árdmel* (en b. غورس تمطوت *óulách ghours tamettout*; m. à m. auquel n'est plus de femme).

VEUVE, أرمله *ármelah*, plur. *ármelah*; هجالة *heddjálah* (en berb. تجالت *tahadjált*, pl. *touhadjál*).

Il a VEXÉ, ظلم *zalam*, حس *nahass* (Voy. Il a OPPRIMÉ, Il a TYRANNISÉ, Il a TOURMENTÉ).

VIAGER (Voyez VIE).

VIANDE, لحم *lahm*, *laham*, pl. *lahám*; اللحم *él-ham*, pl. *él-hám* (en berb. اكسوم *ágsoum*).

— bouillie (Voyez BOUILLI).

— rôtie (Voyez RÔTI).

— de bœuf (Voyez BŒUF).

— de mouton (Voy. MOUTON).

— de porc, لحم ذا الحلوف *lahm dé-'l-hallouf*.

— Tranche de Viande sans os, هبرة ذا اللحم *hebrah dé-'l-lahm*.

VICAIRE, وكيل *oukyl*, خليفة *khalyféh*.

VICE, خطايا *khettá*, pl. *khettáyá*.

VICIEUX, خاطي *khátty*, محطي *mokhatty*.

VICTIME, مدتح *modubbah*.

VICTOIRE, نصر *ghalabah*, نصره *noussrah*, *nassrah* (en b. غلبتتن *ghalbertenn*).

— La porte de la Victoire, au Kaire (Voyez PORTE).

VICTORIEUX (V. VAINQUEUR).

VIDANGEUR, صرباتي *sarabaty*.

VIDE, خالي *khály*, خاوي *kháouy*, فارغ *fáreg*.

Il a VIDÉ, فرغ *farragh*.

VIE (état de l'être vivant), حياة *hayáh*, *hayát* (en b. روح *rouh*).

— (durée de la vie), عيش *a'yeh*, عمر *ou'mr*, *ou'mer*, *a'mr*.

— (manière de vivre), معيش *ma'yeh*.

— Sur ma Vie! وحياتي *ou-hayát-y!* *ay!* على حياتي *a'lá hayát-y!*

— Il y va de ta Vie, حياتك *hayát-ak* في الپيدان *fy-'l-mey-dán*.

— Je ne l'oublierai de ma Vie! أنا عندي ما أنسيه *énd a'mry má énsy-ho*.

— Toute la Vie, طول العمر *toul él-a'mr*, طول عمر *toul a'mr*.

— Propriété à Vie, ملك *moulk* طول عمر *toul a'mr*.

VIEILLARD, كبير *ikhtyár*, شيخ *chéyk*, شايب *chéyb*, شيخ *chéykk*, شيوخ *cheyoukh*, *chouyoukh*; pl. امغار *amghár*, امغاران *imgháran*.

VIEILLE (Voyez VIEUX).

VIEILLESSE, شيوخه *chéyb*, شيوخها *chyoukhah*.

— Accablé de Vieillesse, حذر *hars*, حذرف *châref, chârif*.

Il a VIEILLI (en parlant des hommes), شاب *châb*, شاخ *châkh*.

— (en parlant des choses), قدم *qadam*.

— Il a bien Vieilli depuis deux années, من سنتين شاخ كبير *minn senéteyn châkh ketsyr*.

— Lorsque mon habit sera Vieilli tu m'en acheteras un autre, لما تقدم ثوبى تشتري ليلى غيرة *lammâ teqdem tsoubly techtery ty-ly ghayr-ho*.

VIERGE, بكر *bekr*, بكرة *bekrah*, عذرى *a'drÿ*, عذرا *a'drá* (en berb. تعزريت *tauzryt*, pl. تعزريين *tauzryyn*).

— La Vierge (signe du zodiaque), برج العذرا *bourdj êl-a'adrâ*.

— La Vierge Marie (V. MARIE).

VIEUX (en parlant d'un homme), (Voyez VIEILLARD).

— (en parlant des choses), قديم *qady m, qedym*, عتيق *a'tyq*.

— Vieille femme, عجوز *a'djouz*, ا'gouz, pl. عجائز *a'djâyz, a'gâyz*; لامغرت *lameghart*, pl. لامغارين *tameghâryn*.

VIF (vivant), حى *hayy*.

— (alerte), نشيط *nechytt*.

VIGILANCE, حذر *hars*, حذرف *hedr*.

VIGILANT, حاذر *hâder*, حريص *haryss*.

— Il a été Vigilant, حرص *hars*, حذر *hadar*.

VIGNE, كرم *kerm*, pl. كروم *kouroum, keroum*; دالية *dâlyah* (en b. ثارة *tsârah*, pl. ثيريرة *tsyryouah*).

VIGNERON, كرام *kerrâm*.

VIGOUREUX (Voyez ROBUSTE).

VIGUEUR, قوة *qouéh*, قويتة *qouy-yéh* (Voyez FORCE).

VIL, ذليل *delyl*, حقير *hayyr*, زميم *zamym* (Voy. MÉPRISABLE).

— A Vil Prix (Voyez PRIX).

VILAIN, فاحش *ouehch*, وحش *fâhch*, مسيخ *qabyh, mossykh*.

VILEBREQUIN, مثقب *mitsqab*, مشعاب *mecha'âb*.

VILENIE, قباحه *qobâhah*.

VILLAGE, دشرة *decherah*, كفر *kafr*, pl. كفور *kofour*; دوار *douâr*, قرية *qoryah*, pl. قري *qorÿ* (en b. تدار *taddart*, pl. تودار *touaddâr*).

VILLE, مدينة *medynéh; medynah*, pl. مدينت *medynât*, مدين *modâyn*; بلاد *belâd*, بلد *beled*; plur. بلدان *boldân* (en berbère مدينت *tamdynt*, pl. مدينتين *tamdynyn*).

— capitale, بلد التحت *beled ét-takht*, رأس البلد *râss ét-beled*, منبر المدائن *bumm ét-moddyn*, منبر *manbar* (V. MÉTROPOLE).

— Il est à la Ville, هو في الهدينه *houe fy-'l-medynéh.*

VIN, خمر *khamr*, *khemr*, نبيد *nebyd*, شراب *chorâb*, *cherâb*.

— Marchand de Vin, ختار *khammr.*

— Les terrains frais produisent de bons Vins, المواضع الطرين *él-mouddé' ét-taryyn* يتأبوا النبيد *ytâyboû én-nebyd.*

— L'excès du Vin abrutit, بكثرة الشراب توحش العقل *be-ketsyréh és-chorâb teouahech ét-a'ql.*

VINAIGRE, خل *khall.*

— de vin, خل نبيد *khall-nebyd.*

— de dattes, خل ثمر *khall-thamr.*

VINAIGRIER, خلّال *khallâl.*

VINGT, عشرين *a'acheryn.*

— Vingt-et-un, واحد وعشرين *ouâhed ou-a'cherynn.*

— Vingt-deux, اثنين وعشرين *éthnéyn ou-a'cherynn.*

— J'ai Vingt ans, عندي *a'nd-y a'cheryn senéh.*

VINGTIÈME (m. et f.), العشرين *ét-a'cheryn.*

VINGT-UNIÈME, الحادي *él-hâdy ou-a'cherynn.*

Il a VIOLÉ, هتك *hatak.*

VIOLENCE, شدة *cheddéh.*

— (contrainte), قهر *qaher*, *qaher*, غصبيه *ghassybéh* (V. FORCE, CONTRAINTE).

VIOLENT, شديد *chedyd.*

Il a VIOLENTÉ, غصب *ghassub* (V. Il a FORCE, Il a CONTRAINT).

VIOLET, بنفسجي *benafsedjy*, *benafseguy*, مر *morr.*

VIOLETTE (fleur), بنفسج *benefsedj*, *benafseg*, بنفسك *benafsek*, *benafseg.*

VIOLON, كمنجه *kemindjah*, *kemendjéh*, *kemanguéh*, رباب *rebâb.*

VIPÈRE, أفعى *âfa'h*, لفة *le-fa'ah*, حنش *hinch*, *hench*, *hanech*, حية *hayéh.*

VIRGINAL, بكري *bekry.*

VIRGINITÉ, بكارة *bekâreh*

VIRIL, رجلى *radjely*, *raguely.*

— L'âge Viril, البلوغ *él-belough.*

VIRILITÉ, رجله *radjeléh*, *ragueléh.*

VIRTUOSE, صاحب الصوت *sâheb és-sout.*

VIS-A-VIS, قدام *qoddâm*, بين يدي *bayn yday.*

— Il se tint debout Vis-à-Vis du prince, قام بين يدي الامير قام بين يدي *él-émyr*.

VISAGE, وجه *oudjéh*, pl. وجوه *oudjoh*; وش *oudj*, وش *ouch*, وش *ouch* (en berb. اود *oude*, pl. ادماون *dudemdouenn*).

— Visage laid, كتمارة *kemmárah*, خنشوش *khanchouch*.

VISCÈRES (Voyez ENTRAILLES).

Il a VISÉ, نوى *naouä*, عين *a'yenn*.

VISIBLE, ظهور *dehour*.

VISIR, وزير *ouezyr*, pl. وزراء *ouezierä*; استاد *oustäd*.

VISITE, زيارة *zydrah*.

Il a VISITÉ, زار *zär*.

— Il Visitera, يزور *yzour*.

— Je suis venu vous Visiter, جيت باش نزوركم *djyt bäch nezour-koun*.

VITE (adj.), (V. LESTE, RAPIDE).

— (adv.), بالزربة *be'z-zerbah*, بالعن *be-l-a'adjel*, *be-l-a'guel*, قوام *daghyd*, *daghyd*, طغيا *daghyd*, قوام *daghyd*, بعجل *be-ssera'ah*, *be-a'djel*, *be-a'guel*, في ساعه *fy sh'ah* (Voyez PROMPTEMENT).

— Nevas pas si Vite! على مهلك *al'lä mehal-ak*.

VITESSE (Voy. PROMPTITUDE).

VITRE, ورقه ذا الزجاج *ouerqah de-'z-zädj* (m. à m. feuille de verre), قزاز *djezäz*, *guezäz*, قزاز *gezäz*, زجاج *zädj*, زجاج *zedjädj*.

VITRIER, بياع البلار *byd'a él-bellär*.

VITRIOL, جاز *zädj*, جاز *djáz*, بارودييه *bäroudyah*.

VIVACITÉ, نشاطه *nechtätah*, *nechtätéh*.

VIVANT, عايش *a'dych*, حتى *hayy*, موجد *moudjed*, *moudjoud*.

VIVEMENT, بشدة *be-cheddéh*, بنشاطه *be-nechtätéh*.

VIVIER, حوض *haoudd* (Voyez BASSIN, PISCINE, RESERVOIR).

VIVRES (V. NOURRITURE, MUNITIONS de bouche, PROVISION).

VOCABULAIRE (Voy. DICTIONNAIRE).

VŒU, دعاء *do'dh*, وقفى *ouaqf*, pl. وقوف *ouqouf*.

— Nous faisons des Vœux pour votre vie, احنا داعيينكم *éhnä dd'yyn be-háyat-koum*.

Il a VOGUÉ, ركب البحر *rakeb él-bahar*.

VOICI, ها *há*, راه *rah*.

— Me Voici, اهسى *rah-y*,

— Le Voici, هاهو *há-ho*, *há-*

houe, راه هو *râh-hou*, راه واقف *râh oudqif*.

— La Voici, راه ها *hâ-hâ*, راه هي *râh-hya*.

— Nous Voici, راهنا *râh-nâ*.

— Les Voici, راه هم *râh-houm*.

— Voici qu'il vient, راه ماجي *râh madjy*.

— Le Voici qui entre, راه داخل *râh dâkkel*.

VOIE (V. CHEMIN, MOYEN).

VOILA, هذا هو *houâ-dâ*, هذا هاد *hadâ houe*, هاد *hâ-ho* (V. VOICI).

— Le Voilà qui sort, راه خارج *râh khâredj*.

VOILE, سترة *sitr*, ستارة *setârah*, (d'où notre mot *store*).

— de femme, برقع *borqeu'*, *borqo'*, برقعها *borqo'h*, pl. براقع *he-râqè'*; كنبوش *kenbouch*.

— de navire, قلع *qala'u*, *qela'a*, pl. قلع *qelou'*, *qoulou'*, *qelou'a*.

— Il a largué la Voile, حل القلع *hall êl-qela'a*.

— Il a mis à la Voile, سافر *sâfer*.

— Mettras-tu bientôt à la Voile?

انت قريب شي تسافر *énte qaryb chy tessâfer?*

Il a VOILÉ, ستر *satar*.

VOISIN, جار *djâr*, فم. جارة

djâréh; pl. masc. جيران *djyrân*, pl. fem. جارات *djârat*; قريب *qaryb*, جاور *qâreb* (en berb. جاور *djâour*, fém. تجارت *tadjâret*; pl. masc. جيران *djyrân*; pl. fém. تيجيرتن *tedjyrâtenn*).

— Comment se porte votre Voisin? كيف حال قريبكم *keÿfhal qaryb-koum?*

VOITURE, كدش *a'arâbah*, عربيه *koudech*, *kidich*.

VOIX, رفة صوت *sout*, *saut*, رفة *rennah*, *rennéh*, حش *hach*, *hich* (en berb. دالحس *dêlhass*).

— Voix perçante, صوت ناطح *sout nâttih*.

VOL (d'oiseau), طير *tayr*.

— (larçin), سرقة *serq*, *sirq*, سرقة *sarqah*, *serqah*, لصاص *lessâss*, لصوصيه *lessoussyéh*.

VOLATILE (subst.), طير *téyr*, *tayr*, pl. طيور (Voy. OISEAU).

VOLCAN, جبل النار *djebel ên-nâr*, بركان *bourkân*.

Il a VOLÉ (avec des ailes), طار *târ*.

— (dérobé), سرقة *saraq*, *sereq*, لص *lass*.

— Il Volera, يطير *ytyr*.

— Qui Vole un œuf Vole un bœuf, الذي يسرق بيضه يسرق بقرة *bœuf*.

dllazyysreq bayddah ysreq baqarah.

VOLEUR, سارق *sáreq, sáriq*,
سَرَّاق *serráq*, لَص *less* (en
grec ληστης), pl. لصوص *lessouss*,
لوصوس *loussouss*, الصاص *élsáss*; شقار
chefsár, حرامي *harámy*, pl. حراميه
harámyéh, harámyah (en berbere
kháyn, pl. خيان *khouy-
yán*), (Voyez BRIGAND, FILOU,
LARRON).

— Lieu infesté de Voleurs,
ملصه *malassah*.

VOLEUSE, لصه *lessah*, plur.
لصات *lessát*.

VOLIÈRE, قفص *qafes, qafas*.

VOLONTÉ, مراد *morádd*, اراده
áráddéh, مشيه *mechyah*, اختيار
ikhtyár, عرض *gharud*.

— Que ta Volonté soit faite!
يكن مشيتك *yekoun mechyt-ak!*

— La Volonté de Dieu soit
faite! ما شا الله *má chá Allah!*

VOLONTIERS, طيب *tayeb*,
على راسي و عيني *a'lü rass-y ou
a'yny-y* (m. à m. sur ma tête et sur
mes yeux), ملح *meléh*.

VOLUME (livre), مجلد *medje-
led* (Voyez LIVRE, TOME).

VOLUPTÉ (Voyez PLAISIR, DÉ-
LICE).

VOLUPTUEUX (Voy.) **ÉBAUCHÉ.**
IMPUDIQUE).

Il a VOMI, استفرغ *éstefragh*,
تقي *teqeyä*.

VOMISSEMENT, قي *qayy, qyy*.

VORACITÉ, بلع *bela'*.

VÔTRE, كم *koum*, لكم *le-koum*,
ليلكم *lyl-koum*, امتاعكم *émtá'-
koum*, متاعكم *metá'-koum*, بتاعكم
betá'-koum.

Il a VOULU, راد *rádd*, اراد *árádd*,
شا *chá*, طلب *taleb*, حب *hubb*.

— Il Voudra, يريد *yryd*, يشا
ychá, يحب *yohobb*.

— Dieu fait ce qu'il Veut,
الله يفعل ما يشا *Allah yfa'al má
ychá*.

VOUS, انتم *éntoum*, انتما *én-
tound*, انتوا *éntou* (en berbere
كونوي *kounouy*).

— (régime), كم *koum*.

— Vous les avez battus, ضربتوهم
darabtou-houm.

— On Vous a battus, ضربوكم
darabou-koum.

VOUTE, فطرة *qantarah*, قبة
qobbah, qoubbéh, كهرة *kamerah*,
كمر *kemer* (en grec καμρα).

VOUTÉ, مكبر *mokemmer*, احدب
áhdeb.

VOYAGE, سفرة *sofrah, sefrah*,

سفر *safur, sefer*, رحل *ruhal*, ارتحال *irtihâl*, سياحه *syâhah*, مسافرة *messâferéh*.

— Provision de Voyage, عوين *a'ouyn* (Voyez PROVISION).

— Bon Voyage! سفر مبارك *sefer êmbârek!*

Il a VOYAGÉ, سفر *safur*, سافر *sâfer*.

VOYAGEUR, مسافر *seyyâh*, مسافر *mossâfer*.

VOYELLE, حركة *harakah*, pl. حرركات *harakât*.

VRAI, حقيق *haqq*, حق *haqq*, صحيح *sahhyh*, صاح *sâh* (Voyez VÉRITABLE).

— Homme Vrai, صديق *sa-dyq* (Voyez VÉRIDIQUE).

— Le Vrai (Voyez VÉRITÉ).

— Cela est Vrai, هذا حق *hadâ haqq*.

— Il est Vrai que, بالحق ان *bi-'l-haqq ênn*.

— Cette chose paraît Vraie, بيان ان هذا الشى حق *beyân ênn hadâ ês-chy haqq*.

— Vrai principe, قاعد صحيح *qâ'id sahyh*.

VRAIMENT, بالصحيح *be-'s-sahhyh* (Voyez En Vérité).

VRAISEMBLABLE, قابل *qâbil*, معقول *ma'qoul*, محتمل *mohtemil*, ظاهر *dâher*.

VRAISEMBLABLEMENT, باحتمال *be-ihitimâl*, على الظاهر *a'lâ-êd-dâher*, احتمالاً *ihitimâlnn*.

VRAISEMBLANCE, احتمال *ihitimâl*, نظاراً *nadârân*, nezzârân.

VRILLE, بريمة *berryméh* (Voyez TARIÈRE).

Il a VU, شاف *châf*, راي *rdâ*, نظر *nadder* (Voyez Il a REGARDÉ).

— Vu que, بسبب *be-selch*, لاجل ان *li-âdjel ênn*.

VUE (s. f., sens), راي *rdâ*, بصر *besr*, *bassar*, شوف *chouf*, نظر *nadr*, *nedr* (en berbère ايسغى *tsseggy*).

— (projet), مراد *nyéh*, نيه *mo-râd*.

— Dans mes Vues, فى مرادى *fy morâd-y*.

VULGAIRE, معوم *ma'amoum*, معروف *ma'rouf*.

— Le Vulgaire, ساير الناس *sâyr ên-nâss* (Voy. Le COMMUN des hommes).

VULVE, كوس *kouss*, كس *koss*, pl. فم الفرج *âksâss, êksâss*; فم الفرج *foumm êl-ferdj, foumm êl-ferg*.

W

W, cette lettre, que nous avons empruntée à l'alphabet anglais, est parfaitement rendue par le *ouaou* ou *waw* (و) des Arabes, sixième lettre de leur ancien alphabet, vingt-sixième de leur alphabet moderne, et vingt-septième du moghrebin.

Consonne devant une voyelle, le *waw* se prononce alors comme le **W** anglais dans *Washington*, *Williams*; devant une consonne au contraire il devient lui-même voyelle, et a le son de notre *ou*, dans *cou*, *bout*, *loup*, *sous*, etc.

WADY-KHAZNADJY (petite rivière près d'Alger), وادي خزنادجي *Ouddy-Khaznadjy*.

WAGUIN (tribu de Berberes), وادين *Beny-Oudqyn*, *Beny-Oudqyn*, اولاد وادين *Aoulád-Wagyn*, *Aoulád-Oudqyn*.

WAHABITES (tribus de l'Arabie), عرب الوهاب *A'rab él-Ouahab*.

WAHRAN (Voy. ORAN).

WALID (n. pr.), وليد *Oualyd*, الوليد *él-Oualyd*.

WASET (nom de ville de la Mésopotamie), واسط *Oudssett*.

WATHEK (n. pr.), واثق *Oudtheq*, الوائق *él-Oudtseq*.

WELLAH (ville d'Afrique), ويلي *Ouelylä*.

WERAGAH (tribu d'Afrique), وراغه *Ouerághah*.

— Natif de cette tribu, وراشي *ourérághy*, *ourághy*.

WLAD-IBRAHIM (tribu de Berberes), اولاد ابراهيم *Aoulád-Ibrá-hym*, بني ابراهيم *Beny-Ibrá-hym*.

WLAD-SESIN (tribu de Berberes), اولاد سسين *Aoulád-Sessyn*, بني سسين *Beny-Sessyn*.

WLAD-WAGUIN (V. WAGUIN).

WLÉD-MANDIL (tribu de l'Algérie), ولاد مندل *Ouléd-Mendil*.

WLID (montagne d'Afrique), بن وليد *Ben-Oulyd*.

N. B. On cherchera par **OU** les mots qu'on ne trouvera pas au **W**.

X

La lettre X n'existe pas dans l'alphabet des arabes : ils pourraient cependant l'exprimer par la réunion des lettres كس (ks) ou قس (qs), كص (ks) ou قص (qs); mais dans tous les mots étrangers adoptés par eux, et dans lesquels se trouve cette lettre, ils l'ont toujours rendue par سك (sk), en renversant l'ordre des articulations; exemples : ALEXANDRE, اسکندر *Iskander*; ALEXANDRIE, اسکندریه *Iskandéryéh*; ALEXANDBRETTE, اسکندرونه *Iskanderoumah*, etc.

A notre tour nous avons rendu par la lettre double X, les deux lettres ks ou qs dans les mots que nous avons empruntés aux Arabes; exemple : لاقيصر *él-élsyr*, dont nous avons fait *élixir*.

XABEA (port d'Esp.), شابییه *Chábyah*.

XACA (ville de Sicile), جاقه *Djáqah*.

XARAS (montagnes d'Espagne), الشارات *él-Chdrát*.

XARSE (district en Espagne), الشرف *él-Charf*.

XATIVA (ville d'Espag.), شاطبه *Cháttibah*.

XAVIER (n. pr.), شاوربر *Chdouyr*, شویر *Chouyr*.

XEDUNA (district en Espagne), شدونه *Chelounah*.

XELSA (v. d'Espagne), قلسه *Qelsah*.

XENIL (rivière d'Espagne), شنیل *Chendjel*, شنیل *Chenyl*.

XERCÈS (n. pr.), قسارساس *Qessársáss*.

XEREZ de los Caballeros (ville d'Espagne), شریشه *Cherychah*.

— de la Frontera (ville d'Espagne), شریش *Cherych*.

XUCAR (riv. d'Espagne), شقر *Chouqar*.

XYLO-BALSAMUM (arbre du baume), شجرة البلسم *chadjerét él-balsam*, شجرة البلسان *chaguerét él-balsán*.

Y

Y, cette lettre de l'alphabet bet français correspond parfaitement au *yâ* (ي), dixième lettre de l'ancien alphabet arabe, vingt-huitième du moderne, et vingt-neuvième du moghrebin.

Cette lettre arabe, comme la lettre française, joue le rôle, tantôt d'une voyelle, tantôt d'une consonne, et a par conséquent les deux prononciations de notre Y dans les mots *physique* et *payen*.

Je ferai observer aussi que quelquefois à la fin d'un mot le *yâ* (ي), se prononce *ey*, ou même *a*; dans ce dernier cas, je l'ai toujours exprimé par *ä*.

Y (adv. de lieu), هنا *henä*, honä, هناك *hendäk*, هنايه *éh-näyah*, هنايه *éh-näyéh*, هنى *li-henn*, هنى *henë*, honä, ثما *tsoummä*, فيه *fy-ti*, فيها *fy-hä*.

— (à cela), لهذا *li-haddä*, ليها *le-hä*, لها *le-hä*.

— Il Y a, فيه *fy-hi*, *fy-h*, ثما *tsoummä*, *thoummä*.

— Y a-t-il? ثما شى *tsoummä-chy?* فيه شى *fy-hi chy?* *fy-h chy?*

— Il n'Y a pas, ما ثما شى *mä tsoummä chy*, ما فيه شى *mä fy-hi chy*, ما فيش *mä fy-ch*.

— Qu'Y a-t-il? اش كون *éych koun?* ايش حاجه *éych háguéh?* اى شى صار *éych-sär?*

— Y a-t-il une caravane qui Y aille? فيه شى قفله ماشيه الى هنايه *fy hi chy qafelah mächyah illä éh-näyah?*

— Y a-t-il une ville près d'ici? فيه شى قريبه الى هنا مدينه *fy-hi chy qarybah illä honä medynah* (en berbere ايتلا تهدينت تقرب *tylä temdynt taqreb?*)

— Prends-Y garde! رد بالك *redd bäl-ak li-haddä!*

— N'envoie pas ton chien à la chasse dans un pays où il n'Y a pas de gibier, لا ترسل كلبك بارض *lä tersel kelb-ak be-ard ällaty léys fy-hä séyd.*

— Il Y avait, كان *kân* (masc.);
كانت *kânét* (fém.)

— Il Y avait un roi, كان
ملك *kân melik*.

— Il Y avait une fille arabe dans
la tente, كانت بنت عربيه في
الكيمه *kânét bent a'rabyéh fy-'l-
kheyméh*.

— Y a-t-il quelque chose ?
في شيء *fy chy?* شيء في شيء
fyh chy? شيء في شيء *fyh chy há-
guéh?*

— Il n'Y a rien, ما فيه شيء
mâ fy-hi chy, ما فيش *mâ fy-ch*,
لم يكن شيء في *lam yekoun chy
fy-hi*.

— N'Y a-t-il pas autre chose
que cela? ما في شيء آخر من هذا
mâ fy-chy ákher minn hádd?

— Y a-t-il quelque nouvelle?
خبر في شيء *fy-h chy khabar?*

— N'Y a-t-il pas de nouvelles?
ما هو شيء خبرات *mâ hou chy
khabourât?*

— Non, il n'Y en a pas,
لا ما فيه شيء *lá, mâ fy-hi
chy?*

— Il Y est, هو حاضر *houe
hádder*.

YACOUB, YAGOUR, YAQOUB (n.

pr.), ياقوب *Yâqoub* (Voyez JA-
COB, JACQUES).

Yafa (Voy. JAFFA).

YAMBO (port d'Arabie), يبع
Yanbou'.

YAMOUN (pet. ville de Syrie),
يامون *Yâmour*.

YARMOUK (rivière de Syrie),
نهر يرموك *nahar Yarmouk*.

YATAGAN (Voyez SABRE, CI-
METERRE).

YEMEN, اليمن *él-Yemen*.

— Natif de l'Yemen, يمني *ye-
meny*.

YEUX (plur.), عيون *ou'youn*,
o'youn, eu'youn (en berb. *تيطاون
tsyttdoucenn, tsyttdouinn*), (Voyez
OËIL).

— Les deux Yeux, عينين *a'y-
nyn, a'yneyn*.

— Le noir des Yeux; سود
العيون *soud él-ou'youn* (en berbère
أممومين تيط *âmemmouyn tsytt*).

YEZD (n. pr.), يزيد *Yezyd*.

YOUNES (n. pr.), (Voy. JONAS).

— Kan-Younes (v. de Syrie),
خان يونس *Khân-Youness*.

YOUSEF, YOUSOUF (n. propre),
(Voyez JOSEPH).

— Koufour-Yousef (arr. de Sy-
rie). كفور يوسف *Koufour-Youssef*.

Z

Z, cette lettre française a plusieurs équivalens en arabe :

1° Elle est exactement représentée par le *zâ* (ز), septième lettre de l'ancien alphabet arabe, onzième du moderne et du moghrebin ;

2° La vingt-cinquième lettre de l'ancien alphabet, neuvième du moderne et du moghrebin, *dzâl* (ذ), prend souvent la prononciation du *zâ* (ز), avec lequel le confond l'écriture vulgaire ;

3° Le *z* (ظ), vingt-septième lettre de l'ancien alphabet, dix-septième du moderne et treizième du moghrebin, se prononce tantôt comme un D fort, tantôt comme un Z également articulé avec force et à peu près comme ZZ ;

4° Enfin les Turks et les Persans donnent aussi la prononciation d'un Z doublé au *dâd* (ض), vingt-sixième lettre de l'ancien alphabet, quinzième du moderne et dix-neuvième du moghrebin.

ZACHARIE (n. pr.), زكربا, *Zakuryâ*.

ZAGAIE, رومح *romh*, جريد *dje-ryd* (Voyez LANCE, JAVÉLOT).

ZAMORA (v. d'Espagne), سهورة *Semourah*.

ZANAGAS (trib. d'Afr.), صنهاجه *Sanhâdjah*, *Sanhâgah*.

ZANGUEBAR (pays d'Afrique), بلاد الزنج *belâd êz-Zendj*.

ZARA (v. d'Espagn.), الزهرا *êz-Zahrâ*.

— (n. p.), زهرة *Zahrah*, *Zaharah*.

ZARATAN (pet. v. d'Esp.), سرتان *Sertân*.

ZÈBRE, الحمار الوحش *êl-homâr êl-ouahech*.

ZÉÏD, **ZÉYDE** (n. pr.), زيد *Zéyd*.

ZÈLE, خاطر *khatter*, *khatr*, خاطر غيرة *khâtter*, ناموس *namouss*, غيرة *ghayrah*, رغبة *rogbah* (Voy. ARDEUR, FERVEUR, COURAGE).

— Il n'a pas de Zèle, ما فيه غيرة *mâ fy-hi ghayrah*.

— Vous n'avez pas de Zèle, ما لكم ناموس *mâ le-koum namouss*.

— Le Zèle l'a emporté, اخذته الغيرة *akhadet-ho êl-ghay-*

rah, خطفته الرغبه *khattafet-ho érroghbah*.

— Il a eu du Zèle, غار *ghár*, انغار *énghár*.

— Il aura du Zèle, يغير *yghyr*, بغار *yghár*.

ZÉLÉ, مستعجل خاطر *khátter*, غيور غير *ghayour*, غيور *ghayour*, مهوروق *mahrouq*, غيران *ghayrán*.

ZELICA (n. pr.), زليخا *Zelykhá*.

ZEMZEM (puits sacré de la Mekte), زمزم *Zemzem*, بئر زمزم *Byr-Zemzem*.

ZENETES (tribu d'Afrique), زناته *Zenétah*.

ZÉNITH, سمت *semitt* (d'où le mot fr.), سمت الراس *semitt érráss*.

ZÉPHIR, ZÉPHIRE (vent doux), نسيم *nessym*, نسمة *nessimah*, pl. نسيمات *nessymát*; هوا رقيق *havud reqyq*, ادب *a'db*.

ZERMABOUB (V. MAHBOUB).

ZÉRO, سفر *sefr*, سيفر *sifr*, نقطه *noqtah*.

— Deux Zéros, نقطتين *noqtetyn*.

ZESTE d'orange, جلد لارنج *djeld lárendj*, قشرة *gueld láreng*, قشرة نارنج *qecherét nárendj*.

— Entre le Ziste et le Zeste (Voyez INDÉCIS).

ZEYNAB (n. pr. f.), زينب *Zeynab*.

ZIBELINE, سمور *sammour*, سامور *sámour*.

ZIZANIE, زوزان *zouán*, plur. زيوان *zyouán*; فتنه *fetneh* (Voyez DISCORDE, DISCUSSION).

— Qui sème la Zizanie, مفتح *mofetten*, مفتحني *setny*.

ZOBEYD (n. pr.), زبيد *Zobeydah*.

ZODIAQUE, منطق البروج *man-teq él-boroudj*, فلک البروج *felek él-boroudj*, طريق الشمس *taryq és-chems*, منتقمه *manteqah*, زنار الشمس *zonnár és-chems*.

— Un signe du Zodiaque, برج *bourdj*, برج السها *bourdj és-semá*.

ZOOGRAPHIE, ZOOLOGIE, ذكر الحيوان *zizr él-hayouán*.

ZÔNE, ناحيه *áqlym*, ناحيه *ná-hyéh*, ناحيه *náhyah*, منطق *manteq*.

ZOROASTRE (n. pr.), زرداشت *Zerdácht*, زردشت *Zerdácht*.

ZUXAR (v. d'Esp.), قرية الصيرة *Qaryat és-sayrah*.

ZY-L-HAGÉH, بوجلايب *bow 'l-djeldyb* (V. DOU-L-HAGÉH).

ZY-'L-QADÉH, العيد الكبير *él-i'yd él-kebyr* (V. DOU-L-QAADÉM).

ETC., الخ *dlekh*, *dlkh*.

EXTRAIT DU CATALOGUE

OUVRAGES POUR L'ÉTUDE DE LA LANGUE ARABE

- 'ABD-AR-RAZZAQ. *Risâlah ou Traité du décret et de l'arrêt divins.*
Texte arabe, publié pour la première fois par ST. GUYARD. *Paris, 1879,*
in-8, br., 28 pages, papier de Hollande. 3 fr.
- Traité de la prédestination et du libre arbitre. Traduction nouvelle par
ST. GUYARD, revue et corrigée. *Paris, 1875, in-8, br.* 2 fr.
- ABOULFÉDA. Géographie, traduite de l'arabe par MM. REINAUD et STANISLAS
GUYARD, et accompagnée de notes et d'éclaircissements. *Paris, Imp.*
nationale, 1848-83, 2 tomes en 3 vol. in-4, br., pl., 1091 pages. 50 fr.
- Géographie d'Aboulféda, traduite de l'arabe en français et accompagnée
de notes par STANISLAS GUYARD, professeur au Collège de France. *Tome II,*
seconde partie, contenant la fin de la traduction du texte arabe et l'index
général. *Paris, Imp. nat., 1883, in-4, br., de viii-320 pages.* 15 fr.
- ABOU'L WALID MERWAN IBN DJANAH. (Voy. Ibn Djanah.)
- AMRO'LKAIS. Le diwan d'Amro'lkais précédé de la vie de ce poète par l'au-
teur du *Kitab-el-aghani* (texte arabe), accompagné d'une traduction et
de notes par MAC GUCKIN DE SLANE. *Paris, 1837, in-4, br., 180 pp.*
(Publié à 20 fr.) 40 fr.
- AMRO'LKAIS, un des premiers poètes des Arabes, vécut vers le milieu du
vi^e siècle de l'ère vulgaire. Son poème fait partie de la collection des
Moallaqat.
- AVERROES. Il commento medio di AVERROE alla poetica di Aristotele, per
la prima volta publicato in arabo e in ebraico e recato in italiano da
FAUSTO LASINIO. *Pisa, 1872, in-4, br., vol. I et II.* 22 fr. 50
- Cet ouvrage, tiré à petit nombre, sera divisé en trois parties: la première
partie contient le texte arabe, les notes et appendices; la seconde partie ren-
ferme la traduction hébraïque de TôDRÔS TôDRÔSI, enfin la troisième partie
contiendra la traduction italienne, les index et les notes.
- BABELON (E.). Du commerce des Arabes dans le Nord de l'Europe avant
les croisades. *Paris, 1882, in-8, br., 55 pages.* 1 fr. 50
- BEIDHAWIL. Commentarius in Coranum edidit indicibusque instruxit H.
O. FLEISCHER. *Leipzig, 1848-78, 7 fascicules (y compris l'Index), in-4,*
br. 62 fr. 50

BERNARD (H.). Notice géographique et historique sur l'Égypte, 2e édition. Paris, 1869, in-18, br., carte. 3 fr.

— Vocabulaire français-égyptien (*arabe en caractères latins*). Troisième édition, augmentée d'un aperçu historique de la basse Égypte. Paris, 1877, in-18, br. 3 fr. 50

BERNARD (H.) et TISSOT (E.). Itinéraire pour l'Isthme de Suez et les grandes villes d'Égypte (suivi d'un Vocabulaire français-arabe en lettres latines). Paris, 1869, in-18, toile, carte. 3 fr. 50

Ce livre est particulièrement destiné aux voyageurs qui désirent visiter la vallée du Nil. C'est dire qu'ils y trouveront, outre les notions historiques et descriptives de nature à les intéresser, toutes les indications propres à faciliter leur déplacement à travers le pays, leur installation, leur séjour dans les villes et leurs relations avec les habitants.

Pour donner à ce travail son véritable caractère, pour en faire un guide fidèle et sûr, une sorte de manuel que l'on puisse à toute heure consulter utilement, nous nous sommes adressés à deux hommes spéciaux, habitant l'Égypte de longue date et la connaissant à fond. L'un, ingénieur, attaché aux travaux de l'isthme d'abord, et ensuite au service du gouvernement égyptien, possédait mieux que personne les renseignements techniques et précis qui nous étaient nécessaires; l'autre, le littérateur, déjà connu par plusieurs ouvrages sur l'Égypte et par un Vocabulaire français-arabe, que nous reproduisons ici, nous offrait une coopération non moins précieuse pour la mise en œuvre des autres matériaux.

Leurs patientes et fructueuses recherches sur les divers sujets traités dans cet ouvrage, en font un recueil entièrement neuf également indispensable aux voyageurs désireux de connaître l'Égypte, et à ceux qui auraient seulement en vue la tournée du canal de Suez.

BISTANY. *Mohit ul Mohit.* L'Océan de l'Océan, dictionnaire arabe expliqué en arabe. *Beyrouth*, 1870, 2 vol. grand in-8, de 2,318 pages à 2 colonnes, reliés. 200 fr.

BOUCHER (E.). Deux poètes anté-islamiques. Notice sur Orwa ben el-Ward et sur Zou'l-Asba-el-Adouani. Paris, 1867, in-8, br., 50 pp. 2 fr. 50

BRESNIER (L. J.). Anthologie arabe élémentaire, choix de maximes et de textes variés, la plupart inédits; accompagnée d'un vocabulaire arabe-français. *Alger*, 1853, in-18, br. 6 fr.

CALLIGARIS. Histoire de l'empereur Napoléon Ier, en arabe. Paris, 1856, gr. in-8, br., 478 pp. 10 fr.

— Le Compagnon de tous, ou Dictionnaire polyglotte. Onze langues; français, latin, italien, espagnol, portugais, allemand, anglais, grec moderne, arabe écrit, arabe parlé en caractères européens, turc avec la prononciation. *Turin et Paris*, 1864-70, 2 vol. in-4, br. (90 fr.) 45 fr.

CASPARI (C. P.). Grammaire arabe, traduite de la quatrième édition allemande et en partie remaniée par E. URICOECCA. Paris, 1881, un beau vol. gr. in-8, de XII et 532 pages, cartonné. 15 fr.

La meilleure grammaire pratique de l'arabe littéral qui existe maintenant en français.

CATALOGUE des Mss. orientaux de la Bibliothèque Nationale. Tome II. Manuscrits syriaques et sabéens [Mandaïtes] (par ZOTENBERG). Paris, 1874, in-4, donnant la description de 288 manuscrits syriaques et 19 sabéens. Four

l'impression des titres de ces derniers on a fondu un type spécial. VIII et 248 pages. 15 fr.

— CATALOGUE des Mss. orientaux de la Bibliothèque Nationale. *Tome IV. Manuscrits arabes* (rédigé par M. DE SLANE). Paris, 1883, in-4, br., 1er fascicule de 336 pages. 15 fr.

CAUSSIN DE PERCEVAL (A. P.). Grammaire arabe vulgaire pour les dialectes d'Orient et de Barbarie. Cinquième édition. Paris, 1880, in-8, cart. toile, 177 pages. 5 fr.

« Faciliter aux voyageurs, aux négociants, aux divers fonctionnaires de notre gouvernement, en Levant et en Barbarie, les moyens de communiquer verbalement ou par écrit avec les Arabes; abrégé, autant qu'un livre peut le faire, le long apprentissage que l'étranger transporté dans ces contrées est obligé de subir lors même qu'il s'est livré en Europe à l'étude de la langue savante, tel a été le but que je me suis proposé. » PRÉFACE.

CERTEUX (A.) et CARNOY (H.). L'Algérie traditionnelle. Légendes, contes, chansons, musique, mœurs, coutumes, croyances, superstitions, etc., des Arabes. Tome I. Paris, 1884, in-8, br., 290 pages. 5 fr.

CHRESTOMATHIE arabe ou recueil de morceaux choisis des anciens auteurs arabes, texte accentué. Publiée par les Pères Jésuites. *Beyrouth*, 1879-1881, 4 part. en 2 vol. in-8, br. 20 fr.

CLÉMENT-MULLET (J. J.). Le livre de l'agriculture d'IBN-AL-AWAM (*Kitab-al-Félahah*), traduit de l'arabe. Paris, 1864-67, 3 vol. in-8, br., 1434 pp., pl. 22 fr.

Ouvrage important couronné par la Société d'Agriculture de Paris.

CORAN. Le Coran. Texte arabe de FLÜGEL revu et publié par REDSLOB. Nouvelle édition Paris, 1880, in-8, br., 535 pp. 20 fr.

Très belle édition correcte et d'une exécution typographique qui ne laisse rien à désirer. Chaque page est entourée d'un filet rouge, et tous les chapitres de chaque sourate sont imprimés en couleur avec ornements orientaux.

— Le même. Paris, 1880, in-8, demi-maroquin, tr. dor. 24 fr.

— Le Coran. Texte arabe Ed. FLÜGEL. *Leipzig*, 1858, in-4, cart., 331 pages. 26 fr. 75

Texte avec encadrements en rouge. Dans cette édition les versets sont indiqués en chiffres et non par un point comme dans la précédente.

— Concordantiæ Corani arabicæ. Ed. G. FLÜGEL. *Leipzig*, 1842, in-4, cart., 219 pp. 20 fr.

— Le Koran analysé d'après la traduction de M. Kazimirski et les observations de plusieurs savants orientalistes, par J. LA BEAUME. Paris, 1876, un vol. gr. in-8, br., de XXIII et 800 pages. 20 fr.

Le *Koran analysé*, tel qu'il est édité, avec des tables et des index, doit être le *nade mecum* de tout employé administratif de notre colonie algérienne, en même temps qu'il sera d'un grand secours dans les décisions à rendre par les tribunaux mixtes.

Forme le Tome IV de la *Bibliothèque orientale*.

CUCHE (le P.). Dictionnaire arabe-français, contenant toutes les racines usitées de la langue arabe, leurs dérivés tant dans l'idiome vulgaire que dans l'idiome littéral ainsi que le dialecte de Syrie. Nouvelle édition. *Beyrouth et Paris*, 1883, in-12, demi-mar., 1012 pages. 15 fr.

DERENBOURG (Hartwig). *Kitab Sibouya*. Traité de grammaire arabe de SIBAWAIHI. Publié d'après les mss. du Caire, de l'Escorial, d'Oxford, de Paris, de Saint-Petersbourg et de Vienne. Tome I. Paris, Imp. nationale, 1881, in-8, br., XLIV et 460 pages. 15 fr.

Le tome II, contenant la fin du texte, les index et l'introduction, est en cours d'impression.

DERENBOURG (Joseph), membre de l'Institut et DERENBOURG (H.), prof-à l'École des langues orientales. Opuscules et traités D'ABOU'L-WALID MERWAN IBN DJANAH de Cordoue. Texte arabe publié avec une traduction française. Paris, Imp. nationale, 1880, in-8, br., cxxiv-400 pages, fac-similé. 15 fr.

DEVIC (Marcel). Les pluriels brisés en arabe. Paris, 1882, in-8, br., 24 pages. 2 fr.

— Les villes de la France méridionale au moyen âge, d'après les géographes arabes. Montpellier, 1882, in-8, br. 1 fr.

— Coup d'œil sur la littérature géographique arabe au moyen âge. Paris, 1882, in-8, br., 39 pages. 2 fr. 50

DOZY (R. P. A.). Histoire des Musulmans d'Espagne, jusqu'à la conquête de l'Andalousie par les Almoravides (711-1110). Leyde, 1861-62 (avec additions et corrections imprimées en 1873), 4 vol. pet. in-8, br. 12 fr. 50

— Recherches sur l'histoire et la littérature de l'Espagne pendant le moyen âge. Deuxième édition. Leyde, 1860, 2 vol. in-8, br. 10 fr.

— Recherches sur l'histoire et la littérature de l'Espagne pendant le moyen âge. Troisième édition revue et augmentée. Paris, 1881, 2 volumes petit in-8, br. 20 fr.

— The History of the Almohades, preceded by a sketch of the History of Spain, from the times of the Conquest, till the reign of Yusof ibn Têshufin, and of the History of the Almoravides, by ABD'OL WAHID AL MARRÉKOSHI. Arabic text edited from a mss. by R. Dozy. Second edition revised and corrected. Leyden, 1881, in-8, br., XXI et 290 pages. 10 fr.

— Essai sur l'Histoire de l'islamisme, traduit du hollandais, par V. CHAUVIN, professeur à l'université de Liège. Leyde et Paris, 1879, in-8, br., vii et 326 pages. 7 fr. 50

Publication importante d'un des plus célèbres arabisants de notre époque. Elle comprend quatorze chapitres divisés ainsi : I. La religion primitive de l'Arabie. — II. Mahomet avant la fuite. — III. Mahomet après la fuite. — IV. Le Koran, la tradition et les légendes. — V. La Doctrine et le Culte. — VI. L'Apostasie; la défaite des vrais croyants et la conversion des peuples conquis. — VII. Les premières sectes. — VIII. L'islamisme sous les premiers Abbassides. — IX. Les Ismaéliens. — X. Le Soufisme. — XI. L'Islam dans l'Occident. — XII. Les Turcs, les Mongols, l'Inde et la Chine. — XIII. Les Wahhâbités. — XIV. État actuel de l'islamisme.

— Le Calendrier de Cordoue de l'année 961. Texte arabe et ancienne traduction latine. Leyde. 1874, in-8, br. 6 fr.

— Supplément aux Dictionnaires arabes. Leyde et Paris, 1877-81, 2 tomes en 8 livraisons in-4, br. 145 fr.

Publication des plus importantes pour l'histoire de la lexicographie arabe

DOZY et ENGELMANN (W. H.). Glossaire des mots espagnols, et portugais dérivés de l'arabe. Deuxième édition revue et considérablement augmentée. *Leyde*, 1869, in-8, br., 427 pages. 12 fr. 25

Savant ouvrage qui a obtenu le prix de linguistique fondé par Volney.

DUGAT (G.). Histoire des Philosophes et des Théologiens musulmans (de 632 à 1258 de J.-C.). Scènes de la vie religieuse en Orient. *Paris*, 1878, in-8, br., XLIII et 385 pages. 7 fr. 50

Ce volume comprend : I. Histoire des luttes entre les écoles théologiques et les écoles philosophiques, depuis la mort de Mahomet (632 de J.-C.) jusqu'à la chute du khalifat d'Orient (1258 de J.-C.). — II. Méthodes dont on servaient les deux écoles. — III. Influence du soufisme sur ces luttes. — IV. Causes de la ruine de la philosophie sous le khalifat d'Orient. — V. Notice sur les principaux philosophes et théologiens musulmans.

Lorsqu'en l'année 529 de J.-C., Justinien fit fermer les chaires de philosophie à Athènes, alors mourut la philosophie néoplatonique, et avec elle l'ancienne philosophie. Il semblait que la nuit allait s'étendre sur le monde et que les recherches du libre examen étaient désormais interdites aux intelligences.

Mais l'étude de la philosophie se transporta en Orient : Bagdad remplaça Athènes, du VIIIe au XIIIe siècle. C'est dans cette époque qu'il faut chercher la naissance de la philosophie moderne.

C'est cette lacune dans l'histoire de la philosophie que M. G. Dugat a tenté de combler.

DUGAT et FARÈS ECH-CHIDIAC. Grammaire française à l'usage des Arabes de l'Algérie, de Tunis, du Maroc, de l'Égypte et de Syrie. *Paris*, *Imp. nat.*, 1854, in-8, br., 125 pp. 5 fr.

Cette grammaire, imprimée avec beaucoup de soin à l'Imprimerie nationale, est le meilleur guide que puissent prendre les Arabes des contrées barbaresques et ceux de l'Asie occidentale pour étudier la langue française, dont les principaux éléments n'ont été exposés nulle part ailleurs dans une forme aussi propre à leur en faciliter l'acquisition. Dans les dialogues, on a introduit au bas de chaque page un essai de transcription et de prononciation des mots de notre langue en caractères nesky.

ÉDRISI. Description de l'Afrique et de l'Espagne. Texte arabe publié pour la première fois d'après les mss. de Paris et d'Oxford, avec une traduction, des notes et un glossaire, par R. DOZY et M. J. DE GOEJE. *Leyde*, 1866, un beau vol. gr. in-8, br., 633 pp. 18 fr. 75

EL BEKRI. Dictionnaire géographique, texte arabe, publié d'après les manuscrits de Leyde, Cambridge, Londres et Milan, par F. WÜSTENFELD. *Goettingen et Paris*, 1876-77, 4 vol. in-8, br. 46 fr.

FARIS EL CHIDIAC. La vie et les aventures de Fariac, relation de ses voyages avec ses observations critiques sur les Arabes et sur les autres peuples (en arabe). *Paris*, 1855, un beau vol. gr. in-8, br., de 738 pp. 25 fr.

— A practical Grammar of the Arabic Language, with interlineal reading Lessons, Dialogues and Vocabulary. *London*, 1866, in-12, br., 162 pp. 4 fr.

FREYTAG. Selecta ex historia Halebi. *Paris*, 1819, in-8, br., 174 pp. 7 fr. 50

GARCIN DE TASSY. Mémoires sur les noms propres et les titres musulmans. Deuxième édition, suivie d'une notice sur les vêtements avec ins-

- criptions arabes, persanes et hindoustaniques. *Paris*, 1878, in-8, br., 128 pages, *papier de Hollande*, figures. 5 fr.
- GARCIN DE TASSY. Rhétorique et Prosodie des langues de l'Orient musulman. *Seconde édition*, revue, corrigée et augmentée. *Paris*, 1873, in-8, br., de viii et 439 pages. 10 fr.

— Science des Religions. L'Islamisme, d'après le Coran, l'enseignement doctrinal et la pratique. *Paris*, 1874, in-8, br. 7 fr. 50

GOGUYER (A.). Choix splendide de préceptes choisis dans la loi. Petit manuel de droit immobilier suivant les deux rites musulmans orthodoxes de la régence de Tunis, traduit sur le texte arabe publié à Tunis en 1301. *Paris*, 1885, in-12, br., 108 pages. 2 fr. 50

GRANGERET DE LAGRANGE. Anthologie arabe, ou Choix de poésies arabes inédites, traduites pour la première fois en français et accompagnées d'observations critiques et littéraires. *Paris*, 1828, in-8, br., de 262 et 162 pp. 15 fr.

Excellent ouvrage pouvant remplacer avantageusement celui de M. S. de Sacy, d'un prix beaucoup plus élevé.

« Les poésies arabes que contient ce volume, jusqu'à présent inédites, sont extraites de divers mss. de la Bibliothèque du roi. Aux morceaux complets d'ABOU'TTHAYYB-ALMOTÉNABBY et d'OMAR-BEN-FAREDH que je publie, j'ai cru convenable de joindre un choix de gloses et de commentaires tirés des meilleurs interprètes de ces deux poètes. » PRÉFACE.

GUYARD (Stanislas), professeur au Collège de France. Fragments relatifs à la doctrine des Ismaélis. Texte arabe publié pour la première fois avec une traduction complète et des notes. *Paris*, 1874, in-4, br. 7 fr. 50

— Traité de la prédestination et du libre-arbitre par AB-DAR-RAZZAQ. Traduction nouvelle, revue et corrigée. *Paris*, 1875, in-8, broché. 2 fr.

— *Risâlah* ou Traité du décret et de l'arrêt divins ; texte arabe d'ABD-AR-RAZZAQ publié pour la première fois. *Paris*, 1875, in-8, br. 3 fr.

— Un grand maître des Assassins au temps de Saladin. *Paris*, 1877, in-8, br., 168 pp., avec texte arabe. 5 fr.

Cet opuscule renferme de curieux renseignements sur la secte ismaélienne. C'est une excellente contribution à l'histoire des sectes musulmanes.

— Le Divan de BEHA ED-DIN ZOHEIR, variantes au texte arabe. *Paris*, 1883, pet. in-8, br., 48 pp. 2 fr. 50

Complément de l'édition de ce poète publiée en 1877 par le professeur Palmer.

HALÉVY (J.). Études sabéennes. Examen critique et philologique des inscriptions sabéennes connues jusqu'à ce jour. *Paris*, 1875, in-8, br., 240 pp. 15 fr.

Tiré à 50 exemplaires seulement. Très important mémoire.

HALÉVY (J.). Essai sur les inscriptions du Safa (ouvrage couronné par l'Institut). *Paris*, 1882, in-8, br., 341 pp., 5 planches. 15 fr.

Extrait du *Journal asiatique* et tiré à part à 50 exemplaires seulement.

HANDJÉRI (le prince A.). Dictionnaire français, arabe, persan et turc, enrichi d'exemples en langue turque avec des variantes, et de beaucoup de mots d'arts et de sciences. *Moscou*, 1840-41, 3 vol. in-4, br., 2457 pp. à 2 col. 100 fr.

Dictionnaire estimé, publié à 300 fr.

HÉLOT (H. et L.). Dictionnaire de poche français-arabe et arabe-français à l'usage des voyageurs, des militaires et des négociants en Afrique. *Alger*, in-18, cart., 531 pp. 5 fr.

HEURY (le P.). Vocabulaire français-arabe. Deuxième édition, revue et corrigée, donnant la traduction de plus de 20,000 mots français. *Beyrouth*, 1881, in-12, demi-rel., 768 pages. 10 fr.

IBN DJANAH (Abou'l-Walid-Merwan, de Cordoue). Opuscules et traités grammaticaux. Texte arabe publié avec une traduction française par J. et H. DERENBOURG. *Paris*, *Imp. nationale*, 1880, gr. in-8, br., CXXIV-400 pages et fac-similé. 15 fr.

IBN KHALDOUN. Prolégomènes historiques, texte arabe, publié d'après les mss. de la Biblioth. nat., par QUATREMÈRE. *Paris*, 1858, 3 vol. in-4, br. 35 fr.

IBN KHALLIKAN. Biographical Dictionary, translated from the Arabic by MAC GUCKIN DE SLANE. *Paris*, 1842-71, 4 vol. in-4, brochés. 150 fr.

Le premier ouvrage de ce genre et le plus important pour l'histoire littéraire des Arabes. Ces biographies sont arrangées par ordre alphabétique des auteurs et comprennent tous les écrivains de chacune des sectes de l'Islam, jusqu'au XIIIe siècle, époque à laquelle vivait Ibn Khalikan.

IBN MUSKÉWEIH. Le tableau de Sebès traduit en arabe et publié par SUAVI efendi. *Paris*, 1873, in-8, br. 1 fr.

KAZIMIRSKI (A. de Biberstein). Dictionnaire arabe-français, contenant toutes les racines, leurs dérivés dans les idiomes vulgaires et littéral, dialectes d'Alger et de Maroc. *Paris*, 1868, 2 vol. gr. in-8, br., 3,030 pp. à 2 col. 105 fr.

— Le même. *Paris*, 1860, 2 vol. gr. in-8, demi-maroquin, coins, dorés en tête et non rognés. 120 fr.

KITAB-AL-FIHRIST mit Anmerkungen hrsgg. von G. FLUEGEL. *I Band*. Den Texte enthaltend v. Dr. RÖDIGER. *II Band*. Die Anmerkungen und Indices enthaltend v. AUG. MÜLLER. *Leipzig*, 1871-72, 2 vol. in-4, br. 80 fr.

LA BEAUME (J.). Le Koran analysé d'après la traduction de M. Kazimirski et les observations de plusieurs savants orientalistes. *Paris*, 1876, 1 vol. gr. in-8, br., XXIII et 800 pages. 20 fr.

Forme le tome IV de la *Bibliothèque orientale*.

LANDBERG (Carlo). Proverbes et dictons du peuple arabe. Matériaux pour

servir à la connaissance des dialectes vulgaires recueillis, traduits et annotés. *Leyde et Paris, 1883, in-8, br., LII et 464 pp.* 15 fr.

Vol. I. *Province de Syrie, section de Sayda*; contient 200 proverbes, imprimés en caractères arabes, transcrits en lettres latines, traduits, annotés et complétés par des histoires ou des légendes.

« L'auteur se consacre depuis bientôt dix ans à l'étude des dialectes arabes. Avec une ténacité et un dévouement rares, il s'est donné pour tâche de recueillir la langue parlée des différents pays arabes. Si nous ne savions combien les recherches que poursuit ce savant sont importantes, nous aurions peut-être hésité à entreprendre une publication qui sera de longue haleine et qui est conçue sur un plan très vaste. Notre désir est d'être utile à la science, autant qu'il nous est possible, et c'est avec plaisir que nous annonçons aujourd'hui le premier volume de M. Landberg. L'idée qui préside à cet ouvrage est des plus originales : les proverbes courants ont été choisis pour former le fil autour duquel sont groupées d'autres matières ayant trait à la langue, à la vie, à la civilisation, à la religion et au caractère des Arabes. Chaque proverbe est accompagné de l'explication d'un indigène, qui appartient, non pas à la classe instruite qui connaît plus ou moins la langue savante, mais à celle des paysans ou à des hommes qui n'ont pas fait d'études et qui parlent une langue naturelle, vivante et sans influence littéraire. Cette explication est transcrite en lettres latines selon le système presque généralement adopté afin de faire connaître la prononciation. Elle est toujours suivie d'une traduction aussi littérale que possible. Après cela viennent les commentaires de l'auteur. Ils sont souvent fort étendus.

« La grammaire du dialecte syrien y est traitée, quelquefois, dans les moindres détails; des habitudes y sont décrites; des appréciations y sont données. Afin de procéder méthodiquement et de donner à chaque dialecte la place qui lui revient, l'auteur a divisé tout l'Orient arabe en provinces philologiques; ces provinces sont, à leur tour, subdivisées en sections philologiques. Chacune de ces sections formera l'objet d'un volume. La Syrie, à elle seule, en comprendra cinq. Vu les riches matériaux que l'auteur a ramassés et coordonnés, nous sommes à même d'activer cette publication d'une façon tout exceptionnelle. Nous comptons sur la bienveillance des savants et de tous ceux qui s'occupent de l'Orient arabe, afin que nous puissions mener à bonne fin une œuvre de cette valeur. Il est bien rare qu'on soit en état de se dévouer corps et âme à une chose, et nous devons, qu'on nous permette de le dire, saisir cette occasion de conquérir à la science une langue qui, malgré qu'elle soit parlée par des millions d'hommes depuis bien des siècles, est cependant restée lettre close pour les savants européens, dédaignée par les Arabes eux-mêmes. Pour apporter à son œuvre toute l'exactitude voulue, l'auteur continue à vivre en Orient.

« Cette publication n'est pas uniquement intéressante pour les philologues de profession; elle l'est aussi pour quiconque veut apprendre à connaître les Arabes, nous dirons presque par eux-mêmes. Les explications des proverbes proviennent du peuple; c'est lui qui parle, qui expose ses idées, souvent d'une façon si ingénue, si simple et pourtant si vive et concise, que la lecture en est à elle seule plus instructive que bien des volumes publiés par les voyageurs. On est étonné de voir cette richesse, cette variation de sujets que l'auteur a su réunir. On fait, en lisant son livre, un voyage plein d'incidents; on voit se dérouler des tableaux de la vie orientale qui sont quelquefois du plus haut comique : tantôt c'est un paysan qui raconte et explique un proverbe dans son langage d'une originalité hors ligne, tantôt c'est un habitant de la ville qui expose sa manière d'envisager les choses.

« Le Glossaire, fort de plus de cent pages, qui se trouve à la fin du livre, n'en est pas la partie la moins importante. On y trouve enregistrée la plus grande partie des mots et des locutions qui figurent dans le texte. L'arabe n'y est pas transcrit. La lexicographie arabe a reçu par là de nouveaux matériaux d'autant plus précieux qu'ils viennent directement de la bouche de personnes qui sont tout à fait dépourvues de la science des livres.

« Nous espérons que ce premier volume de M. Carlo Landberg trouvera auprès du monde savant et auprès de tous ceux qui s'intéressent à l'Orient arabe l'accueil bienveillant qui l'encouragera à poursuivre son œuvre. »

- LENORMANT** (François). Lettres assyriologiques. Tome II^r: Lettre quatrième à M. Halévy, sur l'inscription dédicatoire himyaritique du temple du dieu Yat'â à Abiân, près Aden. — Lettre cinquième à M. de Longpérier, sur le culte païen de la Kâabah avant Mahomet. *Paris*, 1872, in-4, br. 20 fr.
- LETELLIER** (V.). Vocabulaire oriental : français, italien, arabe, turc et grec pour la seule prononciation. *Paris*, 1838, in-8 oblong, br., 236 pp. 5 fr.
- MAKRIZI**. Histoire des Sultans Mamlouks de l'Égypte, écrite en arabe par TAKI-EDDIN-AHMET MAKRIZI; traduite en français, et accompagnée de notes philologiques, historiques, géographiques, par ÉT. QUATREMÈRE. *Paris*, 1845, 2 vol in-4, cart., 602 pages. 50 fr.
- MALLOUF** (N.). Guide de la conversation en trois langues : français, anglais, arabe (dialecte d'Égypte et de Syrie), l'arabe avec la prononciation figurée. 2e édition. *Paris*, 1880, in-18, toile, 208 pp. à 4 colonnes 4 fr.
Ce guide est appelé à rendre de grands services aux voyageurs et aux commerçants qui visitent la Syrie et l'Égypte.
- Moukhatibati Malloufiyè. Allocutions malloufiennes en turc et en arabe. *Constantinople*, 1859, in-8, br. 4 fr. 50
Cet ouvrage, que l'auteur par allusion à son nom a intitulé *Moukhatibati Malloufiyè*, est un traité divisé en treize chapitres, une conclusion et un appendice nécessaire de quelques pièces, le tout à l'usage des musulmans et autres qui veulent apprendre le turc et l'arabe, et désirent se mettre en état de parler et d'écrire proprement ces deux langues.
- MARCEL** (J.J.). Dictionnaire français-arabe des dialectes vulgaires d'Algérie, de Tunisie, du Maroc et d'Égypte avec la prononciation figurée en lettres latines. Cinquième édition revue et corrigée. *Paris*, 1885, un beau vol. in-8, de xii-584 pages à 2 col., cart. toile. 7 fr.
- MARRE** (A.). Extrait du *Kitâb al mobârek (Traité de mathématiques)* d'ABU'L WAFÂ AL DJOUËIN, transcrit d'après le mss. 1912 du Supplément arabe de la Bibliothèque Nationale et traduit pour la première fois en français. *Rome*, 1874, in-4, br. 1 fr. 50
- MARTIN** (A.). Dialogues arabes-français (dialecte algérien) avec la prononciation figurée. *Paris*, 1847, in-8, br., 208 pp. 6 fr.
- NABIGA DHOBYANI**. Le *Diwân*, texte arabe, publié pour la première fois, suivi d'une traduction française, et précédé d'une introduction historique, par H. DERENBOURG. *Paris, Imp. nat.*, 1869, un beau vol. in-8, br., de 272 pp. 9 fr.
- NEUPHAL** (G.). Vocabulaire français-arabe. *Beyrouth*, 1864, in-8, br., 284 pp. 10 fr.
- OMAR IBN EL FAREDH**. Le *Diwan*, accompagné du commentaire du cheikh

- HASSAN AL BOURINY pour le sens littéral, et de celui du cheikh ABD EL-GHANY EN-NABOULSY pour le sens mystique, texte arabe édité par ROCHAID DAHDAH. *Marseille*, 1855, gr. in-8, cart., 612 pp. (50 fr.) 30 fr.
- PHARAON et BERTRAND. Vocabulaire français-arabe à l'usage des médecins, vétérinaires, sages-femmes, pharmaciens, herboristes, etc. *Paris*, 1860, in-12, br., 204 pp. 5 fr.
- QUERRY (A.). Droit Musulman. Recueil de lois concernant les musulmans schytes. *Paris, Imp. nat.*, 1871-72, 2 vol. gr. in-8, br. 30 fr.
- REINAUD. Monuments arabes, persans et turcs du cabinet du duc de Blacas et d'autres cabinets ; considérés et décrits d'après leurs rapports avec les croyances, les mœurs et l'histoire des nations musulmanes. *Paris*, 1828, 2 vol. in-8, br., 888 pp. et 10 pl. 15 fr.
- Savant ouvrage, le seul dans son genre, formant un traité complet d'épigraphie orientale.
- Notice sur les dictionnaires géographiques des Arabes et sur le système primitif de la numération chez les peuples de la race berbère. *Paris*, 1861, in-8, br., 54 pp. 3 fr.
- Notice sur la gazette arabe de Beyrouth. *Paris*, 1858, in-8, br. 1 fr. 50
- De l'état de la littérature chez les populations chrétiennes arabes de la Syrie. *Paris*, 1856, in-8, br. 2 fr.
- SACY (Sylvestre de). Mémoires sur les antiquités de la Perse et sur l'histoire des Arabes avant Mahomet. *Paris*, in-4, br., pl. 5 fr.
- Ce volume est une fort bonne introduction à l'ouvrage de M. Caussin de Perceval.
- SAUTAYRA et CHERBONNEAU. Droit musulman : Du statut personnel et des successions. *Paris*, 1873-74, 2 vol. in-8, br. 16 fr.
- SAUTAYRA (E.), président de la Cour d'Alger. Législation de l'Algérie. Lois, Ordonnances, Décrets et Arrêtés par ordre alphabétique (jusqu'au 30 juin 1878), avec notices et tables. Deuxième édition. *Paris*, 1883, gr. in-8, br., à 2 colonnes de v-667 pages. 15 fr.
- SAUTAYRA, HUGUES et LAPRA. Législation de l'Algérie. *Tome II*. Lois, Ordonnances, Décrets et Arrêtés depuis le 1er juillet 1878 au 1er octobre 1883, par ordre alphabétique, avec notices et deux tables (analytique et chronologique). *Paris*, 1884, grand in-8, à deux colonnes, de 412 pages, broché. 10 fr.
- SÉDILLOT (L. A.). Histoire générale des Arabes, leur empire, leur civilisation, leurs écoles philosophiques, scientifiques et littéraires. *Paris*, 1877, 2 beaux vol. in-8, br., de près de 1,000 pages. 15 fr.
- SIBOUYA dit SIBAWAIHI. *Kitab Sibouya*. Traité de grammaire arabe. Texte arabe publié d'après les mss. du Caire, de l'Escurial, d'Oxford, de

Paris, de Saint-Petersbourg et de Vienne par H. DERENBOURG. Tome I.
Paris, Imp. nationale, 1881, gr. in-8, br., XLIV et 460 pages. 15 fr.

Le tome II contenant la fin du texte, l'index et l'introduction, est en cours d'impression.

SIOUFFI (N.). Études sur la religion des Soubbas ou Sabéens ; leurs dogmes, leurs mœurs. *Paris, 1879, in-8, broché. 7 fr.*

SOLIMAN AL-HARAIRI. Traité de météorologie, physique et galvanoplastie, rédigé en arabe. *Paris, 1862, in-8, br., 259 pp. 8 fr.*

— Les douze séances du cheikh AHMED BEN AL-MOADDHEM (texte arabe).
Paris, in-8, br., 55 pp. 4 fr.

SPITTA-BEY (Guillaume). Contes arabes modernes, recueillis et traduits (texte arabe en caractères latins, traduction française, notes et glossaire).
Paris, 1883, in-8, br., XI et 225 pages. 7 fr. 50

L'auteur a passé plusieurs années en Égypte, dont il connaît à fond le dialecte, et l'on sait que c'est lui qui a mis en ordre les riches trésors de la bibliothèque khédiviale du Caire. Il a suivi, pour ces contes arabes, la même méthode que pour sa Grammaire : recueillir les textes sous la dictée du peuple. Il dit lui-même dans sa préface : « J'ai transcrit directement le texte arabe d'après les paroles des gens du peuple. Jamais je ne me suis permis d'y rien retoucher. » Aussi ces Contes sont-ils marqués au coin de la plus haute originalité et intéressent vivement même ceux qui sont étrangers aux études orientales. Le texte arabe, transcrit en lettres latines selon le système scientifique adopté par la plupart des savants, est accompagné de la traduction française en regard. Le lecteur peut donc d'un coup d'œil comparer texte et traduction, ce qui facilite singulièrement l'emploi du livre. L'auteur a bien prouvé par sa Grammaire qu'il est un arabisant de premier ordre, et nous n'avons pas besoin, ce nous semble, de faire ressortir l'importance d'une publication de M. Spitta-Bey. L'étudiant trouvera dans ces Contes un moyen, nous dirons le seul qui soit parfaitement sûr, d'approfondir la langue de l'Égypte telle qu'elle est véritablement parlée, et non pas telle qu'elle figure dans quelques soi-disant grammaires et guides de conversation. C'est là la langue vivante, pleine de sève et de mouvement, d'une société qui n'a pas sensiblement changé à travers des siècles. Le savant de profession y puisera des renseignements que la langue des livres n'est pas à même de lui fournir. Mais le livre de M. Spitta-Bey n'est pas seulement important au point de vue philologique, il doit être hautement apprécié aussi de ceux qui s'occupent de l'histoire de la culture des peuples, de leurs légendes, de leur foi. Ils rencontreront dans ces Contes, sous des dehors étranges et fantastiques, l'écho de mainte croyance religieuse ; ils y débrouilleront plus d'une idée vieille comme le monde. Le pays des Mille et une Nuits est le pays des Contes par excellence, et il faut savoir gré à M. Spitta-Bey de s'être donné la peine de les recueillir. On trouve plaisir à promener son attention à travers cette série d'impossibilités, toutes possibles pour l'imagination si riche, si déchaînée d'un Arabe. On passe de féerie en féerie, dans des châteaux de nuages et sur des prairies couvertes de fleurs d'or ; on voit défilér des princes qui apprennent des métiers, des pauvres pêcheurs qui deviennent de puissants vésirs. Tout ceci est extravagant, c'est insensé, mais c'est amusant et plein de vie et d'insouciance gaïeté.

Pour que le livre fût aussi utile pour la lexicographie, un ami de l'auteur, M. Carlo Landberg, a bien voulu y joindre un Glossaire, où l'on trouvera enregistrés les locutions et les mots les plus importants. L'arabe n'y est pas transcrit.

Nous osons espérer que cette nouvelle publication de M. Spitta-Bey trouvera un accès auprès de tous ceux qui, de loin ou de près, s'occupent de l'Orient. Elle sera particulièrement la bienvenue pour ceux qui, par leurs fonctions ou leurs intérêts en général, habitent ou visitent la vallée du Nil.

SUAVI EFENDI. Le tableau de Sebès ou l'image de la vie humaine, traduit en arabe par **IBN MUSKÉWEIH**. Edité et accompagné de notes. *Paris*, 1873, in-8, br. 1 fr.

TABARI (Abu Djafar Mohammed ibn Djarir). *Annales quos ediderunt J. Barth, Th. Nöldeke, P. de Jong, E. Prym, H. Thorbecke, S. Frœnkel, J. Guidi, D. H. Müller, H. Houtsma, S. Guyard, V. Rosen et M. J. de Gœje. Lugd. Batavorum*, 1879-85, chaque partie in-8, br. 10 fr.

Sont publiés : T. I, parties 1, 2, 3, 4, 5 ; T. II, parties 1, 2, 3 ; T. III, parties 1, 2, 3, 4, 5. Première édition de ce texte important.

TABARI (Abu Djafar Mohammed ibn Djarir). Chronique, traduite sur la version persane de **ABOU ALI MOHAMED BELAMI**, d'après les mss., par **H. ZOTENBERG**. *Paris*, 1867-74, 4 vol. in-8, br. 40 fr.

Cet ouvrage, célèbre en Orient, comprend l'histoire du monde depuis sa création jusqu'à l'an 302 de l'hégire. — C'est une chronique très importante surtout pour l'histoire de la conquête de la Perse par les Arabes.

VAN DER LITH. Livre des merveilles de l'Inde. Texte arabe publié d'après le mss. de M. Schefer, avec traduction française par **MARCEL DEVIC**. *Leyde*, 1883, in-4, br., 192 pages encadrées d'un filet rouge, quatre fac-similés de miniatures tirées d'un mss. de Hariri. 25 fr.

VIVIEN DE SAINT-MARTIN. Un chapitre de géographie orientale au moyen âge (du VIIe au XVe siècle). (Sur les voyageurs et géographes arabes). *Paris*, 1867, in-8, br. 2 fr.

This book should be returned to the
Library on or before the last date stamped
below.

A fine of five cents a day is incurred by
retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

卷之三十一 雜錄

一、（此處有模糊文字）

二、（此處有模糊文字）

三、（此處有模糊文字）

四、（此處有模糊文字）

五、（此處有模糊文字）

六、（此處有模糊文字）